

مجموعه رمان خانه عنکبوت / ۱

داستان‌هایی واقعی از رخنه اطلاعاتی در رژیم صهیونیستی

نفوذ در موساد

نویسنده: صالح مرسی / بازنویسی: عبدالمهدی آگاه‌منش

تقدیم به فرمانده گمنامی
که آرزوی شهادت در دلش
شعله می کشید و به برکت
نامش کرد هم آمدیم...

نفوذ در موساد

صالح مرسی

بازنویسی: عبدالمهدی آگاه منش

از این مجموعه منتشر شده است

شکار شکارچی

نویسنده: محمد مرسی

قیمت: ۲۴۰,۰۰۰ ریال (مجموعه دو جلدی)

معرفی اثر:

کار جاسوسان یا شکار هیچ فرقی نمی‌کند. باید مدت‌ها در انتظار طعمه بنشینند و انتظار بکشند. جاسوس‌های خوب، شکارچی‌های خوبی هستند. اما داستان وقتی جالب می‌شود که خودشان طعمه‌ی شکارچی دیگری باشند. اگر این شکارچی جدید یکی از نزدیکان او باشد، ماجرا جالب‌تر هم می‌شود.

سکوی پنهان

نویسنده: محمد مرسی

مترجم: سیدمهدی نورایی

قیمت: ۱۳۰,۰۰۰ ریال

معرفی اثر:

همه اطلاعات یک مطلب را تأیید می‌کردند: «سکوی حفاری اکنون وجود خارجی دارد و اسرائیل آن را اجازه کرده است.» اما اکنون این سکو کجا است؟ مصر باید سکو را پیش از عبور از تنگه باب‌المندب پیدا و منهدم کند.

اشک دشمن

نویسنده: محمد مرسی

مترجم: سیدمهدی نورایی

قیمت: ۱۲۰,۰۰۰ ریال

معرفی اثر:

جاسوس بودن کار آسانی است. تورا‌هی را که انتخاب کرده‌ای، می‌شناسی و می‌دانی که هر چند هم اجل به تو مهلت دهد، سرانجام این راه، طغاب دار است؛ حالا سوال اصلی این است که آیا اسرائیلی‌ها به فعالیت‌های او پی برده بودند یا نه؟ اگر اسرائیلی‌ها فعالیت‌های او را کشف کرده باشند، با او چه خواهند کرد؟

درباره مؤسسه شهید احمد کاظمی

مراکز توزیع موسسه

دفتر مرکزی نشر و پخش شهید کاظمی

قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه اول،
فروشگاه ۱۳۱

تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۴۰۸۴۴-۶

پایگاه اینترنتی: www.nashreshahidkazemi.ir

سامانه پیام کوتاه: ۳۰۰۰۱۴۱۴۴۱

صندوق پستی: قم، ۳۷۱۹۵۱۴۴۱

دفتر مرکزی موسسه شهید کاظمی

اصفهان، نجف آباد، خیابان فردوسی شمالی،

کوی شهید نجفیان، پلاک ۲۰

تلفن: ۰۳۱-۴۲۶۱۶۶۶۸۸

www.hajahmad.blog.com

فروش اینترنتی

www.manvaketab.ir / www.bookroom.ir

فروش کتاب های الکترونیک

www.fidibo.com / www.khatkhan.com

www.taaghcheh.ir

 [http://instagram.com/nashre_shahidkazemi](https://www.instagram.com/nashre_shahidkazemi)

 [https://telegram.me/Nashreshahidkazemi](https://t.me/Nashreshahidkazemi)

در سال ۱۳۹۱

مؤسسه‌ی فرهنگی شهید کاظمی،

پس از شش سال فعالیت فرهنگی - تربیتی،

با گسترش حوزه اقدامات خود،

ترویج کتاب و فرهنگ کتاب خوانی

را سرلوحه‌ی فعالیت‌های فرهنگی خود

قرار داد و انتشارات شهید کاظمی

را تأسیس کرد.

اکنون این انتشارات،

با بیش از هشتاد عنوان کتاب،

به جهاد فرهنگی

در حوزه‌ی کتاب

مشغول است.

نفوذ در موساد [] نویسنده: صالح مرسی []
 مترجم: سید مهدی نورایی [] باز نویسی:
 عبدالمهدی آگاه منش [] انتشارات شهید کاظمی
 []
 تابستان ۹۵ [] ۲۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان []

سرشناسه: مرسی، صالح [] mursi,salih
 عنوان: نفوذ در موساد / مجموعه خانه عنکبوت [] مشخصات نشر: قم،
 انتشارات شهید کاظمی؛ ۹۵ [] مشخصات ظاهری: ۴۷۲ صفحه؛
 ۱۴/۵ در ۲۱/۵ س.م. [] وضعیت فهرستنویسی: فیبای مختصر
 شابک ۳-۳۸-۸۲۰۰-۶۰۰-۹۷۸ [] رده بندی
 کنگره: ۷۱۳۹۵/۵ PJR ۴۸۹۴ [] رده بندی دیویی: ۸۹۲/۷۳۶
 شناسه افزوده: آگاه منش، عبدالمهدی، ویراستار []
 شماره کتاب شناسی ملی: ۴۳۲۸۶۱۷ []
 مدیریت هنری و آماده سازی: مؤسسه شهید کاظمی []
 طراح جلد: عبدالمهدی آگاه منش [] نمونه خوان: زهرا سلطان محمدی
 دفتر نشر و پخش: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه اول،
 فروشگاه ۱۳۱ [] شماره تماس ۶-۳۷۸۴۰۸۴۴-۰۲۵
 سامانه پیامک: ۳۰۰۱۴۱۴۴۱ فروش اینترنتی: www.manvaketab.ir
 ایمیل: info@manvaketab.ir []

باشگاه مخاطبان

http://instagram.com/nashre_shahidkazemi

<https://telegram.me/Nashreshahidkazemi>

تقدیم به جوانان مصر...
به مردانی که هیچ‌کس همانند آن‌ها رنج
نکشید. همان‌هایی که وقتی شکست کمرشکن
۱۹۶۷ رخ داد، در انجام وظیفه فروگذار نکرده
بودند... همان مردانی که بار صبران را بردوش
کشیدند و در راه حمایت از وطن، کوشش در کار
و استقبال از خطر استوار ماندند تا آن‌که پیروزی
۱۹۷۳ تحقق پذیرفت.
صالح مرسی

[سخن ناشر]

سازمان‌های اطلاعاتی رژیم صهیونیستی از زمان تشکیل تا کنون، سعی دارند با بیان داستان‌هایی از قدرت اطلاعاتی‌شان در رسانه‌ها، اعتماد به نفس جوانان جهان اسلام را از بین برده و بذرترس و ضعف را در دل آنان بکارند. البته باید اعتراف کرد که آن‌ها تا حدی نیز در این امر موفق بوده‌اند و توانسته‌اند با تصویرسازی‌هایی مبالغه‌آمیز، از خود قدرتی فراتر از تصور بسازند و حتی به دل‌های ضعیف و بی‌ایمان نفوذ کرده و آن‌ها را جذب خود نمایند.

اما زمانی که حقیقت آشکار می‌شود و اسطوره نفوذناپذیری‌شان توسط جوانانی غیور شکسته می‌شود، جهان درمی‌یابد که در مقابل آن‌ها، همواره هستند افرادی که چون کوه مقابل‌شان می‌ایستند و حاضرند جان و مال خود را در راه وطن‌شان فدا کنند و در سکوتی مرگبار، سال‌های سال به وظیفه طاقت‌فرسای خود عمل کرده و از خود ذره‌ای ترس و ضعف نشان ندهند.

مجموعه خانه عنکبوت، روایت داستانی جوانان میهن‌پرست جهان عرب است که ایستادگی‌شان، شکست‌ناپذیری سرویس‌های اطلاعاتی رژیم صهیونیستی را به افسانه‌ای بی‌اساس بدل کرده و سست بودن این خانه را در مقابل دیده‌گان جهانیان به تصویر کشیده است و البته نشانه‌ای است بر پیروزی حتمی و نزدیک جوانان غیور و مؤمن جهان اسلام در برابر جنود شیطان.

تاریخچه اسرار آمیز [فصل اول]

تاریخچه اسرار آمیز [نامه اسرار آمیز]

مرد جوان از آلمان غربی آمده بود و برایش وقت ملاقاتی فوری با سرهنگ محمد سعید ماحی، رئیس وقت سازمان امنیت مصر، ترتیب داده شده بود. به محض اینکه اتومبیل حامل او به در ورودی ساختمان سازمان امنیت رسید و نگهبانان فهمیدند که او میهمان رئیس سازمان است، در را باز کردند. ساعت یازده صبح یکی از روزهای ژانویه سال ۱۹۷۹ بود. مردی جوان و خوش قیافه با کیفی در دست از ماشین پیاده شد. قفل های پیچیده و متعدد کیفش خیلی به چشم می آمد. یکی از افرادی که منتظرش بود، او را به دفتر مدیر راهنمایی کرد. جوان، خوش اندام و گندمگون بود. از چشمان آبی اش می شد فهمید که یا فردی غربی است و یا یک مصری مهاجر. پالتویی از نوع غربی بر روی لباس های خود انداخته بود که او را از هجوم امواج هوای سرد محافظت می کرد. مسافت بین در ورودی و ساختمان اصلی را پیاده طی کرد. ملاقات مرد جوان و مدیر سازمان امنیت دوستانه به نظر می رسید، به طوری که مدیر از پشت میزش بلند شد و در کنار میهمان خود در سالن قشنگی که کنار

دفتر کارش بود نشست. سرهنگ ماحی از آن جوان خوش تیپ، حتی الآن که در کنارش نشسته است، به جزیک نام، چیز دیگری نمی دانست!

مرد جوان، تاجری مصری است. اسمش «نهاد کامل» است و حامل نامه ای بسیار سری و محرمانه از شخصی است که نمی توانست نام او را از پشت گوشی تلفن بگوید. او می خواست نامه را به مدیریت امنیت عمومی و نه هیچ فرد دیگری برساند.

دقایق اولیه ملاقات با تعارف بین مدیر و مهمان سپری شد؛ کاری که به طور طبیعی قبل از طرح مسائل مهم صورت می گیرد. بعد از دو دقیقه، دولیان شربت آب لیمو روی میز، بین مدیر و مهمان گذاشته شد. هرکدام جرعه ای نوشیدند. تعارف ها تمام شده بود و برای لحظاتی سکوت برقرار شد. مدیر قیافه جوان را برانداز کرد. پاکی و صداقت را از صورت زیبا و جذابش خواند، همان گونه که زیرکی را از چشمان آبی اش. با خود گفت: «پس این همان «نهاد کامل» است.»

نهاد کامل تبسمی بر لب داشت؛ تبسمی که برای مدیر حیرت انگیز بود.

- آقای نهاد کامل! جریان این نامه چیه؟

مدیر پرسید و مرد جوان در حالی که قفل کیف خود را باز می کرد، پاسخ داد:

- قربان، نامه پیش منه!

صدای باز شدن قفل های کیف بلند شد. جوان در حالی که آن را باز می کرد، پاکتی زیبا، از همان پاکت هایی که خانواده های اشراف در اروپای غربی از آن استفاده می کنند، از کیف درآورد. مدیر با سرعت و تیزبینی در گوشه آن، دو حرف «د» و «س» را دید. سپس پاکت را از او گرفت، اما لحظه ای دچار تردید شد. مرد جوان گفت:

- میتونید نامه رو باز کنید.

مدیر نگاه مرموزی به او انداخت. جوان اضافه کرد:

۱ فصل اول ۱۱

- اگه توضیحی لازم داشت، حاضرم توضیح بدم.
مدیر نامه را باز کرد. نامه به لاتین ماشین شده بود. نگاهی به آن انداخت و سپس آن را در جلوی نهاد کامل گذاشت. متن نامه، یک سطر بیشتر نبود:
«سرور من... در روز ۱۷ نوامبر ۱۹۷۸، آقای دیوید شارل سمحون فوت کرد...
امضاء: هلن سمحون»

نام فرستنده و امضاء هم ماشین شده بود.
قبل از اینکه مدیر صحبتی کند، نهاد کامل برای تفسیر و توضیحی که ذهن مدیر را مشغول کرده بود، در حالی که به نامه اشاره می کرد، گفت:
- من از اون خواستم که نامه رو به زبان انگلیسی بنویسه، چون ظاهراً
زبان انگلیسی توی مصر بیشتر از زبان آلمانی رواج داره.
مدیر سرش را به نشانه تأیید تکان داد. مرد جوان کیفش را قفل کرد، شربت
آب لیمویش را نوشید و برای خدا حافظی بلند شد.
مدیر هم بلند شد و تا در ورودی سالن او را همراهی کرد. در همان حال، کلمات
نامفهوم تشکر آمیزی هم زیر لب زمزمه می کرد، اما ذهنش آن قدر درگیر بود که
حتی خودش هم متوجه نمی شد چه می گوید! منشی با دیدن آن ها از جایش
بلند شد. مدیر رو به منشی کرد و گفت:

- آقای نهاد کامل رو تا در خروجی همراهی کنید.
مدیر در آن لحظه به فکر تشکیل جلسه ای فوری با یکی از معاونانش بود.
ملاقات این دو مرد، تنها هفت و نیم دقیقه طول کشید.

در ساعت پنج بعد از ظهر همان روز، دو مرد جوان وارد فرودگاه قاهره شدند.
آن ها به مسافرت های متعدد عادت کرده بودند و گذرنامه هایشان پر از
مهرهای ورود و خروج از کشورهای مختلف شرقی و غربی بود؛ از ژاپن گرفته تا
ایالات متحده آمریکا و...

مرد اول سبزه‌رو بود، با قیافه‌ای خشن و لباس‌هایی بسیار شیک که توانایی مالی‌اش را به رخ می‌کشید. شغلش در گذرنامه این چنین نوشته شده بود: مالک تجارت‌خانه دریکی از محله‌های تجاری قاهره.

مرد دوم جوان خوش‌سیمایی بود که لباس‌هایی موقر، ساده و درعین حال زیبا برتن داشت. در گذرنامه‌اش، مقابل شغل نوشته شده بود: مهندس حرارتی در محله بزرگ تجاری قاهره.

معلوم بود که آن‌ها برای عقد قرارداد خرید دستگاه‌های سردکن و یخچال‌های مختلف به آلمان غربی می‌روند. همچنین مشخص بود که به طور ناگهانی در عصر آن روز تصمیم گرفته‌اند به آلمان بروند تا به قرار مهم فردا صبح در هامبورگ برسند. چون آن روز پرواز مستقیمی به آلمان نبود، بلیت‌هایشان متعلق به شرکت هواپیمایی پاکستان بود که بعد از ظهر همان روز از قاهره به مقصد پاریس رزرو شده بود. آن‌ها باید از پاریس به هامبورگ بروند تا فردا، اول وقت به آنجا برسند.

قبل از پرواز هواپیما، مهندس ساک خود را باز کرد و کاغذی را بیرون آورد. یک تلکس بود. آن را به طور واضح برای دوستش خواند. سپس بلیت‌های خود را بیرون آورد. پس از اندکی گفت‌وگو، چند کاتالوگ از تصویر دستگاه‌های سردکن و یخچال‌های مختلف شرکت‌های بزرگ آلمانی در دست گرفت. آن‌ها خودشان را با کاتالوگ‌ها مشغول کردند تا اینکه مأمور فرودگاه، خبر پرواز هواپیما را اعلام کرد.

در همان زمان، در دفتر مدیریت خدمات سری در دستگاه امنیت عمومی مصر، جلسه‌ای به ریاست مدیریت بخش تشکیل شد. در این جلسه، دو مرد چهارشانه با سرهایی بزرگ، موهایی جوگندمی و چشمانی درشت، درست روی میز مدیر، روی صندلی‌هایی قدیمی و گران‌قیمت نشسته بودند. در

۱ فصل اول ۱۳

سمت راست مدیر هم فرد چهارمی نشسته بود که به صندلی تکیه داده و دست‌هایش را بر روی سینه گره کرده بود. لب‌هایش که از فرط خشم به هم فشرده شده بود، اضطراب و نگرانی‌اش را لومی داد.

نامه ابهام‌آمیز در دست مردی که پشت میز نشسته بود قرار داشت؛ همان نامه‌ای که صبح همان روز از طرف خانم سمحون به دست مدیر سازمان امنیت رسیده بود. نامه به‌رغم کوتاه بودنش، برای این مردان معنای زیادی داشت. علاوه بر آنکه شیوه نگارش نامه قابل تحسین بود، از مفهوم‌اش بر می‌آمد که خانم «سمحون» حقیقت را فهمیده است؛ حقیقتی که هیچ‌کس به جز دیوید سمحون از آن آگاهی نداشت. بنابراین تنها احتمال این بود که او حقیقت را قبل از مرگ دیوید، فهمیده باشد؛ اما چرا در این دو ماه سکوت کرده بود؟ این پرسش به جواب قانع‌کننده‌ای نیاز داشت.

ظاهر نامه گویای خیلی چیزها بود. وحشت نویسنده نامه از شیوه نوشتن و روش فرستادنش معلوم بود. پاکی که نام اختصاری دیوید سمحون روی آن نوشته شده بود، نشان می‌داد که این نامه باید از طرف خانم سمحون باشد؛ اما روی پاکت، نام و نشانی فرستنده نوشته نشده بود و هرکسی می‌توانست آن پاکت را از دفتر کار دیوید سمحون یا حتی از یک چاپخانه به دست آورده باشد. نامه روی کاغذ سفیدی که جنس آن با کاغذهای معمولی تفاوت داشت نوشته شده بود. علامت اختصاری دیوید سمحون روی آن خودنمایی می‌کرد و نام و امضای هلن سمحون نیز در پای نامه با ماشین تایپ شده بود. همه شواهد نشان می‌داد که خانم سمحون ترسیده و می‌خواهد تا جایی که امکان دارد خودش را از این ماجرا دور نگه دارد.

خانم سمحون هفته‌ها انتظار کشیده بود تا فرد مورد اعتمادی را پیدا و مسئولیت انتقال این نامه را به او واگذار کند. این چیزی بود که اعضای جلسه، در عصر آن روز، به آن رسیدند. به همین دلیل تمام نکات نامه را مهم

شمرند و تصمیم گرفتند به محض آگاه شدن از محتوای آن، در اسرع وقت با خانم سمحون ارتباط برقرار کنند. مسئولیت این کار فوری به دو جوان ورزیده محول شد. اوراق و هویت گذرنامه‌های آن‌ها به سرعت آماده شد. یکی از مردانی که روبروی رئیس خدمات سری نشسته بود، گفت:

- اون دو نفر همین الان توی فرودگاه هستن و اطلاعات لازم بهشون داده شده. پرواز مستقیمی به آلمان نبود و مجبور شدند امروز با یک هواپیمای پاکستانی به پاریس برن و فردا صبح از پاریس به سمت هامبورگ پرواز کنن. سفر خسته‌کننده‌ایه و قطعاً فردا صبح نمیتونن با خانم سمحون ملاقات کنن، اما ملاقات بعد از ظهر انجام میشه. توی این فاصله، اونها میتونن استراحت کنن و بعدش با دقت حرف‌های خانم سمحون رو بشنون.

عزیز جبال، همان شخصی که در سمت راست رئیس خدمات سری نشسته بود، تمام احتمالات ممکن را برای جمع برشمرد. از گفت‌وگوی افرادی که در جلسه حضور داشتند، معلوم بود که خبر مرگ دیوید شارل سمحون یک خبر ناگهانی نبوده و آن‌ها از مدت‌ها پیش از آن باخبر شده‌اند.

مردی که دست به سینه و خاموش و با قیافه‌ای گرفته نشسته بود، بسیار اصرار داشت که در تشییع جنازه دیوید سمحون شرکت کند. او معتقد بود پیش از آنکه سمحون در زیر خاک دفن شود، باید یکی از ما در کنار جسد او باشد. کلام و سخنش بسیار جدی و قاطع بود، اما آنچه بیشتر اعضا را به قبول کردن نهایی حرفش مجبور کرد، گفته عزیز جبال بود که گفت:

- لازمه قبل از تدفین بر جنازه‌اش نماز میت بخونم!

در حقیقت آنچه عزیز جبال می‌خواست، در تضاد با تمام قوانین امنیتی و قواعد جاری در دستگاه‌های امنیتی جهان بود. احتمال شرکت شخصیت‌های مهم

۱ فصل اول ۱۵

اسرائیلی در مراسم تدفین او در آلمان خیلی زیاد بود. هرچه باشد، دیوید شارل سمحون نه تنها شخصیت کم‌اهمیتی در اسرائیل نبود، بلکه یکی از مردان شاخص و مهم تجاری آن بود. در سال‌های اخیر، فعالیت‌های تجاری‌اش تمام زمینه‌های بسیار مهم را شامل می‌شد. ضمن آنکه در زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی هم منزلتی پیدا کرده بود.

از طرف دیگر، هر شخص دیگری به غیر از عزیز جبالی هم می‌توانست جسد سمحون را تشییع کند و بر اساس شریعت اسلامی، بر جسد او نماز میت بخواند. این کار با موقعیت شغلی‌ای که جبالی داشت، برایش بیشتر شبیه به حماقت بود.

جبالی اصرار و پافشاری کرد که باید برود و در برابر درخواست او، دستگاه امنیت باید تمام جزئیات و جوانب امر را بررسی می‌کرد تا اقدامات امنیتی شدیدی صورت بگیرد. طبیعتاً عزیز جبالی می‌توانست عناصر ورزیده‌ای را برای این کار فراهم کند. قبل از غروب آفتاب روز ۱۷ نوامبر ۱۹۷۸ و پیش از اینکه او با هواپیما راهی آلمان غربی شود، زمان حرکت و مسیر پیچیده‌اش مورد بررسی قرار گرفت و خبرسری و محرمانه‌ای به شهر دوسلدورف که مقصد عزیز بود، مخابره شد.

جبالی در فرودگاه دوسلدورف پیاده شد تا سوار هواپیمای خطوط داخلی شود و به شهر «هامبورگ» برود، جایی که نزدیک شهر «برمن» بود؛ همان شهری که دیوید شارل سمحون در آنجا زندگی می‌کرد.

عزیز از نظر قیافه ظاهری تغییری در خود نداد، فقط یک عینک طبی به چشم زد که نشان می‌داد صاحب آن پزشکی است که پس از بیست و پنج سال طبابت، کمرش خمیده شده است. در فرودگاه با دوستی که انتظارش را می‌کشید ملاقات کرد تا فردا صبح با هم در شهر «برمن» باشند و قبل از رسیدن اسرائیلی‌ها، برای آخرین بار با دوست مرده خود خداحافظی کنند و

مطابق شریعت اسلامی بر جنازه او نماز میت بخوانند.

با وجود اینکه اندوه و تألم شدید از دست دادن دوستش، قلب او را مجروح کرده بود، اما نتوانست تعجب و شگفتی‌اش از دوستان آن فقید را که توانسته بودند در سرعت عجیبی تمام کارها را با دقت مرتب کنند، پنهان کند. در صبح روز ۱۸ نوامبر ۱۹۷۸، در محل مقرر حاضر شد. عزیز درحالی که لباس سیاه و تمیزی به تن داشت - از همان لباس‌هایی که بزرگان مذاهب یهودی برتن می‌کنند -، کتابی را که قطعاً قرآن بود، زیر بغل گرفته بود. قبل از اینکه محل اختفای خود را ترک کند، وضو گرفت و دو رکعت نماز برای شادی روح دوست فقیدش خواند. هنگامی که اتومبیل در خیابان‌های شهر برمن به حرکت درآمد، آقای که در صندلی عقب ماشین نشسته بود، آیاتی از قرآن را زیر لب زمزمه می‌کرد. همین که ماشین به نزدیکی خانه شارل سمحون رسید و کنار در پستی خانه توقف کرد، عزیز از آن پیاده شد.

شاگرد صاحب مغازه‌ای که حمل جسد را بر عهده گرفته بود، همراه عزیز بود. آسوده‌خاطر به نظر می‌آمد. البته خاطر آسوده‌اش به خاطر مارک‌های آلمانی‌ای که گرفته بود، نبود. به این خاطر بود که توانسته بود عملی انسانی و مذهبی انجام دهد؛ زیرا دیروز به او گفته شده بود که دیوید شارل سمحون مذهب ویژه‌ای در یهودیت داشت، پس احتیاج به انجام مراسم مذهبی خاصی دارد و این آقای که اندوهگین و ناراحت به نظر می‌رسد و کتابی را در بغل گرفته، یکی از دوستان آن مرحوم است و علاوه بر این از مردان دینی است.

به محض اینکه ماشین کنار در پستی خانه توقف کرد، در خانه باز شد و مرد مسنی که لباس مرتبی برتن داشت در را باز کرد. شاگرد صاحب مغازه به محض دیدن او سلام کرد.

- صبح به خیر فرانتس!

- صبح به خیر یوهان!

۱ فصل اول ۱۷۱

- حال خانم سمحون چگونه؟
 - هنوز توی اتاقشه. نزدیکه از غم و اندوه دق کنه.
 فرانتس آن‌ها را راهنمایی کرد و گفت:
 - بفرمایید از این طرف، لطفاً.
 - امیدوارم خانم سمحون نگران نشه.
 - مهم نیست دوست من، بفرمایید، بفرمایید.
 فرانتس پیر که بزرگ خدمتکاران بود، جلوتر از آن‌ها حرکت کرد و آن‌ها را به سوی اتاقی که جنازه در آن قرار داشت، راهنمایی کرد. نزدیک در اتاق، شاگرد صاحب مغازه در گوش فرانتس به آرامی گفت:
 - چرا با یک فنجان قهوه از ما پذیرایی نمیکنی؟
 فرانتس متوجه موضوع شد و فوری در را برای آن آقا باز کرد. سپس در را پشت سر آن‌ها بست.
 شاید این سخت‌ترین لحظه‌ای بود که عزیز جبال که یکی از کارکنان سابق افسران امنیتی مصر بود، در تمام عمرش به آن برخورد می‌کرد. او فردی عادی نبود، چون بیست و پنج سال از عمرش را با خطر سپری کرده بود. هرگاه حوادث پشت سرش را به یاد می‌آورد، دچار ترس می‌شد و از خودش می‌پرسید: «چگونه انسان می‌تواند تمام این حوادث را تحمل کند؟»، ولی در حقیقت، او خود را با چنین سختی‌هایی وفق داده بود و همانند هراسر امنیتی در دستگاه‌های امنیتی جهان، آماده برخورد با هرگونه خطر احتمالی‌ای بود.
 در آن لحظه که وارد اتاقی که جنازه دوستش در آن قرار داشت، شد و جنازه را در صندوق زیبایی که از چوبی گران‌قیمت ساخته شده بود، دید، آماده پذیرش هر حادثه غیرممکنی بود. لحظه‌ای بعد، خود را در مقابل جسد دیوید دید. بیست سال با او دوست بود. بیست سال با او گفت‌وگو کرده بود و حالا، دیوید جزئی از زندگی‌اش شده بود؛ جزئی مهم و البته بسیار خطرناک!

هنگامی که عزیزوارد اتاق شد، تصور می کرد که خود را در برابر صندوق بسته خواهد دید، اما ناگهان با صندوقی مواجه شد که درش باز بود و دیوید، با لباس خود در آن خفته بود. او در تمام این سال ها با دیوید بود، بدون اینکه حتی یک بار با او ملاقات کرده باشد! چقدر آرزو داشت که این ملاقات قبلاً اتفاق می افتاد و چقدر از دیوید درخواست کرده بود که در طول آن سال ها او را ببیند، اما... اکنون که این دیدار میسر شده بود، یکی از آن ها، روی در نقاب خاک کشیده بود.

عزیز ساکت و خاموش در چهره ای که در برابرش آرمیده بود، نگاه می کرد. درست همانند همان تصویر کوچکی بود که نزدیک به بیست سال پیش، در یکی از شب های گرم قاهره، در پرونده او دیده بود. هنوز همان لبخندی که اعتماد انسان را به خودش دعوت می کرد، روی لبانش بود. دیوید هنوز صورتی گشاده داشت؛ گشاده و مرموز.

اشک در چشمان عزیز حلقه زد. آری... اشک در چشمانش حلقه زد، اما به سرعت بر غم و اندوه خود چیره شد. عینک طبی اش را به چشم زد و قرآن را باز کرد تا سوره «یس» را بخواند. بعد از خواندن قرآن، تکبیر گفت و به نماز ایستاد. هنگامی که نماز میت را تمام کرد، احساس کرد آرامش عجیبی وجودش را در بر گرفته است؛ گویی بار سنگینی را از دوشش برداشته باشند. در حالی که به ساعتش نگاه می کرد، آماده شد که برود. برای آخرین بار به طرف دیوید خم شد و آرام زمزمه کرد: «خدا حافظ رأفت!»...

بحث و گفت و گو برای مدتی در دفتر رئیس شعبه خدمات سری برقرار بود. در حقیقت، دو مسئله مورد بررسی قرار گرفت. اول اینکه اگر خانم سمحون درباره شخصیت شوهرش سؤال کند، باید به او چه بگوییم؟! آن ها نمی دانستند که خانم سمحون تا چه میزان از حقیقت آگاه است. در نهایت تصمیم بر آن شد

که حقیقت به طور کامل برای او بیان شود، زیرا این حق پسران اوست که بدانند دیوید شارل سمحون چه کسی بوده است. مسئله دوم هم در مورد نحوه خدمتی بود که دولت مصر باید به همسر و فرزندان سمحون ارائه کند. طبیعی است که همسر او نیاز به پول نداشت، زیرا دیوید برای او میلیون ها مارک و دلار آمریکایی به ارث گذاشته بود. از طرف دیگر خود خانم سمحون هم از افراد متمول بود و دارایی های او کمتر از ثروت دیوید نبود. پس تصمیم بر این شد که با خانم سمحون و فرزندان او طوری رفتار شود که اگر دیوید زنده می بود با آن ها رفتار می کردند و جلسه با این تصمیمات به پایان رسید.

درست دو روز پس از رسیدن نامه سمحون به قاهره، در ساعت ۹ صبح، زنگ تلفن خانه دیوید شارل سمحون، که شناسنامه اسرائیلی داشت، به صدا درآمد. او در شهر «برمن» آلمان اقامت داشت و پنج سال پیش با خانمی آلمانی که در کار تجارت بود، ازدواج کرده بود. خانم سمحون، قبل از ازدواج خانم «ریشتر» بود و اکنون دو فرزند از دیوید به نام های یوسف و سلیمان داشت. این نام ها در فرهنگ آلمان نامأنوس بودند، اما افرادی که با آن ها آشنا بودند، می دانستند که این نام ها ریشه عبری دارد.

خانه دیوید سمحون کاخ نبود، اما ویلایی کوچک هم نبود و با سبک و طرز خاصی ساخته شده بود. هرکس آن را می دید تصور می کرد که صاحب آن باید یک سرمایه دار باشد. آنچه آن خانه را از دیگر خانه ها متمایز می کرد، درختانی بود که بومی آن جا نبود و به طور طبیعی در سرزمین های شرقی می رویند. آقای سمحون علاقه فراوانی به آن ها داشت، به طوری که در اواخر عمر خود به آن ها توجه زیادی نشان می داد.

در داخل خانه، سالن پذیرایی وسیعی به چشم می خورد که از دو قسمت تشکیل شده بود و هر قسمت با وسایلی گران قیمت و دکور مناسبی تزئین شده بود و ذوق و سلیقه صاحب خانه را به رخ می کشید. پرده های سفید

بر پنجره‌ها آویخته شده بود. به جز در ورودی که رو به باغچه باز می‌شد، یعنی همان جایی که خانم سمحون همیشه در آنجا می‌نشست، هیچ پرده‌ای او را از دیدن منظره زیبای باغچه بازمی‌داشت. آنچه بیش از هر چیز، نظر هر تازه‌واردی را جلب می‌کرد، پیانویی بود که در پیشاپیش سالن وجود داشت. دور تا دور پیانو، چیزی نبود به جز دو صندلی که قدمت شان به قرن پانزدهم میلادی می‌رسید.

هنگامی که زنگ تلفن به صدا درآمد، خانم سمحون تازه از خواندن مقاله یکی از مجلات اقتصادی معروف فرانسوی فارغ شده بود. در حالی که قهوه صبح خود را می‌نوشتید، مقاله را با دقت فراوان مطالعه کرد. مقاله در مورد بازار نفت بود و پراز اعداد، ارقام و تصاویری از بازرگانان عرب.

نزدیک به دو ماه از مرگ دیوید شارل سمحون می‌گذشت. او بیماری بسیار سختی را تحمل کرد و خانم سمحون در این ایام، در اضطراب و نگرانی‌ای دائمی به سر می‌برد، به ویژه زمانی که اقدام به نوشتن آن نامه ابهام‌انگیز کرد. او تصور می‌کرد که با این کار، راحت و آسوده خواهد شد، اما نگرانی‌اش شدت یافت. آنچه که دیوید در واپسین لحظات عمرش به او گفت، بسیار گیج‌کننده و ترسناک بود و در عین حال سنگین. کل موضوع برای او مبهم و نامفهوم بود، اما وقتی غم و اندوه را از خود دور کرد، تنها یک راه را در برابر خود دید؛ راهی که هیچ گریزی از آن نبود. این بیشتر باعث ترس و هراس او شد و به اضطراب و نگرانی‌اش دامن زد. اضطرابش هفته‌ها به طول انجامید، به طوری که کم‌کم داشت او را نابود می‌کرد.

اول فکر کرد که حرف‌های دیوید هذیان است؛ هذیانی که می‌توانست ناشی از بیماری صعب‌العلاج همسرش باشد. اما نگاه دیوید و آن آرامش عجیبی که بر چهره‌اش نقش بسته بود، چیز دیگری می‌گفت. نگاهش از این حکایت می‌کرد که گویی بار سنگینی را از دوشش برداشته است. در حالی که

۱ فصل اول ۲۱

در چشم‌هایش خواهش ابهام‌آمیزی موج می‌زد، دستش را در دست هلن گذاشت. خانم سمحون بارها و بارها سعی کرد تصور هذیان‌گفتن دیوید را از ذهن خود دور کند، اما موفق نمی‌شد!

حدود دو ماه از مرگ دیوید می‌گذشت، اما برای او غیرممکن بود که حرفه شوهرش را به کسی بگوید. او خوب می‌دانست که اسرائیلی‌ها با او و بچه‌هایش چه خواهند کرد!

هنگامی که او هفت سال پیش با دیوید آشنا شد، احساس کرد که دچار علاقه‌ای مبهم شده است. احساس می‌کرد به چیزی گرفتار شده که همیشه از آن می‌ترسید؛ علاقه‌مند شدن به یک مرد اسرائیلی و ازدواج با او. هرگاه به خاطرات گذشته رجوع می‌کرد، بیشتر دچار عذاب می‌شد. کشور او در گذشته در شمار دشمنان یهودی‌ها بود، اما حالا یک احساس مبهم و غریب او را راحت نمی‌گذاشت.

روزی لیندا، مدیر دفتر و دوست صمیمی‌اش، به او گفت:

- هلن، واقعاً می‌خواهی این کار رو بکنی؟

- فکر میکنم خیلی دوستش دارم.

- ولی یادت باشه که اون یهودیه.

هلن درحالی‌که با دستش اشاره می‌کرد و دل تنگ می‌نمود، گفت:

- لعنت به...

- اون اسرائیلی هم هست!

لیندا فریاد کشید:

- تو نژادپرستی؟!

لیندا درحالی‌که سری تکان می‌داد و می‌خندید، به درستی فهمید که از بحث و

مجادله کاری ساخته نیست. پس با کنایه گفت:

- عزیزم مهم نیست... مهم نیست!

و هلن با او ازدواج کرد و نامش هلن سمحون شد. او با این ازدواج احساس خوشبختی می‌کرد و به‌رغم سن و سالی که داشت، دو بچه به دنیا آورد. هلن از صمیم قلب شوهرش را دوست داشت. دیوید هم می‌دانست که چگونه با او رفتار کند و کی و چگونه او را عزیزبدارد و چگونه در وقت مناسب او را از خود دور کند. کی عشق خود را به او ابراز کند و چگونه او را مشتاق کلمه‌ای از خود نماید. دیوید این چنین بود؛ اما یک چیز مبهم و غریب در زندگی هلن بود که آن را درک نمی‌کرد و نمی‌شناخت. مثلاً در بعضی مواقع که هلن با او شوخی می‌کرد و به او می‌گفت که تو ممکن نیست یک اسرائیلی یا یهودی باشی، هیچ نشانه‌ای از خشم در چهره او آشکار نمی‌شد!

او رفت، با همه مهر و دوستی و مردانگی‌اش که همچون زیوری او را آراسته بودند. او قبل از اینکه بمیرد، خیلی سختی کشید و دردهای فراوانی را تحمل کرد. اما ای کاش رازش را هم با خودش می‌برد! اصلاً ای کاش هلن این راز را نمی‌شنید! اما چگونه؟

پس از مرگ دیوید، هلن هیچ‌گاه طعم آسایش و راحتی را نچشید. به بچه‌هایش نگاه می‌کرد و سنگینی مسئولیتش را حس می‌نمود. با خود می‌اندیشید که ای کاش موضوع برای دیوید اهمیت نداشت و در واپسین لحظات زندگی به او نمی‌گفت و این امانت را به او نمی‌سپرد. حتی فکر کردن به اینکه اگر اسرائیلی‌ها بفهمند، با او چه خواهند کرد، ترس و وحشت غریبی را در وجودش برمی‌انگیخت. البته نه به خاطر خودش، بلکه بیش‌تر به خاطر بچه‌هایش.

نزدیک به پنجاه روز از مرگ دیوید می‌گذشت و هلن از وحشت و سرگردانی وصف‌ناپذیری رنج می‌برد، تا اینکه آن شب یک تاجر مصری با نام «نهاد کامل» با او ملاقات کرد.

نهاد کامل یک دوست قدیمی برای او بود و قبل از اینکه با دیوید آشنا شود،

۱ فصل اول ۲۳

او را می شناخت. همیشه مدتی غیبت می زد، اما دوباره پیدایش می شد! سال ها بود که از او خبری نداشت، اما خبرهای او را می شنید. یک بار شنیده بود که در استرالیا زندگی می کند و بعد شنیده بود که به مصر بازگشته و بعد گفته بودند که در کانادا است! او پس از ازدواج با دیوید، علت این دوری را فهمید. از هنگام تولد اسرائیل در خاورمیانه موقعیت سیاسی بسیار پیچیده ای ایجاد شده بود و شرایط دشواری بر بازرگانان عرب تحمیل می شد. نهاد کامل این بار خود را آشکار کرده بود و داشت برای عقد قرارداد خرید هواپیماهایی که تعداد آنها کم هم نبود، تلاش می کرد. گفت وگو بین آنها خیلی ساده پیش رفت، تا جایی که نزدیک بود قرارداد بسته شود. هلن او را به شام دعوت کرد. در حقیقت نهاد کامل هم برای چنین دعوتی، مشتاق بود. هلن می دانست که نهاد در سال های قبل، افسر ارتش بوده و ارتباط او با مسئولین کشور خوب است. ناگهان در لحظه ای تمام همت و شجاعتش را جمع کرد و از او پرسید:

- میتونی یک نامه رو از طرف من به مصریبری؟

نهاد کامل گفت:

- هفته آینده به قاهره میروم، قبلش باید به عربستان برم.

- یک چیزی ...

و بعد ساکت شد، اما به راحتی می شد نگرانی را از خطوط چهره اش درک کرد. نهاد نگاه عمیقی به او انداخت و پرسید:

- خانم سمحون ... چی شده؟

هلن درحالی که صدایش می لرزید، گفت:

- بیا بریم.

این را گفت و از جایش بلند شد، درست مثل اینکه بخواهد از خودش فرار کند. نهاد کامل حرف او را پذیرفت و به دنبالش به راه افتاد. در ماشین که راننده اش جوانی مصری بود، سکوت محض برقرار بود تا اینکه ناگهان هلن

گفت:

- نامه رو مینویسم و بهت خبر میدم، اما یک چیزی ازت میخوام.
- چی؟
- اینکه حتی یک سؤال هم درباره اون از من نپرسی، مگه اینکه خودم اون رو با تو در میان بذارم.
- قبوله.
- و اینکه این راز رو به هیچکس نگي، حتی کسی که مثل چشمهات بهش اطمینان داری!
- باز هم قبوله.
- خب، مصری ها کدوم زبان خارجی رو ترجیح میدن؟
- زبان انگلیسی.
- و این چنین بود که در روز دوم، هلن سمحون با نهاد کامل، در استورانی که در ساختمان شرکت قرار داشت نهار خوردند و با کمال اطمینان با همدیگر حرف زدند.
- هلن درحالی که پرونده زیبای حاوی اوراق و نرخ های قرارداد هواپیماها در آن وجود داشت را به او می داد، گفت:
- نامه رو بین ورقه های پرونده گذاشتم. در پاکت رو نبستم. میتونی اون رو بخونی و بعد خودت در پاکت رو ببندی.
- و به کی برسونم؟
- هلن لحظه ای سکوت کرد و خود را با یک تکه گوشت ماهی که در بشقابش بود مشغول ساخت. پس از لحظاتی سکوت، گفت:
- به رئیس سازمان امنیت مصر!
- این را گفت و چشمان خود را به چهره نهاد کامل دوخت تا عکس العمل او را ببیند. چهره ای که هنوز سرد بود و آرامش کاملی داشت. هلن با تأکید تکرار

کرد:

- به رئیس سازمان امنیت مصر و نه هیچکس دیگه ای.
چهره نهاد کامل سرد و جامد بود. چشمان آبی خود را به او دوخت و به آرامی
و سادگی گفت:

- نامه رو با دست خودم بهش میرسونم، نگران نباش!
به محض اینکه نهاد کامل از کنار او برخاست و رفت، خیال های غریبی به او
هجوم آورد و با خود اندیشید که چه کسی تضمین می کند این نامه به دست
اسرائیلی ها نمی افتد!

به رغم اینکه تمام امور را بررسی کرده بود، اما نگران و مضطرب بود. نامه را
خارج از شرکت و بر روی یک ورقه عادی ماشین کرده بود. امضای خود را
پای آن ننوشت و در آن هیچ علامتی جز پاکت خالی نامه نبود که به راحتی
می توانست خود را از زیر بار مسئولیت آن رها کند. البته نهاد کامل تا یک
هفته دیگر آلمان را ترک نخواهد کرد، پس ای کاش یک روز قبل از مسافرتش
نامه را به او می داد، یا در همان روزی که قصد حرکت داشت و این چنین بود
که هلن سمحون برای مدتی بیش از ۴۰ ساعت در اضطراب و نگرانی به سر
می برد تا اینکه زنگ تلفن در ساعت ۹ صبح در خانه اش، در یکی از روزهای
ژانویه ۱۹۷۹ به صدا درآمد...

تلفن زنگ زد. هلن بدون اینکه از جای خود حرکت کند، سرش را برگرداند.
حسی از ترس درونش ریشه دواند. در حالی که در آن لحظه یکی از مجلات
اقتصادی فرانسوی را در دست داشت، خودش را با نوشیدن فنجان قهوه
مشغول کرد. منشی اش، «اولگا»، بدون صدا و آرام وارد شد و به سمت تلفن
رفت. هلن تمام حرکاتش را تعقیب کرد. اولگا گوشی را برداشت. حسی عجیب
در درون هلن زبانه کشید. سعی کرد با تمام نیرو بر خودش چیره شود. وانمود

می‌کرد که مجله را ورق می‌زند، اما چشمانش اولگا را که با صدای آرامی صحبت می‌کرد و کمی متعجب شده بود، می‌پایید.

چند لحظه قبل از اینکه تلفن زنگ بزند، داشت از خود می‌پرسید که اگر نهاد کامل نامه را رسانده باشد، چه اتفاقی می‌افتد؟ پاسخ قاهره چه خواهد بود؟ زود به خودش آمد و به سؤالش خندید، زیرا نهاد کامل سی‌وشش ساعت بعد آلمان را ترک می‌کرد و بعد از آن هم امکان نداشت در کشوری مانند مصر، کار با سرعت زیادی پیش برود. با این حال، وقتی اولگا گوشی را بر روی میز زیبای کنار تلفن گذاشت، نگرانی دوباره به سراغش آمد و از خودش پرسید که آیا این تلفن با نامه او ارتباطی دارد؟ اولگا گفت:

- خانم... یک آقای پشت خط با شما کاردارن و میگن که از دوست‌های قدیمی آقای سمحون هستن.

هلن به آرامی فنجان قوه را روی میز گذاشت و نگاهش را به منشی خود دوخت. اولگا اضافه کرد:

- یک کمی هم لهجه شرقی داشت...

چشمان هلن برقی زد و منشی ادامه داد:

- ...شاید هم از اسرائیل باشه!

این کلام چون تیر بر سینه‌اش نشست و درد نامفهومی را احساس کرد. سعی کرد تا دهره و نگرانی‌اش را پنهان کند. بلند شد و به منشی خود اشاره کرد که برود. دختر جوان اتاق را ترک کرد. هلن به طرف تلفن رفت و گوشی را برداشت:

- بله؟

- خانم سمحون؟

- بله، خودم هستم.

- من دوست قدیمی آقای سمحون هستم، دیروز نامه شما به دستم رسید.

۱ فصل اول ۲۷

خیلی سریع و به طور انکار آمیزی پرسید:

- کدوم نامه؟

پرسش او بسیار سریع بود. لحظه‌ای سکوت برقرار شد. سپس صدای مطمئن و استوار به گوشش رسید.

- در حقیقت اومدم تا پاک‌ترین تسلیت‌های خودم رو تقدیم کنم.

ترس و هراس براو غلبه کرد. با اصرار پرسید:

- اما مثل اینکه از نامه صحبت می‌کردید؛ کدوم نامه؟

مرد با آرامش و سادگی، مثل کسی که در نبردی پیروز شده باشد، سخن می‌گفت.

- ممکنه اشتباهی صورت گرفته باشه، اما به هر حال معتقدم که موضوع

برای شرکت شما اهمیت زیادی داره، البته برای من هم خیلی مهمه.

ه‌لن با اصرار و پافشاری و با حالتی انکار آمیز گفت:

- شرکت ما؟!!

- بله، همون موضوعی که در موردش با آقای نهاد کامل صحبت کردید.

- درحالی که حس می‌کرد محاصره شده، به طور نامفهوم گفت:

- اما... اما... من تا آخر هفته به محل کارم توی هامبورگ نمی‌رم.

- اگر برای شما زحمتی نباشه، ما آماده‌ایم تا با شما توی «برمن» ملاقات کنیم.

- شماها؟!!

- بله، من و شریکم. می‌آییم تا بچه‌های کوچولوی عزیز شما رو هم ملاقات کنیم.

- کوچولوها؟

- شریک من دوست خیلی صمیمی آقای سمحون بوده.

- اما کوچولوها به جز تعطیلات آخر هفته، از مدرسه برنمی‌گردن.

- این... این دیگه از بدشانشی ماست.
- این را گفت و سکوت برقرار شد. جمله آخر او یعنی اینکه هلن در انتخاب مختار است، اما او دودل و مردد بود و مشوش و نگران. او دریافت که راهی برای بازگشت وجود ندارد.
- بسیار خب آقا... میتونیم امروز ساعت پنج بعد از ظهر با هم ملاقات داشته باشیم.
- متشکرم.
- نشانی ما رو میدونید؟
- فکر نمیکنم به اون نیازی داشته باشیم!
- پس به امید دیدار.
- و بعد بدون اینکه منتظر جوابش بماند، گوشی را سرجایش گذاشت.

فصل دوم []

[در جستجوی حقیقت]

هلن سمحون از آن زنانی نبود که به ضعف و ناتوانی معروف باشد یا خیلی زود تسلیم ترس و وحشت شود. علاوه بر این ها، او به تربیت بردبارانه و صبورانه آلمانی خود هم افتخار می کرد. او در دامن دردها، شکست ها و رنج ها به دنیا آمده بود؛ زمانی که چکمه های یورش گران، شهر کوچکش را با تکبر و غرور زیر پا گذاشته بودند.

او هنوز کودک بود که با سختی ها و مشکلات زندگی آشنا شد. سرنوشتش این بود که ماه ها قبل از شروع جنگ جهانی دوم به دنیا بیاید و در دامن بحران و مشکلات رشد کند. او با دید کودکانه اش آن روزها را می دید که چگونه همه چیز کشورش نابود شده است.

ساعت به پنج بعد از ظهر نزدیک می شد. خانه داشت از خدمتکاران خالی می شد، به جز خانم فرا و فرانتس پیر. هلن تمام خدمتکاران و حتی منشی خودش را هم مرخص کرد و کسی را جز مدیر خانه و محرم اسرار و دوست وفادار بیست و پنج ساله اش، در خانه باقی نگذاشت. هلن از فرانتس خواست تا در

کنارش باشد. فرانتس بعد از اینکه اضطراب و نگرانی او را دید، با کمال میل پذیرفت، اما شرط ادب به او اجازه نداد که از علت امر و سبب نگرانی اش سؤال کند. او از زمانی که خانه خالی شده بود، آماده بود تا با سرعت و کمال میل، دستورهای هلن را انجام دهد.

هرچه عقربه ساعت به پنج نزدیک تر می شد، نگرانی و اضطراب خانم فرا و سمحون بیشتر می شد. هلن سالن بزرگ خانه را با گام های خود طی کرد و از پشت پنجره به برف های که چون پنبه حلاجی شده روی زمین، فرش شده بود، نگاه کرد.

دیوید چقدر برف را دوست داشت. وقتی که برف را می دید، از هلن می خواست تا با او بیاید و بارش برف را تماشا کند. دیوید یک انسان شرقی بود. وقتی به برف ها نگریست، هیجانش بیشتر شد و به فکر فرو رفت. با خود اندیشید که گذر عمر چقدر سخت است و چقدر طولانی...

زندگی اش از دورترین نقطه جنوب آلمان شروع شده بود. او در شهر کوچکی به نام «خام»، دورترین نقطه جنوب شرقی آلمان، در خانواده «شیربور» به دنیا آمده بود. پدرش جواهر فروش بود. شهر بسیار کوچک بود و مردم همدیگر را می شناختند. آقای کارل شیربور، پدر هلن، نزد مردم شهر و روستاهای مجاور از احترام خاصی برخوردار بود. البته نه به خاطر آنکه ثروت مند بود، بلکه به خاطر اینکه از آن مردان مقاومی بود که بحران ها در او تأثیر نداشت و در برابر مشکلات خم به ابرو نمی آورد. او در زمان جنگ، هرچقدر هم که شهر در مضیقه و تنگنا بود، با مهارت و تیزبینی و قوت قلب مشکلات را پشت سر می گذاشت و با بخشش و مناعت طبع، دست یاری و کمک رساندن به سوی مردم شهر دراز می کرد و در دل هر خانواده ای جایی برای خود بازمی نمود. اما او نمی توانست بحران شکست و سازش را بپذیرد و چکمه های ضخیم سربازان اشغالگر را تحمل کند، همین هم شد که وقتی خاک وطن محبوبش زیر پا

۱ فصل دوم ۱ ۳۱

گذاشته شد، اودق کرد و مُرد... هَلن در آن زمان هفده ساله بود.

هَلن هنوز آن روزها را پس از سی و شش سال، به روشنی به یاد می آورد. او و خواهرش مجبور بودند در گوشه‌ای از خانه بلند خود بمانند، زیرا ممنوع بود که از جای خود حرکت کنند یا نزدیک در و پنجره شوند. دیروز آخرین سرباز آلمانی شهر را با غم و اندوه و اشک و انتظار و اضطراب، برای تحویل به اشغالگران، ترک کرد. صبح زود که بیدار شد، صدای ماشین‌ها و تانک‌ها به صورت ممتد و پیوسته از راه دور به گوش می رسید. ترس و نگرانی، تأسف و دریغ و نگاه‌های پدر و مادر، از پشت پنجره به آن ستون زرهی که از پشت تپه، چون درنده‌ای وحشی می نمود، دوخته شده بود. صدای ماشین‌ها و تانک‌ها نزدیک و نزدیک تر می شد. پدرش با گام‌هایی عصبی در طول و عرض خانه قدم می زد... رنگ پریدگی مادرش... گریه خواهرش... شهر در محاصره کامل بود. شب قبل، بعد از اینکه سربازان میهنش عقب نشینی کردند، خستگی و ناتوانی همه چیز را از آن‌ها گرفته بود. مردان در کلیسا جمع شده بودند. قرار بر این بود که هنگام ورود آمریکایی‌ها به شهر، در خانه بمانند. مردم شهر با هم توافق کردند که خیابان‌ها را برای اشغالگران خالی کنند و حالا آن‌ها در خیابان‌های خالی در حال رژه بودند. صدایی از بلندگو پخش می شد که نامفهوم بود، اما پدر را دید که با دقت به آن گوش می دهد. صدا قطع شد. مادرش از پدر در مورد آن صدا سؤال کرد و پدر، در حالی که با عصبانیت با خود صحبت می کرد، گفت:

- این دیوانگيه؟

- کارل! آمریکایی‌ها چی میخوان؟

- اونها چیزی نمیخوان، فقط میپرسن که ما تسلیم میشیم یا مقاومت میکنیم؟

مادر سعی کرد که شوهرش را آرام کند. با مهربانی گفت:

- حق ندارن این رو پرسن؟

- چه حق؟ مگه نمی بینن که خیابان ها خالیه؟ مگه نمی بینن که در تمام مغازه ها و خانه ها بسته اس...

بغض گلویش را فشرده. صورتش را با دو دست گرفت و فریاد زد:

- ... این ذلته!... اونها میخوان ما رو به ذلت و خواری بکشونن...

دوباره صدای بلندگو در فضای شهر پیچید. پدر فریاد کشید. مادر دوباره از پدر پرسید و وقتی جوابی نشنید، با گریه وزاری فریاد زد:

- چرا اون چیزی رو که میخوان انجام ندهیم؟ اونها چی میخوان کارل؟

آقای کارل به همسرش نگاه کرد. گویی که از چشمانش آتش می بارید. مادر درحالی که گردنش را بالا گرفته بود، فریاد کشید:

- به خاطر بچه ها... به خاطر تمام بچه های شهر، کارل!

پدر خواست جوابش را بدهد، اما نگاهش به پنجره مانع شد. خشکش زده بود، مثل اینکه برق او را گرفته باشد. چشمانش برافروخته شد، رنگش پرید و لرزید. همسرش سراسیمه به طرفش رفت.

- کارل... چت شده؟

به محض اینکه به پنجره رسید، به بیرون نگاه کرد. ناگهان فریاد کشید و نقش زمین شد. آن ها پرچم سفیدی را بر فراز کلیسا افراشته بودند. دوباره آن صدای آزاردهنده از بلندگوها بلند شد. صدای گرفته مادر بی صبرانه پرسید:

- تورو به خدا بگو این سرباز چی میگه.

آقای کارل گیج شد. به طرف صندلی اش رفت. خودش را به روی آن انداخت و گفت:

- داره میگه که همه روی در خانه شون، پرچم سفید آویزون کنن.

همسر کارل خیلی سریع به سمت کمدی که در گوشه ای از اتاق بود رفت و در همان حال گفت:

۱ فصل دوم ۳۳

- هرچی که میخوان، بهشون میدیم.

پدر زیر لب، با خشم گفت:

- ذلت و خواری... ذلت و خواری...

مادر سراسیمه در کمد دنبال چیزی می‌گشت. ملحفه سفید رنگی را از کمد بیرون آورد و آن را جلوی شوهرش انداخت. چشمان پدر قرمز و برافروخته شد. مادر التماس می‌کرد:

- نه به خاطر ما... به خاطر بچه‌ها.

مرد برافروخته، سرش را پایین انداخت.

هلن هیچ‌گاه نمی‌توانست این لحظه را فراموش کند. پدرش را به یاد آورد که سرش را پایین انداخته بود، اشک می‌ریخت و شانه‌هایش به سختی می‌لرزید. مادرش ملحفه را بر بالای عصایی که از داخل خانه تهیه کرده بود گرفت. هنگامی که در خانه را باز کرد تا پرچم سفید را بر بالای در نصب کند، پدر را دید که داشت گریه می‌کرد. همه چیز تمام شد... همه چیز. در همان روز، هلن شیربور هفده ساله قسم خورد که هیچ‌گاه در برابر دشمن، پرچم سفید را به نشانه تسلیم بلند نکند...

- خانم... خانم...

هلن وحشت زده به طرف فرانتس برگشت و آن قدر به او نزدیک شد که نزدیک بود به او برخورد کند.

- فرانتس، چی شده؟

- خانم، حالتون خوبه؟

- آره... مگه چیزی شده؟

فرانتس با مهربانی گفت:

- ببخشید خانم... چندبار صداتون زدم، ولی...

حرفش را قطع کرد و فهمید که چه اتفاقی افتاده است.

- ...یاد روز آویزون کردن پرچم سفید افتادم.

چهره فرانتس در هم رفت. او با روحیه هلن کاملاً آشنا بود و می دانست که کدام خاطره دردناک او را عذاب می دهد.

- ترسیدید؟

- شاید.

هلن این را گفت و از نگاه های او فرار کرد. پیرمرد درحالی که به هدفش نزدیک می شد، از او پرسید:

- برایت چای بیارم؟

هلن به ساعتش نگاه کرد و آرام گفت:

- دیگه وقت نیست، چند دقیقه دیگه مهمون ها میان.

پیرمرد بیشتر به هدفش نزدیک شد و پرسید:

- اونها غریبه ان؟

- فرانتس! نمیدونم... یعنی مطمئن نیستم.

- اسرائیلی ان؟

صورتش را به طرف پیرمرد برگرداند و با تبسم گفت:

- خدا کنه اینجوری نباشه!

پیرمرد سعی کرد باز هم سؤال کند، اما سالن پذیرایی با نور اتومبیلی که به خانه نزدیک می شد، روشن تر شد. هردو به طرف پنجره برگشتند و هنگامی که ماشین دور کامل زد، بیرون باغچه و مقابل در توقف کرد. هلن گفت:

- اومدن... اومدن...

و به فرانتس فهماند که به سرعت به استقبال آن ها برود. میهمانانی که به حیاط خانه بیوه دیوید شارل سمحون وارد شدند، همان دو جوانی بودند که بیست و چهار ساعت پیش از فرودگاه بین المللی قاهره حرکت کرده بودند!

۱ فصل دوم | ۳۵

هوای بیرون از خانه، بسیار سرد و گزنده بود. وقتی دو جوان از باغچه گذشتند و به در ورودی خانه رسیدند، فرانتس پیر در آنجا به استقبال آن‌ها آمد. دو مرد جوان پالتوهای سنگین بر تن داشتند. همچنین هر کدام کلاهی بر سر گذاشته بودند که قیافه آن‌ها را نیز اندکی پنهان می‌کرد. یکی از آن‌ها به فرانتس گفت:

- ما با خانم سمحون قرار ملاقات داشتیم.

پیر مرد راه را باز کرد و گفت:

- ایشون منتظر شما هستن.

دو مرد جوان به سرعت وارد هال خانه شدند. فرانتس در را بست، پالتو و کلاه‌هایشان را گرفت و آن‌ها را به داخل خانه راهنمایی کرد. خانم سمحون در کنار پیانوی سفید، به استقبال آن‌ها ایستاده بود. آن چیزی که در وهله اول خانم سمحون را بیشتر وحشت زده کرد، تسلط کامل آن‌ها به زبان آلمانی بود. آن‌ها به راحتی و درست مانند زبان مادری‌شان، آلمانی حرف می‌زدند. به محض اینکه هُلن آن‌ها را به نشستن دعوت کرد، فرانتس سینی چای را در کنار آن‌ها گذاشت، سپس گفت:

- چیز دیگری لازم ندارید؟

هُلن لبخندی زد، با نگاهی تشکرآمیز به او نگاه کرد و گفت:

- ممنون، اگر دوست داری، میتونی پری.

- با اجازه، همین جا می‌مونم!

کلامش بسیار قاطع بود. به همین دلیل خانم سمحون اعتراضی نکرد. پیر مرد با احترام، سرش را پایین انداخت و برگشت. خانم سمحون نظری به آن دو جوان انداخت و نشانه‌های شگفتی را در چهره آن‌ها دید. بعد از تعارف گفت:

- حتماً از نوشیدنی گرم استقبال می‌کنید، چون هوای بیرون خیلی سرد است. یکی از آن دو جوان تبسمی کرد، هرچند قیافه‌اش نمی‌توانست حزن و اندوه درونی‌اش را پنهان کند. مرد جوان گفت:

- هیچ چیز به گرمی استقبال شما نمیتوانست سردی هوای شهر رو از یاد ما
بیره.

تعارف مرد جوان، وحشت هلن را کم کرد. هلن هم درحالی که چای می ریخت،
گفت:

- و هیچ چیزی هم با لطف شما، همراه با تسلط کامل به زبان آلمانی، برابری
نمیکند.

جوان دوم گفت:

- حتماً خانم سمحون میدونن که ملت مصر چقدر نسبت به ملت آلمان
احترام میذاره و به اون افتخار میکنه.

و به این ترتیب، جوان به هلن فهماند که آن‌ها از مصر آمده‌اند. لحظه‌ای
آرامش وجود هلن را فراگرفت، اما این آرامش دیری نپایید. او با خودش
اندیشید که چه کسی می‌داند که آن‌ها واقعاً مصری هستند؟ او به اسرائیل
سفر کرده بود، همان طوری که قبلاً به مصر هم رفته بود. او می‌دانست که آن‌ها
بسیار به هم نزدیک‌اند. به یاد آورد که دیوید به او نگفته بود که در مصر به
دنیا آمده و تا اوایل جوانی در آنجا زندگی کرده است! به محض اینکه شک و
تردیدش را با آرامش و سکون برطرف کرد، دو استکان چای به آن‌ها تقدیم
کرد و پرسید:

- کیک دوست دارید؟

دو مرد بلافاصله از او تشکر کردند. هلن در جای خود آرام نشست تا اینکه
یکی از آن‌ها به طور مستقیم گفت:

- خانم... اجازه بدید تسلیت مردم، حکومت و دستگاه امنیت مصر رو به
حضور شما تقدیم کنیم.

خانم هلن سمحون سرش را به عنوان تشکر پایین انداخت. مرد جوان ادامه
داد:

۱ فصل دوم ۳۷

- این حسن تدبیر شما بود که نامه رو توسط نهاد کامل فرستادید. اضطراب و نگرانی وجود هلم را فراگرفت. حرف را عوض کرد و بدون احتیاط و با صدای لرزان گفت:

- نباید اسم کسانی رو که دارم باهاشون گفت و گو میکنم، بدو نم؟ جوان سعی کرد به صحبتش ادامه بدهد، اما خانم سمحون فنجان چای را به کناری گذاشت و ادامه داد:

- شما هنوز خودتون رو به من معرفی نکردید، با این حال من قبول کردم تا درباره کارهای شرکت با همدیگه صحبت کنیم. جوان لبخندی زد و گفت:

- در چنین موقعیتی، اسم های حقیقی ما برای شما چه ارزشی داره؟ کلمات او غافلگیرکننده بود. از طرفی حق هم داشت. او می توانست هر اسمی را به خود ببندد. خانم سمحون باز هم نگران شد، اما جوان به صحبتش ادامه داد:

- خانم! ما شما رو به خاطر فرستادن نامه ستایش می کنیم. مخصوصاً اینکه نامه و حتی امضاء رو ماشین کرده بودید، بدون اینکه اسمی از گیرنده رو ذکر کرده باشید.

این نشانه ها به زن فهماند که نامه اش درست به مقصد رسیده است. اما این جوان کیست؟ خانم سمحون خودش را در صندلی جمع کرد. درحالی که او داشت دست هایش را به هم می مالید، جوان به سوی او خم شد و گفت:

- بهتره مسئله رو تموم کنیم و وارد بحث اصلی بشیم.

زن چشمان پراز سؤالش را به جوان دوخت و اندیشید که مقصود او چه می تواند باشد؟ جوان استکان چای خود را به کناری گذاشت. سپس کیف پولش را درآورد و با زیرکی هرچه تمام تر، اسکناس عجیب و غریبی را از آن بیرون آورد و از جایش بلند شد. درحالی که آن را به خانم سمحون تقدیم

می‌کرد، گفت:

- این یک اسکناس ۱۰۰ مارکی قدیمی نصف شده است.

اضطراب و نگرانی سختی هلن را آزار می‌داد. با دیدن اسکناس، خاطره‌های گذشته به ذهنش خطور کرد. دستش را دراز کرد تا نصف اسکناس را بگیرد که صدای جوان او را به خود آورد:

- در حقیقت این اسکناس زمانی که بچه بودید و توی شهر «خام» اقامت داشتید، باطل شده.

تنها کافی بود که هلن نگاهی به این اسکناس بیندازد تا همه چیز را درک کند. او خود را عابری تنها، در راهی دور و دراز می‌دید. خاطره‌های دور و نزدیک با اضطراب و نگرانی سختی در هم آمیخت. از خودش پرسید که این جوان کیست که همه چیز را درباره‌ی من می‌داند و چگونه از زندگی من در شهر «خام» اطلاع دارد، در حالی که سال‌های سال است که آن شهر را ترک کرده‌ام؟ دوباره با دقت تمام به اسکناس نگاه کرد. نمی‌توانست نگرانی درونی‌اش را پنهان کند. اشک در چشمانش حلقه زد. این برای اولین بار بعد از مرگ دیوید بود که احساس راحتی و آسایش می‌کرد. جوان شرقی گفت:

- وقتی که ده ساله بودید، این اسکناس باطل شده... مگه نه؟!

خانم سمحون سر خود را به علامت تأیید تکان داد و مطمئن شد که راه درست را انتخاب کرده است. روی نصف اسکناس، دست خط دیوید را دید که نوشته بود: «... این‌ها هم وطنان من هستند. امضاء دیوید.»

زن در درست بودن امضای شوهرش شک نداشت. جوان شرقی ادامه داد:

- اگر توی کیف پول آقای دیوید سمحون رو بگردید، نیمه دوم همین اسکناس رو می‌بینید.

خانم سمحون در حالی که از جای خود بلند می‌شد، با صدای لرزان گفت:

- همون روزهای آخر بود که این اسکناس رو دیدم.

۱ فصل دوم ۱ ۳۹

اشک چشمان زن را پرکرد، اما سعی کرد خودش را کنترل کند. ادامه داد:
 - من واقعاً گیج شدم... یعنی... میخواستم... ببخشید...
 خودش را کنترل کرد و درحالی که به طرف پله طبقه دوم می رفت، ایستاد و گفت:

- با اجازه... یک لحظه... برمی گردم.
 بعد با شتاب پله ها را طی کرد و از چشم آن دو جوان ناپدید شد. آن دو حرکت کسی را پشت سرشان احساس کردند. سربرگرداندند و در میان اتاقی که درش نیمه باز بود، فرانتس را در پشت سرشان دیدند. فرانتس لبخندی زد و با مهربانی پرسید:

- فرمایشی ندارید؟
 قبل از اینکه آن ها جوابی بدهند، هلن از طبقه دوم او را صدا زد:
 - فرانتس... فرانتس...
 فرانتس با شتاب به طرف او رفت و پله ها را به سرعت طی کرد.
 - بله خانم...

هنگامی که در بالای پله ها به هلن رسید، هلن نصف اسکناس صد مارکی را که در سال ۱۹۴۸ باطل شده بود، در دست داشت. هرکدام از این دو نیمه اسکناس مکمل یکدیگر بودند. هلن آن ها را به طرف پیرمرد دراز کرد و گفت:
 - این اسکناس رو یادت می آید؟

پیرمرد نیازی نداشت به یاد بیاورد یا حتی با دقت به آن نگاه کند، زیرا خانم سمحون یک روز بعد از مرگ دیوید این راز را به او گفته بود. پیرمرد بیشتر نگران خانم سمحون بود که در مقابل او داشت از خوشحالی می لرزید و شادی تمام وجودش را فرا گرفته بود.

آن اتفاق یک روز بعد از مرگ دیوید سمحون افتاد. آنچه دیوید در واپسین نفس هایش برای او گفته بود، بسیار نگران کننده و وحشتناک بود. هلن

موضوع را از جوانب مختلف مورد بررسی قرار داد. سپس قبول کرد که به خاطر کودکانش ناچار است حقیقت امر را بیابد، هرچند که ممکن بود این جستجو برای او بسیار گران تمام شود. او قبل از مراسم تدفین، در اتاق را بر روی جنازه بست. سپس تمام کمد هایش را گشت و تمام مدارک و اوراق او را بررسی کرد. هر کاغذ و نوشته‌ای را با دقت خواند و بعد با دقت تمام آن‌ها را بررسی کرد. همه چیز به نظرش طبیعی می‌رسید، اما حرف‌های دیوید او را سخت نگران کرده بود. کم‌کم داشت قبول می‌کرد که گفته‌های دیوید هذیانی بیش نبوده است. اوراق را بارها و بارها بررسی کرده بود. اما هنگامی که کیف پول شوهرش را باز کرد، نصف اسکناس صد مارکی قدیمی را دید. تعجب کرد. او آن روزهای سیاه سال ۱۹۴۸ را به خوبی به یاد داشت. زمانی که مارک آلمان باطل شده بود تا مارک جدیدی جان آن را بگیرد. با اینکه در آن زمان کودکی ده ساله بود، اما خوب به یاد می‌آورد که مردم اموال و پس‌اندازهای خود را چگونه از دست می‌دادند. خوب به یاد می‌آورد که مقرر شد تا مردم برای تبدیل پول‌های خود، به نسبت یک به سه، پول بگیرند. به یاد می‌آورد که چگونه هر فرد آلمانی تنها مجاز به تبدیل چهار مارک بود تا زندگی‌اش را از نو شروع کند، از صفر... و شاید هم از زیر صفر. تمام مردم آلمان ناچار بودند از نو کشورشان را بسازند. نصف اسکناسی را که در کیف پول دیوید پیدا کرده بود، در حقیقت نامه ناتمامی از سوی دیوید به او بود: «هلن! اعتماد کن...» و بعد از آن چیزی نوشته نشده بود! موضوع برایش عجیب بود. دوباره برگشت و پرونده‌ها و اوراق را بررسی کرد تا شاید نیمه دوم اسکناس را پیدا کند.

هر از گاهی از خودش می‌پرسید که بین آنچه دیوید گفته و این نصف اسکناس چه ارتباطی وجود دارد و پذیرفت که باید ارتباطی وجود داشته باشد. با فرانتس از نامه ناتمام روی اسکناس صحبت کرد، اما جرأت نکرد راز وحشتناکش را به او بگوید؛ اکنون این دو نیمه اسکناس در دستش بود.

۱ فصل دوم ۱ ۴۱

هلن و فرانتس، بارها و بارها نامه را خواندند، گویی که به چشم خود اعتماد نداشتند. بعد از اینکه دو نیمه اسکناس را کنار هم قرار دادند، نامه کامل شد: «هلن! اعتماد کن، این ها هم وطنان من هستند. امضاء: دیوید»

فرانتس نگاه جستجوگرانه‌ای به خانم سمحون انداخت و گفت:

- خانم، شما مطمئنید که این امضای آقای سمحون هست؟

- مطمئناً امضای خودشه!

هلن درحالی که لبخند رضایت بخشی بر لب داشت، این جمله را با اطمینان کامل گفت و به سوی دو جوان رفت. آن ها نیز از جایشان بلند شدند و با ادب در برابر او ایستادند. هلن گفت:

- فکر می‌کنم دوست داشته باشید از سرنوشت نیمه دیگر اسکناس باخبر بشید.

یکی از آن ها، درحالی که نگاه سریعی به نیمه اسکناس انداخت، گفت:

- خانم سمحون، هردوی اوها متعلق به شماست، چون نامه برای شما نوشته شده.

هلن احساس سربلندی و خوشحالی کرد. به پیرمرد رو کرد و گفت:

- فرانتس، میتونی بری. آقایون از دوستان ما هستن.

از آن لحظه‌ای که دو جوان آمده بودند، این برای اولین بار بود که پیرمرد از ته دل می‌خندید. بعد پاهایش را با نزاکت و ادب آلمانی به هم چسباند و درحالی که سر خود را پایین انداخته بود، به جمع ادای احترام کرد و رفت.

کامل شدن و هم خوانی اسکناس قدیمی که در حقیقت به معنای کامل شدن نامه ناتمام دیوید بود، تأثیر سحرآمیزی بر هلن داشت. در آخرین دقایق که فرانتس خانه را ترک می‌کرد، هلن احساس راحتی و نشاط کرد. در حقیقت برایش بسیار مهم بود که حرف‌های دیوید درست از آب در بیاید، زیرا این زندگی او بود و او داشت با سختی آن را می‌گذراند. آنچه در درجه اول برای

هلن اهمیت داشت، شناخت حقیقت بود. این موضوع همان قدر به او مربوط می شد که به کودکانش و آینده آن ها. اکنون او در مقابل این دو جوان نشسته بود و اطمینان داشت که دارد با سرعت غیرقابل تصویری به حقیقت نزدیک می شود. دو نیمه اسکناس را همچنان در دست داشت؛ گویی که گنجی را در دست گرفته است. روی صندلی اش نشست. دیگر احساس ناآرامی نمی کرد. خواست شروع به صحبت کند، اما یکی از آن دو جوان به او گفت:

- خانم هلن، ناچار هستم که یک نکته خیلی مهم رو توضیح بدم.

هلن با تعجب به او نگاه کرد و به جوان اشاره کرد که به صحبتش ادامه دهد. جوان با تأکید کلمات را تلفظ می کرد تا اهمیت موضوع را به او بفهماند. بعد گفت:

- اون چیزی که میخوایم بگیم خیلی مهمه. ما اختیار نداریم چیزی از شما بپرسیم، همون طوری که اجازه نداریم به هر سوالی که توی ذهن شما میگذره، جواب بدیم!

هلن نفس خود را در سینه حبس کرد و با دقت به حرف های جوان گوش کرد؛ گویی نمی خواهد کلمه ای را نشنیده بگذارد. جوان ادامه داد:

- ما از درگذشت آقای سمحون بسیار متأسفیم. تسلیت ما رو بپذیرید. همچنین آرزو داریم که دعوت حکومت ما رو برای سفری چند روزه به قاهره قبول کنید!

دوباره نگرانی و اضطراب وجود هلن را فراگرفت. جوان برای چند ثانیه ساکت شد و مانند کسی که بخواهد چیز مهمی را بگوید، نفسی تازه کرد و ادامه داد:

- ترجیح میدیم که مسافرت شما سری باشه، البته اگه دعوت ما رو قبول کنید.

جوان دوباره مکثی کرد، مثل اینکه می خواست به هلن فرصتی بدهد تا حرف های او را بهتر درک کند. سپس با حالتی دوستانه ادامه داد:

۱ فصل دوم | ۴۳

- توی قاهره مهمان عزیزی برای ملت مصر خواهید بود. همچنین اونجا جواب تمام سؤال هاتون رو پیدا میکنید.

ذهن هلن با سرعت زیاد به تلاش و تکاپو افتاد. مسافرت سری؟! ... این چه معنایی دارد؟! ... به کجا؟ قاهره؟! ... جایی که حتی یک نفر را هم در آنجا نمی شناسم؟

نگاهی به دو نیمه اسکناس انداخت و سعی کرد خودش را سرگرم خواندن نامه دیوید نشان دهد. این موضوع برایش عجیب بود و باعث ترس و نگرانی در وجودش می شد. آیا ممکن بود سرنوشتش را به دست دو جوان ناشناخته بسپارد؟ موضوع درهم و پیچیده بود. از کجا معلوم که او زنده بازگردد؟ سکوت آن ها به طول انجامید. هلن برای اتلاف وقت گفت:

- لابد میدونید که کلی سؤال داره به ذهنم خطور میکنه.
- طبیعیه!

- راستش، این موضوع برای من ترسناک و پیچیده است ...
و بعد درک کرد که آن دو جوان، مجاز به گفتن خیلی از حرف ها نیستند. ناگهان هلن فهمید که حقایق بسیار دورتر از آن جمع سه نفره است؛ جایی به دوری قاهره!

- کی میتونم دعوتتون رو قبول کنم؟

- هر وقت که خودتون مایل باشید.

اکنون هلن می تواند فکر کند، مردد باشد یا اینکه شک کند. هلن ترس را دوست نداشت و آن را حقیر و کوچک می شمرد. قسم خورده بود که هیچ گاه تسلیم نشود. دوباره سؤالی پرسید تا فرصت بیشتری برای آرام کردن خودش به دست آورد:

- سفر سری؟!!

جوان با مهارت و قاطعیت تمام گفت:

- سلامت شما و بچه‌های شما، برای ما توی درجه اول اهمیت قرار داره.
- من باید در مقابل این عمل سری، چه کاری انجام بدم تا سلامت من و بچه‌هام تأمین بشه؟
- هیچی! فقط نباید در این مورد با هیچکس حرف بزنید، حتی دوستان و آشناهای نزدیک...
- ولی چند وقتی جلوی چشم‌شون نیستم.
- میتونید بگید که می‌خواید برید پیش خواهرتون، «فلورا»، توی شهر خام.

هلن بر روی صندلی‌اش جابه‌جا شد و دنبال راه دیگری برای ایرادگرفتن گشت. با خود فکرمی‌کرد که چقدر این جوان سبزه‌رو از زندگی خصوصی او اطلاع دارد. جوان به آرامی به صحبت خود ادامه داد:

- معمولاً هر وقت می‌خواستید به شهر «خام» برید، با دکترون، کارل ژاروسلاف، توی چکسلواکی مشورت میکردید و هر سال توی اون منطقه کوهستانی دورافتاده به اون مراجعه میکردید.
- هلن حرفش را قطع کرد و درحالی‌که صورتش از خشم سرخ شده بود، ایستاد و گفت:

- امیدوارم حد و حدود خودتون رو بشناسید.
- دو جوان نیز فوری بلند شدند. یکی از آنها متعجبانه گفت:
- اما آقای سمحون برای درمان، دوبار با شما به چشمه آب معدنی رفته بود.

هلن نگاه خشمگینانه‌ای به او انداخت، اما در یک لحظه احساس کرد که آب سرد روی او ریخته‌اند. او می‌دانست که حرف‌های این دو جوان، به هیچ‌وجه راز مهمی نبوده است، اما نمی‌دانست چرا ناگهان عصبانی شده است. خواست معذرت‌خواهی کند، ولی در جای خود نشست و با حالتی

غیرعادی گفت:

- شاید حق با من باشه... شاید...
- دو جوان در جای خود نشستند. هلن اضافه کرد:
- امیدوارم من رو ببخشید، چون این قضیه برای من خیلی عجیبه.
- ما وضع شما رو درک میکنیم، خانم.
- هلن مثل اینکه با اولج کرده باشد، گفت:
- اگه با دکتر کارل تماس بگیریم، بعدش چی میشه؟
- برای شما وقت تعیین میکنه.
- و بعدش؟
- وقتی دکتر وقت معین کرد، شهر خام را ترک می کنید و به سمت چکسلواکی حرکت میکنید.
- ناگهان چشم های هلن برقی زد و جوان بدون اینکه نگاه خود را متوجه آن سازد، ادامه داد:
- ماشین رو تا شهر «کلاتوفی» توی چکسلواکی کرایه میکنید، برخلاف همیشه که اون رو تا چشمه معدنی کرایه میکردید.
- خب؟
- توی مقصد، ماشین دیگه ای منتظر شماست. اون شما رو به چشمه آبی معدنی نمیره، به فرودگاه «پراگ» میبره و آنجا سوار هواپیمایی میشید که عصر همون روز به قاهره پرواز میکنه.
- و کی به چشمه آب معدنی برم؟
- همون وقتی که دکتر براتون تعیین کرده.
- هلن نگاه پرسشگرانه خود را به سوی جوان انداخت و گفت:
- آقا! از زندگی من چی میدونید؟
- جوان با قاطعیت جواب داد:

- خانم! همه چیز آقای سمحون برای کشور مهم بود.

جواب جوان برای او خیلی ارزشمند بود، به طوری که دهان او را بست. به علت نامعلومی خواست مقاومت کند.

- چرا این سفر باید اینقدر مشکل و پیچیده باشد؟

- به همان علتی که شما نامه رو ماشین کردی.

مدتی سکوت برقرار شد. مرد جوان منظور خود را با صدایی محکم و آشکار بیان کرد. مثل کسی که بخواهد کلمه کلمه سخنش را با تأکید بیان کند، گفت:

- خانم سمحون! یک بار دیگر تأکید میکنم که پنهان سازی و سری بودن موضوع، هم برای سلامت شما مهمه و هم برای سلامت بچه هاتون.

هلن سخنان جوان را در سکوت پذیرفت. اکنون شاید برای هزارمین بار از خودش پرسید که دیوید چه کسی بوده و چه می کرده است. به هر حال احساس کرد که در یک مسابقه ورزشی شکست خورده و باید به حریفش دست آشتی بدهد. پس با مهربانی گفت:

- همون طوری که امروز صبح به شما گفتم، داشتم فکر میکردم که تعطیلات آخر هفته رو توی شهر «برمن» بگذرونم.

لبخند رضایت بخشی بر چهره جوان نشست و فهمید که هلن به مرحله اتخاذ تصمیم رسیده است. هلن با حالتی رضایت آمیز اعلام کرد:

- چرا این روزها رو توی قاهره نگذرونم؟

هلن در حالی که لبخندی بر لب داشت، جمله فوق را گفت و جوان هم این حرکت او را به عنوان عذرخواهی از آنچه از او سر زده بود، تلقی کرد. جوان مطابق عادت شرقی خود، از سراج احترام، تعظیم کرد و گفت:

- خانم سمحون، شما عادت داشتید برای دیدن خانواده تون با هواپیما به فرانکفورت برید و بعدش ماشین کرایه میکردید تا شما رو به زادگاهتون برسونه.

۱ فصل دوم ۴۷

هلن درحالی که می خندید، گفت:

- دیگه برایم عجیب نیست که این چیزها رو هم میدونید!
جوان درحالی که انگار چیزی از او نشنیده است، از جیب خود بلیتی درآورد
و به سوی او گرفت.

- این بلیت هواپیمایی هست که ظهرها به فرانکفورت پرواز میکنه.
هلن طوری شگفت زده و متعجب شد که احساس کرد هیچ اراده‌ای از خود
ندارد. به رغم سرکشی و آشفتگی درونی اش، دستش را دراز کرد و بلیت را
گرفت. جوان از جیب دیگرش، گذرنامه قرمزرنگی را درآورد و به هلن تقدیم
کرد. گذرنامه مصری بود. او نیز گذرنامه را از دست مرد جوان گرفت، اما انگار
در عالم رؤیا بود. جوان گفت:

- همون طوری که ملاحظه میکنید، گذرنامه شما سیاسیه.
هلن درحالی که لبخند بر لب داشت، چشمان پرسشگر خود را به سوی او
چرخاند. جوان ادامه داد:

- با این گذرنامه به چکسلواکی میرید و دوباره به همون کشور برمیگردید.
هلن که کاملاً غافلگیری شده بود، بدون اراده گذرنامه را گرفت و باز کرد و
عکس خود را در آن دید، در صندلی اش کمی جابه جا شد، به خود آمد.
نگاه کوتاهی به جوان انداخت که لبخند بر لب داشت. جوان درحالی که روی
صندلی خود می نشست گفت:

- البته طبیعیه که اسم توی گذرنامه شما عربی باشه.
هلن برگشت و نگاهی به گذرنامه انداخت. اسم به حروف عربی و لاتین
نوشته شده بود. بعد با صدای بلند مشغول خواندن صفحه اول آن شد:
- هیلانه رأفت الهجان!

جوان مصری گفت که هیلانه یک اسم مقدس مصری است. هلن با حالت
تمسخرآمیزی گفت:

- فکر نمیکنم استحقاق اون رو داشته باشم.

- ولی اسم عربی شما همینه.

- رأفت الهجان یعنی چی؟

- فقط یک اسم معمولیه.

و قبل از اینکه هلن آرامش خود را به دست آورد، جوان ادامه داد:

- توی ماشینی که شما رو به پراگ میبره، بلیتی از شرکت هواپیمایی

چکسلواکی دریافت میکنید.

هلن حرفی نزد. احساس می‌کرد که در خواب عجیبی فرو رفته است. برای انتقال از زندگی عادی به چنین حوادث عجیبی اصلاً آمادگی نداشت. چنین اتفاقاتی حتی در محیله‌اش هم خطور نمی‌کرد. در عین حالی که ترس و وحشتی غریب او را فرا گرفته بود، احساس لذت می‌کرد. حس می‌کرد اراده‌ای ندارد، اما خوشی و لذت ویژه‌ای را نیز در خودش احساس می‌کرد. حس می‌کرد که کسی او را به راهی ناآشنا هدایت می‌کند. آن هم چه راهی؟ پراز حادثه و اضطراب. بلیت را در برابر جوان گرفت و با حالت تمسخر آمیزی گفت:

- میبینم که زمان حرکت رو هم به میل خودتون تعیین کرده‌اید!

- نه، اشتباه میکنید!

هلن ابروهایش را بالا انداخت. جوان ادامه داد:

- بلیت تاریخ نداره. تنها چیزی که ما از شما می‌خوایم اینه که قبل از سفر

به ما خبر بدید تا همیشه در کنار شما و نزدیک شما باشیم و بتونیم از شما استقبال کنیم.

در این لحظه خانم هلن سمحون احساس کرد که دوران ترس‌ها و دودلی‌هایش

دارد به پایان می‌رسد. پس بدون درنگ گفت:

- فردا خوبه؟

- هروقت که بخواید، ما با کمال میل آماده‌ایم.

- پس ... قرار ما فردا.

در حقیقت هلن وقتی جمله آخر خود را گفت، نمی خواست این ملاقات به پایان برسد، به همین دلیل پرسید:

- در مورد سری بودن موضوع که گفتید، چیزی هم به من مربوط میشه؟
جوان لبخندی زد و گفت:

- اصلاً، هیچ چیز... جز...

هلن درحالی که لبخند می زد اضافه کرد:

- جز چی؟

- جز اینکه یک عینک دودی از اون عینک هایی که هیچ وقت عادت نداشتید، بزنید. از همون عینک های امروزی که زشت و بی ریخته!

هلن درحالی که می خندید، خواست چیزی بگوید، اما جوان توضیح داد:

- البته اون رو فقط وقتی که سوار هواپیمای پراگ-قاهره شدید، به چشم بزنید.

هلن اکنون در برابر آن دو جوان ایستاده بود و داشت حرارت و گرمی روزی را به یاد می آورد که تازه با دیوید آشنا شده بود. لبخندی زد و دست خود را به سوی آن ها دراز کرد و گفت:

- خیلی از دیدنتون خوشحال شدم.

دو مرد جوان خانه اش را ترک کردند و هلن سمحون پشت شیشه پنجره، دورشدن ماشین شان را نگاه کرد. هوا دیگر کاملاً تاریک شده بود، اما هال خانه روشن بود. او کلید چراغ ها را یکی پس از دیگری خاموش کرد. بعد در خانه را قفل کرد و برگشت تا بقیه چراغ ها را خاموش کند. هلن در خانه تنها بود و علیرغم آنکه هوای خانه گرم بود، سرما در تمام بدنش موج می زد. حالا او بود و بلیت هواپیما و گذرنامه و دو نیمه اسکناس صد مارکی که بر روی میز مقابلش قرار داشتند. به یاد آورد که برای فراهم کردن مقدمات سفر باید به

۵۰ | نفوذ در موساد |

چند جا تلفن بزند. درحالی که از پله ها بالا می رفت، ناگهان از خودش پرسید: «خدایا! چه اتفاقی دارد می افتد... چرا با سفر موافقت کرده و خودش را به خطر انداخته است؟... اصلاً دیوید شارل سمحون که بود؟ مصری است یا اسرائیلی؟ جاسوس است یا قهرمان؟! تصمیم گرفت در این مورد فکر نکند و تنها به دنبال حقیقت، برود.

تکلیف‌های سنگین و سخت‌گیرانه [فصل سوم]

تکلیف‌های سنگین و سخت‌گیرانه [مسافرت سری به قاهره]

آنچه اتفاق می‌افتاد. به جهانی که هلن سمحون بیش از چهل سال از عمر خود را در آن سپری کرده بود، مربوط نمی‌شد. بعضی مواقع گمان می‌کرد که دارد خواب می‌بیند و گاهی احساس می‌کرد نقش مهمی را در یک فیلم پر حادثه بازی می‌کند؛ اما دنیایش فرسنگ‌ها با فیلم‌ها و داستان‌های تخیلی فاصله داشت و این دیوید سمحون بود که او را به این عالم پر عاطفهٔ سحرانگیز، با تمام روشنایی‌ها، رنگ‌ها و لذت‌هایش کشانده بود.

دیوید شورآفرین و خونگرم بود، گویی خلاصه‌ای از عاطفه و مهربانی بود؛ در تمام طول زندگی‌اش این‌گونه بود. طوفانی از مهر و محبت بود که به سوی هلن می‌وزید. هلن هم دیوید را همه چیز خودش می‌دانست. یک بار هلن از او پرسید:

- چرا توی این همه سال، به کسی علاقه‌مند نشدی؟

و دیوید گفت که توانایی‌اش را نداشته است! روزی دیگر، هلن با شوخی سر او داد کشید و گفت:

- از این همه قهرمان بازی دست بردار. مبارزه و دفاعت برای درست کردن وطن قوم یهود توی فلسطین، جلوی عشق و ازدواجت رو میگیره. و دیوید با شدت حرف او را رد کرد و این از لحظات نادری بود که دیوید را عصبانی می‌دید. هلن حس کرد بدون اینکه تعمداً در کار باشد، دیوید را اذیت کرده است. خواست عذرخواهی کند، اما دیوید با لبخند زیبا و مهربان خود، مانع او شد.

- بالآخره یه روزی میفهمی... یه روزی همه چیز رو میفهمی. آیا حالا وقت آن رسیده بود که همه چیز را بفهمد؟ آیا دیوید می‌دانست که خواهد مُرد و به همین خاطر زندگی را با او طوری گذراند که بسیار شگفت‌انگیز و با سعادت باشد؟ عجیب‌ترین این بود که هنوز هم هلن خود را در امواج سهمگین زندگی احساس می‌کرد و حتی بعد از مرگ دیوید هم، خود را با او می‌دید.

خانم هلن سمحون نتوانست قاهره را از بالا ببیند، چون وقتی هواپیما بعد از غروب آفتاب به آنجا رسید، ابرها تمام آسمان شهر را پوشانده بودند و درجه حرارت، همان طوری که مهماندار هواپیما اعلام کرد، نه درجه سانتی‌گراد بود. هواپیما در حالی که قطرات باران در زیر نور چراغ‌های هواپیما می‌درخشید، ابرهای فشرده را به سوی زمین درنوردید. روشنایی شهر قاهره، زیر باران سحرامیز به نظر می‌آمد. هلن روزی از دیوید پرسید:

- کدوم شهر رو بیشتر دوست داری؟

و دیوید بدون هیچ شک و تردیدی گفت:

- قاهره... چون هیچ شهری توی زیبایی، با اون برابری نمیکنه.

از بعد از ظهر دیروز که مسافرتش شروع شده بود، منتظر بود که میهمانان دیروزش به سراغش بیایند. حس می‌کرد باید در آنجا همراه او باشند، اما این انتظار بیهوده بود. پیش خودش گفت که اگر آن‌ها را ببینم، تظاهر می‌کنم که

آن‌ها را نمی‌شناسم. اما آن‌ها در طول روز پیدایشان نشد. عصر دیروز، قبل از اینکه به اتاق خواب برود، به مدیر دفتر شرکتش زنگ زد و به او گفت که می‌خواهد فردا به دیدن خانواده‌اش در شهر خام برود. به اولگا و فرانتس پیرهم همین جمله را گفت و دستور داد که هیچ‌کس حق تماس با او را ندارد، هرچقدر هم که علت آن مهم باشد. سپس به آن‌ها تأکید کرد که کسی نفهمد او به شهر خام رفته است. وقتی وارد فرودگاه هامبورگ شد، اولین کاری که انجام داد خرید یک عینک دودی با آن شکل غریب و مضحک بود. به توصیه آن دو جوان مصری، لباس‌هایی رنگارنگ هم خرید. قبل از اینکه سوار هواپیمایی که از پراگ به قاهره می‌رفت، شود، عینک دودی خود را زد. وقتی به آینه نگاه کرد، از ته دل خندید. قیافه‌اش بسیار عجیب و غریب شده بود، به طوری که اگر آشنایی او را می‌دید، قادر به شناسایی‌اش نبود. وقتی سوار هواپیما شد، در صندلی‌های ردیف اول، به جزیک نفر که سرگرم مطالعه روزنامه بود، کسی ننشسته بود.

بالآخره هواپیما در فرودگاه قاهره فرود آمد. ریزش باران هنوز ادامه داشت. هلن به طرف دری که باز بود رفت و از دو میهمان دارتشکرو خدا حافظی کرد. یکی از دو میهمان دار، راه را برایش باز کرد. این دو میهمان دار، در هواپیما مراقب او بودند. اتوبوسی کوچک وابسته به شرکت هواپیمایی مصر در انتظار مسافرین ردیف اول بود. هلن هرچه دور و برش را نگاه کرد، از استقبال‌کنندگانی که آن دو جوان دیروز به او وعده داده بودند، خبری نبود. یک لحظه با خودش فکر کرد که نکند مصری‌ها آمدن او را فراموش کرده باشند! حالا چه کار کنم؟! دم در اتوبوس، میهمان دار دستش را دراز کرد تا به او در سوار شدن کمک کند. شخصی که در هواپیما کنارش نشسته بود، اکنون هم پشت سرش قرار داشت. در اتوبوس بلافاصله بسته شد و ماشین روی زمین خیس فرودگاه به کندی از کنار هواپیما دور شد. هنوز چند متری دور نشده بودند که همان

مردی که در تمام طول سفر بی اعتنا در کنار او نشسته بود، به سمت هلن آمد:

- خانم سمحون، به قاهره خوش اومدید!

خانم سمحون با شادمانی گفت:

- این را پیش بینی میکردم... درست پیش بینی کردم!

- لازمه خودم رو معرفی کنم؟

- خواهش میکنم.

- من، حسین شکری هستم، از سازمان امنیت عمومی مصر.

او به زبان انگلیسی صحبت می کرد، زبانش روان و سلیس بود. هلن با شادی گفت:

- توی کل مسیر، احساس میکردم که شما به خاطر من توی هواپیما هستید.

- درسته. ما مراقب همه چیز بودیم.

ماشین از ساختمان اصلی فرودگاه دور شده بود، اما چراغ های فرودگاه همه جا را در نور غرق کرده بود. ناگهان چهره هم سفرش جدی تر شد. در جای خود جابه جا شد و با لحنی خشک گفت:

- دوست دارم که خیر مقدم ملت مصر رو به شما ابلاغ کنم.

هلن شادمانه پاسخ داد:

- ای کاش میتونستم از مردم مصر به خاطر استقبال گرم شون تشکر کنم.

وقت زیادی نبود تا گفت و گوی خود را ادامه دهند. لحظه ای بعد ماشین در مکانی که به نظرش دور افتاده می آمد، ایستاد. هلن خود را در جایی کم نور و دور از ساختمان اصلی فرودگاه دید. به محض اینکه اتوبوس توقف کرد، حسین شکری به ماشین سیاه رنگ و گران قیمتی که ساخت آلمان بود و در گوشه ای پارک شده بود، اشاره کرد و گفت:

- بفرمایید خانم سمحون!

۱ فصل سوم | ۵۵

هلن اندکی از آن مکان تاریک ترسیده بود، اما هراس خود را آشکار نمی‌کرد. لحظه‌ای بعد، راننده اتومبیل سیاه رنگ به سمت او آمد. راننده که بارانی براقی برتن داشت، چتری را روی سر هلن گرفت و او را تا لحظه سوار شدن، همراهی کرد. هلن بعد از سوار شدن، ناگهان به یاد چیزی افتاد و سراسیمه پرسید:

- پس چمدانم کو؟

و هنوز کلام خود را تمام نکرده بود که پاسخ شنید:

- نگران نباش، خانم سمحون.

هلن سمحون، شب را در یکی از ویلاهای زیبا در منطقه ثروتمند نشین قاهره سپری کرد. از زمانی که وارد ویلا شده بود، میهمان نوازی میزبانانش را کاملاً حس می‌کرد. دختر میزبان از او پرسید که آیا چیزی به خصوص لازم دارد؟ هلن از او تشکر کرد و گفت:

- نه، ممنون، فقط یک شام ساده؛ چون می‌دونم که فردا چی در انتظارمه! خانم سمحون با این کلمات خواست چیزی از برنامه فردا را از زیربانش بیرون بکشد، ولی میزبانش سخن او را نشنیده گرفت. تنها لبخندی زد و گفت:

- اگه چیزی لازم داشتین، در خدمتم.

سپس از هلن خدا حافظی کرد و رفت. درست در همین لحظه چمدان کوچک هلن را آوردند. ویلایی که خانم سمحون در آن اقامت داشت به قدری زیبا و قشنگ بود که انسان ناخودآگاه در آن احساس آرامش و راحتی می‌کرد. بعد از صرف شام، عزیزه - دختر میزبان - با آن چهره سبزه شرقی و چشم‌های درشت، نزد او آمد و پرسید:

- دوست دارید تلویزیون تماشا کنید؟

هلن از برنامه‌های تلویزیون پرسید. دختر مصری درحالی که به ساعتش نگاه می‌کرد، گفت:

- الان ساعت یازده شده و چیزی به تموم شدن برنامه‌های تلویزیون نمانده. فقط فیلم آخر مانده.

هلن از موضوع فیلم پرسید و عزیزه گفت:

- درباره یک دختر مصریه که قبل از جنگ سال ۱۹۷۳، برای اسرائیلی‌ها

جاسوسی میکرده. اسم فیلم هم هست، «صعود به سوی جهنم».

هلن حال تماشا کردن فیلم را نداشت، اما نام آن، احساس او را برانگیخت. معنی اسم فیلم را از عزیزه پرسید و عزیزه گفت:

- خانم، آگه اون رو ببینید، متوجه میشید یعنی چی.

تصمیم گرفت فیلم را ببیند. عزیزه آن قدر زبان آلمانی را خوب صحبت می‌کرد که هلن را شگفت زده کرده بود. البته تعجب هلن، وقتی فهمید که او در دوران کودکی، در مدرسه آلمانی‌ها، زبان آلمانی را یاد گرفته است، از بین رفت. به هر حال عزیزه آماده بود تا گفت‌وگوهای فیلم را برایش ترجمه کند. به این ترتیب، هلن آن شب فیلم را تماشا کرد، اما از خود می‌پرسید که آیا پخش چنین فیلمی در این شب، تصادفی است؟ اما این را از عزیزه نپرسید. رو به دختر جوان مصری گفت:

- شما کشورتون رو خیلی دوست دارید؟

عزیزه بدون تأمل جواب داد:

- بله... و در راه اثبات این عشق، رنج‌های زیادی هم کشیده‌ام.

صبح فردا، آسمان قاهره کاملاً از ابرهای دیروز پاک شده بود و رنگ آبی آسمان، بسیار پررنگ‌تر به نظر می‌رسید. آفتاب با حرارت می‌تابید. به همین دلیل، خانم سمحون پیشنهاد عزیزه مبنی بر خوردن صبحانه در تراس ویلا که به باغچه مشرف بود را پذیرفت. گرچه زمستان قاهره سرد بود، اما باغچه سرسبز به نظر می‌رسید. بعضی از گیاهان باغچه او را به یاد گیاهانی می‌انداخت که دیوید آن‌ها را بسیار دوست داشت و در باغچه خانه‌شان کاشته بود.

صبحانه هُلن به میل خودش، عبارت بود از تخم مرغ، پنیر، مربا و یک استکان قهوه گرم و خوشمزه. عزیزه بسیار مهربان بود، به طوری که هُلن احساس دل تنگی نمی کرد. هر وقت چیزی می خواست، فوری آن را کنار خود می یافت. هُلن احساس آرامش می کرد. شبی آرام را پشت سر گذاشته بود و مانند یک کودک به خواب عمیق فرو رفته بود، اما بسیار عجله داشت تا بداند همسر چه کسی بوده و با چه فردی زندگی می کرده است. می خواست بداند دیوید شارل سمحون که بوده است؟

- خانم سمحون! باز هم قهوه میل دارید؟
هُلن نگاهش را به سوی عزیزه دوخت و با مهربانی گفت:
- خواهش میکنم.

عزیزه با فنجان قهوه بازگشت و جوان دیگری به سرعت میز صبحانه را جمع کرد. هُلن باز هم از خود پرسید که من با چه کسی زندگی کرده ام که حالا این قدر مورد لطف مردم مصر قرار گرفته ام، چگونه... چگونه نزدیک به هفت سال با او زندگی کردم و دو بچه از او به دنیا آوردم، بدون اینکه شخصیت واقعی او را کشف کنم؟...

اولین ملاقات هُلن با دیوید شارل سمحون در ضیافت شامی صورت گرفت که به افتخار حضورش در تل آویو برگزار شده بود. هُلن برای بستن قراردادی معمولی که معمولاً شرکتش با بعضی از کشورهای جهان منعقد می کرد، راهی اسرائیل شده بود. عصر آن روز، هنگامی که دیوید را به او معرفی کردند، در وهله اول برای او عجیب به نظر آمد. اولین بار بود که او را می دید. احساس کرد که دیوید نگاه های بسیار تیز و نافذی دارد. در ابتدا تصور کرد که او از همان مردانی است که شخصیتی جدی و در عین حال طنزآمیز دارند، به همین دلیل هم از او بیزار شد! اما هنگامی که گفت و گو در مورد قرارداد را با او شروع

کرد، بسیار شگفت زده شد. اولین چیزی که شگفتی او را برانگیخت، این بود که دیوید تمام جزئیات پنهان کار را می دانست.

دیوید در همان شب به هلن گفت که سعی کند به جزسیاحت، آموز دیگری را هم تجربه کند و هلن هم احساس کرد که می خواهد یک بار دیگر با او ملاقات کند. شاید هم دیوید با هوشیاری این احساس را در او ایجاد کرده بود، چون هلن ناخودآگاه با قرار ملاقات فردا، موافقت کرد.

او می دانست که چگونه با هم ملاقات کردند، چگونه گفت وگوها شروع شد و چگونه موضوع را بررسی کردند و نتیجه بحث و گفت وگوهایشان به تأسیس یک شرکت انجامید. اما نمی دانست که چرا دیوید شارل سمحون، مرد تجارت اسرائیل، این مرد مشهور و مرموز، اطمینان هر کسی را که با او ملاقات می کند، جلب می کند. او تلاش کرد تا برای ده ها سؤالی که چه قبل از ازدواج و چه بعد از آن، برایش پدید آمده بود، پاسخی شایسته بیابد. او حتی یک جواب هم پیدا نکرد، زیرا امواج حوادث با شدت و قوت او را به پیش می راند و او هیچ نمی دانست جز اینکه این مرد لاغر اندام، کلام مسحورکننده ای دارد؛ آن چنان که دل ها را می رباید و بدون هیچ اصراری، طرف مقابل را قانع می کند. آنچه بیشتر شگفتی هلن را برمی انگیزت، این بود که او حتی در جزئیات بی ارزش هم سازش نمی کرد. او بدون جانب داری و تعصب می دانست همان طوری که انگلیسی ها به خونسردی مشهورند، یهودیان هم به خست و بخل شهره هستند؛ همیشه و همه جا هم این گونه بوده اند. ولی دیوید این گونه نبود!

هلن آخرین روزهای اقامت خود در تل آویو را سپری می کرد. پس از چندین ملاقات، سرانجام مسئله عقد قرارداد شرکت شان به پایان رسید. احساس می کرد چیزی بیش از یک همکاری شغلی، آن ها را تا ابد به هم مربوط خواهد کرد. سرانجام ایام اقامتش در اسرائیل به پایان رسید و دیوید او را با ماشین خود به فرودگاه رساند تا او را بدرقه کند. هرچند دیوید و هلن ملاقات های

۱ فصل سوم | ۵۹

فراوانی داشتند و حتی به اتفاق هم به شهر قدس هم سفر کردند، باز هم هیچ نشانه‌ای از علاقه بین آن دو، احساس نمی‌شد. اما در فرودگاه و قبل از اینکه هلن به طرف هواپیما برود، ناگهان دیوید گفت:

- دور بودن از تو برایم امکان نداره!

هلن چیزی به او نگفت. نگاهش را از او دزدید و درحالی که از نگاه‌های او فرار می‌کرد، با عجله به طرف هواپیما رفت؛ اما مسئله عجیب این بود که هلن هم این احساس را داشت. حس مبهمی او را به سوی این مرد لاغراندام و بلند قد می‌کشاند. هلن یک لحظه احساس کرد بندبازی است که دارد روی ریسمانی باریک حرکت می‌کند.

همان‌گونه که در تل‌آویو توافق کرده بودند، اسناد شرکت می‌بایست در هامبورگ ثبت شود و هلن پس از آماده‌کردن مقدمات، به دیوید تلگراف بزند تا به آلمان بیاید و شرکت به صورت فعال شروع به کار کند. در ابتدا هلن تصور می‌کرد که این کارهای مقدماتی یک هفته تا ده روز وقت می‌گیرد، اما بر حسب تصادف، تمام مقدمات کار در سه روز انجام شد، اما به دیوید تلگراف نزد! او به چند روز زمان نیاز داشت تا از احساس عجیبی که شب و روز او را فراگرفته بود، رهایی یابد. به کار مشغول می‌شد، خودش را با رفتن به تئاترها و خوردن شام در بیرون از خانه سرگرم می‌کرد، از جایی به جایی دیگر می‌رفت؛ اما وقتی شب‌ها مجبور می‌شد به استراحت بپردازد، مانند کودکی به سرزمین رویاها سفر می‌کرد. چند روز بعد به او تلگراف زد تا در همان روز سوار هواپیما شود و به آلمان پرواز کند. دیوید همین که به آلمان رسید و هلن را در مقابلش دید، فریاد زد:

- من به کسی نیاز دارم که من رو به شام دعوت کنه!

هلن او را به شام دعوت کرد، اما نمی‌دانست چرا دارد با احساس درونش می‌جنگد. چون دیوید یهودی بود؟ چون اسرائیلی بود؟ یا اینکه چون شرقی

بود؟ شاید هم به این خاطر که بعد از مرگ شوهرش، به تنهایی عادت کرده بود. در آن شب از او پرسید:

- دیوید... تو کی هستی؟

- ناخدای یک کشتی که داره دنبال ساحل میگرده.

هلن با ماشین خودش او را تا مقابل هتل رساند. دیوید قبل از اینکه از ماشین پیاده شود، گفت:

- هلن!

هلن رو به سمت او برگرداند و منتظر ماند. دیوید بی درنگ گفت:

- توی این چند ساله خیلی به ازدواج فکر کرده‌ام.

هلن به شوخی گفت:

- پس چرا ازدواج نکردی؟

- راستش، چون نمی‌خواستم.

- حالا چی؟

و دیوید خنده بلندی سرداد، به طوری که هلن شرمندۀ شد. دیوید ادامه داد:

- فکر می‌کنم بدون تو نمیتونم زندگی کنم.

هلن درحالی که صورتش را میان دستانش گرفته بود، گفت:

- به پیشنهادی که داری میدی، خوب فکر کردی؟

- آره، تصمیم قطعی.

هلن موافقتش را اعلام کرد. اشک در چشمان هر دویشان حلقه زد. هلن پرسید:

- اگه با هم ازدواج کنیم، کار شرکت ادامه پیدا میکنه و هرکدوم از ما توی

کشور خودش زندگی میکنه.

دیوید حرفش را قطع کرد و گفت:

- به نفع تو و شرکت نیست که به اسرائیل منتقل بشی؟

- نه عزیزم، این امکان نداره.
- مطمئن بودم که همچین چیزی میگی.
- هلن به او نگاه کرد. در حالی که کم کم داشت نگران می شد، برگشت و به آهستگی گفت:
- چی میخوای بگی؟
- میخوام بگم که از همه چیز خسته شده ام.
- یعنی چی؟
- میخوام تمام حسابهام رو توی تل آویو تسویه کنم و این آخر عمری، کنار تو زندگی کنم. هروقت توی آلمان مستقر شدم، ازدواج میکنیم...
- و به این ترتیب، شش ماه سپری شد. هلن اول فکر می کرد که گذشت زمان، تردید و دودلی را به او بازمی گرداند؛ اما این گونه نشد. آن ها هر شب با هم تلفنی صحبت می کردند و معمولاً یک دقیقه صحبت شان، به ساعت ها هم سخنی منتهی می شد. یک شب دیوید به شوخی گفت:
- دارم بدبخت و بی پول میشم.
- چطور؟
- دیوید خنده ای بلند سرداد و گفت:
- می دانی امروز چقدر بابت تلفنی پول داده ام؟
- هلن از ته دل خندید. دیوید اضافه کرد:
- خانم عزیز، مثل اینکه یادت رفته که من یک یهودی ام!
- یک شب زنگ تلفن به صدا درآمد، دیوید داشت از شهر «رم» صحبت می کرد. هلن به او گفت:
- سفر به آلمان رو که یادت نرفته؟!
- اما دیوید به علت گرفتاری از او عذرخواهی کرد. گرچه در کارش عجله داشت، اما خوشحال و مهربان بود و به هلن گفت:

- ما بزودی ازدواج میکنیم.

و هلن چقدر از خود می پرسید که راز این جمله چیست؟ مگر آن ها چند ماه قبل همین حرف ها را نزده بودند؟ پس معنی آنچه را که دیوید می گفت، چیست؟

در یکی از روزهای ماه مارس ۱۹۷۵ که هلن در دفتر کارش مشغول انجام کارهایش بود، به او خبر دادند که آقای سمحون در بیرون منتظر شماست! هلن گفت:

- آقای کی؟

- آقای سمحون، خانم!

وقتی دیوید به اتاق کار هلن وارد شد، از او پرسید:

- برای وارد شدن اجازه گرفتی؟

دیوید سرش را به علامت نفی تکان داد. هلن ادامه داد:

- کار خاصی داری؟!

و دیوید آرام و متین گفت:

- بله، ازدواج....

ساعت کمی از هشت صبح گذشته بود. هلن هنوز در طبقه بالای ویلایی که به باغچه مشرف بود، نشسته بود و استکان دوم قهوه خود را به آرامی می نوشید که همان ماشین سیاه رنگ ساخت آلمان را دید که در کنار در ورودی توقف کرد. او حسین شکری را که سرحال از ماشین پیاده و با سرعت وارد ویلا شد را زیر نظر گرفت. حسین خوشحال به نظر می رسید و با مهربانی برای هلن دست تکان می داد؛ انگار که دو دوست قدیمی بودند! سپس پله ها را طی کرد و به او سلام کرد. در مقابل هلن ایستاد و گفت:

- میتونم با شما یک فنجان قهوه بخورم؟

۱ فصل سوم | ۶۳

خوش رویی و مهربانی دیوید هم این چنین بود؛ مهربان، ساده و بدون تکلف. هلن درست گفته بود. هنگامی که او بر سر دیوید فریاد کشید که تونه اسرائیلی هستی، نه یهودی... دیوید خندید؛ گویی که به او لطیفه‌ای گفته باشند! حسین شکری بعد از اینکه عزیزه استکان قهوه را جلوی او گذاشت، از هلن پرسید:

- دیشب چطور بود؟ راحت بودید خانم؟
- هلن درحالی که لبخندی به لب داشت، گفت:
- واقعاً لازمه از کرامت و مهمان‌نوازی مصری‌ها صحبت کنم؟!
- انشاء الله که به اندازه کافی استراحت کرده‌اید؟
- هلن که هدف حسین شکری از این حرف‌ها را فهمیده بود، پرسید:
- میتونم بپرسم برنامه امروز چیه؟
- چیزی نیست، فقط یک ملاقات.
- با کی؟
- با مدیریت امنیت عمومی مصر.
- ساعت چند؟
- نیم ساعت دیگه.
- درحالی که می‌خواست بلند شود، گفت:
- پس منتظر چی هستیم؟
- حسین شکری درحالی که به استکان قهوه خود اشاره می‌کرد، با مهربانی گفت:
- اجازه بدید قهوه‌ام رو بخورم.
- ولی چیز زیادی تا ملاقات نمونده.
- هلن همانند کودکی شتاب زده و عجل بود. حسین گفت:
- درسته!... ولی سروقت میرسیم.
- و درحالی که از جایش بلند می‌شد، با عجله، آخرین جرعه قهوه را نوشید.

ماشین سیاه رنگ در خیابان های قاهره در حرکت بود. شهر در زیر نور خورشید سست شده بود و به نظر می رسید که آب باران آن را خوب شسته است. شیشه های ماشین دودی رنگ بود، به طوری که هلن بیرون را کاملاً می دید؛ اما رهگذران سرنشینان اتومبیل را نمی دیدند. هلن اکنون خودش را به دست سرنوشت سپرده بود و با خود می اندیشید که چرا نباید این کار را بکند؛ مگر نه اینکه دیوید در این شهر به دنیا آمده است. هلن قبلاً از آن ها درخواست کرده بود که دلش می خواهد خانه ای که دیوید در آن زندگی می کرده را ببیند و می دانست که طبعاً موافقت خواهند کرد.

در اواخر سال ۱۹۷۶، اولین بچه اش را به دنیا آورد؛ یوسف. دیوید فوق العاده خوشحال و سعادتمند بود. هلن حتی در خواب هم نمی دید که روزی بچه دار شود، زیرا خودش را اصلاً برای مادر شدن آماده نکرده بود. دو سال بعد، دومین فرزندش را هم به دنیا آورد و دیوید را شادمان تر ساخت. آن ها نام سلیمان را برایش انتخاب کردند. از زمان آشنایی آن ها تا امروز که دیوید او را با دو بچه ترک کرده بود، هفت سال می گذشت. دیوید برای او در کارهای تجاری شان سود کلانی به ارث گذاشت و همچنین ثروتی که هر لحظه در حال افزایش بود.

یک روز دیوید به طور ناگهانی بیمار شد؛ بدون اینکه سابقه ای داشته باشد و یا اینکه قبلاً دردی حس کرده باشد. بیماری اش در ابتدا مهم نبود، اما با سرعت عجیبی رشد کرد و ذره ذره وجود او را خورد. بیماری بدخیم او را خیلی دیر کشف کردند. در همان لحظاتی که لحظه لحظه به مرگ نزدیک تر می شد، حتی لحظه ای هم ناامید نشد و علی رغم آنکه درد او را آزار می داد، هیچ گاه لبخند از لبانش نمی افتاد. بهترین پزشکان دنیا معالج او بودند، اما بیماری مهلک او، همچون اختاپوس، بقایای عمرش را بدون هیچ ترحمی در زیر

چنگال خود گرفته بود.

در آخرین شب، برای هلن کاملاً روشن شده بود که دیوید خواهد مُرد. دیوید بسیار ضعیف و ناتوان شده بود و تصمیم گرفته بود تا باقیماندهٔ عمرش را به این بیماری بدخیم واگذار کند تا بدون مقاومت وجود او را تصرف کند. همان شب بود که هلن را صدا کرد. هلن آمد و کنار او نشست. دیوید که دیگر رنگی به رخسار نداشت، گفت:

- هلن! خوب به حرفهای من گوش بده.

هلن که بسیار اندوهگین بود و بدون اراده اشک می ریخت، گفت:

- دوست داری برایت خاخام بیازم؟

دیوید لبخند زد. هرچقدر هم که حوادث و اتفاقات عجیب در زندگی هلن رخ بدهد، آن لبخند گنگ که بر لبهای کبود دیوید نقش بسته بود، از یادش نخواهد رفت.

- دیوید...

- هلن... عزیزم... قبل از مرگ میخوام راز مهمی رو بهت بگم.

- چه رازی؟

- من نیازی به خاخام ندارم، چون اصلاً یهودی نیستم!

هلن گمان کرد که دارد هذیان می گوید. دستی محبت آمیز به صورتش کشید.

- میخوای یک کم استراحت کنی؟

- هلن! من هذیان نمیگم که تو بخوای با من اینجوری رفتار کنی! دیگه

وقتی باقی نمونده...

- انشاءالله صد سال زنده می مونی، نگران نباش.

خواست با او شوخی کند، اما دیوید با شدت گفت:

- نه یهودی هستم و نه اسرائیلی!

هلن ساکت شد. موضوع برایش غیر قابل تصور بود. آشکار بود که هذیان

نمی‌گوید.

- من مصری هستم و علاوه بر اون، مسلمان!
- دیوید!

- ...واسم من هم دیوید نیست!

دیوید این را در حالی گفت که تند و تند نفس می‌کشید و خستگی در چشمانش موج می‌زد.

- از دستگاه امنیت بپر... بپرس... حق... حقیقت... پیش اونها...
ست...

ناگهان پریدگی رنگ، کبودی لب و نفس‌زدنش بیشتر شد. گویی هزاران کلمه زیرلبش جمع شده بود، اما قدرت بیانش را نداشت. دیوید دست هلم را محکم‌تر گرفت، خواست چیزی بگوید، اما نتوانست. باز هم تلاش کرد تا حرفی بزند، اما نتوانست چیزی جز «بچه‌ها» بگوید و بعد لبخند زد. نفس بلندی کشید و سرش خم شد...

خانم سمحون رویش را به سمت مردی که در طول راه در کنار او نشسته بود، گرداند تا خودش را از خاطرات گذشته بیرون بکشد. آن مرد به جایی در کنار جاده اشاره کرد؛ ساختمانی که در چشمان هلم، ترسناک به نظر می‌آمد. هلم تمام حواسش را جمع کرد. ماشین به سمت چپ متمایل شد تا از در ورودی بگذرد. نگهبانانی که دم در ایستاده بودند، بدون اینکه سرنشینان اتومبیل را ببینند، ادای احترام کردند. اتومبیل از در عبور کرد و در مقابل ساختمان اصلی توقف کرد. در آنجا دو نفر به استقبال آن‌ها آمدند. آن دو نفر کسانی نبودند جز همان مردان جوانی که هلم آن‌ها را در خانه‌اش در برمن دیده بود.

به جز خانم سمحون، سه نفر دیگر هم در جلسه بودند؛ مدیر سازمان امنیت

۱ فصل سوم ۶۷

و دو نفر از معاونان او. جلسه صمیمی‌ای بود. هلن احساس کرد که یکی از معاونین سازمان را قبلاً دیده است. بعد از اینکه مدیر تسلیت خود و همکارانش را به هلن ابلاغ کرد، گفت:

- خیلی متأسفیم که نتوانستیم زودتر از این‌ها به شما تسلیت بگیم. ما به لحاظ مسائل امنیتی نمیتونیم برای ایجاد همچین روابطی، پیش قدم بشیم.

هلن هم گفت که موضوع برایش غیرمنتظره بوده است، مخصوصاً اینکه دیوید در حال مرگ، این راز را برایش فاش کرده است. او سؤال کرد:

- این حقیقت داره که شوهر من مسلمان بوده؟

- بله خانم... همسر شما یک مسلمان مصری بود.

ناگهان هلن به زمان گذشته برگشت و گفت:

- راستش من درباره زندگی شوهرم کنجکاوی نمی‌کردم، ولی الان خیلی از کارهایش برایم نامعلوم و مجهول مونده.

دوباره سکوت اتاق را فراگرفت، تا اینکه مدیر گفت:

- چه کارهایی؟

- بعضی وقت‌ها که میرفتم توی اتاق، میدیدم که روی زمین نشسته و رو

به سمت جنوب شرقی، بله... همیشه... همیشه به سمت جنوب شرقی...

سجده کرده. اون موقع خیلی به این کار اهمیت نمیدادم. توی اتاق

خواب مون به سمت جنوب شرقی، روی زمین می‌نشست و یک چیزهایی

میخواند...

یکی از معاونین اداره امنیت، بلافاصله و مثل اینکه بخواهد امر مهمی را یادآور شود، گفت:

- خانم! دیوید نمیتونست اون راز رو به شما بگه، چون از خودش اختیاری

نداشت. در حقیقت اون راز، راز اون نبود.

مدیر گفت:

- به هر حال، دوست دارم بگم که ما آماده‌ایم تا به همه سؤال‌های شما، جواب بدهیم. همون طوری که آماده‌ایم تا هر تقاضایی رو برای شما برآورده کنیم؛ چه در ارتباط با شما باشه، چه در ارتباط با بچه‌های شما.

- ببخشید آقای مدیر، همون طوری که خدمتون عرض کردم، تمام موضوع برای من خیلی غیرمنتظره و ناگهانی بوده و من در حقیقت روزهای سختی رو گذرونده‌ام. طبیعتاً الان هم ده‌ها سؤال دارم که می‌خوام بپرسم. اما در مورد تقاضا، فکر نمی‌کنم که تقاضای خاصی داشته باشم. شاید بدونید و حتماً میدونید که دیوید برای من و بچه‌هاش، میلیون‌ها مارک و دلار به ارث گذاشته، اما احساس مسئولیت در مورد حفظ جونِ بچه‌ها ذهن من رو...

- این همون چیزیه که ما اون رو تحسین میکنیم.

- توی کشور شما، خیلی محترمانه و کریمانه با من رفتار شده و این، بیشتر من رو متعجب کرده.

- خانم! فراموش نکنید که شما همسریک قهرمان سرسخت و بی‌نظیر هستید!

هلن با تعجب گفت:

- قهرمان؟!

هلن با صدایی لرزان و البته بلند، کلمه قهرمان را گفت و بعد ادامه داد:

- فکر میکنم که یک سؤال، کلید همه پرسش‌های من باشه.

- شما آزاد هستید تا هر سؤالی رو بپرسید.

- همسر من کی بوده؟!

دوباره سکوت همه را در خود فروبرد. مدیر در صندلی‌اش جابه‌جا شد و هلن ادامه داد:

- منظور من این نیست که اون اسم مصری داشته یا نه. من میخوام بدونم که پدر بچه‌های من، چیکار میکرده. خواه نا خواه، بچه‌هامون یک روزی سراغ پدرشون را میگیرن و من هم مجبورم که به اونها جواب بدم.

هلن وقتی این حرف‌ها را می‌زد، کنترلش را از دست داد. نفس نفس می‌زد و خسته به نظر می‌رسید. مدیر به او فرصت داد تا آن چه را که می‌خواهد، در ذهنش مرتب کند.

- فقط امیدوارم حقیقت رو بشنوم.

مدیر در جای خود نشست و گفت:

- راستش روی کره زمین، هیچکس نمیتونه بهت خبر درستی از شوهرت بده؛ به جز یک نفر. یکی که دوست صمیمیش و کلاً نزدیک‌ترین فرد به اون بوده.

- این مرد کیه؟ میتونم با اون ملاقات کنم؟

مدیر به شخصی که هلن حس کرد قبلاً او را دیده باشد، اشاره کرد و گفت:

- اون آقا اینجاست... آقای عزیز جبال...

هلن بلافاصله به طرف عزیز برگشت و گفت:

- آقا، ما قبلاً همدیگر رو ندیده‌ایم؟!

عزیز که چهره‌اش بیش‌تر از دیگران ناراحت و غمگین بود، پاسخ داد:

- یک بار...

ناگهان آن خاطره در ذهن هلن روشن شد و گفت:

- بله... روز تدفین... شما اونجا بودید... و وقتی که در پایان مراسم دنبال

شما گشتم، پیداتون نکردم. همون جوری که ناگهانی ظاهر شده بودید،

ناگهان هم غیب‌تون زد...

- نمی‌تونستم با اون خداحافظی نکنم، امکان نداشت برای آخرین بار اون رو ببینم.
- ولی چرا...
- سؤالش را به تندی شروع کرد و سپس مکثی کرد. خودش جواب سؤالش را گرفت و بلافاصله با کلماتی درهم و برهم گفت:
- نه چیزی نیست... میفهمم... میتونم درک کنم.
- مدیرلبخندی زد و گفت:
- شاید دوست داشته باشی که آقای جبالی جواب سؤالت رو بهت بده؟
- بله... شاید بیش‌تر از اون چیزی که لازم بوده، وقت شما رو گرفتم.
- هلن این را گفت و بعد همه بلند شدند. مدیر گفت:
- و البته حتماً میدونید که ما نمیتونیم بعضی از رازها رو به شما بگیم.
- بله... خداحافظ.
- به امید دیدار.

مکانی که هلن سمحون و عزیز جبالی در آن نشستند، سالن کوچکی با وسایل کم‌ارزش بود که دو پنجره رو به باغچه داشت؛ باغچه‌ای که متروک به نظر می‌رسید. هلن از همان لحظه اول متوجه شد که عزیز جبالی به سختی تلاش می‌کند تا حزن و اندوهی که مانند طوفانی داشت وجودش را برهم می‌زد، پنهان کند. روبروی هم نشستند و جلوی هرکدام، لیوان آب پرتغال و استکان قهوه گذاشته شد. هلن با دقت به او نگاه می‌کرد. مردی بود با قامتی متوسط، بسیار تیزبین و با چهره‌ای جدی. عزیز با تبسم گفت:

- بسیار خب... از کجا شروع کنیم؟

- اسم شوهر من چیست؟

- رأفت الهجان.

هلن فریاد زد:

- مگه این همون اسمی نبود که...

- ...بله، همون اسمی هست که توی گذرنامه شماست.

هلن خواست باز هم حرف بزند، اما منصرف شد.

- اولین بار چه جوری با اون ملاقات کردی؟

عزیز خنده کوتاهی کرد. کمی مردد بود.

- ببخشید خانم... من حتی یکبار هم با ایشون ملاقات نکردم!

هلن شگفت زده گفت:

- ببخشید، فکر میکنم جواب شما رو درست نفهمیدم.

آنها به زبان انگلیسی صحبت می کردند و هلن یک لحظه گمان کرد که

متوجه بعضی از معانی کلمات عزیز جبالی نشده است. عزیز انگلیسی را به

سادگی و روانی کسی که سال ها به آن عادت کرده، صحبت می کرد.

- شما منظور من رو درست فهمیدید. من تا به حال حتی یکبار هم با رأفت

ملاقات نکرده ام!

- مثل اینکه موضوع تبدیل به مجموعه ای از معماهای مختلف شده!

- بله، دقیقاً همین جوره.

- پس تو رو به خدا به من بگید دیوید شارل سمحون یا همون... رأفت

الهبان، کی بوده و چیکار کرده!

عزیز کمی سکوت کرد و اجازه خواست تا سیگاری بکشد. هلن هم اجازه داد.

عزیز پکی به سیگارش زد و درحالی که دود آن را بیرون می فرستاد، داستانش

را شروع کرد.

[فصل چهارم] **[فدایی مناسب نیست]**

عزیز جبالی می دانست که وقتی هلن حقیقت را درباره شوهرش متوجه شود، به قاهره خواهد آمد تا با سازمان امنیت مصر دیدار کند. این همان چیزی بود که عزیز و رأفت بر آن اتفاق نظر داشتند. رأفت یک روز به عزیز گفته بود که از آینده کودکش بیمناک است. همچنین او قول داده بود که این راز را برای همسرش افشا نکند و پس از مرگش، هلن را در انتخاب راه آزاد بگذارند. عزیز، رأفت را به خوبی می شناخت و تعهد و مسئولیت آهنین او نسبت به کشورش را می دانست. او حتی هلن را هم به خوبی می شناخت. از آن زمان که رأفت بعد از سال ها زحمت و تلاش، اعلام کرد که می خواهد ازدواج کند، هفت سال می گذشت. رأفت گفت که می خواهد با یک خانم آلمانی تاجرپیشه به نام هلن ریشتر ازدواج کند و عزیز می بایست او را شناسایی کند و همه چیز را درباره او بداند؛ از زمانی که در شهر خام در جنوب شرقی آلمان بود تا امروز و اکنون.

عزیز جبالی می دانست که روزی هلن خواهد آمد و در مورد دیوید سؤال

خواهد کرد و این را حق او می دانست. از طرف دیگر، عزیز می دانست که او باید بدون کم و کاست و در محدوده مجاز، پاسخگویش باشد. او باید همه چیز را به هلن می گفت. داستان قهرمانی که تمام زندگی اش را وقف کشورش کرده بود. قهرمانی که بدون هیچ اغراق و مبالغه ای، یکی از عظیم ترین و کامل ترین کارهای جاسوسی تاریخ را در جهت مصلحت کشورش و همه مسلمانان به انجام رسانده بود.

حالا همه خاطرات گذشته به ذهن عزیز هجوم آورده بودند. با خود اندیشید که چگونه ممکن است یک انسان ندیده، این گونه در خانه قلب انسان دیگری مأوا گرفته باشد. بیست سال تمام با او در دائماً در ارتباط بود و در این مدت حوادث زیادی رخ داده بود. هرگز فکرنمی کرد که زندگی او این گونه با زندگی رأفت پیوند بخورد. از طرف دیگر، عزیز در طی سال ها آموخته بود که هر افسر اطلاعاتی که دارد از چیزی صحبت می کند، هم زمان در درون خود چیز دیگری را پنهان می کند. مثلاً با خائنی برخورد می کند که تمام دلایل خیانتش ثابت شده، اما با او همانند یک شهروند شریف و محترم رفتار می کند، تنها به این دلیل ساده که تنگنای وقت اجازه نمی دهد تا خیانتش را کشف کند! واضح است که عزیز جبالی عادت کرده بود در زندگی اش دو شخصیت داشته باشد، دو عقل ... دو اسم ... و دو وجدان. یکی از آن ها قابل دیدن نبود و دیگری در برخورد با خانواده اش و در اجتماع به چشم می آمد.

او زمانی که از هلن پرسید: «خب از کجا شروع کنیم؟!»، واقعاً مانده بود که چه بگوید. باید اعتراف کرد که حق با عزیز جبالی بود. آیا عزیز جبالی باید موضوع را از آن شب گرم سپتامبر سال ۱۹۵۸ شروع می کرد؟ همان شبی که از خلال اوراق و پرونده هایی که به او داده شده بود تا آن ها را به دقت بررسی کند و وضعیت شان را روشن کند، برای اولین بار با نام «رأفت علی سلیمان الهجان» یا «دیوید شارل سمحون» برخورد کرده بود.

به یاد آورد که چگونه در آن شب، تا صبح به کار ادامه داد، به طوری که خودش را هم فراموش کرد. به یاد آورد که چگونه از شدت گرما پیراهنش را بیرون آورده بود و تنها با زیرپوش و شلوار کار می کرد، درحالی که عرق از سر و صورتش می ریخت؛ زیرا ساختمان محل کار آن ها نه تنها تهویه و کولر، که حتی پنکه هم نداشت. به یاد آورد که می خواست در نیمه های شب دست از کار بکشد، زیرا دیگر توان و طاقتی نداشت، اما ناگهان عکس رأفت را دید. عکسی عجیب با لبخندی ابهام آمیز و نگاه هایی جستجوگر. گویی صاحب آن چهره از جهان مجهولات طلب یاری می کرد. با نخستین نگاه به عکس، میخکوب شده بود. برگشت و روی صندلی اش نشست. دوباره نگاهش را به عکس دوخت. برگ های پرونده را ورق زد و سطر به سطر آن ها را خواند. سپس در حیرت و تعجب فرود رفت و مشغول مطالعه پرونده شد، تا اینکه آفتاب طلوع کرد. آیا عزیز باید از اینجا شروع کند؟!

دیوید ابتدا با محسن ممتاز در ارتباط بود. محسن کدخدازاده ای عبوس، جدی، سنگدل و درعین حال پرکار بود. او اولین کسی بود که رأفت را در بازداشتگاه دیده بود. سال ۱۹۴۵ بود. آن روز رأفت را در لیبی، به اتهام اینکه یهودی است و می خواسته از مصر فرار کند، دستگیر کرده بودند. نام او در اوراق و مدارک «لیونی کوهن» بود. دادستان، افسر شهربانی، افسر آگاهی و مسئولین زندان، برای روشن کردن وضعیت این جوان، جلسه ای کوچک تشکیل دادند. او قیافه عجیبی داشت و بسیار تیزهوش بود. کارهای خارق العاده ای انجام می داد، تا جایی که همه را به شگفتی وامی داشت. کارهایش با اینکه عجیب بود، طبیعی به نظر می رسید. بر خودش بسیار مسلط بود و همه از فهمیدن هویتش عاجز مانده بودند. بعضی مدارک موجود، او را یهودی نشان می داد، برخی دیگر مسیحی و بعضی دیگر که نمی شد در آن ها شک کرد، مسلمان معرفی می کرد. بعضی مدارک و اوراق، ملیت او را انگلیسی معرفی می کرد و

مدارکی دیگری در دست بود که نشان می‌داد خون و گوشت و پوست او مصری است!

آیا عزیز جبالی بهتر بود داستان‌ش را از آن شب شروع می‌کرد یا از زمانی که رنج‌های رأفت الهجان شروع شده بود؟ داستان جوانی اهل قاهره که پدرش را در دوران کودکی از دست داده بود. همانند بعضی از فیلم‌های مصری آن زمان، بر اثر فشار فقر از خانه گریخت و رنج‌های فراوانی را تحمل کرد. آیا این می‌تواند شروع مناسبی برای سؤال هلن باشد یا اینکه عزیز باید باز هم دنبال آغاز دیگری برای داستان‌ش بگردد؟

شاید شب ۲۳ جولای سال ۱۹۵۲ شروع بدی نباشد. در آن شب، مجموعه‌ای از افسران جوان مصری که بعدها به نام «افسران آزاد» معروف شدند، کودتایی را علیه نظام فاسد پادشاهی رهبری کردند. پس از آن درک کردند که در برابر مشکلات عدیده و پیچیده‌ای قرار دارند. آن‌ها با نظامی منهدم مواجه بودند که پایه‌هایش فرو ریخته بود. به نظرشان آمد که باید کشورشان را از نو بسازند. آن‌ها انقلاب کرده بودند و پادشاه خودکامه را بیرون رانده بودند. انقلابی که خواستار نابودی فقر و جهل و بیماری و کمبودها بود. آن‌ها احساس کردند که دشمنانی مسلح در کمین نشسته‌اند و به دنبال فرصتی هستند تا به آن‌ها یورش برده و آن‌ها را نابود کنند تا باز هم ثروت‌های سرزمین‌شان را به یغما ببرند؛ وای کاش مشکل فقط همین بود. آن‌ها نه از صفر، بلکه باید از زیر صفر شروع می‌کردند. آیا عزیز جبالی باید از اینجا داستان‌ش را شروع می‌کرد؟

- آقای جبالی!

عزیز نگاهش را به طرف او چرخاند. هلن با لبخندی بر لب و بهت زده به او نگاه می‌کرد. عزیز دریافت که در کوچه‌های خاطرات گذشته گم شده است. هلن از او پرسید:

۱ فصل چهارم | ۷۷

- واقعاً اینقدر به اون وابسته بودید؟

عزیز نمی دانست که چرا در آن لحظه «محسن ممتاز» را به یاد آورد. نمی دانست چرا چهره روستایی و گرفته محسن در برابر چشمانش قرار گرفته است. به هر حال، عزیز، مانند تمام افسران آموزش دیده اطلاعات، رشته کلام را به طرف مقابل نمی داد تا او را با سؤال های خود به هرکجا که می خواهد، ببرد. بلکه او بود که با جواب هایش، طرف مقابل را به دنبال خود می کشاند.

- خانم! میگویند شما توی شونزده سالگی ملکه زیبایی بودید!

هلن از روی تعارف لبخندی زد و درعین حال معنی جمله شیطنت آمیز او را درک کرد. ذکاوت و هوشیاری او را ستود و بی درنگ گفت:

- متشکرم آقای جبال... اما ستایش مبالغه آمیز شما ربطی به سؤال من نداره!

هلن نمی دانست که مقصود عزیز این نیست که او را ستایش کند. عزیز اضافه کرد:

- بله خانم... حوادث این داستان از وقتی شروع میشه که شما شونزده ساله بودید.

در منطقه ای دورافتاده در حومه قاهره، جایی که نه آبادانی بود و نه صدای جنبنده ای به گوش می رسید، ساختمانی با نمایی عجیب و خالی از سکنه خود نمایی می کرد. این ساختمان در یکی از مزارع سرسبز و خرم ساخته شده بود و دور تا دورش دیوار کوتاهی کشیده شده بود. نه فقط خرابی قسمت هایی از دیوار، که نمای ویران شده ساختمان هم نشان از متروک بودن آن داشت. ساختمان دو طبقه ای که علف های هرز، آن را احاطه کرده بود. بیشتر دیوارهای ساختمان نم زده بود و نگرهبانی که در آن گرما، لباسی از جنس پشم پوشیده بود، در کنار در ورودی آن چرت می زد.

در یکی از روزهای آغازین سال ۱۹۴۹، در این ساختمان یک بیمارستان بیماران روانی یا همان تیمارستان، تأسیس شد. صاحب این پروژه، یک پزشک جوان و محترم بود که ده سال از عمر خود را در راه کسب علم در دانشگاه‌های سوئیس سپری کرده بود تا در رشته روان‌پزشکی تحصیل کند. مدارک دانشگاهی‌اش نشان می‌داد که او یک نابغه است. پدرش یکی از ثروتمندان مصر بود و هزاران هکتار زمین زراعی داشت. مادرش هم از آن خانواده‌های سرشناس مصری بود که در فعالیت‌های اجتماعی مهم شرکت می‌کردند. مثل «جمعیت پابره‌نه‌ها» که در آن روزگار بسیار معروف بود و صفحات روزنامه‌ها و مجلات مملو از خبرهای آن بود. هدف آن‌ها کمک به مردم پابره‌نه بود و این انجمن به آن‌ها کفش و دمپایی می‌داد. به همین خاطر، وقتی آن پزشک تصمیم گرفت که این زمین را بخرد، هیچ مشکلی در مقابلش نمی‌دید، همچنان که برای آسفالت کردن جاده هیچ مشکلی نداشت. علاوه بر این، او توانست جاده‌ای که از میان مزارع می‌گذشت را نیز آماده سازد تا دسترسی به بیمارستان آسان‌تر باشد. کابل‌کشی برق به بیمارستان هم با سرعت انجام شد. همچنین پرستارانی از سوئیس و فرانسه و تعدادی هم پرستار و خدمت‌کار مصری انتخاب شدند. حالا بیمارستان شبیه بیمارستان‌های اروپایی شده بود. تنها مشکلی که پزشک جوان با آن روبرو بود، مسئله تأمین آب بود. برای حل این مشکل، مهندسین پروژه بیمارستان، آب‌انباری درست کردند تا آب بیمارستان تأمین شود، اما عملیات لوله‌کشی آب قاهره به علت سقوط کابینه تعطیل شده بود. به همین دلیل، پروژه بیمارستان به اتمام نرسید. اما این مشکل، عزم و اراده استوار پزشک جوان را متزلزل نکرد. او به هر صورتی که بود بیمارستان را تأسیس کرد و آن را تنها به معالجه بیماران روانی اختصاص داد. بیمارستان توانست تعداد زیادی از بیماران ثروتمندی که توانایی پرداخت هزینه زیاد درمان داشتند را بپذیرد. در

همان ماه‌های اولیه، کارها به طور دلخواه پیش رفت و بیمارستان با استقبال بی‌نظیری مواجه شد. اما ناگهان در اواسط سال ۱۹۵۱، بیمارستان از پذیرش بیماران خودداری کرد و پزشک جوان ناپدید شد. ابتدا گفته شد که او برای خرید ادوات و دستگاه‌های پیشرفته پزشکی و برای تکمیل اطلاعات خود به اروپا رفته است. با طولانی شدن غیبت پزشک جوان، بیمارستان از طرف خانواده‌اش مورد توجه قرار نگرفت. کم‌کم پرستاران سوئیسی و فرانسوی به کشورشان بازگشتند. گروهی هم در بیمارستان‌های دیگر مشغول به کار شدند و پرستاران و خدمت‌کاران مصری نیز مرخص شدند. همان زمان، در مورد تعطیل شدن بیمارستان حرف‌های زیادی زده شد؛ بعضی‌ها مسائل عاطفی را عنوان کردند و بعضی چیزهایی دیگر. اما بعداً گفته شد که خود پزشک جوان هم بیمار شده و برای معالجه به خارج رفته است. بعد از انقلاب ۲۳ جولای ۱۹۵۳، مردم با طوفان حوادث انقلاب که سراسر مصر را درنور دیده بود، بیمارستان را فراموش کردند. هنوز هم دقیقاً کسی نمی‌داند که چرا بیمارستان به این حال و روز افتاد. در اواسط سال ۱۹۵۲ گفته شد که یکی از کارکنان فعلی ساختمان، آن بیمارستان و تمام زمین‌های اطراف آن را از پدر پزشک که از زندگی اجتماعی گوشه‌گیر شده بود، خریده است. نگهبان پیر بیمارستان هم در محل خدمت خود باقی ماند.

بعد از چند ماه و در حالی که مردم داشتند موضوع را فراموش می‌کردند و درست در میان حوادث پیاپی بعد از کودتا، بر سر در ساختمان پارچه‌ای نصب شد که روی آن نوشته شده بود: «اداره طرح و بررسی‌ها». این نام در آن زمان غریب بود و کسی نمی‌فهمید این اداره برای چه به وجود آمده است و حتی نمی‌دانست که این اداره زیرمجموعه کدام وزارتخانه است. هر روز کارکنان آن با یک اتوبوس قدیمی و قراضه بی‌نام و نشان که اسم وزارت یا مؤسسه‌ای روی آن دیده نمی‌شد، به طرف ساختمان می‌رفتند. مالک جدید از نگهبان

خواست که به کار خود ادامه دهد و با نگهبانی دیگر، به طور نوبتی، حراست آنجا را به عهده بگیرند. ساختمان متروکه، دوباره رونق گرفته بود. این اداره با مردم سروکاری نداشت و تعداد کارکنان آن بسیار محدود بود. ساعت کار آن‌ها درست در ساعت هشت صبح آغاز می‌شد و رأس ساعت دو بعدازظهر، اتوبوس قدیمی برای بردن آن‌ها در محل حاضر می‌شد.

ساختمان بعد از تعمیر مجدد به گاو صندوق‌های محکم و بزرگی نیز مجهز شده بود، اما شاید کمتر کسی می‌دانست که یکی از کارکنان این ساختمان، به طور شبانه‌روزی در یکی از اتاق‌های آن مشغول به کار است. در آن روزها که پایتخت مصر در حوادث سیاسی در جوشش و التهاب بود، کسی به این منطقه دورافتاده توجهی نمی‌کرد و این امتیاز خوبی بود. این ساختمان در حدود دو سال متروک مانده بود تا اینکه بالآخره بخشی از سازمان اطلاعات و امنیت عمومی مصر به این ساختمان انتقال پیدا کرد. مجموعه افرادی که شب و روزشان در آن مکان دورافتاده می‌گذشت، مجموعه‌ای از اولین افسران آزاد بودند که نهال این دستگاه را کاشتند.

در چهار ماهه اول سال ۱۹۵۴، تعداد کمی از افسران کارکنان ساختمانی که به اداره طرح و بررسی‌ها معروف شده بود، جلسه‌ای برگزار می‌کردند. بحث و گفت‌وگوهایشان طولانی بود، به طوری که از بعدازظهر تا حدود ساعت هشت شب ادامه پیدا می‌کرد. حسن صفرو محسن ممتاز - دو نفر از گروهی که در اوایل انقلاب برای راه‌اندازی اولین دستگاه امنیت عمومی مصر انتخاب شده بودند - نیز در میان آن جمع بودند. آن‌ها هرچه بیشتر در بحث و بررسی مسائل فرومی‌رفتند، عمق وحشت از پرتگاهی که مصر بر لبه آن قرار داشت را بیشتر کشف می‌کردند. حالا دیگر بیشتر کشورهای پیشرفته، ضرورت داشتن یک سازمان اطلاعات و امنیت قوی را احساس کرده بودند و سرگرم بازسازی سازمان‌های خود بودند. در چنین شرایطی، کشور مصر از این لحاظ بسیار

۱ فصل چهارم | ۸۱

ضعیف بود. آن هم درست زمانی که دشمن اصلی شان، اسرائیل، از تمام ابزارهای پیچیده جاسوسی استفاده می کرد و در این راه از امکانات ابرقدرت ها بهره می برد. در این احوال، مصر از برخی کشورها درخواست کمک کرد، اما آن ها به جز ارسال دستگاه های فرسوده، کار دیگری نکردند. به همین دلیل و پس از مدتی، این افسران به خوبی درک کردند که باید روی پاهای خودشان بایستند و نباید حتی به کمک کشورهای دوست، چشم داشتی داشته باشند. در علم اطلاعات وسایلی بود که بعضی اوقات خطرناک به نظر می رسید، اما مردان امنیتی عطش سیری ناپذیری در راه شناخت و دانستن آن ها داشتند. آن ها در حین تجربه، دریافتند که گذشت زمان بهترین استاد است. موانع زیادی بر سر راه آن ها قرار داشت و یکی از بزرگ ترین و بدیهی ترین آن ها این بود که مصر نیاز داشت در قلب اسرائیل چشم و گوش داشته باشد. حسن صفرو محسن ممتاز در آن روزها درباره این موضوع بحث می کردند که به جاسوسی نیاز دارند تا در قلب اسرائیل زندگی کند و آن ها را در جریان سری ترین اطلاعات قرار دهد. این موضوع چند ماهی بود که مورد بررسی قرار گرفته بود و هر کدام از آن ها، در حد امکان، در مورد این موضوع مطالعه و تحقیق کرده بود. بعد از مدتی، چند نفر از افسران مورد اعتماد به کشورهای مختلف سفر کردند. البته آن سفرها هم بدون حاشیه و شایعه نبود. شایع شده بود که آن ها در کشورهای خارجی، مشغول سیروس و سیاحت و هدر دادن پول بیت المال هستند؛ اما بالأخره نخستین مراکز اطلاع رسانی در چند کشور شروع به کار کرد. ضمن آنکه در جنگ جهانی دوم هم چندین عملیات سری انجام شده بود که بعضی از آن ها لو رفته بود، اما هنوز بعضی از آن ها سری باقی مانده بود که به کار می آمد. اولین قدم از عملیاتی بزرگ شروع شده بود.

حسن صفرو محسن ممتاز، ابتدا در مورد به خدمت گرفتن یک اسرائیلی بحث کردند، اما آن ها در جنگ جهانی دوم دیده بودند که چگونه نیروهای نفوذی

معروف آلمان در تمام کشورهای غربی به صورت های گوناگون کشف می شود و شبکه هایشان یکی پس از دیگری سقوط می کند. اسرائیل به راحتی می تواند این کار را در مورد آنها انجام بدهد، چون در کشورهای عربی از جمله مصر، شهروندان یهودی زیادی زندگی می کردند. پس باید به فکر شهروندی عرب می بودند که به اسرائیل پناه ببرد و در آنجا زندگی کند. بررسی ها و گفت وگوها در این مورد ادامه پیدا کرد تا اینکه به این نتیجه رسیدند که این راه هم غیرممکن است، زیرا اعرابی که در اسرائیل زندگی می کردند تحت مراقبت شدیدی قرار داشتند. همچنین آنها از مراکز اطلاعات لازم هم دور بودند و رفت و آمد آنها نیز به برخی از مجامع ممنوع بود. هرچه حسن و محسن بیشتر بحث و بررسی می کردند، حس می کردند که طنابی دور گردن شان پیچیده می شود و هیچ راه گریزی برایشان باقی نمانده است. برای یک لحظه به این نتیجه رسیدند که همه راه ها بررویشان مسدود شده است. حتی به این هم فکر کردند که مأمور خود را از میان اتباع دیگر کشورها انتخاب کنند، اما بعد متوجه شدند که آنها هم نمی توانند به طور دائم در اسرائیل اقامت داشته باشند. ضمن اینکه آنها به طمع پول بیشتر دست به چنین عملی می زدند. گرچه آنها یک شهروند اسرائیلی محسوب نمی شدند و در اسرائیل بیگانه بودند، اما دوست حقیقی شان کسی است که بیشتر پول پرداخت می کند! خلاصه اینکه بحث و بررسی آنها به اینجا رسید که در جستجوی یک فدایی باشند. این فکر در لحظه ای به ذهنشان آمد که کاملاً احساس عجز و ناتوانی می کردند. در همین حال، ناگهان محسن ممتاز فریاد زد:

- کسی غیر از من وجود نداره... خودم باید برم.

حسن صفر با وحشت و تعجب به او نگاه کرد. او محسن ممتاز را می شناخت، از شمار فدائیانی بود که سال های سال، بدون اینکه کسی از هویتش اطلاعی داشته باشد، انگلیسی ها را در کانال سوئز گیج و سرگردان کرده بود.

۱ فصل چهارم | ۸۳

داستان‌هایی که فدائیان و آشنایان محسن ممتاز از جرئت و شجاعت او در مقابله با سختی‌ها و مرگ می‌گفتند، فراوان بود. در ابتدا چنین پیشنهادی برای حسن صفر معقول به نظر رسید، چون معتقد بود که اولین صفتی که باید یک جاسوس داشته باشد، علاقه و وفاداری به کشورش است؛ و چه کسی در وفاداری به مصر، پاک‌تراز محسن ممتاز بود؟ ضمناً آن‌ها یاد گرفته بودند که نباید در مقابل اندیشه‌های به ظاهر زیبا و فریبنده تسلیم شوند و چیزی را قبل از تحقیق و بررسی همه‌جانبه، قطعی و تمام‌شده بدانند. پس باید اندیشه قرارداد یک فدایی در داخل جامعه اسرائیل را به صورت همه‌جانبه بررسی می‌کردند.

یهودیان در آن زمان در مصر زیاد بودند و در بین آن‌ها افراد تاجر، ثروتمند، کارگر، کارمند، دانشجو، معلم، دکان‌دار، بوتیک‌دار و ... وجود داشت و از دو سال پیش جامعه آن‌ها مورد بررسی موشکافانه‌ای قرار گرفته بود، به طوری که می‌توان اذعان کرد که تک‌تک آن‌ها را به خوبی شناختند و حالا آنچه لازم بود این بود که بتوانند یک فدایی را وارد این جامعه کنند. این اولین و مهم‌ترین گام بود. محسن فریاد زد:

- کافه متاتیا!

این کافه، کافه تاریخی یهودیان بود و در دهه پنجاه، محل دیدارها و یکی از پاتوق‌های اصلی آن‌ها بود. حسن صفر در این مورد با محسن ممتاز که افکار و احساسات آشفته او را آشفته‌تر ساخته بود، مخالفتی نداشت. محسن ممتاز نام این کافه تاریخی را بارها و بارها زیر لب تکرار کرد، گویی که سال‌ها به این موضوع فکر می‌کرده است. طبیعی بود که یک فرد می‌توانست خودش را در این کافه نشان دهد، از خودش صحبت کند، داستانی هیجان‌آور از زندگی‌اش بسازد و با هم‌کیشان خود آشنا شود. حسن صفر به رغم مشارکتش در گفت‌وگو، به نظر می‌رسید از این همه بحث، خسته و ناتوان شده است. در

یک لحظه، محسن ممتاز که خودش هم بسیار خسته بود، از خستگی حسن صفر ناراحت شد، از کوره در رفت و بر سر او فریاد کشید:

- میشه بگی توی چه فکری هستی؟

حسن بی درنگ گفت:

- اون روز رو یادت می‌آد که یک انگلیسی بهت فحش داد؟
- ما کجا اون روزها کجا؟!
- یادت می‌آد یا نه؟
- آره! خب که چی؟
- بعدش چی شد؟!

محسن ممتاز از آن‌هایی بود که دوست نداشت از خودش تعریف کند. زندگی با فدائیان به او آموخته بود که فدایی به آخرین چیزی که فکر می‌کند، جان خودش است. او باید زندگی‌اش را به خاطر مسائل عمومی به خطر بیندازد. به همین خاطر هم از سؤال دوستش ناراحت شد، هرچند که خودش نیز آن روز را به یاد آورد.

در یکی از اردوگاه‌های انگلیسی در کانال سوئز، مأموریتی بر عهده محسن ممتاز گذاشته شد. طرح عملیات ریخته شد و به نظر می‌رسید که کاملاً بدون عیب و نقص است. همه چیز آماده بود. قرار بود چند بمب در کافه یکی از سینماهای سوئز که مخصوص پخش فیلم‌های خارجی بود و محل رفت و آمد اشغالگران به حساب می‌آمد، کار گذاشته شود. محسن ممتاز بر اساس نقشه طرح‌ریزی شده به آن کافه رفت. تصادفاً یکی از سربازان انگلیسی که از فرط مستی تلو تلو می‌خورد، بی آنکه قصدی داشته باشد، به محسن ممتاز برخورد کرد. ممتاز که مراقب در ورودی بود، اصلاً حواسش به او نبود. برگشت و با لبخند از سرباز انگلیسی معذرت خواست، اما سرباز با محسن ممتاز کلنجار رفت. محسن ممتاز گرچه از فحش‌ها و ناسزاهای او واقعاً ناراحت شده بود، اما سعی

۱ فصل چهارم | ۸۵

کرد آن حرف‌ها را نادیده بگیرد. ناگهان سرباز گفت: «گمشو عرب پست!» و درست در همین لحظه، کاسه صبر محسن لبریز شد و با مشت و لگد به جان سرباز انگلیسی افتاد. سرو صورت سرباز خونی شد و به زمین افتاد. محسن قبل از اینکه دیگران به خود بیایند، بلافاصله فرار را برقرار ترجیح داد و تمام برنامه‌های عملیات به هم ریخت و به زمان دیگری موکول شد.

- منظورت چیه؟!

البته محسن هدف دوستش از پرسش این سؤال را فهمیده بود. حسن صفر درحالی که ژاکت خود را می‌پوشید و آماده می‌شد تا برود، گفت:

- من با ایده فدایی موافق نیستم.

محسن خواست اعتراض کند، اما حسن فریاد زد:

- تورو نمیگم محسن! کلاً این ایده رو مناسب نمیدونم.

و بعد از آن، گفت و گو و بحث ادامه پیدا نکرد و این بار هم، همانند چند جلسه گذشته، بحث و مجادله به بن بست رسید. یک فدایی که نمی‌تواند ناسزاهای یک فرد مست را تحمل کند، چگونه می‌تواند در جامعه دشمنانش زندگی کند؟ در آنجا چیزهایی درباره کشور، مردم و خانواده‌اش می‌شنود که ممکن است او را از راه راست منحرف کند و حتی زندگی‌اش را تهدید کند. سکوت در اتاق برقرار شد. از بیرون اتاق صدای قورباغه‌ها به گوش می‌رسید. محسن سرش را به سوی رئیس، همکار و دوستش گرداند و گفت:

- چرا ژاکت رو پوشیدی؟

- میخوام گردش کنم.

محسن تلاش کرد او را منصرف کند، اما حسن درحالی که به طرف در اتاق می‌رفت فریاد زد:

- نمیخوام کار کنم، خسته شدم. مغزم نمیکشه! میخوام برای چند ساعت هم که شده استراحت کنم.

پدر محسن کدخدا بود و چون مجرد و تنها فرزند خانواده‌اش بود، توانست ماشین کوچکی با ظاهری عجیب و خنده‌دار دست و پا کند. در آن شب محسن بدون اینکه هدفی داشته باشد در خیابان‌ها می‌راند. حسن به او گفت:

- بریم بابا، بریم ببینیم دنیا دست کیه؟

محسن راند و خیابان‌ها را طی کرد تا اینکه به وسط شهر رسیدند؛ جایی که چراغ‌ها روشن بود و مردم در حال رفت و آمد بودند و سینماها، تئاترها و رستوران‌ها باز بودند. آن‌ها تصمیم گرفته بودند که اصلاً در مورد کار با همدیگر حرفی نزنند. قبل از اینکه حسن صفر در کنار محسن سوار شود گفت:

- محسن!

محسن که پشت فرمان نشسته بود، کمی به طرف او خم شد. حسن ادامه داد:

- اصلاً نمیخوام حتی یک کلمه هم در مورد کار حرف بزنیم.

و به این ترتیب رفتند تا اینکه خود را در خیابان «سلیمان» یافتند؛ خیابانی پر از سینماها و فروشگاه‌های بزرگ، درست در وسط قاهره. درحالی‌که روشنایی چراغ‌ها، رنگ‌ها و حرکت مردم را تماشا می‌کردند، به نزدیک سینمای آمریکایی‌ها رسیدند. حسن صفر درحالی‌که به تابلوی سینما نگاه می‌کرد، خم شد و تصاویر چتربازان، سربازان و آتش انفجارهای روی تابلو را از نظر گذراند و گفت:

- محسن، صبر کن!

محسن توقف کرد. حسن گفت:

- بریم این فیلم رو ببینیم؟!

۱ فصل چهارم | ۸۷

محسن ناراحت و گرفته بود و بیشتر دوست داشت به رستوران برود تا غرغر شکمش را ساکت کند، ولی حسن درحالی که او را قانع می‌کرد، گفت:

- مگه نمیخوایم کار رو فراموش کنیم؟

- چطور ممکنه فراموشش کنم.

- تو همه‌اش توی فکر کاری، ولی من الان میخوام اون رو فراموش کنم. بیا بریم این فیلم رو ببینیم.

برای محسن منطق حسن معقول به نظر آمد. آن‌ها افسران سابق ارتش بودند و در جنگ فلسطین هم شرکت داشتند. حالا یک فیلم جنگی کافی بود تا آن‌ها را از فکر و خیال‌های این روزها بیرون ببرد. پانزده قرش بابت دو بلیت پرداختند و در قسمت آخر سالن نشستند...

عزیز جبالی درحالی که استکان دیگری از قهوهٔ مصری می‌نوشتید، رو به هلن گفت:

- قضا و قدر بعضی چیزها رو، بدون اینکه انسان بتونه تغییرشون بده، میسازه و مجبورشون میکنه از قانون معینی پیروی کنن. این چیزیه که تمدن غرب با تمام پیشرفت ظاهریش، نادیده میگیره و براش هیچ اهمیتی قائل نیست. حتی در موردش بحث و بررسی هم نمیکنه!...

داستان فیلم، یک داستان واقعی بود که حسن و محسن آن را در کتاب‌ها خوانده بودند. فیلم با صحنه‌های هیجان‌انگیز و حوادث دیدنی و فراوان، تماشاگران را در جای خود میخکوب کرده بود. فیلم دربارهٔ یکی از عملیات‌های معروف دستگاه امنیت و اطلاعات بریتانیا در جنگ جهانی دوم بود. نازی‌ها وقتی فرانسه را اشغال کردند، کاخی از کاخ‌های فرانسه که در دهکده‌ای واقع شده بود را انتخاب و از آن به عنوان مرکز اطلاعات استفاده کردند؛ کاخی

که در حقیقت می‌توان آن را مرکز اصلی اطلاعات و امنیت آلمان نازی در اروپا نامید. تمام مدارک مخصوص ستون پنجم آلمان که در کشورهای اروپایی بودند، به اینجا ختم می‌شد. در این بین، نیروهای اطلاعاتی انگلیس وقتی از وجود چنین مرکزی مطلع شدند، تصمیم گرفتند به درون آن نفوذ کنند و لیست کامل از اسامی جاسوسان آلمانی را به دست بیاورند. این مرکز توسط صدها نگهبان و سگ‌های شکاری درنده، احاطه شده بود. آن‌ها باید از سیم‌های خارداری که به برق فشارقوی وصل بود، می‌گذشتند تا بتوانند به ساختمان اصلی برسند. پس از عبور از این موانع، باید به داخل کاخ می‌رفتند و بدون اینکه کسی وجود آن‌ها را حس کند، راهی به اتاقِ گاوصندوق یا خزانه پیدا می‌کردند. مرحله بعد، بازکردن خزانه و کپی گرفتن و عکس برداری از لیست اسامی و مدارک موجود بود. در مرحله آخر، آن‌ها باید مدارک را در جای خود قرار داده، در خزانه را همان طور که بوده، ببندند و بعد از آنکه کاخ را ترک کنند و با گنج گران قیمت خود به بریتانیا برگردند. این کار به عهده یکی از افسران انگلیسی گذاشته شد. او بلافاصله انتخاب افراد را شروع کرد و از طریق نقشه‌هایی که تحت اختیارش گذاشته شده بود، کاخ را مورد مطالعه و بررسی قرار داد. راه‌های ورود، خروج، تعداد نگهبانان، جای نورافکن‌ها، محل بازرسی، تعداد سگ‌ها، گشتی‌ها و همه چیز دیگر مورد بررسی قرار گرفت. ابتدا چنین کاری غیرممکن به نظر می‌رسید، ولی او در برابر یک اقدام ملی که کشور را از سرایت اخبار و اطلاعات محفوظ می‌کرد، قرار گرفته بود؛ پس ناگزیر باید غیرممکن‌ها، ممکن می‌شد... و این اتفاق افتاد! بررسی‌ها، تمرینات و آمادگی‌های لازم به پایان رسید. تنها یک مانع باقی مانده بود و آن مسئله، خزانه بود. اخبار و اطلاعات رسیده به سازمان امنیت و اطلاعات بریتانیا حاکی بود که خزانه از نوع بسیار پیشرفته‌ای است که به وسیله اعداد و ارقام رمزی باز و بسته می‌شود. دوباره مشکل پیچیده‌ای پیش رویشان قرار

داشت. طبق نقشه افسر، او با افرادش می‌توانست بدون اینکه کسی متوجه شود، به خزانه برسد، اما چگونه خزانه را باز کند؟ منفجر کردن خزانه هم مدارک را از بین می‌برد و هم نگهبانان را با خبر می‌کرد. اگر هم انفجار کوچک بود و نگهبانان متوجه آن‌ها نمی‌شدند، باز هم صندوق منفجر شده، آلمانی‌ها را متوجه دستبرد می‌کرد. در این صورت، آن‌ها هم بلافاصله مأموران خود را در اقصی نقاط دنیا از وجود خطر مطلع می‌ساختند و می‌گفتند که اسامی تمام مأموران آلمانی، حالا به دست سران «اینتلیجنت سرویس» افتاده است. پس تنها راهی که به ذهن‌شان رسید، کمک گرفتن از «اسکاتلندیارد» بود. در ملاقات با رئیس اسکاتلندیارد، افسر اطلاعاتی گفت که به افسری خبره و آگاه در باز کردن خزانه‌ها نیاز دارد. البته این برای اسکاتلندیارد مشکلی نبود، چون تعداد زیادی از کارآگاهان بودند که می‌توانستند هر خزانه‌ای در جهان را باز کنند. مأموریت از نوع عالی‌ترین درجه سری بود و فاش کردن راز آن ساده نبود، اما بعد از گفت‌وگویی نه چندان طولانی، افسر اطلاعات قانع شد و به پلیس موضوع را گفت. رئیس پلیس خندید و گفت:

- پس دوست من، توبه کارآگاه نیازی نداری!

افسر اطلاعاتی با وحشت عجیبی به او نگاه کرد. رئیس اسکاتلندیارد بی‌درنگ گفت:

- شما به یک دزد نیاز دارید!

منطق رئیس پلیس بسیار ساده بود: در چنین مواقعی، دزدها با احساس امنیت بیشتری کار می‌کنند، زیرا تمام حواس خود را برای باز کردن گاوصندوق متمرکز می‌کنند، در حالی که کارآگاهان این چنین نیستند. افسر اطلاعاتی گفت:

- شما دزدی سراغ دارید؟

- بله... توی زندان!

- میشه قانعش کرد که توی این عملیات شرکت کنه؟

- دوست من، این دیگه کار شماست، نه من!

عجیب این بود که افسر اطلاعاتی، تلاش زیادی برای قانع کردن دزد به کار نبرد، زیرا به محض اینکه او را دعوت کرد، دزد پیشنهادش را پذیرفت! او احساس می کرد که کشورش به او نیازمند است و علی رغم اینکه عملیات و مأموریت خیلی خطرناک بود، آن را پذیرفت. او حتی به اینکه اگر موفق شود، او را عفو خواهند کرد و شهروند شریفی همچون گذشته خواهد شد، توجهی نکرد! به این ترتیب، دزد عملیات خود را با فرود آمدن با چتر نجات و پرش از هواپیما شروع کرد و یکی از افراد آن گروه تاریخی شد؛ گروهی که توانست کار معجزه آسایی را انجام بدهد. بعد از آن عملیات، تمام جاسوسان آلمان نازی در اروپا به دام افتادند و این افتخار برای آن دزد ماند، چون خونسردی اش بیشتر از افسر پلیس بود!

ساعت داشت به سه بعد از نیمه شب نزدیک می شد و هنوز آن ماشین کوچک در خیابان سلیمان پاشا در مقابل یکی از سینماها توقف کرده بود. درون ماشین دو مرد بودند که بدون وقفه در حال گفت و گو بودند. آن ها آرام صحبت می کردند و پاسبانی که موظف بود در آن خیابان نگهبانی بدهد، حتی زمزمه آن ها را هم نمی شنید. از وقتی که در سینما بسته و فروشگاه ها تعطیل شد، پاسبان به رغم اینکه گاهی در نزدیکی آن ها توقف می کرد تا شاید حرفی بشنود، اما باز هم متوجه حرف های آن ها نمی شد. سرانجام پس از یک ساعت و اندی به آن ها شک کرد و بالاخره طاقتش به سرآمد و تصمیم گرفت که کار را یکسره کند. جلورفت و به طرف ماشین خم شد و گفت:

- آقایون، شب بخیر!

شخصی که پشت فرمان نشسته بود، به طرف او برگشت و گفت:

- شب بخیر سرکار.

پاسبان با شرم و حیا گفت:

۱ فصل چهارم | ۹۱

- معذرت میخوام، کاری دارید که اینجا توقف کردید؟

- مثلاً چه کاری؟

- شما از اول شب اینجا هستید و حالا ساعت سه بعد از نصف شب.

محسن درحالی که به ساعتش نگاه می کرد گفت:

- وای! شما راست میگوید سرکار...

هنگامی که محسن ماشین را روشن کرد، ساعت از سه صبح گذشته بود. او درحالی که داشت حرکت می کرد، پی در پی از پاسبان عذرخواهی می کرد. آن ها باز هم در خیابان های قاهره سرگردان بودند و در گفت و گوهایشان به دنبال افق های جدیدی می گشتند.

فصل پنجم

در جستجوی افق های تازه

هلن سمحون در جای خود جابه جا شد و درحالی که چشمانش برق می زد، گفت:

- این داستان حتی اگه در مورد دیوید هم نباشه، خیلی عجیب و شگفت انگیزه...

و سپس به عزیز جبالی اعتراف کرد:

- همون شبی که دیوید اعتراف کرد مصریه و نه اسرائیلی و مسلمانانه و نه یهودی، میخواستم سرش داد بزنم. خیلی از دستش عصبانی بودم. می خواستم هیچ وقت اون رو نبخشم، چون حس میکردم دیوید من رو فریب داده. من فقط از دروغ گفتنش ناراحت بودم، نه از مسلمان بودنش!

آن مردی که هلن با او ازدواج کرده بود، عاشقش بود. هلن هم از او دو بچه به دنیا آورده بود و هنوز هم با تمام وجود دوستش داشت. عجیب تر اینکه هرچه عزیز بیشتر داستان را ادامه می داد، تپش و ضربان قلب هلن هم بیشتر

می شد. حالا او کمی شرمزده بود، نه به خاطر چیزی به خصوص، بلکه به این دلیل که این حوادث عجیب، او را به شناختن حقیقت شوهرش سوق می داد. به شناختن دیوید شارل سمحون...

صبح روز بعد، محسن ممتاز رسماً مسئولیت داشت تا جستجو را شروع کند. کار در ابتدا بسیار سهل و ساده به نظر می رسید، درحالی که اصلاً چنین نبود. ممکن است بتوان در قشرهای مختلف جامعه، صدها انسان باهوش و دانا را در جایگاه های مشکوک پیدا کرد، اما پیدا کردن فردی که برای چنین عملیات سری ای مناسب باشد، کار بسیار مشکلی است؛ و البته ناممکن نیست. محسن ممتاز بدون هیچ معطلی و در همان روز، جستجوگری خود را در مکان های مختلف شهر آغاز کرد. گرچه کارهای مهم دیگری هم داشت، اما آن ها را رها کرده بود تا این موضوع بسیار حیاتی را به سرانجام برساند. از طرف دیگر، درست مثل همان چیزی که بین پلیس اسکاتلند یارد و افسر اطلاعاتی در فیلم رخ داده بود، نمی توانست چیزی از هدفش را بگوید و حتی نمی توانست حدس بزند که چنین شخصیتی را باید در کجا جستجو کند!

محسن ممتاز کم تجربه بود. این جوان روستازاده می دانست که به مبارزه سختی قدم نهاده است. او در یک جامعه بسته مانند اسرائیل کار نمی کرد، بلکه در جامعه ای باز که در پهنه آن یهودیان و اروپائیان فراوانی وجود داشتند، به کار مشغول بود. در مصر مهاجرین زیادی زندگی می کردند. از جمله ایتالیایی ها، یونانی ها، فرانسوی ها، بلژیکی ها، انگلیسی ها، ترک ها، هندی ها، عرب ها، اسپانیایی ها و ... این مهاجران در تمام نقاط مختلف کشور از پایتخت تا کوچک ترین روستاها پخش شده بودند. مشکل دیگر افسران جوانی مانند محسن ممتاز این بود که می خواستند تشکیلاتی کاملاً مصری داشته باشند. اما مشکل اصلی شان این بود که کم تجربه بودند و نمی دانستند با افراد دعوت شده

۱ فصل پنجم | ۹۵

برای کار چگونه برخورد کنند و به چه شیوه‌ای آن‌ها را راضی کنند. آن چیزی که تمام این مشکلات را بزرگ ترمی کرد، وجود خود اسرائیل بود که توانسته بود سازمان امنیت پیشرفته‌ای را به طور فعال به وجود بیاورد. «موساد» چیزی شبیه به دستگاه‌های امنیتی اروپا بود که نه تنها در محدوده خاورمیانه، که در تمام دنیا فعال بود. فعال بودن این سازمان به ساختار و نفوذ آن برمی‌گشت و نه به نابغه بودن صهیونیست‌ها که بعضی‌ها سعی در رواج آن دارند. خود اسرائیلی‌ها هم این دروغ را در جهان و به ویژه در کشورهای اسلامی شایع می‌کنند تا خود را خارق‌العاده جلوه دهند، درحالی‌که اصلاً این طور نبوده و نیست...

عزیز جبالی از سخن گفتن بازایستاد و به هلن سمحون نگاه کرد؛ مانند کسی که بخواهد رازی را آشکار کند. سمحون نیز چنین چیزی را درک کرد و با سکوتش، او را به گفتن حقایق، تشویق نمود. عزیز هم با صراحت گفت:

- مجبورم اینجا مکث کنم و از داستانی که دارم تعریف می‌کنم، دور بشوم. باید بفهمیم که محسن ممتاز توی چه جاهایی جستجو می‌کرد و با چه مشکلاتی روبرو بود و در نهایت اینکه رأفت الهجان، توی چه شرایطی، عملیات خطرناک خودش رو شروع کرد!

هلن سمحون چیزی نگفت و منتظر ماند تا عزیز سخن خود را کامل کند. او به عزیز جبالی حق می‌داد، اما به طور دقیق نمی‌دانست در فکر و خیال او چه می‌گذرد. حتی اگر این زن آلمانی حرف‌هایش را بارها و بارها مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌داد، باز هم نمی‌توانست هدف حرف‌های او را تشخیص دهد. اگر به بعضی از کتاب‌هایی که اسرائیلی‌ها و یا کسانی که برای آن‌ها نوشته‌اند، نگاهی بیندازیم، این طور به نظر می‌آید که آنچه درباره هوش و ذکاوت خودشان می‌گویند، بسیار مبالغه‌آمیز است و اگر آن را با واقعیت

مقایسه کنیم، فاصله‌اش خیلی زیاد است! به عنوان مثال، «موساد» در ابتدای کار خود، اطلاعات و تجربه‌اش را از عناصر خارجی به دست می‌آورد. سازمان‌های تروریستی اسرائیل قبل از اینکه فلسطین را اشغال کنند، هر کدام دارای سازمانی منظم و سری بودند؛ نه تنها در فلسطین، بلکه در قلب ملت‌های مسلمان، از مصر تا خلیج فارس. اعضای این گروه‌ها از تمام دنیا فراخوانده شدند و هرکدام از این گروه‌ها نیز در گوشه‌ای از دنیا، نمایندگانی داشتند؛ طرفدارانی که به آن‌ها اسلحه و پول می‌دادند. طبیعتاً این حجم زیاد اطلاعات که به آن‌ها داده می‌شد، برای اسرائیل سال ۱۹۴۸ کافی بود. در نهایت، این گروه‌های کوچک را در یک سازمان بزرگ جمع کردند و موساد متولد شود. علاوه بر این، «اتحادیه یهودیان» قبل از تأسیس اسرائیل در تمام دنیا، از جمله در بین کشورهای عربی، دفاتر نمایندگی داشت. این دفاتر نمایندگی، کارش فقط کسب اطلاعات به نفع یهودیان بود. آن‌ها با اینکه با تمام دولت‌ها همکاری می‌کردند، بر ضد تمام آن‌ها و به نفع یهودیان نیز فعال بودند. یکی از کارهای خطرناک و بزرگی که این دفاتر نمایندگی انجام دادند، در قلب قاهره و در خیابان «قصر النیل» بود. آن‌ها در خلال جنگ جهانی دوم، عملیات جاسوسی قابل توجهی به نفع متفقین انجام دادند که مشهورترین و خطرناک‌ترین آن‌ها، قضیه جاسوسی آلمانی به نام «هانس ابلر» بود. اسم مصری آن جاسوس حسین جعفر بود، زیرا او فرزند زنی آلمانی بود که با یک مستشار نظامی مصری ازدواج کرده بود و نام خانوادگی خودش را به فرزندش داده بود. «هانس ابلر» در خلال جنگ جهانی دوم توانست پیروزی‌های شگفت‌آوری خلق کند. او با نفوذ در بین افسران انگلیسی که پایتخت مصر در آن روزها از آن‌ها پر بود - چه آن‌هایی که از جبهه‌های نبرد آمده بودند یا آن‌هایی که مقیم آنجا بودند یا حتی آن‌هایی که برای رفتن به جایی دیگر از قاهره عبور می‌کردند -، توانست با یکی از افسران اطلاعاتی انگلیس دوستی

صمیمانه‌ای ایجاد کند؛ افسری که در همسایگی او سکونت داشت. آلمان توانست از طریق هانس ابلر و همکارش «موفکاستر» که متخصص ارسال پیام‌های بی‌سیم بود، در صحرای غربی به فرماندهی دومل، پیروزی‌هایی به دست آورد که حضور انگلیسی‌ها را در تمام خاورمیانه تهدید کرد. تا اینکه یکی از گشتی‌های انگلیسی به طور تصادفی، ایستگاه بی‌سیم که پیام‌های ابلر را دریافت می‌کرد، مشاهده کرد و نهایتاً فهمید که در قاهره جاسوسی دارد به نفع آلمان‌ها کار می‌کند. انگلیسی‌ها فقط با کمک «اتحادیه یهودیان» توانستند این جاسوس را به دام بیاندازند.

مسئول اتحادیه یهودیان از یکی از فاحشه‌های قاهره که نامش «ایویت» بود، پیامی دریافت کرد مبنی بر اینکه هانس ابلر - که به حسین جعفر معروف است - به او بیست لیره استرلینگ داده است و این مبلغ در آن روزها پول بسیار زیادی بود. «ایویت» به مسئول اتحادیه گفت که حسین جعفر می‌گوید مصری است، اما مطمئنم که او یک آلمانی است، زیرا با دوستش به زبان آلمانی صحبت می‌کند، آن هم با لهجه منطقه «سار». مسئول اتحادیه از «ایویت» خواست تا به رابطه‌اش با ابلر ادامه دهد و در این مورد به هیچ‌کس چیزی نگوید. «ایویت» هم دستورات او را اجرا کرد و در زندگی جاسوس آلمانی رخنه نمود. او هر شب با جاسوس آلمانی به باشگاه می‌رفت تا اینکه در یک از شب‌ها موفق شد جدول ویژه پیام‌ها را به دست بیاورد. سپس اتحادیه یهودیان اطلاعات خود را در اختیار انگلیسی‌ها قرار داد.

این موضوع به خوبی نشان می‌دهد که اتحادیه یهودیان، جاسوس‌های خود را به کلوب‌های شبانه و فاحشه‌خانه‌ها هم فرستاده بودند. مثلاً ایویت آموزش جاسوسی دیده بود که خودش را به هانس ابلریک فرانسوی اهل لبنان معرفی کرده بود و زبان فرانسوی و عربی را به خوبی می‌دانست. او همچنین زبان آلمانی را نیز با تمام لهجه‌های آن بلد بود، به طوری که توانست

لهجه جاسوس آلمانی را که مربوط به منطقه سار بود، به خوبی تشخیص دهد. اتحادیه یهودیان به تنهایی یک دستگاه امنیتی خوب بود، آن هم قبل از اینکه اسرائیل به وجود بیاید. چنین شبکه‌ای در کشورهای دیگر هم وجود داشت؛ کشورهای مثل انگلیس، آلمان، ایتالیا، آمریکا، شوروی و... آن‌ها افرادی را به عنوان شهروندانی ساده در آن کشورها به پیوستن در دستگاه‌های امنیتی تشویق می‌کردند و به همین دلیل، وقتی که اسرائیل شکل گرفت، از جاسوسان با تجربه‌ای برخوردار بود که طبعاً تمام مراحل و شیوه‌های جاسوسی را در دستگاه امنیتی و اطلاعاتی دیگر کشورها طی کرده بودند. گرچه موساد در سال‌های اولیه دهه پنجاه به دنیا آمد و دستگاه اطلاعاتی جدیدی به حساب می‌آمد، اما دارای تجربه‌های زیادی بود. بعد از آن نوبت به یهودیان مقیم کشورهای عربی بود تا بر روند اقتصادی و اجتماعی و حتی سیاسی تأثیرگذار باشند که یکی از شیوه‌هایشان افزایش جمعیت یهود بود.

اینگونه بود که افسران جوانی که تشکیل دستگاه امنیتی منظم و جدیدی را بر عهده داشتند، خود را در مقابل حریفی کارکشته دیدند. موساد با دستگاه‌های امنیتی قدرتمند جهان ارتباط برقرار کرده بود؛ ارتباطی که ابتدا با دستگاه امنیت انگلیس شروع شد و بعد با برقراری رابطه با دستگاه امنیت فرانسه ادامه پیدا کرد و سرانجام نیز به وحدت با سازمان جاسوسی آمریکا، «سیا»، ختم شد. به همین دلیل، برای اسرائیل بسیار ساده بود تا در دهه پنجاه، جاسوس مقتدري چون «ایلی کوهن» را در اختیار داشته باشد. او در مصر به دنیا آمد و کار خود را در آمریکای جنوبی شروع کرد. سپس به سوریه منتقل شد تا در دولت حاکم نفوذ کند. او آن قدر در کارش موفق بود که حتی به مقام وزارت دفاع هم نزدیک شد. این تنها به خاطر تیزهوشی آن‌ها نبود، بلکه به این دلیل بود که آن‌ها از اجتماع، مردم و عادات و رسوم و فرهنگ اعراب کاملاً آگاه بودند. حالا چگونه امکان داشت که مصری‌ها اجتماعی را بشناسند که

قبلاً متشکل نبوده و فرهنگ و قواعد و اصول و آداب رسوم خاصی نداشته است؟ لازم بود که مردان مصری از صفر شروع کنند، اما این تنها مشکل بود. آن‌ها به طور یقین می‌دانستند که ورود به جنگ سرد بین شرق و غرب، محتاج شیوه‌های سری است. مخصوصاً اینکه عصر اتم هم آغاز شده بود و هر روز شیوه‌های کار به صورت بنیادین دگرگون می‌شد و تغییر می‌یافت. پس چاره‌ای نداشتند جز اینکه خود را به سرعت به آن چیزی که ده‌ها سال از آن عقب بودند، برسانند. لازم بود سرعت بیشتری داشته باشند تا به شیوه‌های جدیدی برسند تا به اهدافشان نزدیک شوند. کار بسیار طاقت‌فرسا و سختی بود، اما غیرممکن نبود.

در ابتدا، چند سؤال مهم در مقابل محسن ممتاز سؤال قرار گرفت. اول از همه اینکه به دنبال چه نوع افرادی باید بگردد. شرط اول هم این بود که مصری باشد و دوستی و وفاداری‌اش به اثبات رسیده باشد. تربیت روستایی به او یاد داده بود که چگونه صبر کند و منتظر بماند؛ درست مانند کشاورزان مصری که ماه‌ها از زمین مراقبت می‌کنند و پس از چندین ماه محصول آن را برداشت می‌کنند. به این ترتیب محسن ممتاز به دنبال افراد معروف انتخاب شده‌ای که در اقصی نقاط کشور پخش شده بودند، رفت. اینکه او از افرادشان بخواهد به دنبال یک کلاه بردار یا دزد یا حتی یک قاتل حرفه‌ای بگردند، ساده بود، اما معنای «باهوش و دانا»، آن‌گونه که در ذهن محسن بود، در ذهن آن‌ها تعریف نشده بود.

شرط بعدی این بود که فرد مورد نظر، بهتر است یهودی باشد، چرا که یهودیان مصری حرارت و گرمی و شیوه مخصوصی در زندگی دارند. انسان نمی‌تواند تفاوت بین مصری مسلمان و مسیحی را تشخیص دهد، اما یهودی مصری نشانه‌هایی دارد که اگر کسی به جامعه مصر آشنا و آگاه باشد، در اشتباه

نخواهد افتاد. یهودی مصری هر مقام و موقعیت اجتماعی ای که داشته باشد، فقیر باشد یا ثروتمند، حتماً در کنار زبان عربی یک زبان بیگانه را به طور کامل می داند و در آن روزها زبان فرانسوی زبان رایج بین یهودیان مصر بود. محسن از کجا می توانست شخص تیزهوشی که به طور کامل زبان فرانسه را بداند و علاوه بر آن زبان سومی را هم بلد باشد، پیدا کند؟

داشتن این نشانه ها و خصوصیات برای فرد مورد نیاز ضروری بود، اما محسن نمی توانست این حرف ها را آشکارا به همه بگوید. به همین دلیل و همان طور که در فیلم، افسر اطلاعاتی بریتانیا به رئیس پلیس اسکاتلند یارد پناه برد، او هم به گروهی از دوستانش در شهربانی مراجعه کرد، به خصوص دوستانی که در دایره آگاهی فعالیت می کردند. او خیلی جدی و خصوصی از دوستانش که افسر بودند خواست تا فرد باهوش و دانایی را به او معرفی کنند. البته واضح است که علتش را برای هیچ کدام از آن ها فاش نکرد. تنها کاری که می توانست در مقابل آن ها بکند، این بود که بنشینند و به گفت و گوی جدی دوستانش با دقت گوش دهد و آن ها را به آنچه در ذهنش داشت، نزدیک کند.

محسن تنها به این کار اکتفا نکرد، بلکه به میان مردم رفت و در کوچه ها و خیابان ها به دنبال گمشده اش گشت. برای او کاری نداشت تا باشگاه ها، کافه ها، میدان های ورزشی و باشگاه های خصوصی را زیر پا بگذارد تا فرد مورد نظرش را پیدا کند. برای مردی چون او، سخت نبود که لباس ساده بپوشد و مانند کارگران، راننده ها و کارمندان به قهوه خانه ها یا کانون ها برود و با مردم مختلف، از بالاترین مرتبه اجتماعی گرفته تا پایین ترین آن ها، آشنا شود. با اینکه این کار، او را به سوی پیدا کردن گمشده اش سوق نداد، اما برایش خالی از فایده هم نبود. او توانسته بود با آدم های بسیاری در تمام طبقات اجتماعی ارتباط برقرار کند و از نزدیک با اخلاقیات و روحیات آن ها

فصل پنجم | ۱۰۱

آشنا شود. چیزی که خیلی به کارش می آمد. او در این مدت آدم های باهوش زیادی را دید، اما هیچ کدامشان برای کار او مناسب نبودند. در یکی از سفرهایش به شهر «صعید»، با گروهی از کلاه برداران و دزدان ملاقات کرد و از آن ها تردستی ها و شعبده بازی های غیرقابل تصویری دید. از اسوان تا اسکندریه، محسن از جایی به جایی دیگر می رفت و در میان بازارها، روستاها، شهرهای کوچک و بزرگ، مزارع و در میان قماربازان، فراریان، فروشندگان مواد مخدر، مال خرها و فرزندان خانواده های ثروتمند و متوسط بسیار جستجو کرد. او باید در بین بیش از بیست میلیون نفر جمعیت، چنین انسانی را می یافت و بالاخره گمشده اش را در میان روستاییان کشف کرد. در یکی از شب های گرم ماه اوت سال ۱۹۵۴، یعنی سه ماه پس از دیدن همان فیلم آمریکایی که آن را با رئیس، دوست و همکارش تماشا کرده بود، بعد از یک روز کار طاقت فرسا به خانه بازگشت. هوا بسیار گرم و سوزان بود و آنچه او می خواست یک دوش آب سرد و پس از آن پوشیدن لباس راحتی بود تا بعد از یک روز سخت، استراحت کند. این کار را کرد. دوش گرفت و سپس لباسی پوشید و هنگامی که می خواست استراحت کند، زنگ تلفن به صدا درآمد. یکی از دوستان کارآگاهش بود که از زندان «استئناف» صحبت می کرد، در منطقه ای به نام «باب الخلق» که میان میدان العتبة الخضراء و قلعه محمد علی واقع شده بود. دوستش گفت:

- یک هدیه عجیب برات دارم. میخوای ببینیش؟!

- چه شکلیه؟

- نمیدونم.

پاسخش عجیب بود و کنجکاوی محسن را بیشتر تحریک کرد.

- یعنی چی؟

- باور کن نمیدونم!

محسن با عصبانیت فریاد زد:

- یعنی نمیدونی قیافه اش چه شکلیه؟
- بیا خودت بین دیگه.
- خب، اسمش چیه؟
- نمیدونم!
- حالت خوبه؟!
- ما چند تا اسم داریم، اما اسم واقعی اون رو نمیدونیم.
- اهل کجا هست؟
- اون هم نمیدونم!

محسن بار دیگر با عصبانیت فریاد زد:

- نگاه کن «رشدی»، وقتی میگم...
- مرد از آن طرف تلفن حرفش را قطع کرد و گفت:
- اصلاً نمیدونیم اون مسلمانانه یا مسیحی. شاید هم یهودی باشه!
- تو که با نگاه کردن میتونی بفهمی که...
- اصلاً هیچ فایده‌ای نداره.
- محسن کمی صبر و حوصله به خرج داد و پرسید:
- اتهامش چی هست؟
- نمیدونم!
- محسن مسئله را شوخی‌ای ساده در نظر گرفت و گفت:
- میشه بپرسم چرا دستگیرش کردید؟
- اون رو هم نمیدونیم!
- این هم شد حرف؟!
- چند تا اتهام هست؛ کلاه برداری، دزدی و جعل سند. ولی این اتهام‌ها

۱ فصل پنجم ۱۰۳

مربوط به چند نفره، نه فقط به نفر. معلوم هم نیست که اون کدوم یکی از اینهاست.

محسن حس کرد که در برابر مسئله ویژه‌ای قرار دارد و ممکن است این آدم، همان گمشده او باشد. پس قاطعانه گفت:
- من دارم می‌آم.

هنگامی که محسن به زندان استئناف رسید، ساعت از ده شب گذشته بود. خیلی‌ها آن جا بودند؛ نماینده دادستان، افسر کارآگاه، افسر زندان و منشی و همگی در حال نوشیدن چای. محسن با پرس و جویی ساده، قضیه را فهمید. جوان زندانی حدوداً بیست و پنج ساله بود و نیروهای انگلیسی در لیبی به اتهام اینکه او از یهودیان فراری مصر است، دستگیرش کرده بودند. اسمش «لیوی کوهن» بود، ولی در جیبش یک گذرنامه آمریکایی اصل هم بود با نام «جانی برات». وقتی که در قاهره از او انگشت‌نگاری کردند، گزارش شد که او نام دیگری هم دارد و مسلمان است! نام او رافت علی سلیمان الهجان بود. از جاهای دیگری هم گزارش‌های موثق آمده بود که او در یکی از هتل‌های بزرگ قاهره کارهای عجیبی انجام داده و در آنجا گذرنامه‌ای به نام «دنیل مارتان» ارائه کرده است و هنگامی که همان گذرنامه را به او نشان دادند، به زبان فرانسوی، که همانند انگلیسی‌اش روان و سلیس بود، گفت که اسم حقیقی من همین است.

بعد از اینکه او را از لیبی اخراج کردند و به مصر فرستادند، از اسکندریه گزارش رسید که گزارش انگشت‌نگاری‌اش در اسکندریه ثابت می‌کند که او دارای پرونده است و نامش «عادل مرقص» است. موضوع بسیار گیج‌کننده بود و تحقیقاتی که از او به عمل آمد به نتیجه قطعی و روشنی نرسید. آن‌ها در نهایت مجبور شدند که از پلیس بین‌المللی (اینترپل) کمک بگیرند. استعلام پلیس بین‌المللی نشان می‌داد که این شخص در انگلیس، فرانسه، آمریکا و آلمان

به اتهام‌های متعددی تحت تعقیب است و در این کشورها نام‌های زیادی دارد. هنگامی که گزارش انگشت‌نگاری او از قاهره آمد، جوان لب به اعتراف گشود و گفت که در حال حاضر اسمش رأفت علی سلیمان الهجان است، ولی اسم حقیقی‌اش «احمد العلایلی» است. در تحقیقات دیگری اعتراف کرد که مسلمان است، اما بعد حرف خودش را پس گرفت و گفت که مسیحی است. در سومین بازجویی هم گفت که انگلیسی‌ها حق داشتند من را دستگیر کنند، چون من یک یهودی مصری هستم و می‌خواستم فرار کنم!

آن چیزی که حیرت و شگفتی بازجویان را برانگیخت، این بود که در آن زمان که مسئله تشخیص هویت در مصر زیاد منظم نبود و توجه زیادی را جلب نمی‌کرد، او دارای دو گذرنامه آمریکایی و فرانسوی معتبر بود که ملیت آمریکایی یا فرانسوی او را ثابت می‌کردند. به این ترتیب، تحقیقات درباره هویت و دین حقیقی او به نتیجه نرسید. بازجویانش هم دیگر خسته شده بودند. همین شد که به فکر تماس با محسن افتادند و با خود گفتند که شاید این جوان، همان کسی باشد که محسن ماه‌هاست به دنبال او می‌گردد.

محسن با دقت به تمام صحبت‌ها گوش داد. سپس اجازه خواست تا نگاهی به پرونده متهم بیاندازد. پس از آن، خواست تا یک جلسه تحقیق عادی تشکیل دهند و او بتواند به عنوان یکی از کارکنان یا افسران با متهم مرموز حرف بزند. جلسه شکل گرفت. همانند دیگر جلسات بازجویی، جلسه در اتاقی نسبتاً بزرگ و خالی از وسایل و اشیاء اضافی تشکیل شد. به جز یک میز و چند صندلی و یک کمد بزرگ کهنه که درهای آن باز بود و چیزی در آن یافت نمی‌شد، چیز دیگری در اتاق نبود. در مقابل میز هم دری بود که به طرف حیاط زندان باز می‌شد. نماینده دادستان و افسر شهربانی نشستند. محسن هم در کنار منشی نشست. او حالا مانند یکی از معاونین اداره شده بود. همه لباس شخصی برتن داشتند و معلوم نبود کدامیک از آن‌ها نظامی

۱ فصل پنجم | ۱۰۵

و کدامیک کارمند هستند. بقیه هم نمی دانستند که محسن چه می خواهد. آنچه محسن از آن ها خواسته بود، این بود که جلب توجه نکند و کسی از حاضرین برای او ارزش و اهمیتی قائل نشود؛ گویی که او یک کارمند ساده است. محسن می خواست به هیچ وجه مورد توجه جوان قرار نگیرد تا جوان بدون اینکه بداند در حال امتحان پس دادن و آزمایش است، با آزادی کامل، هوشیاری و ذکاوتش را نشان دهد. متهم را صدا زدند. در باز شد و جوانی با قامت متوسط، گندمگون و با صورتی آفتاب سوخته وارد شد. چهره او به نوعی خاص بود، مثل این بود که قبلاً او را بارها دیده ای. صورتش در شمار چهره های نجیب و مهربان بود، بی آنکه خطوط آن در خاطر کسی بماند. بینی بلند و کشیده ای داشت. لب های او باریک بود، به طوری که اگر لبخند می زد، نمی دانستی که او در حال خنده ای تمسخرآمیز است یا ابلهانه! در نگاه اول، چشم هایش خمار به نظر می رسید، مانند چشمان کسی که مواد مخدر مصرف کرده باشد. چانه ای دراز داشت با موهای پرپشت. لباس هایش کثیف یا کهنه نبود، فقط به نظر می رسید که چند روزی است آن ها را از تن بیرون نیاورده است. حرکاتش سست و بی قید بود و با گام هایی کند قدم برمی داشت. جوان مانند کسی که خود را به دست سرنوشت نامعلومی سپرده باشد وارد اتاق شد. دست های او را با دستبند بسته بودند و زنجیر آهنی آن به هنگام حرکت، آهنگ ملایمی داشت. بعد از ورود او به اتاق، سکوت جمع را فراگرفت. جوان به فاصله چند قدم در جلوی میز ایستاد. نظری گذرا بر همه حاضرین انداخت؛ گویی همه آن ها را می شناخت و می دانست که میان او و آن ها چه خواهد گذشت. هنگامی که چشمش به چهره محسن که مانند یک کارمند ساده در کنار منشی نشسته بود، افتاد، لحظه ای نگاهش را متوقف کرد. چشمانش برقی زد و لبخند مبهمی روی لب هایش نشست.

- پسر، بیا جلو!

جوان به طرف نماینده دادستان که او را صدا زده بود، آمد.

- بگو ببینم، اسمت چیه؟

حالا نگرانی و اضطراب در چهره‌اش آشکار شده بود. با صدایی خسته و کلماتی جویده‌جویده گفت:

- باز که دوباره می‌پرسی، آقا...

افسر شهربانی فریاد کشید:

- به آقا درست جواب بده، پدر سگ...

جوان با حالتی لاابالی، بی‌قید و بدون ترس گفت:

- من که قبلاً به شما گفته‌ام، جناب سروان.

- از کجا معلوم که من یک افسر باشم؟

جوان لبخندی تمسخرآمیز زد که از هر جوابی رساتر بود. نماینده دادستان دوباره از او پرسید:

- بدون شیله پيله به سؤال من جواب بده... اسمت چیه؟

- لیوی کوهن.

نماینده دادستان اوراق پرونده‌اش را ورق زد و گفت:

- یعنی تو احمد العلایلی نیستی؟

- علایلی دیگه کیه؟

نماینده دادستان، گذرنامه آمریکایی او را بیرون آورد و در هوا تکان داد.

- این گذرنامه مال کیه؟

جوان به زبان انگلیسی گفت:

- مال منه قربان.

- یعنی تو «جانی برات» هستی؟

- صاحب این اسم جلوتون وایستاده!

نماینده دادستان دوباره اوراقی که در جلوییش بود را ورق زد و گفت:

۱ فصل پنجم ۱۰۷

- خب، عادل مرقص سید هم که توهستی!
- اون توی اسکندریه است.
- رأفت علی سلیمان الهجان چی؟
- آقا، من که خدمتون عرض کردم، این اسم منه. نمیخواهی قبول کنی؟!
- پس یعنی مسلمانی؟
- و خدای واحد رو قبول دارم.
- مسلمانی به اسم «لیوی کوهن»؟!!
- دین برای خدا و وطن برای همه.
- مسخره بازی در میآری پدرسگ؟
- مگر این شعار انقلاب نیست که روی همه دیوارها نوشته شده؟
- دقیقه ها یکی از پس از دیگری سپری می شد و حالا یک ساعت و نیم بود که جلسه در جریان بود.
- این گذرنامه میگه تو آمریکایی هستی و این یکی میگه فرانسوی. این برگ هم میگه مصرکشور حقیقی توئه!
- زمین خدا بزرگه!
- کاسه صبر نماینده دادستان لبریز شد و فریاد کشید:
- یعنی تو نمیدونی کی هستی؟... حسن، مرقص یا کوهن؟
- همه از خنده روده بر شدند. صدای فریاد نماینده دادستان همچنان شنیده می شد. حاضران در مجلس می خندیدند؛ مثل این بود که دارند نمایش تئاتر هنرمند معروف مصری، «نجیب ریحانی» را تماشا می کنند. بعد از چند دقیقه خندیدن، متهم سر خود را که پایین انداخته بود، بلند کرد و قامت خم شده خود را راست کرد. ناگهان چشمان خمارش برق عجیبی زد و به محسن نگاه کرد. گویی انسان دیگری شده بود. او ساعت ها ایستاده بود، اما آثار خستگی در چهره اش دیده نمی شد. در این حال گفت:

- توی این شرایط، نیازی هست دستبند به دستم باشه؟
 این را گفت و دستبند بسته را در برابر چشمان همه باز کرد و درحالی که آن را در دست خود می چرخاند، به طرف میز آمد. آن را روی میز گذاشت. لبخندی بر لب های او نشست. محسن ممتاز بر روی صندلی خود جابه جا شد. افسر شهربانی بلند شد و به سمت دستبند رفت؛ گویی هنوز باور نمی کرد که جوان در طی چند دقیقه و درست جلوی همه، آن ها باز کرده باشد. جوان لبخند زد و افسر همچنان داشت به دستبند نگاه می کرد، اما دستبند بسته بود! به طرف جوان برگشت، اما جوان او را به یک زور آزمایی دیگر دعوت کرد و گفت:
 - دیگه توی کیسه ات چی داری مارگیر؟
 افسر گفت:

- کار دیگه ای هم بلدی؟
 - یک اسکناس داری؟
 - میخوای سر من کلاه بگذاری پدر سوخته؟
 - من که نمیتونم از دست شما فرار کنم.
 افسر شهربانی از جیب خود یک اسکناس بزرگ قدیمی سبزرنگ بیرون آورد. جوان آن را گرفت و به کمدی که در آخر اتاق بود، اشاره کرد.
 - ده ثانیه پشت کمد قایم میشم... و بعد شما اسکناس رو پیدا کنید.
 مسئله تعجب آور بود و حالا به نوعی زور آزمایی بین جوان و افسر بدل شده بود. همه به همدیگر نگاه می کردند. افسر به جای خود برگشت و به جوان اشاره کرد که شروع کند. جوان به طرف کمد رفت و بعد از ده ثانیه برگشت و درحالی که دست هایش را در هوا بلند کرده بود، گفت:
 - اسکناس پیش مننه... پیداش کنید!

افسر کار آگاه لبخند تمسخر آمیزی زد و بلند شد. دوباره خنده های حاضران شروع شد. افسر لباس های جوان را گوشه به گوشه بررسی کرد. چند دقیقه

۱ فصل پنجم ۱۰۹

گذشت و افسر نتوانست اسکناس را بیابد. افسر نگهبان زندان هم بلند شد و با هم او را بررسی کردند. با دقت تمام شروع به گشتن او کردند. شکافی کوچک در ژاکتش دیده می‌شد. آن‌ها انگشتان خود را آن قدر در آن فروبردند که ژاکت پاره شد، اما اثری از اسکناس نبود. لباس‌های زیر، گوش‌ها، بینی و دهانش را هم بازرسی کردند، اما چیزی پیدا نکردند. کار جوان برای آن‌ها سخت حیرت‌آور بود. افسر زندان گفت:

- خب، اسکناس کجاست؟

جوان دهانش را باز کرد. دو دندان مصنوعی‌اش را که در فک پایینش بود، بیرون آورد و از زیر آن‌ها همان اسکناسی را که با دقت عجیبی تا شده بود، بیرون کشید. مدت زیادی سپری شد. در این مدت جوان کارهای جذاب و جادویی دیگری هم انجام داد. جالب اینجا بود که او بسیار محترمانه حرف می‌زد؛ انگار که در میان خانواده‌ای محترم، بزرگ شده است. او هر کاری را که انجام می‌داد، شرح و تفسیر می‌کرد و اصول و حیل‌های آن را می‌گفت؛ مثل اینکه در محفلی دوستانه شرکت کرده است. ناگهان تمام پرده‌هایی که بین او و آن‌ها بود، فرو ریخت. وقتی شب به نیمه رسید و از همدیگر جدا شدند، هیچ‌کس نفهمید که این جوان کیست؟ حسن، مرقص یا کوهن؟ آیا او مصری است یا فرانسوی و یا حتی آمریکایی؟ آیا او مسلمان است یا مسیحی و یا اینکه یهودی؟

هنگامی که جلسه به پایان رسید، محسن ممتاز به دوست افسر خود گفت که نمی‌داند این جوان برای آن کاری که می‌خواهد مناسب است یا نه و نیاز به تفکر و مطالعه دارد. در حالی آن‌ها را ترک کرد که آن شخصیت عجیب و شگفت‌انگیز تمام فکرش را مشغول کرده بود. در ابتدا چنین به نظرش رسید که سرنوشت هدیه‌ای گران‌بها و شخصیتی ایده‌آل برایش فرستاده است. مطمئناً او مصری بود و پوست و گوشت و خون او هم مصری، اما از خصوصیات و

شیوه‌های یهودیان مصر بهره‌مند بود. او زبان فرانسوی و انگلیسی را به خوبی می‌دانست. با این قامت و صورت کشیده و توانایی بی‌نظیرش در تغییر قیافه، می‌توانست یکی از مردم جنوب فرانسه در اطراف بندر مarseی یا تولون باشد. از سوی دیگر، می‌توانست فرزند یکی از عرب‌های ساکن انگلیس باشد؛ مثلاً پدرش با یک زن انگلیسی ازدواج کرده و بعد از آن شناسنامه انگلیسی گرفته است. جوان حقیقتاً اعجوبه بود و از نظر ظاهری برای این مأموریت بسیار مناسب به نظر می‌رسید. اما آیا از نظر شخصیتی هم مناسب این کار بود؟ حتی اگر مناسب بود، آیا چنین کاری را خواهد پذیرفت؟ جواب دادن به این سؤال‌ها کار آسانی نبود، چون لازم بود تا محسن این جوان را از نزدیک بشناسد. لازم بود با او نشست و برخاست کند، گفت و گو کند، غرورش را جریحه‌دار کند، به درونش نفوذ کند و دل او را به دست آورد. باید خلق و خوی حقیقی او را بشناسد و قبل از همه این‌ها، لازم بود که شخصیت حقیقی او شناخته شود. او واقعاً کیست؟ جانی برات، دنیل مارتان، احمد العلیلی، رأفت علی سلیمان الهجان یا عادل مرقص؟

دو هفته از آن شب گذشت و محسن با دوست افسر کارآگاهش تماسی نگرفت. افسر مطمئن شد که محسن تصمیمش را در مورد آن جوان گرفته و او را به کلی فراموش کرده است. بعد از مدتی و به علتی نامعلوم، دستور انتقال جوان به زندانی در منطقه حضرت زینب (س) صادر شد. مدتی بعد، باز هم دستور دیگری جهت انتقال او به زندان منطقه «مصر جدید» صادر شد. مأموران زندان فوراً او را منتقل کردند و از اینکه از شر این «معما» رهایی یافته بودند، خوشحال بودند. جوان در مورد علت انتقالش از زندانی به زندان دیگر سؤال می‌کرد، اما کسی نبود که به او جواب درستی بدهد. جوان یک هفته در زندان «مصر جدید» باقی ماند و بعد از آن به زندان دیگری در «جیزه» منتقل شد. در اینجا هم، مثل زندان منطقه حضرت زینب (س) و مصر جدید، پرونده او

۱ فصل پنجم ۱۱۱

مبهم و اتهام او نامعلوم بود. هنگامی که جوان از اتهام خود سؤال می‌پرسید، جواب قانع‌کننده‌ای نمی‌شنید. بعد از سه روز که در زندان جیزه گذراند، دستور جدیدی مبنی بر اینکه او را با سرعت به قسمت مخصوص زندان «زیتونه» منتقل کنند، صادر شد. جوان به زندان «زیتونه» رسید. منطقه زیتونه از مرکز قاهره فاصله زیادی دارد و چنین به نظر می‌آید که در شهر دیگری است. ساعت یک بعد از ظهر به آنجا رسیدند، اما او را به سلول‌های زندان نفرستادند، بلکه در بازداشت موقت نگه داشتند. او را دستبند به دست نگه داشتند تا به نماینده دادستان تحویل دهند، اما نماینده دادستان یک روز بعد به زندان آمد! جوان آن شب را در همان اتاق بر روی صندلی چوبی خوابید و فردا صبح با چشمانی خمار و خسته، روبروی نماینده دادستان ایستاد. او حالا حاضر بود تا او را به جهنم بفرستند، اما از این سرگردانی خلاص شود. به محض اینکه نماینده دادستان او را دید، به نگهبان دستور داد تا دستبندش را باز کند. بیست و چهار ساعت بود که دست‌هایش در دستبند بود. جوان در عین حالی که ترسیده بود، احساس آسایش کرد. وقتی به نماینده دادستان نگاه انداخت، فهمید که جوانی تازه‌کار و کم‌تجربه است. مثل این بود که تازه از دانشکده فارغ‌التحصیل شده باشد. نماینده دادستان داشت محتویات پرونده‌اش را ورق می‌زد و هم‌زمان کلمات نامفهومی را بر زبان می‌راند. بلافاصله سرش را بلند کرد و پرسید:

- تو احمد العلایلی هستی؟

جوان خواست حرفی بزند، اما نماینده دادستان با قیافه‌ای گرفته و مثل اینکه بخواهد به هر قیمت از شر این پرونده خلاص شود، درحالی که در برگی از برگ‌های پرونده چیزی می‌نوشت، با صدای بلند گفت:

- با پرداخت بیست لیره آزاد بشه.

جوان آنچه را که شنیده بود، باور نمی‌کرد. شادی عجیبی او را در بر گرفت و

گفت:

- ولی من بیست لیله رواز کجا بیارم. من که پولی ندارم.
نماینده دادستان با ناراحتی به او نگاهی انداخت. در این هنگام، از پشت سر
جوان صدایی به گوش رسید:
- جریمه آماده است، آقا...

جوان به پشت سرش نگاه کرد. گیج و مبهوت مانده بود، مثل کسی که ضربه
پتک به سرش خورده باشد. محسن را دید که پشتش ایستاده است. به
باز پرس نگاه کرد که با بدخلقی از محسن می پرسید:
- شما کی باشین؟

- من پسر خاله اش هستم.
- جریمه رو هم شما پرداخت میکنید؟
محسن پول را از جیبش در آورد و گفت:
- قربان... این اولین بارش نیست.

نماینده دادستان شروع به نوشتن چیزهایی روی برگه های پرونده کرد. محسن
گفت:

- ولی این آخرین باره قربان... آخرین بار.
نماینده دادستان جوابی به او نداد و مشغول کار خود شد. جوان گیج و
سرگردان به نظر می رسید. محسن خشمگینانه به او گفت:
- تا کی میخوای آبروی ما رو ببری؟
نماینده دادستان رو به محسن کرد و گفت:

- بیرون دعوا کنید، نه اینجا. یالله بفرمایید بیرون، دوتایی تون...
این را گفت و زنگ را به صدا درآورد. نگهبان وارد شد. نماینده دادستان گفت:
- این دوتا را از اینجا بیرتا جریمه رو پرداخت کن.
جوان از اولین لحظه محسن را شناخت. آن شب را در زندان استئناف به یاد

آورد. شبی که بعد از آن او را بدون علت مشخصی از زندانی به زندان دیگر و از سلولی به سلول دیگر منتقل کردند. خواست حرفی بزند، اما چهره گرفته و عبوس و نگاه‌های محسن مانع او شد. نگهبان او را با خشم از جایی به جایی دیگر هل می‌داد تا اینکه جریمه پرداخت شد. جوان چاره‌ای جز تسلیم شدن به سرنوشتی مبهم نداشت. مراحل اداری آزادی او تمام شد و جوان همراه محسن ممتاز از در زندان خارج شد، اما باورش نمی‌شد که آزاد شده باشد. چند قدم آن طرف‌تر، محسن به ماشینی نزدیک شد و با صلابت به جوان گفت که سوار شود. جوان در کنار محسن سوار شد. ماشین برای هیکل او کوچک به نظر می‌رسید. ماشین حرکت کرد و به سویی رفت که جوان نمی‌دانست کجاست. اوبی حال، روی صندلی لم داده بود. بعد از چند دقیقه از محسن پرسید:

- قربان... سیگار دارید؟

محسن پاکت سیگارش را از جیب درآورد و بدون اینکه حرفی بزند، جلوی او انداخت. جوان سیگاری روشن کرد و خواست گفت‌وگو را شروع کند، اما نگاه محسن دهان او را بست. فهمید که مجاز نیست بدون اجازه حرف بزند. محسن اتومبیل خود را در منطقه‌ای آرام و دورافتاده، در جاده بین مصر جدید و قاهره، در زیردرختی از درخت‌هایی که در طول جاده سبز شده بود، پارک کرد. جوان جرأت نداشت حتی کلمه‌ای حرف بزند. نگاه محسن همچنان غیردوستانه بود. محسن روبه او کرد و با لحنی آمرانه گفت:

- حالا من می‌خوام یک چیز رو بدونم...

جوان گفت:

- قربان... چه چیزی.

- تو کی هستی؟!

داستان دوستی و عشق در ایران باستان [فصل ششم]

[دوستانی صمیمانه، اما همراه با بدشانسی]

خانم سمحون از شنیدن این داستان شگفت زده شده بود. حس می کرد گام به گام در تاریخ و به سمت شخصیت حقیقی دیوید، پیش می رود. عزیز جبالی از صحبت کردن دست کشید. هنگامی که قرار شد برای صرف غذا آماده شوند، چیزی که بیشتر از هر چیز اعجاب سمحون را برانگیخته بود، حافظه شفاف عزیز جبالی بود. او حوادث را با دقت انتخاب کرده و در ذهن نگه داشته بود؛ گویی با آن ها زندگی می کرده است. نهار عبارت بود از خوراک ماهی به همراه سیب زمینی ای که به سبک فرانسوی سرخ شده بود. همچنین ظرفی پراز سالاد تازه و بشقابی پراز گوشت سرد، همراه با سبزی و سیب زمینی خرد شده در کنار آن. هنگامی که قرار شد به اتاقی دیگر بروند و سر میز کوچک غذا بنشینند، خانم سمحون می خواست بگوید که غذا را در همان اتاق بخورند تا دنباله داستان را بشنود؛ اما نگفت. خانم سمحون همین که بر سر سفره نشست، خندید و روبه عزیز گفت:

- شما حتماً میدونید من چه غذاهایی رو دوست دارم.

عزیز با شرم لبخندی زد و جوابی نداد، اما خانم سمحون اضافه کرد:

- اگر کسی به من می گفت که یک روز قراره در یکی از سازمان های امنیتی جهان غذا بخورم، بهش میگفتم که دیوانه شده!

عزیز با صدایی کوتاه و با کلماتی نامفهوم، زمزمه کرد:

- خانم!... زندگی بزرگ تر از اونه که ما بتونیم همه اش رو درک کنیم.

جوانی که غذا را روی میز می گذاشت، قیافه ای روستایی داشت؛ انگار همین دیروز از مزرعه ای به اینجا آمده بود. هنگام گفت وگو، فکری به ذهن خانم سمحون خطور کرد، اما صلاح ندید صحبت عزیز را قطع کند. از خوردن غذا دست کشید. عزیز هم از خوردن غذا دست کشید. هلن پرسید:

- شما اونوقت که این اتفاق ها می افتاد، کجا بودید؟

- توی مرز فلسطین و مصر... یک ستوان توی ارتش مصر... جنگ یک چیز دیگه است!

عزیز برای چند دقیقه سکوت کرد. بعد از آن درباره امکانات گردشگری مصر سخن گفت و این برای خانم سمحون بسیار شگفت انگیز بود. لحظاتی بعد، عزیز جبالیه به داستان خود بازگشت...

محسن و جوان در زیر سایه درخت نشسته بودند. حالا هردوی آنها از یکدیگر می پرسیدند:

- تو کی هستی؟!

محسن می خواست بداند که آیا جوان به او راستش را می گوید یا نه. او باید مثل یک مربی سیرک که حیوانات وحشی را تربیت می کنند، عمل می کرد. مربی سیرک صدای تازیانه را بیرون می آورد، بدون اینکه تازیانه ای به بدن حیوان بزند. این صدای تازیانه است که حیوان را مرعوب می کند و می ترساند، اما اگر حیوان یک بار ضربه تازیانه را بچشد، ترسش به پایان می رسد و این

یعنی پایان همه چیز. برای اولین بار بود که جوان در برابر فردی ناآشنا دستپاچه می‌شد. او از خود می‌پرسید که این مرد با این قیافه جدی و این لبخند جادویی، کیست؟ مردی که بدون هیچ علتی آزادیش را به او برگردانده و از گرداب نجات داده بود، چه کسی است؟ او را نمی‌شناسد، اسمش را نمی‌داند، از کارش خبر ندارد و حتی نمی‌داند چه چیزی از او می‌خواهد! از تمام توانایی و هوشیاری و ذکاوت ذاتی‌اش کمک گرفت. در یک لحظه احساس کرد که او یک افسر است؛ اما چه افسری؟ این چه افسری است که او را تماشا می‌کند، کنارش می‌نشیند و او را بدون حراست و تهدید سوار ماشین می‌کند؟ جوان با خود اندیشید که الآن به راحتی می‌تواند در ماشین را باز کند و با سرعتی که در خیال کسی هم نمی‌گنجد، فرار کند؛ اما به رغم همه این‌ها، این کار را نکرد.

- همه چیز رو به موقعش می‌فهمی.

محسن ممتاز این چنین به سؤال‌ها و چشمان پرسش‌گر جوان، پاسخ داد. جوان که نمی‌توانست تعجب خود را پنهان کند، از خودش پرسید که این افسر چگونه افکارش را می‌خواند؟!

- به من بگو... تو که هستی؟

جوان تمایلی شدید به تسلیم داشت.

- نگاه کن قربان... هر چیزی که قبلاً گفتم، فریب بود.

محسن به محض اینکه کلمه «فریب» را شنید، ابروهایش را بالا انداخت. این کلمه از آن کلمات رایجی که مصری‌ها به آن عادت دارند، نبود. جوان که تعجب محسن را دید، با تأکید ادامه داد:

- درسته... فریب... و جالب اینجاست که کسی هم نمی‌خواهد واقعیت رو

قبول کنه!

- کدوم واقعیت؟

- اینکه اسم من رأفت الهجان است.

در همان حال، لبخندی شادمانه چهرهٔ محسن را فراگرفت.
 - حتماً شما هم حرف من رو قبول نمی‌کنید و به من می‌گید کلاه‌بردار،
 حيله‌گر...

محسن جوابی نداد، اما حالت تبسم خود را حفظ کرد.
 - ... ولی فعلاً اسم من همینه... رأفت علی سلیمان الهجان.
 لبخند محسن بیشتر شد، به طوری که صورتش کاملاً سرخ شد. جوان دوباره
 فریاد کشید:

- می‌خواهی برایت ثابت کنم.
 - پس داستان لیوی کوهن چیه؟
 - دوست نداشتم انگلیسی‌ها من رو از لیوی برگردوندند.
 محسن فرمان ماشین را چرخاند و مثل اینکه به این اطلاعات اکتفا کرده
 باشد، گفت:

- پس بریم.

- کجا؟

- خانه‌ات!

از زمانی که محسن ممتاز این جوان را در یکی از شب‌های اوت سال ۱۹۵۴
 در زندان استئناف دیده بود تا آن لحظه‌ای که در کنار او در جادهٔ بین کوی
 هیلوپلیس و کوی عباسیه در یکی از روزهای سپتامبر مشغول گردش بود،
 هفته‌ها می‌گذشت. اما گذشت این زمان، اتلاف وقت نبود. بلکه این زمان
 لازم بود تا محسن بتواند بر این جوان مسلط شود. بی‌شک تسلط بر چنین
 شخصیت غیرقابل درکی که خداوند تیزهوشی خاصی به او بخشیده بود،
 بسیار دشوار بود. این جوان، نه تنها پلیس مصر، بلکه پلیس بین‌الملل را هم
 گیج و سرگردان کرده بود. محسن برای تسلط بر او باید در نخستین گام این

جوان را رام می‌کرد. همچنین باید می‌فهمید که او تا چه اندازه در گفته‌هایش صادق است. از زمانی که محسن ممتاز زندان استثناف را ترک کرد، همیشه از خودش این سؤال‌ها را می‌پرسید: «این جوان کیست؟ کجایی است؟ نام حقیقی او چیست؟». در پرونده جوان، دو نام خارجی و یک نام یهودی و سه اسم مصری وجود داشت. دو نام خارجی، یکی جانی برات بود و اسم دوم دنیل مارتان، اسمی که آن را تأیید می‌کرد. برای محسن ممتاز آسان نبود که چیزی از آن دو نفر آمریکایی و فرانسوی بداند، مخصوصاً وقتی که آن‌ها در مصر هم زندگی نمی‌کردند. محسن رابطه خوبی با کارکنان اداره گذرنامه داشت و به کمک همان‌ها فهمید که دنیل مارتان، جوانی فرانسوی بوده که برای یک سفر کوتاه علمی وارد مصر شده، از آثار باستانی آن دیدن کرده و بعد مانند هر دانشجوی خارجی در یکی از هتل‌های متوسط قاهره به مدت دو هفته اقامت کرده است؛ اما گذرنامه‌اش به سرقت رفته است. او توانسته از سفارت فرانسه در قاهره گذرنامه دیگری بگیرد و به کشورش بازگردد. همین خبر باعث شد که محسن ممتاز مطمئن شود که اسم این جوان، «دنیل مارتان» نیست. اما مشکل دیگری که محسن به هنگام تحقیق با آن مواجه شد، خیلی عجیب بود. در دفاتر اداره گذرنامه یا فرودگاه، هیچ مرد انگلیسی به نام «جانی برات» وارد مصر نشده بود. اما با پرونده دختری به نام «جوآنی برات» برخورد کرد که به عنوان توریست وارد کشور شده و پس از سه هفته اقامت و گردش در اقصا، اسوان و قاهره، ناگهان گذرنامه‌اش را گم کرده بود. او یک هفته دیگر در مصر باقی مانده و پس از اطلاع دادن به پلیس، به کشورش بازگشته بود. پس به احتمال زیاد، «جانی برات» هم نام حقیقی او نبود. برخلاف اسم‌های قبلی، شناختن اسم یهودی کار ساده‌ای بود. محسن می‌توانست افرادش را در بین یهودیان قاهره و اسکندریه بسیج کند. البته چون یهودیان مصر در آن ایام از انقلاب مصر بی‌مناک شده بودند، مسئله به زمان بیشتری نیاز داشت.

نام‌های عربی او عبارت بودند از عادل مرقص، احمد العلالی و رأفت الهجان. محسن ممتاز آرام نمی‌گرفت و به‌طور جدی به تحقیقاتش ادامه داد. تحقیقاتی که تا مناطق «بحیره»، «رشید» و مناطق دیگری که در اطراف پایتخت دوم مصر بود، امتداد یافت.

محسن ممتاز روستایی بود و مسئله خانواده و طایفه برای او در درجه اول اهمیت قرار داشت. مردم روستاهای مصر در هنگام خواستگاری بلافاصله می‌پرسند که داماد از کدام خانواده است و سپس همین سؤال را در مورد برادران، خواهران، عموها و دایی‌های داماد یا عروس، می‌پرسند. آن‌ها این کار را از سرفضولی انجام نمی‌دهند، زیرا به اصالت خانوادگی و شناختن چهره حقیقی و کامل جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند، خیلی اهمیت می‌دهند. به همین دلیل، محسن ممتاز بعضی از افراد خانواده بزرگ العلالی را می‌شناخت، بعد از بیست و چهار ساعت، تحقیقات ثابت کرد که احمد العلالی فعلاً در قید حیات است و زندگی عادی خود را می‌گذراند. او متأهل است، دو فرزند دارد و در یکی از بانک‌ها مشغول به کار است. این اطلاعات در طی بیست و چهار ساعت به دست آمد، چون محسن می‌دانست که چگونه با هر مسئله‌ای برخورد کرده و به چه کسی مراجعه کند. او با ادامه تحقیقاتش متوجه شد که احمد به دلیل نامعلومی گذرنامه‌اش را گم کرده است. سپس او موضوع را کتباً به پلیس اطلاع داده و گذرنامه جدیدی دریافت کرده است.

آیا این جوان دزد حرفه‌ای گذرنامه است؟ سه مورد از اسم‌های شش‌گانه‌ای که جوان ادعا کرده بود، گذرنامه‌هایشان را گم کرده بودند. در میان ده‌ها علامت سؤالی که در مورد شخصیت آن جوان وجود داشت، ناگهان مؤدّه کامل شدن تحقیقات در خصوص اسم رأفت علی سلیمان الهجان به محسن رسید. محسن سریع به روستای رأفت الهجان رفت و با روستائیان گفت‌وگو کرد. محسن ممتاز فهمید که خانواده بزرگ «الهجان» در مصر دارای سه شاخه

۱ فصل ششم | ۱۲۱

است؛ یک شاخه در «بحیره»، یک شاخه در «دمیاط» و سومین شاخه در شرق مصر. به این ترتیب، تحقیقات در مورد شعبه‌های سه‌گانه در خانواده بزرگ الهجان با سرعت هرچه تمام‌تر شروع شد. گزارش‌های رسیده از قاهره می‌گفت که افسری در ارتش مصر با درجه سرگردی، به نام محمد رفیق، با زنی از خانواده الهجان دمیاط ازدواج کرده است. محسن ممتاز، محمد رفیق را از دوران دانشکده می‌شناخت. محمد رفیق از دانشجویان قدیمی بود که محسن روزگاری سراسنوار آن‌ها بود. هنگامی که تحقیقات خود را در مورد محمد رفیق ادامه داد، متوجه شد که نام همسر محمد رفیق، «شریفه علی سلیمان الهجان» است. تطابق این اسم‌ها با نامی که جوان ادعا می‌کرد، یعنی «رأفت علی سلیمان الهجان»، اعجاب‌آور بود. او می‌توانست برادر آن زن باشد. گرچه محسن ممتاز تظاهربه آرامش می‌کرد، اما می‌خواست به هوا پرواز کند! سؤال در ذهنش تکرار می‌شد و آن سؤال این بود که آیا به حقیقت جوان دست یافته است و آیا اصل و نسب او را به درستی شناخته است؟

شریفه، دختر مرحوم علی سلیمان الهجان، ناظم دبیرستان پسرانه نجاح بود. آن مرحوم از زن اول خود سه پسر به نام‌های عادل، سلیم و محمود داشت و هنگامی که همسر اولش درگذشت، با یک زن بیوه ازدواج کرد و از او دو فرزند به دنیا آورد؛ یک پسر و یک دختر، رأفت و شریفه. همسر دوم بعد از یک بیماری کوتاه، فوت کرد. علی سلیمان نیز پس از همسرش بسیار متأثر و غمگین شد و بعد از چند سال از دنیا رفت. او سرپرستی رأفت و شریفه را به برادرانش سپرده بود. رأفت بسیار عزیزدردانه بود و به طرز شایسته‌ای تربیت یافت. البته تمام کارهایی که خانواده‌اش در حق او انجام دادند مؤثر واقع نشد و او نتوانست تحصیلات خود را به پایان برساند. او همیشه موجب ناراحتی افراد خانواده می‌شد، به طوری که همه فامیل درهای خانه‌هایشان را به روی او می‌بستند؛ به جز خواهرش شریفه. او که بعد از گرفتن دیپلم

ازدواج کرده بود، به دلیل علاقه زیادی که به رأفت داشت، گاهی او را به خانه‌اش دعوت می‌کرد. البته شوهرش، سرگرد محمد رفیق، دوست نداشت رأفت را ببیند یا حتی اسمش را بشنود! زمانی که یکی از دوستانش از او سؤال کرد آیا کسی را به نام رأفت الهجان می‌شناسد، ناگهان با خشم فریاد کشید که نه او را می‌شناسد و نه می‌خواهد بشناسد و هیچ چیزی هم از او نمی‌داند! و بعد افزوده بود که ورودش را به خانه‌اش ممنوع کرده است و تمام خانواده، سال‌هاست که از او دوری می‌کنند. طرف مقابل گفت وگوی محمد رفیق که از هیچ چیز خبر نداشت، از خشم او تعجب کرده بود. محمد رفیق در جای خود جابه‌جا شد و پرسید که او در کدام زندان است؟! دوست محمد رفیق هم نگران شد و تصمیم گرفت که یک داستان ساختگی تعریف کند و گفت که جوانی به خواستگاری دختری از اقوام آمده و خودش را رأفت علی سلیمان الهجان معرفی کرده و خانواده دختر از من خواسته‌اند که درباره او و خانواده‌اش جستجو کنم! سرگرد به دوستش هشدار داد و از او خواست که دختر و خانواده او را از آن جوان بر حذر دارد، زیرا آن جوان، کلاه‌بردار، حيله‌گر، بی‌سواد و در عین حال دزد بسیار باهوشی است که فعلاً دارد از زندانی به زندانی دیگر می‌رود و گفت که او خودش را نمی‌تواند اداره کند، چه برسد به زندگی یک نفر دیگر!

محسن ممتاز از اینکه در زمانی بسیار کوتاه توانسته بود به طور دقیق جوان را بشناسد، خوشحال بود. خوشحالی‌اش با دیدن عکسی از رأفت و خواهرش، دوچندان شد. حالا برای او ثابت شده بود که آن جوان، رأفت علی سلیمان الهجان است...

محسن ممتاز می‌خندید. این لبخند به دو دلیل بود؛ اول اینکه جوان به او دروغ نمی‌گفت و دوم اینکه این جوان مصری الاصل بود.

۱ فصل ششم ۱۲۳

ساعت نزدیک دو بعد از ظهر بود که ماشین محسن در مقابل یکی از کبابی‌های معروف در میدان «ازهار» توقف کرد. محسن چند بار بوق زد. مردی که مسئول کبابی بود، سرش را بلند کرد و وقتی محسن را دید، با بلند کردن دست به او سلام داد. مرد کبابی یکی از کارگرانش را صدا زد و روزنامه پیچیده شده‌ای را به او داد و به سمت ماشین اشاره کرد. آن مرد با شتاب به سمت ماشین آمد و بسته را به محسن تقدیم کرد. محسن آن را روی صندلی عقب ماشین گذاشت. بعد پول آن را با انعام کارگر که جمعاً پنج قرش بود را به او داد. در آن زمان، این مبلغ را تنها افراد ثروتمند می‌توانستند پرداخت کنند. هنگامی که ماشین به حرکت خود ادامه داد، بوی کباب که در ماشین پیچیده بود، گرسنگی جوان را تحریک کرد. بعد از چند دقیقه، محسن درحالی که غذا را در دست داشت، از ماشین پیاده شد. جوان هم همراه او پیاده شد. جوان حتی جرئت حرف زدن نداشت. در این مدت تنها یک بار سیگار خواسته بود که محسن موافقت خود را با اشاره سر اعلام کرده بود. جوان سیگاری را آتش زد و به دنبال محسن به راه افتاد. به میدان سلیمان پاشا رسیدند. محسن وارد ساختمانی که در اطراف میدان بود، شد. رأفت هم بدون اینکه کلمه‌ای بگوید، به دنبال او رفت. وارد آسانسور شدند و به طبقه آخر ساختمان رفتند. بعد چند قدمی در راهرو پیش رفتند و محسن در مقابل دری ایستاد. در را باز کرد و درحالی که وارد می‌شد، گفت:

- در رو پشت سرت ببند.

رأفت وارد شد و در را پشت سر خود بست. به اطرافش نگاهی انداخت. خود را در خانه‌ای کوچک و ساده‌ای یافت. با حیرت و تعجب به محسن نگاه کرد. محسن بسته روزنامه پیچ شده را روی میز کوچکی که در اطرافش چهار صندلی بود، گذاشت. رأفت ترس را کنار گذاشت و اعتراض کنان فریاد زد:

- آقا... من رو برگردون زندان.

محسن لبخند زد، سیگارش را روشن کرد و بدون اینکه کوچک‌ترین عکس‌العملی نشان دهد، خود را روی صندلی انداخت. رأفت برگشت و با اعتراض فریاد زد:

- حداقل توی زندان میدونم کجا هستم، اما اینجا...

محسن با مهربانی حرفش را قطع کرد:

- توی خانه خودت هستی.

- خانه من، یعنی چطوری؟

و تنها جواب او سکوت بود.

- یعنی چی خانه خودم؟

و باز جوابش سکوت بود، پس ادامه داد:

- آقا، خواهش میکنم یک چیزی بگو، دارم دیوانه میشم.

محسن با آرامش گفت:

- اینجا بهتر از زندان نیست؟!

- معلومه که بهتره، ولی نباید بدونم چه خبره؟

- یک سیگار روشن کن.

جوان سیگاری روشن کرد و با خشم چیزی گفت. بعد برگشت و پرسید:

- خب، حداقل بگو این همه لطف برای چیه؟

- توبه انگلیسی‌های توی لیبی گفتم اسمت چیه؟

- لیوی کوهن.

- خب، تمام شد. بذار اسمت برای همیشه لیوی کوهن باشد.

جوان با ترس فریاد زد:

- این دیگه چه داستانی؟

محسن بعد از اینکه سیگارش را تمام کرد، بلند شد و گفت:

فصل ششم | ۱۲۵

- توی اتاق خواب یک کت و شلوار هست. نویست، اما از این لباسهایی که پوشیدی خیلی بهتره.

- من نیازی به کت و شلوار ندارم... میخوام بدونم موضوع چیه.

- چند تا پیراهن، دستمال، یک کراوات و یک سری چیزهای دیگه هم هست.

- آقا، شما اصلاً گوش نمیدی من چی میگم. دارم میپرسم داستان چیه؟

محسن ده لیره مصری درآورد و در کنار غذای او گذاشت.

- و این ده لیره برای اینکه سیگار بخری، دستی به سرو گوشت بکشی و سینما بری.

- الله اکبر!

رأفت این را با آهنگی خاص گفت، به طوری که محسن ناخواسته خندید و گفت:

- میخوام دوش بگیری، استراحت کنی، گردش کنی و هرکاری که دوست داری انجام بدی. انشاءالله فردا سر ساعت ده صبح، اینجا پیش تو هستم.

رأفت راهی نداشت جز اینکه حرف های محسن را قبول کند. گیج و مبهوت به دنبال محسن رفت. محسن درحالی که به طرف در می رفت، گفت:

- یادت باشه، اون چیزی رو که به انگلیسی ها توی لیبی گفتی، باید اینجا هم بگی.

جوان با حرکت تنی نزد او آمد و گفت:

- برای چی؟

- از امروز همه اطرافیانت باید بدونن که اسم تولیوی کوهن هست.

تویک یهودی هستی و از مصر فرار کردی و نیروهای انگلیسی دوباره برگردوندنت به مصر.

جوان در مقابل این حرف‌ها، هیچ راهی جز سکوت پیدا نکرد. محسن ادامه داد:

- اون کارهایی رو الان دارم میگم و اون کارهایی رو که بعداً میگم، باید بدون برو و برگرد انجام بشه.
محسن در را باز کرد و خواست خانه را ترک کند، اما جوان فریاد زد:
- قربان!

محسن برگشت. جوان به بسته کباب اشاره کرد و گفت:
- قربان، این رو فراموش کردید.
- این نهار توئه خواجه لیوی... چند روزی هست که غذای درست و حسابی نخورده‌ای.

این را گفت و سپس برگشت و بدون اینکه کلمه‌ای بگوید، ناپدید شد. جوان نگاهش به غذای پیچیده در روزنامه افتاد. سی و شش ساعت بود که طعم غذا را نخشیده بود! پول‌ها را به کناری زد، روزنامه را باز کرد و با حرص و ولع شروع به خوردن کرد.

کمی قبل از غروب آفتاب، رأفت علی سلیمان الهجان داشت خانه را ترک می‌کرد. گویی انسان دیگری شده بود، سرو صورتش را شسته بود. موهایش مرتب و لباس‌هایش تمیز و آراسته بود. رأفت به نگهبان در ساختمان که بر روی چهارپایه‌ای نشسته بود سلام کرد:

- شب بخیر.

مرد نگهبان به پا ایستاد و جواب او را داد:

- شب بخیر خواجه لیوی!

و این چنین بود که رأفت الهجان فهمید از آن شب تا وقتی که انتهایش معلوم نبود، یک یهودی به نام لیوی کوهن است.

۱ فصل ششم ۱۲۷

ساعت ده صبح بود که صدای زنگ در، هم‌زمان با صدای ساعت خانه به صدا درآمد. نتیجهٔ نقشهٔ دیروز محسن کاملاً موفقیت‌آمیز بود، زیرا در ساعت هشت صبح، گزارشی از تمام حرکات لیوی کوهن در تمام طول شب گذشته به دستش رسیده بود. او می‌دانست که رأفت دو عدد پاکت سیگار گران‌قیمت خریده، سپس به سینمایی که فیلم خارجی نشان می‌داده رفته و هنگام ترک سینما به کافه‌ای مشهور رفته، غذا خورده و به خانه‌اش برگشته است. البته این‌ها برای محسن مهم نبود، بلکه آنچه برایش اهمیت داشت، این بود که وقتی جوان در را باز کرد، چهره‌اش نشان می‌داد که حالت عادی و آرامش خود را بازیافته است.

- سلام لیوی!

جوان حرفش را برید و گفت:

- لیوی دیگه کیه؟

محسن به حرفش ادامه داد، گویی که چیزی نشنیده است.

- بین... من از تو دو تا کار می‌خوام.

- چه کاری؟

- اول اینکه کاملاً مطمئن باشی.

- قربان، اگر بخوای چیزی از یهودی‌ها بدونی، من آماده‌ام...

- لیوی!

محسن با خشم به او هشدار داد و ادامه داد:

- لیوی! من چیز دیگه‌ای ازت می‌خوام.

- چی!

- اینکه رأفت الهجان رو فراموش کنی... کلاً رأفت الهجان رو از ذهنت

بنداز بیرون.

- ولی قربان، اسم واقعی من رأفت الهجان هست، حاضرم قسم بخورم که...

محسن حرف او را قطع کرد و گفت:

- میدونم.

جوان ماتش برده بود.

- میدونی؟

- بله، میدونم.

- یعنی شما حرف من رو قبول دارید.

- معلومه.

محسن ممتاز، به عقب برگشت. سیگاری را روشن کرد و برای چند ثانیه ساکت ماند. جوان گفت:

- پس من در خدمتم.

محسن سعی کرد حرفی بزند، اما جوان اضافه کرد:

- به یک شرط!

- چه شرطی؟

- به شرط اینکه یک روزی موضوع رو به طور کامل به من بگی.

محسن جوابی نداد و فقط با لبخند پاسخش را داد. جوان گفت:

- قربان، حالا از من چه کاری ساخته است؟

- اول از همه میخوام داستان زندگیت رو بدونم.

جوان به او نگاه کرد و غم و اندوه عمیقی بر چهره اش نشست. احساس کرد که لازم است در برابر کسی که حتی اسمش را نمی داند، تسلیم شود.

- حرفهام رو باور میکنی؟

- باور میکنم.

و رأفت شروع به تعریف کردن کرد:

۱ فصل ششم | ۱۲۹

- اسم من رأفت علی سلیمان الهجان هست. پدرم که خدا رحمتش کند، استاد علی سلیمان الهجان، ناظم دبیرستان پسرانه نجاح بود. سه تا برادر دارم که از من بزرگ تر هستن. اسم هاشون عادل و سلیم و محمود هست. یک خواهر هم دارم به اسم شریفه که کوچک تر از منه

بدون شک رأفت نازپرورده بود، اما انسان فاسدی نبود. پنج ساله بود و خواهرش شریفه سه سال بیشتر نداشت که مادرشان درگذشت. مدتی بعد هم پدرشان فوت کرد. دوره ششم ابتدایی را در دوازده سالگی به پایان رساند که در آن زمان، ارزش زیادی داشت. وقتی که برادرانش گفتند نمی توانیم تورا در دبیرستان دانشگاه ثبت نام کنیم، او به ناچار در مدارس متوسطه نام نویسی کرد. این نوع درس خواندن در آن زمان عیب و عار به شمار می رفت، اما او به چه کسی می توانست اعتراض کند؟ پدرش ناظم دبیرستان بود و برادرانش همگی در دبیرستان های دانشگاه درس خوانده بودند و وارد دانشگاه شده بودند و حالا او باید این گونه درس می خواند. در مدرسه متوسطه، رشته بازرگانی را انتخاب کرد. در این رشته، دانش آموزان را برای کار در بانک ها، شرکت ها و کارهای حسابداری آماده می کردند. در تمامی درس ها، مخصوصاً در زبان های انگلیسی و فرانسه بسیار موفق بود. بانک ها و شرکت ها در آن زمان اکثراً خارجی بودند و زبان های خارجی در آن ها رایج بود. تا سال سوم تحصیلی خود را با موفقیت و بدون مروددی گذراند، اما در سال چهارم و درحالی که تنها چند ماه تا گرفتن دیپلم باقی مانده بود، برادرش ازدواج کرد و او مجبور شد تا با آن ها در یک خانه زندگی کند. در آن سال ها شانزده سال داشت. اختلافات او و برادرش شروع شد و روی نوجوانی چون او، تأثیر عمیقی گذاشت. برایش ساده نبود که برادرش، در مقابل همسرش که هم سن رأفت هم بود، او را مورد اهانت قرار دهد. ضربه سنگین تر زمانی بود که در امتحان

نهایی موفق نشد، و پس از آن در امتحان مجدد. اختلافات روزبه‌روز بیشتر می‌شد تا اینکه به نهایت خود رسید و در سال بعد، رأفت مردود شد. زندگی در خانه برایش طاقت‌فرسا شده بود. تصمیم گرفت قبل از اینکه تحصیلش را به پایان برساند از خانه فرار کند و خودش را در دریای حوادث زندگی رها کند. در حالی قدم به هجده‌سالگی گذاشت که خود را تنهایی تنها می‌دید؛ نه خانه‌ای داشت، نه سرپناهی و نه خانواده‌ای.

هم‌زمان با جنگ جهانی دوم، صنعت سینما در مصر رواج شدیدی پیدا کرد و فرصت کار برای هزاران جوان مصری فراهم شد تا برای کار به اردوگاه نیروهای انگلیسی ملحق شوند. رأفت نیز چاره‌ای نداشت، جز اینکه راه سینما را در پیش بگیرد. او مجبور شد در بدترین هتل‌ها و اتاق‌ها زندگی کند. اما مشکل اصلی او، محرومیت از دیدار خواهرش بود که گاه‌گاهی به دیدنش می‌رفت.

تنفس در سالن سینما برایش دشوار بود. به همین دلیل، کار در سینما را رها کرد. روزی در یکی از روزنامه‌ها آگهی استخدام در یک شرکت نفتی خارجی را خواند. البته در آن زمان، تمام شرکت‌های نفتی در مصر، بدون استثناء، خارجی بودند. این شرکت‌ها در دریای سرخ به کار حفاری مشغول بودند و شرایط استخدام آن‌ها بسیار سخت بود، چون اغلب کارکنان این شرکت‌ها خارجی یا یهودیانی بودند که هرکدام از آن‌ها، چند زبان خارجی را به طور روان صحبت می‌کرد. رأفت همراه با ده‌ها نفر از هم‌سن و سال‌های خود درخواست داد. خبر قبولی‌اش، غیرمنتظره‌ترین چیزی بود که انتظارش را داشت. به دریای سرخ سفر کرد و مشغول کار شد. یکی از عواملی که رأفت الهجان را مجبور کرد تا به دنبال این شغل برود، این بود که دیگر قادر نبود خواهرش شریفه را ببیند و مخالفت‌های همسر او با دیدار آن‌ها کاملاً علنی شده بود. او نمی‌خواست برای خواهرش ایجاد زحمت کند و در عین حال نمی‌توانست او را نبیند؛ کار در دریای سرخ، برایش راه فراری سرگرم‌کننده بود. او با شدت

تمام به کار پرداخت. حالا فایده دانستن دو زبان انگلیسی و فرانسه را به خوبی درک می‌کرد. از قاهره کتاب‌های خارجی خرید، از بعضی از کارکنان و مهندسین خارجی چند کتاب مهم گرفت و با حرص و صف‌ناپذیری به مطالعه همه آن‌ها پرداخت. این کتاب‌ها، افق‌های تازه‌ای را در پیش روی او باز کردند. هنوز چند ماه از کارش نگذشته بود که حسادت کارکنان خارجی و یهودی شرکت را برانگیخت. آن‌ها روزبه‌روز زیرپایش را خالی می‌کردند تا اینکه یک روز صبح به‌طور غیرمنتظره متوجه شد که او را به قاهره منتقل کرده‌اند. هنگامی که رأفت الهجان برخلاف میل خود به قاهره بازگشت، نمی‌خواست آنچه براو گذشته بود، دوباره تکرار شود.

در آن روزها بود که خواهرش بچه‌ای به دنیا آورد و نامش را «طارق» گذاشت. رأفت از همان نگاه اول عاشقش شد. از آن به بعد، هر وقت به یاد خواهر و خواهرزاده‌اش می‌افتاد، اشتیاق دیدارشان شعله می‌کشید و در عین حال، رنج و عذابش افزون‌تر می‌شد. او راهی جز فرار نداشت. پس بدون توقف سعی کرد که به دریای سرخ برگردد و چاره‌ای جز استعفادادن از آن شرکت ندید. مدتی بعد در شرکتی دیگر استخدام شد. او حالا در کار خود تجربه قابل توجهی کسب کرده بود. قبل از اینکه شرکت قبلی با استعفای او موافقت کرده باشد، از آن جا بیرون آمد و راهی دریای سرخ شد. دوباره کارآیی و برتری خود را نشان داد و رؤسایش از او راضی بودند، اما باز هم از دندان‌های تیز حسادت همکاران خود در امان نماند. در بین جمعی که همه خارجی بودند، برتری یک مصری کار سهل و ساده‌ای نبود. یکی از افراد پیش‌مدیر رفت و ماجرای کار قبلی رأفت را برایش تعریف کرد. مدیر که فهمید استعفای رأفت مورد قبول شرکت اول واقع نشده است، بر حسب قوانین متداول آن زمان شرکت‌ها که افراد یک شرکت بدون اجازه کتبی نمی‌توانند در شرکت دیگری استخدام شوند، او را از کار اخراج کردند. او تمام حقوق خود را در هر دو شرکت

از دست داد و دوباره به دوران محرومیت و آوارگی برگشت.

رأفت از سخن گفتن بازایستاد و به محسن نگاه کرد. محسن گویی سرتاپا گوش شده و داستان زندگی این جوان بدشانس را می شنید. رأفت سیگاری روشن کرد و گفت:

- قربان، باور میکنی؟

محسن با مهربانی گفت:

- چرا باور نکنم؟

- آخه... آخه خود من هم باور نمیکنم. هرجایی که میرم، یک آدم عوضی

جلوی پای من سبز میشه!

برای چند ثانیه سکوت کرد و بعد از آن گفت:

- چرا؟... چرا همه این اتفاق ها باید برای من پیش بیاد؟!

[فصل هفتم]

[تراژدی شکست]

خانم سمحون به عزیز جبالی گفت، چیزی را که می شنود، بیشتر شبیه یک تراژدی است. عزیز لبخندی زد و گفت:

- وقتی محسن ممتاز برای اولین بار داشت این داستان رو تعریف می کرد، گفت که برای خودش مثل نمایشنامه های کمدی نجیب ریحانی بوده!
- کمدی؟! -

- بله خانم... ظاهراً مردم مصر به خاطریأس و ناامیدی و محرومیت زیادی که در طول چند قرن پشت سر هم دیده اند، برای مقابله با اونها، راهی جز طنز و استهزاء بلد نیستن!

خانم سمحون که منظورش را نمی فهمید، با تعجب ابروهای خود را بالا انداخت و عزیز در حالی که آه می کشید، اضافه کرد:
- به هر حال این فقط شروع داستان.

چشمان آبی و پرسشگرانه سمحون برق زد. عزیز دوباره ادامه داد:

- بله خانم سمحون، اون چیزی که شما می‌گید تراژدی، فقط یک شروع بده.

بداقبالی ای که در انگلیس، آمریکا، کانادا، فرانسه، بلژیک، هلند و سپس آلمان نیز آن جوان را دنبال کرد تا اینکه بار دیگر او را به مصر بازگرداند تا دوباره مرحله جدیدی از زندگی این جوان شروع شود...

بعد از اینکه رأفت الهجان از هر دو شرکت نفتی اخراج شد و دوباره آواره و سرگردان شد، از خودش پرسید که این بار باید به کجا برود؟ در نگاه اول، تمام راه‌ها را بسته دید. تنها یک راه در برابر او باقی مانده بود، اما او بازگشت به سینما را دوست نداشت. در همین یأس و ناامیدی بود که ناگهان «ذکری بیگ» را به یاد آورد. «ذکری بیگ مختار» مدیریک شرکت مصری معروف بود که مواد شیمیایی تولید می‌کرد. در یکی از مأموریت‌هایش در دریای سرخ با او آشنا شده بود. «ذکری بیگ» زرنگی و شیوایی تکلم زبان‌های خارجی او را پسندیده بود و از روی تعارف از او خواسته بود که در اسکندریه به دیدار او بیاید.

رأفت به اسکندریه سفر کرد و با ذکری بیگ ملاقات نمود. او هم با خوش رویی و مهربانی از رأفت استقبال کرد و پس از شنیدن خاطرات جوان بسیار ناراحت شد و بی‌درنگ، کاری برای او در شرکت بزرگ خود در نظر گرفت.

دو سال از پایان جنگ جهانی دوم می‌گذشت، در آن هنگام، رأفت الهجان برای اولین بار پس از مرگ پدرش، احساس کرد که پس از آن همه آوارگی، آرامش و استقرار خود را بازیافته است. او چنان در کارهایش پرتلاش و موفق بود که تنها پس از چند ماه، «ذکری بیگ» به وجود چنین فردی در شرکتش می‌بالید و با او همانند فرزندش رفتار می‌کرد. همچنین ذکری بیگ فهمید که با خانواده الهجان ارتباط نسبی دوری دارد. بعد از ملاقاتی که یکی

۱ فصل هفتم | ۱۳۵

از نزدیکانش با شریفه داشت، متوجه شد که جوان حقیقتاً از مهر و محبت پدر و مادر محروم بوده و از بدرفتاری برادرهایش بسیار رنج برده است. همین هم شد که ذکری بیگ نسبت به جوان لطف و مهربانی بیشتری کرد. از طرف دیگر، رأفت هم با تلاش و کوشش زیاد به کار چسبید و کار به جایی رسید که یک بار ذکری بیگ گفت که ترجیح می‌دهد داماد با کفایت و کاردانی چون او داشته باشد! سپس او را برای شام به خانه‌اش دعوت و به خانواده‌اش معرفی کرد. رأفت اعتماد به نفسش را بازیافته بود. پس از چندی به فکر ادامه تحصیل افتاد و در سال ۱۹۴۹ خود را برای ورود به دانشگاه آماده کرد. او می‌خواست دوره چهار ساله دبیرستان را یک دفعه امتحان بدهد.

رأفت خیلی زود تبدیل به یکی از جوانان محترم و مهم شرکت شد، تا جایی که حتی ذکری بیگ در یک مأموریت سری، او را به یکی از شعبه‌های شرکت در قاهره فرستاد که مدیریتش بر عهده کارمندی قدیمی به نام «باسیلی جبران» بود. آن طوری که بعضی‌ها می‌گفتند، باسیلی جبران ماری خوش خط و خال بود که در حساب‌های شرکت دست می‌برد و این کار را آن قدر ماهرانه انجام می‌داد که کسی نمی‌توانست از او ایرادی بگیرد. مأموریت رأفت این بود که حساب و کتاب‌های او را کنترل کند و حقیقت را بفهمد. در آن روزها رأفت به دیدن خانواده خود رفت. او حالا کارمندی محترم در شرکتی مشهور بود. شریفه به شکل غیرقابل‌تصور خوشحال بود. رأفت هدایایی برای طارق کوچولو آورده بود. طارق هم به داییش تعلق خاطر شدیدی پیدا کرد. موقعیت رأفت در میان خانواده سرو صدای زیادی به پا کرده بود. عده‌ای طرفدار او بودند و عده‌ای علیه او! گروه اول که شریفه در رأس آن‌ها بود، آینده او را درخشان تصور می‌کردند، به ویژه بعد از آنکه یکی از برادرانش از شرکت دیدن کرده بود و موقعیت مهم او را دیده بود. اما گروه دوم به موقعیت او به دیده حقارت و تمسخر نگاه می‌کردند و می‌گفتند: «گرگ زاده عاقبت گرگ می‌شود!»

آن روزهای سال ۱۹۴۹، برای رأفت بهترین روزهای زندگی اش بود. او آنقدر خوشحال و شادمان بود که متوجه بازی های باسیلی جبران در شرکت نشد. باسیلی جبران دامی برای او گسترد و رأفت به سادگی گرفتار آن شد و چیزی نگذشت که به اتهام اختلاس مبلغ زیادی از خزانه شرکت، متهم شد. برای رأفت ضربه بسیار سنگینی بود، به طوری که بعد از آن سخت بیمار و خانه نشین شد، خبر به ذکری بیگ رسید. گرچه دلایلی غیرقابل انکاری از اختلاس رأفت وجود داشت، اما او قضیه را باور نکرد. وضعیت جسمی رأفت به اندازه ای وخیم شد که حتی باسیلی جبران هم دلش به حال او سوخت. او داستانی سرهم کرد و ادعا کرد که مبلغ مزبور به طور کامل در اتاق رأفت در پانسیون پیدا شده است! به این ترتیب پول به خزانه برگردانده شد و کار به دادگاه کشیده نشد. علی رغم اینکه ذکری بیگ ماجرا را باور نکرده بود، اما راهی جز اخراج کارمندی که خبر اختلاصش در تمام شرکت پیچیده بود، نداشت...

رأفت با بغض از محسن ممتاز پرسید:

- قربان، حرف های من رو باور میکنی؟

محسن با حرارت و گرمی گفت:

- حرفهات رو باور میکنم لیوی!

- فکرش رو بکن، برادرهایم حرفه های من رو قبول نداشتن، اما حرفه های

باسیلی جبران رو قبول کرده بودن!

صدای رأفت درحالی که اشکش جاری می شد، گرفته تر شد و بعد از مدتی،

دوباره به صحبت خود بازگشت و گفت:

- به جز خواهرم، شریفه، و ذکری بیگ هیچکس حرفه های من رو باور

نمیکرد. یک روز ذکری بیگ با اطمینان کامل گفت: «رأفت من حرفه های

۱ فصل هفتم | ۱۳۷

تورو باور میکنم و میدونم که توییگناهی. این اشتباه تونبود، اشتباه من بود. باید میدونستم که تونیتونی از پس باسیلی جبران بریای. اما آدم دیگه ای هم برای این کار نداشتم. الان هم با اوضاعی که پیش اومده، نمیتونم دوباره تورو به شرکت برگردونم.»

برای مدت کوتاهی سکوت برقرار شد. رأفت با ناراحتی آن روزها را در ذهنش مرور می کرد. محسن پرسید:

- بعدش؟

- بعدش قسم خوردم که توی مصر نمونم.

- کجا رفتی؟

- ذکری بیگ خودش وساطت کرد و شرکت حمل و نقل دریایی «عبور پاشا»، من رو به عنوان معاون اداری کشتی استخدام کرد. بعد از دوازده روز از مصر رفتم بیرون.

محسن می خواست از کشورهایی که جوان به آن ها سفر کرده، بپرسد، اما خودداری کرد. چهره رأفت به طور محسوسی گرفته بود. به نظر می رسید که از یک درد درونی رنج می برد. محسن با مهربانی پرسید:

- لیوی؟

رأفت با صدای بلند گفت:

- اگه چیزهایی رو که توی خارج برایم اتفاق افتاده، تعریف کنم، باور نمیکنی!...

آخرین بندری که کشتی مصری لوتس در آن لنگر انداخت، بندر لیورپول در غرب انگلیس بود. رأفت در تمام طول سفر، در لاک خودش فرو رفته بود. هر چقدر همکارانش اصرار کردند که در بازی ها و خوش گذرانی هایشان شرکت کند، فایده ای نداشت. ضربه ای که باسیلی جبران به او زده بود، زندگی را

چنان برایش تلخ کرده بود که به هیچ عنوان دوست نداشت به کشورش برگردد. در اوقات فراغت، روی عرشه کشتی می نشست و سطح آب دریا را تماشا می کرد و افق بی انتها را می پایید. دنیا در نظرش بی ارزش شده بود. تلاش کرد تا راه نجاتی پیدا کند، اما تنها راهی که می توانست در پیش بگیرد، فرار بود. او تصمیم گرفته بود که نه به مصر برگردد و نه به گذشته اش.

آن روزی که کشتی «لوتس» در بندر لیورپول پهلو گرفت، همکارانش به زور او را به یک کافه کوچک بردند، اما همچنان مغموم و افسرده بود. در همین روزها بود که با یک دختر انگلیسی فقیر که در خانواده ای مذهبی بزرگ شده بود، آشنا شد و تصمیم گرفت با او ازدواج کند. کشتی آن ها چند هفته در لیورپول توقف کرد تا بعضی قسمت هایش برای سفر طولانی ای که به بمبئی هند در پیش داشت، تعمیر شود. در آن چند هفته، رأفت سخت شرمنده مهربانی های نامزد خود شده بود. اما ناگهان احساس کرد که با این دختر، خوشبخت نخواهد شد؛ احساسی که برخاسته از اعتقادات او بود. خانواده نامزدش با او خیلی مهربان بودند و رأفت هم می کوشید تا به هر نحو ممکن، همدلی و یاری آن ها را جبران کند.

گرچه در آن سال ها، جامعه انگلیس از بحران اقتصادی بعد از جنگ جهانی دوم که در تاریخ بی سابقه بود، رنج می برد و به کمتر کسی ویزای اقامت می داد، اما نامزدش، «کامی»، از او خواست تا در انگلیس بماند. در همین روزها، ناگهان رأفت به دل درد شدیدی گرفتار شد. به بیمارستان رفت و تحت عمل جراحی آپاندیس قرار گرفت و کشتی بدون او به حرکت خود ادامه داد. رأفت نیز به ناچار در انگلیس ماند.

رأفت ده روز در بیمارستان بستری بود و سپس به خانه آقای ادوارد ولف، پدر نامزدش، منتقل شد. آقای ولف در همان شب که او را از بیمارستان به خانه آوردند، در حالی که تمام خانواده در برابر بخاری نشسته بودند، گفت:

۱ فصل هفتم | ۱۳۹

- من یک مسیحی معتقد هستم و خیلی خوشحالم که دخترم مرد دلخواه خودش رو انتخاب کرده، اما اگه تودین ما رو بپذیری، بیشتر خوشحال میشم!

رأفت حس کرد تمام دنیا روی سرش خراب شده است. او تمام احتمال‌ها را در نظر گرفته و خود را برای هرپیش آمدی، مهیا کرده بود؛ اما حرف‌های پدر نامزدش مانند پتکی بر سرش فرود آمد. مدتی گیج و مات مانده بود و به درستی نمی‌دانست که چه جوابی بدهد. هنگامی که سکوت طولانی شد، ولف که داشت پیپ خود را روشن می‌کرد، جوان را مخاطب قرار داد و گفت:

- لازم نیست تصمیم نهایی رو همین الان بگیری. میدونم که همچین تصمیمی ساده نیست، اما شاید لازم باشه قبل از فکر کردن به این موضوع، با پدر «جو شام»، مسئول کلیسای ما ملاقات کنی.

رأفت فرصت خواست تا درباره این مشکل فکر کند. او اکنون نه جایی برای زندگی داشت و نه پولی که شکم خود را سیر کند. اما خیلی واضح و روشن به «کامی» گفت:

- این مسئله اون جوری که شما فکر میکنید، برای من آسون نیست. اصلاً من به عنوان یک مسلمان، اگه به رسالت حضرت مسیح (ع) اعتراف نکنم، دینم کامل نیست! شرط مسلمانی بعد از شهادتین، اینه که به پیامبران قبل از حضرت محمد (ص) اعتراف کنیم. ولی اینکه دینی رو که با آزادی انتخاب کرده‌ام، ترک کنم و یک دین دیگه انتخاب کنم، غیرممکنه. امیدوارم این موضوع رو درک کنی.

کامی گفت که این مسئله برای او اهمیتی ندارد و ترجیح می‌دهد که رأفت بر دین خود باقی بماند و به شرط اینکه هرکس دین خودش را داشته باشد، آماده است که با او ازدواج کند. او توضیح داد که فقط مشکل اینجاست که در این شهر، پدر «جو شام»، تنها کسی است که می‌تواند برای رأفت کاری پیدا کند

و مشکل اقامتش در انگلیس را حل کند و اگر بخواهد، حتی می‌تواند برایش یک شناسنامه جدید بگیرد. همچنین کامی گفت که پدرش قبل از اینکه با رأفت صحبت کند، تمام جوانب امر را سنجیده و از رأفت خواست که کاری نکند تا او در بین آشنایانش مورد سرزنش قرار بگیرد.

رأفت در اتاقی محقر، در گوشه‌ای از خانه آقای ولف زندگی می‌کرد. با او مانند فردی از افراد خانواده رفتار می‌شد و این موضوع رأفت را سخت شرمنده کرده بود. از طرف دیگر، چون در این کشور غریب و تنها بود، احساس می‌کرد مانند یک زندانی گیر افتاده است. اقامتش در لیورپول چند ماه طول کشید و در این مدت چندین بار با پدر «جوشام» دیدار کرد. ملاقات آن‌ها بیشتر به یک مناظره دینی شبیه بود. در تمام این دیدارها، پدر نتوانسته بود او را قانع کند و رأفت منطقش را محکم‌تر از منطق پدر می‌دانست. بالاخره نیز ایمان قوی‌اش باعث شد تا به محض بازگشت کشتی از هند، انگلیس را ترک کند. او در واپسین روز اقامتش، از تمام محبت‌های خانواده نامزدش تشکر کرد. هنگام خداحافظی، نامزدش گریه می‌کرد و می‌گفت:

- منتظرت می‌مونم. مطمئنم که دوباره برمی‌گردد!

اما عشق رأفت به دین خود، عمیق‌تر از این‌ها بود که تحت تأثیر این حرف‌ها قرار بگیرد. با سربلندی به کشورش بازگشت، اما به محض مراجعه به دفتر شرکت با حکم اخراجش روبرو شد!

رأفت در حالی که چمدانی پر از سوغات در دست داشت، دفتر شرکت را ترک کرد. هدایایی برای ذکری بیگ و خانواده‌اش، همچنین هدایایی برای خواهرزاده‌اش طارق و خواهرش شریفه. چقدر مشتاق بود تا شریفه را ببیند. تنها و غمگین به سوی پارک ساحلی رفت و مدتی بدون هدف در آنجا قدم زد. ناگهان جرقه‌ای در ذهنش درخشید: «حالا که زندگی با من می‌جنگد، چرا من با زندگی مبارزه نکنم؟!»

۱ فصل هفتم | ۱۴۱

ناگهان چمدانش را به سوی دریا پرتاب کرد تا از یاد عزیزانش خلاص شود و دوباره راه بندر را در پیش گرفت.

بدون اینکه به فکر تماس با خانواده‌اش بیفتد، هفت روز را در یکی از ارزان‌ترین هتل‌های ساحلی گذراند. بعد سوار یک کشتی که به سوی بندر ماری می‌رفت، شد. در کشتی با چند جوان مصری که برای تحصیل به فرانسه می‌رفتند آشنا شد. به جزیک بلیت درجه سه و مقدار کمی فرانک فرانسه، چیزی در بساط نداشت. چند روزی بیشتر در بندر ماری نماند. متوجه شد که چاره‌ای جز مسافرت به پایتخت فرانسه ندارد. تمام راه را پیاده طی کرد تا پول اندکش، کمتر از این نشود! پاریس گزینه خوبی برای او بود، چون مهاجران عرب در آنجا زیاد بودند و پلیس متوجه اقامت غیرقانونی او نمی‌شد. در آن زمان، بیکاری نه تنها در فرانسه، که در تمام کشورهای اروپایی بیداد می‌کرد. مدتی در پاریس زندگی کرد، اما نتوانست برای خودش کاری دست و پا کند. به همین دلیل به سوی لیورپول حرکت کرد. «کامی» که تصور می‌کرد رأفت به خاطر او برگشته است، بسیار خوشحال شد. پس از آنکه گرمی استقبال فرونشست، رأفت بدون تعارف گفت:

- من از دینم منصرف نمی‌شم.

«کامی» در حالی که با دکه کتش بازی می‌کرد، گفت:

- حداقل سعی کن در برابر کشیش تظاهر کنی!

- این یکی رو هم نمی‌تونم.

«کامی» چشمان خود را به سوی او چرخاند. رأفت در حالی که لبخند می‌زد، اضافه کرد:

- کامی... من یک کم وقت می‌خوام تا توانایی و استعدادم رو به اونها اثبات کنم. امیدوارم اونها هم مسئله دین من رو فراموش کنن.

«کامی» با شک و تردید به او نگاه کرد. رأفت ادامه داد:

- من خیلی با پدر جو صحبت کردم و میدونم که نسبت به مسیحیت خیلی سرسخت و متعصبه، ولی عزیزم، این رو هم میدونم که مدیرهای شرکت‌ها، فقط پول رو میشناسن، نه چیز دیگه!

سخن جوان قانع‌کننده بود و کامی نیز حال او را درک کرد. چند روزی گذشت تا اینکه پدر «جوشام»، با اصرار «کامی»، رأفت را در یکی از تورهای گردشگری مشغول به کار کرد...

- از ماری تا پاریس و از لندن تا لیورپول، مردم زیادی رو مسخره کردم و به بازی گرفتم تا بتونم شکم خودم رو سیر کنم! یک روز توی پاریس حس کردم که با یک کم شیطننت و دغل بازی، میتونم میلیونر بشم! دوست داشتم مثل همه مردم، یک کار خوب داشته باشم و حقانیت خودم رو به برادرهایم اثبات کنم. همون روزی که کارم رو توی شرکت گردشگری شروع کردم، میدونستم که پدر جو، قضیه دین رو فراموش میکنه، مدیرهای شرکت هم همینطور!

عقربه‌های ساعت دیواری، ساعت دو بعد از ظهر را نشان می‌داد که زنگ در آپارتمان به صدا در آمد. هنگامی که رأفت در را باز کرد، نگهبان ساختمان را دید که برایش غذا آورده است. نگهبان گفت:

- کباب آقای لیوی.

رأفت به طرف محسن نگاه کرد، محسن اشاره‌ای کرد که غذا را بگیرد، رأفت آن را گرفت و گفت:

- پولش چقدر میشه؟

- پولش حساب شده.

رأفت از او تشکر کرد و پنجاه قرش به او انعام داد.

۱ فصل هفتم | ۱۴۳

هر دو خیلی گرسنه بودند و به محض اینکه کاغذ پیچیده شده را باز کردند، با حرص و ولع مشغول خوردن شدند.

غبار غم و اندوهی که چهره رأفت را پوشانده بود، کم کم داشت از بین می‌رفت. محسن با دقت و هوشیاری مراقب حال او بود. رأفت گفت:

- اولین کاری که انجام دادم این بود که به توماس کوک، مدیر شرکت، پیشنهاد دادم که جذب توریست‌های مصری و بقیه کشورهای اسلامی را به من بسپره. شرکت توماس کوک، یک شرکت بین‌المللی و بانفوذ بود و توی اون سالها، مسافرت توریست‌های مصری رو قبضه کرده بود...

مدیر شرکت او را مورد استهزاء قرار داد و گفت:

- شرکت ما نفوذ زیادی داره و به همین دلیل، بهتره شما برای کسب درآمد راه دیگه‌ای رو انتخاب کنی.

رأفت به او گفت:

- همه اینها رو میدونم... ولی چطوره یکبار این کار رو امتحان کنیم! مدیر با حالتی خاص شانه‌اش را بالا انداخت؛ و رأفت سفر به لندن را شروع کرد. در سفارت مصر در لندن توانست به کمک شخصیت جذاب خود، توجه مسئولین را جلب کند. او خوب می‌دانست با مردم و به ویژه مصری‌ها، چگونه رفتار کند. شخصیت جذاب، لایق و شیوه بی‌نظیرش در گفت‌وگو که طرف مقابلش را به سرعت قانع می‌کرد، حس وطن‌دوستی مصریان مقیم سفارت را برانگیخت، به طوری که آن‌ها اجازه دادند تا او آینده خودش را بسازد. چند روز بیشتر در لندن نماند و بعد از آن به لیورپول بازگشت. از طریق قراردادی که بسته بود، تنها در یک ماه، دو هزار پوند به دست آورد.

بیشتر از همه، «کامی ولف» خوشحال و سعادتمند بود؛ نه تنها به این دلیل که نامزدش قرارداد مهمی بسته و کارایی خود را ثابت کرده است، بلکه بیشتر به

این دلیل که پدر «جوشام» موضوع دین را کاملاً کنار گذاشته و فراموش کرده بود. موفقیت‌ها یکی پس از دیگری به دنبال هم می‌آمدند. رأفت قراردادهای سودآور زیادی بست و کار شرکت رونق بیشتری گرفت. حالا بلندپروازی‌ها و آرمان‌های او، افق‌های دور سواحل اقیانوس اطلس تا سواحل دیگر آمریکا را در بر می‌گرفت.

او می‌خواست قرارداد دیگری منعقد کند که سود سرشاری را عاید شرکت می‌کرد. وقتی نظرش را به مدیر شرکت گفت، مدیر بدون هیچ بحثی موافقت کرد. او در آن زمان، پنج‌هزار پوند از شرکت طلبکار بود و تنها هزار پوند آن را گرفته بود. مدیر شرکت یک بلیت از شرکت هوایی فرانسه به او داد تا به نیویورک برود. حالا او به خودش می‌بالید، چون داشت یکی از بزرگ‌ترین قراردادهای عمرش را منعقد می‌کرد. «کامی» به این امید که چند هفته دیگر با همدیگر ملاقات می‌کنند، او را تا فرودگاه بدرقه کرد؛ اما نمی‌دانست که این آخرین باری است که او را می‌بیند!

به محض اینکه رأفت وارد دفتر شرکت در نیویورک شد و خودش را به مدیر آنجا معرفی کرد، اتفاق غیرمنتظره‌ای رخ داد. او را به اتهام سرقت بلیت هواپیما از شرکت اخراج کردند. این بار زیاد شوکه نشد، چون فهمید که همه این نقشه‌ها برای پرداختن چهارهزار پوند طلبش از شرکت است. او نمی‌توانست کاری انجام دهد، زیرا یک اقیانوس بین او و مدیر شرکت فاصله بود! باز هم غمگین و افسرده، چون موشی بیمار، آواره کوچه، پس‌کوچه‌های نیویورک شد. او باز هم به خاطر جرمی که مرتکب نشده بود، مجازات می‌شد. هر روز پولش کمتر می‌شد و باید به فکر راه چاره می‌افتاد. از خودش پرسید که آیا از آن‌هایی که سرش کلاه می‌گذارند، کم‌هوش‌تر است؟! حالا نوبت او بود.

به دنبال کار گشت و توانست در یکی از شرکت‌های گردشگری کاری دست و پا کند. خیلی زود و به کمک شناخت و تیزهوشی‌اش، باز هم در کارش

۱ فصل هفتم | ۱۴۵

به موفقیت رسید و مورد اطمینان مدیر شرکت قرار گرفت. از آن‌ها خواست تا مبلغی را به او بدهند تا کارش راحت‌تر پیش برود. آن‌ها هم مبلغ را به او دادند و او هم پس از چند روز، مبلغ را پس داد. مدتی بعد، چکی به مبلغ پنج هزار دلار از آن‌ها خواست و آن‌ها هم با اطمینان این چک را برایش صادر کردند. اما او پس از وصول چک، به کانادا پرواز کرد! نمی‌توانست مدت زیادی در کانادا بماند، چون می‌دانست که حالا اتهامش دو تا شده است و در «مونترال» هم از دست پلیس آمریکا در امان نیست. بی‌درنگ فکر تازه‌ای به ذهنش خطور کرد. پنج هزار دلار را در یکی از بانک‌های معروف گذاشت و دسته چکی گرفت. در آن زمان، مبلغ موجودی حساب روی دسته چک‌ها نوشته می‌شد. چند روزی نگذشت که یک دفعه، تمام مبلغ را با یک چک از بانک بیرون کشید. حالا دسته چکی نزد پیش او بود که نشان می‌داد در حسابش پنج هزار دلار پول دارد. سریع به سمت اروپا پرواز کرد. در آن زمان، در تمام کشورهای اروپایی، دلار آمریکا نسبت به بقیه واحدهای پولی، ارزش فراوانی داشت. هواپیما در فرودگاه پاریس به زمین نشست. این دومین بار بود که به پایتخت فرانسه قدم می‌گذاشت. حالا او از طرف پلیس انگلیس و آمریکا تحت تعقیب بود، به همین دلیل، چک‌هایی بی‌محل به دلار می‌کشید و به دیگران عرضه می‌کرد و در مقابل، یک سوم مبلغ را به فرانک فرانسه می‌گرفت. به محض اینکه مبلغ را می‌گرفت، ناپدید می‌شد و از شهری به شهر دیگر می‌رفت و از کشوری به کشور دیگر؛ از فرانسه تا هلند و بلژیک... و آلمان رفت. در آلمان با فردی مواجه شد که محش را گرفت! او از رأفت حق‌السکوت خواست و سرانجام در لحظه‌ای از غفلتش استفاده کرد و گذرنامه و دسته چک‌اش را دزدید و ناپدید شد!

برای رأفت دسته چک اهمیتی نداشت، بلکه بدبختی بزرگش این بود که حالا گذرنامه معتبری نداشت. در آن زمان در آلمان، خرید و فروش گذرنامه امری

معمول بود؛ چون نازی‌ها تلاش می‌کردند گذرنامه‌های خارجی‌ان را به دست بیاورند تا شخصیت حقیقی‌شان را پنهان کنند. وقتی که برای گرفتن گذرنامه به کنسولگری مصر در آلمان رفت، سرکنسولگری حرف‌هایش را قبول نکرد. آن‌ها تصور می‌کردند که رأفت گذرنامه‌اش را فروخته است.

خودش را در تنگنایی جدید دید. احساس کرد به جز بازگشت به مصر راه دیگری ندارد، اما پول بلیت هواپیما را از کجا تأمین کند؟ با اصرار زیاد، بالاخره شرکت هواپیمایی هلندی موافقت کرد تا بلیتی برای او صادر کنند و مبلغش در قاهره پرداخت شود. به برادرش در قاهره تلگراف زد تا پول بلیت را بپردازد و به انتظار نشست. هر روز به دفتر شرکت می‌رفت تا شاید جوابی از قاهره رسیده باشد، اما خبری نبود. چند روز گذشت و حال و وضع او روز به روز بدتر می‌شد. روزی به دفتر هواپیمایی مراجعه کرد و پرسید که آیا از قاهره جوابی آمده است. از او خواستند کمی منتظر بماند. خوشحال شد. چند دقیقه گذشت و بعد از آن پلیس آلمان آمد و او را به اتهام سرقت بلیت هواپیما از دفتر شرکت توماس کوک در لیورپول دستگیر کرد! حالا برای نخستین بار در زندگی‌اش، در فرانکفورت به زندان افتاد. سه ماه در زندان بود تا مراحل قضایی طی شود. در دادگاه به دلیل کافی نبودن ادله، بی‌گناه شناخته شد. این برایش چندان مهم نبود، مهم این بود که به حکم دادگاه، او را به کشورش فرستادند.

در مصر تمام درها، حتی در خانه خواهرش شریفه، به روی او بسته بود. شوهرش سروان محمد رفیق که به درجه سرگردی ارتقاء یافته بود، حضور رأفت در خانه‌اش را ممنوع کرده بود. او این موضوع را بدون رودربایستی و تعارف و بدون توجه به اشک‌های شریفه و التماس‌های طارق کوچولو گفته بود.

در همان زمان انقلاب ۲۲ جولای اتفاق افتاد و رأفت فهمید که پلیس به دنبال

فصل هفتم | ۱۴۷

او می‌گردد، بدون اینکه علت آن را بداند. یک روز با یک جوان فرانسوی به نام «دنیل مارتان» آشنا شد. آن جوان برای دیدن آثار باستانی و انجام کارهای علمی به مصر آمده بود و رأفت توانست همراه با او به بعضی مناطق برود و گذرنامه‌اش را بدزد. پس از آن، جاعلی را پیدا کرد که عکس و مهر گذرنامه را جعل کند. حالا او یک گذرنامه رسمی داشت. برای چند روز در یکی از هتل‌های بزرگ اقامت کرد و در آنجا یک گذرنامه دیگر را دزدید و برای مدتی متواری شد. دوباره و در هتلی دیگر این کار را تکرار کرد. حالا او سه گذرنامه رسمی و معتبر داشت.

رأفت به یاد نمی‌آورد که چند بار این عمل را انجام داده است، اما آشکارا اعتراف می‌کرد که این کار را بارها و بارها انجام داده است! روزی گذرنامه‌ای به نام احمد العلالی به دستش افتاد. عکس و مهر آن را عوض کرد و به «پورت سعید» رفت. دلش می‌خواست یک بار هم که شده، آرامش واقعی و پایدار را در زندگی‌اش تجربه کند. در یکی از شرکت‌ها با نام احمد العلالی مشغول به کار شد. بعد از دو ماه، مدیر شرکت از او خواست که به استقبال یکی از کارگزاران شرکت به نام «اسماعیل بیگ شوکت» برود. انگار اصلاً آرامش به او نیامده بود! چندبار اصرار کرد که فرد دیگری را برای این کار بفرستند و به او چند روز مرخصی بدهند. حتی اگر با این درخواست‌ها هم موافقت می‌شد، بالأخره روزی با اسماعیل بیگ روبرو می‌شد. پس به خانه رفت و تمام اسبابش را جمع کرد. سوار قطار شد و به قاهره برگشت. اسماعیل بیگ شوکت شوهر خاله‌اش بود!

در یکی از هتل‌های قاهره به نام احمد العلالی اتاقی گرفت. در همین هتل بود که پاسپورت دختری آمریکایی به نام «جوان برات» را دزدید و نام او را از «جوان» به «جان» تغییر داد و مصر را به مقصد لیبی ترک کرد. خودش هم نمی‌دانست به کجا می‌رود. به سمت «بن غازی» به راه افتاد. در بعضی

اوقات، مسافت‌های زیادی را در زیر آفتاب سوزان، پیاده طی می‌کرد. بالاخره ماشین به «بن غازی» رسید. در آنجا در یک ایستگاه بازرسی، نیروهای انگلیسی ماشین را متوقف کردند. از او گذرنامه خواستند و او بدون هیچ ترس و اضطرابی و خیلی عادی و با اطمینان کامل، گذرنامه‌اش را به مأموران داد. اما حواسش نبود که گرمای هوا و عرق بدنش پاسپورت را خراب کرده است. عکسش کنده شده و دستش رو شده بود. انگلیسی‌ها دستگیرش کردند. رأفت سریع داستانی سرهم کرد و گفت که اسمش «لیوی کوهن» است. گفت که یهودی است و از انقلاب مصر فرار کرده است. او زبان انگلیسی را به خوبی یک فرد انگلیسی صحبت می‌کرد و همین باعث شد تا مأموران به او شک کنند. آن‌ها فکر کردند که او یکی از سربازان ارتش انگلیس است که فرار کرده است؛ مسئله‌ای که در آن زمان بسیار رواج داشت. از او انگشت‌نگاری کردند و به پلیس بین‌الملل تحویل دادند. استعلام پلیس بین‌الملل می‌گفت که او مصری است و نامش رأفت الهجان است. به این ترتیب دوباره به مصر برگردانده شد؛ اما تسلیم نشد! به محض ورودش به اسکندریه، داد و فریاد راه انداخت و تهدید و تأکید کرد که یک آمریکایی است و باید فوراً به کنسولگری آمریکا تحویل داده شود! مدارکی که با آن از لیبی آمده بود، نشان می‌داد که او مصری است و اسمش رأفت است، اما اسم دیگری به نام لیوی کوهن دارد. در زندان با یک یهودی به نام «افرایم سلومون» آشنا شد. سلومون او را دورادور تحت نظر داشت تا فرصتی گیربیاورد و با او صحبت کند. هنگامی که فرصت مناسب پیش آمد، نزد او رفت و از او پرسید:

- اهل کجایی؟

رأفت، او را از خود دور کرد و با او با لهجه فرانسوی صحبت کرد؛ همان لهجه‌ای که یهودیان مصر در آن روزها تکلم می‌کردند. سپس به آرامی گفت:

- زیاد صحبت نکن... دیوار گوش داره...

۱ فصل هفتم ۱۴۹

قسمت اول جمله را به فرانسه گفت و قسمت دومش را به عربی. اغلب اوقات یهودیان مصر این گونه صحبت می کردند. «افرایم سلومون» از مشکلاتی که برایش پیش آمده بود، پرسید و رأفت با لهجه فرانسوی گفت:

- مشکلی نیست...

سپس به عربی ادامه داد:

- این ها گول خورده ان.

و «افرایم سلومون» در دام رأفت افتاد. او قبول کرد که رأفت یهودی است و پذیرفت که دارای نقشی اساسی و سری برای یهودیان و اسرائیل است! وقتی در اسکندریه متوجه نشدند او کیست، شک و تردیدهایشان زیاد شد. پس تصمیم گرفتند تا او را به قاهره منتقل کنند...

برای مدتی سکوت برقرار شد. محسن داشت به رأفت نگاه می کرد. رأفت خسته به نظر می رسید و داشت تندتند نفس می زد؛ گویی داشت بار سنگینی را از دوشش برمی داشت. محسن سکوتش را محترم شمرد و هیچ حرفی نزد، تا اینکه ناگهان رأفت به حرف آمد:

- برای من اهمیتی نداره که...

جوان داشت با خودش حرف می زد. محسن لبخندی زد و پرسید:

- چی برایت اهمیتی نداره؟

- اینکه تو حرفهای من رو باور کنی یا...

محسن با تعجب ابروهایش را بالا انداخت و جوان ادامه دارد:

- اصلاً چرا باید حرفهای من رو باور کنی؟!

محسن درحالی که مسیر گفت و گورا عوض می کرد، پرسید:

- اون مرد یهودی... «افرایم سلومون»... قیافه اش یادت هست؟

- آره.

- چرا دستگیرش کرده بودن؟
- نمیدونم.
- رأفت سعی کرد به یاد بیاورد، اما نتوانست. سپس گفت:
- راستش، من نمیخواستم اون رو بترسونم و از خودم دور کنم.
- یعنی اون میدونه که اسم حقیقی تو «لیوی کوهن» نیست.
- این چیزیه که من بهش گفتم.
- و دوباره سکوت برقرار شد. رأفت پرسید:
- من همه چیز رو به تو گفتم. تو نمیخواهی به من بگی کی هستی؟
- محسن برای رفتن بلند شد و گفت:
- چی میخوای بدونی؟
- حداقل اینکه بدونم اسمت چیه!
- محسن.
- رأفت با صدای بلند گفت:
- قربان، توی این شهر پنج میلیون نفر به اسم محسن و حسن و حسین و حسام هست!
- محسن در حالی که می‌خندید، گفت:
- محسن ممتاز.
- الحمدلله که یه چیزی گفتی... صلوات!...
- چیز دیگه‌ای میخوای بدونی؟
- میخوام بدونم موضوع چیه؟
- محسن با مهربانی و دوستی، دستی به شانه‌اش گذاشت و از او پرسید:
- دوست نداری یک کم گردش کنی؟
- دوست دارم خواهرم شریفه و طارق را ببینم.
- فعلاً نه...

۱ فصل هفتم ۱۵۱

رفت لحظه‌ای به فکر فرو رفت و سپس پرسید:

- قربان، شما به من کار هم میدید؟

محسن یک اسکناس ده لیره‌ای از جیبش بیرون آورد و درحالی که به او تقدیم می‌کرد، گفت:

- این رو بگیر. سه روز وقت داری که خوب توی شهر گردش کنی و هر طوری که دلت خواست...

- همه‌اش برای من؟

- فقط یادت باشه که اسمت «لیوی کوهن» هست.

- مطمئن باش.

- و اگر افرایم سلومون رو دیدی، بذار بدونه که این اسم واقعی تونیست.

- و اگر پرسید اسم واقعی تو چیه، بهش چی بگم؟

- بهش چیزی نگو.

محسن این را گفت و به طرف در اتاق رفت و ادامه داد:

- پنجشنبه، ساعت ده صبح میبینمت.

- و اگه به تون نیاز داشتم؟

- من رو کنار خودت میبینی!

محسن این را گفت و رفت.

کتابت‌های تاریخی و اسنادی ایران و افغانستان [فصل هشتم]

کتابت‌های تاریخی و اسنادی ایران و افغانستان [ژاکوب بنیامین حنائیا]

هلن احساس می‌کرد در حال شنیدن داستان یکی از رمان‌های حادثه‌ای-جاسوسی است، اما در یک لحظه به یاد آورد که این جوان، همان دیوید، همسر اوست. شنیدن حوادث یا خواندن آن‌ها در یک کتاب یا تماشا کردن فیلم، یک چیز است و شناختن قهرمان آن، چیز دیگر. او حالا در برابریک داستان واقعی قرار گرفته بود. داستانی که حوادث آن در فیلم‌ها و کتاب‌ها اتفاق نمی‌افتاد، بلکه قهرمان آن با خطراتی واقعی روبرو می‌شد.

ساعت نزدیک به چهار بعد از ظهر بود و خستگی به وضوح در چهره هلن به چشم می‌آمد. عزیز جبال با دیدن وضعیت هلن، از گفتن ادامه داستان منصرف شد. سکوت زیاد طولانی نشد و هلن سمحون گفت:

- به خاطر من رنج زیادی رو تحمل کردید.

- این دینی هست که دیوید برگردن ما گذاشته.

- یعنی همون رأفت؟

عزیز در حالی که خوشحال بود، به طرف او برگشت و هلن ادامه داد:

- احساس می‌کنم یک قلعه بلند رو فتح کرده‌ام.
 - هنوز هم دوست داری حقیقت رو بدانی؟
 - بیشتر از این؟
 این را گفت و از جای خود بلند شد. عزیز هم به پا خاست و گفت:
 - پس تا فردا، خدا حافظ!
 و او را تا اتومبیل بدرقه کرد.

گاهی اوقات هلن خوش باورانه می‌اندیشید که آیا ممکن است قهرمان داستان زندگی‌اش مانند قهرمان فیلم‌ها، در آخرین لحظات زنده شود؟! آیا ممکن است مرگ او، در خیالش اتفاق افتاده باشد؟! و بعد از چند لحظه، حقیقت تلخ، پرده پندارهایش را می‌درید. او مرگ دیوید را به چشم خود دیده بود و بازگشت این شوهرمهربان و با ایمان، به زندگی او و فرزندانش، غیرممکن بود. از پشت پنجره اتومبیل به خیابان‌های قاهره نگاه می‌کرد. هوا کم‌کم داشت تاریک می‌شد و چراغ‌ها روشن می‌شدند. ماشین در میان ترافیک سنگین، به کندی حرکت می‌کرد. در سمت چپ او، حسین شکری، ساکت نشسته بود و می‌کوشید تا آرامش میهمان خود را حفظ کند. اتومبیل به سوی ویلای محل اقامت هلن در حرکت بود.

دختران حاضر در ویلا با مهربانی دور هلن جمع شده بودند، اما هلن از آن‌ها خواهش کرد تا او را تنها بگذارند. شام ساده‌ای خورد و با عزیزه، دختری که زبان آلمانی را به خوبی می‌دانست، صحبت کوتاهی کرد. سپس عزیزه هم رفت و او را با افکارش تنها گذاشت. هلن، علی‌رغم سردی هوا، در «ایوان» ویلا نشسته بود و به شوهرش فکر می‌کرد. به ستم‌هایی که او از خانواده‌اش دیده بود؛ کسانی که او را به سوی آوارگی سوق دادند و به یأس و ناامیدی کشاندند. همان‌هایی که با خشم و قساوت رفتار کردند و او خشمگین‌تر شد،

آن‌ها را ترک کرد و به موجودی حيله گرتبديل شد. از وطنش مهاجرت کرد، ولی وقتی که مصر به او نیاز داشت، جان برکف، تا آخرین لحظه عمر در خدمت کشورش بود. به خاطر کشورش، زندگی همراه با خطر را قبول کرد، به طوری که در هر لحظه از لحظات زندگی، مرگ را از نزدیک حس می‌کرد. هلن تا صبح فردا فقط توانست چند ساعت بخوابد.

صبح فردا، هنگامی که عزیز جبالى و هلن با همدیگر ملاقات کردند، هر کدام سعی کردند با لبخند از دیگری استقبال کنند، اما خستگی از چهره یکی از آن‌ها می‌بارید؛ خستگی‌ای که یادگاری خوابی شب گذشته بود. با این حال، هلن همچنان مشتاق بود تا دنباله داستان را بشنود...

بعد از اینکه محسن ممتاز، جوان را ترک کرد و از او خواست تا سه روز به مرخصی برود، برای رأفت یقین شده بود که محسن ممتاز یک افسر اطلاعاتی است. او سعی کرد تا شک و تشویش را از ذهنش پاک کند و به فردا امیدوار باشد. پس از اینکه قضایا را از زوایای مختلف بررسی کرد، به این نتیجه رسید که محسن ممتاز از او می‌خواهد تا از یهودیانی که اموالشان را به خارج منتقل می‌کنند، خبرچینی کند. اما پرسشی که برایش مطرح شد و جوابی برای آن پیدا نکرد، این بود که چرا خبرچینی از یهودیان به این همه احتیاط نیاز دارد؟ این همه پنهان‌کاری برای چیست؟ پس از اینکه جواب قانع‌کننده‌ای پیدا نکرد، بی‌خیال این سؤال‌ها شد؛ البته نه از روی سهل‌انگاری. بلکه به این نتیجه رسید که او در این قضیه، ضرر نخواهد کرد. هرچه بود، این کار او را از آوارگی نجات می‌داد. رأفت دو روز اول را به گردش و خوش‌گذرانی پرداخت، اما در روز سوم، اصلاً از خانه خارج نشد. محسن که او را تحت نظر داشت، ابتدا فکر کرد که شاید دچار تب و لرز شده باشد، یا اینکه به علت سردی هوا در قاهره

سرما خورده باشد، اما وقتی در موعد مقرر به سراغش رفت، او را با لباسی مرتب و ظاهری تروتمیز دید.

- توی سه روز گذشته چیکار کردی، لیوی؟

این سؤال را در حالی پرسید که در این سه روز، او را به طور کامل زیر نظر داشت و حتی بعضی نکات ریز هم از نظر او دور نمانده بود. او فهمیده بود که رأفت دلش می‌خواهد مانند ثروتمندان و فرزندان اشراف زندگی کند و اینکه شهرت و خودنمایی را دوست دارد. او به هرکجا که می‌رفت، طوری رفتار می‌کرد که گویی هنوز هم عزیزدردانه پدر است.

وقتی رأفت داشت در مورد سه روز گذشته صحبت می‌کرد، محسن از او پرسید:

- یعنی تو دیروز اصلاً از خانه بیرون نرفتی؟

- نه!

- چرا؟

- راستش... ترسیدم!

- از چی ترسیدی؟

- پریشب، وقتی داشتم از یک رستوران بیرون می‌اومدم، «افرایم سلومون» رو دیدم.

محسن کاملاً می‌دانست که افرایم سلومون کیست. او همان جوان یهودی بود که در زندان اسکندریه با رأفت آشنا شده بود. محسن احساس کرد که احتیاط رأفت کاملاً به جا بوده است و هوشیاری او، شگفت زده‌اش کرد.

رأفت با سرخوشی و شادی‌ای که مدت‌ها از آن دور بود، تمام قاهره را زیر پا می‌گذاشت. به سینماها و تئاترها می‌رفت، از اهرام ثلاثه دیدن می‌کرد و روزی دیگر را در باغ وحش سپری می‌کرد تا اینکه دوباره احساس امنیت در درونش زنده شد. حالا او بدون ترس و احتیاط در خیابان‌ها قدم می‌زد. محسن هم تلاش می‌کرد تا به هر ترتیبی که می‌تواند، برای فردی به نام «لیوی کوهن»،

۱ فصل هشتم ۱۵۷

گذشته اجتماعی درست کند. این در حالی بود که می دانست جوامع یهود، نه تنها در مصر که در تمام دنیا، جوامع بسته ای هستند و در اکثر موارد همدیگر را می شناسند. به ویژه خانواده های بزرگ و ثروتمند که لازم بود رأفت در بین آن ها نفوذ کند. هدف او این بود که رأفت را به قلب اسرائیل بفرستد تا مانند یک شهروند اسرائیلی زندگی کند. پس باید برای او اصل و نسب اسرائیلی درست می کرد؛ اصل و نسبی که کشف کردن آن مشکل باشد.

مشکل دیگر این بود که این جوان باید به خانواده ای مربوط می شد که در مصر زندگی نمی کردند و سال ها پیش این کشور را ترک کرده بودند. پس ناچار بود بحث و تحقیق اش را در مورد خانواده ای محدود کند که سال ها پیش مصر را ترک کرده اند، یا از بین رفته اند و یا اینکه نزدیک است از یادها محو شوند. مشکل سخت و پیچیده بود و روزه روز نیز بر پیچیدگی اش افزوده می شد. روزی که محسن به رأفت مرخصی داد، در حقیقت به خودش هم این فرصت را داد تا بتواند تحقیقاتش را در مورد خانواده ساختگی او انجام دهد. راهی نداشت جز اینکه از اداره گذرنامه و تشخیص هویت کمک بخواهد. در آنجا هم موضوع ساده نبود، زیرا آرشیوی درست و درمانی وجود نداشت. محسن در جستجوی هویت خانواده ای بود که از مصر به مغرب عربی مهاجرت کرده باشند و این کار آسانی نبود. چون مغرب عربی شامل لیبی، تونس، الجزایر و مراکش می شد. این کشورها هم زیر نفوذ استعمار فرانسه یا انگلیس بودند. همچنین اکثر شهرها هم به سه قسمت تقسیم شده بود. یکی منطقه اروپایی ها بود. دوم منطقه عربی و سوم که کوی ملاح نامیده می شد، منطقه یهودیان بود. این منطقه مانند منطقه عربی، دارای دیوار بود، اما فرقی که با منطقه عربی داشت این بود که ورود و خروج به آن برای اهالی نیاز به اجازه نداشت. یهودیان مغرب عربی در هر شهری شناخته شده بودند و همین مورد، کار محسن را با مشکل مواجه کرده بود.

محسن در حال زیرو رو کردن پرونده‌های اداره گذرنامه بود که ناگهان به گنجی دست یافت. او به خانواده کوچکی برخورد کرد که تنها دو فرزند داشتند؛ یک پسر و یک دختر. جالب این بود که پسر خانواده، ژاکوب، دقیقاً با رأفت هم‌سن بود. نام پدر خانواده بنیامین حنania و اسم مادرش که در سی سالگی مصر را ترک کرده بود، راشل بود. دختر هم که دو سال کوچک‌تر از ژاکوب بود، «جان» نام داشت.

شغل بنیامین دوره‌گردی، پارچه‌فروشی و خرده‌فروشی بود و خانواده‌اش در یکی از محله‌های فقیرنشین قاهره زندگی می‌کردند. او با بقچه‌ای بردوش، به روستاهای اطراف و کنار رود نیل می‌رفت. چهره‌ای روستایی داشت و در بین روستاهای اطراف فروشنده‌ای معروف بود و مشتریان زیادی داشت. اما یک سال و چند ماه قبل از شروع جنگ جهانی، بنیامین حنania به علت نامعلومی تصمیم گرفت تا از مصر به سوی مغرب مهاجرت کند. تمام مدارکی که محسن آن‌ها را با دقت و تیزبینی و حرص زیاد مورد بررسی قرار داده بود، تأکید می‌کرد که بنیامین و خانواده‌اش، هیچ‌وقت به مصر برنگشته‌اند. بنیامین حنania در مغرب اقامت کرد. در خلال جنگ جهانی دوم، متحدین، مغرب عربی را اشغال کردند و با اشغال این کشورها، خانواده حنania نیز به طور کامل از بین رفت.

محسن ممتاز با استفاده از مدارک و اوراق موجود، نشانی خانواده حنania را که مربوط به هفده سال پیش می‌شد را به دست آورد و فوراً افرادش را برای بررسی و تحقیق به آنجا فرستاد. تمام گزارش‌های رسیده، مایه خوشحالی و آرامش بود. در مغرب عربی، همه خانواده بنیامین حنania را فراموش کرده بودند و کسی نشانی از آن‌ها در دست نداشت. مردم ابتدا وحشت کرده بودند و علت سؤال کردن آن‌ها را می‌پرسیدند. تمام‌شان به یاد داشتند که بنیامین بر خلاف همسر مهربانش، انسانی منزوی و گوشه‌گیر بود، به طوری که برای روزها

و گاهی یک هفته ناپدید می‌شد و دوباره خسته و فرسوده بازمی‌گشت. به جز چند روزی که سرگرم خرید اجناس از تجار منطقه بود، زیاد در خانه نمی‌ماند و دوباره ناپدید می‌شد.

همه این اطلاعات در اختیار محسن قرار گرفت تا از آن‌ها به عنوان گذشته ساختگی رأفت استفاده کند. همچنین لازم بود تا رأفت در جریان تک‌تک این اطلاعات قرار بگیرد و نام پدر، مادر، برادر و خواهر جدیدش را به خاطر بسپارد.

حالا رأفت باید به مکان‌هایی می‌رفت که محل تجمع یهودیان بود؛ از معبد گرفته تا قهوه‌خانه «ماتاتیا» و باشگاه «مکابی» و کافه رستوران استانبیلوس. خلاصه اینکه او باید به تمام محل‌های تجمع آشکار و پنهان یهودیان می‌رفت و داستان خانواده‌اش و فرارشان به مراکش را برای آن‌ها تعریف می‌کرد.

برای این کار، او باید می‌دانست که خانواده حنania در کجا اقامت داشتند. همچنین باید تاجرانی که با پدرش دادوستد می‌کردند را بشناسد. آن‌طوری که بعضی همسایه‌ها می‌گفتند، آقای حنania همیشه ژاکوب را همراه با خودش به روستاها می‌برد و در طول اقامت کوتاهی که در قاهره داشت، به هیچ‌وجه از او دور نمی‌شد. پس رأفت باید داستانی دقیق از خود و خانواده‌اش ارائه می‌کرد. او باید قصه زندگی‌اش را این‌طور تعریف می‌کرد:

«هفت ساله بودم که از مصر رفتیم؛ اما بعد از حمله متحدین به مغرب عربی، پدر و مادرم مردند و جنگ من و خواهرم رواز هم جدا کرد. من حتی نمی‌دانم اون زنده است یا مرده؟»

او همچنین باید از سختی‌های دوران کودکی‌اش بسیار سخن می‌گفت. برای این کار لازم بود تا مکان‌های دوران کودکی ژاکوب را به خوبی بشناسد و با آن مکان‌ها آشنایی پیدا کند. ضمناً باید دنبال کار می‌گشت، هرکاری که باشد؛ هرچند بی‌ارزش. او راهی نداشت جز اینکه خودش را در میان یهودیان رها

کرده و به دست سرنوشت بسپارد.

او در باشگاه مکابی می‌توانست با طبقات اجتماعی مختلف یهودیان آشنایی پیدا کند. او باید خیلی هوشیارانه با یهودیان طرح دوستی می‌ریخت. باید در معبد نمازشان را با دقت می‌آموخت و دین‌شان را می‌شناخت. او باید در نقش یک یهودی متدین ظاهر شده، زیارت معبد را واجب دانسته و همچنین روز شنبه را بسیار محترم بدارد. حالا در باشگاه یا کافه‌ها، جایی مخصوص به خود را انتخاب کرده بود و دوبار در هفته با محسن ملاقات می‌کرد؛ نه یک ملاقات عادی، بلکه دیداری کاملاً سری.

رأفت آموخت زمانی که تحت مراقبت است، نباید با محسن ملاقات کند یا با او حرفی بزند؛ حتی اگر شانه به شانه هم راه بروند و باید ملاقات را به وقت دیگری موکول کند.
رأفت پرسید:

- کی من روزیر نظر می‌گیره و تعقیب می‌کنه؟

- پلیس!

- یا خدا!

محسن لبخند زد و گفت:

- چی شده؟

- اگه پلیس من رو تعقیب می‌کنه، پس تو چیکاره‌ای؟

محسن جواب سؤال رأفت را نداد و ادامه داد:

- پلیس نه تنها تو رو تعقیب می‌کنه، حتی ممکنه تو رو دستگیر هم بکنه!

این بیشتر از طاقت و توانایی رأفت بود. از طرف دیگر، محسن می‌خواست قدرت و توانایی او را در مقابله با موقعیت‌های احتمالی و حوادث ناگهانی امتحان کند.

آماده‌کردن رأفت، هشت ساعت کامل وقت گرفت. محسن هشت ساعت با

جوان نشست و داستان خانواده حنایا را به طور کامل برایش تعریف کرد. همچنین به او یاد داد که چگونه رفتار کند، با چه کسی بنشیند و چه بکند و چه نکند. ضمناً لازم بود تا رأفت شماره تلفن منزل و محل کار محسن را به یاد بسپارد؛ نه اینکه روی کاغذ بنویسد، که این کار مطلقاً ممنوع بود. او باید تنها در اوقات ضروری با محسن تماس می‌گرفت؛ یعنی وقتی که جاننش در خطر می‌افتاد!

محسن پرسید:

- کاملاً متوجه شدی؟

- بله قربان.

ساعت از شش بعد از گذشته بود. هنگامی که محسن احساس کرد رأفت اطلاعات لازم را فراگرفته است، از او خواست تا با هوشیاری حرکت کند عجله را کنار بگذارد. همچنین لازم بود تا در روزهای ملاقات، آنچه را که دیده و شنیده و انجام داده، کوچک و بزرگ، مهم و غیرمهم، به او گزارش دهد. جوان پرسید:

- اسم پدر و مادر و خواهرم رو گفتی، اما اسم خودم رو نه!

- ژاکوب.

لحظاتی سکوت برقرار شد. بعد از آن، رأفت گفت:

- ژاکوب... بنیامین... حنایا.

نامی که قرار بود او تحت لوای آن و به عنوان یک یهودی زندگی کند.

[فصل نهم]

[استانبولوس]

در ساختمان سازمان امنیت و اطلاعات، به محض اینکه جوان روستایی وارد اتاق شد تا دولیوان آب پرتقال و دو استکان قهوه را روی میز، روبروی خانم سمحون و عزیز جبالی بگذارد، آن‌ها از صحبت دست کشیدند. جوان بعد از یک دقیقه کارش را انجام داد و اتاق را ترک کرد، ولی سکوت هنوز هم بر فضای اتاق حکم فرما بود.

عزیز دست دراز کرد و استکان قهوه‌اش را برداشت. هلن هم کمی از آب پرتقال را نوشید. او حس کرد که عزیز جبالی در گذشته گم شده است، به همین دلیل، ترجیح داد سکوت را نشکند. سکوت ادامه داشت تا اینکه عزیز بعد از روشن کردن سیگارش، دوباره به گفت‌وگو بازگشت...

در اواخر سال ۱۹۵۴، کوی «مصر نو» منطقه‌ای اعیان‌نشین بود که خانواده‌های بزرگ و متوسط به بالا و تعداد قابل‌توجهی از ثروتمندان در آن زندگی می‌کردند. ساختمان‌های این منطقه، بزرگ، وسیع و بلند بود و

بیشتر آن‌ها توسط شرکتی بلژیکی ساخته شده بود. این محله هیچ شباهتی با دیگر محله‌های قاهره نداشت. خیابان‌های «مصرنو»، به ویژه بعد از غروب آفتاب، تقریباً خالی بود. آن‌هایی هم که ماشین داشتند اتومبیل‌های خود را در گاراژهای خصوصی می‌گذاشتند.

وقت ملاقات ساعت نه بود. ساعت هشت و پنجاه و پنج دقیقه، یک اتومبیل سیاه رنگ آمریکایی، از همان‌هایی که تنها افراد متمول سوار می‌شوند، با سرعت بسیار کمی وارد یکی از این خیابان‌ها شد و راهش را ادامه داد تا جلوی یک ساختمان پنج طبقه ایستاد. محسن ممتاز پشت فرمان نشسته بود. محسن در هر ملاقاتی که با رأفت داشت، از ماشین‌های مختلف با شکل و اندازه و رنگ‌های مختلف استفاده می‌کرد، اما شماره این ماشین‌ها تغییری نمی‌کرد. محسن در دو ماه گذشته، شیوه مراقبت و گریز را کاملاً به جوان آموزش داده بود. او بعضی اوقات، عمداً فرد دیگری را برای مراقبت از رأفت می‌فرستاد؛ اما جوان در اکثر مواقع موفق بود و توانایی و هوشیاری بیش از اندازه‌اش در درک موقعیت‌ها را به خوبی نشان می‌داد.

بعضی مواقع رأفت چنان در نقش یک یهودی فرومی‌رفت و در آن غرق می‌شد که شگفتی محسن ممتاز را برمی‌انگیخت. گاهی بر سر هر چیز با محسن ممتاز سازش می‌کرد؛ البته تنها به خاطر اثبات حسن نیتش، نه اینکه از این کار هدفی خاص داشته باشد. محسن هم درحالی که لبخند می‌زد، با خودش می‌گفت که این جوان، از هر یهودی‌ای، یهودی‌تر از آب درآمده است!

رأفت آموزش‌هایش را با سرعتی خارق‌العاده پشت سرمی‌گذاشت، به طوری که گاه موجب بحث و مجادله سختی میان محسن ممتاز و حسن صفر درباره سرعت آموزش‌ها می‌شد. با اینکه حسن صفر فرمانده این عملیات سری بود، اما تمام کار را به دوست و همکار زیردستش واگذار کرده بود.

محسن ممتاز در آن شب، خبر وحشتناکی برای جوان داشت. او به خوبی

می‌دانست که این خبر برای رأفت، بسیار سخت و رنج‌آور است. ماشین و چراغ‌هایش را خاموش کرد و با چشمانی باز و محتاط، اطراف را زیر نظر گرفت. پنج دقیقه به وقت مقرر باقی بود. خیابان در سکوت مطلق فرو رفته و خالی از هر رهگذری بود. به نظر می‌رسید که همه چیز بروفق مراد است. در این هنگام، رأفت در یکی از ایستگاه‌های متروی محله «مصرنو» پیاده شد. او چند بار مسیرش را عوض کرده و از راه‌هایی عجیب گذشته بود تا با محسن دیدار کند.

روزی از محسن در مورد این پنهان‌کاری‌ها پرسیده بود و پاسخ شنید که برای حفظ جان‌ش، بهتر است اینچنین کند و ادامه داده بود که یهودیان یا افراد پلیس، نباید او را با محسن ببینند. البته رأفت از این پاسخ‌ها قانع نشده بود، چون با خودش می‌اندیشید که پنهان‌کاری و سری بودن در مقابل افراد پلیس چه معنایی دارد؟ اصلاً چرا یک افسر پلیس در مقابل همکارانش پنهان‌کاری می‌کند؟ و دوباره به این نتیجه می‌رسید که محسن فردی از افراد پلیس است و در ارتباط با یهودیان وظیفه‌ای خاص دارد و تمام این کارها هم بخشی از دوره آموزشی اوست. او خودش را با این تصورات قانع می‌کرد.

در آن شب سرد، رأفت آخرین نفری بود که از ایستگاه بیرون آمد. کتش را محکم دور خودش پیچید، به سرعت خیابان را طی کرد و در تاریکی پنهان شد. مترو در حال دور شدن بود و صدای آن سکوت شب را می‌شکست. رأفت همچون مأموران آموزش‌دیده، با دقت نگاهی به اطراف انداخت. موهای خود را شانه کرده بود و لباس‌هایی اتوکشیده به تن داشت، اما رنگ‌پریده به نظر می‌رسید. دست‌هایش را در جیب شلوارش فروبرد. آخرین نگاه را به اطراف انداخت و از خیابان عبور کرد. بعد از بیست ثانیه، با گام‌هایی منظم وارد خیابانی شد که اتومبیل محسن در آن پارک شده بود. وقتی نزدیک خانه‌ای که ماشین در مقابل آن بود رسید، سرعتش را کم کرد. در نور

کم خیابان، به سختی شماره خانه را خواند. لحظه‌ای به پشت سر نگاه کرد تا مطمئن شود که تحت تعقیب نیست، سپس به راهش ادامه داد و به سوی ماشین رفت. نگاهی به شماره ماشین انداخت و سوار شد.

رأفت و محسن از همان ابتدا، یک رستوران را به عنوان پاتوق دائمی‌شان انتخاب کردند. چند روزی که گذشت، رأفت تمام مشتریان دائمی کافه و به خصوص یهودیان را شناخت. او جوانی باریک‌اندام بود که با لباس‌هایی ساده و چشمانی نافذ و نگران، تنها به کافه می‌آمد و فقط یک فنجان قهوه صرف می‌کرد. حدود یک یا دو ساعت می‌نشست و با هرکسی که هم صحبت می‌شد، با مهربانی و ادب با او گفت‌وگو می‌کرد. بعد از چند روز، دیگر همه داستان اسرارآمیز او را می‌دانستند. یک روز استانبیلوس، پسر صاحب رستوران، که سخن‌چینی را دوست داشت و به آن به چشم یک ویژگی خاص انسانی نگاه می‌کرد و از آن لذت می‌برد، وقتی نتوانست حرفی از زیرزبان رأفت بیرون بکشد، او را به گوشه پیشخوان دعوت کرد. رأفت هم با سادگی و مهربانی دعوتش را پذیرفت و نزد «مانو»، صاحب رستوران، رفتند. مانو متخصص به حرف آوردن آدم‌های ساکت و رازدار بود، اما خود صاحب رستوران به شکل عجیبی مجذوب رأفت الهجان شد. احساس می‌کرد نشستن و صحبت کردنش جذابیت خاصی دارد، به طوری که گفت‌وگوی آن‌ها تا موقع تعطیلی رستوران ادامه پیدا کرد. رأفت الهجان حاضر جواب بود، نکته‌های ظریفی می‌دانست و از لب‌هایش طنز می‌بارید؛ طنزهایی تلخ و گزنده. او از گذشته پر محنت خود سخن گفت:

«آلمانی‌ها پدر و مادرم را در مراکش کشتند. در زمان جنگ جهانی دوم هم از خواهرم جدا شدم و تا الان خبری از او ندارم. فعلاً مقدار کمی پول دارم و به دنبال کار می‌گردم.»

استانبیلوس داوطلب شد تا فردا، از افرادی که می‌توانستند کاری برای این

جوان ناامید پیدا کنند، پرس و جو کند. وقتی لیوی کوهن یا همان رأفت الهجان، روز بعد و در موعد مقرر به رستوران آمد و در همان جایی نشست که دیروز نشسته بود، احساس کرد که همه چشم‌ها متوجه اوست. مطمئن شد که استانبیلوس، کاری را که باید، به خوبی انجام داده است و حالا تمام مشتریان این کافه-رستوران، داستان ساختگی زندگی او را شنیده‌اند. یک فنجان قهوه خواست. درحالی که گارسون استکان قهوه را روی میز می‌گذاشت، شخصی وارد شد و به طرف گوشه مخصوص یهودیان رفت. شخص تازه‌وارد صندلی را گرفت و چرخید تا بر روی آن بنشیند، اما این کار را نکرد. چشمش را تنگ کرد و به جلونگاه کرد و فریاد زد:

- این که؟... لیوی کوهن؟

رأفت با مهربانی لبخند زد. افرایم سلومون، همان زندانی یهودی که با او در زندان اسکندریه آشنا شده بود، به طرف او می‌آمد. رأفت ایستاد تا با حرارت و گرمی با او احوال‌پرسی کند. افرایم سلومون خواست صحبت کند، ولی رأفت با فشار خفیفی روی دستش او را متوجه کرد فعلاً ساکت باشد و این چنین کلمات در پس لب‌های سلومون متوقف شد.

رأفت او را به یک فنجان قهوه دعوت کرد و صحبت‌شان خیلی عادی ادامه پیدا کرد. افرایم از حال و احوال او پرسید. سپس با کلماتی نامفهوم و آهسته درباره مصری‌ها، حکومت و کارهایی که حکومت می‌خواهد انجام دهد صحبت کرد. ناگهان افرایم چیزی را به یاد آورد و پرسید:

- راستی... اون‌ها چرا تورو دستگیر کرده بودن؟

رأفت جوابی نداد و تنها با غم و اندوه نگاهی به اطرافش انداخت. سپس از زندگی‌اش نالید و گفت:

- از وقتی از زندان آزاد شدم، یکسره دارم دنبال کار می‌گردم.

اما افرایم باز اصرار کرد و پرسید:

- انگلیسی‌ها چرا تورو توی لیبی دستگیر کرده بودن؟

در آن روزها که تنها شش سال از تأسیس اسرائیل می‌گذشت، داستان جنگ و ستیز بین انگلیسی‌ها و یهودیان از یک طرف و فلسطینی‌ها از طرف دیگر، افکار عمومی را به خود معطوف کرده بود. پس رأفت به سوی افرایم سلومون برگشت و با تمسخر گفت:

- انگلیسی‌ها برای چی یهودی‌ها رو دستگیر میکنند؟

افرایم خواست صحبت را ادامه بدهد، اما او بلند شد و درحالی که دل‌تنگ و گرفته به نظر می‌آمد، دو قرش روی میز گذاشت و از افرایم اجازه گرفت که برود. او گفت با شخصی که می‌خواهد کاری برایش دست و پا کند، قرار ملاقات دارد. سپس با عجله رستوران را ترک کرد؛ انگار از چیز مبهمی فرار می‌کرد. مشتریان رستوران به آنچه اتفاق افتاده بود، بی‌توجه بودند، اما افرایم سلومون وقتی که به سوی جمع یهودیان برمی‌گشت، در فکر بود و به جایی که جوان رفت، می‌نگریست. یکی از دوستانش از او پرسید:

- افرایم! چی شده؟

و او همه داستان را برای جمع تعریف کرد و گفت که مطمئن است او یهودی است. دوستان افرایم با دقت به حرف‌هایش گوش دادند و سپس داستانی که استانیلوس به کمک «مانو» از زیر زبان جوان کشیده بود را تعریف کردند؛ داستانی که با گفته‌های سلومون تطبیق داشت. افرایم پرسید:

- اون از کی می‌آد اینجا؟

- از دو، سه هفته پیش.

- هر روز می‌آد؟

- آره، هر روز می‌آد و یه گوشه تنها می‌شیند.

فردای آن روز و قبل از اینکه جوان طبق معمول به رستوران بیاید، افرایم

سلومون در آنجا بود. به نظرمی آمد نگران و مراقب اوضاع است تا اینکه جوان در میانه درستوران ظاهر شد. افرایم با اشتیاق پرسید:

- دیروز کاری گیت اومد؟

رأفت در حالی که گرفته و ناراحت به نظرمی رسید، جواب داد:

- اگر کار پیدا کرده بودم، برای چی بیام اینجا؟

- توجه کاری دوست داری؟

رأفت در حالی که لبخند می زد، با تمسخر گفت:

- هر کاری...

- بازاریابی میکنی؟

به این ترتیب، اولین گام مهم در نقشه طرح ریزی شده برداشته شد. در میدان «عتبة الخضراء» در قاهره، تاجر ساعت فروشی به نام «موریس لیوی» بود. پدر و مادرش او را از دوران کودکی «سوسو» صدا می کردند و این اسم تا به امروز روی او مانده بود. تجارت موریس روبه راه بود. هر کس که از او خرید می کرد از حرص و یهودیت او می نالید، اما در کارش تقلب نمی کرد. «موریس لیوی» برادر افرایم سلومون بود. در آن سال ها که یهودی ها حریص بودند تا نام هایشان را عوض کنند، اختلاف نام خانوادگی دو برادر چیز عجیبی به نظر نمی رسید.

در طول مسیر، افرایم اصرار داشت داستان زندگی جوان را از زبان خودش بشنود و رأفت با کوتاهی و اختصار، داستانی را که برای استانیلوس تعریف کرده بود، برای افرایم تعریف کرد. با این حال، افرایم از اصرار و پافشاری خود دست بر نمی داشت و دوباره از علت اخراجش به دست نیروهای انگلیسی پرسید. ناگهان رأفت در جایش ایستاد. افرایم فریاد زد:

- لیوی، تواز من میترسی؟

- من لیوی نیستم!

- تو خودت این روبه من گفتی.

- درسته... اما به تو نمیگم که چرا انگلیسی‌ها من رو اخراج کردن!

افرایم خواست به صحبت ادامه دهد، اما جوان گفت:

- اگر مصری‌ها بفهمن، دوباره من رو میندازن زندان. من واقعاً خسته

شده‌ام. خسته شده‌ام از رفتن به این زندان و اون زندان...

سپس به راه خود ادامه دادند و تا مدتی سکوت برقرار شد. در این مدت

رأفت داشت با کلماتی مبهم، با خودش حرف می‌زد:

- خسته شدم، دوست دارم زندگی کنم...

وقتی افرایم او را به برادرش، «سوسو»، معرفی کرد، او بلافاصله موافقت کرد تا

رأفت را به تاجرانی که به دنبال دلال کالاهایشان بودند معرفی کند. همچنین

قرار شد تا «سوسو»، خودش ضمانت او را هم بکند. حالا قدم دوم نقشه

طرح‌ریزی شده نیز تحقق پیدا کرده بود.

رأفت در معاشرت با مردم بسیار موفق بود. همین هم باعث شد تا تنها پس

از چند هفته، موفقیت‌های چشمگیری کسب کند. او توانست توجه یهودیان

مصر، از تاجران بزرگ گرفته تا افراد متوسط الحال را، به سوی خود جلب کند

و داستان زندگی‌اش با سرعت زیاد میان تمام یهودیان پراکنده شد. شخصیت

او جاذبه و کششی داشت که هر فردی را در همان دیدار اول تحت تأثیر قرار

می‌داد.

مورد دیگری که در او قابل‌توجه بود، این بود که نقش یک متواری را

خوب بازی می‌کرد. البته این مسئله زمانی به چشم آمد که یک شب در

کافه استانبولوس نشسته بود و پلیس او را دستگیر کرد. البته او قبلاً از این

موضوع اطلاع داشت. محسن به او گفته بود که موج دستگیری یهودیانی که

فعالیت‌های مشکوک دارند، در راه است. در آن روزها اسرائیل تمام تلاش

خود را به کار گرفته بود تا رابطه بین افسران جوان، مخصوصاً آن جوان ناسیونالیستی که برای وطنش اهمیت زیادی قائل بود، یعنی جمال عبدالناصر را با آمریکا تیره تر کند. درست بعد از دستوری که عبدالناصر مبنی بر ممنوعیت عبور و مرور کشتی های اسرائیلی در خلیج عقبه صادر کرد، گروهی یهودی طی یک عملیات ویژه چند مؤسسه آمریکایی را در قاهره منهدم کردند. پلیس موفق شد افراد این گروه را دستگیر کند و توطئه کاملاً بر ملا شد. همین موضوع، رابطه بین حکومت مصر و یهودیان مقیم این کشور، مخصوصاً آن هایی که شناسنامه مصری نداشتند را تیره کرد. دستگیری یهودیان در اواخر سال ۱۹۵۴ شدت گرفت و آن هایی که شناسنامه مصری نداشتند به خارج از کشور فرستاده می شدند. یهودیان مصری هم اگر دستگیر می شدند، آزاد می شدند و بلافاصله تقاضای مهاجرت می کردند که در بعضی موارد قبول می شد و در بعضی موارد، به دلایل امنیتی، تقاضای شان مورد پذیرش قرار نمی گرفت. رأفت به اندازه ای که نیاز داشت، از شغلش پول به دست می آورد و از برکت وجود او، «سوسو» هم بدون هیچ کوشش و تلاشی، سود کلانی به جیب می زد. دوستی اش با یهودیان بیشتر و محکم تر شد. آن ها را شناخت و آن ها هم او شناختند. او حتی موفق شد با بعضی از تجار دوست شود، به طوری که یکی از آن ها، یک بار او را شب جمعه برای شام به خانه دعوت کرد، اما رأفت با عصبانیت آن را نپذیرفت و گفت که «شنبه» از غروب جمعه شروع می شود و تا غروب شنبه ادامه دارد! این گونه بود که خیلی ها فهمیدند او واقعاً جوان متدینی است! در اوایل کار، معبد رفتنش نظم و ترتیب خاصی نداشت، اما بعد از اینکه وضع مالی اش روبه راه شد، با برنامه ای مشخص و به طور مرتب به معبد می رفت. شیوه های عبادت آن ها را جویا می شد، تورات می خواند و روزه روز درباره مذهب آن ها اطلاعات بیشتری کسب می کرد. این چنین در بین یهودیان شناخته شد تا اینکه آن شب فرارسید.

رأفت بنا به عادت، در کافه رستوران و در کنار افرایم سلومون نشسته بود و با او گفت و گومی کرد. حادثه انفجار مؤسسات آمریکایی توسط سه نفر از افراد عملیات ویژه اسرائیل هنوز ورد زبان ها بود. هر سه نفر آن ها دستگیر، محاکمه و به اعدام محکوم شدند. طبعاً چنین افرادی برای یهودیان یک قهرمان به شمار می آمدند. همچنین بعضی از کنایه های رأفت به افرایم سلومون، حس کنجکاوی او را برانگیخته بود. در همین هنگام، اتومبیل پلیس در مقابل رستوران ایستاد و از آن، یک افسر و چند سرباز پیاده شدند و رأفت و افرایم سلومون را با هم دستگیر کردند. آن دو به ساختمان وزارت کشور برده شدند. نزدیک به دو ساعت، بدون اینکه هیچ سؤالی از آن ها پرسیده شود، در را به روی آن ها بسته بودند. رأفت در کنار پنجره ای که به خیابان باز می شد ایستاده بود و نگران به خیابان نگاه می کرد. افرایم در حالی که می لرزید به او نزدیک شد و پرسید:

- چرا ما رو آوردن وزارت؟ چرا نبردن مون بازداشتگاه؟

رأفت مدتی ساکت ماند. سپس به طرف او برگشت و به آرامی گفت:

- افرایم خوب گوش کن، اگه برای من اتفاقی بیفته، تو باید بدونی که من

واقعاً کی هستم، اسم من «ژاکوب حنانيا» است.

برای چند ثانیه سکوت برقرار شد. رأفت دوباره تکرار کرد:

- اسم من ژاکوب بنیامین حنانيا است.

سکوت دوباره فضای اتاق را فراگرفت و بعد صدای جوان به گوش رسید:

- من و خواهرم اینجا به دنیا اومدیم. پدر و مادر من قبل از جنگ جهانی

دوم به مغرب عربی مهاجرت کردن... ولی آلمانی ها ما رو دستگیر کردن...

چشمانش برق وحشتناکی زد و زمزمه کرد:

- و حالا، یا ما یا اونها... فهمیدی... یا ما یا اونها...

بعد از آن دیگر چیزی نگفت و دوباره سکوت برقرار شد. افرایم نیز به سکوت

پناه برده بود.

شب از نیمه گذشته بود که از آن‌ها خواستند پیش افسر پلیس بروند. افسر داشت اوراق پیش رویش را ورق می‌زد. از آن‌ها سؤالاتی معمولی پرسید، اما ناگهان ساکت شد و درحالی که چشمش را به رأفت دوخته بود، با تمسخر پرسید:

- گفتی سمت چیه؟

- لیوی کوهن، قربان.

افسربه طرف او بلند شد و درحالی که او را تهدید می‌کرد، فریاد زد:
- لیوی کوهن یا «جان دارلینگ»؟

وقتی افسر پلیس اسم «جان دارلینگ» را بر زبان آورد، نزدیک بود افرایم سلومون غش کند، زیرا در این اسم، جواب سؤال‌های او و یهودیان دیگر نهفته بود که از خود می‌پرسیدند: لیوی کوهن کیست؟

در آن سال‌ها «جان دارلینگ» بین یهودیان مصر به عنوان یک قهرمان مطرح بود. او که نام اصلی‌اش «آوراهام دار» بود، یکی از افراد مزدور و خطرناک اسرائیل بود که در سازماندهی یهودیان، اعمال تجسسی، تخریب مؤسسات، قاچاق دلار و فرستادن اموال یهودیان به اسرائیل نقش حساسی داشت.

افرایم سلومون همان شب آزاد شد، اما رأفت الهجان یا لیوی کوهن در بازداشت باقی ماند. افرایم سلومون ساختمان وزارت کشور را ترک کرد و تا قبل از طلوع آفتاب فردا، لیوی کوهن تبدیل به یک قهرمان اسطوره‌ای شد! جالب اینکه اندکی بعد، ساختمان وزارت کشور پر شد از خانواده‌هایی یهودی که برای قهرمان خود غذا، نوشیدنی و هدیه آورده بودند.

وقتی که رأفت الهجان بعد از چند روز از بازداشت آزاد شد، خسته و ناتوان به نظر می‌رسید، اما از طرف یهودیان قاهره، استقبال بی‌نظیری از او صورت

گرفت. تمام درها به رویش باز شده بود. او از همه، مهربانی و عزت و احترام می‌دید و دعوت‌های سخاوتمندانه‌ای از او می‌شد، اما او با سرسختی‌ای انقلابی، پناه‌بردن به دیگران را رد کرد و به همان کار سابق خود که بازاریابی بود، بازگشت. با اینکه او مانند تمام یهودیان دستگیر شده، تقاضای مهاجرت کرد، اما با درخواست او موافقت نشد و همین موضوع، او را در بین یهودیان معروف‌تر و ارزش‌آورد را بیشتر و بیشتر کرد.

در اواخر سال ۱۹۵۴، یکی از افراد دستگیر شده عملیات ویژه «لاوون» خودکشی کرد و ابتدای سال ۱۹۵۵، حکم اعدام دو نفر دیگر اجرا شد. در این حال، شهرت رأفت و احترامش نزد همه یهودیان بیشتر شد، به طوری که شهرت او مرزهای مصر را نیز در نوردید. او بارها دستگیر شد، بارها تقاضای مهاجرت کرد و طبعاً با تقاضای او موافقت نمی‌شد. روزی در خیابان «ازهر» وارد فروشگاه‌ای بزرگ شد. صاحب فروشگاه یکی از سرمایه‌داران یهودی‌الصل لبنانی بود. همین‌که وارد فروشگاه شد، به او گفته شد که صاحب فروشگاه می‌خواهد تو را ببیند. او عادت کرده بود که از بزرگان یهود درخواست ملاقات نکند و به هر فروشگاه یا محل کسبی که می‌رفت، فقط کار خرید و فروش را انجام می‌داد. قبلاً فقط یک بار و آن هم به طور اتفاقی، با صاحب فروشگاه دیدار کرده بود و چون ارزشی برایش قائل نشده بود، او نیز صاحب فروشگاه را نادیده گرفته بود.

کارگر فروشگاه آهسته در اتاق را زد، سپس وارد شد و جوان در پشت در منتظر ماند. همه‌ای به گوش رسید و بعد از آن، جوان با صدای محکم و بلند صاحب فروشگاه به خود آمد:

– بگو بیاد تو.

رأفت به اتاقی که کهنه، اما پر از اشیای گران‌قیمت بود وارد شد. صدای بسته‌شدن در را پشت سر خود به آهستگی شنید. چشمش به مرد

کوچک اندامی که روی صندلی نشسته بود، افتاد؛ گویی در آن صندلی بزرگ گم شده بود. صدای مرد گوشش را آزار داد.

- بیا ژاکوب، بیا پیش من بشین تا خوب بینمت.

قلبش به لرزه افتاد. این همان نام ساختگی او بود و درست در همین لحظه، آرزوی محسن ممتاز تحقق یافت. باادب و نزاکت بسیار به سمت صندلی ای که در مقابل میز بود رفت و خواست بنشیند که صدای گوش خراش مرد دوباره بلند شد:

- اونجا نه... بیا... بیا روی این صندلی بشین تا بتونم خوب بینمت.

روی همان صندلی ای که مرد به آن اشاره کرده بود، نشست. نور چراغی که روی میز بود، تمام چهره اش را فراگرفت. او نیز پیرمرد را دید. پیرمردی شصت ساله با چشمانی آبی و سرد. جوان در چهره اش دقیق شد. بله، او همان روباه مشهور تجارت بود! همان «خواجه صروف» که در بازار «ازهر» و «موسکی»، همه از زرنگی او می گفتند. صدای پیرمرد، او را به خودش آورد:

- تو کی هستی؟

ناگهان قلبش فروریخت. در مقابل امتحان بسیار سختی قرار گرفته بود. با تبسم گفت:

- قربان، مگه شما من رو با اسم خودم صدا نزدید؟

سکوت پیرمرد باعث شد تا رأفت ادامه بدهد:

- ژاکوب بنیامین حنانيا.

پیرمرد یهودی همچنان با چشمانی بی روح و چهره ای بی روح تر، ساکت بود. رأفت بلافاصله فهمید که این تاجر یهودی، پدر خیالی او را می شناسد؛ و حدسش نیز درست بود. پیرمرد داشت در صورت او به دنبال نشانه های چهره پدرش می گشت.

- من به پدرت گفتم، اینجا بمونی بهتره... ولی اون گوش نکرد.

قلبش به شدت به تپش افتاد، به طوری که حتی دنده‌هایش به درد آمد. او می‌دانست که جمله خواجه صروف، گذرنامه او به دنیای ناشناخته و مبهم یهودیان است. هنگامی که فروشگاه را به سوی خیابان ازهرترک کرد، شادی‌ای که تمام وجودش را در بر گرفته بود، احساس کرد. او حالا می‌دانست که این آزمون دشوار را با نمره‌ای عالی پشت سر گذاشته است. وقتی این خبر مهم را به محسن داد، هردو از شادی در پوست خود نمی‌گنجیدند. محسن هم خبر مهمی برای او داشت. خبری که گفتنش نیاز به وقت زیادی داشت.

محسن اتومبیل را به سوی مسیری پیچیده راند تا اینکه سراز میدان «سینت فاطیما» که یکی از میدان‌های مشهور در محله «مصرنو» بود، درآوردند. سرانجام در مقابل خانه‌ای دوطبقه پارک کرد. در طبقه بالا، عمو عبوده با حرارت اما خواب‌آلود، از آن‌ها استقبال کرد. وقتی آن‌ها رسیدند مرد خواب بود و بعد از اینکه دو استکان چای برای آن‌ها ریخت، اجازه خواست تا برود و به خوابش ادامه بدهد.

رأفت عادت کرده بود در ملاقات‌هایش با محسن، گزارشی در مورد آنچه از ملاقات قبل تا آن زمان اتفاق افتاده بود، بنویسد. محسن نیز اول گزارش را می‌گرفت و در جیبش می‌گذاشت و سپس وقایع را از زبان خودش می‌شنید. در طول راه ساکت بودند. رأفت نگران به نظر می‌رسید و عجله داشت تا خبر ملاقات با خواجه صروف را زودتر به محسن بگوید. محسن همانند مجسمه ساکت بود. هنگامی که عمو عبوده از اتاق خارج شد، رأفت گزارشش را به محسن تحویل داد و گفت:

– حالا میتونم بگم که من آماده آماده‌ام!

محسن گزارش را در جیبش گذاشت و خود را برای سخن گفتن آماده کرد. برای گفتن حرف‌هایی که تلخ بود.

۱ فصل نهم ۱۷۷

- آماده برای چی؟

رأفت با خوشحالی گفت:

- آماده‌ام تا خبرهای یهودی‌هایی که توی مصر هستن رو یک به یک تقدیم کنم.

او انتظار داشت که محسن تعجب کند و در مورد حوادثی که اتفاق افتاده سؤال بپرسد، اما او گفت:

- این چیزی نیست که من می‌خوام!...

رأفت شگفت‌زده حرف او را برید:

- یعنی چی؟!

- من اخبار یهودی‌های مصر رو نمی‌خوام...

سکوت سنگینی فضای اتاق را فراگرفت. در یک لحظه چشمان‌شان به هم دوخته شد.

- من از تو اخبار یهودی‌هایی که توی اسرائیل هستن رو می‌خوام!

رأفت ناگهان احساس کرد که چاهی عمیق در زیرپایش دهان باز کرده است. محسن از جایش بلند شد و درحالی که در اتاق قدم می‌زد، گفت:

- من نمی‌خوام الان جواب بدی... می‌خوام خوب فکر کنی...

جوان سکوت کرده بود. نگاهش را به محسن دوخت. حس می‌کرد بی‌وزن شده و انگار در فضا شناور است. محسن ادامه داد:

- بعد از اینکه فکر کردی، اگه دیدی نمی‌تونی این کار رو انجام بدی،

مهم نیست. شاید راه دیگه‌ای باشه که بتونی توی اون به دین و آئین

و کشورت خدمت کنی! ولی دوست دارم بهت بگم که کشورت به تو

نیاز داره...

رأفت صادقانه گفت:

- من جونم رو توی این راه فدا می‌کنم.

او این جمله را آن قدر ساده بیان کرد که قلب هر انسانی را تحت تأثیر قرار می داد. محسن درحالی که به سویش می آمد، گفت:

- نه! میخوام خوب فکر کنی!

- من دارم بهت میگویم حاضرم گردنم رو توی این راه بدم.

- رأفت!...

رأفت بلند شد و رو در روی محسن ایستاد.

- اسم من لیوی کوهن است آقای محسن بیگ و اسم حقیقی من که امروز خواجه صروف من رو با اون صدا زد، ژاکوب بنیامین حنانيا است.

محسن برای چند لحظه در صورت جوان خیره شد. خبری که او امشب برایش آورده بود، بسیار ارزشمند بود. برای چند ثانیه خشکش زد، زیرا او خواجه صروف را خوب می شناخت و مقام و ارزش او را در میان یهودیان مصر می دانست. محسن به طرف صندلی اش رفت و روبه روی رأفت نشست و گفت:

- بشین و بگو چه اتفاقی افتاده؟

- اون پدرم رو می شناخته. قبل از اینکه پدرم مهاجرت کنه، خواجه صروف اون رو نصیحت کرده که منصرف بشه و بهتره که توی مصر بمونه، اما پدرم لجاجت کرده و...

کلماتش همچون مروارید برای محسن گران بها بود.

- ...امروز صبح رفتم فروشگاه تا پول های قبل رو بگیرم و نمونه جنس نشون شون بدم. دیدم شاگردهای مغازه میگویند خواجه صروف با تو کار داره.

او به تعریف داستانش برای محسن ممتاز ادامه داد؛ داستانی که نتیجه شش ماه تلاش و کوشش شبانه روزی آنها بود.

محسن وقتی در آن شب فراموش نشدنی به خانه برمی گشت، در فکر رأفت

بود. رأفت که از خانواده و کشورش جز آزار و اذیت چیزی ندیده بود، وقتی فهمیده بود که آن‌ها به او نیاز دارند، جانش را بر کف دست گرفته بود. محسن گاهی اوقات احساس می‌کرد که یکی از سربازان انقلاب است و دارد در مسیر سازندگی کشورش قدم برمی‌دارد؛ اما آن جوان چه؟ او یک دزد بود و حالا علی‌رغم سن کمش، به شدت شکسته شده بود، اما می‌خواست به قلب خطر قدم بگذارد.

محسن به رختخواب رفت، اما خوابش نمی‌برد. با اینکه بسیار خسته بود و استخوان‌هایش بعد از یک روز کار طاقت‌فرسا به شدت درد می‌کرد، اما خیالش آسوده بود. از رختخواب بلند شد و به اتاق مطالعه رفت. ناگهان تلفن زنگ زد! ساعت نزدیک دو صبح بود. فکر کرد حتماً همکار، دوست و رئیسش حسن صفر با او کار دارد. گوشی تلفن را برداشت.

- جناب سرلشگر محسن ممتاز؟!

صدا به طوری جدی بود که محسن لرزید. او سرلشگر نبود و در تمام عمرش هم به این درجه نرسید! خطراً حس کرد، اما خودش را نباخت. گفت:

- محسن هستم... شما؟

- ببخشید جناب... لطفاً گوشی...

بعد از چند ثانیه صدای رأفت آمد:

- شب بخیر محسن بیگ.

- ببخشید، شما؟

- منم، رأفت الهجان.

در ذهن محسن ندایی آمد که حادثه‌ای اتفاق افتاده است. حادثه‌ای که نزدیک بود همه چیز را نقش بر آب کند. چرا رأفت نام حقیقی‌اش را در تلفن گفت؟ سکوت چند ثانیه طول کشید و سپس از آن سوی خط صدایی آمد:

- من رأفت الهجان هستم، قربان!

- از کجا صحبت می‌کنی؟
 - از بازرسی «کوستکا».
 - کی تورو به بازرسی کوستکا آورده؟
- چیزی که اتفاق افتاد ساده بود، اما برای از بین بردن همه چیز کافی بود.

[فصل دهم]

[بازگشت به زندگی]

هنگامی که رأفت از محسن جدا شد، گرم احساسات بود. موضوع برایش نوعی دیوانگی به حساب می‌آمد. معنی حرف‌های محسن ممتاز این بود که او باید به اسرائیل مسافرت کند و مانند یک یهودی اسرائیلی که به صهیونیسم ایمان دارد، در قلب اسرائیل زندگی کند. نه تنها لازم است که تمام ارتباطش با مصر را قطع کند، بلکه باید به ظاهر با آن ستیز کند. آیا او می‌توانست چنین کاری را انجام دهد؟

درحالی که مترو با صدای یکنواختش، او را از نقطه دوری تا مرکز شهر می‌برد، احساس کرد هنوز هم موافق است. به رغم اینکه خطرهای این کار غیرقابل پیش‌بینی بود، اما او خودش هم نمی‌دانست چرا برای سفر به اسرائیل این همه بی‌تابی را در وجود خودش احساس می‌کند. در بین گفت‌وگوها از محسن پرسید که اگر او را در اسرائیل کشف کردند و مأموریتش لو رفت... که محسن حرف‌هایش را قطع کرد و گفت:

- غیرممکنه عملیات لو بره، البته اگه با دقت و بدون سرپیچی، همه چیزهای لازم رو یاد بگیری و عمل کنی.

- جناب محسن ... استغفرالله... فقط خدا اشتباه نمیکنه. فرض کن، فقط فرض کن من یک اشتباه کردم و اونها فهمیدن من کی هستم. اون وقت با من چیکار میکنند؟

محسن با استواری و سختی گفت:

- ممکنه اعدامت کنن!

رأفت درباره آنچه شنید، زیاد فکر نکرد، بلکه سعی کرد در حضور محسن از قول خود منصرف شود؛ اما نمی توانست. احساس می کرد تقدیر دارد او را به رفتن پیش می راند. او فردی سیاسی نبود و در نهایت هم برای سیاست اهمیتی قائل نبود. شاید هم نمی توانست روابط آن را درک کند، اما آنچه درباره رفتار یهودیان با اعراب فلسطین می شنید، دلش را ریش می کرد؛ اعمالی غیرانسانی و ظالمانه که حتی دل سنگ را هم به درد می آورد.

در دل خود دشمنی عجیبی نسبت به یهودیان مصر احساس می کرد. به رغم آنکه مصری بودند، اما نسبت به مصریان احساس تنفر می کردند. زمانی که او به دنیا آمده و به مدرسه رفته بود و در کوچه و خیابان با هم سن و سال هایش بازی می کرد، بین مسلمان و مسیحی و یهودی فرقی نبود. یهودیان در مصر مانند دیگران کار می کردند و پول های هنگفتی به دست می آوردند. زرنگ بودند و حریص و حرص و طمع آنها نه تنها در مصر، که در همه جهان شهره خاص و عام بود.

روزی از محسن پرسید:

- اگه اونها که توی خود مصر، اینقدر از ما متنفر هستن، پاشون به اونجا

برسه چه جوری میشن؟

- رأفت، لازم نیست همین الان تصمیمت رو بگیری.

- جناب محسن، من تصمیم خودم رو گرفتم.
 - اگه فکر میکنی که موافقت نکردن تو باعث میشه دوباره بیفتی گوشه زندان، باید بگم که اشتباه میکنی. سعی کن همه خاطرات تلخ گذشته رو فراموش کنی. حتی اگر به اسرائیل نری و تصمیم بگیری که توی مصر مشغول به کار بشی، مشکلی نیست. پرونده تو پاک پاکه.

رأفت خوشبختی حقیقی را از نزدیک لمس می کرد. حالا این فرصت طلایی را داشت تا از نو شروع کند، ولی او تصمیم خود را گرفته بود و موضوع را پایان یافته می دانست. به هر حال محسن او را ترک کرد تا باز هم درباره موضوع فکرهايش را بکند. محسن می دانست که نسبت دادن «جان دارلینگ» به رأفت، او را در بین یهودیان بسیار محبوب ساخته است و به او گفته بود که باید در روزهای آینده، نفوذش را در بین یهودیان بیشتر کند.

گروه های یهودی در تمام جهان پراکنده اند و انواع شیوه ها و راه های مشروع و غیر مشروع را در غارت کردن اموال مردم به کار می گیرند. هدف آنها از انتقال اموال یهودیان مصر به خارج از کشور نیز، متزلزل ساختن اقتصاد مصر بود. «جان دارلینگ» یک صهیونیست حادثه جو بود که در انتقال اموال و افراد یهود، تخصص ویژه ای داشت. کسی که نام اصلی و ملیتش برای همه مجهول بود و در بسیاری از کشورها تحت تعقیب بود. حالا رأفت باید سعی می کرد تا ضمن آنکه همه چیز را نفی می کند، یهودیان را دچار این تردید کند که شاید او همان «جان دارلینگ» معروف باشد. باید در روزهای آینده شجاعت خود را حفظ می کرد و در نقش یک یهودی مخلص ظاهر شده و در خارج کردن اموال یهودیان شرکت می کرد. محسن آموزش های لازم را به او آموخت تا در خارج کردن اموال یهودیان کمتر کمک کند. گام دیگر این بود که در قراردادهای بزرگ شرکت کند؛ قراردادهایی که سردمداران رژیم صهیونیستی در طمع آنها باشند.

- چه روزگار سیاهی رو باید تحمل کنم!
 - چطور مگه؟
 - پلیس میدونه دارلینگ داره چیکار میکنه؟
 - معلومه... فکر میکنی توی دفترنشستن و دارن بازی میکنن؟
 رأفت فهمید که باید خود را به میان یهودیان بفرستد و همه چیز را به سرنوشت
 بسپرد و تسلیم محض آن باشد...

در اتاق ساده ساختمان سازمان امنیت و اطلاعات، ناگهان بغض خانم
 سمحون ترکید و اشک از چشمانش جاری شد. عزیز لحظاتی سکوت کرد.
 هلن درحالی که با دستمال، اشک هایش را پاک می کرد، لبخندی زد و گفت:
 - آقای جبالی... با این چیزهایی که دارید تعریف می کنید، دارم جواب
 خیلی از ابهامات بزرگ زندگیم رو میگیرم.

- ولی امیدوارم روی زخم های زندگی تون نمک نپاشم!
 - نه... وقتی بچه اول مون به دنیا اومد، دوید، یعنی همون رأفت، خیلی
 خوشحال شد. به حدی که خیلی تعجب کردم. اما نگران هم بود. وقتی
 می پرسیدم که چرا نگرانی، چیزی نمی گفت. بعضی اوقات هم سؤال هایی
 از من می پرسید که واقعاً برایم عجیب بود...
 صدایش گرفت و اشک از چشمانش فروریخت. سکوت لحظاتی طولانی
 ادامه داشت تا اینکه به خودش آمد و گفت:

- بهتره برگردیم سر صحبت خودمون، دوست ندارم زیاد وقت شما رو
 بگیرم.
 عزیز جبالی به احترام یادگار عزیز او چیزی نگفت و به صحبتش ادامه داد...

رأفت احساس اطمینان عجیبی پیدا کرده بود. حس می کرد دنیا با او آشتی

کرده است. حالا برای اولین بار در زندگی اش، افتخار و سربلندی را حس می‌کرد. در نگاهش، تمام خیابان‌های قاهره داشت می‌درخشید. از مترو پیاده شد و تمام مسیرش از خیابان عمادالدین تا خیابان سلیمان پاشا، یعنی همان جایی که رستوران استانبیلوس بود را پیاده طی کرد. در رستوران، افرایم سلومون را دید. سلومون هروقت او را می‌دید به او می‌چسبید و ترکش نمی‌کرد؛ مگر اینکه رأفت با زور و حيله موفق می‌شد خودش را خلاص کند! مدتی با او مشغول صحبت شد و سپس خواست تا تنها باشد. به فکر فرو رفته بود؛ فکر رفتن به اسرائیل. نمی‌دانست محسن چه وقت به او اجازه سفر می‌دهد، اما یقین داشت که در چند روز آینده باید به اسرائیل برود. از همان ابتدا که وارد کافه‌تريا شده بود، افرایم سلومون حس کرد که قهرمان او امشب کار مهم و مبهمی دارد. سعی کرد با سکوت احترامش را نگه دارد، اما نتوانست!

- مریض شدي يا گرفتاری؟

رأفت با عصبانیت و کلافگی گفت:

- من اینجا زندگی ندارم، افرایم! مصر جای زندگی نیست.

افرایم با اشتیاق آماده شنیدن سخن او شد.

- باید برم... باید برم اسرائیل!

درحالی که بلند می‌شد تا برود، گفت:

- نه فقط من، همه یهودی‌ها باید از اینجا برن.

سپس از افرایم اجازه گرفت و او را ترک کرد. در خیابان سلیمان پاشا، به سمت خانه اش قدم برمی‌داشت. خانه‌ای که ماه‌ها در آن زندگی می‌کرد و راه آن را می‌شناخت، اما لحظه‌ای حواسش پرت شد. دو جوان از روبرو می‌آمدند و در بین راه تنه اش به تنه یکی از آن‌ها خورد. چون دیروقت بود، جوان‌ها هم شتابان به راه خود ادامه دادند، اما رأفت با احترام به سوی آن‌ها برگشت و گفت:

- ببخشید...

همین را که گفت و چشمش به آن‌ها افتاد، ناگهان قلبش فروریخت. جوان‌ها هم میخکوب شده بودند. یکی از آن‌ها به دوستش گفت:

- دکتر، شناختی؟

ناگهان دکتر به رأفت را چسبید و شروع به داد و بیداد کرد.

- بالأخره گیرافتادی، رأفت!

هیچ چیز برای رأفت مهم نبود، جز اینکه از رستوران دور شود تا مشتریانی که او را قهرمان ملی می‌دانستند، متوجه چیزی نشوند. خیابان تقریباً خالی بود، اما داد و فریاد آن دو جوان هر لحظه زیادتر می‌شد. آن‌ها او را به کلاه‌برداری و حيله‌گری متهم می‌کردند و اینکه او چک بی‌محلی کشیده است.

رأفت خاطرات گذشته را به یاد آورد. چطور ممکن بود آن روزهای سیاه را فراموش کند؛ همان زمانی که از آمریکا به کانادا و از کانادا به پاریس فرار می‌کرد. او آن‌ها را فریب داده بود و با دادن چکی بی‌محلی، چند فرانک فرانسوی از آن‌ها گرفته بود. او با این پول به انگلیس گریخته بود و حالا در چنگال آن‌ها بود! اول از همه باید از این داد و فریادهایی که عابرین را به دور آن‌ها جمع کرده بود، خلاص می‌شد. عابرینی که هر لحظه جمعیت‌شان بیشتر می‌شد. درحالی‌که زبان رأفت از فرط اضطراب قفل شده بود، پاسبانی به سوی آن‌ها آمد و پرسید:

- آقایان، چه خبره؟

رأفت فریاد زد:

- می‌خواهم برم کلانتری.

تا ایستگاه بازرسی و کلانتری مسافت زیادی نبود و این مسئله برای او خیلی مهم بود. چاره‌ای نداشت جز اینکه هرچه زودتر از خیابان سلیمان پاشا دور شود و بازداشت‌شدن در کلانتری، تنها راه بود. بعضی از مشتریان

رستوران را دید که کافه را ترک می‌کردند و تعدادی از آن‌ها به سوی محل دعوا می‌آمدند. آن‌ها او را می‌شناختند و اصلاً بعید نبود که افرایم سلومون نیز در بین‌شان باشد، مخصوصاً اینکه راه همیشگی او به خانه‌اش همین خیابان بود. باید سریع دست به کار می‌شد، چون تنها چند لحظه تا لورفتن شخصیت حقیقی‌اش فاصله داشت. این دو جوان داشتند آنچه را که او و محسن طی چند ماه و با خون دل ساخته بودند، از بین می‌بردند. راهی به ذهنش رسید. به یکی از آن دو جوان حمله کرد و گلوی او را محکم فشار داد و با عصبانیت به طرف دوستش هل داد و گفت:

- شما از من چی می‌خواهید؟ ... هان ...

ناچار بود که شرایط را متشنج‌تر کند تا آن‌ها را سریع‌تر به کلانتری ببرند. درگیری بیشتر شد و یکی از آن‌ها فریاد زد:

- نگاه کن! نگاه کن! یک چیزی هم بدهکار شدیم.

- من دزدم؟! ... من اصلاً شما رو نمی‌شناسم؟

پاسبان حس کرد که باید وجود خودش را ثابت کند. دست رافت را گرفت و با خشونت به طرف خود کشید و فریاد زد:

- هرکسی سر جای خودش!

- سرکار! به من میگن دزد!

- هرکی هر حرفی دار، توی کلانتری بزنه.

یکی از آن دو جوان خواست حرفی بزند، اما پلیس با عصبانیت گفت:

- مگر نمی‌گید دزدی کرده، خب همین حرف‌ها رو به جناب سروان بگید.

پلیس این را گفت و به طرف آن‌هایی که دورشان را گرفته بودند، رفت و با صدای بلند گفت:

- این وقت شب برای چی جمع شدید؟ هرکی راه خودش رو بگیره و بره! یالا...

بار دیگر سرنوشت، بازی اش را با «رأفت علی سلیمان الهجان» که حالا شده بود «ژاکوب بنیامین حنانيا»، معروف به «لیوی کوهن» و فکر می کردند «جان دارلینگ» است، شروع کرده بود.

اوضاع سیاسی آن روزهای مصر متشنج بود. دستگیری ها، محاکمه ها و مجادلات سیاسی به اوج خود رسیده بود. به طوری که حکومت انقلابی مجبور شده بود در بعضی مناطق، حالت فوق العاده اعلام کرده و از تجمع مردم در مکان های عمومی جلوگیری کند. به همین دلیل، افرادی که به تماشا ایستاده بودند، وقتی سخنان پلیس را شنیدند، محل را ترک کردند. دو جوان نه تنها فوراً موافقت کردند که به کلانتری بروند، بلکه بسیار هم خوشحال شدند. به محض اینکه رأفت از خیابان اصلی دور شد، نفس راحتی کشید.

دو جوان در مقابل افسری کم سن و سال، رأفت را مورد اتهام های زیادی قرار دادند، به طوری که افسر جوان از حرف های آن ها متحیر شد. آن ها از جریان چک گفتند و اینکه او در مقابل مقداری فرانک فرانسوی، چک بی محل به آن ها داده است. افسر رو به رأفت کرد و پرسید:

- شما چک بی محل به این آقایون دادی؟

رأفت در حالی که می دانست آن ها راست می گویند، نمی دانست باید چه جوابی بدهد. او در فکریک راه چاره بود. شماره تلفن منزل و محل کار محسن را به یاد آورد که شب قبل آن ها را به او داده بود. صدای افسر که در حال سؤال کردن بود، به گوشش رسید:

- جناب... استاد!

رأفت که در فکر فرو رفته بود، به خود آمد. با لبخند به افسر رو کرد و گفت:

- بله، قربان.

- اسم شما؟

- رأفت علی سلیمان الهجان، قربان.

اگر یک تصادف احمقانه دیگر روی می داد و در همان زمان، یک یهودی را به ایستگاه پلیس کوستکا می آوردند، مطمئناً همه چیزها نابود می شد.

- شما چک بی محل به این آقایون دادید؟

- میتونم یه خواهشی داشته باشم؟

- بفرمایید.

- ممکنه با منزل سرتیپ محسن ممتاز تماس بگیری؟

- سرتیپ محسن ممتاز دیگه کیه؟ توی وزارت کشوره؟

- نه قربان... افسر ارتشه.

- کارش چیه؟

- نمیدونم... تنها چیزی که میدونم اینه که پسر خاله منه.

انقلاب، انقلاب نظامی بود و تمام رهبران آن افسران جوان بودند. رهبران هم یک سرهنگ جوان بود. پس این سرتیپ محسن ممتاز کیست؟ افسر در شک و تردید بود. از طرفی این دو جوان که یکی پزشک و دیگری مهندس بودند و در خارج تحصیل کرده اند، ادعا می کنند که سران ها کلاه رفته است. از طرف دیگر، اگر وجود این سرتیپ حقیقت داشته باشد و پسر خاله متهم باشد، چه؟! افسر گوشی تلفن را برداشت و پرسید:

- شماره تلفن؟

- ۹۷۹۳۵.

رأفت با سرعت و اطمینان شماره تلفن را گفت. افسر شماره را گرفت و منتظر زنگ تلفن ماند. صدای زنگ قطع شد. افسر در جای خود جابه جا شد. هنگامی که صدای محسن از آن طرف تلفن شنیده شد، پرسید:

- جناب سرلشگر محسن ممتاز؟!

- محسن هستم... شما؟

- ببخشید جناب... لطفاً گوشی...

افسروقتی از هویت محسن مطمئن شد، گوشی تلفن را با احترام به رأفت داد. رأفت در مقابل دیگران وانمود کرد که نگران است.

- شب بخیر محسن بیگ.

افسر و دو جوان مراقب رأفت بودند. از آن طرف تلفن صدای محسن از خشم می‌لرزید و رأفت تلاش می‌کرد قضیه را به نحوی به او بفهماند. محسن دوباره پرسید:

- باز چی شده؟

و رأفت با اختصار همه جریان را برای او تعریف کرد. محسن ممتاز که سخت عصبانی شده بود، مدام تهدید می‌کرد و لعنت می‌فرستاد. رأفت هم گوشی تلفن را جوری گرفته بود که افسر جوان و شاکیان، صدای محسن را بشنوند. سپس صدای محسن آمد که:

- گوشی رو بده به افسر نگهبان.

افسر دست خود را دراز کرد تا گوشی را بگیرد، اما قبل از اینکه گوشی به دستش برسد، صدای محسن را شنید. افسر با احترام گفت:

- بفرمایید حضرت پاشا!

محسن سعی کرد خیلی منطقی با افسر صحبت کند.

- شما که الآن نمیتونید کسی رو که اتهامش ثابت نشده، بازداشت کنید.

فقط میتونید نشانی اون رو بگیرید و همه چیز رو به دادگاه بسپرید.

محسن راهی بیان می‌کرد که قانونی و منطقی بود. از طرف دیگر، به عنوان افسری کارکشته، می‌دانست چگونه باید با افسری جوان و تازه‌کار صحبت کند. بنابراین افسر موافقت کرد و گفت:

- چشم، جناب پاشا!

- خوب، لطفاً گوشی رو بده به متهم!

رأفت به سخنان محسن گوش می‌داد.

- هرچی افسر نگهبان گفت، گوش کن. باید اونها رو بیری دم خانه ات تا آدرس تورو داشته باشن.

حالا رافت می خواست به محسن بفهماند که در آپارتمان، همه او را به نام آقای کوهن می شناسند، نه رافت.

- بله قربان... پس ما میریم سمت خانه و پیش دربان.

حالا وقت برای محسن ارزشمندتر از طلا بود، زیرا باید در مدت کوتاهی، تمام قضایا را سرو سامان می داد. یک پلیس به همراه دو جوان شاک، برای مطمئن شدن از محل سکونت رافت آمده بودند. چند قدم قبل از اینکه به میدان سلیمان پاشا برسند، رافت اتومبیل محسن را دید. همگی به در ساختمان رسیدند. در بسته بود. پلیس چند بار در زد. صدای دربان که خواب بود به گوش رسید:

- بله...

درباز شد. مرد دربان بالاپوشی برتن داشت و خود را با پالتویی پیچیده بود تا از شر سرما در امان بماند. همچنین دستمالی به سرش بسته بود که قیافه اش را در تاریکی پنهان می کرد. رافت بلافاصله فهمید که این مرد، دربان حقیقی نیست. پاسبان گفت:

- تو کی هستی؟

- عبدالمحسن، دربان اینجا... خیره انشاء الله... خبری شده؟

- این آقا رو میشناسی؟

- کی؟ رافت بیگ رو؟!...

پاسبان با خشم گفت:

- پس میشناسی؟

- بله قربان... بله... می شناسم. این آقا، رافت بیگ... الهجان هستند که توی آپارتمان شماره شصت و دو زندگی میکنن.

پاسبان به طرف شاکی‌ها برگشت و گفت:

- دوست دارید آپارتمان رو هم ببینید یا تا همین جا کافیه؟

دو جوان به همدیگر نگاه کردند، سپس یکی از آن‌ها گفت:

- نه، کافیه.

پلیس به دربان اخطار داد که به دلیل شهادتی که داده، در برابر قانون و حکومت مسئول است و پس از آن، همراه آن دو جوان از آن جا رفت. رأفت وارد ساختمان شد و با آسانسور به آخرین طبقه رفت. در این مدت، داشت در مورد کاری که محسن انجام داده بود، فکر می‌کرد. به محض اینکه مقابل در خانه‌اش ایستاد و کلید را در قفل چرخاند، صدایی را از پشت سرش شنید:

- جناب رأفت، تنها هستید؟

برگشت و دو نفر را که در تاریکی ایستاده بودند، دید.

- شما کی هستید؟

- تنها هستید؟

- بله.

- بفرما با ما بیا... محسن بیگ منتظر شماست.

چاره‌ای جز تسلیم در برابر آن‌ها نداشت. در دست یکی از آن‌ها، چمدان خودش را دید. با همدیگر به منطقه‌ای دیگر و دور از مرکز شهر رفتند. وارد خانه‌ای شدند. به محض وارد شدن، رأفت متوجه شد که تمام لباس‌ها و هرچه که به او تعلق داشته، به این خانه منتقل شده است.

رأفت همچنان کار قاچاق اموال یهودیان را دنبال می‌کرد و با آن‌هایی که می‌خواستند سرمایه‌های خود را از مصر خارج کنند، با ذکاوت و جرأت وارد معامله می‌شد. به طوری که پس از اندکی، در بین یهودیان مصر تبدیل به قهرمانی ملی شده بود. حالا نام او در میان تمام یهودیان معروف شده بود.

۱ فصل دهم ۱۹۳۱

نمایندگان سازمان‌های مختلف صهیونیستی از خارج از مصر، برای بستن قرارداد نزد او می‌آمدند. رأفت در معامله با آن‌ها نیز بسیار با جرأت و شجاعانه ظاهر می‌شد.

او همه چیز را به محسن می‌گفت. محسن هم او را در کارهایش آزاد گذاشته بود تا در برابر پلیس مصر، هوشیاری و ذکاوت خود را نشان دهد. مدتی بود که پلیس مصر بدون ترحم او را تعقیب می‌کرد، زیرا رأفت توانسته بود از دست آن‌ها بگریزد. او با یکی از سرمایه‌داران بزرگ یهود قرارداد بسته بود و نزدیک بود کار انتقال محموله تمام شود که افراد پلیس، قاچاقچیان را محاصره کردند، ولی رأفت به طرز اعجاب‌انگیزی فرار کرد. به این ترتیب، رأفت الهجان و یا همان ژاکوب بنیامین از دست عدالت متواری شد؛ هرچند هنوز هم با نام «لیوی کوهن» زندگی می‌کرد. در یکی از معاملات، دیگر نتوانست فرار کند و او را دستگیر کردند، ولی نتوانستند چیزی علیه او ثابت کنند و وکیل ماهرو برجسته‌اش که یکی از ثروتمندان یهود برای او گرفته بود، توانست او را تبرئه کند.

با شرایطی که پیش آمده بود، امکان نداشت که یهودیان، قهرمان خود را تنها بگذارند. حتی بعد از اینکه پلیس محل اقامت جدید او را شناخت و او را شدیداً تحت نظر گرفت، یهودیان او را در مقابل حمله‌های پلیس محافظت کردند. آن‌ها رأفت را به خانه‌هایشان می‌بردند و برای دعوت او، از یکدیگر سبقت می‌گرفتند؛ مخصوصاً خانواده‌هایی که ثروتمند بودند و می‌خواستند اموال‌شان را به وسیله او از مصر خارج کنند.

هفته‌ها به این منوال سپری شد تا اینکه رأفت، عضوی جدانشدنی از جامعه یهود شد. او تا آخرین نقطه این جامعه نفوذ کرده بود. در خانه‌ها و کاخ‌های مجلل آن‌ها زندگی می‌کرد و حتی تلاش کرد تا زبان عبری را هم بیاموزد. او در مقابل یهودیان، عاملان پراکندگی قوم یهود را نفرین می‌کرد؛ کسانی که موجب

شده بودند تا یهودیان زبان بیگانه یاد بگیرند و زبان اجداد و نیاکان خود را فراموش کنند! در آن روزها، زندگی اش پر از حوادث شگفت انگیز بود. از طرف دیگر، محسن ممتاز هم سخت شادمان بود، زیرا رأفت به جایگاهی رسیده بود که نمایندگان سازمان یهود به محض ورود، می‌خواستند با او ملاقات کنند. رأفت نیز در لباس یک دوست به آن‌ها طرح و نقشه می‌داد.

قبل از اینکه سه ماهه اول سال ۱۹۵۵ تمام شود، روشن شده بود که حکومت مصر با مهاجرت او به خارج از کشور، به شدت مخالف است. حالا تمام سازمان‌های یهودی سعی و تلاش می‌کردند تا ژاکوب بنیامین حنania را از مصر خارج کنند. این وضع ادامه پیدا کرد، تا اینکه روزی از روزهای بهار همان سال فرارسید.

در میان دعوت‌نامه‌هایی که به او می‌رسید، دعوت‌نامه یکی از میلیونرهای اسکندریه به نام «شارل سمحون» را دید. سمحون یکی از مردان معروف تجارت بود که مدت زیادی بر بازار بورس اسکندریه تسلط داشت؛ مردی ثروتمند که مردم با اعجاب و شگفتی از او سخن می‌گفتند. به همین دلیل، برای رأفت آسان نبود که دعوت او را نپذیرد. پس از آنکه خانه‌های سرمایه‌دارانی که به او پناه می‌دادند توسط پلیس کشف شده بود، عادت داشت بعضی از دعوت‌نامه‌ها را نپذیرد، اما این بار موضوع خیلی فرق داشت.

در تاریکی شب و با ایجاد مشاجره‌ای ساختگی که نظر افراد پلیس دور تا دور خانه را جلب کرد، از پناهگاهش فرار کرد. او تنها رفت و اصرار کرد که هیچ یک از یهودیان برای حمایت یا پوشش او همراهش نیایند و به آن‌ها گفت که اگر تنها باشد، راحت‌تر است.

کاخ سمحون، بر بالای تپه‌ای مشرف بر دریای مدیترانه بود. وقتی رأفت برای اولین بار وارد آن شد، خانواده سمحون به دورش حلقه زدند و از او استقبال گرمی کردند. حالا او در کاخ سمحون زندگی رؤیایی را می‌گذراند. آن‌ها او را

از دید دیگران، حتی مستخدمین خانه دور نگه داشته بودند. چند هفته به همین صورت سپری شد؛ غرق در لطف و محبت و مهربانی. او هر شب از خانه بیرون می‌رفت و با محسن ملاقات می‌کرد؛ ملاقات‌هایی پیچیده و فشرده که تنها چند دقیقه به درازا می‌کشید.

در یکی از شب‌ها، خدمتکاران، خانه را زودتر از معمول ترک کردند. خانواده سمحون شام ساده‌ای خوردند و آماده شدند تا به موسیقی گوش دهند. قبل از اینکه جلسه شنیدن موسیقی آغاز شود، شارل از رأفت خواست تا به اتاق مطالعه‌اش برود. شارل سمحون عادت داشت که روزی یک بار سیگار بکشد؛ بعد از صرف شام با خانواده و در اتاق مطالعه. سپس به تنهایی به مطالعه کتاب یا بررسی حساب‌هایش می‌پرداخت و تا ساعت ده شب، در اتاقش می‌ماند و بعد از آن به اتاق خواب خود می‌رفت. از زمانی که رأفت از دست پلیس به کاخ او پناه برده بود، بعضی اوقات شارل سمحون میهمان خود را به صحبت کردن و کشیدن سیگار دعوت می‌کرد. این کار در نظر افراد خانواده نوعی تکریم و احترام فراوان به شخصیتی مبارز چون ژاکوب بنیامین حنایا بود. در این مدت، رأفت احساس می‌کرد که این مرد شصت‌ساله، به طرز عجیبی به او نگاه می‌کند؛ اما در عین حال آرام و ساکت بود و از دیگر افراد خانواده عمیق‌تر و مهربان‌تر. رأفت هم به خاطر این مهربانی مبهم و اسرارآمیز، دعوت او به اتاق مطالعه را پذیرفت. بر روی مبل گران‌قیمتی که در مقابل میز شارل بود نشست و با شگفتی به آن مرد نگاه کرد. پیرمرد کمی مضطرب و نگران به نظر می‌رسید. سیگارش را آتش زد؛ گویی سعی می‌کرد بر اعصاب خود تسلط پیدا کند. رأفت احساس کرد موردی هست که به او مربوط می‌شود، پس سکوت کرد و هیچ حرفی نزد. پس از اندکی، شارل به زبان فرانسوی پرسید:

– برنامه‌ات برای روزهای آینده چیه؟

رأفت روی صندلی جابه جا شد و گفت:

- هیچ راهی ندارم جز اینکه به اسرائیل مهاجرت کنم.

پیرمرد بلافاصله نگاه تیزی به او انداخت. سپس رأفت ادامه داد:

- زندگی توی مصر برای من غیرممکنه. اونها همه جا دارن من رو تعقیب

میکنن و مطمئنم که اسم حقیقی من رو هم می دونن. به همین خاطر هر

حرکت و تلاشی بی فایده است. می دونم که الان سربار همه شما شدم.

با اینکه رأفت آن جمله آخر را گفت تا احساسات او را تحریک کند، اما هیچ

نشانه‌ای بر چهره پیرمرد یهودی آشکار نشد. پیرمرد دوباره سؤال کرد:

- حالا، چه جوری می‌خواهی مهاجرت کنی؟

- مشکل همینیه و دارم سعی میکنم یه راه حلی برایش پیدا کنم.

- من راه حلش رو پیدا کردم!

رأفت شگفت زده شد. جمله سمحون همچون گلوله‌ای ناگهانی، به سویش

شلیک شده بود. پیرمرد تصور کرد که جوان بسیار شاد شده است، اما حقیقت

چیز دیگری بود. در یک لحظه حرف‌های محسن را به یاد آورد. یک شب از

محسن پرسید که کی به او اجازه مهاجرت به اسرائیل را خواهند داد و محسن

از او خواست که عجله نکند. محسن گفت که خود یهودیان این کار را خواهند

کرد و هنگامی که آن‌ها این کار را انجام دهند، یعنی اینکه رأفت در وطن جدید

خود در سلامت کامل خواهد بود. رأفت در حالی که به طرف سمحون خم

می شد، گفت:

- چه جوری؟

پیرمرد دود متراکم سیگارش را در فضای اتاق رها کرد. سپس به پا خاست

و به سوی پنجره اتاق که مشرف به دریا بود رفت. رأفت سکوت کرده بود و

پیرمرد را که آماده می شد رازی را به او بگوید، تحت نظر داشت. تنها صدای

امواج دریا بود که به گوش می رسید. پیرمرد بدون اینکه به طرف رأفت برگردد،

گفت:

- من پسری هم سن تو داشتم... اسمش دیوید بود.
 رأفت خشکش زد و بدنش سرد شد. سمحون به سمت او برگشت. اندوهی
 قدیمی و سنگین در چهره‌اش موج می‌زد. کمی از پنجره فاصله گرفت و گفت:
 - وقتی به دنیا اومد، برایش گواهی ولادت گرفتیم... ولی توی هشت سالگی
 مرد... و برایش گواهی فوت نگرفتیم.

رأفت سعی کرد چیزی بگوید، اما از وحشت زبانش بند آمده بود. سمحون
 باز هم ادامه داد:

- دیوید بیست و چهار سال پیش فوت کرد... اما از نظر حکومت مصر،
 اون هنوز زنده است.

حالا رأفت داشت به طور کامل حرف‌های او را درک می‌کرد.

- اسم بچه‌ام رو میدم به تو... و از فردا اسم تو میشه دیوید شارل سمحون.
 ولی ما برای مهاجرت به اسرائیل درخواست نمیدیم. همین که از کشور
 خارج بشی، کافیه و دیگه چیزی تو رو تهدید نمیکنه.
 رأفت با مهربانی گفت:

- ولی اون‌ها میفهمن که من به خارج رفته‌ام... اون وقت شما چیکار
 میکنید؟

- این چیزها دیگه به تو ربطی نداره... بسپارش به من.
 شارل این را گفت و به صندلی خود برگشت. جرعه‌ای نوشید و دستش را به
 سوی کتابی که روی میز گذاشته بود، دراز کرد. درحالی که کتاب را باز می‌کرد،
 گفت:

- حالا میتونی بری!

رأفت درحالی اتاق را ترک می‌کرد که نزدیک بود از حیرت و تعجب منفجر
 شود. او در آن لحظه، به جز دیدن محسن ممتاز، آرزوی دیگری نداشت.

[فصل یازدهم]

[کوچ]

رأفت در آن شب فهمید که تنها چند روز دیگر در مصر خواهد بود و زمان رفتنش به اسرائیل دیگر دست او نیست. ناچار بود تا با یهودی‌ها مدارا کند تا هیچ شک و شبهه‌ای را برنیا نگیزد. بعد از اینکه دفتر شارل سمحون را ترک کرد، به خواهرش شریفه اندیشید. هر طور که بود، باید با او خدا حافظی می‌کرد. او در تمام این هفته‌ها و ماه‌ها، لحظه‌ای شریفه را فراموش نکرده بود. محسن از او خواست تا دیدار با خواهرش را به تأخیر بیاورد و منتظر فرصتی باشد که بتواند با خیالی راحت و آسوده با او دیدار کند.

رأفت به اتاق خواب خود رفت. لحظه‌ای پشت پنجره ایستاد و امواج را نظاره کرد و به صدای تلاطم آن‌ها گوش داد. قبلاً هرگاه مصر را ترک می‌کرد، می‌دانست که خواه ناخواه، روزی به کشورش بازخواهد گشت، اما این بار هیچ چیز معلوم نبود. اصلاً نمی‌دانست بازگشت به این کشور در سرنوشتش هست یا نه. اصلاً شاید در همان اسرائیل، اعدام می‌شد!

فردای آن روز، علاقمند بود تا در کنار میز صبحانه، با شارل سمحون ملاقات

کند. باید با شارل در مورد چیزهای گوناگونی که بحث نکرده بودند، گفت و گو می‌کرد. سمحون گرفتگی و اندوه را در چهره رأفت دید و فهمید که در دل جوان چه می‌گذرد و چه می‌خواهد بگوید. از همسرش خواست که به راننده بگوید اتومبیلش را آماده کند. همسر شارل سمحون مطمئن شد که حرف‌هایی خصوصی در میان است، پس فوری آن‌ها را تنها گذاشت. رأفت سرش را به سوی شارل سمحون گرداند. سمحون نیز با نگاه‌هایی تیز و ثابت به او نگاه می‌کرد. با صدایی آرام گفت:

- راستش رو بخواهید، نغیدونم چطوری از چیزی که دیشب به من بخشیدید، تشکر کنم! فقط میتونم این رو بگم که این لطفتون رو هیچ وقت فراموش نمیکنم.

سمحون که خود را با خوردن صبحانه مشغول کرده بود، گفت:

- این همون چیزیه که ازت انتظار داشتم.

رأفت جرعه‌ای چای نوشید و گفت:

- باید برای انجام بعضی از کارهای عقب‌مونده، برم قاهره. پیرمرد درحالی که به طرف او برمی‌گشت، از غذا دست کشید. برای چند لحظه سکوت برقرار شد. سپس گفت:

- میفهمم.

ظاهراً جواب سمحون برای رأفت کافی نبود. چیزی نگفت تا اینکه پیرمرد ادامه داد:

- فکر نمیکنم نیازی باشه که بهت هشدار بدم.

- در چه مورد؟

- هیچکس نباید از موضوع دیشب باخبر بشه.

سپس به طرف رأفت خم شد و آرام گفت:

۱ فصل یازدهم | ۲۰۱

- حتی یهودی‌ها!... تا وقتی که به اسرائیل نرسیدی، من حتی به خانواده خودم هم نمیگم.
- کارم توی قاهره بیشتر از یک هفته طول نمی‌کشد.
- چهار تا عکس برای پاسپورت می‌خوام.
- رأفت خندید و درحالی که دست در جیب خود می‌برد، گفت:
- چند تا از این عکس‌ها دارم. امیدوارم شانس این عکس‌ها از قبلی‌ها بهتر باشه!

رأفت خبرها را برای محسن نقل کرد و محسن در سکوت مطلق به آن‌ها گوش داد. محسن ممتاز بسیار خوشحال بود، زیرا نقشه‌اش با سرعتی باورنکردنی در حال پیاده‌شدن بود. به محض اینکه صحبت‌هایشان تمام شد، محسن به او گفت:

- نمی‌خواهی شریفه رو ببینی؟
- قلب رأفت سخت به تپش افتاد، اما صادقانه گفت:
- می‌خوام، ولی می‌ترسم.
- امکان نداره قبل از دیدن اون به این سفربری!
- میدونم.
- شاید لازم باشه یک هدیه هم برای طارق ببری.
- رأفت ساکت شد. سپس محسن سؤال کرد:
- چرا ساکتی؟
- نمیدونم بهش چی بگم.
- بهش بگو که توی یک کشور عربی کار پیدا کردی.
- کسی غیر از معلم‌ها به کشورهای عربی نمیره.
- کی گفته؟

- همه دنیا این رو می دونن.
 - کشورهای عربی نفت دارند و تو متخصص شرکت های نفتی هستی.
 سپس دست در جیب خود برد و کیف پولی را بیرون آورد و گفت:
 - حساب نکردم، اما این پنجاه لیره رو علی الحساب داشته باش تا برای
 طارق و خواهرت هدیه بخری.
 پول ها را در مقابل جوان گذاشت و درحالی که بلند می شد، گفت:
 - توی این وضعیت به جز شریفه با هیچکس دیگه ای ملاقات نکن.
 فردا صبح بهش زنگ بزن و بعد برو پیش اون، زیاد هم طول نکشه.
 رأفت به طور تصادفی نگاهش به پنجاه لیره افتاد. پول در نظرش ناچیز و
 بی ارزش آمد. لحظه ای اندیشید که وقتی انسان به هدف برتر و ارزشمند خود
 نزدیک می شود، پول چقدر کوچک و بی ارزش می شود.

صدای شریفه از آن طرف گوشی می آمد:

- رأفت!
 - حالت چگونه شریفه.
 - تو کجایی؟!
 - من...!
 - این همه مدت کجا بودی؟
 - راستش رو بخوای من...
 - اصلاً از کجا صحبت میکنی؟
 - از خیابان قصه...
 - خیلی نگران بودم...
 - یک لحظه امان بده...
 - یعنی تورو نمی بینم؟!

۱ فصل یازدهم | ۲۰۳

- خوب، چرا، دارم صحبت میکنم...

صدای شریفه گرفت و درحالی که با صدای بلند گریه می کرد، گفت:

- کی میای پیش ما؟...

- یک لحظه صبر کن، دارم میام پیش تو.

گوشی را گذاشت و قبل از اینکه مردم اشک های او را ببینند، با سرعت سوار تاکسی شد. تاکسی راهی خانه شریفه بود. کنارش جعبه هایی از اسباب بازی برای طارق و پیراهن و لباس برای شریفه قرار داشت.

یادش آمد یک بار وقتی کوچک بود، داشت با خواهرش بازی می کرد که ناگهان شریفه سیلی محکمی به صورتش زد، اما او خندید و دست خواهرش را بوسید. بعد روز مرگ مادر را به خاطر آورد؛ زمانی که خواهرش کوچک تر از آن بود که مسئله مرگ را درک کند. او فریاد می کشید و به سرو صورت رافت چنگ می زد و می گفت: ماما... ماما...!

خاطره ها او را به زمان های گذشته برد و زمانی به خود آمد که تاکسی مقابل آپارتمان خواهرش ایستاده بود. کرایه را به راننده پرداخت و از او خواست منتظرش بماند. از ماشین پیاده شد. سرش را بالا گرفت و شریفه را در تراس دید که از بالا به او نگاه می کرد. برای او دست تکان داد. درحالی که جعبه های هدایا را با خود حمل می کرد، پله ها را دوتا یکی طی کرد. شریفه دم در ایستاده بود و از شوق می لرزید. او بوی پدر و مادر را در وجود برادرش حس می کرد. طارق با خوشحالی فریاد می زد: دایی... دایی...!

شریفه او را در سالن نشاند، در کنارش نشست و او را سؤال پیچ کرد. حتی به او فرصت جواب دادن را نمی داد. یادش آمد که چیزی به او تعارف نکرده، پس به طرف آشپزخانه دوید و یک شیشه آب سرد برای او آورد. رافت که از نگاه های جستجوگر خواهرش فرار می کرد، دستش را به طرف شیشه دراز کرد تا گلوی خشک شده اش را تر کند. خواهرش گفت:

- بگو کجا بودی، چیکار میکردی. الان چیکار میکنی؟! چطور این همه مدت غیبت زد، بدون اینکه حتی زنگی به من بزنی یا نامه‌ای بفرستی؟ خواست حرفی بزند، اما خواهرش ادامه داد و گویی که چیزی را به یاد آورد: - راستی، این قضیه بلیت هواپیما که از آلمان خواسته بودی چی بود؟ خواست جواب دهد، اما خواهرش درحالی که بغض گلایش را می فشرد و اشک می ریخت، فریاد زد:

- تو آخه توی آلمان چیکار میکردی؟! -

چیزی جز سکوت در برابر خود ندید، پس ساکت شد و اشک هایش را پاک کرد. شریفه در میان فریادهای طارق که با اسباب بازی هایش مشغول بازی بود، پرسید:

- چطوری رأفت؟

خواست جوابی بدهد، اما نمی توانست. خواست چیزی بگوید، اما چیزی برای گفتن نداشت.

- چرا ساکتی؟

- نمیدونی چقدر مشتاق بودم تورو ببینم!

این را گفت و اشک از چشمانش جاری شد. درحالی که از خود می پرسید شریفه در سال های آینده چه خواهد کرد، آب دهانش را به زحمت قورت داد. شریفه در میان گریه و اشک گفت:

- رأفت، من غیر از تو کسی رو ندارم.

- من هم کسی رو ندارم.

- پس تورو خدا همین جا کنار من بمون و قلب و روح من رو راحت کن.

- تموم شد... خدا کارها را روبه راه کرد.

این را گفت و در مورد شغل جدیدش برای او تعریف کرد که چگونه یکی از مهندسان نفت آمریکایی که در دریای سرخ با او همکاری داشته به یکی از

فصل یازدهم | ۲۰۵

کشورهای عربی منتقل شده و از او خواسته تا همراهش برود. او اضافه کرد که شرکت در حال تأسیس است و حتی مناطقی که در آن کار خواهد کرد هم مشخص نیست، زیرا برای یافتن نفت باید صحرای خشک را مورد بررسی قرار دهند؛ اما درآمدش خیلی خوب است!

- یعنی نمیتونم برایت نامه بفرستم؟

- هر وقت فرصت پیدا کنم برایت نامه مینویسم.

شریفه سکوت کرد و در خودش فرورفت. رأفت که این وضعیت را دید، شروع به صحبت کرد:

- فقط باید دو سال دیگه از هم دور باشیم. همین که پول هام رو جمع کردم،

برمیگردم مصر و برای همیشه کنارت هستم.

- یعنی باید دوباره بری؟

- هفته آینده، انشاء الله.

شریفه نگاهی طولانی به او انداخت و با دقت به چهره اش نگاه کرد. با خود اندیشید که این بار باید چه مدت از دیدن برادرش محروم باشد.

- یعنی تا دو، سه سال تورو نمیبینم؟

- نه... مطمئناً مرخصی میگیرم.

- رأفت.

- بله شریفه.

- داری چیزی رو از من پنهان میکنی؟

رأفت تنها لبخندی زد و خودش را با اسباب بازی های طارق سرگرم کرد. وقت آمدن شوهر خواهرش به خانه داشت نزدیک می شد. به همین دلیل از جا برخاست و در حالی که پله ها را طی می کرد، صدای شریفه را شنید:

- به سلامت رأفت!

- سلامت باشی.

- حواست به خودت باشه!

- توکل به خدا.

- هر وقت تونستی برایم نامه بنویس.

- حتماً شریفه.

رأفت درحالی که به آخرین پله رسیده بود، ناگهان با صدای شریفه متوقف شد. سرش را به سوی خواهرش گرداند و نگاهش به نگاه او دوخته شد.

- به سلامت برادر.

با سرعت به طرف ماشین که هنوز منتظرش بود دوید. این بار اشک به او مهلت نداد.

محسن ممتاز با رئیس و همکار خود، حسن صفر، آن شب را تا صبح بیدار ماند. قبل از بحث و بررسی کار، محسن ممتاز در دفتر حسن صفر با شخصی به نام عبدالرحیم در شهر اسکندریه به صورت تلفنی گفت و گو کرد. او یکی از افراد شاغل در اداره گذرنامه بود. محسن از او خواست که موانعی در راه صدور گذرنامه شخصی یهودی به نام دیوید شارل سمحون ایجاد نشود و کار او سریع و بدون اتلاف وقت انجام شود؛ البته ظاهراً باید کاملاً طبیعی باشد.

وقت زیادی نبود و باید رأفت را در اسرع وقت آماده می کرد. مثلاً لازم بود شیوه نوشتن به صورت نامرئی و روش های تماس با تلگراف یا نامه را به او بیاموزد. همچنین روش های ارتباط در شهرهای اروپایی نیز انتخاب شد. در ضمن رأفت قبل از هر چیز و پیش از آنکه به مسافرت برود، باید با شخصی به نام مصطفی عبدالعظیم ملاقات می کرد.

آن ها موضوع را با دقت و از جوانب و زوایای گوناگون بررسی کردند. گفت و گوی آن ها درباره کیفیت پوشش رأفت در اسرائیل بود تا بتواند در پناه آن، در تل آویو زندگی کند. مسئله مهم این بود که رأفت می بایست در اسرائیل یک

۱ فصل یازدهم | ۲۰۷

شغل به دست می‌آورد و خیلی عادی زندگی می‌کرد. آن‌ها اشتغال رأفت در سینما را بعید دانستند، زیرا در آن روزگار صنعت سینما در اسرائیل نبود. همچنین اشتغال او در شرکت‌های نفتی نیز غیرممکن بود، چون اسرائیل نفتی نداشت که بخواهد شرکت نفتی خاصی داشته باشد. در نتیجه، انتخاب خود را بین دو شغل محدود کردند؛ امور گردشگری و تجارت. برای آن‌ها مناسب‌ترین پوشش، اشتغال در زمینه کارهای گردشگری بود، زیرا این کار خروج او از اسرائیل را در هر زمانی که می‌خواست، ممکن می‌ساخت و ارتباط با او نیز شک برانگیز نبود. همچنین به او فرصت می‌داد تا با گروه‌های گردشگری و به تنهایی در کشور مسافرت کند و این فرصت مناسبی برایش ایجاد می‌کرد تا اطلاعات را از هر مقامی کسب کند. این شغل به نظر آن‌ها مناسب‌ترین کار برای رأفت الهجان یا دیوید شارل سمحون بود. اما صنعت گردشگری نیاز به سرمایه زیادی داشت. رأفت از کجا می‌توانست این سرمایه را تأمین کند؟

زمان به سرعت می‌گذشت و آن‌ها وقت زیادی برای سامان دادن مسافرت او به اسرائیل نداشتند. جدولی از کلماتی اندک و محدود برای بیان بعضی منظورها وضع کرده بودند تا مثلاً اگر به رأفت تلگرافی بدین مضمون برسد که در ساعت شش بعد از ظهر روز بیست و هشتم ماهِ فلان در رم وقت ملاقات گذاشته شود، باید به جای رم، پاریس، به جای ساعت شش، ساعت چهار و به جای بیست و هشت، سی را بگذارد. رأفت می‌بایست گزارش‌های خود را بر روی کاغذ روغنی می‌نوشت. زیرا آن کاغذ سفیدی قرار می‌داد تا بدون اینکه نوشته مشخص شود، آن ماده روغنی به کاغذ سفید بچسبد. مسئله مهمی که سازمان امنیت بر آن اتفاق نظر پیدا کرد این بود که جوان در مرحله اول مسافرت، باید کاملاً سری و پنهانی زندگی کند و از هر نوع تحرکی خودداری کند. او باید کاملاً جامعه اسرائیل و مردم آن را می‌شناخت و با آن‌ها با فروتنی

و تواضع برخورد می‌کرد.

وقتی که محسن در زمان مقرر پشت در ظاهر شد، تنها نبود. رأفت کمی وحشت‌زده بود. با محسن و میهمانش دست داد. سپس محسن از رأفت پرسید:

- پیش شریفه رفتی؟
- ایکاش نمی‌رفتم!
- حتماً خیلی خسته شدی؟
- هنوز هم خسته‌ام.

رأفت فهمید مردی که با محسن آمده، همه چیز را می‌داند. جوانی بود باریک اندام و سبزه‌رو که با سیل باریکی که داشت، بیشتر شبیه ثروتمندان هندی بود تا مصری... چهره‌ای بشاش و مهربان داشت و بسیار خوش لباس بود. جوان پرسید:

- چیزی می‌خورید؟

محسن از او خواست که برای آن‌ها چای بیاورد، زیرا بعد از یک روز کار سخت و بی‌خوابی، نیاز به تمرکز حواس داشت. همین که جوان سینی چای را آورد و جلوی آن‌ها گذاشت، محسن به شیوه مستقیم خود شروع به صحبت کرد:

- معرفی میکنم، برادر مصطفی عبدالعظیم!
- خوش اومدید!
- برادر مصطفی عبدالعظیم بعدها و خارج از کشور با شما ملاقات میکنه.
- خودت هم می‌آی؟
- مگه من بیکارم که بی‌ام‌تورو ببینم!

هر سه خندیدند. سپس برای چند ثانیه سکوت برقرار شد و دوباره محسن

۱ فصل یازدهم | ۲۰۹

ادامه داد:

- البته من می‌آم‌تورو بینم، چون دلم برای تنگ میشه.
- چند ساعت از نیمه شب گذشته بود که رأفت با پیشنهاد محسن مخالفت کرد.
- همه این‌ها درست، اما محسن بیگ، دفتر گردشگری پول لازم داره؟
- درسته.
- شما به من گفتید که من روبه عنوان یک یهودی مهاجر و فقیر به اسرائیل می‌فرستید.
- این هم درسته.
- من آه در بساط ندارم. ژاکوب بنیامین دنبال کار می‌گشت و چیزی پیدا نمی‌کرد که بخوره...
- خب...
- پس حتماً من روبه موشاف یا کیبوتس می‌فرستن.
- اگه پولی پیدا نکنیم که گردشگری رو با اون شروع کنی، احتمال داره!
- پس لیوی کوهن یا ژاکوب حنایا چطور پولدار بشه؟
- روبه راهش می‌کنیم!
- رأفت خواست حرفی بزند که محسن با کلمات خود، او را متوقف کرد:
- گفتم که، روبه راهش می‌کنیم.
- و رأفت سکوت کرد.
- ملاقات آن‌ها در آخرین روز، پنج ساعت به طول کشید. بعد از آن، رأفت به محسن گفت:
- اسرائیلی‌ها چیزی از نوشتن روی ورقه روغنی می‌دونن؟
- معلومه که می‌دونن.
- ای بابا!
- چی شد؟

- اگه اون ها بفهمن چی؟
- اونها فقط در صورتی که جوابی به نامه هایت داده بشه، ممکنه تورو بشناسند. اما اگه جوابی در کار نباشه، اونها چطوری میتونن تورو پیدا کنن؟... این طوری باید همه جمعیت اسرائیل رو تحت نظر بگیرن!
- یعنی شما هیچ نامه ای برای من نمی فرستید؟
- برای چی باید نامه بفرستیم؟ هر وقت دل مون برایت تنگ شد، یک تلگراف عادی برایت میفرستیم... مثلاً مینویسیم ملاقات ما روز هجده، ساعت نه صبح در لندن، یعنی شهر بن، ساعت یازده صبح روز شانزدهم همون ماه.
- محسن از آن افرادی نبود که چشمش را ببندد و از حقیقت فرار کند. او خوب می دانست که این شیوه ها بسیار ابتدایی و ساده هستند؛ بنابراین چیزی نداشت جز اینکه به جوان بگوید:
- حواست رو خوب جمع کن. قبل از اینکه شرکت گردشگری ات رو تأسیس کنی، لازم نیست کاری انجام بدی.
- اگه...
- اگه نداره رأفت! سلامت تواز هر چیز دیگه ای مهم تره.
- محسن آماده شد که برود، اما حسی غریب آن ها را به هم پیوند می داد. به سمت رأفت برگشت و گفت:
- یادت باشه، وقتی توی بندر ناپل از کشتی پیاده شدی، اول از همه، دنبال دفتریهودی ها میگردی و به اونها میگی من میخوام به اسرائیل برم...
- جوان خواست حرفی بزند، اما محسن مهلتش نداد و اضافه کرد:
- من میتونم آدرسش رو بهت بدم، اما میخوام خودت دنبال اون بگردی...

- حتماً سرشون هم حسابی شلوغه.
- حتماً با مصطفی می‌آیم تا تورو ببینیم.
- حالا رأفت احساس می‌کرد که دلش برای محسن می‌تپد و به دوستی با او عادت کرده است. محسن گفت:
- قبل از اینکه بروی، توی اسکندریه همدیگه رو ملاقات می‌کنیم.
- اما موضوع پول شرکت گردشگری من رو نگران کرده...
- نگران نباش... بسپرش به من... مواظب خودت باش.

رأفت پس از شش روز آموزش فشرده، به اسکندریه بازگشت. هنگامی که به خانه رسید، خانواده سمحون استقبال گرمی از او کردند و تمام بعدازظهر را تا هنگام شام با آن‌ها گذراند. بعد از شام، سمحون او را به اتاق خود عوت کرد، اما پیرمرد هیچ صحبت خاصی نکرد. با اینکه رأفت بسیار مشتاق بود تا نتیجه تلاش و کوشش او برای گرفتن گذرنامه و اجازه خروج به اسم دیوید شارل سمحون را بداند، اما چاره‌ای جز سکوت نداشت. به دنبال پیرمرد به راه افتاد. سمحون به طرف میز خود رفت و گاوصندوقش را باز کرد. رأفت می‌خواست روی صندلی بنشیند که ناگهان یک پاسپورت در مقابلش روی میز افتاد. دست دراز کرد تا پاسپورت را با اشتیاق بردارد و گفت:

- به این سرعت؟

- من همیشه کارهام رو با دقت و بدون تأخیر انجام میدم.
- جوان در حالی که پاسپورت را ورق می‌زد، با تعجب فریاد زد:
- اجازه خروج هم گرفتید!
- پیرمرد در حالی که به طرف صندلی گران قیمت خود می‌رفت، گفت:
- فقط مونده اینکه روز سفر رو تعیین کنی. در غیر این صورت، مجبوریم دوباره درخواست اجازه خروج بدیم.

- فردا صبح میرم و ساعت حرکت کشتی‌ها به اروپا رو میپرسم.
- به خودت زحمت نده!
- پیرمرد این را گفت، دستش را به سوی صفحه کاغذی که روی میز بود دراز کرد و آن را به رأفت داد و گفت:
- این برنامه تمام کشتی‌هایی که توی دو هفته آینده به اروپا میرن.
- سکوت برقرار شد. پیرمرد سیگارش را آتش زد و دود آن را در هوای اتاق پخش کرد و با نگاه خود، مسیر دود را دنبال کرد. سپس ناگهان گفت:
- البته میتونی با آجی، دختر بزرگ من هم ازدواج کنی!
- رأفت لحظاتی در سکوت و تعجب فرورفت. سپس ادامه داد:
- فکر نمیکنم شرایط وصلت با شما رو داشته باشم.
- پیرمرد نگاهش را به سوی جوان انداخت. جوان ادامه داد:
- همون طوری که می‌دونید، زندگی من روبه‌راه نیست. تازه، من دارم به یه جای مجهول و ناشناخته میرم، جایی که اصلاً اونجا رو نمی‌شناسم!...
- ممکنه وضع توی اسرائیل خوب باشه، ممکن هم هست خوب نباشه... چه جوری دختر شما رو با خودم ببرم؟
- در نگاه سمحون، رضایت و خرسندی دیده می‌شد و رأفت آن را به خوبی احساس کرد. پیرمرد پرسید:
- می‌خواهی توی اسرائیل چیکار کنی؟
- دقیقاً نمیدونم. یک فکری دارم.
- مثلاً؟
- من توی گردشگری تجربه دارم.
- می‌خواهی توی یک شرکت گردشگری کار کنی؟
- نه، عادت نکرده‌ام زیر دست کسی کار کنم.
- پس باید خودت شرکت یا دفتر گردشگری باز کنی.

۱ فصل یازدهم ۲۱۳

- بله و دقیقاً مشکل هم همینه.

پیرمرد دست در جیب بغلی کُتش برد و پاکتی بیرون آورد. پاکت را به جوان داد و گفت:

- توی پاکت، یک چک پونزده هزار دلاری هست. با این پول میتونی به آرزویت برسی.

رأفت ناگهان چهرهٔ محسن ممتاز را به خاطر آورد که با اطمینان می گفت که قضیه روبه راه می شود... آیا او می دانست که این پیرمرد پولدار، پول مورد نیاز را تأمین کرده است؟... پیرمرد که همچنان پاکت پول را به سوی رأفت دراز کرده بود، پرسید:

- پول رو نمیخوای؟

رأفت خشکش زده بود. یک لحظه به خودش آمد و بعد، بدون اینکه پاکت را بگیرد، گفت:

- شما به خاطر من خیلی کارها انجام دادید.

- هر چیزی قیمتی داره.

- و این بهای چیه؟

- اینکه اسم خودت رو عوض نکنی... و دیوید شارل سمحون باقی بمونی!

آفتاب به خط افق نزدیک می شد و رنگ آب دریا را سرخ کرده بود. محسن و رأفت در کنار ساحل مشغول گفت و گو بودند؛ و این آخرین ملاقات آنها در کشور مصر بود. رأفت پاکت بسته بندی شده ای را از جیبش درآورد. روی پاکت، با خط خوانا نوشته شده بود: «باز نشود، مگر بعد از مرگم» و روی آن نام رأفت الهجان و امضایش دیده می شد. پاکت را به محسن تقدیم کرد و گفت:

- ممکنه این رو پیش خودت نگه داری؟

محسن نوشته روی پاکت را خواند و سپس نگاه سرزنش‌گرانه‌ای به او انداخت. جوان گفت:

- محسن بیگ، زندگی آدم‌ها دست خداست.

محسن درحالی که ساکت ایستاده بود، پاکت را در جیبش گذاشت. رأفت با صدایی آمیخته به احساسات گفت:

- قول دادی که با مصطفی بیای پیش من.

- انشاءالله... به قولم عمل میکنم.

- نمیخواهی چیزدیگه‌ای به من بگی؟

- چرا، میخوام یک مسئله مهم رو بهت بگم.

- چی؟

- الان ما داریم مصر رو به تو امانت میدیم.

- سعی میکنم امنت دار خوبی باشم.

سپس یکدیگر را محکم در آغوش گرفتند.

رأفت درحالی که از پله‌های کشتی اسپریا بالا می‌رفت، همان‌طور که محسن گفته بود، افراد زیادی از یهودیان را روی عرشه کشتی دید. در بین آنها، سوسولوی (تاجر ساعت) هم دیده می‌شد. او همه چیز خود را فروخته بود، حساب‌هایش را تسویه کرده بود و حالا هم سفر رأفت بود. رأفت به نظریه‌ودیان عجیب به نظر می‌آمد. لباس بسیار زیبا و گرانی برتن داشت. صورتش گلگون بود و از آن رنگ‌پریدگی روزهای سخت زندگی، اثری دیده نمی‌شد. میلیونریهودی، همسر و دو دخترش هم برای بدرقه آمده بودند. حالا رأفت پله‌های کشتی را به سمت جایی که یکی از افسران انتظار او را می‌کشید، طی می‌کرد. او فهمیده بود که این آقا از مسافرین درجه اول و محترم است. پس جامه‌دانش را گرفت و او را به طبقه سوم راهنمایی کرد. سایر یهودیان همچنان

روی عرشه کشتی مشغول گفت و گو بودند. رأفت ناگهان به یاد خواهرش افتاد و سخت متأثر شد.

صدای سوت کشتی، وقت حرکت را اعلام کرد و ملاحان به جنب و جوش افتادند. کشتی از ساحل دور و دورتر شد. رأفت برای آخرین بار به ساحل کشورش نگاه کرد. ناگهان از تعجب میخکوب شد. محسن هم در میان مردم بود و داشت برای او دست تکان می داد. او درست پشت سر خانواده سمحون ایستاده بود. رأفت خواست برای او دست بلند کند، اما منصرف شد...

وقتی خانم سمحون در آستانه در ورودی سازمان اطلاعات و امنیت عمومی مصر ایستاده بود، شب قاهره را فرا گرفته بود و چراغ های خیابان ها روشن شده بود. در کنار او عزیز جبالی که بسیار خسته به نظر می رسید، ایستاده بود. قبل از اینکه خانم سمحون سوار اتومبیل سیاه رنگ سازمان امنیت شود، به عزیز جبالی گفت:

- توی این دوروز، احساس می کنم سال های زیادی رو زندگی کرده ام.
سپس تعجب و شگفتی اش از حافظه عزیز جبالی را بیان کرد و گفت:
- بیشتر اوقات احساس می کردم شما دارید از روی کتاب میخونید!
خانم سمحون آهی کشید و در حالی که برای سوار شدن آماده می شد، ادامه داد:
- این داستان زندگی رأفت الهجان بود... این طور نیست؟
عزیز جبالی پرسید:

- منظورتون چیه خانم سمحون؟
- من منتظر فردا هستم. روزی که میخوام داستان دیوید شارل سمحون رو بشنوم.
این را گفت و سوار اتومبیل شد.

[فصل دوازدهم]

[ملاقات در شهری ویران]

صبح روز سوم، عزیز جبالی به هلن سمحون گفت که از این به بعد، ماجرا به مرحله خطرناکی وارد می شود. وقتی رأفت مسافرت خود را با کشتی «اسپریای ایتالیایی» شروع کرد، از او خواسته شده بود هیچ کاری جز ایجاد پوشش برای حفظ سلامتش انجام ندهد و فقط اخبار و اسرار را شنیده و جمع آوری کند، اما خود و موضوع مأموریتش را در معرض خطر قرار ندهد و سلامتی و زندگی اش را در نظر داشته باشد.

در آن زمان ها، جمال عبدالناصر کانال سوئز را ملی کرده بود و اسرائیل با اینکه در کانال چیزی نداشت، اما نگران و برافروخته شد و بازی های پنهان خطرناکی را شروع کرد که به موقع کشف شد. دل اسرائیلی ها پراز کینه بود و همیشه از این هراس داشت که مبادا روزی مصر تبدیل به کشوری قدرت مند شود.

رأفت در لحظه آخر، تلاش کرد جلوی اشک هایش را بگیرد، اما نتوانست. او قبل از این، بارها مصر را ترک کرده بود، اما هیچ گاه گریه نکرده بود. ولی این بار از خود می پرسید: «آیا بار دیگر کشورم را خواهم دید؟ یا اینکه این آخرین

باری است که هوای آن را استنشاق می‌کنم؟»
 جوان درحالی که تنها در راهروی بالایی کشتی ایستاده بود، اشک‌هایش فرومی‌ریخت، درحالی که خنده‌های یهودیان و سروصدای آن‌ها با فریادهای بلند که مردم و کشور او را به باد سخره گرفته بودند، از طبقه پایین به گوش می‌رسید. بعد به سوی دوستان یهودی مهاجر خود برگشت و با آن‌ها گرم گرفت تا اینکه کشتی به بندر «ناپل» رسید. او ناچار بود خود را به شنیدن ناسزاگویی‌های یهودیان عادت دهد. در آنجا عده قابل‌توجهی از نمایندگان جمعیت یهودیان به استقبال مهاجرین آمده بودند، اما استقبال از او چیز دیگری بود.

- آقای جاکوب بنیامین حنانيا... درسته؟!

هنوز کشتی را ترک نکرده بود، هنوز در عرشه کشتی در کنار تنها جامه‌دان خود در میان انبوه مسافران، فریادهای آن‌ها، حرکت ملاحان و سروصدای آن‌ها ایستاده بود... ناگهان به خود آمد و با مرد چهارشانه و موسفیدی که در کنارش جوانی قوی هیکل و گندمگون دیده می‌شد، روبرو شد.

- چیکار میتونم براتون انجام بدم؟

مرد مؤدبانه خود را معرفی کرد:

- ساموئیل عازار...

سپس به دوست جوان خود رو کرد و گفت:

- و این همکار من، شیمون بن‌گور.

رأفت با سختی گفت:

- و من دیوید شارل سمحون.

مرد درحالی که لبخند می‌زد و مانند کسی که افکار او را خوانده باشد، گفت:

- ما از جمعیت یهودیان هستیم.

رأفت درحالی که وانمود می‌کرد نگران است، دور و بر خود را با تمسخر نگاه کرد

و گفت:

- اگر واقعاً شما از جمعیت یهودیان هستید، حتماً می‌دونید که کشتی پراز آدم‌های غیریهودیه.
آن دو مرد با تعجب به همدیگر نگاه کردند. سپس او قاطعانه و با خشم اضافه کرد:

- توی مصر اون مرد اسم بچه‌اش رو به من داد و مدارک رسمی رو جعل کرد تا به خروج من کمک کنه. اگر مصری‌ها بویی از این قضیه بیرن، نمی‌دونم چه بلایی سراون پیرمرد بیچاره و همسر و دخترش می‌آرن.
رأفت درحالی که از موقعیت سختی که آن‌ها را به آن دچار کرده بود، لذت می‌برد، به آن‌ها نگاه می‌کرد. مرد کلمات نامفهومی گفت و درحالی که عذرخواهی می‌کرد، گفت:

- حق با شماست آقای سمحون، ولی ما اومدیم تا از شما دلجویی کنیم.
- متشکرم!

مرد درحالی که به او نزدیک‌تر می‌شد، به صحبت خود ادامه داد:
- تصور میکنم شما میخوايد به اسرئیل برید؟
رأفت با تمسخر گفت:

- برای من، جای دیگه‌ای غیر از اونجا هم وجود داره؟
صورت مرد باز شد و آرام ادامه داد:

- ما اینجا در خدمت شما هستیم. پس هر کاری که داشتید، خوشحال میشیم براتون انجام بدیم.
- فقط یک چیز از شما میخوام... اینکه چند روز توی استراحت کامل باشم.

آن‌ها منظور او را فهمیدند و گفتند که ما یک اتاق در هتل برای شما رزرو کرده‌ایم و بلیت سفر شما به اسرئیل هم آماده است، بدون اینکه لازم باشد

چیزی پرداخت کنید. فقط کافی است که زمان حرکت خود را تعیین کنید. آن‌ها تا هتل او را همراهی کردند. اولین کاری که در حضور آن‌ها انجام داد، این بود که چک آقای سمحون را به اداره هتل تقدیم کرد و از آن‌ها خواهش کرد تا در اسرع وقت آن را نقد کنند. بعد، از آن‌ها خداحافظی کرد و به اتاق خود رفت، البته بعد از اینکه به آن‌ها فهماند که دوست ندارد کسی مزاحمش شود و جوان همراه، به او جواب داد:

- ما منظور شما رو خوب درک می‌کنیم و تمام تلاش ما اینه که توی ناپل اقامت خوشی داشته باشید.

سپس همکارش اضافه کرد:

- البته موضوع دیگه‌ای هم هست که می‌خوایم به ما کمک کنید!

- من کمک کنم؟

مرد گفت:

- مطلع شدیم که عده‌ای با شما از مصر او مدن. باید کسی اون‌ها رو برای

رفتن به اسرائیل قانع کنه. بعضی از اون‌ها می‌خوان به آمریکای لاتین

بروندو بعضی‌های دیگه شاید به علت ارتباط خانوادگی، تصمیم

گرفته‌ان به فرانسه یا آمریکا مهاجرت کنن...

رأفت فریاد زد:

- چی می‌گید؟!

- متأسفانه، اون چیزهایی که می‌گیم حقیقت داره.

رأفت مسئله رفتن به اسرائیل یا کشوری دیگر را با هیچ‌یک از مهاجران همراه

خود در میان نگذاشته بود، اما تصور می‌کرد که همه آن‌ها به سرزمین موعود

یا همان اسرائیل می‌روند.

- مگه از مصر خارج نشدن که به اسرائیل بروند؟

مرد نیز به حالت نفی، سری تکان داد و نگاهی به او انداخت. مثل اینکه از او

یاری می‌خواست.

رأفت به سوی اتاقش رفت. حالا لازم بود که خود را برای اولین ملاقات خارج از مصر آماده کند. او بعد از دو روز، همان جوان سبزه‌رو را که موهای براق و لباس شیکی برتن داشت، ملاقات می‌کرد. محسن او را چند روز قبل در قاهره به خانه‌اش آورده بود. تلاش کرد که بخوابد، اما نمی‌توانست. سعی کرد بدون درنگ استراحت کند. شک‌ها، تردیدها و ترس‌ها دوباره شروع شد. آیا ممکن است اسرائیلی‌ها، بدون اینکه او و محسن متوجه شوند، ماجرا را فهمیده باشند؟! زیرا یهودیان مصر هم چشم و گوش‌هایی داشتند که لحظه به لحظه خبرها را به اسرائیلی‌ها می‌رساندند. پس از کجا معلوم که چشم و گوش‌های آن‌ها، او و محسن را نمی‌شناسند؟ آیا ممکن بود این خوش‌آمدگویی که به نوعی اغراق‌آمیز می‌نمود، شیوه‌ای برای کشاندن او به اسرائیل باشد تا او را در آنجا دستگیر کنند؟

رأفت دو روز گذشته را در رنج و عذاب سختی گذراند. در حقیقت به بازگشت به کشورش فکر می‌کرد. فکر کرد که وقتی با مصطفی عبدالعظیم ملاقات کند، از این مأموریت منصرف شود، زیرا خداوند گفته است که خود را با دست خویشتن به هلاکت نرسانید!

در صبح روز سوم، بعد از رسیدن به بندر ناپل، مطمئن شد که تحت مراقبت و تعقیب نیست. در خلال دو روز گذشته تلاش زیادی به کار برد تا یهودیان همراهش را به مهاجرت به اسرائیل راضی کند. در این میان، به جز همان ساعت فروش، هیچ‌کس حاضر نشد به اسرائیل بیاید.

نمایندگان جمعیت یهودیان در مورد تلاش و کوششی که رأفت به کار برده بود، با حرارت و گرمی تشکر کردند. از او پرسیدند:

- چیزی لازم دارید؟

- چک من هنوز نقد نشده؟

نمایندگان یهودی قول دادند کار او را بیست و چهار ساعته درست کنند.
در همین حال، رأفت پرسید:

- توجه شما به من، سر نخی دست مصری ها نمیده که بفهمن من کی هستم؟ اونها باید توی اینجا چشم و گوش هایی داشته باشن.
- جوان دستپاچه شد و خواست حرفی بزند، اما رأفت ادامه داد:
- زیاد نگران خودم نیستم. می دونم توی چنین مواقعی باید چه جوری برخورد کنم. نگران اون پیرمردی هستم که توی اسکندریه شناسنامه بچه اش رو به من داده! اون دو تا دختر نوجوان داره.
- آقای سمحون، از ما چه کاری ساخته است؟
- اینکه من رو به نام دیوید شارل سمحون صدا کنید، نه ژاکوب بنیامین حنانيا.
- بله، حق با شماست.

صبح روز بعد، ساعت ده صبح، هتل را ترک کرد. اطراف هتل را خوب واریسی کرد تا بیشتر مطمئن شود. بعد تا وسط شهر یک ماشین کرایه کرد. به یکی از کافه تریاها وارد شد و یک فنجان شیر قهوه ایتالیایی خورد. حالا وقت مکالمه تلفنی بود. کافه تریا را ترک کرد و در خیابان مانند کسی که بی هدف باشد قدم زد. به کیوسک تلفنی که قبل از ورودش به کافه آن را در نظر گرفته بود، رسید. مکث کرد و مثل اینکه چیزی به یاد آورده باشد، دفترچه تلفن خود را از جیب درآورد. آن را باز کرد و برگ زد تا اینکه روی یک صفحه وقف کرد، اما چیزی نمی خواند. مانند کسی که شماره ای را جستجو کند، وارد کابین شد. شماره تلفن را از حفظ داشت، چون برای او ممنوع بود که چیزی بنویسد. شماره را گرفت. در آن سوی خط، زنگ به صدا درآمد. صدا با لهجه مصری بود. در حالی که دلش داشت از جایش کنده می شد، گفت:

- نظر شما درباره خواراک ماهی چیه؟

۱ فصل دوازدهم | ۲۲۳

از آن طرف خط، صدایی مهربان و دل نشین به گوش رسید:

- خوراک ماهی قزل آلا خوبه.

رأفت فریاد زد:

- در خدمتم!

- ساعت رو نگاه کن.

رأفت به ساعتش نگاه کرد. صاحب صدا ادامه داد:

- الان ساعت یازده و شش دقیقه است. تمام. ساعت سه و سی دقیقه،

توی ایستگاه راه آهن.

رأفت خواست کلمه «به سلامت» را بگوید، اما خودش را کنترل کرد، چون

اگر می گفت، ملاقات انجام نمی شد! این قرار آن ها بود...

رأفت از محسن پرسید:

- اگه گیر افتادم، باید چیکار کنم؟

- اول کمی مقاومت میکنی، اما اگه مجبور شدی، میتونی همه چیز رو بگی.

رأفت با وحشت و اضطراب پرسید:

- خوب، بعدش چی؟

- بعد از اون، از تو میخوان وانمود کنی که با ما هستی، اما در حقیقت برای

اونها کار کنی.

- من باید چیکار کنم؟

- اگه خواستن، موافقت کن!

- یعنی به کشورم خیانت کنم؟

- معلومه که نه!

- پس چه جوری موافقت کنم؟

- وقتی موافقت کردی، از تو میخوان که با ما در ارتباط باشی و به ما زنگ بزنی. هر فرد مصری، وقتی تلفنی صحبت می‌کنه، آخرش چی می‌گه؟
- می‌گه به سلامت!

- به همین خاطر، اگه اون‌ها تو رو مجبور کردن که با ما صحبت کنی، آخر صحبت بگو «به سلامت». وقتی این رو بگی، ما متوجه میشیم که اشتباهی در کار هست، ولی اون‌ها چیز مشکوکی نمی‌بینن.

ناگهان چیزی در خاطر رأفت گذشت: «چه کسی می‌داند آن فردی که با او تلفنی صحبت کرده، خود مصطفی عبدالعظیم است؟» چقدر محسن به او اصرار می‌ورزید و از او می‌خواست که آنچه را یاد گرفته، تکرار کند. حتی یک بار که آثار خستگی بر چهره محسن آشکار شده بود، با عصبانیت بر سر او فریاد کشید:

- باید هوای خودت رو داشته باشی. تمام این چیزها در وهله اول به خاطر سلامت خود توئه.

قبل از اینکه به اتوبوسی که از ناپل به دامنه کوه آتش فشان می‌رفت، سوار شود، دور و بر خود را پایید. مطمئن شد که کسی او را تعقیب نمی‌کند. بعد بلیت گرفت و به گروهی از مسافران ملحق شد. آفتاب درخشانی بود، کوه سرسبز و خرم بود. سکوت کوهستان لذت بخش بود؛ و او هر لحظه به قله کوه نزدیک‌تر می‌شد.

پس از مدتی، رأفت به اتفاق گروه به محل آتش فشان رسید، مردی داشت برای توریست‌ها از تاریخچه آتش فشان سخن می‌گفت. در این لحظه، ناگهان مصطفی را دید. قلبش آرام گرفت. حالا او باید بدون ابراز آشنایی، به دنبال او می‌رفت. ساعت به دوازده و نیم نزدیک‌تر می‌شد و گروه‌های جهانگرد به سوی ایستگاه اتوبوس می‌رفتند. او دید که مصطفی عبدالعظیم ایستگاه را ترک

می‌کند. هنگامی که مصطفیٰ عبدالعظیم دوباره به سوی ایستگاه ماشین‌ها راه خود را در پیش گرفت، رأفت متوجه آن‌ها شد و خوش‌شانسی او این بود که در کابین بعد از کابین مصطفی سوار شد و در دامنه کوه به دنبال مصطفی رفت. چندی بعد به شهر «پومپی» رسیدند. توریست‌ها از هم جدا شده و با راننده قرار گذاشتند که بعد از دو ساعت، در این محل منتظر آن‌ها باشد. در ماشین، رأفت شانه به شانه و کنار مصطفی نشسته بود، اما حتی یک کلمه هم با هم صحبت نکردند؛ حتی سلامی یا نگاهی. رأفت می‌توانست بدون مقصد معینی در شهر سوخته «پومپی» حرکت کند و به هر طرفی که دوست دارد برود، فقط باید از صحبت کردن یا نزدیک شدن به دیگران دوری می‌کرد تا مصطفی عبدالعظیم در یک فرصت مناسب با او ملاقات کند، پس هیچ انگیزه‌ای برای ترس و نگرانی وجود نداشت. درحالی‌که در میان شهر سوخته پومپی گردش می‌کردند، مانند دو جهانگردی که از مشاهده آثار سوخته شهر صحبت می‌کنند، با همدیگر گفت‌وگو کردند. حرف‌های آن‌ها به درازا کشید. مصطفی به او گفت که تمام ترس‌ها و نگرانی‌هایش بی‌معنی است و اینکه این ترس و اضطراب ممکن است عامل انصراف او از مأموریتش شود و شاید هم او را لو بدهد. بعد مصطفی تعجب خود را درباره شیوه برخورد رأفت با نمایندگان جمعیت یهودیان ابراز کرد و گفت:

- خیلی خوب و حرفه‌ای با اون‌ها برخورد کردی.

سپس سردرد دل مصطفی باز شد و از این گفت که از سال ۱۹۴۸، اعراب در مورد تیزهوشی و ذکاوت یهودیان و امکاناتشان، خیلی افسانه پردازی کرده‌اند و متأسفانه تمام این حرف‌ها حقیقت ندارد و دردناک‌تر از آن، این است که خود یهودیان نیز نهایت استفاده را از این شایعه‌ها می‌برند. بعد از رأفت پرسید:

- مثلاً خود تو... توی مصر با یهودی‌ها معاشرت داشتی و با بعضی زاون‌ها

توی نیویورک برخورد کردی... چیزی بیشتر از ما توی اونها دیدی؟
 طبعاً، نه! خوب، پس چرا این چیزها رو به خودت نمیگی؟...
 بعد از این حرف‌ها، مصطفی شیوه فرستادن تلگراف‌های شماره‌دار را با او تمرین کرد. مصطفی به او ورقه‌ای داد و از او خواست که شماره‌های آن را به خاطر بسپارد. این شماره‌ها، شماره‌های صندوق‌های پستی بود که رأفت می‌باید نامه‌هایش را به نشانی آن‌ها در چند کشور اروپایی و در زمان‌هایی معین ارسال می‌کرد. رأفت به سرعت همه آن‌ها را به خاطر سپرد، درحالی که مصطفی از تیزهوشی او سخت حیرت کرده بود.

- اصلاً نگران نباش، چون ما تو رو توی اسرائیل تنها نمیذاریم.
 قبل از اینکه مصطفی از او جدا شود، با مهربانی از او پرسید:

- رأفت! میترسی؟...

- خیلی.

و مصطفی به آرامی گفت:

- این طبیعیه.

مصطفی دست او را با مهربانی و گرمی گرفت و بعد از چند لحظه، همدیگر را محکم در بغل گرفتند و از هم خداحافظی کردند.

رأفت بر عرشه کشتی‌ای که او را به اسرائیل می‌برد، ایستاده بود. او انتظار داشت چهره مصطفی را در بین بدرقه‌کنندگان ببیند، همان‌طوری که در اسکندریه چهره محسن را در میان بدرقه‌کنندگان دیده بود؛ اما هیچ‌کس برای بدرقه او نیامده بود.

هنگامی که سواحل فلسطین آشکار شد، مهاجرین روی عرشه کشتی جمع شدند. فریادهایشان به هوا بلند شد. دست بلند می‌کردند، فریاد می‌کشیدند و به مسلمانان ناسزا می‌گفتند... رأفت احساس کرد کسی نزدیک او ایستاده

است. وقتی نگاه کرد، «سوسولیوی»، تاجر ساعت فروش را دید که لبخند غریبی بر لب داشت:

- خدا رو شکر! سلامت باشی!

سوسولیوی موزیانه به او خیره شده بود. رأفت به طرف او برگشت و گفت:

- کار خاصی داری سوسو؟

- نه... اصلاً... فقط داشتم به اون روزی که اولین بار تو رو با برادرم،

افرایم، دیدم فکر میکردم.

رأفت پرخاشگرانه و به حالت طنزآلودی پرسید:

- یعنی چی؟

- هیچ کس نمیتونه تورو بشناسه و کسی نمیدونه تو کی هستی.

رأفت خواست حرفی بزند، اما تاجر یهودی با تأکید اضافه کرد:

- نه مصری ها و نه حتی ما!

ترسی کشنده وجود رأفت را فراگرفت. تاجر ساعت فروش همچنان با نگاهی

یخ زده به او خیره شده بود. درحالی که سعی می کرد خونسردی خود را حفظ

کند، پرسید:

- منظور ت چیه سوسو؟

- منظور من اینه که هوای ما رو هم داشته باش تا برسیم و کارها روبه راه

بشه.

تاجر یهودی این را گفت و او را با دهشتی که وجودش را چنگ می زد،

ترک کرد. کشتی داشت به ساحل نزدیک می شد و رأفت وحشت زده به

حرف های کنایه آمیز «سوسو» فکر می کرد. در یک لحظه اندیشید که چاره ای

جز اعتراف کردن ندارد! از خودش پرسید که آیا اسرائیلی ها از من، محسن و

مصطفی هوشیارتر بوده اند؟ هیچ راهی برای بازگشت نبود.

کشتی به ساحل نزدیک شد و ساختمان های «یافا» آشکار گردید. جوان

داشت به دنبال «سوسولیوی» می‌گشت، اما او همراه با جمعیت به عرشه کشتی رفته بود. حالا رأفت یکه و تنها همچنان در طبقه فوقانی کشتی ایستاده بود، درحالی که قلبش داشت به شدت می‌تپید. سرانجام کشتی در کناریکی از اسکله‌ها پهلو گرفت. اسکله پر بود از افرادی که برای استقبال آمده بودند و بازار سلام و علیک به تمام زبان‌های زنده دنیا گرم بود. ناگهان رأفت با صدایی به خود آمد:

- آقای سمحون؟

قلبش از ترس فروریخت. یک افسر از افسران کشتی، از طرف ناخدا برای خدا حافظی نزد او آمده بود. درحالی که قلبش به سختی می‌تپید، به سخنان افسر گوش داد. تنها جامه‌دان او در کنارش بود. افسر از او پرسید که آیا ساک یا جامه‌دان‌های دیگری هم دارد و او جواب داد که در زندگی‌اش، بیشتر از همین یک جامه‌دان را ندارد! افسر به عرشه برگشت. پلکان کشتی اکنون میان کشتی و اسکله قرار گرفته بود. حالا کارکنان گمرک و پلیس بندر، پلکان را به سوی بالا طی می‌کردند. متوجه شد که افسرجوان دارد با آن‌ها پیچ‌پیچ می‌کند. خود را در کام خطر می‌دید. ناگهان متوجه شد که جوان دارد با انگشت او را نشان می‌دهد و افراد پلیس با شتاب به طرفش آمدند. در جایش می‌خکوب شده بود. خواست حرکتی کند، اما نمی‌توانست! دهانش خشک شد و چشمانش بازماند... گفته محسن را به یاد آورد.

- تا حالا کسی که ترسیده باشه رو دیدی؟ چشمه‌اش به تو می‌گه که ترسیده...

و او اکنون می‌ترسید. چگونه می‌باید ترس خود را از چشمانش محو کند؟ حالا سه نفر روبروی او ایستاده بودند؛ دو افسر و یک نفر با لباس شخصی و پشت سر آن‌ها نیز یک نفر با لباس سربازی. رأفت خود را جمع‌وجور کرد و به انتظار سرنوشت ایستاد. مردی که لباس شخصی برتن داشت به طرف او

آمد و پرسید:

- آقای سمحون؟

- بله، خودم هستم.

لبخند بر چهرهٔ مرد ظاهر شد، لبخندی که داندان‌های چنندش‌آور او را به رخ می‌کشید. بعد دست خود را به سوی جوان دراز کرد و گفت:

- خوش اومدید.

جوان نیز دستش را به سوی او دراز کرد و آن را فشرد. افسر اضافه کرد:

- من وظیفه دارم از شما استقبال کنم.

رأفت خواست جوابی بدهد یا اینکه حرفی بزند، اما صدایش در نیامد. یکی از افسران گفت:

- بفرمایید با ما بیایید!

چاره‌ای جز تسلیم شدن نداشت، پس خود را به دست سرنوشت سپرد. به طرف جامه‌دانش خم شد، اما سرباز سریع تراز او چمدانش را بلند کرد. رأفت کشتی را در میان نگهبانانی که او را احاطه کرده بودند، ترک کرد.

[فصل سیزدهم]

[نیروی ایمان]

عزیز جبالی درحالی که می‌خندید به هلن سمحون که سراپا گوش شده بود، گفت که رأفت به او گفته که برای نخستین بار در طول عمرش، واقعاً ترسیده بود، درحالی که ایمانش متزلزل نشده بود؛ ایمان به خدمت به مسلمانان سراسر جهان.

هنگامی که رأفت به همراه استقبال‌کنندگان از پله‌های کشتی پایین می‌آمد، منظره‌ی اسکله و حال و هوای بندر به قدری شک برانگیز بود که یک آن تصمیم گرفت فرار کند، اما فرار غیرممکن بود. مهاجرین دیگری در محوطه‌ی بندر بودند. بعضی از آن‌ها شب را در آنجا گذرانده بودند و بعضی دیگر کشتی‌شان قبل از کشتی رأفت به بندر رسیده بود. جمعیت زیادی در اسکله درهم می‌لولیدند. گروهی هم در صف‌های طویل ایستاده بودند، درحالی که کالاها و وسایل‌شان محوطه‌ی بندر و راهروها را پر کرده بود. جوان متوجه شد که همراهانش خروج او را از بندر تسهیل می‌کنند. مرد همراه او گفت آن‌هایی که می‌خواهند به کیبوتس‌ها بروند در اینجا می‌ایستند و آن‌هایی که مستعمرات تعاونی موشاف

را ترجیح می دهند، در قسمتی دیگر منتظر می مانند. او از رأفت پرسید:
 - دوست دارید توی خانه یکی از اعضای جمعیت یهودیان اقامت کنید
 یا هتل رو ترجیح میدید؟
 و رأفت با استواری گفت:

- فکر میکنم اومدم اینجا که خانه داشته باشم.
 - سرور من! مجبورید کمی منتظر باشید تا خانه مناسبی برایتان پیدا کنیم.
 تا اون موقع باید توی هتل تشریف داشته باشید.
 و جالب اینکه هیچ یک از آنها، پاسپورت و اوراق شناسایی او را بازرسی
 نکردند!

سپس همه آنها به اتفاق رأفت سوار ماشین شدند. اتومبیل شان در مقابل
 یکی از هتل های درجه یک توقف کرد. حالا چهره او جدی تر به نظر می آمد.
 لحظه ای بعد از اتومبیل پیاده شد و به درون هتل رفت، درحالی که باربری با
 عجله جامه دان او را حمل می کرد. در این حال، مسئول هتل با احترام به او
 نزدیک شد و پرسید:

- روز بخیر آقای سمحون! یک طبقه میخواید یا یک اتاق؟
 رأفت بلافاصله جواب داد:

- یک اتاق کافیه... قصد اقامت طولانی ندارم.
 این را گفت و به طرف مرد همراهش برگشت و پرسید:
 - این طور نیست؟

- تمام کارها توی اولین فرصت انجام میشه، مطمئن باشید!
 وقتی مرد او را ترک می کرد، تأکید کرد که شخص دیگری فردا صبح با او تماس
 خواهد گرفت.

به سوی اتاقش رفت. در را بست و خودش را روی تخت خواب انداخت.
 درحالی که نگاهش را به سقف اتاق دوخته بود، اندیشید: آیا آنها واقعاً به

این سادگی گول خوردند؟ آیا آن‌ها واقعاً تا این اندازه احمق هستند؟ یا اینکه تمام این برخوردها دامی است که برای او پهن کرده‌اند؟ ...

صبح روز بعد زنگ تلفن به صدا درآمد و او را از خواب بیدار کرد. در تمام طول شب، خواب به چشمش نیامده بود. کابوس‌ها تمام وجود او را فرا گرفته و آسایش را از او سلب کرده بودند؛ تنها هنگامی که سپیده دمید، برای مدتی به خواب رفت. تلفن زنگ خورد. گوشی تلفن را برداشت. گوینده از طرف جمعیت یهودیان بود. او در سالن هتل منتظر رأفت بود. رأفت درحالی که سعی می‌کرد کنترل خود را حفظ کند، گفت:

- یک کم دیر می‌آم ... هنوز صورتم رو اصلاح نکرده‌ام.

هنگامی که به سالن هتل وارد شد، از آمدن آن مرد سی دقیقه گذشته بود. مرد با مهربانی به طرف او آمد و از رأفت درخواست کرد تا سوار ماشین گران‌قیمت فرانسوی که در بیرون هتل توقف کرده بود بشود؛ بدون آنکه چیزی بپرسد. رأفت سوار ماشین شد، درحالی که در تمام طول شب گذشته، پیکارش با ترس او را ناتوان کرده بود. اتومبیل در خیابان‌های تل‌آویو به راه خود ادامه می‌داد و او کوشید تا برای خالی نبودن عریضه، حرفی بزند:

- نمیدونستم تل‌آویو اینقدر به یافا نزدیکه.

مرد مؤدبانه لبخند زد، اما بدون اینکه کلمه‌ای بگوید، سری تکان داد. رأفت با خودش گفت که لزومی هم ندارد این مرد پاسخش را بدهد، چون در دام آن‌ها اسیر شده‌ام!

دقایق بعد اتومبیل در مقابل ساختمانی قدیمی، در یک خیابان شلوغ، توقف کرد. دو نفری پلکانی را که به طبقه اول می‌رفت، طی کردند و به دفتری که روی تابلوی آن نوشته شده بود: «یوسف از رع، شغل وکالت» وارد شدند.

مردی کوتاه‌قد با چانه‌ای دراز، سر طاس و پوستی چندان‌آور که رگ‌های دستش در زیر آن مشخص بود، از پشت میز خود مانند روباهی حيله‌گر بلند

شد و در حال خوش آمدگویی به زبان عبری افزود:

- خوش اومدی آقای حنانیا!

رأفت تصمیم گرفت که مستقیماً وارد موضوع شود، پس با زبان فرانسوی گفت:

- فکر می‌کنم اسم نوشته شده توی پاسپورت من دیوید شارل سمحون باشه.

در همین حال، همراه او اتاق را ترک کرد. مرد به او جواب داد:

- شما الآن توی اسرائیل هستی، آقای... این رو میدونم... ما همه چیز رو در مورد شما میدونیم؛ چیزهای خیلی زیاد...

- چه چیزهایی؟

- مصری‌ها اونقدری که فکر می‌کنید، احمق نیستند.

مرد با چشم‌هایی که به روباه شبیه بود، خنده مرموزی کرد و خواست برای اثبات پیروزی‌اش باز هم حرف بزند؛ اما رأفت به او امان نداد و با شدت گفت:

- من قبلاً و توی بندر ناپل حرفهام رو زده‌ام. بهتره توی این جلسه هر کسی حدود خودش رو بدونه.

یوسف از رع درحالی که با تعجب به جوان نگاه می‌کرد، در کنار میز خود ایستاد. رأفت لحظه‌ای بعد آرام شد و ادامه داد:

- هنگامی که آقای شارل اسم فرزندش رو به من داد، تقاضای مهمی داشت... میدونید از من چی خواست؟

- از کجا بدونم!

- از من خواهش کرد که این اسم رو حفظ کنم! اون میخواست به وسیله من، یاد کودک از دست رفته‌اش برای همیشه زنده بمونه.

رأفت برای چند ثانیه ساکت شد تا تأثیر حرف‌هایش بر چهره وکیل را ارزیابی

کند. در چهره یوسف از رع، تبسمی که حاکی از شگفتی و تعجب بود، ظاهر شد. به صندلی اش برگشت و گفت:

- حق دارید... در هر حال این موضوعیه که به شخص شما مربوط میشه! لحظاتی با سکوت سپری شد. در این میان، وکیل داشت اوراق روی میز را مرتب می کرد، اما آشکارا مشخص بود که او به جای اوراق، دارد افکار خودش را مرتب می کند! لحظه ای بعد روبه جوان کرد و گفت:

- خب! حالا تصمیم دارید توی اسرائیل چه کاری انجام بدید؟

- میخوام توی اسرائیل زندگی کنم.

از رع ناگهان با شتاب بلند شد، اما مجدداً بدون هیچ علتی نشست.

- این طبیعیه، اما منظور من، کار بود.

- مبلغی پول جمع کرده ام، آقای سمحون بزرگ هم مبلغی به من داده اند.

میخوام یک دفتر گردشگری کوچک تأسیس کنم.

یوسف خواست صحبت کند، اما رأفت به حرف هایش ادامه داد:

- شرکتی که امیدوارم توی آینده، بزرگ و بزرگ تر بشه.

چهره وکیل گرفته شد و آثار ناامیدی در آن آشکار شد. رأفت گفت:

- می بینم که شما با من همدلی نمیکنید!

وکیل کلمات نامفهومی گفت. بعد برخوردش مسلط شد و افزود:

- آرزو می کردم که شما به شغل دیگه ای فکر کرده بودید.

رأفت احساس کرد که الان وقت کنجکاوی در حرف های او نیست، به همین

دلیل رشته بحث را عوض کرد:

- من خسته شدم!

- همه مون خسته شدیم.

رأفت با دست به روی میز زد و گفت:

- هر چی تا حالا کشیده ام، برایم بسّه.

- شما تازه توی اول جوانی تون هستین.
- من تمام عمرم رو به خاطربه وجود آوردن این وطن صرف کرده‌ام.
- ما این رو میدونیم.
- دیگه وقتش رسیده که یک زندگی ساده و عادی داشته باشم.
- مرد خواست سخنی بگوید، اما رأفت با عجله گفت:
- فکر نمیکنید صحبت درباره این موضوع خیلی زود باشه! من تازه رسیدم.
- یوسف از رع گفت که رأفت تجربه‌هایی دارد که اسرائیل به آن‌ها نیازمند است و رأفت با لحنی طنزآمیز گفت که حتی نمی‌داند یوسف از رع از طرف چه کسی صحبت می‌کند؟ پیرمرد فرییکار لبخندی زد و گفت:
- به هر حال ما تازه اول راه هستیم و طبیعیه که روی نیروهای جوان مون حساب کنیم.
- رأفت حس کرد تمام حرف‌هایی که در رستوران خیابان سلیمان پاشا زده و دروغ‌هایی که به خود نسبت داده، مانند حقایق غیرقابل انکار به تل‌آویو رسیده است. وکیل پیر همچنان می‌کوشید تا مثلاً احساسات وطن‌دوستانه جوان را برانگیزد، اما رأفت با صراحت گفت:
- ببین خواجه یوسف، خودت رو اذیت نکن!
- پیرمرد برای چند لحظه خشکش زد، سپس افزود:
- من خوب میدونم که شما عربی رو به خوبی صحبت میکنید.
- از کجا می‌دونید؟
- چقدر توی مصر زندگی کردی؟
- زیاد.
- علاوه بر این، از مصری‌ها چیزهای خیلی زیادی یاد گرفتی. به همین خاطر، ما به تو نیاز داریم.
- خب... نباید کمی استراحت کنم و بعد درباره این موضوع فکر کنم؟

- همین طوره.

- چه جوری میتونم یک آپارتمان مناسب پیدا کنم؟

- این رو بذار به عهده ما!

جوان ترس و هراس را از خود دور کرد و گفت:

- فقط زودتر، چون میخوام کار تأسیس یک شرکت گردشگری رو هرچه سریع تر شروع کنم.

لحظه ای بعد وکیل او را تا دم در بدرقه کرد، با او دست داد و خدا حافظی کرد. رأفت از وکیل خواست تا جوان همراه نیز او را تنها بگذارد، زیرا می خواهد تا از نزدیک کشور جدیدش را لمس کند. در این حال، از رع با صدای بلند گفت:

- راستی، حساب هتل هرچقدر که اقامت داشته باشید، از قبل پرداخت شده...

برای جوان سخت نبود که در میان مردم اسرائیل گردش و در آن ها نفوذ کند، زیرا به هنگام آوارگی اش در غرب به نفوذ در جمع اروپایی ها و آمریکایی ها عادت کرده بود! حالا اندکی از ترس او کاسته شده بود، زیرا مطمئن شده بود که تحت مراقبت یا تعقیب نیست. در خیابان های تل آویو گردش می کرد و به بازارهایش می رفت تا شهر را کاملاً بشناسد. آنچه نظرش را بیشتر از همه چیز جلب کرد، این بود که اکثر شرکت های گردشگری در خیابان «بن یهودا» که از شمال تا جنوب تل آویو امتداد داشت، واقع شده بودند.

آنچه که بیشتر به آن اهمیت می داد، روز «شباط» یا روز شنبه بود. با اینکه جامعه اسرائیل، جامعه غیرمتجانسی است و اختلافات طبقاتی، اجتماعی و نژادی شدیدی بر آن حاکم است، اما همه آن ها، جمعه شب را مقدس می شمارند. از غروب جمعه، خانواده ها دور سفره طعام جمع می شوند، شمع ها را روشن می کنند، نماز می خوانند و بخشی از سفر خروج از کتاب تورات را مطالعه می کنند؛ خروج یهود از مصر.

روزها گذشت و یوسف ازرع، باز هم مسئله همکاری را مطرح کرد، اما رأفت هنوز بر موضع قبلی خود استوار بود. از بین چند خانه‌ای که برایش پیدا کرده بودند، او آپارتمان کوچکی در اطراف شهر را انتخاب کرد. پیدا کردن خانه سخت نبود، بنابراین او بیش از یک هفته در هتل نماند. موقعیت خانه‌اش ایده‌آل بود. محسن در مورد شیوه زندگی با او صحبت کرده بود و به او گفته بود که ولخرجی نکند، زیرا لازم است که خود را کم درآمد نشان دهد و دنبال کسب و کار باشد. ضمن آنکه انتخاب خانه، نشان از تیزهوشی رأفت داشت، زیرا از پشت پنجره‌اش می‌شد همه رفت و آمدها را کنترل کرد.

یوسف ازرع در تدوین و تهیه اوراق هویت و اقامت رأفت به او کمک زیادی کرد که شخصیت جوان را از نظر قانونی ثابت می‌کرد. جوان به خانه جدید خود منتقل شد و بحث و بررسی در مورد تأسیس شرکت گردشگری آینده خود را شروع کرد. او دریافت که شغل او نیاز به کارهای فراوان اداری و هزینه بالایی دارد. تصمیم گرفت شرکت گردشگری خود را با یک شریک شروع کند، شریکی که جامعه اسرائیل را بشناسد تا او را از کارهای اداری معاف کند. تازه این شریک می‌توانست چیزهایی هم به او بیاموزد.

روزی به دیدن یوسف ازرع رفت و صحبت به تأسیس شرکت و کارهای مربوط به آن کشیده شد. رأفت ناراحتی‌اش در مورد قوانین دست و پاگیر و هزینه فراوان را ابراز کرد و اینکه مجبور است به این و آن رشوه بدهد. بعد هم اشاره کرد که اکنون به دنبال شریکی می‌گردد که امور اداری و مالی شرکت را به عهده بگیرد. او از اینکه هنوز حجم امور سیاحتی در اسرائیل کم است، اظهار تعجب کرد و از امکاناتی گفت که وجود دارند، اما از آن‌ها استفاده نمی‌شود. وکیل روباه صفت وانمود کرد که حرف‌های جوان را درک می‌کند، اما چیزی به او عرضه نکرد. بعد از چند روز، رأفت از وکیل مدافع کارت دعوتی دریافت کرد. او باید در یک میهمانی که به افتخار او برپا می‌شد، شرکت کند و با میزبان

خود آشنا شود. پدر خانواده میزبان، استاد دانشگاه بود، همسرش مهندس شیمی و دو دخترش در ارتش اسرائیل خدمت می‌کردند. رأفت از آن دعوت خوشحال شد. وقتی که با ازرع به میهمانی رفت، تعداد دیگری نیز به صرف شام دعوت شده بودند، از جمله سرهنگی در ارتش اسرائیل با همسرش. اسم آن سرهنگ «بیخور شطریت» بود، مردی میان سال و همسرش نیز در همین حدود نشان می‌داد. رأفت حس کرد که سرهنگ دوست دارد به او نزدیک شود. وقتی که سرهنگ از او خواست تا شماره تلفن هایشان را به هم بدهند، بیشتر مطمئن شد که او در صدد ایجاد ارتباط است. هنگامی که پاسی از شب گذشته بود، سرهنگ یهودی مست و لایعقل به او نزدیک شد و زمزمه کرد:

- آقا... چه چیزی شما رو به این جهنم کشونده؟

رأفت نه به او پاسخی داد و نه به حرف‌هایش توجهی کرد، زیرا آشکار بود که سرهنگ از روی مستی سخن می‌گوید. سپس رأفت با بقیه دعوت‌شدگان گرم گرفت. یکی از دعوت‌شدگان دبیر جوانی بود که با خانواده میزبان ارتباط نسبی داشت و همراه با نامزدش به میهمانی آمده بود. همچنین در آن شب گوینده رادیو هم همراه با مادرش آمده بود؛ اما شخصیتی که نظر جوان را بیش از همه جلب کرد، مردی بود که اهل تجارت بود. اسمش «جدعون شاباتای» بود، به ویژه آنکه هیچ سنخیتی با سایر مدعوین نداشت. او قامتی بلند و هیکلی بزرگ داشت، قوزی بود و کم‌مو، عضلاتش برجسته و لباس‌های او گل و گشاد بود. رأفت درباره شرکت گردشگری مطمئن صحبت می‌کرد و کلامش را این‌گونه پایان داد که به دنبال شریکی مطمئن می‌گردد، کسی که امور اداری و مالی او را کنترل کند. جدعون شاباتای با صدای بلند پرسید:

- دیگه ازش چی می‌خوای؟

- بسته به قدرت اون داره.

شاباتای درحالی که پوست خود را می‌خاراند گفت:

- شاید من بتوانم اون شریک رو پیدا کنم، البته اگه در مورد موضوع بیشتر توضیح بدی.

رأفت فوراً فهمید که شریکش جدعون است. آن‌ها بدون درنگ وعده ملاقاتی برای دو روز بعد در دفتر یوسف ازرع تعیین کردند. هنگامی که جوان سرقرار ملاقات حاضر شد، یقین داشت که بین جدعون شاباتای و یوسف ازرع ارتباطی وجود دارد. اولین چیزی که به آن پی برد این بود که آقای شاباتای برادری دارد که پُست مهمی در شرکت هواپیمایی اسرائیلی «العال» دارد و یوسف ازرع کسی است که کارهای جدعون را بر عهده دارد. رأفت در گفت‌وگوهای خود، نقشه و احتمال پیروزی خود را بیان کرد و گفت:

- یهودی‌های جهان اگر چه نسبت به هجرت به اسرائیل رغبتی نشان نمیدن، اما مطمئناً خیلی دوست دارند جامعه‌ای که پنجاه سال خوابش رو میدیدن رو از نزدیک ببینن. شرکت ما باید همین کار رو براشون انجام بده و این یعنی تعداد زیادی گردشگر از تمام دنیا. نظر رأفت کاملاً روشن بود و همچنین منطقی و ملی! جدعون پرسید:

- چقدر پول لازم داری؟

و جوان قاطعانه جواب داد:

- نمیدونم؛ من هنوز وضع جامعه اینجا رو نمیدونم. از وضعیت قیمت‌ها و هزینه‌ها هم اونطوری که شما اطلاع دارید، خبر ندارم. این شما هستید که باید به من بگید به چقدر پول نیاز داریم... شاباتای لبخند زد و دریافت که جوان نقشه او را فهمیده است. رأفت ادامه داد:

- البته این به موقعیت و حجم کار بستگی داره. من جزء آدم‌های بلندپرواز نیستم. چطوره با یک شرکت کوچک و دو، سه نفر کارمند شروع کنیم.

بعد از یک هفته، رأفت و جدعون دفتری در خیابان «یوشع بن نون»، یکی از خیابان‌های مهم تل‌آویو، اجاره کردند. رأفت پیشنهاد اجاره دفتر در خیابان «دیزنگوف» یا یهودا، یعنی همان جایی که عموم شرکت‌های گردشگری در آنجا دفتر داشتند را رد کرد و ترجیح داد فعلاً از رقابت دور باشد. کارهای ابتدایی دوشریک به پایان رسید. اولین کار مهم بعد از خرید وسایل دفتر، پیدا کردن منشی بود. هنگامی که در مورد استخدام منشی بحث را شروع کردند، پانزده دختر داوطلب شدند، اما رأفت متوجه شد که جدعون کار را طوری تنظیم کرده که خانگی در حدود چهل و پنج ساله به نام «سییل یوسف» استخدام شود. جوان انتخاب را به عهده جدعون گذاشت و خود تنها به عنوان شنونده، در گوشه‌ای نشست. ابتدا تصورش بر این بود که جامعه اسرائیل با جوامع بی‌بندوبار اروپایی یا آمریکایی تشابهی ندارد؛ اما بعدها تفاوت قابل‌ذکری نیافت.

روزی که یکی از داوطلبان منشی‌گری مورد سؤال قرار گرفت، جدعون از او پرسید:

- خانم! اسم شما چیه؟

- استیر بلنيسكى.

- لهستانی هستی؟

- ظاهراً اسرائیلی هستم!

بین جوان و جدعون نگاه‌هایی رد و بدل شد، سپس جدعون درحالی‌که خشم خود را فرومی‌برد، دوباره از او پرسید:

- چه زبان‌هایی بلدی؟

- غیر از زبان لهستانی و عبری، سه زبان انگلیسی، فرانسه و آلمانی رو هم بلدم.

- متاهل هستی؟

- نامزد دارم.
- نامزد شما چکاره است؟
- مهندس هواپیمایی...
- غیر از اون کار دیگری هم داره؟
- اکثر وقتش رو توی ستاد ارتش میگذرونه... افسر احتیاطه...
- امتحان داوطلبان بعد از دو روز به پایان رسید و جدعون نظرش را در مورد فرد مورد نظرش، یعنی سبیل یوسف، واضح و آشکار گفت:
- کسی بهتر و مناسب تر از سبیل یوسف ندیدم.
- از اولش هم این رو میدونستم!
- کلمات جوان برای جدعون ضربه‌ای ناگهانی بود. جدعون به سوی او برگشت و گفت:
- ولی اطلاعات اون از بقیه بیشتر بود. تازه توی این کار تجربه بیشتری هم داره.
- درسته، ولی بهتره بین زندگی خصوصی و کار ارتباط برقرار نکنیم!...
- جدعون خواست جواب بدهد، اما رأفت ادامه داد:
- خواهش میکنم انکار نکن، چون موضوع خیلی روشنه!
- جدعون بلند شد و می‌خواست از خود دفاع کند که رأفت امانش نداد:
- این منصفانه نیست که آشناهات رو به شرکت تحمیل کنی!
- به نظر می‌آد خیلی سرسختی، دیوید!
- من تمام عمرم رو به خاطر درست کردن این وطن وقف کرده‌ام و حالا این رؤیا واقعیت پیدا کرده. پس باید اونطوری که شایسته است توی اون زندگی کنم. ضمناً حقیقتی که لازمه بدونی، اینه که من به جز پولی که آقای شارل سمحون به من داده، پول دیگه‌ای ندارم. به همین خاطر

۱ فصل سیزدهم | ۲۴۳

نمیخوام اون رو به علت های گوناگون از بین ببرم. ساده ترش این میشه که من هیچ سهل انگاری ای رو تحمل نمیکنم.

- خیلی خب... خیلی خب... هرطور که دوست داری... انتخاب کن... از بین این هایی که دیدی، هرکدوم که به نظرت بهتر میآد، انتخاب کن! - نه، این رو هم نمی پسندم...

جدعون با تعجب سرش را بلند کرد و رأفت ادامه داد:

- یک ضرب المثل هست که میگه جنگ اول بهتر از صلح آخره، می دونی که یعنی چی؟! - کاملاً.

- لازمه همه چیز رو با هم شروع کنیم از کارهای همدیگه با خبر باشیم.

- دقیقاً چی میخوای؟

- اینکه منشی رو با هم انتخاب کنیم.

به این صورت، لیست نام های متقاضیان، عکس هایشان، تجربه کاری شان، سنوات خدمتشان و... مورد بررسی قرار گرفت. اکنون برای جوان سخت نبود که شاباتای را برای انتخاب «استیر بلنیسکی» تشویق کند. او این دختر را نمی شناخت، فقط می خواست شریکش فرد مورد اعتماد خود را به شرکت تحمیل نکند...

هلن سمحون خندید و به عزیز جبالی گفت:

- انگار من با یک روباه مکار ازدواج کرده ام!

- درسته، اما اون دل پاکی داشت...

تابستان پایان یافته بود و پاییز با برگ ریزان و هوای سردش فرارسیده بود. حالا شرکت چند سفر سیاحتی قابل توجه به دست آورده بود، اما فصل

سیاحت در آن روزها، بی رونق بود. جوان با بعضی از شرکت‌های گردشگری در رم، پاریس، لندن و نیویورک مکاتبه کرد. در یک روز، نامه‌ای از دوست قدیمی‌اش که در پاریس زندگی می‌کرد به دستش رسید که نوشته بود «جای او در شب‌های پاریس خالی است». معنی این جمله این بود که مصطفی می‌خواهد او را در رم ببیند. قلم را گرفت و یک تلگراف برای دوستش در پاریس نوشت. بعد هم برای سفر به پاریس بلیت تهیه کرد، مسیری که در رم توقف داشت و او می‌توانست با مصطفی دیدار کند.

سه ماه تمام بود که او حتی یک کلمه به زبان مادری‌اش حرف نزده بود. تصمیم گرفته بود خود را مجبور کند که به زبان عبری صحبت کند تا آن را خوب یاد بگیرد.

روز ششم اکتبر سال ۱۹۵۵ به رم رسید. او دو روز دیگر مصطفی را ملاقات می‌کرد. در طول این دو روز تلاش کرد با شرکت‌های سیاحتی تماس بگیرد و موفقیت‌های قابل توجهی نیز در این زمینه کسب کرد. روش ملاقات او با مصطفی پیچیده بود.

دلش برای خواهرش شریفه و پسر کوچکش طارق بسیار تنگ شده بود. گاهی با خود فکر می‌کرد اگر اسیر دست برادرانم نمی‌شدم، آیا ممکن بود اینجا و اکنون ایستاده باشم؟

ساعت هفت روز سوم اقامتش در رم، با عجله وارد یکی از ساختمان‌های پرجمعیت در مرکز شهر شد. وارد آسانسور شد. هنگامی که آسانسور به طبقه هشتم رسید، مردی که به نظر می‌آمد عجله دارد، آن را ترک کرد. رأفت هم بی‌درنگ از آسانسور بیرون رفت تا اینکه مرد اولی ناپدید شد و سکوت و سکون اطراف او را فراگرفت. چند ثانیه صبر کرد، سپس با آسانسور به طبقه ششم برگشت. کمی منتظر ماند تا اینکه مطمئن شد کسی او را تعقیب نمی‌کند. سپس به یکی از درها نزدیک شد و زنگ را فشار داد. در باز شد و لحظه‌ای

بعد محسن ممتاز را در برابر خود دید. می‌خواست از شادی فریاد بکشد، اما محسن او را با عجله به داخل اتاق کشید و در را بست. وقتی محسن رأفت را دید لبخند مسرت‌بخشی تمام چهره‌اش را پوشانده بود. رأفت درحالی که اشک می‌ریخت گفت:

- چه تصادف خوبی محسن بیگ!

- راستش رو بخوای، من هم خیلی نگران تو بودم رأفت!

زمانی که جوان اسم حقیقی خود را شنید، نتوانست جلوی اشکش را بگیرد... جوان شب خوشی را در رم گذراند و تمام خاطرات سه ماهه خود را با دقت ملال‌آوری برای محسن و مصطفی (که طبعاً در آن ملاقات حاضر بود) تعریف کرد؛ اما حرف‌های او برای آن‌ها بهترین قصه‌ها بود. مصطفی عبدالعظیم مجال صحبت را برای جوان با استادش باز گذاشت و خود در گوشه‌ای ساکت به سخنان آن‌ها گوش داد. فقط گاه‌گاهی شیرین‌کاری‌هایی می‌کرد و با آن‌ها شوخی می‌نمود. جوان گفت:

- شک دارم که یوسف ازرع با موساد در ارتباط باشه.

اما محسن ممتاز این احتمال را بعید دانست.

- فعلاً از هر چیزی دوری کن. ما غیر از اینکه موقعیت خودت رو محکم کنی و زندگی‌ات رو بسازی، چیزی نمی‌خوایم.

در این ملاقات دوستانه، از رأفت چیزی خواسته نشد تا انجام بدهد، بلکه فقط خواسته شد موقعیت خود را در میان جامعه اسرائیل استوار کند تا اینکه وقت مناسب فرا برسد. آنگاه به طور کامل به مأموریت خود بپردازد.

گفت وگوتا پاسی از شب ادامه پیدا کرد و رأفت از کل پول‌هایی که در ماه‌های گذشته خرج کرده بود، گفت. سپس محسن گفت:

- پول لازم داری؟

- اگه لازم بود، حتماً خبر میدم... اما من می‌ترسم.

سپس موضوع شرکت را با دقت زیاد مطرح کرد و گفت که اگر وضع به این صورت که هست استمرار پیدا بکند، در آینده نزدیک به پول احتیاج خواهد داشت. اما این مسئله فکر او را مشغول نمی‌کند، بلکه آنچه او را نگران می‌سازد، خواجه شارل سمحون است.

- چه اتفاقی برایش افتاده؟ احوالش چگونه؟

- داره آماده میشه که مصر رو ترک کنه.

- کجا میره؟

- معمولاً فرانسه.

- مطمئنید؟

- این آخرین اطلاعاتیه که از اون داریم.

- به هر حال، شاید اون باز هم بتونه به من کمک کنه. مسئله جالب برای این بود که همه حرفهایی که توی رستوران قاهره زده بودم، بدون کم و کاست به اسرائیل رسیده!

حتی گفت وگویی او و خواجه «صروف»، میلیونر معروف در بازار موسکی هم به اسرائیل منتقل شده بود. رأفت گفت که در حال حاضر، مهم‌ترین چیز برای او تأمین پول است. مخصوصاً وقتی که جدعون شاباتای مسئول اداره مالی و اداری شرکت است. او نامه‌ای برای سمحون نوشته بود، اما در پست کردن آن مردد بود. محسن از او پرسید:

- چرا این نامه رو از همین جا (رم) نمی‌فرستی؟

- یعنی شما موافقید؟

محسن دست به جیب برد و دو کارت پستال ایتالیایی بیرون آورد و گفت:

- من این‌ها رو خریده‌ام که به مصر بفرستم. برای تو... خودم دوباره می‌خرم.

رأفت کارت پستال‌ها را گرفت و در حالی که با تعجب به محسن نگاه می‌کرد،

۱ فصل سیزدهم | ۲۴۷

دریافت که استادش هیچ مسئله‌ای را از نظر دور نمی‌دارد. او این دو کارت را قبلاً خریده بود تا در روز ملاقات به رأفت بدهد.

- یعنی نامه نفرستم؟

- کی این رو گفت؟ ... این کارت‌ها رو از همین جا بفرست و نامه رو از

پاریس! اینطوری بهتر نیست؟

- شما هیچ چیزی رو فراموش نمیکنید!

- من به خاطر همین کار حقوق میگیرم دوست من!

بعد شام را آوردند، درحالی که هرسه نفر سخت گرسنه بودند.

قبل از اینکه آن‌ها از هم جدا شوند، محسن درحالی که لبخند می‌زد دست رأفت را فشرد و گفت:

- در مورد شریفه نپرسیدی؟

- ترسیدم بپرسم.

- شوهرش درجه جدیدی گرفته.

- شریفه چگونه؟

- خیلی خوب.

- طارِق چی؟

- میره مدرسه.

رأفت کمی مردد شد، محسن از او پرسید:

- میخوای چیزی بگی؟

- میتونم برایشون نامه نفرستم؟

- فعلاً، نه!

محسن این را با پوزش گفت. جوان سرخود را به عنوان موافقت تکان داد. محسن خواست چیزی بگوید تا علت تصمیم خود را شرح دهد، اما رأفت مانع شد و گفت:

- می‌دویم... می‌دویم.

دو مرد با حرارت و گرمی با هم دست دادند. سپس رأفت دست خود را کشید و استادش با اشتیاق او را در بغل گرفت. هنگام رفتن، رأفت برگشت و از مصطفی خدا حافظی کرد و قبل از اینکه در را باز کند، آرام گفت:

- به امید دیدار!

واشک از چشم‌های محسن ممتاز سرازیر شد. حالا او گریه می‌کرد!

[فصل چهاردهم]

[بر علیه کشورم؟]

جوان به سوی پاریس پرواز کرد تا دو روز آینده را در این شهر بگذراند. سعی کرد در پاریس قراردادی در ارتباط با شرکت سیاحتی اش امضاء کند. روابط فرانسه و اسرائیل در آن روزها بهترین مراحلش را طی می کرد و به همین خاطر در قسمتی از مأموریتش موفق شد. او حالا پس از دیدار با محسن و مصطفی، مصمم شده بود که به طور پیوسته رابطه اش را با شارل سمحون ادامه دهد. شارل سمحون پدرخوانده و تأمین کننده نیازهای مالی اش بود. یقین داشت که در آینده نزدیک به پول او احتیاج خواهد داشت تا بتواند به کار شرکتش ادامه دهد. یا اینکه محسن باید مقداری پول تحت اختیارش بگذارد؛ که البته این کار می باید تحت پوشش یک شرکت گردشگری مثلاً در اروپا انجام می شد. رأفت در ارتباط با شارل سمحون ضمانتی را می دید تا بتواند با آن هایی که در اسرائیل هستند مقابله کند و به خاطر همین موضوع، شبی را در پاریس گذراند تا برای او نامه بنویسد. در تمام طول شب کلمات را با عنایت خاصی یکی پس از دیگری انتخاب می کرد. او برای پدرخوانده اش همه اتفاقات این

چند ماهه را شرح داد؛ از زمانی که اسکندریه را ترک کرده بود تا امروز. جوان از موضوع تأسیس شرکت، سرمایه آن، شریکش و دیگر مسائل آن بدون اینکه از اسرائیل یا تل‌آویو یا به زندگی جدیدش اشاره‌ای کند، سخن گفت. او از کسادی بازار سیاحت و اشکالات کار بعضی از افراد که شرکت را بر ضد منافع خود می‌بینند و راز احتمال موفقیت در آینده، برای شارل سخن گفت. او در ابتدای نامه او را پدر عزیزم خطاب کرد و در پایان آن به نام دیوید شارل سمحون امضاء کرد.

پس از آن به تل‌آویو مراجعت کرد، اما احساس نگرانی می‌کرد. شرکت با تمام مشکلات مالی اش دلیل ترس و نگرانی او نبود، زیرا اگر او به پول نیاز پیدا می‌کرد، می‌توانست آن را به دست بیاورد. شریکش جدعون شاباتای هم مایه نگرانی و اضطراب او نبود، چون جوان درک کرده بود که او کارهای دیگری دارد که او را مشغول می‌سازد. همچنین آشکار بود تا زمانی که امور اداری و مالی شرکت در دست جدعون است، او خوشحال به نظر می‌آید. از طرف دیگر، حتی زندگی رأفت در اسرائیل با تمام پیچیدگی‌هایش نیز سرچشمه اضطراب و نگرانی او نبود، زیرا دریافته بود که احتیاطش و حرکت منظم و منضبط او در میان جامعه اسرائیل همراه با گذشت زمان، برای او به صورت یک عادت درآمدی است. او اندکی از منشی شرکت، یعنی استیر بلنيسکی، می‌ترسید؛ چون نامزد او از صهیونیست‌های دواتشه بود!

یک شب که به عنوان میهمان به خانه او رفته بود، با نامزدش، الياهو جادوسکی، آشنا شد. در تمام طول آن شب، الياهو جادوسکی از خودش تعریف کرد. از دوران کودکی و نوجوانی خود در لهستان گفت و از ظلم و ستمی که از دست هم‌نسلانش کشیده بود. سپس از چگونگی پیوستن به سازمان «هاگانا» در سن پانزده سالگی صحبت کرد. هنگامی که صحبت می‌کرد، چهره‌اش رنگ به رنگ می‌شد؛ گویی بعد از گذشت بیست سال، هنوز هم

از این اهانت‌ها رنج می‌برد. اما هنگامی که از جنایاتی که نسبت به اعراب فلسطین انجام دادند سخن می‌گفت، احساس لذت می‌کرد؛ کارهایی از قبیل اینکه چگونه روستاها را آتش می‌زنند، ساکنان آن‌ها را از بین می‌برند، شکم‌ها را می‌درند، کودکان را اعدام می‌کنند و زنان وحشت‌زده را از پشت سربه رگبار می‌بندند! در چشم‌هایش کینه‌توزی عمیق موج می‌زد و همین رأفت را کمی ترسانده بود.

هنگامی که رأفت از فرودگاه به خانه‌اش رسید، سرگرد جادوسکی و نامزدش را دید. غافلگیر شد و فهمید که حادثه‌ای در شرف وقوع است، چون جادوسکی گفت که احتمال دارد در چند ساعت آینده به سفری برود و آمده تا از او خداحافظی کند. او ظاهراً عجله داشت و با رأفت در مورد موقعیت اسرائیل مشغول به صحبت شد. سرگرد گفت:

- نیروهای انگلیس دارند از پایگاه کانال سوئز عقب‌نشینی می‌کنند و معنی اون اینه که ما با مصر مستقیماً رو در رو میشیم... حمله به غزه و صابحه نتایج معکوسی به بار آورده و نام جمال عبدالناصر و همه جا سرزبانها انداخته.

هنگامی که جادوسکی و نامزدش به آپارتمان جوان رفتند، گفت که چند دقیقه بیشتر نمی‌توانیم بمانیم، ولی یک ساعت و اندی در آنجا بودند. رأفت از او دوری می‌جست و در ابتدا از طرح هرگونه پرسشی خودداری می‌کرد. جادوسکی به علت نامعلومی در مقابل رأفت خویشتن‌دار بود، اما زمانی که رأفت داشت صحبت می‌کرد که اسرائیل باید تا بن دندان مسلح شود، جادوسکی فریاد زد:

- بله! اما قرار نبود مسلمانان بیدار بشن و روبروی ما قد علم کنن. جوان لبخند زد و کروات گران‌قیمتی که از فرانسه آورده بود را به او تقدیم کرد. - با اینکه می‌دونم شما کروات نمیزنید، اما فکر کردم مناسب‌تون باشه...

جادوسکی از او تشکر کرد و با شادی کودکانه‌ای گفت:
- متشکرم، اما به نظر می‌آید شما اصلاً به من گوش ندادید، دیوید عزیز.
رأفت خندید و گفت:

- آخه شما حرف تازه‌ای برای من نزدید.
- فراموش کرده‌اید که من عضو شورای ستاد هستم؟
- معلومه که نه!

رأفت متوجه شده بود که این جامعه در سایه ترس و هراس شدیدی زندگی می‌کند، به این خاطر همیشه با حرص و ولع تمام می‌خواهد از زندگی خود سوءاستفاده کند و آن‌ها در این راه آزاد بودند.

مصر در ماه‌های اولیه سال ۱۹۵۶ به سوی استقرار و آرامش گام برمی‌داشت. در طی این دو سال مبارزه سیاسی، جمال عبدالناصر به خارج از کشور سفر کرده و توانسته بود در میان افراد سرشناس سیاسی آسیا و آفریقا با مردانی چون جواهر لعل نهرو (رهبر هند) و سوکارنو (رهبر اندونزی) و چوئن لای (نخست‌وزیر چین) دیدار کند و احترام آن‌ها را کسب نماید. به ویژه آنکه در هیئت یک رئیس‌جمهور انقلابی با آن‌ها روبرو می‌شد.

در ماه مارس سال ۱۹۵۵، اسرائیل بدون هیچ‌گونه دلیلی به نوار غزه حمله کرد و تمام نیروهای مصری‌ای که در آنجا مستقر بودند را قتل‌عام کرد. همچنین در نوامبر همان سال به پاسگاه «صابحه» حمله کرد و تعداد قابل‌توجهی از سربازان مصری را کشت. در چنین شرایطی، جمال عبدالناصر تصمیم به دفع تجاوز گرفت. وضع بحرانی بود. جادوسکی به رأفت نزدیک شد، درحالی‌که می‌گفت:

- دیوید... فکر نمی‌کنم اینقدر ساده باشی...
نامزدش در حالت خشم بر سرش فریاد کشید، اما او ادامه داد:
- فکر میکنی من دارم میرم گردش؟!

- نه، چنین فکری نمیکنم.
 استیر دوباره دخالت کرد:

- الیاهو... اگر میخوای چیزی بگی، بگو و خود رو راحت کن. به نظر
 میرسه داری هذیان میگی...
 - هذیان نمیگم.
 رأفت مشاجره بین سرگرد و نامزدش را پایان بخشید و گفت:

- شما طبعاً اطلاعاتی دارید که شخصی مثل من از اون خبرنگاره، پس
 من رو سرزنش نکنید جادوسکی عزیز...
 - درسته!...
 استیر فریاد کشید:

- نمیتونی از فخر فروشی دست بکشی؟
 اما آن سرگرد ابله همه چیز را لوداد. رأفت خود را به چیزی سرگرم کرد و استیر
 بدون اینکه جواب دهد، خشکش زده بود. سرگرد گفت:

- فردا صبح به پاریس میریم و درباره خرید هواپیماهای فرانسوی
 گفت و گو میکنیم.
 سکوت همه را فراگرفت، سپس گفت:

- ولی این موضوع محرمانه است... خیلی محرمانه...
 آن ها بعد از ساعتی مشاجره، رأفت را ترک کردند. حالا رأفت مانده بود گیج
 و سرگردان که چگونه اطلاعات خود را به دست محسن برساند. به سفر رفتن
 که معقول نبود، چون او همین امشب از سفر آمده بود. از نوشتن نامه هم که
 منع شده بود. پس باید چه می کرد؟
 به بیرون رفت، کاغذ روغنی خرید و به خانه بازگشت. در آپارتمانش را بست،
 چراغ ها را خاموش کرد و شروع به نوشتن نامه کرد.
 پیش بینی جواب این عمل از سوی قاهره و اینکه این موضوع چگونه مورد

بررسی قرار خواهد گرفت، سخت بود. به هر حال، این اطلاعات باید به دست اهلش می‌رسید.

روزها و ماه‌ها به سرعت سپری می‌شد. در این ایام، «جان فوستر دالاس» وزیر امور خارجه آمریکا اعلام کرد که بانک صندوق بین‌المللی پول نمی‌تواند تأمین اعتبار سد اسوان را بر عهده بگیرد، زیرا مصرتوانایی تحمل چنین پروژه عظیمی را ندارد. فشارها روز به روز بر مصر بیشتر می‌شد تا به پیمان بغداد ملحق شد، اما مصر نمی‌پذیرفت. به این ترتیب موضوع عدم تأمین اعتبار سد اسوان صادر شد که در حقیقت برای کشور ضربه‌ای مهلک بود. عدم تأمین اعتبار سد اسوان در تمام جهان سروصدای زیادی به وجود آورد، اما مطبوعات اسرائیل از این تصمیم استقبال کردند و رأفت، شادی و سروری را که نه تنها رسانه‌های رسمی، بلکه حتی شهروندان عادی اسرائیل را دربر گرفته بود، به چشم خود می‌دید. رأفت بعدها تعریف کرد که با افزایش طعنه‌ها، سرزنش‌ها و حملات علیه مسلمانان، روزهای سختی را گذرانده بود.

نامه اول او با سکوت کامل مواجه شده بود، اما یقیناً حس می‌کرد که وظیفه خود را به خاطر کشورش انجام داده است. استیر، راهنمای او در جامعه اسرائیل شده بود. همه جاها، از «اشکی ناز» (یهود غرب) تا «سفاردیم» (یهود شرق) را شناخت و از اینکه یهودیان مصر که در محله «خولون» در تل‌آویو جمع شده بودند، با او با احترام زیاد رفتار می‌کردند، خرسند بود. همچنین بسیار تعجب کرد وقتی دریافت ثروتمندترین یهودیان اسرائیل، یهودیان عراق هستند.

رأفت به وسیله استیر با خانواده‌های زیادی رفت‌وآمد پیدا کرد و با افراد مهم ارتباط برقرار نمود؛ اما با احتیاط روابط خود را توسعه می‌داد تا اینکه فرصت مناسب پیش آید و با مصطفی و شاید هم محسن ملاقات کند و تمام حوادث را بازگو کند. الياهو جادوسکی مثل یک خروس جنگی، با قدم‌های مطمئن و

۱ فصل چهاردهم | ۲۵۵

پره‌های برافراشته از فرانسه بازگشت. علاقه میان آن‌ها مستحکم شد تا اینکه روز بیست‌وشش جولای ۱۹۵۶ فرارسید و جمال عبدالناصر ملی شدن کانال سوئز را اعلام کرد. اسرائیل از این بابت بسیار ناراحت و خشمگین شد. او شب‌ها عادت داشت در تنهایی، رادیوی قاهره را می‌گرفت و صدای آن را کم می‌کرد. هنگامی که خبر ملی شدن کانال سوئز پخش شد در یکی از اتاق‌های «هستدروت» نشسته بود. نزدیک بود از خوشحالی به هوا بپرد و زندگی خود را به خطر بیاندازد. آنچه او در هتل مشاهده می‌کرد، فقط خشم علیه مسلمانان بود.

در خیابان دیزنگوفگ گویا عزای عمومی بود. چهره‌های مردم تیره، قدم‌هایشان سنگین و تب‌دار بود؛ گویی به سوی هدفی مبهم می‌رفتند. رأفت احساس می‌کرد که اسرائیل دست به عمل جنون‌آمیزی خواهد زد. چیزی که او را بیشتر متعجب می‌ساخت این بود که اسرائیل چیزی در کانال ندارد، پس چرا این همه حرکات سیاسی-نظامی از خود نشان می‌دهد؟!

با عجله به طرف خانه‌اش رفت. می‌خواست با کشورش مصر خلوت کند، می‌خواست صدای آن را از رادیو بشنود، می‌خواست با بال‌های خیال که با این خبر مشتعل شده بود، به وطنش پرواز کند. به محض اینکه وارد خانه شد، در را بست و مطمئن شد که تنهاست. اشک‌های او بدون اختیار فرومی‌ریخت. پیچ رادیو را چرخاند. رادیو داشت سخnrانی رئیس‌جمهور را پخش می‌کرد: «شرکت سهامی دریایی بین‌المللی کانال سوئز به شرکت سهامی ملی تبدیل شده است...»، اما بعد از آن چیزی نشنید. خود را روی تخت خواب انداخت تا با خودش خلوت کند.

آن شب استیر بلنیسکی و نامزدش به طور غیرمنتظره‌ای به خانه او آمدند و رأفت مجبور شد به سرعت شام ساده‌ای آماده کند. او در مجمعی که در آن زندگی می‌کرد کم تجربه بود، به همین خاطر دوستی‌ها و روابطش را محدود کرده

بود. با احتیاط رفتار می‌کرد و با تلاش و کوشش زیاد، کارهای شرکتش را انجام می‌داد تا در حد امکان نیازش را به پول کم کند. اما به هر حال، بوی دود و باروت را در اطراف خود حس می‌کرد. هیچ سؤالی را از هیچ‌کس نمی‌پرسید. وقتی که جواب نامه‌اش را سکوت دید، فهمید بهترین راهی که باید در پیش بگیرد، عمل کردن به پند و نصیحت‌های محسن ممتاز است.

در یکی از شب‌های اکتبر سال ۱۹۵۶، رأفت احساس کرد الياهو مثل حیوانی وحشی که اسیر قفس باشد، دارد چیزی را از او پنهان می‌کند؛ اسراری که الياهو آنها را در لحظات مستی، درست مثل طفلی کوچک، افشا می‌کرد. الياهو در آن شب نیز مثل شب‌های دیگر، مست و لایقعل بود و رأفت در دل به صهیونیست‌ها می‌خندید که اسرار خویش را به چنین افراد کودنی می‌سپارند. استیر صفحه‌ای را روی گرامافون گذاشت. گفت وگو در مورد آنچه که در جهان اتفاق افتاده، دور می‌زد تا اینکه مسیر گفت وگو به جمال عبدالناصر کشیده شد. جادوسکی که قیافه عبوس و گرفته‌ای داشت، در یک لحظه فریاد زد:

- نمیدونم اون چی میخواد؟

رأفت با ناامیدی گفت:

- مهم نیست اون چی میخواد، مهم اینه که هنوز در برابر تمام فشارهایی که علیه‌اش هست، ایستاده.

- به هر حال زیاد دوام نیااره.

زنگ خطر در ذهن رأفت به صدا درآمد و استیر در حالی که انکار می‌کرد، گفت:

- فکر میکنی بتونیم در مقابل این مرد سرسخت کاری بکنیم؟

الياهو جادوسکی خواست حرفی بزند، اما رأفت به او گفت:

- یادت نره که اون تونست برای ارتشش اسلحه تهیه کنه.

- ولی ما جلوی اون تنها نیستیم.

نزدیک بود رأفت از وحشت فریاد بکشد، اما خودش را کنترل کرد و گفت:

- انگلیسی ها توی ژانویه گذشته از مصر عقب نشینی کردند.
 - اما دوباره برمیگردن!
 قلب رافت به سختی به تپش افتاد. آیا این همان خبری بود که الياهو داشت؟
 - داری خواب میبینی؟
 - این دفعه فرانسوی ها هم با اونها هستن...
 استیر فریاد زد:

- تو هروقت زیاد مشروب میخوری، همینطوری چرت و پرت میگی!
 - مست نیستم... دو هفته دیگه میبینی که درست میگم.
 جادوسکی این را گفت و سکوت تمام خانه را فراگرفت.

در بیست و دو اکتبر سال ۱۹۵۶، یکی از افسران سازمان امنیت مصر که در یکی از پایتخت های اروپایی اقامت داشت، وارد فرودگاه قاهره شد. حوادث سیاسی در منطقه و دگرگونی های آن، ساعت به ساعت به گوش جهانیان می رسید. با اینکه هواپیما بعد از نیمه شب رسیده بود، اما اتومبیلی در فرودگاه انتظار او را می کشید. سپس او را به آن ساختمان دورافتاده در میان مزارع مصر بردند. چند ساعت پیش، تلگرافی فوری و رمزدار رسیده بود. در آن ساختمان یک نفر در انتظار مرد مسافر بود. نامه ای که صبح دیروز از تل آویو ارسال شده بود، موضوع جلسه بود. نامه اطلاعات شگفت انگیزی را در برداشت که بسیار غیرقابل تصور بود. منبع اطلاعات به سرگرد جادوسکی نسبت داده شده بود که عضو هیئت ستاد ارتش اسرائیل بود. نامه حاوی اخباری از حمله سه گانه اسرائیل، انگلیس و فرانسه در چند روز آینده بود. در حقیقت این نامه حاوی اطلاعات سری بود که یک روز قبل به مصر رسیده و از سوی دو منبع در پاریس ارسال شده بود. آخرین کلماتی که در نامه آمده بود، این بود: «... نمی دانم چه کنم اگر به خدمت سربازی دعوت شوم. آیا ممکن است علیه کشورم سلاح به دست بگیرم؟ که در این صورت خداوند بزرگ مرا بیامزد!

[فصل پانزدهم]

[گنج ناشناخته]

سه روز از رسیدن هلن سمحون به قاهره می‌گذشت. هنگامی که در عصر روز سوم، عزیز جبالی گفت و گوی خود را متوقف کرد و نگاهی به ساعتش انداخت، خانم سمحون با نهایت نگرانی گفت:

- رأفت علیه کشورش سلاح به دست گرفت؟

عزیز با دل تنگی گفت:

- نه خانم... خوشبختانه این کار رو نکرد، ولی...

- ولی چی؟

- ولی اون بیشتر از اون چیزی که باید، از این دشمنی رنج و زحمت دید و

به خیلی مسائل هم متهم شد!

- علیرغم تمام کارهایی که انجام داده بود؟!

عزیز جبالی درحالی که توضیح می‌داد، گفت:

- اشتباه از کسانی که اون رو متهم کردن، نبود... همونطوری که اشتباه از

خودش هم نبود...

سپس خانم سمحون، عزیز جبالی را به شام دعوت کرد، اما عزیز عذر آورد که برای غذا خوردن در رستوران های خوب قاهره باید از قبل وقت رزرو کرد. هلن می خواست تا در فرصت شام خوردن نیز از شوهرش چیزهای بیشتری بداند. عاقبت قرار شد که عزیز به ویلایی که هلن در آن میهمان بود، برود.

هنگامی که عزیز جبالی به آن ویلا در یکی از نواحی مصر نورسید، لباس تیره ای برتن داشت؛ لباسی که او را خوش سلیقه نشان می داد. هلن درحالی که لباس ساده ای برتن داشت، از او استقبال کرد. حالا او به خاطر شوهرش، احساس غرور و مباهات می کرد.

چیزی که هلن را خیلی متعجب کرده بود، این بود که عزیزه، همان دختر گندمگون و آرامی که میزبانی او را برعهده داشت، برخوردش با عزیز جبالی طوری بود که انگار او را برای اولین بار می بیند و عجیب تر اینکه با او مانند یک مهمان رفتار می کرد. عزیز در سر میز شام گفت:

- خانم محترم، آداب و رسوم ما حکم می کند که همراه با همسر دعوت شما رو قبول کنم.

هلن درحالی که حرف هایش را تصدیق می کرد گفت:

- پس چرا اون رو همراه خودتون نیاوردید؟

- چون هیچ چیزی از این موضوع نمیدونه.

هلن سعی کرد حرفی بزند، اما عزیز درحالی که نگاهش را به او دوخته بود، ادامه داد:

- و لازمه که چیزی از این موضوع ندونه.

نگاه های او ثابت و جواب هایش جامع بود. هلن دستپاچه شده بود، چاره ای هم نداشت. عزیز چیزی نگفت، ولی با شروع صرف شام با مهربانی به صحبت خود ادامه داد. اولین چیزی که عزیز گفت این بود که او مجبور است ادامه داستان جوان را در این نقطه متوقف کند، چون مجبور است نزدیک به دو

سال جلو برود؛ یعنی قبل از حمله نیروهای سه گانه در اواخر اکتبر سال ۱۹۵۶، زمانی که جوان آن نامه مخاطره آمیز را فرستاد.

حمله نیروهای سه گانه که کشورهای انگلیس، فرانسه و اسرائیل در سال ۱۹۵۶ به آن دست زدند، کار آدم های عاقل نبود. همچنین پایداری و مقاومت مصر در برابر ارتش های سه گانه و عدم تسلیم یا فروپاشی نظام یا سقوط جمال عبدالناصر که هدف اساسی این حمله بود، جهان را متعجب ساخت. بعد از حمله نیروهای سه گانه، ستاره بخت و اقبال جمال عبدالناصر به بلندترین اوج خود رسید، به طوری که در خیال هیچ کس قابل تصور نبود. در مقابل، اسرائیل سروصدای زیادی به راه انداخته بود، به طوری که بن گوریون انضمام رسمی صحرای سینا به کشور اسرائیل را اعلام کرد. بعد از عقب نشینی ارتش های سه گانه، ترس و اندوه عمیق مردم اسرائیل را فراگرفت، زیرا آن ها احساس کردند که حالا خطر حقیقی را در مقابل خود دارند. پس در حالی که چنگال ها و دندان های خود را در گوشت و خون مسلمانان فرو برده بودند، در گوش ملت های جهان فریاد آن ها طنین انداز بود که خواستار کمک و یاری بودند. در همین ایام، حوادث مختلف در کشورهای اطراف مصر شدت گرفت و در انقلاب الجزایر، صدها هزار نفر شهید شدند. وحدت بین سوریه و مصر نیز اعلام شد. حال که مسلمانان با قوای سه کشور بیگانه در حال جنگ بودند، اهمیت نیاز به اطلاعات، کمتر از نیاز به سلاح نبود؛ بلکه از نان شب هم واجب تر به نظر می رسید. آن هم در شرایطی که مسلمانان وحشیانه ترین و پست ترین نوع دشمنی ها را در پیش رو داشتند.

عزیز جبالی دوره آموزشی خود را در سال ۱۹۵۸ به پایان برد. دوره آموزشی افق های زیادی را پیش روی او گشود و او را از انسانی به انسان دیگر تبدیل کرد. در آن روزها عزیز به همان ساختمان قدیمی منتقل شده بود. در آن روز، عزیز به طور عادی کار خود را ساعت هشت شروع کرد. دو روز قبل، تعداد

قابل توجهی پرونده را به او دادند تا آن‌ها را مطالعه، بررسی و در پایان نظر خود را در مورد آن‌ها اعلام کند. هریک از این پرونده‌ها متعلق به انسان‌هایی در سراسر کره زمین بود. وقتی عزیز جبالی تازه از مدرسه نظام فارغ التحصیل شد، اکثر افراد یک گروه توپخانه به دست صهیونیست‌ها شهید و اسیر شده بودند و لازم بود که یک دسته دیگر جای آن‌ها را بگیرد. او برای جایگزینی آن دسته داوطلب شد و به میدان جنگ رفت، درحالی که داستان‌های خیالی زیادی درباره مهارت یهودیان، تیراندازی، قدرت و توانایی جنگی آن‌ها شنیده بود. تصمیم گرفته بود که انتقام هم‌زمان شهید خود را بگیرد.

از همان اول دریافت که هرچه در مورد دشمن شنیده، حقیقت نداشته و همه آن‌ها یک دروغ تبلیغاتی بوده است. او توانست با دوستان خود پیروزی‌هایی به دست بیاورد که حتی یهودیان هم به آن‌ها اعتراف کردند. قبل از حمله نیروهای سه‌گانه، وقتی برای مرخصی به قاهره آمد، از افسرانی که او را نمی‌شناختند شنید که می‌گفتند: «جوان دلیری در جبهه‌هاست که اسمش عزیز جبالی است، او یهودیان را در جبهه به تنگ آورده است!...» حالا او تبدیل به یک قهرمان شده بود. اما در نهایت به اسارت نیروهای دشمن درآمد. تقریباً یک سال بود که از اسارت بازگشته بود. او بعدها در رابطه با تجربیاتش در این دوران گفت:

«... من با اسرائیلی‌ها در میدان جنگیدم، به صورت جنگ و گریز مبارزه کردم؛ جنگ تن به تن و جنگیدن با اسلحه سرد. آن‌ها مرا به اسارت گرفتند، از من بازجویی کردند. من آن‌ها را خوب می‌شناسم... بله بسیار خوب می‌شناسم...»

او پس از مدتی به سازمان امنیت مصر پیوست. در یکی از شب‌ها، در محل کارش، چشمش به پرونده و وصیت‌نامه رأفت افتاد. پاکت متوسط سفید رنگی یافت که با خط بزرگ روی آن نوشته شده بود: «باز نشود مگر بعد از

مرگم.» پاکت باز بود و در زیر آن با خط قرمز نوشته شده بود: «با صلاح‌دید من باز شد. امضاء محسن ممتاز.»

عزیز جبالی در جای خود خشکش زد. حس کرد برق او را گرفته است. به صفحه اول برگشت و چشمش به وصیت‌نامه افتاد، اما چیزی نمی‌خواند. با خود گفت این هم یکی از عملیات‌های افسانه‌ای محسن ممتاز است. آن افسری که از انقلابیون اول انقلاب بود و در مورد کارهایش خیلی حرف‌ها شنیده بود و همه کارهای او را تحسین می‌کردند! اما به یک باره از نظرها محو شده بود! چشمانش دوباره به سطرهای وصیت‌نامه برگشت:

«این وصیت‌نامه من است...

آن را در مقابل حضور مبارک شما می‌گذارم...

السلام علی من اتبع الهدی...

بسم الله الرحمن الرحيم

انا لله وانا اليه راجعون

اکنون وصیت‌نامه خود را به حضورتان تقدیم می‌نمایم.

در صورت عدم مراجعت به سرزمینم، یا اینکه حقیقت کار من در اسرائیل کشف شود، استدعا می‌نمایم که مبالغ زیر را به شرح ذیل صرف نمایید:

۱. به برادر ناتنی‌ام، عادل علی سلیمان الهجان، ساکن خانه شماره ۶، خیابان فیوم، کوی مصرنو، ۳۰۰ لیره مصری و نه بیشتر پرداخت نمایید. تصور می‌کنم از مبالغی که بعد از فوت پدرم، مرحوم علی سلیمان، در سال ۱۹۳۰ خرج کرده، اگر زیادتر نباشد کمتر هم نیست. به این صورت چیزی به او بدهکار نخواهم بود.

۲. به برادرم سلیم علی سلیمان الهجان که محل کارش در خیابان عمادالدین شماره ۹۲ است، مبلغ ۵۰ لیره مصری که مدعی بود به او بدهکارم بپردازید و اگر خواست برایم دعا کند.

۳. مبلغ ۱۵۰ لیره مصری به خواهرم شریفه علی سلیمان الهجان، همسر سرگرد محمد رفیق، ساکن خانه شماره ۱۵ واقع در خیابان امام علی علیه السلام، کوی مصرنو به عنوان هدیه ناقابل تقدیم می‌دارم و از او التماس دعا دارم.

۴. مبلغ باقی مانده از حقوقم را به قرار زیر تقسیم نمایید:

الف: نصف مبلغ برای طارق محمد رفیق، خواهرزاده من و فرزند سرگرد محمد رفیق و بداند که من او را بسیار دوست داشتم.

ب: نصف دیگر مبلغ به یکی از دارالایتام پرداخت شود تا توانسته باشم حداقل ذمه خود را در برابر خداوند پاک کنم.

من آنچه در توان داشتم، برای خدمت به دین عزیز خود انجام دادم.

و اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمداً رسول الله

امضاء: رأفت علی سلیمان الهجان»

عزیز قلبش به شدت می‌تپید. در جایش خشکش زده بود. قدرت حرکت نداشت و حتی نیش حشرات را احساس نمی‌کرد. می‌بایست عواطف و احساسات خود را کنار بگذارد و عقلش را بیدار کند. او گزارشی که جوان فرستاده بود را پیدا کرد. نامه‌ای که به شیوه نامرئی نوشته شده بود و در نیمه اکتبر سال ۱۹۵۶ ارسال شده بود. متن گزارشی که رأفت از وضعیت داخلی اسرائیل نوشته بود را خواند:

«... این کشور حالت جنون پیدا کرده است. بسیج عمومی اعلام شده. مبارزه طلبی نظامی در همه جا آشکار است. همه از وقوع عملیات نظامی صحبت می‌کنند. برای این عملیات نظامی، آمادگی عمومی برقرار شده و گفته می‌شود که بر ضد اردن خواهد بود...»

این اولین گزارش بود که بیانگر وضعیت اسرائیل بود. عزیز، برگ‌های پرونده را ورق زد و گزارش دیگری که در روزهای آخر همان ماه رسیده بود را دید.

گزارش از سرگرد الياهو جادوسكى عضو ستاد ارتش اسرائيل و نامزدش استير بلنيسكى صحبت مى‌کرد و مى‌گفت كه چگونه اسرائيل اختلافى با مصر به وجود خواهد آورد و بعد چتربازان خود را در نزديكى كانال سوئز پياده مى‌كند تا اگر مصر پاسخ تندى داد، هريك از كشورهاي فرانسه و انگليس به هردو اخطار بدهند كه جهت حفظ منافع بين‌المللى، از شرق و غرب كانال به فاصله ده كيلومتر دور شوند و معنى آن اين بود كه مصر صحرای سینا را مثل يك لقمه چرب برای صهيونيست‌ها بگذارد. اسرائيل مى‌بايد فوراً اخطار كشورهاي مذکور را بپذيرد، اما اگر مصر اخطار را نادیده بگیرد به طور طبيعى بهانه‌ای خواهد بود تا هردو كشور فرانسه و انگليس وارد جنگ شوند و تمام منطقه كانال سوئز را اشغال نمايند.

عزيز جبالي به برگ پيوست پرونده، يعنى همان برگي كه افسر مسئول نظريه خود را در مورد مأمور مى‌نويسد، رسيد. به محض اينكه چشمش به گزارشي كه در آن نوشته شده بود افتاد، گيج شد:

«...او ترسو است. برای كسب معلومات با جديت تلاش نمى‌كند. به شايعاتی كه مردم مى‌سازند اعتماد مى‌كند و بسيار درخواست پول مى‌كند. به طور آشكار توصيه مى‌كنم برای اين مأموريت حد و مرزى گذاشته شود و اينكه نماينده مزبور به مصر فرا خوانده شود، زيرا به درد نمى‌خورد!»

امضاء: افسر مسئول

و عزيز جبالي تا طلوع آفتاب طعم خواب را نچشيد.

[فصل شانزدهم]

[مأمور ۳۱۳]

آن شب در زندگی عزیز جبالی، شب سرنوشت سازی بود. در آن شب، دست سرنوشت او را با رأفت مرتبط ساخت و آن‌ها در غم، شادی، پیروزی و شکست‌ها شریک شدند؛ بدون اینکه حتی یک‌بار همدیگر را ملاقات کرده باشند! ابتدا عزیز در مقابل اوراقی که خوانده بود، ساکت نشست. حیرت و سرگردانی او را فرا گرفته بود. عکس رأفت شدیداً او را تحت تأثیر قرار داده بود. خنده‌اش حالت ابهام‌آمیزی داشت؛ خنده‌ای که رنگ مهر و دوستی داشت. عزیز سعی کرد بر عواطفش غلبه کند، چون از استادش شنیده بود که یک مأمور اطلاعاتی هیچ‌گاه نباید اسیر احساسات شود. گرما بیداد می‌کرد و برای عزیز چاره‌ای نبود جز اینکه عرق بیست ساعت کار مداوم را از چهره‌اش بشوید. پس بی‌درنگ و به رغم سختی کار تصمیم گرفت که دوش آب سرد بگیرد. آب آن قدر سرد بود که عزیز نمی‌توانست آن را تحمل کند. پس از آنکه خستگی را از تنش زدود، به دفتر کارش قدم نهاد. خورشید در آستانه طلوع بود. هنگامی که صدای آواز خروس‌ها را از خانه‌های کشاورزان اطراف شنید،

برای خود یک لیوان چای پررنگ درست کرد و نوشید، اما قادر به نگاه کردن به تصویر جلوی رویش نبود. بعد ورقه سفیدی را گرفت تا ملاحظات خود را بر روی آن بنویسد. پرونده‌ای که شماره‌اش ۳۱۳ بود را در مقابلش گذاشته بود. اسم صاحب پرونده در پایین صفحه درج شده بود. چند ساعت بعد کارکنان این مرکز به سرکارشان آمدند و دوباره آن ساختمان ساکت، رونق گرفت. جبالی بعد از مطالعه کامل پرونده، دریافت که نظریه پایین پرونده، ناشی از یک اشتباه محض است.

یکی از اولین افرادی که در سرکار خود حاضر شدند، «محمد کساب» بود. حدوداً سی سال داشت. بیش‌ترین چیزی که او را از دیگران متمایز می‌ساخت، سیمای خوش و صدای کوتاهش بود. به نظر می‌آمد که مهربان و خوش‌اخلاق است. به اندازه‌ای خجول بود که انسان را به تعجب وامی‌داشت، ولی او در میان آن‌هایی که او را می‌شناختند به دل‌مرده معروف بود! در میان افسران آزاد، محمد کساب در شمار فداییانی بود که مأموریت‌های پر مخاطره را برمی‌گزید. مشهور بود که در زمان مأموریت خطرناک و جسورانه خودش در اردوگاه‌های انگلیسی و کانال سوئز، بسیار با خونسردی عمل کرده است. او در شدیدترین موقعیت‌ها و خطرناک‌ترین شرایط، با دقت و قاطعیت و بدون ترس، مأموریت خود را انجام می‌داد. کساب رئیس مستقیم عزیز جبالی بود. عزیز در حالی که پرونده را زیر بغل زده بود، وارد اتاق شد. کساب هنوز در جای خود ننشسته بود که گفت:

- جناب، می‌خوام با شما صحبت کنم!

- بفرمایید!

کساب بعدها تعریف کرد که موضوع برایش بسیار تعجب‌آور بوده، چون واضح بود که عزیز از صبح روز قبل تا آن موقع خوابیده بود. دور چشمانش سیاه شده بود که بی‌خوابی و تلاش‌هایش را نشان می‌داد.

عزیزپرونده را روی میز گذاشت و بدون اینکه نام صاحبش را بگوید، نشست.
کساب گفت:

- خیرباشه!

- میخوام با شما دربارهٔ مأمور شمارهٔ ۳۱۳ صحبت کنم.

- ۳۱۳... کی هست؟

- صاحب این پرونده.

عزیزاین را گفت و پرونده را به کساب تقدیم کرد. کساب از پشت میز آن را از او گرفت. به محض اینکه آن را باز کرد، نگاه سریعی به آن انداخت. فوراً آن را بست و به افسرجوان داد و گفت:

- آه... این مأموریت شکست خورد...

عزیزخواست صحبت کند، اما کساب با صدای آرام و قاطعانه حرف او را برید:

- میدونم... میخوای از گزارش حملهٔ نیروهای سه‌گانه صحبت کنی... اما

این فقط یک بار بود و دیگه تکرار نشد... تمام اطلاعاتی که بعد از اون

ماجرا فرستاد، هیچ ارزشی نداشتن...

- من پرونده رو خوب مطالعه کردم.

- خب!...

عزیزاصرار کرد و گفت:

- فکر نمیکنید امکان داره اون عوض بشه؟

- غیرممکنه!

- چرا؟

کساب به طرف افسرجوان خم شد و درحالی که برگفته‌های خود تأکید می‌کرد، گفت:

- به خاطر اینکه اون ترسو و بزدل هست و از روزی که به اونجا رفته تا الآن کاری جز درخواست پول نداشته.
- خب اون حق داره خودش رو تأمین کنه.
- گوش کن عزیز! لازم نیست وقت خودت رو هدر بدهی...
- این را گفت و اضافه کرد:
- ...این، نظر منه.
- ولی ما نمیدونیم چرا اون توی این مدت کم کار شده. امکان نداره بی گناه باشه؟
- کساب درحالی که لبخند به لب داشت، ساکت نشست و با چشمان خود، جوان برافروخته را می‌پایید. عزیز با حرارت به دفاع از رأفت پرداخت:
- حداقل حقیقت موضوع رو بدونیم!
- فکر میکنی اینطوری بهتره؟
- این نظر منه.
- پس باید با محسن ممتاز صحبت کنی.
- عزیز هنگامی که اسم محسن ممتاز را شنید، فریاد زد:
- من امضای اون رو روی پاکت وصیت نامه دیدم.
- خود اون پاکت رو باز کرد. اصلاً خودش اون رو به اسرائیل فرستاد و فقط خودش که میتونه همه چیز رو بهت بگه. البته محسن فعلاً توی مسافرت. به محض اینکه برگشت، میتونی هر چیزی رو که میخوای، ازش بگیری.

در میان افراد انتخاب شده جدید، افسر جوانی از دانشکده ستاد جنگ دیده می‌شد که چند ماه قبل از انقلاب فارغ التحصیل شده بود. نام او شریف والی بود و تا نیمه سال ۱۹۵۷، هنوز در ارتش خدمت می‌کرد. هنگامی که به مرخصی رفت و برگشت، حکمی از ریاست جمهوری مبنی بر انتقال به قسمت

اطلاعات عمومی دریافت کرد. هنگامی که وظیفه جدید خود را تحویل گرفت، همراه با آن تعدادی کتاب‌های سری و علمی نیز در اختیار او گذاشته شد، زیرا لازم بود که او آن‌ها را به دقت بخواند. سرانجام شریف برای آموزش یک دوره کوتاه، راهی یکی از کشورهای اروپایی شد. از همان لحظه‌ای که خانه خود را در قاهره ترک کرد و به طرف فرودگاه رفت، به شیوه سری و محرمانه با او رفتار شد. همچنین نظربه اینکه او به یک کشور غریب می‌رفت، آموزش‌های سری و رمزی پیچیده‌ای را هم پشت سر گذاشت و با دو نفر از همکاران خود، چند ماه را در جایی دورافتاده سپری کرد. آموزش آن‌ها از صبح تا شب بود و در اغلب شب‌ها، با مطالعه و یادآوری درس‌ها و بحث و گفت‌وگو سپری می‌شد. پس از دو ماه کار مداوم و طاقت‌فرسا، درحالی‌که توان و قدرتی برای آن‌ها باقی نمانده بود، خواستند کمی استراحت و تفریح کنند. ماشینی کرایه کردند و به یکی از تئاترهای مشهور اروپا رفتند. آن‌ها لحظاتی قبل از شروع برنامه از در پشتی وارد تئاتر شدند و راهنما، آن‌ها را در تاریکی به گوشه‌ای راهنمایی کرد. آن‌ها می‌باید قبل از شروع برنامه به یکی از اتاق‌ها می‌رفتند تا کسی آن‌ها را نبیند و قبل از اینکه پرده‌ها بیفتد هم مکان را به سوی اتومبیلی که کنار در پشتی در انتظار آن‌ها بود، ترک کنند و دوباره به مخفیگاه خود بازگردند. این، تنها تفریح آن‌ها در خلال پنج‌ماه کار طاقت‌فرسا بود. هنگامی که شریف والی از خارج بازگشت، لازم بود که مسئولیت هیئت خدمات سری در سازمان امنیت عمومی را بر عهده بگیرد.

هنگامی که افراد تازه‌نفس از خارج بازگشتند، اولین کاری که انجام دادند، بررسی تمام عملیات‌هایی بود که توسط حسن صفر و محسن ممتاز و بقیه مأموران انجام شده بود. روزها و هفته‌ها سپری می‌شد و در اتاق‌های دربسته گفت‌وگوهای تند و با حرارتی درگرفت. این افراد آموزش دیده تمایل شدیدی داشتند که سازمان دچار یک دگرگونی بنیادین شود.

یک روز، آن‌ها نیز با وضعیت مأمور ۳۱۳ (که نام او در اسرائیل دیوید شارل سمحون بود و در کشورش رأفت الهجان) برخورد کردند. در آن روزها محسن ممتاز در خارج از کشور به سر می‌برد؛ کسی که آگاهی‌ها، تجارب و داشتن قدرت ارتباط با انواع مختلف انسان‌ها او را به مناطق گوناگون جهان کشانده بود. افراد جدید سازمان دریافتند که خود محسن تمام کارهای این مأموریت را ترتیب داده و تمام اطلاعاتی که نزد آن‌ها بود، نشان می‌داد که فعالیت و کوشش جوان (رأفت) بعد از جنگ کانال سوئز بسیار کم و در عین حال بی‌ارزش بوده است؛ اما کسی به اندازه مصطفی یا محسن ممتاز چیزی از او نمی‌دانست. در اواخر سال ۱۹۵۷ و نیمه اول ۱۹۵۸، رأفت به بهانه اینکه بازار توریست در اسرائیل کساد است از تقاضای پول دست نمی‌کشید، در حالی که شریکش تمایل داشت از شرکت کناره‌گیری کند. حالا رأفت مکرراً مورد مؤاخذه و تنبیه قرار می‌گرفت و تعداد مخالفان با همکاری او بسیار زیاد شده بود. گروهی می‌گفتند که جوان به طور کلی مناسب این مأموریت نیست و اطلاعاتی هم که قبل از حمله نیروهای سه‌گانه به دست آورده، به صورت تصادفی بوده است و نه یک کار سازمان‌یافته. براین اساس لازم است که این مأموریت تمام شود و حساب پول‌های دریافت شده او نیز معلوم گردد. گروهی دیگر هم معتقد بودند که او همان‌طوری که با مصری‌ها همکاری می‌کند، با اسرائیلی‌ها هم همکاری می‌کند و در خلال دو سالی که در آنجا گذرانده، به جاسوس دو جانبه تبدیل شده است. آن‌ها معتقد بودند که رأفت به کشورش خیانت کرده است. اما گروه سوم ضرورت استمرار ارتباط با او را ترجیح می‌دادند. آن‌ها می‌گفتند که جوان می‌تواند همچنان در اسرائیل بماند تا هر روز پخته‌تر و با تجربه‌تر شود.

بحث و گفت‌وگوی آن‌ها بسیار طول کشید، اما به نتیجه قطعی و نهایی نرسید. شریف والی می‌گفت که باید با احتیاط حرکت کرد و اینکه در برابر آن‌ها

سازمانی چون موساد قرار دارد. علاوه بر این معتقد بودند که جوان مزدور اسرائیل نیست و اکنون نیز به عهد و پیمان خود وفادار است. بنابراین راه چاره‌ای جز بازگرداندن وی به وطنش وجود ندارد.

شریف والی از باب مسئولیت، انتظار بازگشت محسن را می‌کشید، اما عزیز جبالی از آنچه که انجام شده بود، چیزی نمی‌دانست. افسر جوان (عزیز جبالی که امروز مردی پنجاه ساله است)، گاه‌گاهی پرونده او را از بایگانی خارج می‌کرد، آن را ورق می‌زد و به عکس رأفت خیره می‌شد و با خودش می‌گفت: خدایا! صاحب این لبخند معصوم، نمی‌تواند یک خیانت‌کار باشد.

مسافرت محسن ممتاز نیز سه هفته به طول انجامیده بود و اتخاذ رأی نهایی در گرو بازگشت او بود. عزیز جبالی یک لحظه از خیال ملاقات با محسن ممتاز فارغ نمی‌شد. او خیلی مشتاق بود تا در دیدار با محسن، اسرار زندگی رأفت را بداند. تا اینکه در یکی از روزهای ماه اوت سال ۱۹۵۸، هنگامی که عقربه‌های ساعت، پنج بعد از ظهر را نشان می‌داد و عزیز سرگرم کار خودش بود، در اتاقش باز شد و مردی تنومند را در آستانه در مشاهده کرد. در هر دست مرد یک ساک بود؛ ساک‌هایی که سنگین به نظر می‌آمدند. عزیز جبالی چشمان خود را به سوی مرد تازه‌وارد دوخت و دریافت که او کسی جز محسن ممتاز نیست. در حالی که از او استقبال می‌کرد گفت:

- خوش اومدی جناب...

- شما می‌دونی من کی هستم؟

- شما محسن ممتاز هستید دیگه...

- به من گفتن که شما می‌خواید من رو ببینید.

- من نه تنها دوست دارم شما را ببینم، بلکه نیازمند کمک شما هم هستم.

محسن ممتاز وارد اتاق شد و در را با پاهایش بست. دو ساک را بر زمین گذاشت و روی یکی از صندلی‌هایی که در مقابل میز قرار داشت، نشست.

عزیز نیز نشست و به چهره مردی که اکنون موهای سرو صورتش سفید شده بود، خیره شد:

- خیر باشه برادر عزیز!

- میخوام در مورد مأمور شماره ۳۱۳ با شما صحبت کنم.

- مأمور ۳۱۳؟!

عزیز به طرف کمد رفت و پرونده جوان را در دست گرفت و گفت:

- رأفت الهجان.

- اوه... بله!

هنگامی که محسن و عزیز آن ساختمانی را که در میان مزارع بود ترک کردند، ساعت، دو و نیم بعد از نیمه شب بود. گفت و گویشان ساعت ها طول کشید و محسن با تفصیل، داستان را با عزیز جبالی در میان گذاشت. عزیز با اصرار و پافشاری سؤال می کرد و محسن با گشاده رویی پاسخ می داد. وقتی سوار ماشین شدند، هر دو ساکت بودند و خسته تا اینکه ماشین در مقابل خانه محسن در یکی از مناطق مشهور قاهره توقف کرد. محسن در حالی که به طرف عزیز برمی گشت، پرسید:

- فکر میکنی بتونی کاری انجام بدی؟

- انشاء الله.

شریف والی، رئیس هیئت خدمات سری در سازمان امنیت عمومی مصر در آن زمان، یقین پیدا کرده بود که عزیز جبالی در چند روز آینده تقاضای ملاقات با او را خواهد کرد. کسان دیگری نیز درخواست ملاقات کرده بودند. عزیز جبالی بعد از ملاقات با محسن ممتاز منزوی شد و تحقیقات مفصلی را پیرامون رأفت آغاز کرد و نتیجه گرفت که او گرچه لازم است مورد مؤاخذه و بازخواست قرار بگیرد، اما مورد عنایت و توجه کافی و لازم هم قرار نگرفته است. عزیز متوجه شد که او از زمانی که به اسرائیل سفر کرده، هیچ نوع

آموزشی دریافت نکرده، زیرا محسن ممتاز به او گفته بود که سال‌های اولیه اقامت را فقط صرف شناسایی جامعه یهودیان بکند؛ پس چطور باید از یک جوان کم تجربه، این همه متوقع بود؟ به ویژه آنکه رأفت از آموزش‌های پیچیده و توانایی اطلاعاتی هم بهره نبرده بود. سپس با تعجب و شگفتی دریافت که جوان هنوز هم با همان وسیله ابتدایی، یعنی نوشتن نامه‌های نامرئی سری، به وظیفه‌اش عمل می‌کند. حالا اگر در همین حد باقی مانده، فقط به دلیل فقر آموزش‌های لازم است، نه خیانت‌کاری او.

در حقیقت هیچ گناهی متوجه او نبود، زیرا مشارکت اسرائیل در حمله به مصر و بر باد رفتن آبروی اسرائیلی‌ها موجب کساد بازار سیاحت و گردشگری شده بود. ضررهای پی در پی شرکت که با شخصی به نام «جدعون شاباتای» تأسیس شده بود نیز امری منطقی به نظر می‌آمد، همان طوری که ترس آقای شاباتای و فکر عقب‌نشینی او نیز منطقی به نظر می‌رسید. منطقی هم بود که رأفت در آستانه از هم فروپاشیدن شرکت، درمانده شود و چاره‌ای جز درخواست پول نداشته باشد. به این صورت، عزیز جبال از بررسی و تحقیق خود نتیجه گرفت که رأفت علی سلیمان الهجان به آموزش فشرده و سریع نیاز دارد. همچنین نیاز است که شخصی با خصوصیات ویژه به این مهم بپردازد، کسی مانند محسن ممتاز که او را در ابتدای مأموریت آماده کرده بود. پس لازم بود شخصیتی در همین سطح، دوباره با او ارتباط برقرار کند تا از یک طرف نفوذ و سیطره خود را بر او محکم سازد و از طرف دیگر رابطه رأفت با کشورش را حفظ کند.

هنگامی که گفت و گو بین شریف والی و عزیز جبال شروع شد، شریف پرسید:

- چرا برای این مأموریت اینقدر احساس مسئولیت و دلسوزی میکنی؟

- فکر میکنم ممکنه با یک تغییر بزرگ، نتایج خیلی بهتری بگیریم.

- خب! یک گزارش کامل از اون پرونده برای من آماده کن؟

- حاضره، جناب!

عزیزاین را گفت و گزارشی که متشکل از سه برگ دست نویس و حاوی نکات مهم موضوع بود را تقدیم او کرد. سکوت برقرار شد و رئیس هیئت خدمات سری به خواندن گزارش مشغول شد تا اینکه آن را به پایان رساند. سپس به سوی افسرجوان سربلند کرد و پرسید:

- یعنی نظرت اینه که به خارج از اسرائیل دعوتش کنیم و بهش آموزش بدیم؟

- من پیشنهادی در مورد آموزش اون دارم که ممکنه یک هفته وقت بگیره.

شریف والی درحالی که لبخند می زند گفت:

- خب، اون طرح رو روی کاغذ بنویس و خودت برای آموزش اون به خارج از کشور برو!
- نه جناب.

شریف با تعجب ابروی خود را بالا انداخت و عزیزاضافه کرد:

- نه... این کار من نیست.

- پس چه کسی قراره این کار رو بکنه؟

- ندیم هاشم.

ندیم هاشم درحالی که در را باز می کرد، سرکی به اتاق کشید و گفت:

- از من چی میخوای؟!

عزیزجبالی از دیدن ندیم که هم از نظرسنی از او بزرگ تر و هم از نظر درجه بالاتر بود، خوشحال شد. او دوست او هم بود. عزیزگفت:

- خوش اومدی شیرمرد!

ندیم بعد از اینکه وارد شد، در را بست و به طرف عزیزآمد و گفت:

- دقیقاً موضوع چیه عزیز؟

- مگه تو نمیخواهی بری خارج؟

ندیم درحالی که شوخی می کرد، گفت:

- مسافرت میکنم که بگردم، نه اینکه کاری کنم.

عزیز با جدیت بیشتر گفت:

- این مأموریت ممکنه نتایج خوبی داشته باشه، ندیم!

- بگو دقیقاً چی میخواهی و من رو راحت کن.

روز قبل، عزیز جبالی اجازه یافته بود تا به دیدن «بدروم» برود. بدروم یکی از ساختمان های قدیمی منطقه «الزمالک» است. ساختمان در تملک یکی از شرکت های ملی شده بود و چند ماه قبل، یکی از شرکت های دارویی این ساختمان را برای انبار دارو اجاره کرده بود. عجیب این بود که همیشه نقل و انتقالات در تاریکی شب انجام می شد و عجیب تر اینکه هیچ یک از ساکنان این منطقه، کارکنان این انبار را نمی دیدند؛ مثل اینکه آن ها اشباح بودند. بعد از غروب آفتاب، عزیز جبالی به آن محل رسید. در مقابل او دیواری راه را بسته بود. لحظه ای درنگ کرد. کمی به سمت چپ منحرف شد. بعد از در کوچکی عبور کرد. مکان نمناک بود، زیرا ساختمان در مجاورت رود نیل بود. اشیاء در فضای ساختمان پراکنده بودند و سرپوش روی لامپ ها باعث شده بود تا فضای اتاق کاملاً روشن نباشد. به محض اینکه عزیز وارد ساختمان شد، هنوز دو قدم پیش نگذاشته بود که صدای بلند مردی لاغر، سبزه رو و گوزپشت که سیگار می کشید، او را متوقف کرد.

- خوش اومدی آقای عزیز... بفرما اینجا.

عزیز برگشت و خود را در مقابل دکتر عبدالمنعم بسیونی یافت. آن ها قبلاً همدیگر را ندیده بودند. عزیز کنار یک میز کوچک چوبی نشست که دکتر عبدالمنعم بسیونی از آن به عنوان میز کار استفاده می کرد. دکتر پرسید:

- خیره انشاء الله...

عزیز گفت:

- من جوهر نامرئی جدیدی میخوام که کشف اون خیلی سخت باشه.

ناگهان صدای مرد بلند شد.

- از کجا؟

- خیر و برکت شما، جناب دکتر!

دکتریکی از افراد برجسته علم شیمی بود که به هنگام انقلاب، تمام اندوخته‌ها و توان علمی‌اش را در راه پیشبرد اهداف آن قرار داده بود، مشروط بر آنکه حاصل تحقیقات او در راه مرگ کسی به کار نرود. او شب‌ها و روزهای زیادی را در همین محل تاریک و غم‌انگیز گذراند و به کشفیات تازه‌ای دست یافت.

دکتر در حالی که از پشت عینک طبی خود به او نگاه می‌کرد، پرسید:

- چای میل داری یا دم‌نوش؟

- هر طور که شما دوست دارید، دکتر!

- جوهری که داریم بد نیست، اما بزودی لو میره. جوهر جدیدی وجود نداره؟

- چقدر وقت داری؟

- فقط یک هفته.

- به هر حال من سعی خودم رو میکنم.

عزیز بعد از پنج روز از دکتر عبدالمنعم بسیونی نوع جدیدی از جوهرهای سری را دریافت کرد که در مقایسه و معیارهای آن روز، حقیقتاً یک کار سترگ علمی به حساب می‌آمد.

در عصر یکی از روزهای ماه سپتامبر سال ۱۹۵۸، ندیم هاشم با عزیز جبالی برای دیدار با رأفت رهسپار ایتالیا شدند. در کیف ندیم هاشم، جوهر سری جدیدی وجود داشت که در دنیا کسی نظیر آن را به کار نبرده بود و در ایتالیا نیز

۱ فصل شانزدهم | ۲۷۹

وسیله جدیدی وجود داشت تا آن جوهر را ظاهر کند. ندیم آن ماده را شناخت و آموزش مربوط به آن را یاد گرفت تا رأفت را با شیوه نوشتن و طرز ظاهر کردن آن آشنا کند. همچنین در میان لباس های او، کروات رأفت الهجان نیز دیده می شد. ندیم هاشم هم مثل عزیزمشتاق بود که دیوید شارل سمحون یا همان رأفت را ببیند.

دو روز قبل، از یکی از شرکت های گردشگری ایتالیا تلگرافی به رأفت رسیده بود و از او خواسته شده بود در رم حضور یابد تا در مورد گروهی توریست که در صدد سفر به اسرائیل بودند، بحث و بررسی شود.

[فصل هفدهم]

[نسیم شک]

آقای دیوید شارل سمحون، مدیر و صاحب شرکت گردشگری در تل آویو، تلگراف بلندی از یکی از شرکت‌های گردشگری در جنوای ایتالیا دریافت کرد: «بر اساس گفت‌وگوها و یادداشت‌های فی‌مابین، خواهان حضور شما جهت عقد قراردادهای لازم در خصوص سفر سه دسته دویست و پنجاه نفری توریست هستیم.»

هنگامی که تلگراف رسید، دیوید شارل سمحون در دفترش غرق کار بود. استیر بلنيسكى، منشی او، تلگراف را با خوشحالی زیاد دریافت کرد و به دفتر او رفت و با خوشحالی این مژده را به او داد. اکنون آن بحرانی که ماه‌ها بر شرکت سایه افکنده بود در شرف حل شدن بود. به محض اینکه استیر وارد اتاق شد، در جای خود می‌خکوب شد و داشت قلبش از شوق از جا کنده می‌شد. دیوید در جای خود در حالی که به صندلی خود تکیه زده بود با نگاه خود سقف اتاق را می‌پایید و در افکار خود فرو رفته بود. به ویژه آنکه در آن شرایط، جدعون شاباتای با شیوه‌ای زشت از شرکت استعفا داده بود و شراکت‌شان را به هم

زده بود. استیر در حالی که دیوید را نگاه می‌کرد، قلبش مالا مال از شوق بود و دیوید را زیر نظر داشت؛ دیویدی که آثار مهربانی‌ها و گشاده‌رویی‌ها از چهره‌اش دور نمی‌شد. آقای شاباتای در میان ورشکستگی و کسادى بازار که روزبه‌روز شدیدتر می‌شد، او را ترک کرد. برخلاف او، استیر هرگز شرکت را ترک نکرد؛ حتی زمانی که حقوق او به نصف کاهش یافت، چون او پس از ازدواج با سرگرد جادوسکی نیازی به پول نداشت. رأفت پرسید:

- چه خبره استیر؟

او به طرفش رفت و فریاد زد:

- یک چیز غیرمنتظره!

دیوید لبخند سردی زد و در جای خود نشست.

- بده ببینم چی داری!

استیر تلگراف را در برابر چشمان رأفت در هوا تکان داد:

- سه گروه ایتالیایی و هر گروه دویست و پنجاه نفر!

استیر در حالی که از شادی می‌لرزید، تلگراف را به او داد. وقتی که دیوید سطرها را با دقت می‌خواند، او را می‌پایید. به محض اینکه از خواندن تلگراف فارغ شد، آن را تا کرد و در جیب خود گذاشت و گفت:

- مثل اینکه قراه بحران رو بگذرونیم.

استیر با مهربانی و صدایی محبت‌آمیز گفت:

- برای رم بلیت رزرو کنم؟

رأفت بدون اینکه نگاهی به او بیاندازد، از جایش بلند شد و گفت:

- باید رویش فکر کنیم!

- کدوم فکر؟ اینکه دیگه نیاز به فکر کردن نداره!

- باید ببینیم میتونیم به تعهدات مون عمل کنیم یا نه.

دیوید به طرف دررفت و گفت:

۱ فصل هفدهم ۲۸۳

- باید مقداری پول جمع بشه. بعد باید وسایل حمل و نقل گروه‌ها رو آماده کنیم، اون هم درست بعد از اینکه جدعون دو اتوبوس خودش رو پس گرفته! ضمناً جاهایی که توریست‌ها قراره بروند، باید هماهنگ بشه. استیر درحالی که اعتراض می‌کرد، گفت:

- ولی... دیوید...

دیوید با تأسف حرف او را برید:

- کی می‌خواهی این چیزها رو یاد بگیری؟

- ولی توی تلگراف نوشته که...

- خودم اون رو با دقت خواندم و هرچی نوشته بودن رو فهمیدم، استیر! آثار ناامیدی بر چهره استیر هویدا شد. نگاه سرزنش‌باری به دیوید انداخت، ولی او ادامه داد:

- به کار خودت برس و توی کار من دخالت نکن!

دیوید این را گفت و او را ترک کرد و رفت.

رأفت الهجان یا دیوید شارل سمحون، شرکت را درحالی که افکار گوناگون فکرش را احاطه کرده بودند، ترک کرد. باید با خودش خلوت می‌کرد تا با آرامش خاطر تلگراف را بخواند و اسرار و رمزهای آن را کشف کند. او مطمئن بود که آن‌ها می‌خواهند او را در خارج از کشور ملاقات کنند. به کلید حل رمز نیاز نداشت تا رمزها را کشف، یا رازهای کلمات را آشکار کند، زیرا همه چیز را از بر بود... ولی امروز و درست همین امروز می‌خواست از هر حرف، کلمه و سطری اطمینان حاصل کند.

از چند روز پیش می‌خواست تلگرافی بفرستد و خواستار ملاقات شود. با اینکه به این ملاقات نیاز داشت، اما از آن می‌ترسید. فکر کرد بهتر است به خانه برود تا در آنجا با تلگراف خلوت کند، ولی نمی‌توانست. او می‌دانست که در آنجا خبری از گروه‌های گردشگری نیست، ولی لازم بود طوری عمل کند

که گویی همه چیز واقعی است. به دفتر وکالت یوسف ازرع سرزد و از آنچه که دوستش «جدعون شاباتای» انجام داده بود گله کرد و گفت که جدعون کشتی در حال غرق شدن شرکت را ترک کرده و پاروهای نجات را هم با خود برده است! همچنین افزود:

– اومدم درباره کرایه دوتا اتوبوس برای حمل و نقل گروه‌های گردشگری‌ای که از «جنوا» میان، صحبت کنم.

او همه چیز را لعنت کرد؛ زندگی‌اش را نفرین کرد. تمام ناسازگاری‌های یوسف ازرع را نفرین کرد و گفت که این وطن جایی است که می‌خواهم در آن تا آخر عمر اقامت داشته باشم؟! در حالی که مردم به خاطریک شکیل یا لیره خون هم نوعان خود را می‌مکند!

رأفت بهتر از هر کسی می‌دانست که نه گروه‌های گردشگری ایتالیایی به اسرائیل خواهند آمد و نه او اتوبوسی کرایه خواهد کرد، اما می‌خواست که همه چیز عادی جلوه کند. بعد از سفر ایتالیا هم ادعا می‌کرد که چون شرایط آن‌ها ظالمانه بود، زیر بار قرارداد نرفتم!

رأفت در بانک با یکی از کارمندان صحبت کرد و تلگراف را به او نشان داد. در مورد امکان وام با بهره مناسب صحبت کرد. چون نمی‌توانست انتظار بکشد، بانک را ترک کرد و به خانه برگشت. در و پنجره‌ها را بست و خودش را در دست سکون، سکوت و افکار مشتعلش رها کرد. آرامش خود را دوباره به دست آورد. تلگراف را با دفترچه تلفنش که شب و روز از او دور نمی‌شد از جیب خارج کرد و دوباره برگشت تا از بسته بودن در و پنجره‌ها مطمئن شود. سپس کار را شروع کرد.

به رغم تمام بحران‌هایی که برایش پیش آمده بود، هنوز هم وقتی به سندیکای اتحادیه گردشگری پیوست و یا به اتحادیه سندیکا‌های اسرائیل رفت و آمد می‌کرد، نظریات و آراء او با احترام مورد پذیرش قرار می‌گرفت. بعد از سه سال،

از حقوقی مانند هر شهروند اسرائیلی بهره‌مند شد، ولی هنوز اشتیاق او به وطن، آتش سوزناکی در دل او برمی افروخت. از زمانی که مصطفی ناپدید یا منتقل شد، وضع تغییر کرد و رأفت هر اطلاعاتی را که می‌فرستاد، بی‌ارزش از آب درمی‌آمد. حالا دیگر کسی از کار او راضی نبود. خود را گمشده‌ای در کویر احساس می‌کرد، تا جایی که باورش شد او برای این کار مناسب نیست و اینکه برای چه در اینجا باقی بماند؟ حتی زمانی آن چنان دچار یأس می‌شد که با خود می‌گفت: «چه بهتر! دوباره به کشورم برمی‌گردم» و در همان حال از خودش می‌پرسید: «اگر به مصر برگردم، چه اتفاقی برایم می‌افتد؟ چگونه زندگی کنم؟ چه کاری انجام دهم؟ اصلاً چگونه با من رفتار خواهد شد؟»

قبل از اینکه مصر را ترک کند، محسن ممتاز تأکید کرد که پرونده او پاک شده است و حالا او یک شهروند شریف است. پس اگر برگردد، چگونه از این شرافت محافظت کند؟ آیا حقیقتاً گذشته او پاک شده است؟

رأفت الهجان اطراف خود را نگاه می‌کرد و احساس تأسف می‌کرد که می‌توانست از میان روابطش، دوستی‌هایش و موقعیت شرکتش، چیزهای زیادی برای کشورش بفرستد، اما نمی‌دانست که چگونه باید از آن‌ها استفاده کند! دوستان و آشنایان او از میان افسران، دانشمندان، کارمندان، بازرگانان و تاجران، ثروتمندان، فقیران، استادان دانشگاه‌ها، روزنامه‌نگاران، پزشکان، خلبانان و مهندسان فرودگاه‌های جنگی بودند، اما نمی‌دانست چگونه از آن‌ها استفاده کند. او از آن‌ها اخباری را می‌شنید و نقل می‌کرد، اما مردان امنیتی کشورش ناراضی بودند؛ پس آن‌ها دقیقاً چه چیزی می‌خواهند؟

گُئل «بیخور شطريت»، یعنی همان مرد تنومند که همراه یوسف ازرع وکیل مدافع در یک میهمانی شام با رأفت آشنا شده بود با خانمی ازدواج کرده بود که چند سال از او بزرگ تر به نظر می‌رسید. او از زندگی با همسرش رنج می‌برد و در افشای اسرار زندگی‌اش به رأفت، ترس و واهمه‌ای نداشت. کافی بود که

به خانه رافت بیاید، آن وقت سردرد دلش باز می‌شد. بیخور شطرتیت غیر از همسرش، ناراحتی‌های دیگری هم داشت؛ خصوصاً از اوضاع کشورش. او از آشکار کردن عقایدش می‌ترسید، اما در کنار دیوید احساس راحتی و آسایش می‌کرد. جوان چندبار سعی کرد از شطرتیت در مورد کارش بپرسد و از رازهای او سردر بیاورد، چون او در ستاد ارتش مقام و پست مهمی داشت؛ اما همیشه از پرسیدن آن‌ها منصرف می‌شد و جلوی زبانش را می‌گرفت. محسن ممتاز از او این‌گونه خواسته بود و بعد از او نیز، مصطفی عبدالعظیم: «بی خود و بی جهت چیزی نپرس... بگذار آن‌ها حرف بزنند و توتنها گوش بده، زیرا سؤال‌های تو ممکن است راز تو را آشکار کند.» سعی کرد دلیل بیاورد که مصطفی اضافه کرد:

- شیوه‌های مختلفی برای سؤال کردن وجود دارد.

- چطور مگه؟

- روش‌های خاصی وجود دارد که بعداً بهت می‌گم.

- چرا همین حالا نمی‌گی؟

- نه... هر چیزی به موقعش... اولین وظیفه توتوی این مرحله اینه که شرکت روتقویت کنی، همین و بس.

یک روز صبح، زنگ تلفن خانه‌اش به صدا درآمد. درحالی‌که خسته بود از خواب بیدار شد. گوشی را برداشت. می‌دانست که استیراست تا او را از خواب بیدار کند و به سرکار خود برود. استیر گفت:

- مثل اینکه روزنامه‌های صبح رو نخونده‌ای؟

رافت درحالی‌که خمیازه می‌کشید، پرسید:

- چطور مگه؟

- دیروز یک جاسوس که برای مصرکار می‌کرده رو دستگیر کرده‌اند!

در یک لحظه تمام اتاق دور سر رافت چرخید. زبانش بند آمده بود. استیر گفت:

- دیوید، باز خوابیدی؟
- رأفت با بی مبالاتی گفت:
- اون جاسوس مصر، کی بوده؟
- یک توریست آلمانی بوده که افراد موساد بهش مشکوک شده‌اند و دستگیرش کرده‌اند. اون‌ها حتی به مادران شون هم شک میکنن!
- رأفت اندکی تأمل کرد و بر خودش مسلط شد و گفت:
- تهمت زدن از نشانه‌های این دوره و زمونه است، عزیز من!
- ولی اون اعتراف کرده.
- سرما در جسم رأفت نفوذ کرده بود. به خود لرزید و گفت:
- چی گفته؟
- گفته که برای مصر کار میکنه و این اولین بار نیست که برای جاسوسی به اسرائیل می‌آد...
- رأفت خمیازه‌ای ساختگی کشید تا بر اعصاب خود مسلط شود؛ سپس گفت:
- مردک بیچاره. بدبخت یک شغل درست و حسابی انتخاب نکرده.
- کلمات اخیر او همچون نیزه‌ای در سینه‌اش فرو رفت. خواست حرفش را ادامه دهد، اما نتوانست. در حالی که در وجودش طوفانی برپا شده بود، گوشی را گذاشت. آیا این جاسوس، او را می‌شناسد؟ شاید هم حامل نامه‌ای از قاهره برای او بوده است؟ مدتی فکر کرد، سپس با خود گفت: دیگر پایان کار رسیده است و بدون شک مجازات خواهم شد.
- یک بار با مصطفی عبدالعظیم در یکی از مسافرت‌هایش به خارج صحبت کرده بود. مصطفی تأکید کرد که غیرممکن است اسمش را به کسی گفته باشند، هرچقدر هم که به او اعتماد داشته باشند و بعد یادآور شد:
- رأفت! تو فکر میکنی تنها کسی هستی که توی اسرائیل برای ما کار میکنه؟

- طبعاً نه.

- خوب... ما اسم اونها رو به تو گفته ایم؟

هنگامی که روزنامه‌ها را خواند، متوجه شد که نه عکس و نه اسمی از این جاسوس چاپ نشده است. وقتی دلیل آن را پرسید، شنید که عدم ذکر نام جاسوس و عکس او به این برمی‌گردد که افراد موساد دنبال دوستان او هستند. بعد از آن ماجرا، رأفت روزهای زیادی را در ترس و وحشت به سربرد تا اینکه آن شب فرارسید. جدعون شاباتای بدون مقدمه خواستار جدایی و انفکاک شرکت بود و سهم خود را مطالبه می‌کرد. دیوید در تنگنا قرار گرفت، اما برای او مهم این بود که چرا جدعون این کار را می‌کند و آن هم با این شیوه عجیب و در این موقعیت؟ چاره‌ای جز گفت‌وگو و سازش نداشت، پس از خیلی از چیزها گذشت. ولی مرد هر دو پایش را در یک کفش کرده بود و بر موضع خود پافشاری می‌کرد و با تمسخر گفت:

- دیوید! تو پدری مثل شارل سمحون داری که هر وقت پول لازم داشته باشی به تو کمک می‌کند. حالا تکلیف من چیه که پدر ثروتمندی مثل اون ندارم.

به این ترتیب، موضوع شراکت میان آن‌ها در دفتریوسف ازرع پایان یافت؛ همان‌گونه که از همان دفتر شروع شده بود.

چرا کناره‌گیری جدعون شاباتای از شرکت بعد از خبردستگیری این جاسوس پیش آمده بود؟ آیا موضوع تصادفی بود؟ یا اینکه این مرد چیزی فهمیده بود و با رفتنش می‌خواست خود را از حادثه دور نگه دارد؟ اگر این موضوع تصادفی باشد، چرا سرهنگ بیخور شطریت هیچ‌یک از دعوت‌های او را قبول نکرده، در صورتی که قبلاً هر وقت او را دعوت می‌کرد با اشتیاق می‌آمد و در اکثر مواقع حتی بدون دعوت هم پیش او می‌آمد؟ آیا این هم تصادفی است؟ آیا این هم

تصادفی بود که از آن روز نحس تا حالا، حتی یک بار هم به شام دعوت نشده بود و هیچ کس به طرف او نمی آمد؟ چنین به نظرش آمد که همه او را ترک کرده اند، جز استیر. آیا از او خواسته شده که چنین نقشی را بازی کند تا لحظه مناسب فرارسد و او در تله بیفتد؟

رمز تلگراف این بود: باید در هجدهم این ماه به رم پرواز کند، دو روز در آنجا بماند، سپس در صبح روز سوم با قطار به شهر جنوا مسافرت کند. در آنجا به انتظار شخصی که کروات با رنگ های تند و خطوط متقاطع دارد بنشیند. او در جنوا نباید هیچ کاری انجام دهد، جز اینکه منتظر کسی باشد که چنین کروات زده باشد.

روزی که محسن ممتاز چنین کروات به او داد گفت: «رأفت! غیر از این کروات یک عدد بیشتر نیست و آن هم پیش ماست. باید رنگ، شکل و تصاویر آن را به خاطر بسپاری، اما آن را هیچ وقت نخواهی زد. اولین بار که به هم رسیدید و با هم احوال پرسی کردید، از تو می پرسد که ساعت چند است؟ تو به او می گویی: پنج درجه زیر صفر. او می گوید که هوا خیلی گرم است. این را با هر زبانی که گفت و هر چیزی که از تو خواست، انجام بده؛ بدون اینکه جرو بحثی در کار باشد.» معنی این تلگراف این بود که او با شخص جدیدی ملاقات خواهد کرد.

رأفت بیش از هر زمان دیگری به پول نیاز داشت و ناچار بود درخواست پول کند، اما فکر کرد آیا ارزش دارد این همه مورد سرزنش قرار بگیرد و بعد هم بگویند که فقط دارد بریده روزنامه ها را برای ما ارسال می کند! از درخواست کردن و پول خواستن بیزار شده بود. از این همه درخواست فرستادن بیزار شده بود و از خسته شدن آن ها هم خسته بود، همان طور که از اتهاماتی که به او نسبت می دادند و از دفاع کردن از خود خسته شده بود. او امروز یقین داشت که آن ها

در مصر دوباره او را به چشم کلاه بردار و یک فرد حيله گر نگاه می کنند. ديگر حتی همه اين ها برای او اهميتی نداشت. او آن ها را بخشیده بود، زیرا آنچه اکنون برای او اهميت داشت اين بود که فکر و خیال طناب دار را از ذهنش دور کند. ديگر هرگز درخواست پول نخواهد کرد... هرگز به تنبيه ها و تخطئه ها گوش نخواهد داد... باید همه چیز را تمام کند و به کشورش بازگردد. رأفت الهجان اين چنین تصميم گرفت. پس تلگراف را تا کرد و در جيبش گذاشت و بدون اينکه قصد معيني داشته باشد، خانه را ترک کرد.

پيشنهاد عزيز جبالی که نام «ندیم هاشم» را به رئيس خدمات سری پيشنهاد کرد، بدون مقدمه و ناآگاهانه نبود، زیرا از آن روز که عکس جوان را با آن چند سطر وصيت نامه دید تا هنگام بازگشت محسن ممتاز، وقت کافی داشت تا پرونده را بارها و بارها و کلمه به کلمه مطالعه کند. در ملاقات ندیم هاشم و عزيز جبالی قرار شد که ندیم به تنهایی به دیدار رأفت برود. همچنین مسئله تحت تعقيب بودن او توسط اسراییلی ها نیز به شدت کنترل شود. به همین خاطر عزيز جبالی تصميم گرفت به ایتالیا سفر کند تا اولاً بدون اينکه جوان متوجه شود یا حتی بدون اينکه وجودش را احساس کند، او را ببیند و ثانیاً در نقشه ای که در رم طرح خواهد شد، مشارکت کند. هنگامی که ندیم خواست برود، عزيز جبالی کرواتى به او داد؛ همان کرواتى که در پرونده جوان آن را مشاهده کرده بود. اکنون ندیم می توانست جوان را بشناسد، چون چهره اش به طور کامل در ذهنش ثبت شده بود، ولی جوان به ندیم اطمینان نمی کرد و او را نمی شناخت، مگر به وسیله این کراوات. ندیم هاشم کراوات را گرفت و با تأمل به آن نگاه کرد. سپس پرسید:

- چه کسی همچین کراواتی میبندد؟

عزيز خندید و گفت:

- خودت بگو؟

- این کراوات‌ها رو فقط ملاحان میبندن.

- به همین خاطره که تو، اون رو توی جنوا ملاقات میکنی!

این اولین باری نبود که دیوید شارل سمحون به خارج از کشور می‌رفت، اما استیربلنیسکی به علت نامعلومی نگران بود. از طرف دیگر راضی بود که دیوید به سفر برود تا شاید با معامله‌ای خوب، آن‌ها را از سقوط اقتصادی نجات دهد. دیوید سرگرم آماده‌ساختن جامه‌دان خود بود که استیرپرسید چند روز در رم خواهد ماند و همچنین در جنوا؟ در ضمن از او خواست تا هروقت از جایی به جای دیگر می‌رود، با او تماس بگیرد! رأفت کلافه گفت:

- نمیخواهی از این افکار بچه‌گانه دست بکشی؟

- سعی میکنم، اما نمیتونم. احساس میکنم شما از این سفر برنمیگردید! دیوید نگران و مضطرب شد. این زن از اهداف او چه می‌داند؟ آیا توانسته به عمق عقل او رسوخ کند و افکار او را بخواند؟

- اگه آقای سمحون ازت خواست که کنارش بمونی، چیکار میکنی؟

رأفت، نفس راحتی کشید، لبخند زد و گفت:

- از کجا معلوم که آقای سمحون رو ببینم؟

- مگه جنوا نزدیک مرز فرانسه نیست؟

دیوید خندید و گفت:

- از کجا معلوم که من موندن توی فرانسه رو قبول کنم؟

- زندگی توی فرانسه آسایش بیشتری داره.

تنها یک ساعت و چند دقیقه به پرواز هواپیما باقی مانده بود. دیوید می‌دانست که او حق دارد، زیرا این بار می‌رود تا دیگر بازنگردد. شطریت از او دوری می‌جست و با اینکه می‌دانست او می‌خواهد به مسافرت برود، حتی به خود زحمت تماس را هم نمی‌داد. او اکنون یقین داشت به چه علتی او را دستگیر

نمی‌کنند. آن‌ها می‌دانند که در تل‌آویو یک دلیل هم علیه او پیدا نمی‌کنند که او را متهم کنند، پس به همین خاطر او را آزاد گذاشته‌اند تا سفر کند و او را در خارج دستگیر کنند. به هر حال او هرگز نمی‌خواست به اسرائیل بازگردد. لباس‌ها را در جامه‌دان گذاشت. سپس سه عدد کراوات برداشت و از بین آن‌ها همان کراواتی که دارای رنگ‌های تند و خطوط به هم پیوسته و پیچیده بود را انتخاب کرد. استیر گفت:

- عجیبه که بین این همه کراوات، این کراوات بدرنگ رو انتخاب کرده‌ای!

اضطراب و نگرانی رافت بیشتر شد. چرا استیر به این کراوات بیشتر از دیگر کراوات‌ها توجه دارد؟ آیا این زن چیزی می‌داند؟

از زمانی که رابطه محسن ممتاز با او قطع شده بود، از آقای سمحون بی‌اطلاع مانده بود. نامه‌های زیادی برای آن‌ها ارسال کرده بود، اما جوابی دریافت نکرده بود. نامه‌ها را از اروپا برای آن‌ها در مصر می‌فرستاد و ممکن نبود که آدرسش در اسرائیل را روی آن‌ها بنویسد. محسن در آخرین ملاقاتش با او گفته بود که شارل سمحون در نظر دارد به فرانسه مهاجرت کند. او به فرانسه رفته و دنبال آقای سمحون گشته بود، اما نتوانسته بود او را پیدا کند.

تاریخ همدان در سده های گذشته [فصل هجدهم]

تاریخ همدان در سده های گذشته [آوارگی در شهر اضطراب]

هنگامی که خانم هلن سمحون با عزیز جبالی خدا حافظی کرد، شب از نیمه گذشت بود و دو ساعت بود که از ترس، به داخل هال آمده بودند. عزیز جبالی هنگامی که اشک را در چشم های زن دید، سکوت کرد. مدت کوتاهی سکوت برقرار شد. بعد از آن عزیز به ساعتش نگاه کرد. هلن لبخند زد و مرد جواب او را با لبخند داد. سپس سمحون گفت:

- کافیه به ساعت خودتون نگاه کنید تا من بفهمم که نظرتون اینه که

صحبت رو تموم کنیم!

- شب از نیمه گذشته و شما هم باید کمی استراحت کنید.

خانم سمحون این را گفت و ادامه داد:

- بالآخره خانواده شما هم حق دارن شما رو ببینن.

سکوت برقرار شد. بعد از چند لحظه، هلن سمحون صحبت را شروع کرد:

- رأفت سال های طولانی زندگی کرد و طعم واقعی آسایش رو نچشید.

- ولی میتونم تأکید کنم زمانی که با شما آشنا شد، اون رو فهمید.

زن اشک هایش به سرعت جاری شد. هلن او را تا در شیشه‌ای که به سوی باغچه باز می‌شد همراهی کرد و گفت:

- آقای جبالی! یک سؤال ذهنم رو درگیر کرده. چطور درحالی که دیوار ضخیمی از مسائل سری و دوری مسافت بین شما وجود داشته، این همه جزئیات رو درباره زندگی اون میدونید. تازه، حتی یک بار هم با اون ملاقات نکرده‌اید.

- داستانش خیلی طولانیه، ولی ما میتونیم اون رو توی یک چیز خلاصه کنیم. ندیم هاشم توانسته بود اطمینان رأفت رو از همون ملاقات اول جلب کنه. بعد، اونها دوست‌های صمیمی همدیگه شدن. همیشه وقتی با اون می‌نشست، یک دستگاه ضبط صوت هم روشن می‌کرد و اون رو آزاد می‌گذاشت تا درباره هرچی که دوست داره، صحبت کنه. از خودش، زندگی‌اش، خاطراتش، ترس‌ها و آرزوهایش؛ از هر چیزی که دوست داشت و به ذهنش خطور می‌کرد. من همه اونها رو گوش دادم. سپس هلن و عزیزبا همدیگر خدا حافظی کردند تا دوباره، فردا با هم دیدار کنند...

ندیم هاشم آماده می‌شد تا سوار هواپیمایی که به سوی رم پرواز می‌کرد، شود و برای اولین بار رأفت را ملاقات کند. او بیش از حد مضطرب و نگران بود. بارها حساب‌های خود را تکرار می‌کرد و نقشه‌های مشترک‌شان با عزیز جبالی را مرور می‌کرد؛ درحالی که شخصیت، قامت برازنده، کلمات انتخاب شده و توانایی رفتارشان را به کار می‌گرفت. علت اصلی اضطراب او این بود که تمام آن‌هایی که او آموزش داده بود، مسافران و توریست‌هایی بودند که به اسرائیل می‌رفتند، اما مقیم اسرائیل نبودند. او آن‌ها را در کشورشان در کمال امنیت آموزش می‌داد؛ اما رأفت وضع دیگری داشت. او در اسرائیل مانند یک شهروند

عادی زندگی می‌کرد و بدون شک در جامعه تل‌آویو، از مبارزان معروف اولیه حرکت صهیونیست‌ها شناخته شده بود و به همین خاطر ملاقات با او در خارج از کشور و مخصوصاً در ایتالیا، جایی که یک افسر امنیتی اسرائیل به نام «میخائیل باریهودا» وجود داشت، کاری مخاطره‌آمیز بود.

میخائیل باریهودا، یکی از ورزیده‌ترین و با کفایت‌ترین افسران «موساد» و رئیس ایستگاه جاسوسی اسرائیل در اروپا بود که مرکز آن در رم قرار داشت. علامت مشخصه آقای باریهودا قدش بود که در حدود ۱۸۶ سانتی‌متر بود و شیوه راه رفتنش که بسیار جلب نظر می‌کرد؛ زیرا او پا‌های خود را با گام‌هایی بلند به جلو می‌انداخت. دیگر اینکه موهای خرمایی مجعد داشت، مانند اسکاتلندی‌ها و به تیزهوشی نیز مشهور بود. مزدوران او در اروپا پراکنده بودند و سعی می‌کردند جوانان عرب را به شیوه‌های ابتکاری خود، برضد کشورشان به کار گیرند و به محض اینکه مردان هسته اولیه سازمان امنیت عمومی مصر آن‌ها را شناسایی کردند، جنگ سختی بین آن‌ها درگرفت. شاید به همین علت بود که شهر «جنوا» به عنوان مکان ملاقات جوان با ندیم هاشم در نظر گرفته شد، زیرا این شهر در آن زمان برای سازمان امنیت اسرائیل، ناشناخته بود.

هنگامی که هواپیمای شرکت العال اسرائیل از تل‌آویو به فرودگاه قدیم «شامینو» رسید، سالن پراز استقبال‌کنندگان بود، زیرا چند دقیقه قبل از فرود هواپیمای اسرائیلی دو هواپیمای دیگر از دو کشور مختلف به فرودگاه وارد شده بودند. سالن فرودگاه پراز مسافرین بود. از بین آن‌هایی که از تل‌آویو آمده بودند، رأفت الهجان با اطمینان گام برمی‌داشت، ولی در افکارش غرق شده بود، زیرا می‌دانست که باید دو روز تمام در رم بماند تا به طور کامل از سلامت خود مطمئن شود. سپس اگر تمام کارها روبه‌راه بود، می‌باید در صبح روز سوم سوار قطار شود و به «جنوا» برود. در آنجا لازم بود فقط انتظار بکشد و هیچ کار دیگری انجام ندهد تا اینکه مردی کراواتی، درست شبیه کروات خودش به

سراغ او بیاید. در میان استقبال کنندگان در فرودگاه، عزیزجبال و ندیم هاشم هم ایستاده بودند، اما طبعاً نزدیک به هم نبودند؛ بلکه هر کدام از آنها در فاصله کمی از همدیگر در زاویه ای ایستاده بودند که می توانستند واردشدگان را کاملاً ببینند. هر کدام در افکار خود فرو رفته بودند و شکل و قیافه جوان در ذهنشان حک شده بود. به هر حال انتظار زیاد به طول نکشید و به محض اینکه جوان از نزدیک آنها رد شد، هر کدام نگاه سریعی به دیگری انداخت. گویی به دوست خود می گوید که این، همان فرد مورد نظر است. جوانی که او را برای اولین بار در فرودگاه رم می دیدند، دارای قدی متوسط، لاغر اندام، خوش ترکیب، گندمگون و بسیار خوش قیافه بود.

رأفت در هتلی اقامت کرد که هرگاه به رم می آمد به آنجا می رفت. از زمانی که وارد کشور ایتالیا شد، احساس آرامش و راحتی تمام وجودش را فرا گرفت. احساسی که هرگاه اسرائیل را ترک می کرد، به او دست می داد. کارکنان هتل با مهربانی و دوستی از او استقبال کردند. قبل از اینکه به اتاقش برود، کمی در سالن هتل سرگردان بود. نگاهی به اطراف انداخت. با اینکه خارج از اسرائیل بود، باز هم احساس خطر وجودش را ترک نمی کرد. هنگامی که کاملاً مطمئن شد، به طرف اتاقش در طبقه بالا رفت. همین که در اتاقش مستقر شد، با شرکت گردشگری ای که او را به جنوا دعوت کرده بود، تماس گرفت. می دانست که این شماره تلفن برای شرکت گردشگری نیست، ولی ممکن بود موضوع درست باشد. به کسی که با او صحبت می کرد گفت که تلگراف رسیده و او بعد از دو روز به جنوا خواهد آمد. منتظر جواب بود، ولی ناگهان کارمند مسئول به شرح چگونگی کار و قرارداد پرداخت و در مورد تعداد دسته های گردشگری، تعداد هر گروه، امکانات شرکت، توانایی استقبال از گروه های گردشگری و جاهایی که باید از آن دیدن کنند و... صحبت کرد. رأفت چاره ای جز پاسخ و شرکت در بحث نداشت. لحظه ای آرامش خاطر

پیدا کرد، چون اگر کسی به گفت و گوی آن ها گوش می داد، لحظه ای هم شک نمی کرد و می پنداشت که گفت و گوی آن ها واقعی است.

ندیم هاشم و عزیز جبالی تا پاسی از شب با حسن قطان جلسه داشتند. آن ها نقشه مراقبت و تأمین امنیت رأفت را با حسن در میان گذاشتند. حسن چاره ای ندید جز اینکه با دو نفر از جوانان ایتالیایی که معروف بودند برای مصر کار می کنند، تماس بگیرد؛ یعنی «ماريو البینی» و «دوبینی فلیتسی». به آن ها گفته شد که هر کدام باید در کار خود بسیار سری عمل کند. حسن قطان، ماریو البینی را واداشت تا در مناطق پراکنده از رم تا واتیکان حاضر شود و به مدت یک هفته به این عمل مشغول شود. نتیجه این شد که مزدوران «باریهودا» گیج و پراکنده شدند. در سوی دیگر، از آقای دوبینی فلیتسی خواسته شد که با ماشین خود به بندر ناپل در جنوب ایتالیا مسافرت کند و منتظر رسیدن کشتی مشخصی باشد تا پس از دادن اسم رمز، نامه ای را از یکی از ملاحان که اوصاف او با دقت بسیار بیان شده بود، دریافت کند. حسن قطان به او تأکید کرد بیش از یک هفته در انتظار کشتی نماند و اگر کشتی نیامد، او باید سوار ماشینش شود و به بندر «لوفورفو» در شمال «ناپل» برود و در آنجا با یکی از شرکت های حمل و نقل دریایی تماس تلفنی بگیرد و در روز بعد به شهر گردشگری «پیزا» - با آن برج کج و مشهورش - سفر کند. او باید در پارک برج پیزا، روی یکی از میزهای پارک در ساعتی مشخص بنشیند و یک عینک دودی بزند و یکی از مجلات مشهور ایتالیایی را در دست بگیرد. در آن مکان، حامل نامه نزد او خواهد آمد و بعد از گفت و گویی متعارف، نامه را به او تحویل خواهد داد. این کارها برای این بود که ذهن آقای میخائیل باریهودا فعلاً مشغول باشد. حسن می دانست که فلیتسی منتظر کشتی در ناپل خواهد شد، اما کشتی نخواهد آمد. او در پارک برج پیزا، بعد از هشت روز، نامه ای دریافت می کرد و طبعاً هشت روز کافی بود تا مراقبت باریهودا و

مزدورانش را از رأفت و آنچه در اطراف او می‌گذرد، دور نگه دارد. در خلال جلسه، خبرهایی که به آن‌ها رسید تأکید داشت زمانی که رأفت به هتل وارد شده، حتی در خود هتل هم تحت تعقیب و مراقبت نبوده و همچون مهمانی گران قدر با او رفتار می‌شود. این کافی بود تا آن‌ها آرامش خاطر داشته باشند. ابتدا لازم بود که قدم‌های رأفت الهجان به شیوه علمی در راهی گذاشته شود که به دریایی از اطلاعات، شیوه‌ها و نیرنگ‌ها ختم شود. مثلاً لازم بود که او بیاموزد چگونه آشوب و هیجان برپا کند. حالا وقت آن بود که رأفت در کوتاه‌ترین مدت، با روزآمدترین شیوه‌های جاسوسی آشنا شود. عصر روز بعد، ندیم، عزیز را به جلسه‌ای در کافه «الدونیا» دعوت کرد. عزیز پرسید:

- این «الدونیا» کجاست؟

ندیم خندید و گفت:

- اگر توی کافه الدونیا نشینی، مثل اینه که به رم نیومده‌ای.

لباس‌هایی که برتن داشتند نشان می‌داد که یکی از آن‌ها ورزشکار و دیگری فردی متخصص و نجیب‌زاده است. دور از کافه، از اتومبیلی که کرایه کرده بودند پیاده شدند. ویتترین‌ها و دکه‌های خیابان دور تا دور خود را ورنده کردند. مکان را با چشمانی هوشیار بررسی کردند. به نظرشان آمد مشکلی وجود ندارد. در تمام این مدت عزیز دنبال تفسیر لبخند ابهام‌آمیز ندیم بود. درحالی‌که به کافه نزدیک می‌شدند، عزیز انگیزه این لبخند را درک کرد. مشتریان در داخل کافه و اطراف میزها در کنار پیاده‌رو پراکنده بودند. آن‌ها زیر چترهای زیبایی که کافه‌های رم به آن مشهور هستند، نشسته بودند. هنگامی که در چند قدمی کافه قرار گرفتند، عزیز سوزش خفیفی را در دست خود احساس کرد. بعد از آن، نگاه او تمام میزها و چهره‌ها را با سرعت از نظر گذراند تا اینکه نگاهی روی مردی با موهای خرمایی مجعد متوقف شد. خیلی

زود متوجه شد کسی که اکنون مقابل اوست، یکی از سرسخت‌ترین افسران سازمان امنیت اسرائیل است. او میخائیل باریهودا بود که در سازمان امنیت مصر، عکس‌های متعددی از او وجود داشت.

عزیز و ندیم تصمیم گرفتند، مستقیماً به سوی میزی که در کنار افسر موساد بود بروند. در کنار باریهودا، دختری که موی مصنوعی خرمایی رنگی بر سر داشت، نشسته بود. عزیز و ندیم، بدون اینکه حرف خاصی بزنند، در کنار آن‌ها قهوه مشهور ایتالیایی را صرف کردند؛ اما هیچ‌کدام نگاهی به افسر موساد نینداخت. نزدیک بود صندلی خود را به آن‌ها بچسبانند، اما او با اطمینان در خود فرو رفته بود. تا اینکه برای یک لحظه چشم‌هایشان خیره ماند. خیلی سریع به همدیگر نگاهی انداختند و سپس دوباره به خیابان نگاه کردند. درست در مقابل آن‌ها رأفت الهجان از خیابان عبور می‌کرد. هر کدام از آن‌ها او را زیر چشمی مراقبت می‌کرد تا اینکه در میان جمعیت ناپدید شد. سپس لبخند رضایت بخشی زدند! در آن لحظه‌ها سوآلی ذهن عزیز جبالی را به خود مشغول کرد؛ اگر تمام کسانی که به طور تصادفی در این مکان جمع شده‌اند همدیگر را می‌شناختند، امکان داشت چه اتفاقی بیفتد؟!

در قطاری که از میان دشت‌ها و دامنه کوه‌ها می‌گذشت و از رم به جنوا می‌رفت، رأفت الهجان یکی از صندلی‌های درجه اول را اشغال کرده بود. کوپه‌ای که انتخاب کرد، خالی بود و تا چند ثانیه قبل از حرکت قطار نیز خالی مانده بود تا زمانی که دو پیرزن در حالی که می‌دویدند تا به قطار برسند، در پیاده‌رو ظاهر شدند. انتخاب جوان در مورد کوپه بسیار طبیعی بود؛ نه به خاطر اینکه چون صندلی‌های آن خالی بود، بلکه چون یکی از کارکنان ایستگاه قطار به طور تصادفی در مقابل آن کوپه خالی ایستاده بود و به محض اینکه چشمش به آن دو پیرزن که در حال دویدن بودند افتاد، به آن‌ها کمک کرد و آن‌ها را در کوپه رأفت جا داد.

به هر حال، آن‌ها مزاحمتی برای او ایجاد نمی‌کردند و به رغم طولانی بودن راه، کم حرف بودند و فقط کتاب می‌خواندند. موضوع عجیب این بود که به رغم توقف قطار در ایستگاه‌های متعدد، هیچ‌کدام از آن دو پیرزن تا ایستگاه جنوا، کوپه را ترک نکردند. همچنین غیر از آن‌ها کسی به این کوپه نیامد. رأفت الهجان در تمام طول راه فقط به هدف می‌اندیشید؛ نه کتابی می‌خواند، نه روزنامه‌ای و نه مجله‌ای. تنها سیگار پشت سیگار روشن می‌کرد. هر وقت به فکر فرومی‌رفت، حس می‌کرد بازگشت به مصر تصمیم نهایی او خواهد بود و باید انجام شود؛ و هر وقت به یاد شریفه می‌افتاد، اشک در چشمانش ظاهر می‌شد. او از آنچه که در اطرافش می‌گذشت، بی‌خبر بود. به رغم تمام آنچه که حسن قطان برای پراکنده کردن مزدوران اسرائیلی انجام داده بود، درست یک ساعت قبل از حرکت قطار رم به جنوا، خبر شگفت‌انگیزی به آن‌ها رسید. یکی از مزدوران اسرائیل نه تنها در همان قطار، بلکه در همان کوپه و کنار رأفت نشسته بود. وقت زیادی نبود. شاید هم موضوع تصادفی بود. به هر حال در جنوا شنیدند که مزدور «باریهودا»، دو ایستگاه قبل از ایستگاه جنوا قطار را ترک کرده است. به این ترتیب رأفت در جنوا قطار را ترک کرد و موقعیت برای استقبال از او آماده شد. او در یکی از هتل‌های نزدیک ایستگاه راه‌آهن اتاق گرفت. حالا باید کار خاصی انجام ندهد و به هر کجا که دوست دارد برود. با آزادی کامل گردش کند تا اینکه در لحظه مناسب، تماس با او انجام شود. قبل از هر کاری باید با شرکت گردشگری تماس می‌گرفت. تماس تلفنی که انجام شد، داشت دیوانه می‌شد؛ چون باز هم از مسئول شرکت شنید که ما آماده بستن قرارداد با شما هستیم. چاره‌ای نداشت جز اینکه وقت ملاقات تعیین کند. با این همه، ندایی درونی به او می‌گفت که بزودی مردی را که کراواتش مشابه کراوات اوست، خواهد دید. مکالمه او درست مثل مکالمه اول طبیعی و کوتاه بود و او با دقت زمان ملاقات را به خاطر سپرد.

۱ فصل هجدهم | ۳۰۱

هنگامی که در زمان مقرر به محل ملاقات رفت، با کارمندی روبرو شد که در انتظار او بود. کارمند او را به سمت اتاق مدیر شرکت هدایت کرد. مدیر نیز به گونه‌ای شایسته از میهمان خود پذیرایی کرد. گفت و گو وقت زیادی نگرفت و کارهای نهایی به سرعت انجام شد و چکی به مبلغ صدها هزار لیره ایتالیایی به همراه قرارداد، روی میز قرار گرفت. بعد از نیم ساعت همه چیز کامل شده بود و قرار شد فردا به شرکت بیاید تا آخرین قرارها گذاشته شده، قرارداد امضاء شود و چک را تحویل بگیرد. هیچ اثری از مرد کراواتی نبود. این قرارداد می‌توانست مشکلات مالی او در تل‌آویو را برطرف کند. لحظه‌ای با خود اندیشید که چه اتفاقی افتاده است؟ یا چه چیزی اتفاق خواهد افتاد؟ شرکت را در حالی ترک کرد که بسیار نگران و مضطرب بود. شک و تردید وجود او را فرا گرفته بود. از زمانی که تلگراف به او رسید تا این لحظه‌ای که در خیابان‌های جنوا بدون هدف قدم می‌زد را دوباره مرور کرد و از خود پرسید: آیا اشتباهی رخ داده است؟ تلگراف ارسالی در جیبش بود. آن را بارها و بارها در اسرائیل خوانده و رمزهای آن را حل کرده بود و با موردی غیرعادی روبرو نشده بود.

رأفت خود را بر سر یک دوراهی دید: اول اینکه اسرائیلی‌ها موضوع او را فهمیده و این تلگراف را ارسال کرده بودند تا تمام حرکت‌های او را دنبال کنند و از خیانت او مطمئن شوند. بعد می‌توانستند بدون آنکه جای انکار باشد، او را دستگیر کنند. دوم اینکه مسلمانان به این درجه از دقت رسیده‌اند و کارهای‌شان را با دقت تمام پیش می‌برند. حال او باید به انتظار حوادث بعدی می‌نشست.

شک و تردید وجودش را فرا گرفته بود. نفسش داشت بند می‌آمد. با اینکه اولین درسی که از محسن آموخته بود این بود که سربرگرداندن و اطراف را با اضطراب پاییدن ممنوع است، با نگرانی دور و بر خود را پایید! محسن گفته بود کسی که این عمل را انجام می‌دهد، خودش دارد هوار می‌کشد: «بیایید

مرا دستگیر کنید!». آرزو کرد در آن لحظه او را بگیرند و اعدام کنند و همه چیز پایان بگیرد و این زندگی پر از درد و اضطراب تمام شود. بدون هیچ هدفی، مضطرب و نگران در خیابان‌ها به راه خود ادامه داد و ناخودآگاه به سوی بندر رفت. نسیم ساحل پوست صورت او را نوازش می‌داد. ناگهان خاطرات اسکندریه در ذهنش زنده شد. اشتیاق، قلب او را به درد آورد و خاطره‌ها مانند توفان او را با خود برد. «رهوناتی» یهودی را که موجب فقر و مرگ مظلومانه عمویش شده بود را به یاد آورد. با اینکه در آن زمان پنج سال بیشتر نداشت، دل‌تنگی‌اش شدت یافت. خانه عمویش، لباس‌های سیاه، اشک‌های زن عمویش، گریه فرزندان و صورت پدرش که به خاطر برادرش اندوهگین بود را به یاد آورد. او علی‌رغم آنکه پسری خردسال بود، همه حرف‌ها را می‌شنید. «رهوناتی» در مقابل خانه آن‌ها مغازه‌ای سه‌دهنه داشت. مغازه‌ای که پر از اجناس گوناگون بود و صاحب آن با چهره‌ای شبیه به کرکس در آنجا در کمین شکار بود. مردمی که برای گرفتن قرض با نزول‌های کمرشکن به آنجا می‌آمدند، مردمی فقیر و مستأصل بودند که در اثر نداری به دام او می‌افتادند و این پیرمرد رباخوار تا آخرین قطره خون آن‌ها را می‌مکید. پدرش در حالی که ضجه می‌زد، داستان را شرح می‌داد. حالا او چگونه می‌توانست این خاطره‌های تلخ را فراموش کند. چگونه فراموش کند که او در میان میلیون‌ها امثال رهوناتی در اسرائیل زندگی می‌کند. این چه عمری است؟ ... چه زندگی است؟ زندگی در کنار مشتی جنایتکار پول‌پرست در حالی که نه خواب راحتی دارد و نه می‌تواند مثل همه آدم‌ها تشکیل خانواده بدهد. ناگهان از حرکت باز ایستاد و با تردید اطرافش را نگاه کرد. اکنون در دریایی از انسان‌ها شناور بود. لبخندی زد و از خود پرسید چه کسی او را به اینجا آورده است؟ بعد خودش را سرزنش کرد! ناگهان سؤالی به ذهنش خطور کرد که مانند ماری بزرگ و سمی به دور گردنش پیچیده بود: چند روز باید منتظر بمانم؟ اگر منتظر بمانم و صاحب

۱ فصل هجدهم | ۳۰۳

کراوات پیدایش نشود، چه کار کنم؟ آیا به اسرائیل برگردم و طناب دار را دور گردن خودم بیندازم؟ یا اینکه به مصر برگردم و زندگی خود را نجات دهم؟ رأفت الهجان در خیابان مشرف به ساحل، در میان مردم فرو رفته بود. آفتاب غروب کرده و چراغ‌ها روشن شده بودند. احساس غریبی داشت؛ ترس و احساسی توأم با دل تنگی، شک و تردید. سعی کرد همه چیز را فراموش کند. نمی‌دانست به کجا می‌رود. نیاز داشت که کمی استراحت کند تا بتواند افکار خود را مرتب کند و در مقابل حوادث احتمالی تصمیم بگیرد. امیدوار شد و از خود پرسید، آیا مصری‌ها کارهای قرارداد را انجام داده‌اند؟ آیا آن‌ها پشت این قرارداد بودند و طوری عمل کرده بودند که محل تأمین پول مشخص باشد؟ ساعت‌ها گذشت. پاهایش توان خود را از دست داده بودند. متوجه شد که افکار، نگرانی، اضطراب و خشمش، او را از تأمین امنیتش دور کرده است. مطمئن نبود که آیا تحت تعقیب است یا نه؟

بی‌حوصله وارد اولین کافه‌ای که دید، شد؛ مکانی شلوغ با دود سیگار متراکم. دریانوردی تنومند که کلاهی آبی‌رنگ بر سر داشت، وارد شد. لباسی رنگارنگ پوشیده بود که نشان‌دهنده بدسلیقگی او بود. دریانورد هنگام راه رفتنش تلوتلومی خورد. نگاه رأفت بر چهره‌هایی که اطراف او را گرفته بودند، می‌لغزید. دریانورد افتان و خیزان به حرکت خود ادامه داد. قامتش را راست کرد و کمی به جلو آمد و به سوی رأفت متمایل شد و بی‌اختیار با جوان برخورد کرد، به طوری که اگر جوان پیش‌دستی نکرده و به او کمک نکرده بود، نزدیک بود زمین بخورد. دریانورد به زانوروی زمین افتاد و دست‌هایش را بی‌اختیار تکان داد، جوان دست‌های خود را زیر بغل او گرفت تا او را از زمین بلند کند. مرد خود را کنترل کرد و بعد از تلاش فراوان ایستاد. ناگهان جوان متوجه کراوات مرد شد که خطوطی به هم پیوسته داشت و بر روی آن نقش یک قایق دیده می‌شد. قلبش شروع به تپیدن کرد و رنگش پرید. شاید اگر اشاره‌های ملوان

نبود، او ناخودآگاه همه چیز را لو داده بود. ملوان آهسته پرسید:

- الآن ساعت چند است؟

رأفت نگاهی به ساعتش انداخت و با شادی وصف ناپذیری گفت:

- ۵ درجه زیر صفر.

دریانورد درحالی که دست های خود را در هوا تکان می داد، گفت:

- حتماً هوا خیلی گرمه.

مرد که خودش را به مستی زده بود، از او عذر خواست و به او نشانی را گفت. حالا رأفت باید تمام حواسش را جمع می کرد تا بتواند در میان فریادها و خنده ها، حرف های ملوان را بشنود. ملوان با صدایی آهسته گفت:

- باید ساعت هفت بعدازظهر به خیابان جیووانی آلدو، پلاک ۷۰۴، آپارتمان ۹۱۴ برگردم.

سپس درحالی که برای او دست تکان می داد، رفت. دریانورد نزدیک بود دوباره در آستانه در زمین بخورد.

رأفت الهجان شب آرامی را سپری کرد، دیدن کراوات برای او غیرمنتظره بود و انتظار آن را نداشت. ملاقات اول او با ندیم هاشم به شیوه ای بود که اعجاب و تحسین او را برانگیخت. در تمام طول شب مطمئن شد که همه چیز بر وفق مراد است. آرامش و صفایی را که از دست داده بود، دوباره بازیافت و همچون کودکی آرام به خواب رفت.

هنگامی که طبق قرار قبلی به شرکت رفت، آن ها برخی مشکلات را بهانه کردند و گفتند لازم است که شما چند روز دیگر در جنوا بمانید.

ملاقات او با ندیم هاشم پنج ساعت به طول کشید. هنگامی که ندیم را ترک می کرد، قرار ملاقات دیگری برای او تعیین شد. جوان در آخرین لحظه پرسید:

- تو همون ملوان مست هستی؟

و ندیم از ته دل خندید. خنده ای که به رأفت آرامش و اطمینان داد.

[فصل نوزدهم]

[خدا حافظ!]

ملاقات جوان و ندیم هاشم در نوع خود بی نظیر بود، آدرسی که ندیم در آن محل پرسروصدای جنوا به جوان گفت، واقعی نبود؛ اصلاً شاید در تمام جنوا خیابانی به نام «جیووانی آلدو» وجود خارجی نداشته باید. در حقیقت نام خیابان و شماره خانه و آپارتمان رمز بود؛ رموزی که جوان آن‌ها را آموخته بود. جوان ابتدا اطراف محل قرار را به دقت بازدید کرد و بعد وارد خانه‌ای دیگر شد. سپس مانند کسی که نشانی را اشتباه کرده باشد، بیرون آمد تا مطمئن شود کسی در تعقیب او نیست. بعد از آن وارد یکی از آسمان خراش‌هایی شد که در کنار ساحل جنوا قرار داشت. با آسانسور به طبقه بالا رفت. سپس از راه‌پله به طبقه‌های پایین آمد تا اینکه در مقابل دری ایستاد. قلبش به شدت می‌تپید... زنگ را نزد، بلکه یک بار با انگشت به در ضربه زد. مدتی سکوت برقرار شد. بعد یک بار دیگر به در ضربه زد و بعد از آن دو ضربه دیگر... در باز شد.

- خوش اومدی دیوید!

وقتی ندیم هاشم، رأفت را دید، این چنین گفت. رأفت هنگامی که اسم دیوید را شنید، کمی خشمگین شد. ندیم که عکس العمل او را دید، با حرارت دست او را فشرد، لبخند زد و او را به داخل آپارتمان راهنمایی کرد.

ندیم به صندلی اشاره کرد و گفت:

- چرا نمیشینی؟!

و بعد با خوش رویی افزود:

- شربت آبلیمو دوست داری؟

- چرا به من گفتی دیوید؟

رأفت خشمگین بود. ندیم با تبسم به سوی او برگشت و گفت:

- از نظر امنیتی لازم بود.

این چنین گفت و گو بین آن ها شروع شد و ندیم هاشم قلب جوان را فتح کرد.

- اسم دیوید توی اسرائیل برای من کافی نیست؟!

ندیم با لیوان شربت آب لیمو به سوی او برگشت و گفت:

- راستی از اونها چه خبر؟

- اول نباید بدونم با چه کسی صحبت میکنم؟

- اسم من رو میخوای؟... ندیم هاشم.

- این اسم واقعی توئه؟

- برای شما فرقی میکنه؟!

- خیلی!

- برای چی؟

- چون میخوام برگردم به مصر.

- چرا که نه؟

ندیم لیوان خود را بلند کرد و گفت:

- شربت رو بخور!

۱ فصل نوزدهم | ۳۰۷

حالا ندیم یقین حاصل کرد که راه برای گفت‌وگویی ثمربخش آماده است. خشم و دل‌تنگی، سرکشی درونی رأفت را منفجر ساخته بود و ندیم هاشم حال او را به خوبی درک می‌کرد. او خوب می‌دانست که رأفت در طی این سه سال چه دوزخی را پشت سر گذاشته است. او می‌دانست این نوع انسان‌ها که جان‌شان را در کف دست گرفته‌اند، روحی سرسخت و لجباز دارند و در ارتباط با آن‌ها باید دو مسئله را در نظر داشت، دو عنصری که به کمک آن‌ها می‌توان به عقل و دل آن‌ها نفوذ کرد: جدیت و ادراک!

حالا هر کدام مقابل دیگری، ساکت نشسته بودند تا اینکه رأفت سکوت را شکست:

- بین آقای ندیم...

ندیم حرف او را برید:

- اول نباید همدیگر رو بشناسیم؟!

رأفت سعی کرد حرفی بزند، ولی ندیم اضافه کرد:

- راستی آقای محسن ممتاز به شما سلام رسوند.

جوان با اشتیاق بلند شد و گفت:

- حالش چگونه؟ ارزش خبری دارید؟ الان کجاست؟

- فقط اون نیست که به شما سلام می‌رسونه!

رأفت ابروهایش را گره زد و در حالی که با حرکت سر سؤال می‌کرد، ندیم گفت:

- تمام مسلمان‌ها به شما سلام می‌رسونن، رأفت!

در همین حال، لیوان از دست رأفت افتاد و به میز برخورد کرد و متلاشی شد. ندیم گفت:

- فدای سرت، خطر گذشت...

و افزود:

- راستی حال خواهرت شریف هم خیلی خوبه. قبل از اینکه پیام، رفتم به دیدنشون. ماشاءالله طارق شده هم قد خودت!
- اشک در چشم رأفت آشکار شد و سعی هم نمی‌کرد که آن را مخفی کند. از چشمانش دو قطره اشک بیرون زد و با کندی بر چهره‌اش غلتید و سرازیر شد، ولی او ساکت بود. ندیم بلند شد تا خرده‌شیشه‌های لیوان را جمع کند و برای رأفت لیوان شربت دیگری آماده کند. در همان حال گفت:
- شوهرش هم ارتقاء درجه گرفته و شده سرهنگ. الان پست مهمی داره. حال برادرهایت هم خوبه.
- هنگامی که ندیم جمله آخری را گفت، مطمئن شد که به‌طور کامل بر رأفت مسلط شده است. او درحالی که لیوان شربت آب‌لیمو را در دست گرفته بود، به طرف او آمد. رأفت از جا بلند شد و درحالی که اشک‌هایش همچنان جاری بود، دستش را دراز کرد، لیوان را گرفت و آهسته گفت:
- ممکنه از حضرت عالی خواهشی بکنم؟
- بفرمایید!
- یک کم از زادگاهم برایم بگو!
- ندیم خنده‌ای از ته دل سرداد و گفت:
- نباید توال اول از اسرائیل برای من بگی؟
- رأفت جرعه‌ای از شربت لیوان خود را نوشید و دهان خشکش را ترک کرد. بعد نفس عمیقی کشید و گفت:
- من خیلی خسته‌ام.
- ندیم در جای خود نشست و درحالی که مستقیماً به او نگاه می‌کرد با استقامت گفت:
- من میدونم چقدر خسته‌ای، اما به خاطر اینکه بیشتر شرایط شما رو بدونم، لازمه به من بگی که چه جوری داری توی اسرائیل زندگی

۱ فصل نوزدهم | ۳۰۹

میکنی. یک کم از جامعه اسرائیل برایم بگو... طبعاً تجربه بزرگ و باارزشی داری و من دوست دارم ازت یاد بگیرم. این جمله مثل ضربه‌ی تمام‌کننده، بر مقاومت رأفت فرود آمد. با حالت تسلیم گفت:

- چه چیزی رو میخوای بدونی؟

- هر چیزی که اونجا فهمیدی!

رأفت در جای خود جابه‌جا شد، ولی قبل از اینکه حرفی بزند، ناگهان ندیم گفت:

- ممکنه ازت یک خواهشی داشته باشم؟

- بفرمایید!

- چگونه حرفهایی که میخوای بزنی رو ضبط کنیم؟

رأفت لبخند زد. ندیم هم تبسمی کرد و گفت:

- برای تاریخ... موافقی؟!

ندیم دستگاه ضبط صوت را روی میز گذاشت و جوان در گفت‌وگوی خود غرق شد. نوارها یکی پس از دیگری پُر می‌شد. جلسه آن‌ها ساعت‌ها ادامه داشت. سپس به پا خاستند و باهم به آشپزخانه رفتند تا شام ساده‌ای تدارک ببینند. رأفت ژاکت خود را درآورد و آستین‌های خود را بالا زد. این جلسه، خاطرات او با محسن ممتاز را به یادش می‌آورد. همان طوری که رأفت اختیار خود را با اطمینانی بی‌حد و مرز به محسن واگذار کرده بود، امروز آن را به دست ندیم هاشم داده بود.

رأفت الهجان آنچه که در اسرائیل برای او اتفاق افتاده بود را نقل کرد؛ از روزی که قدم بر زمین فلسطین اشغالی گذاشت تا امروز، از یوسف اززع وکیل مدافع، جدعون شاباتای، استیر بلنيسکی، الياهو جادوسکی، بیخور شطريت، از جامعه و مردم اسرائیل، از خانه‌ها، خیابان‌ها و محلاتش و... رأفت با حرارت

و گرمی کلامش، توانست ندیم هاشم را از روی صندلی خود به اسرائیل منتقل کند و با او از تمام نواحی اسرائیل به زبان سهل و ساده صحبت کند.

- آقای ندیم... بیخشید، ولی شما خیلی بیش از اون چیزی که هست، به اسرائیل اهمیت می‌دید. مردم توی آنجا دائم در اضطراب و نگرانی هستن؛ اضطرابی که انگار پایانی نداره. این باعث میشه که اونها شب‌نشینی رو دوست داشته باشن، چون از وحشت‌شون کم میکنه. حالا رأفت بدون آنکه پرسش‌های ندیم رشته افکارش را قطع کند، آزادانه سخن می‌گفت. وقتی او چگونگی کنار رفتن جدعون از شرکت را بیان کرد، ندیم در پاسخ گفت: «بهتر!»

رأفت حس می‌کرد که جدعون شایعاتی مانند مانعی بود که حرکت او را کند می‌کند، اما به او نیاز داشت؛ مخصوصاً بعد از حمله کشورهای انگلیس، فرانسه و اسرائیل به مصر که به کساد بازار گردشگری در اسرائیل منجر شد. هنگامی که رأفت از صحبت خود دست کشید، ساعتی از نیمه شب گذشته بود. رأفت تندتند نفس می‌کشید. ندیم لبخند زد و علت توقفش را پرسید. رأفت گفت:

- اینقدر حرف زدم، خسته شدم!

ندیم سعی کرد توضیح دهد که رأفت با حالت شوخی گفت:

- جالبه که اونجا فقط باید بشنوم و اینجا فقط باید حرف بزنم!

هر دو باهم خندیدند. ندیم درحالی که ضبط صوت را خاموش می‌کرد، گفت:

- خب، برای امروز کافیه! عجله نکن... ما هم وقت کافی داریم و هم کار زیاد...

سپس برای روز بعد قرار ملاقات گذاشتند. هنگامی که رأفت می‌خواست برود، ندیم به او گفت:

- پول کافی همراهت هست؟

۱ فصل نوزدهم | ۳۱۱

ندیم مقداری پول به او داد و گفت:

- فعلاً این رو علی الحساب داشته باش.

رأفت در پذیرش پول مردد بود که ندیم گفت:

- این پول حق توئه.

رأفت با کندی دست خود را به طرف پول دراز کرد. ندیم در حالی که می خندید، اضافه کرد:

- ارزش شما پیش ما خیلی بیشتر از اینهاست.

و بالاخره رأفت پول را گرفت.

هنگامی که ندیم هاشم در آن شب با عزیز جبالی ملاقات کرد، نوارها را به او داد و گفت:

- واقعاً عجیبه.

- چی عجیبه؟

- عزیز! این جوان بطور طبیعی آموزش دیده. استعدادش فوق العاده اس!

رأفت روز بعد در موعد مقرر حاضر شد و با حرارت با ندیم دست داد. ندیم در مقابل گفت:

- دیوید! قهوه دوست داری یا چای؟

- این داستان دیوید رو بس کن دیگه!

- من از مصر قهوه برشته شده آوردم. با یک استکان قهوه موافق؟

و این چنین و با سادگی، ندیم به او فهماند که این جلسه طعم، وظیفه و هدف دیگری دارد. ندیم می دانست که به رغم سختی دیدار دیروز، این ملاقات قطعاً سرنوشت جوان را در سال های آینده تعیین می کند.

رأفت الهجان گفت و گوی خود را با تردید شروع کرد. تمام شب گذشته به

بازگشت به مصر فکر کرده بود؛ به ویژه آنکه تنهایی در روزهای اخیر اقامتش در اسرائیل، او را بسیار وحشت زده کرده بود.

«رأفت» گفت که سه سال برای او کافی است و می‌خواهد به مصر بازگردد و اینکه محسن ممتاز به او وعده داده که هر وقت بخواهی، می‌توانی به مصر برگردی. ندیم به او گوش داد و هنگامی که حرف‌هایش تمام شد از او پرسید:

- تو می‌خواهی به مصر برگردی یا می‌خواهی از مصر دیدن کنی؟

جوان سعی کرد تهاجمی حرفی بزند، ولی کلمات روی لبانش متوقف شد.

- میتونم دوباره مصر رو ببینم؟

- این حق تونه.

- کی؟

- اول باید نقشه این مسافرت رو برایت آماده کنیم. خودت خوب میدونی که همچین مسافرتی یک نقشه محکم می‌خواهد که از لحاظ امنیتی هیچ اشتباهی نداشته باشه. سلامت و امنیت تو برای ما خیلی مهمه.

برچهره رأفت، نشانه‌های شک و تردید در مورد آنچه که ندیم می‌گفت، آشکار شد. ندیم گفت:

- میتونی این قول رو از طرف من قبول کنی!

- بودن من توی اسرائیل چه سودی برای شما داره، مخصوصاً اینکه کار من مورد تأیید شما هم نیست! تازه، این مسئله پول من رو خیلی نگران کرده!

- طبیعیه!

جوان با خشم گفت:

- میدونم که شما فکر میکنید من یک کلاه بردارم، یک حقه باز، یک...

ندیم درحالی که به پا خاسته بود، با شدت حرف‌های او را رد کرد و گفت:

- این درست نیست! ما از امانت‌داری تو مطمئنیم و از خودگذشتگی تو

۱ فصل نوزدهم | ۳۱۳

رو به خاطر دین و کشورت ستایش میکنیم. ما خطرهایی که متوجه تو هست رو درک میکنیم و نگرانی و اضطراب تو رو هم میفهمیم...
 رأفت احساس کرد دلش برای محسن ممتاز خیلی تنگ شده است. دلش میخواست به او گلایه می کرد و می گفت که از این وضع خسته شده است. رأفت گفت:

- حالا من دوباره برگردم و به مردم بگم که خواجه شارل سمحون به من پول قرض داده و...
 - برعکس... اصلاً دیگه لازم نیست اسم اون رو بیری...
 - چطور؟

- چون اون مرده. شارل سمحون سال گذشته، توی شهر «نیس»، توی جنوب فرانسه، مرد.

- دخترش... و همسرش؟!
 - همسرش تنها توی پاریس زندگی میکنه. دختر بزرگش توی بلژیک ازدواج کرد و اون یکی رفته کانادا.

- موضوع بعدی اینکه کاغذهای روغنی خیلی من رو میترسونه...
 - ...به خاطر همین، من برای تو یک جوهر نامرئی آورده ام.

- جوهر نامرئی؟!
 - و کدی که بین ما و تو بود رو هم عوض می کنیم. کد جدید تو رو خوشحال میکنه، چون کدهای پیچیده ای که اصلاً قابل حل نیست.

- آخه...
 - ...نگاه کن رأفت!... من گفتم که مشکلات تو رو درک میکنم و حالا اومده ام تا اونها رو حل کنم. الان هم دو راه بیشتر نداریم؛ یا اینکه به مصر برگردی و مأموریت رو بطور کلی تموم کنیم یا اینکه بدونی که کشورت به تونیاز داره و مأموریت خودت رو ادامه بدی...

...

ندیم هاشم اختیار و انتخاب را بر عهده رافت گذاشت. او خوب می دانست که با این شیوه تا اعماق قلب او نفوذ می کند.

چیزی مبهم و ناشناخته رافت را به بازگشت به اسرائیل و قبول مسئولیت تشویق می کرد. از طرف دیگر، ترس، اضطراب و نگرانی نیز به همان شدت و قدرت او را به عدم پذیرش و انصراف سوق می داد.

- من چند روز قبل، از دستگیری اون جاسوس مصری خیلی ترسیدم. الان هم میترسم!

- چه کسی گفته که جاسوس مصری دستگیر شده؟

- همه روزنامه ها نوشته بودن.

- این خبر رو پخش کردن تا اگه کسی اونجا برای مصر کار میکنه، به رعب و وحشت بیفته! این بازی ایه که هر چند وقت یکبار انجام میدن. اونها عکسش رو منتشر کردن؟

- نه.

- اسمش رو چی؟

- باز هم نه. شاید برای اینکه دوستانش رو هم دستگیر کنن.

- نه! این یک بازی تا تبلیغ کنن که دستگاه جاسوسی قدرتمندی دارن! در حقیقت، اونها شش ماه قبل یکی از افراد ما رو شناسایی کردن، ولی خبرش رو پخش نکردن...

- برای چی؟

- اون رو اجیر کردن و فکر کردن ما خبر نداریم.

رافت مثل اینکه چیزی را به یاد بیاورد، فریاد زد:

- راستی، چرا مردم از من دور شدن؟ چه چیزی باعث شد که کسی مانند بیخور شطریت از من جدا بشه؟

۱ فصل نوزدهم | ۳۱۵

- چون جدعون شاباتای طماع به اونها گفته بود که تویی پول شدی و چیزی نداری!
 - استیربلنیسکی هم همین رو به من گفت.
 - و بعد از لحظه ای سکوت، رأفت گفت:
 - من آماده ام تا باز هم ادامه بدهم!
- مهم ترین قسمت در آموزش رأفت که اکثر روزها را به خود اختصاص داد، روش های اجیرکردن مزدوران بود، آن هم در حالتی مانند این مأموریت که میان دو کشور جنگ برقرار بود.
- ندیم، نوشتن با جوهر نامرئی جدید را به او یاد داد. خسته و کوفته بود. پنج روز بود که در طول بیست و چهار ساعت، بدون وقفه کار می کرد. گاهی آموزش می داد و گاهی هم به کار مشغول می شد.
- رأفت پرسید:
- چرا اینقدر من رو سرزنش می کردید؟
 - مثل اینکه تو، سه سال با پول مصر داری توی اسرائیل میگردی و هیچ کاری انجام نمیدی!
 - مگه تقصیر من بود؟
 - گذشته ها گذشته. از این به بعد تمام حواست به ادامه مأموریت باشه.
 - برای ادامه کار، باید از استیربلنیسکی دور بشی.
 - چطوری؟
 - توی این موضوع، هیچ توجیهی رو قبول نمیکنم. حضور کسی مثل استیر توی شرکت ممکنه برای تو خطرناک باشه.
 - فراموش نکن که شوهرش ریاست ستاد هست و...
 - انشاء الله به نخست وزیری برسه، اما امنیت تو خیلی مهمتره. می دونی

- مردی که شش ماه پیش بازداشت شد، چرا دستگیر شد؟ من به تو میگم. اون هم مثل تو مقاومت می‌کرد و به دستورها اهمیت نمیداد!
- یعنی چی؟
- یعنی الان دستور اینه که فعلاً هر کسی که اطرافت هست، باید بدونه که تو اهل ازدواج نیستی.
- یعنی کلاً نباید توی تمام عمرم ازدواج کنم؟
- تا زمانی که توی اسرائیل هستی.
- پس چطور از من می‌خواهی که ارتباط اجتماعی خودم رو تقویت کنم؟
- اینکه توی رفتارت، انسان محترمی باشی... فقط همین!
- سپس ندیم با صدای بلند گفت:
- استیربلنیسکی باید از شرکت بره.
- رأفت که حالت ندیم را دید، سعی کرد بحث را تمام کند. برای همین پرسید:
- شرکت رو چیکار کنم؟
- این گروه‌های گردشگری جزئی از هزینه شرکت رو تأمین میکنه، اینطور نیست؟
- برای چند ماهی، آره.
- به هر حال، مبلغی رو به همون بانک واریز میکنیم.
- برای چی؟
- چون کم‌کم خرج توزیاد میشه!
- در آخرین ملاقات آن‌ها، تکلیف همه چیز روشن شد. تمام شیوه‌های ایجاد هیجان آموزش داده شد و اهداف آن برای او مشخص گردید. در این لحظه ندیم از او پرسید:
- قبل از هر چیز، چه چیزی توی اسرائیل برای ما مهمه؟

۱ فصل نوزدهم | ۳۱۷

- طبعاً نیروهای مسلح.
- پس لازمه که روی این نکته بیشتر دقت کنی.
- یعنی با «ایزاک بن عمیتای» شروع کنم؟
- اول باید بهت چراغ سبز بدیم. بعد، اون و «دان رابینوویچ» و «بیخور شطريت».
- رأفت خندید و گفت:
- بیخور شطريت نیاز به سازماندهی نداره.
- ندیم پرسشگرانه به او نگاه کرد و رأفت افزود:
- بیخور شطريت توی مستی، خودبه خود شروع میکنه به اطلاعات دادن. فقط باید گوش بدهم و سؤال کنم و اون جواب بده. فردایش، هر چیزی که توی شب گذشته اتفاق افتاده رو فراموش کرده!
- به هر حال، خیلی مواظب باش... از این به بعد هم زیاد از جوهر نامرئی استفاده نکن.
- چرا؟
- انشاءالله توی ملاقات بعدی، مواد بهتری برایت میآرم.
- رأفت خوشحال بود. حس می کرد که اکنون انسان دیگری شده است. به ندیم گفت:
- در طول سال هایی که گذشت، احساس می کردم دارم با دستِ خالی با لشکری تا بن دندان مسلح می جنگم، اما امروز احساس می کنم من هم سلاحی دارم که میتونم با این آدم کش ها بجنگم.
- فقط مواظب باش با کسی حرفی نزنی؛ هر کی که میخواد باشه! مگه اینکه اول به ما بگی و ما به تو چراغ سبز نشان بدیم.
- بعد دست رأفت را محکم فشرد و گفت:

- رأفت، چیزی نمیخواهی؟
- میتونی نامه‌ام رو به شریفه برسونی؟
- البته.
- ندیم این کلمه را با صدای بلند گفت و شادی چهره رأفت را فراگرفت. دستش را در جیب برد و پاکتی را درآورد. ندیم درحالی که پاکت را می‌گرفت، گفت:
- اتفاقاً می‌خواستم بپرسم چیزی از اون نمیخواهی.
- این مهم نیست؛ مهم اینه که قول خودت رو فراموش نکنی.
- مطمئن باش که توی اولین فرصت، ترتیب سفرت رو به مصر میدیم. تو به مصر می‌آی و خواهرت رو میبینی.
- سپس آن دو مرد یکدیگر را در آغوش گرفتند. ندیم گفت:
- دست خدا به همراهت! مواظب خودت باش. کشور به تون نیاز داره!
- در قاهره، ندیم هاشم گزارشی به شریف والی رئیس خدمات سری تقدیم کرد. در این گزارش آمده بود: «رأفت استعداد ممتازی دارد و مظلوم واقع شده است. در مورد هر چیزی قابل سرزنش، توبیخ و بازخواست نیست. او یک مسلمان آرمان‌خواه است. او در این سه سال، بدترین و سخت‌ترین موقعیت‌ها را پشت سر گذاشته است. پس می‌توان با آرامش خیال به او اعتماد کرد.»

فصل بیستم

[برادرت، رأفت الهجان!]

هنگامی که عزیز جبالی به قاهره برگشت، لبریز از اطمینان بود و ذهن او را آروزهایی بزرگ پر کرده بود. کارها همان طور که نقشه کشیده بود، پیش می رفت. با شوق عجیبی به دفترش بازگشت؛ مثل اینکه به سوی دوستی که از او دور افتاده بود، بازمی گردد. همان طور که همیشه عادت داشت در اتاق را بست. افکار و اوراق خود را درباره رأفت مرتب کرد. نوارهایی که ندیم هاشم ضبط کرده بود، در آنجا بود. اکنون باید دوباره به آن ها گوش می داد. بارها و بارها گوش داد و آن ها را روی کاغذ پیاده و مرتب کرد. حالا باید فکری به حال نامه ای که رأفت برای خواهرش نوشته بود، می کرد. در پاکت باز بود. عزیز بدون اینکه آن را باز کند یا نظری به آن بیاندازد، نامه را در جیبش گذاشت و خواندنش را به وقت دیگری موکول کرد. هنگامی که در دفترش سرش خلوت شد، به طرف کمد رفت؛ جایی که در زمان تصدی مسئولیت خود، از آن دور نشده بود. احساس کرد که این پرونده ها متعلق به افرادی است که او آن ها را دوست دارد؛ دوستانی که زندگی خود را به خاطر

مملکت شان در معرض خطر قرار داده بودند. قلبش می‌تپید، دستش به سوی پروندهٔ رأفت دراز شد. اکنون تصور او در ذهنش کامل شده بود و هنگامی که سعی کرد نامه را در پرونده قرار دهد، هوس کرد که آن را بخواند، ولی چیزی مبهم او را از این کار منع کرد. او یقین داشت که این نامه لازم است به دست صاحبش برسد؛ اما چگونه؟ نگرانی و اضطرابی مبهم را حس کرد. اوراق خود را مرتب کرد و کارهای عقب افتاده‌اش را انجام داد. نوارهای ضبط شده را پیاده کرد. هر چیزی را در جای خود گذاشت و حالا لازم بود که با موضوع روبرو شود.

آفتاب داشت به سمت مغرب متمایل می‌شد و سکوت مزارع اطراف محل کار را می‌پوشاند. چیزی جز صدای نسیم پاییزی که به برگ درختان و ساقه‌های گیاهان می‌خورد، شنیده نمی‌شد. پاکت نامه را باز کرد. نامه را از آن بیرون کشید و خواند:

«خواهرگرامی شریفه!

این نامه را با عجله برای تو می‌نویسم تا تو را از حال خود آگاه سازم. من به حمدالله در نهایت صحت و سلامت هستم و احوالم خوش و خرم است. از خداوند عزوجل می‌خواهم که به همگی شما سلامتی بدهد. همچنین از خداوند متعال می‌خواهم که فرصت زیارت شما را بزودی فراهم کند. مبلغ صد لیرهٔ مصری هدیهٔ ناقابلی است به نور چشم و عزیزم، طارق که دوست دارم در مدرسه یک دانش‌آموز کوشا باشد و اینکه در نهایت صحت و تندرستی باشد.

به امید دیدار
دوستدار تو برادرت رأفت الهجان»

چیزی که بیش از همه چیز توجه عزیز را جلب کرد، نحوهٔ نوشتن نامه بود که

در آن هیچ اطلاعاتی به خواهرش نداده بود؛ اینکه کجاست و چگونه زندگی می‌کند. از نظر عزیز، او خلق شده بود تا زندگی‌ای سری داشته باشد. نکته دیگر، عاطفه‌ای بود که در واژه به واژه این نامه چند خطی ساده، موج می‌زد. احساسی که او را واداشت تا پرونده جوان را باز کند و اوراق آن را ورق بزند تا دوباره به عکس او نگاهی بیندازد. این عکس انگار در خود سخنی داشت که می‌خواست بگوید. این عکس با آن لبخند و نگاهش به او نهیب می‌زد که نامه را فوراً به صاحبش برساند. پرونده را بست، انگار می‌خواست از دست موضوع فرار کند.

درباره این موضوع بسیار فکر کرد، اما دید ممکن نیست که این نامه از خارج پست بشود، به ویژه که صد لیره مصری هم همراه آن بود و این ممکن بود که در پست مصر مسئله ایجاد کند؛ چون در آن زمان، صد لیره مبلغی کمی نبود. همچنین ممکن بود شوهر خواهر رافت نیز به این موضوع شک کند و در صدد تحقیق برآید و با توجه به نفوذش، به اسرار «رافت» پی ببرد و این می‌توانست بسیار خطرآفرین باشد. همچنین منطقی نبود که نامه از مصر ارسال شود، زیرا معنی آن این بود که رافت در مصر بوده یا حداقل به مصر آمده، بدون اینکه سری به خواهرش بزند و مشکل اینجا بود که شریفه باورش نمی‌شد که برادرش این کار را بکند و بعد دچار شک و تردید می‌شد.

عزیز جبالی در مورد گذاشتن صد لیره مصری درون پاکت و بستن آن هم فکر کرد که مثلاً آن را به وسیله یک نفر بفرستد، ولی آن شخص می‌بایست چه چیزی به شریفه الهجان بگوید؟ اگر شریفه از کسی که نامه را به او می‌دهد، در مورد رافت می‌پرسید، چه؟ در پاسخ او چه جوابی داشت؟

عزیز جبالی خود را در تنگنا دید و با خود گفت: «کسی غیر از خود من وجود ندارد که نامه را به شریفه برساند.» حالا لازم بود یک داستان بسازد و برای سؤال‌های شریفه، شوهرش و یا هر فرد دیگری، پاسخ‌هایی مناسب تهیه کند.

بالآخره عزیز نقشه را کشید و با شریفه ملاقات کرد و ای کاش که ملاقات نکرده بود!

رأفت درحالی که احساس پیروزی او را فراگرفته بود، به اسرائیل بازگشت. ملاقاتی که در شهر جنوا بین ندیم هاشم و او اتفاق افتاد، نقطه تحولی نه تنها در تاریخ زندگی رأفت، بلکه در تاریخ و تجارب تمام دستگاه امنیت مصر بود. رأفت حالا به فکر نقشه‌ای بود که عذر استیربلیسکی را بخواهد؛ زیرا این یک دستور مهم بود و همچنین درک کرده بود که استیربرایش خطرناک است. هواپیما در فرودگاه «اللد» فرود آمد. استیر در انتظار او بود. اینک افق‌های جدیدی در پیش رویش باز شده بود تا نقش خود را در اسرائیل ایفا نماید. آن جلساتی که با ندیم هاشم داشت، چیزهایی به او بخشید که به ذهنش هم خطور نمی‌کرد. حالا قواعد و قوانین اطلاعاتی در دست او تبدیل به سلاحی بُرنده شده بود.

رأفت شاد بود و کوششی هم نمی‌کرد که شادی‌اش را پنهان کند. خوشحالی او زمانی افزایش یافت که استیر در اتومبیل به او خبر داد که دو روز قبل، تلگرافی از یکی از شرکت‌های گردشگری فرانسه رسیده است و از فرستادن دو گروه از توریست‌ها به اسرائیل خبر داده‌اند. رأفت می‌دانست که زندگی او بدون نیاز به شرکت تأمین خواهد شد، با این همه سعی کرد که شادی خود را مضاعف نشان دهد. رأفت گفت:

- خوشحال نیستی؟! -

و استیر با اشتیاق گفت:

- اطمینان داشتم که بحران رو پشت سر می‌ذاریم.

- نظرت دربارهٔ پس دادن اتوبوس‌های جدعون چیه؟

- دوبار زنگ زد و گفت می‌خواود به محض رسیدنت، تورو ببینه.

۱ فصل بیستم | ۳۲۳

- فهمید که معامله‌ای توی جنوا انجام شده؟
- مگه میشه چنین چیزهایی از چشم شاباتای پنهان بمونه؟
- قضیه تلگراف دو روز پیش رو هم می‌دونه؟
- خودت بهتر می‌دونی که جدعون هزارتا چشم و گوش داره.
- از بیخور شطریت چه خبر؟
- شنبه شب گذشته دیدمش. در مورد تو سؤال کرد و خیلی دوست داشت اخبار سفر تو رو بشنوه.
- بعداً یک سری بهش می‌زنم. خیلی خسته‌ام. نمیدونی توی این چند روز، چقدر سرم شلوغ بود.
- از مرز فرانسه هم رد شدی؟
- نه!
- به شارل سمحون زنگ زدی؟ با اون صحبت کردی؟
- دیگه ممکن نیست.
- یعنی چی؟
- یعنی اینکه آقای سمحون مرده!
- در این ملاقات، رأفت با بلنیسکی طوری حرف زد که او بفهمد، باید از شرکت برود.
- ساعت ده صبح یکی از روزهای اکتبر سال ۱۹۵۸، زنگ تلفن منزل سرهنگ محمد رفیق در یکی از ساختمان‌های خیابان امام علی (ع) در مصرنوبه صدا درآمد. در آن روز و در آن موقع، فقط همسرش، شریفه علی سیلمان الهجان، در خانه بود.
- شریفه زنی نمونه بود که ارزش‌های دینی را محترم می‌شمرد. به محض اینکه دوره دبیرستان را تمام کرد، با افسری روستایی‌الاصل که به تربیت روستایی‌اش پایبند بود، ازدواج کرد. شریفه در همه چیز معتدل بود؛ در لباس پوشیدن،

اخلاق، رفتار و در علاقه به شوهرش. یتیمی به او آموخته بود که خانه، همه چیز انسان است و پناهگاه اوست. او تمام زندگی اش را وقف شوهر و فرزندش کرده بود. فقط گهگاه به یاد برادرش می افتاد؛ برادری که ناپدید شده بود. شریفه از زمان ازدواج، عادت کرد که کسی را جهت خدمت در خانه اش استخدام نکند. با اینکه شوهرش نه تنها توانایی آن را داشت، بلکه بارها پیشنهاد یک خدمتکار را به او داده بود، ولی شریفه نمی پذیرفت. در آن روز، شریفه مانند هر روز، قبل از ساعت هفت، طارق را با لباس ها، کیف و کتاب، ساندویچ و کفش براقش آماده کرد تا سوار اتوبوس مدرسه اش بشود. او را تا در آپارتمان رساند و به او سفارش کرد که ساندویچش را بخورد. از بالای مهتابی او را پایید تا اینکه سوار اتوبوس شد و از پنجره دستی برای او تکان داد و بعد با نشاط به داخل خانه برگشت تا صبحانه و چای را برای شوهرش آماده کند.

شوهرش هنوز فنجان چای خود را نخورده بود که صدای بوق ماشین ارتش شنیده شد. از او خدا حافظی کرد و به کارهای روزانه اش پرداخت. با دوستش ثریا قرار گذاشته بود که با هم به بازار شهر بروند. هنگامی که زنگ تلفن به صدا درآمد، تازه از آماده کردن غذای ظهر فارغ شده بود. گوشی را برداشت و با مهربانی گفت:

- من آماده ام ثریا.

صدا از آن طرف گوشی تلفن، درحالی که نگران و باادب بود، به گوش رسید:

- ببخشید خانم...

شریفه دستپاچه شد و فهمید که عجله کرده است. پس سکوت اختیار کرد تا اینکه صدا بار دیگر آمد:

- ...منزل جناب سرهنگ محمد رفیق؟

شریفه درحالی که فکر کرد گفت وگو با شوهرش ارتباط دارد، گفت:

- بله.

- جناب سرهنگ تشریف دارند؟

- نه، نیستند. من همسرشون هستم.

- من نامه‌ای برای شما دارم.

- برای من؟... از کجا؟

- از شخصی به نام رأفت الهجان!

گویی آتش فشانی در اعماق قلب شریفه منفجر شد. قلبش به شدت لرزید و سرش گیج رفت. احساس کرد که دوست دارد فریاد بزند.

به یاد آورد که سه سال قبل، در همین خانه، برادرش با او خداحافظی کرده و رفته بود. از آن روز به بعد چیزی در مورد برادرش نشنید، مگر زمانی که شوهرش گاهی در مورد او غرمی زد یا اینکه یکی از برادرانش از او حرفی به میان می‌کشید؛ البته اگر اسمی از او برده می‌شد.

- الو!...

صدا از آن طرف گوشی بود.

- بله!

صدایش برخلاف میلش لرزان بود. با اشتیاق، همراه با اشکی که بدون وقفه فرومی‌ریخت گفت:

- بفرمایید...

- بله! خدمتتان عرض کنم که نامه‌ای دارم که باید بهتون برسونم.

- اون الان کجاست؟

سکوت برای چند ثانیه ادامه داشت که دوباره شریفه ادامه داد:

- کی اون رو دیدید؟

- سرکار خانم... من فقط...

- ... حالش خوبه؟

- من چیزی نمی‌دونم...
- رأفت توی مصر هست؟...
- من چیزی از موضوع نمی‌دونم.
- برایش اتفاقی افتاده؟
- خواهش میکنم به من گوش بدید! من رأفت رو نمی‌شناسم و توی تمام عمرم هم اون رو ندیده‌ام.
- پس چه کسی این نامه رو به تو داده؟
- سرکار خانم، اجازه بدید...
- توی نامه چی نوشته؟
- نمی‌دونم... نامه سربسته است. کی اون رو براتون بیارم؟
- همین الان. نشانی من...
- نشانی روی پاکت نوشته شده. من یک ساعت دیگه خدمت شما هستم. خدانگهدار.
- شریفه خواست حرفی بزند، ولی گوشی در آن طرف تلفن گذاشته شد! هنگامی که تلفن دوباره زنگ زد، به خود آمد. گوشی را برداشت. ثریا در حالی که شوخی می‌کرد، با اعتراض گفت:
- تو هنوز خانه‌ای؟
- ثریا... من نمیتونم با تو پیام.
- اتفاقی افتاده؟
- نه چیزی نیست.
- باز هم با هم دعوا کردید؟
- نه، دعوا نکردیم...
- پس چرا داری گریه میکنی؟ صدایت عوض شده.
- ثریا... چیزی نیست. امروز تنها برو، من یک روز دیگه می‌آم.

- میخوای پیام اونجا؟

- نه ... نه ... ممنون ثریا!

جواب او تند و قاطع بود. برای چند ثانیه سکوت برقرار شد و بعد از آن، ثریا گفت:

- هر طور که دوست داری ...

- به سلامت ...

شریفه این را گفت و گوشی را گذاشت. حالا باید آماده استقبال از میهمانی می شد که او را نمی شناخت.

این اولین بار نبود که عزیز جبالی به خانه سرهنگ محمد رفیق می آمد، زیرا از زمانی که تصمیم گرفت شخصاً نامه را به شریفه برساند، چند بار به آن خیابان آمده و خانه را شناسایی کرده بود. عزیز جبالی به خیابان امام علی (ع) رسید. او داشت از خود می پرسید که اگر با شریفه روبرو بشوم، در برابر اشک های او چه باید بگویم؟ چشمش به خانه شریفه افتاد. او را در تراس خانه طبقه سوم دید که همچنان گوش به زنگ است؛ اما از اتومبیل پیاده نشد. می خواست به خودش مسلط شود. نامه را فت را در جیبش گذاشت. نفسی تازه کرد و بعد آرام آرام به سمت خانه شریفه به راه افتاد؛ انگار دلش نمی خواست به مقصد برسد! وارد ساختمان شد و پله ها را به آهستگی طی کرد تا اینکه به طبقه سوم رسید. ناگهان شریفه را دم در دید که به انتظار ایستاده است و عجیب اینکه فوراً فهمید که عزیز، همان حامل نامه برادرش است. چشمان شریفه سرخ شده و زیر چشمانش باد کرده بود. عزیز نامه را از جیب خود بیرون آورد. دو، سه پله مانده به آپارتمان ایستاد. صدای شریفه، مثل ضربه به سرش خورد. سعی کرد حرفی بزند اما زبانش بند آمده بود.

- بفرمایید!

صدای شریفه محکم و قاطع بود. او حتی سلام هم نکرد؛ انگار فریاد می کشید

که مرد غریبه، بازی را تمام کن و واقعیت را به من بگو! عزیز در جایش میخکوب شد. لحظه‌ای صبر کرد تا بر خودش مسلط شود و سپس گفت:

- سرکار خانم شریفه الهجان؟! -
- بفرمایید.

خانه، دو در داشت که یکی به خود خانه باز می‌شد و دیگری به اتاق پذیرایی منتهی می‌شد. شریفه راه را برای او باز کرد و عزیز دستش را که نامه در آن بود دراز کرد، اما شریفه به آن توجهی نکرد. عزیز چاره‌ای جز وارد شدن به خانه نداشت. ناگهان خود را در اتاق پذیرایی یافت. وسط سالن پذیرایی ایستاد. هنوز هم نامه در دستش بود. شریفه در را باز گذاشت و به طرف صندلی رفت و به عزیز نیز اشاره کرد که روی صندلی مقابلش بنشیند. بعد با اصرار به او اشاره کرد و گفت:

- بفرمایید، بفرمایید!
هنوز عزیز ننشسته بود که شریفه شروع به سؤال پرسیدن کرد.

- برادرم کجاست؟

عزیز جبالی در وجود شریفه الهجان نسخه مؤنث برادرش را دید؛ روح رقیق، نشانه‌های دقیق و... آرزو کرد که ای کاش نیامده بود. در طرف دیگر، شریفه در برابر طوفانی از اشک که در پشت پلک‌هایش در جریان بود، مقاومت می‌کرد. عزیز نامه را به طرف او دراز کرد، ولی شریفه خشکش زده بود و بدون حرکت در جای خود نشسته بود. دوباره پرسید:

- رأفت کجاست؟

- سرکار خانم، من باید مسئله مهمی رو براتون توضیح بدم.
- بفرمایید... بگید!

- من در مورد رأفت الهجان هیچ چیز نمی‌دانم.
- پس این نامه از کجا به دست شما رسیده؟

- من دوستی دارم که چند ساله توی عربستان سعودی کار میکنه. خیلی گرفتاره و نتونست بیشتر از یک روز توی مصر بمونه. قبل از اینکه برود، از من خواهش کرد که این نامه رو به شما برسونم؛ همین. شریفه بدون اینکه نامه را از عزیز بگیرد، با شگفتی پرسید:

- یعنی رأفت توی عربستان سعودیه؟

- سرکار خانم، من اصلاً چیزی از ایشان نمی‌دونم.

عزیز بار دیگر نامه را به سمت شریفه گرفت، اما شریفه از گرفتن امتناع کرد. عزیز از نگاه‌های شریفه فرار می‌کرد؛ می‌ترسید چشم‌هایش او را رسوا کند. شریفه پرسید:

- حالش خوبه؟

- من به شما چی بگم؟ باور کنید من اون رو نمی‌شناسم. اصلاً ایشان رو ندیده‌ام و چیزی هم در موردش نشنیده‌ام.

عزیز در حالی که ناراحت بود از جایش بلند شد. اشکی که در چشمان شریفه جمع شده بود، آرام روی چهره‌اش جاری شد. عزیز گفت:

- ممکنه جناب عالی این نامه رو بگیرید؟

شریفه پاکت نامه را از دست عزیز گرفت و لحظه‌ای بعد مشغول بازکردن پاکت شد. پاکت را باز کرد و نگاهی گذرا به آن انداخت. پول‌ها را نگاه کرد و بعد دوباره در پاکت را بست و گریست. عزیز هم آرزو می‌کرد که ای کاش می‌توانست بگیرد. شریفه دوباره نامه را باز کرد و خواند. خط برادرش را می‌شناخت. بعد پرسید:

- راستش رو بگید... رأفت افتاده زندان؟

ناگهان عزیز با خشمی ساختگی گفت:

- زندان؟!... یعنی چی خانم؟!!

- خواهش میکنم حقیقت رو به من بگید.

- خانم! ما با زندانی‌ها سروکار نداریم!

عزیز به سمت در به راه افتاد. شریفه خواست حرفی بزند، اما عزیز از در بیرون رفت و پله‌ها را دوان‌دوان طی کرد. به محض اینکه خانه را ترک کرد و وارد خیابان شد، نفس راحتی کشید. با عجله خود را به اتومبیلش رساند، جایی که می‌توانست در آن به راحتی بغض فروخورده‌اش را خالی کند...

در برابر عزیز جبالی، مشکل دیگری هم قرار داشت. او یقین داشت که شریفه ساکت نمی‌نشیند و این نامه، او را به جستجو وامی‌دارد. کم‌ترین کاری که شریفه می‌توانست بکند، این بود که عکس رأفت الهجان را به عنوان گمشده در یکی از روزنامه‌ها چاپ کند؛ و این عزیز را نگران می‌کرد. او احساس کرد، هر طور که شده باید شریفه را ساکت کند، وگرنه ممکن بود نگرانی او تمام زحمات آن‌ها را برباد بدهد.

فصل بیست و یکم

اخراج خطر!

رأفت از همان شبی که به اسرائیل رسید، بنا به خواسته ندیم هاشم و رعایت اصول امنیتی در فکر اخراج استیرافتاد؛ یعنی کسی که صادقانه در شرکت خدمت می کرد، اما به خاطر آنکه با یکی از افسران عالی رتبه ارتش ازدواج کرده بود، نمی توانست بیشتر از این در شرکت کار کند. رأفت حرف های ندیم را به یاد آورد:

– عجله نکن! من می دویم که تو چقدر دلسوز هستی، ولی مطمئن باش بعد از اینکه آموزش دیدی، دیدگاهت نسبت به اسرائیلی ها خیلی فرق می کنه. وقتی به اسرائیل برگردی و به خودت یک کم فرصت فکر کردن بدی، می فهمی که وجود یک منشی با این مشخصات چقدر برای امنیت تو خطر آفرین هست.

قبل از اینکه به اسرائیل برود، حس می کرد این کشور معماست! معمایی که حل آن به نظرش بسیار سخت می رسید، ولی اکنون در قلب این معما بود؛ معمایی بسیار مسخره.

رأفت صبح زود از خواب برخاست و برای خوردن صبحانه به طرف یکی از کافه‌های اطراف به راه افتاد. در بین راه استیرا دید که دارد به طرف شرکت می‌رود. این بار رأفت به او گفت که فعلاً کاری در شرکت وجود ندارد و او می‌تواند در منزل استراحت کند. استیرا سخت یکه خورد؛ اما حرف‌های قاطع رئیسش راهی برای او نمی‌گذاشت. به هر حال، استیرا گفت:

- به مهمونی شام امشب که می‌آیید؟

و رأفت پاسخ داد:

- معلومه، حتماً می‌آم.

او می‌خواست تا زمانی که پذیرایی از توریست‌های فرانسوی به پایان برسد، به نحوی عذر استیرا بخواهد؛ اما لازم بود که پله پله او را از کار برکنار کند. سپس و قبل از اینکه استیرا کلمه‌ای دیگر بگوید گفت که مجبور است برود، زیرا قرار ملاقات مهمی دارد.

برخلاف انتظار رأفت، در خانه استیرا و همسرش، دعوت‌شدگان زیادی بودند. غیر از استیرا، شوهرش و رأفت، در مراسم آن‌ها، یوسف از رع، جدعون شاباتای، سبیل یوسف، بیخور شطریت و همسر میان‌سالش، ایزاک بن عمیتای و همسرش سارا عمارام، یک روزنامه‌نگار و یکی از اعضای کنیسه اسرائیل هم بودند.

رأفت به محض ورود شروع به صحبت با کلنل بیخور شطریت کرد تا اینکه جدعون شاباتای میان حرف‌های آن‌ها پرید و درحالی که از وجود جوان اظهار خوشوقتی می‌کرد گفت:

- خیلی وقت بود از دیدنت محروم بودم، شریک عزیز من!

و رأفت بلافاصله گفت:

- من هم از وجود دو تا اتوبوس تو محروم شدم!

۱ فصل بیست و یکم ۳۳۳

- یوسف درباره این موضوع با من صحبت کرد.
 رأفت به طرف یوسف رو کرد. آن وکیل روباه صفت در گوشه ای نشسته بود،
 طوری که می توانست همه را ببیند و تظاهر می کرد گرم گفت وگو با سیبیل
 یوسف است. رأفت درحالی که چشم به یوسف دوخته بود، از شریک
 قدیمی اش پرسید:

- یوسف به توجی گفته؟

- گفته که میخوای دو تا ماشین برای ده روز اجاره کنی.

- البته با بعضی حرف های دیگر!

و این را با صدای بلند گفت. شاباتای خواست جواب دهد، ولی جوان سرگرد
 ایزاک بن عمیتای را دید. با گشاده رویی به طرف او رفت و گفت:
 - حالت چگونه، جناب سرگرد؟

ایزاک بن عمیتای مهندس نیروهای هوایی اسرائیل بود. احساس کرد که در
 چهره این افسر، ناامیدی موج می زند. افسر متملقانه به طرف او آمد. آن ها
 طی یک سال گذشته، بارها و بارها یکدیگر را ملاقات کرده بودند. ایزاک
 مردی قمارباز بود که به باختن عادت کرده بود. او بارها از رأفت پول قرض
 کرده، اما پس نداده بود. بعضی روزها به دفتر شرکت رأفت می آمد و از دست
 زن و زندگی اش گله و شکایت می کرد؛ اما رأفت از وضعیت شغلی او بی خبر
 بود، فقط می دانست که او در نیروی هوایی کار می کند.

ایزاک در هنگام مهاجرت به اسرائیل، خواب یک زندگی آرام و مرفه را می دید،
 اما واقعیت های تلخ در همان ماه های اولیه برایش آشکار شد و فهمید که به
 دنبال یک سراب آمده است. این برای او ضربه بسیار سختی بود، به طوری که
 تا چند سال مات و مبهوت بود. وقتی که خودش را شناخت، مردی بود متأهل
 با سه بچه. تلاش و کوشش زیادی می کرد، ولی واقعیت از رویاهای او بسیار
 دور بود. او مدعیان صلح را در حقیقت جنگ طلبان و مأمورانی خون خوار

یافت. او می‌دید که مردم اسرائیل در چه منجلابی اسیر شده‌اند، بی آنکه راه فراری داشته باشند. با چشم خود می‌دید آن‌هایی که پست‌های مهم را در ارتش اشغال کرده‌اند، مانند عروسک‌های خیمه‌شب‌بازی، هر کدام همدیگر را از پشت می‌زنند؛ درحالی‌که همان‌ها، شب‌ها را دوستانه در پای میزهای قمار سر می‌کردند! در اثر این سرخوردگی به شراب‌خواری روی آورد و بعد نجات خود را در سرمیز قمار پیدا کرد و در همان قمارها بود که همه زندگی‌اش را از دست داد و باخت.

رأفت در همین ملاقات‌ها بود که فهمید بسیاری از مقام‌های اسرائیلی نیز آلوده به قمار و شراب هستند؛ از جمله سیرنیا اهارونی که یکی از شخصیت‌های مشهور اسرائیل در آن ایام بود. رأفت سرانجام با او آشنا شد. او با رأفت به لهجه عربی صحبت کرد و گفت که ما همشهری هستیم. در اصل مصری بود و آشکارا این را اعلام می‌کرد. رأفت می‌دانست که هر شب، خانه او شاهد تجمع گروهی از مقام‌های سیاسی، افسران و اعضای کنیسه است و همچنین می‌دانست که بسیاری از اسرار صهیونیست‌ها در همین جلسه‌ها بر اثر مستی افشا می‌شود... سرانجام رأفت پایش به مجلس آن‌ها باز شد.

ضمناً در همان شب میهمانی، استیر توسط جدعون شاباتای به کار دیگری نیز دعوت شد. نزدیک به دو سال بعد از آن تاریخ، رأفت درحالی‌که در مقابل ضبط صوت صحبت می‌کرد گفت که از آن روز به بعد، دیگر استیر را ندید. البته بعد از چند روز سرگرد الياهو جادوسکی همسراستیر برای جلب رضایت رأفت به دفتر شرکت آمد، ولی در آنجا با منشی جدیدی روبرو شد. خانمی که یهودیت نام داشت.

رأفت نیز طوری با او برخورد کرد که انگار هیچ اتفاقی نیفتاده است. فقط پاکت سربسته‌ای که مبلغی پول در آن بود را به عنوان حقوق استیر، به شوهرش تقدیم کرد.

ترس عزیز جبالی از شریفه الهجان بی‌مورد نبود و احتمال اینکه او در جستجوی برادرش برآید، فراوان بود. شریفه حداقل کاری که می‌توانست انجام دهد، چاپ آگهی در ستون گمشده‌های روزنامه‌ها بود؛ آن هم در شرایطی که همه روزنامه‌ها و نشریات مصری توسط سازمان موساد خریداری و بایگانی می‌شد، آن هم به وسیله جاسوسانی که حتی در هیئت کارگران فرودگاه‌ها کار می‌کردند. عزیزاندیشید که اگر شریفه عکس رأفت را در یکی از روزنامه‌ها منتشر کند و زیر عکس نام حقیقی او را بنویسند و از او بخواهد که به خانه و خانواده خود برگردد و پس از آن، یکی از افراد اسرائیل در هر جایی از دنیا با رأفت روبرو شود، چه بلایی ممکن است بر سر او بیاید؟! این پریشانی و دل‌شوره، هفته‌ها طول کشید و خواب راحت را از عزیز جبالی گرفت؛ به‌طوری‌که این موضوع برای او تبدیل به کابوس شده بود. به همین دلیل، کنترل خود بر مطبوعات را شدیدتر کرد. بعد از گذشت پنج هفته، تلگرافی از رأفت رسید که در آن درخواست ملاقاتی فوری کرده بود.

این تلگراف باعث شد تا عزیز تمام نقشه‌های شریفه را نقش بر آب کند. او برای انجام این نقشه، یکی از کارمندان سازمان امنیت را فراخواند و از او خواست تا به خانه شریفه تلفن بزند و خود را فرستنده اصلی نامه معرفی و از بابت بی‌اطلاعی دوستش، از شریفه عذرخواهی کند و بگوید که این کارمند بیچاره، واقعاً از همه چیز بی‌اطلاع بوده است. وقت مقرر فرارسید. عزیز جبالی شماره تلفن را گرفت و گوشی را به کارمند داد. بعد از چند ثانیه کارمند گفت: - صبح به خیر سرکار خانم... منزل جناب سرهنگ محمد رفیق؟... من عادل شعیب هستم، کارمند شرکت شرقی دخانیات، یعنی شرکت «استرن»...

درحالی‌که با آرامش می‌خندید، ادامه داد:

- خب، اول نباید بدوئم با چه کسی حرف میزنم؟ ... همسر سرهنگ؟ شما سرکار خانم شریفه هستید؟ درسته؟ ... خانم! برادرتون، رأفت، به شما و طارق خیلی سلام رسوند... بله، دیدمش... توی پاریس... حدود یک هفته پیش... من به وسیله یکی از آشناها که توی پاریس زندگی میکنه، با اون آشنا شدم... راستش من بعد از اون شب دیگه ندیدمش. وقتی فهمید که دارم به مصر برمیگردم، شماره تلفن شما رو به من داد و ازم خواست سلامش رو به شما برسونم... حالش خوبه... من دقیقاً نمی دونم چیکار میکنه، ولی معلوم بود که حال و روزش خوبه... نه، نامه ای به من نداد، ولی گفت به وسیله یکی از دوستانش به اسم سهیل باتع میفرسته... راستی، رأفت گفت که یک امانتی هم همراه نامه هست... خب، الحمدالله... سهیل؟ تا جایی که من میشناسم، باید مهماندار شرکت هواپیمایی باشه... امری نیست؟...

عزیز حرفی نمی زد. برای او این مهم بود که مکالمه تلفنی باعث می شود که شریفه الهجان در انتظار نامه دیگری باشد و آرام شود.

چهار روز بعد از آنکه رأفت درخواست ملاقات کرد، حسن قطان، یکی از مأموران امنیتی با نام جعلی حسین حریری از رم به لندن رفت و جالب اینکه بعد از چندین دیدار با رأفت، مثل همیشه در گزارش خود ننوشت: «او یک شیاد هوشیار است. قدرت او در فریبکاری و نیزنگ بازی بالاتر از قدرت انسان های عادی است و بشری خطرناک است. لازم است او را اخراج کنیم و به مصر برگردانیم.»، زیرا اکنون خودش نیز در شمار دوستداران رأفت بود. عزیز جبالی می دانست که رأفت شایسته تنبیه نیست، فقط گستاخی او کار دستش می دهد. در همین احوال، حسن قطان با تحفه ای شگفت انگیز بازگشت.

[فصل بیست و دوم]

[گزینش]

رأفت الهجان باید به لندن می رفت و در هتلی که شهرت جهانی نداشته باشد، اقامت می کرد. او در موعد مقرر به هتل رسید و به محض اینکه به اتاقش وارد شد، به خالی کردن ساکش مشغول شد. در همین حال در باز شد و دختری آسیایی که به نظر می آمد اهل برمه باشد، وارد شد تا بعضی از وسایل را برای میهمان آماده کند؛ چیزهایی مانند شامپو، صابون، حوله و... در لحظه ای که وارد شد، ایستاد و کمی به عقب برگشت، زیرا تازه متوجه حضور مسافر شده بود. بلافاصله عذرخواهی کرد و به سمت در خروجی رفت، ولی رأفت از او خواست تا کارش را انجام دهد. دختر هم مؤدبانه از او تشکر کرد. به حمام رفت و در آن چند حوله، شامپو و صابون گذاشت و قبل از ترک اتاق با شرم و حیا گفت:

- امری ندارید؟

رأفت از او تشکر کرد و دخترک هم فوراً اتاق را ترک کرد. موضوع بسیار طبیعی بود، به حدی که اصلاً رأفت را مشکوک نکرد. بعد به راحتی ساک

خود را خالی کرد و جعبه کوچکی را که حاوی ماشین ریش تراش، مسواک و خمیردندان بود، به حمام برد تا آن را در جایی که عادت داشت، قرار دهد؛ اما هنوز به حمام وارد نشده بود که در کنار وان، پاکتی کوچک و سربسته را دید. به اطراف خود نگاهی انداخت، سپس به طرف دررفت آن را قفل کرد. پاکت را باز کرد و در آن نقشه ملاقات را یافت؛ با همان شیوه پیچیده‌ای که در مورد آن با ندیم هاشم صحبت کرده بودند.

رأفت شب اول اقامت خود در لندن را در یکی از تئاترهای مشهور میدان «لیستر» گذراند و روز بعد، هتل را در ساعت نه صبح ترک کرد و تا نزدیک‌ترین ایستگاه مترو پیاده رفت. مسافت بین هتل و ایستگاه مترو تقریباً سه، چهار دقیقه بود؛ فضایی که خالی از ساختمان بود و او به راحتی می‌توانست بفهمد که آیا مورد تعقیب است یا نه. به طور کامل مطمئن شد و به طرف ایستگاه مترو رفت تا به قطاری که به طرف خیابان آکسفورد می‌رفت، برسد. اول لازم بود به یکی از شرکت‌های گردشگری برود تا پاسخ پیشنهادش درباره توریست‌های انگلیسی در زمان تعطیلات و برنامه‌ای تفریحی شامل زیارت اماکن مقدسه در اسرائیل را بگیرد. به شرکت رفت و متوجه شد پیشنهادش از طرف مدیر شرکت پذیرفته شده است. سپس به طرف یکی از ایستگاه‌های مترو رفت تا سوار قطاری شود که به ایستگاه ویکتوریا می‌رفت. در میدان بزرگ ایستگاه، جوان چندبار مسیر خود را تغییر داد تا اینکه مطمئن شد همه چیز روبه‌راه است. بلیتی گرفت تا به شهر کوچکی در استان «کنت» که از لندن بیست و پنج دقیقه فاصله دارد، برود. هنگامی که قطار را ترک کرد، بر حسب تصادف تنها او بود که در آن ایستگاه، قطار را ترک می‌کرد. ایستگاه را به سوی شهری آرام که خیابان‌های پاک و تمیز آن خالی به نظر می‌رسید، رفت. در این محله، خانه‌ها به باغچه‌های زیبای مزین بود و گل‌ها و سبزه‌ها، رنگ و بوی خاصی به فضا داده بود. از میدان ایستگاه گذشت و به مغازه‌ای که صاحب

۱ فصل بیست و دوم ۱ ۳۳۹

آن در پشت در شیشه‌ای‌اش نشسته بود، وارد شد. صاحب مغازه غرق در خواندن روزنامه بود و قلیان دود می‌کرد. مغازه، مخصوص صنایع دستی روستایی انگلیسی بود، ولی صاحب مغازه، برای مشتریانش چای و قهوه نیز می‌آورد. مغازه خلوت بود. رأفت پس از ورود سلام کرد و مرد نیز جواب سلام او را داد و روزنامه را کنار گذاشت و گفت:

- کاری میتونم برای شما انجام بدم، آقا؟

- یک استکان قهوه لطف کنید!

مرد استکان قهوه را آماده کرد. رأفت پشت پنجره ایستاد و میدان خالی از مردم را نگاه می‌کرد؛ مثل اینکه اهالی شهر، آنجا را ترک کرده بودند. رأفت استکان قهوه را گرفت و به آرامی شروع به خوردن کرد. مرد به سرجای خود بازگشت و مشغول دودکردن قلیان و خواندن روزنامه شد.

رأفت الهجان در انتظار نامه‌ای بود، ولی لازم بود که دقیقاً براساس نقشه حرکت کند. ساعت به دوازده ظهر نزدیک می‌شد. رأفت استکان را گذاشت و به طرف مرد رفت. مرد هم بلند شد تا پول قهوه را بگیرد. رأفت باید آنجا را ترک می‌کرد، بدون اینکه بداند به کجا می‌رود و این او را نگران کرده بود. مرد دکمه صندوق را زد و صدای زنگ و حرکت آن، سکوت را شکست. رأفت سؤال کرد:

- چقدر میشه؟

- خیابان داگ‌یورک، پلاک نه!

رأفت میخکوب شد. اندکی بعد پول را مقابل مرد دراز کرد. مرد تنها یک اسکناس برداشت و گفت:

- خیابان سوم سمت راست!

رأفت از او تشکر کرد و از کافه بیرون آمد. از میدان و خیابان‌های کوچک اول و دوم عبور کرد و در ابتدای خیابان سوم ایستاد تا سیگارش را روشن

کند. بدون اینکه به پشت سرش نگاه کند، بعد از چند قدم به طرف خیابان داگ‌یورک به راه افتاد و به طرف خانه شماره ۹ رفت. در باز بود!

حسن قطان در شمار مخالفان سرسخت رأفت بود و معتقد بود که هرچه زودتر باید به همکاری رأفت با سازمان امنیت، پایان داده شود. او می‌گفت این جوان لیاقت شرکت در چنین عملیات محرمانه‌ای را ندارد و زمانی هم که به لندن پرواز می‌کرد، فقط در این اندیشه بود تا به هر طریق ممکن، عذر او را بخواهد. هنگامی که با او ملاقات کرد، دریافت که رأفت آن کسی نیست که او می‌شناخت و این برایش غیرمنتظره بود. این جوان آرام، مؤدب، تیزهوش و با ذکاوت، هیچ شباهتی به آن جوان نگران و سرکش که قبلاً با او ملاقات کرده بود، نداشت.

وقتی رأفت وارد آپارتمان شد، حسن قطان خیلی سرد با او برخورد کرد؛ با یک سلام و علیک سرد و بی‌روح. زمانی که رأفت گفت برای استخدام مأمور، ده نفر را در نظر گرفته‌ام و شما باید در طی اقامت کوتاه‌م، نسبت به گزینش آن‌ها اقدام کنید، حسن قطان خنده تمسخرآمیزی زد و گفت:

- ممکن نیست! غیرقابل‌تصوره!

ولی به هر حال خواست تا در ابتدا با جوان همراه باشد و نتیجه کار او را ببیند. اندکی بعد حسن از این ده نفر سؤال کرد و جوان دفترچه کوچکی را از جیب خود بیرون آورد و آن را به حسن داد و گفت:

- تمام اسامی توی این دفترچه است!

حسن بیش از این نتوانست تحمل کند و با عصبانیت فریاد کشید:

- چی میگی، دیوانه شدی؟!!

- برای چی؟

۱ فصل بیست و دوم | ۳۴۱

رأفت درحالی که لبخند می زد این را گفت. حسن او را مورد بازخواست و تنبیه قرار داد و گفت:

- ساده ترین اصول امنیتی ایجاب میکند که نباید اسمی نوشته بشه و این کار تو، به جز دیوانگی، معنای دیگه ای نداره. این کار از یک مبتدی هم بعیده... عجیبه که بعد از این همه سال، هنوز ساده ترین اصول امنیتی رو یاد نگرفتی!

رأفت ساکت ماند تا اینکه خشم و عصبانیت حسن فرونشست. بدون اینکه خشمگین شود یا اینکه عکس العملی نشان دهد، فقط لبخندی پرمعنی بر لب داشت و همین خشم حسن را بیشتر کرد.

- کجای این کار خنده داره که داری لبخند ژکوند تحویل من میدی؟
و رأفت با خونسردی پاسخ داد:
- شما اول اسامی رو بخوانید.

حسن دفترچه را با عصبانیت باز کرد، اما در برابرش چیزی غیرمنتظره و شگفت انگیز قرار گرفت. تمام صفحات دفترچه سفید بود. آن را برگ زد، اما حتی یک کلمه هم پیدا نکرد. سرخود را به طرف جوان بلند کرد و به آرامی گفت:

- با جوهر نامرئی جدید نوشتی؟...

حالا دیگر حسن قطان نمی توانست اعجاب و شادی غیرمنتظره خود را پنهان کند. رأفت دفترچه را به او داد و پس از آنکه از قفل بودن در ورودی اطمینان حاصل کرد، پرده ها را کشید و منتظر ماند تا نوشته های نامرئی اش، ظاهر شوند. حسن قطان بسیار خوشحال بود، زیرا نه تنها دفترچه حاوی نام ها بود، بلکه دارای تحلیل دقیق و اطلاعاتی کافی در مورد هریک از آن ها هم بود. مثلاً اینکه چه کارهایی انجام می دهند، عیب ها و توانایی هایشان چیست، شرایط اقتصادی شان چگونه است و در برابر چه چیزهایی نقطه ضعف دارند.

از این ده اسم، پنج نفر نظامی بودند. حسن قطان هنوز مردد و دو دل بود. رأفت گفت:

- یادت باشه که من با این مردم سه سال زندگی کرده‌ام و معاشرت داشته‌ام. اونها رو خوب میشناسم و خیلی چیزها در موردشون می‌دونم. سرانجام همان‌طور که بین رأفت و ندیم هاشم نوعی دوستی صمیمانه به وجود آمده بود، ارتباط حسن قطان و رأفت الهجان نیز به دوستی تبدیل شد؛ به‌طوری‌که از مصاحبت با یکدیگر لذت می‌بردند. گفت‌وگوی آن‌ها تا بعد از ظهر ادامه پیدا کرد. سپس به آشپزخانه رفتند و نهار ساده‌ای خوردند و پس از آن به کار خود ادامه دادند. رأفت در صدد بود تا هرچه زودتر به اسرائیل برگردد و با افراد گزینش شده توسط سازمان امنیت ارتباط برقرار کند و آن‌ها را به عنوان مزدور استخدام کند. همچنین خبر داد که از زبان ایزاک بن عمیتای شنیده که باند یکی از فرودگاه‌های نظامی اسرائیل را دارند دوباره آسفالت می‌کنند؛ آن هم با سرعت و کیفیتی چشمگیر. وقتی جوان این خبر را گفت، حسن درحالی که به او خیره شده بود گفت:

- تو این خبر رو داشتی و یک ساعت تمام اون رو نگفتی؟

- هر چیزی در وقت خودش مناسبه، حسن آقا!

- نوع مواد جدیدی که دارند باندها رو با اون آسفالت میکنن رو فهمیدی؟

- نمیشد سؤال کنم، اما همه اطلاعات اون رو با خط نامرئی نوشته‌ام.

حسن صفحات دفترچه را ورق زد و اطلاعات آن را ظاهر کرد تا اینکه چشمش به صفحه آخر افتاد که در آن به دقت نام مواد اصلی و فرمول آن‌ها نوشته شده بود. رأفت گفت:

- به نظر شما اینها چه معنایی داره؟

حسن لبخند زد و با خوشحالی گفت:

- توی مصر می‌فهمن، حتماً می‌فهمن!

۱ فصل بیست و دوم ۱ ۳۴۳

بعد از آن قرار شد تا رأفت، ابتدا با پنج تن از شخصیت‌های نظامی و یک شخصیت غیرنظامی ارتباط بگیرد. اسامی شخصیت‌های نظامی و یک غیرنظامی عبارت بودند از: سبحان الوف، سرهنگ دوم بیخور شطریت، شینه الوف، سرهنگ دان رابینوویچ، راف سیرن و سرگرد ایزاک بن عمیتای. شخصیت اول به اقتضای مقامش در ارتش اسرائیل، از کلیه هزینه‌ها، ذخیره‌ها، انبارهای اسلحه و مهمات آگاهی کافی داشت. دومین شخصیت مقام مهمی در اتاق عملیات نظامی اسرائیل داشت. سومی هم یکی از افراد مسئول امور پرواز بود، اما خلبان نبود. شخصیت غیرنظامی خانم «سیرنیا اهارونی» بود که عضو فعال هستدروت بود؛ صاحب همان خانه‌ای که محل تجمع شخصیت‌های بلند پایه بود.

قبل از اینکه رأفت برود، حسن قطان از او پرسید:

- نمیخواهی برای شریفه چیزی بنویسی؟

سؤال برای رأفت غیرمنتظره بود. حسن اضافه کرد:

- راستی، نامه اول توهم بهش رسید. نگران حال توشد.

ناگهان غمی عمیق در چهره رأفت آشکار شد و گفت:

- من هم نگران اون هستم.

- یک نامه برایش بنویس تا مطمئن بشه خوب و خوشی.

رأفت به علامت تأیید سری تکان داد و قلم را از جیب خود بیرون آورد.

حسن درحالی که تأکید می‌کرد، لبخند زد و گفت:

- یادت باشد بهش بگی که توی آینده نزدیک، به دیدنش میری.

آثار شادمانی بر چهره رأفت آشکار شد. فهمید که ندیم هاشم وعده خود را

فراموش نکرده است و این برای او خیلی اهمیت داشت؛ اینکه احساس کرد

مسافرت او به قاهره تنها یک آرزو نیست. در کنار میز کوچک نشست، اما

هنوز شروع به نوشتن نکرده بود که حسن فریاد زد:

- بهش بگو که این نامه رو توسط یکی از دوست‌های صمیمی‌ام به نام سهیل باتع که توی شرکت هواپیمایی مصر کار میکنه، میفرستم... و لحظه‌ای بعد افزود:

- ... و بهش بگو که می‌خواه برایت نامه بفرسته، به دست سهیل برسونه. جوان نامه را با شادی نوشت. او به شریفه نوشت که «دارم از دوری تو و طارق دیوانه می‌شوم و الحمدلله کار و بارم خوب شده است، اما شغلم ایجاب می‌کند که در یک محل ساکن نباشم و به همین دلیل نشانی ثابتی ندارم، زیرا از شهری به شهری دیگر می‌روم؛ اما سعی می‌کنم در اولین فرصت به دیدن شما عزیزانم بیایم. در ضمن تو می‌توانی به سهیل اطمینان کنی. همراه با این نامه یک مبلغ ناقابل به عنوان هدیه برای طارق عزیزم می‌فرستم. امیدوارم او در آینده فردی بزرگ شود تا من به او افتخار کنم. همچنین به او وعده می‌دهم که روزی از روزها نیز او به دای‌اش افتخار خواهد کرد...»

حسن قطان که حالا حامل اطلاعات بسیار مهمی بود، بلافاصله به سوی قاهره پرواز کرد و در ساعت ۹ صبح روز بعد، در کنار عزیز جبالی بود؛ در همان ساختمانی که در میان کشتزارها واقع شده بود. آن‌ها با دقت تمام، سرگرم بررسی اطلاعات شدند. هنگامی که عزیز با حسن قطان روبرو شد، قبل از هر چیز از او پرسید:

- نامه‌ای برای شریفه آوردی؟

هنگامی که حسن نامه را به او داد، عزیز با اشتیاق فراوان آن را گرفت. فوراً آن را باز کرد و با توجه کامل خواند. بعد نفس راحتی کشید و گفت:

- خیلی خوب شد.

سپس حسن، خبر جوان در مورد آسفالت مجدد باندهای بعضی از فرودگاه‌های جنگی اسرائیل و توسعه آن‌ها را به عزیز گفت. همچنین به بعضی از معادلات

ریاضی و نام موادی که جوان آن‌ها را نوشته بود اشاره کرد. در همان شب، تلگراف‌های زیادی از قاهره خارج شد که هر کدام برای مرد یا زنی در کشورهای اروپایی یا آسیایی ارسال شده بود. از میان تمام آن‌ها، تلگرافی هم به کانادا ارسال شد. در این تلگراف‌ها از مأموران مخفی خواسته شده بود تا اطلاعات لازم را در مورد آن ده فرد، به سازمان امنیت ارسال کنند. همچنین مجموعه‌ای از برگزیدگان و دانشمندان فراهم آمد و معلوم شد که این آسفالت‌های جدید برای فرود هواپیماهایی است که از فرانسه خریداری شده است. ضمناً در بعضی از پایتخت‌های اروپایی و به طور طبیعی پاریس، جنب و جوش مبهمی دیده می‌شد که به اطلاعات بسیار خطرناکی منتهی شد و آن وجود یک تیم نظامی اسرائیلی در پاریس بود که مشغول مذاکره برای خرید تعداد قابل توجهی هواپیماهای پیشرفته بودند. این اطلاعات بلافاصله در اختیار هیئت حاکمه قرار داده شد و رئیس جمهور جمال عبدالناصر در یکی از نطق‌های خود از این توافق پرده برداشت و حکومت فرانسه به رغم روابط تیره‌اش با مصر - به دلیل کمک‌های مصر به انقلاب الجزایر -، دچار دستپاچگی شد. اسرائیلی‌ها دیوانه شده بودند که چگونه مسلمانان توانسته‌اند این راز را کشف کنند.

آنچه در این زمان برای عزیزجبال اهمیت داشت، خبر آسفالت فرودگاه‌های جنگی بود که مبین قدرت جوان در راه به دست آوردن اطلاعات سری اسرائیلی‌ها بود. عزیزجبال فهمید که مسافرت جوان به قاهره باید تا یک سال و اندی به تأخیر بیفتد، زیرا لازم بود که رأفت کار بزرگی را شروع کند و در آن مسیر، مسافتی را طی کند تا کارها روی روال بیافتد. همچنین ممکن بود این سفر، اسرائیلی‌ها را به بسیاری از مسائل آگاه کند. از طرف دیگر، دلش می‌خواست تا به هر نحو ممکن به رأفت بفهماند که او روی قولش ایستاده است.

سهیل باتع گاه‌گاهی با لباس رسمی مخصوص شرکت هواپیمایی مصرپیش شریفه می‌رفت و شریفه او را در مورد برادرش سؤال پیچ می‌کرد؛ درحالی‌که تمام جواب‌ها نزد سهیل آماده بود. بالاخره با کوشش سهیل باتع، شریفه نسبت به سلامت برادرش مطمئن شد، مخصوصاً بعد از اینکه شریفه نامه‌ای به رأفت نوشت و به او داد و بعد از یک ماه، درحالی برگشت که نامه‌ای از رأفت به همراه مبلغ کمی به عنوان هدیه برای طارق، آورده بود.

بعد از چهار هفته، تمام بررسی‌ها و تحقیقات دربارهٔ شخصیت‌های ده‌گانه که رأفت آن‌ها را انتخاب کرده بود، کامل شد. همهٔ این گزارش‌ها که از محل‌های متعددی تأمین شده بود، اطلاعات و تحلیل‌های جوان را تأیید و مورد تأکید قرار می‌دادند؛ حتی در بعضی موارد میزان اطلاعات‌شان بسیار کمتر از اطلاعاتی بود که رأفت ارائه کرده بود. حالا آن لحظهٔ سرنوشت‌ساز و درعین حال خطرناک در زندگی رأفت الهجان یا دیوید شارل سمحون فرارسیده بود.

رأفت در مورد ارتباط با بیخور شطریت و ایزاک بن عمیتای به تلاش زیادی نیاز نداشت، زیرا در طی مدت کوتاهی، ارتباط و دوستی او با بیخور شطریت و همسرش، بسیار صمیمانه شد. رأفت تصمیم گرفت که خودش مستقیماً با بیخور حرفی نزند، زیرا دریافته بود که می‌تواند هر اطلاعاتی را از او به دست آورد، بدون اینکه پولی بپردازد! فقط لازم بود که پول مشروب او را که روزبه‌روز هم زیادتر می‌شد، بپردازد.

شرکت او بعد از آنکه موفق شد توریست‌های زیادی را به اسرائیل بکشانند، کاملاً معروف و مشهور شده بود. بعد از چندی، او چند کارمند دیگر هم استخدام کرد و تعدادی اتوبوس هم جهت حمل‌ونقل توریست‌ها خریداری کرد.

هنگامی که بیخور شطریت در شب‌نشینی‌ها به دیدن رأفت می‌رفت، در

۱ فصل بیست و دوم | ۳۴۷

گوشه‌ای با او خلوت می‌کرد و شراب می‌نوشید. رأفت هم بدون اینکه لب به مشروب بزند، تنها به مشارکت با دوست خود تظاهر می‌کرد. مرد یهودی به درجه‌ای از مستی می‌رسید که زبانش باز می‌شد و در همین زمان، هوشیاری جوان به نهایت خود می‌رسید؛ زیرا این موجود دائم‌الخمر، سری‌ترین مسائل امنیتی اسرائیل را برملا می‌کرد. رأفت در یکی از نامه‌های سری خود نوشت: «... بعد از چند جام که بالا کشید، نمی‌توانستم تشخیص بدهم که این مرد تنومند، زنده است یا مرده. تنها نشانه زنده بودن او، نفس کشیدنش بود... نمی‌توانستم بدانم که او خواب است یا بیدار، از روی اراده سخن می‌گوید یا اینکه کلمات، بی‌اراده از دهان او خارج می‌شوند... کافیت یک سؤال از او پرسیم تا او به طور کامل صحبت کند؛ گویی ضبط صوتی است که دکمه آن را فشار داده باشی...».

با اینکه قاهره، صریحاً آغاز ایجاد رابطه با او را تأیید کرده بود، ولی رأفت الهجان کار را فوراً شروع نکرد. او در ابتدا از امور عمومی و کارهایی که به همسرش و مسائل بی‌ارزش ارتباط داشت، می‌پرسید و بعد گپ‌زدن شروع می‌شد. مرد جواب می‌داد و در جواب دادن هیچ‌گونه احتیاطی به خرج نمی‌داد تا اینکه بعد از چند روز به جوان ثابت شد که حرف‌هایش درست است. با گذشت زمان، رأفت توانست در لحظه‌ای مناسب، کار خود را شروع کند. افسر مست و لایعقل نیز، همه رازها را افشا می‌کرد و رأفت هم آن‌ها را به قاهره می‌فرستاد. همراه با پیشرفت کارهای اساسی رأفت، کار شرکت نیز با سرعت و اطمینان پیشرفت می‌کرد و شرکت نه تنها موفق شده بود گروه‌های خارجی را جلب کند، بلکه ترتیب مسافرت گروه‌هایی از اسرائیلی‌ها به اروپا هم داده شد. در میان این گروه‌ها، سه شخصیت مورد نظر هم بودند: سرهنگ دان رابینوویچ، سرهنگ دوم بیخور شطریت و سرگرد ایزاک بن عمیتای. سازمان امنیت مصر نیز بدون اینکه آن‌ها متوجه شوند، از آن‌ها عکس و فیلم می‌گرفت.

در این شرایط، رأفت از کمک‌های دولتی بی‌نیاز شد و توانست شرکت را بدون کمک اداره کند. در این میان، بیخور شطرنج با پول یک شیشه الکل به حرف می‌آمد.

سرگرد ایزاک بن عمیتای، یعنی همان مهندس نیروی هوایی اسرائیل نیز آشکارا پذیرفت که برای رأفت مزدوری کند و اطلاعات سری از قوی‌ترین اسلحه‌های ارتش کشورش را به نیروهای بیگانه بفروشد. در طی چند ماه، بن عمیتای هم با رأفت ارتباط بسیار خوبی پیدا کرده بود؛ نه تنها به خاطر پول‌هایی که گاه‌گاهی از او قرض می‌گرفت، بلکه به خاطر پول‌هایی که جوان سر میز قمار جلوی او می‌گذاشت تا این مرد مایوس و مفلوک را بیشتر جذب کند. علاوه بر این، پای رأفت هم به خانه او باز شد و هر وقت به دیدار آن‌ها می‌رفت، هدایایی نیز برای همسر او می‌برد. با گذشت زمان، پول‌هایی که بن عمیتای از رأفت قرض کرده بود زیاد و زیادتر می‌شد و پرداخت آن برایش سخت شده بود. ضمن آنکه مرد یهودی به پول نیاز داشت، مخصوصاً بعد از اینکه رأفت او را به میهمانی‌های افراد ثروتمند برد و او نیز پول‌های رأفت را مثل یک آدم میلیونر خرج می‌کرد! بالاخره آن روز فرارسید و رأفت به او گفت:

- ایزاک، عزیز من! امروز هم باز از من قرض می‌خواهی؟ می‌دونی چقدر اِزْت طلب دارم؟

سؤال جوان برای او غیرمنتظره و غیرقابل هضم بود. مرد طوری دستپاچه شد که تا چند لحظه زبانش بند آمد، اما رأفت کاملاً صریح حرف می‌زد و پول خود را طلب می‌کرد. مرد یهودی مفلوک گفت:

- دیوید عزیز! می‌دونی که یک روزی پولت رو پس میدم.

- مطمئنم که این کار رو میکنی، ولی می‌دونی که این، پول من نیست، اموال شرکتیه.

- مگر صاحب شرکت، خودت نیستی؟

۱ فصل بیست و دوم ۱ ۳۴۹

- درسته، ولی یادت باشه که اونجا حساب و کتاب داره، مالیات داره. ایزاک بن عمیتای ساکت شد. این شوک او را فلج کرده بود و جوان بدون اینکه حرفی بزند، منتظر پاسخ او ماند تا اینکه ایزاک گفت:

- من الآن این پول رو ندارم.

ایزاک سخت در تنگنا بود و از خجالت آب شده بود، زیرا او نه تنها قادر به پرداخت دیون خود نبود، بلکه قادر به جدا شدن از جوان هم نبود، زیرا هنوز هم به او محتاج بود. عرق می ریخت و از چشمانش التماس می بارید:

- دیوید عزیزم... به توقول دادم که...

جوان به او گفت:

- ولی تو چند بار قول دادی، بدون اینکه بهشون وفا کنی.

- الآن چیکار میتونم بکنم؟

- من فعلاً فقط یک راه میبینم.

- هرچی باشه قبول دارم.

رأفت در کمد را باز کرد. تعدادی برگه از توی کمد درآورد و آنها را جلوی ایزاک گذاشت.

- این برگه‌ها رو امضاء کن، شاید یک کم از شرّ مأمورهای مالیاتی خلاص بشم.

ایزاک، بدون اینکه کلمه‌ای از این برگه‌ها را بخواند و با شوق کسی که بخواهد از تنگنایی وحشت‌آور فرار کند، زیر آن را امضاء کرد و این چنین، مرحله اول جذب مهندس نیروی هوایی اسرائیل، سرگرد ایزاک بن عمیتای با موفقیت پایان یافت.

رأفت همین دام را برای سرهنگ دان رابینوویچ که در آن زمان صاحب پست مهمی بود، پهن کرد و جالب اینکه او و همسر طماعش نیز اسیر قرض‌های رأفت شدند.

۱۳۵۰ نفوذ در موساد |

حالا زمانی بود که رأفت باید مرحله دوم نقشه خود را آغاز می کرد. دان رابینوویچ و ایزاک بن عمیتای، این دو مرد مفلوک طماع و دائم الخمر، باید به زانو در می آمدند. رأفت مصرانه از آنها طلب پول هایش را می کرد، درحالی که آنها نه تنها پولی در بساط نداشتند، بلکه هنوز هم محتاج مقرری های او بودند.

فصلی جدید شروع شده بود؛ فصلی خطرناک و حساس.

[فصل بیست و سوم] **[تنور گرم است]**

هلن سمحون در حالی که به شرح زندگی رأفت گوش می داد، گفت:
- دلم میسوزه... البته نه برای رأفت... برای خودم!

هلن گفت که شوهرش در اسرائیل مرد معروفی بوده و در میان دوستان و
آشنایانش از احترام خاصی برخوردار بود. آن ها او را صادقانه دوست داشتند،
چیزی که به شخصیت جذاب او بازمی گشت. گفت که در اسرائیل به چشم
دیده بود که مردم طماع و سودجو چگونه مگس وار، برگرد رأفت جمع شده
بودند. او گفت وگوی بین شوهرش و یکی از دوستان اسرائیلی اش که اهل
تجارت بود را به یاد می آورد که یکی از شخصیت های نظامی اسرائیل با
شهرتی جهانی، از رأفت گله داشت که چرا دعوت های او را نمی پذیرد و به
شب نشینی های باشکوهش دعوت نمی کند!

هلن سمحون همیشه از این رفتار شوهرش، تعجب می کرد و درست به همین
دلیل با او ازدواج کرد؛ زیرا احساس می کرد که شوهرش از جنس این آدم های

هرزه نیست. هر چه باشد، هلن یک آلمانی بود و به یاد می‌آورد که یهودی‌ها چگونه پس از جنگ جهانی دوم برویرانه‌های کشورش ارباب پیروزی راندند و غرور ملی آن‌ها را خرد کردند. یک روز هلن از شوهرش پرسید:

- چرا از اینها دوری میکنی؟

و رأفت پاسخ او را به شوخی برگزار کرد و گفت:

- توی هر آسمانی باید یک خورشید بدرخشه!

هلن از عزیز پرسید:

- راستی... چرا رأفت از بعضی آدم‌ها دوری می‌کرد؟

- چون نزدیکی با همچنین شخصیت‌هایی، برایش خطرآفرین بود؛ مخصوصاً برای کسی مثل رأفت که چنین مأموریت خطرناکی را به عهده داشت.

عزیز گفت که رأفت در اواخر روزهای عمر خود در اسرائیل به یک شبکه جاسوسی ایده‌آل رسیده بود. او همچنین گفت که کارهایش وسعت بیشتری پیدا کرده و شعبه‌های فراوانی یافته بود و تنها به سیاحت و گردشگری منتهی نمی‌شد و به یکی از قطب‌های اقتصادی معروف تبدیل شده بود؛ به اندازه‌ای که کشورش را از پرداخت پول برای شبکه اصلی جاسوسی - که شعبه‌های آن در تمام اسرائیل گسترش یافته بود -، معاف کرده بود.

هلن سمحون که آثار غم و اندوه را بر چهره عزیز جبالی مشاهده کرد، به سکوت پناه برد، تا اینکه عزیز جبالی گفت:

- حتی کارش به مرحله‌ای رسید که می‌خواست قسمتی از سود شرکتش رو به مصر بفرسته! چون اعتقاد داشت که این کار رو با پول کشورش راه انداخته.

هلن سمحون دیگر نمی‌توانست بیش از این تحمل کند و اشک از چشمانش

جاری شد...

جوان تجارب بسیار تلخی را در همین دوران جوانی پشت سر گذاشته بود؛ و شاید به همین دلیل بود که روانشناسی آدم‌ها را می‌فهمید. خانم «سیرنیا اهارونی» برای او پی در پی نامه می‌نوشت و از او برای ضیافت شام دعوت می‌کرد، اما رأفت سعی می‌کرد بسیار سنجیده عمل کند. اهارونی یک یهودی مصری‌الاصل بود. او علاوه بر فرستادن نامه، تلفن هم می‌زد تا اینکه یک روز به شرکت تلفن کرد و گفت:

- اگر شما رو دعوت کنم، قبول میکنید؟

در حقیقت رأفت برای حضور در چنین مهمانی‌هایی مشتاق بود؛ زیرا در این جلسه‌ها خبرهای زیادی به گوش او می‌رسید. به همین خاطر در پاسخ به او گفت:

- من منتظر دعوت شما نبودم، بلکه منتظر اجازه شما بودم.

خانم اهارونی هم بلافاصله گفت:

- و ما به تو اجازه میدیم آقا!

حالا رأفت خود را آماده می‌کرد تا در این جلسه حضور یابد و با تک‌تک افراد آن رابطه‌ای صمیمانه برقرار کند. خودش را آماده می‌کرد تا به دورترین نقطه این شبکه مهم که شامل دانشمندان، مهندسان، پزشکان، استادان دانشگاه، اقتصاددانان و سیاست‌مداران بود، دست یابد. او دریافت که بهترین وسیله برای تسلط یافتن بر این خانم معروف، شناختن رازهای اوست. تجربه به او آموخته بود که هر انسانی نقطه ضعف یا راز خاصی در زندگی‌اش دارد. ساده نبود که رأفت الهجان اطمینان سیرنیا اهارونی را جلب کند، اما با صبر و شکیبایی زیاد می‌توانست به هدفش برسد.

سیرنیا زن محترمی بود که شیوه مهمان‌نوازی را از دوران کودکی آموخته بود؛

از زمانی که پدرش کارمند یکی از بانک‌های خارجی در اسکندریه بود و در خانه‌اش مجموعه‌ای از دوستان خود را که از سرمایه‌داران و تاجران پنبه، تحصیل کرده‌ها و مدیران مراکز تجاری مهم بود، جمع می‌کرد. سیرنیا می‌دید که پدرش بدون اینکه به حزب یا گروهی وابسته باشد، چگونه از افراد بانفوذ موافق و مخالف دعوت می‌کند. او تنها در فکر مصلحت خود بود. سیرنیا از دوران کودکی دریافت که چگونه ممکن است برپاساختن این شب‌نشینی‌ها، سودهای فراوانی به بار آورد. حالا او با برگزاری شب‌نشینی‌های مجلل در شهر تل‌آویو، خاطرات کودکی‌اش را به یاد می‌آورد.

یک شب، آن زن یهودی در شراب‌خواری افراط کرد و برای جوان اعتراف کرد و گفت:

- من نمی‌خواستم مصر رو ترک کنم و اصلاً توی فکر مهاجرت به اسرائیل هم نبودم. الان هم خیلی پشیمان هستم، چون موج‌های تبلیغاتی من رو به اینجا آورد. وقتی پدرم به فرانسه منتقل شد، طبیعی بود که این موضوع، دوستان ما رو خوشحال کنه؛ دوست‌هایی که سرمایه‌دارها، تاجرهای پنبه و رباخوارهای مشهور بودند. اون‌ها به پدرم می‌گفتند که آرزو دارند ما به پاریس منتقل بشیم تا بتوانند خدمتی انجام بدهند و هزار و یک وعده دیگر! من هم خیال می‌کردم ما برای همیشه به پاریس رفتیم، اما به محض رسیدن به خاک فرانسه متوجه شدم یک کشتی منتظر ماست تا ما رو به فلسطین اشغالی منتقل کنه. اون موقع هنوز اسرائیل تأسیس نشده بود.

سیرنیا اهارونی حس می‌کرد به گروگان گرفته شده و گمراهش کرده‌اند؛ همان‌طور که ده‌ها نفر از دوستان پدرش فریب خورده بودند. او اسکندریه را دوست داشت و احساس می‌کرد در تل‌آویو یک آدم تبعیدی است. او به رأفت گفت که نمی‌تواند زادگاهش را فراموش کند. همچنین اعتراف کرد که به

۱ فصل بیست و سوم ۳۵۵

دلیل مهاجرت، از نامزدش هم دور افتاده است.
در آن لحظات که سیرنیا با دریغ از گذشته و زادگاهش حرف می‌زد، رأفت نیز دلش می‌خواست فریاد بزند:
- آره! من هم یهودی نیستم. من مسلمان هستم. من هم دلم برای مصر تنگ شده و...

اما نمی‌توانست. سیرنیا گفت به رغم اینکه به اسرائیل مهاجرت کرده‌است، ولی نمی‌تواند نامزدش را فراموش کند. بعد از مهاجرت زندگی آن‌ها کاملاً دگرگون شد و سیرنیا تعادلش را از دست داد. پدرش در یکی از بانک‌های اسرائیل، پست مهمی گرفت و با تجربه و معلوماتی که داشت، توانست سودهای زیادی را برای اسرائیل، چه قبل از اعلام موجودیت و چه بعد از آن، به دست بیاورد. سیرنیا بزودی با جریان سیاسی موجود در کشور همراه شد و به هاگانا پیوست. او در آنجا با همسرش آشنا شد و ازدواج کرد.

چندی بعد موجودیت اسرائیل اعلام شد و زندگی، بعد از جنگ حرکت شتابنده‌ای گرفت. هنگامی که جنگ سال ۱۹۵۶ شروع شد، به ارتش اسرائیل پیوست؛ همان‌طور که شوهرش به جبهه سینا رفت. بعد هم معلوم نشد که او در جنگ کشته شده و یا مفقود. سیاستمداران می‌کوشیدند مردم را سرمست از پیروزی‌های دروغین کنند، مخصوصاً وقتی که دسته‌های اسیران مصری را آوردند تا در بازداشتگاه‌ها قرار دهند. در هر حال، همین استفاده از کلمه «پیروزی دروغین»، باعث شد تا رأفت بداند که در ذهن آن زن چه می‌گذرد. سیرنیا مأمور خدمت در اردوگاه زندانیان «عتلیتا» شد که در آن سه دسته از اسرای مصری زندگی می‌کردند. برای دختران، خدمت کردن یا نگهداری دادن و مانند این‌ها در زندان مجاز نبود؛ بلکه آن‌ها باید کارهای دیگری انجام می‌دادند. نزدیک به یک ماه از روز آمدن اسرا گذشته بود و جنگ شدت و حرارت خود را از دست داده بود که چشمش به نامزد مسلمانش، اسماعیل

مذکور، افتاد. سه ستاره روی شانه او به چشم می خورد، اما حالت یک مغلوب را نداشت؛ انگار که در اوج پیروزی است و نه در حال اسارت. سیرنیا خیلی دلش می خواست به نامزد سابقش کمک کند، اما خوب می دانست که مسلمانان مغرورتر از آن هستند که کمکی را قبول کنند. سیرنیا از صحبت دست کشید، نگاهش را به سوی رأفت چرخاند و در حالی که چهره اش اشک آلود بود، گفت:

- ترسیدم و خودم رو معرفی نکردم. گفتم بگذار همون تصویر روزهای پاک کودکی مون رو در ذهن داشته باشه.

رأفت شب های زیادی را در کنار این مجموعه نظامی که در خانه سیرنیا هم دیگر را ملاقات می کردند، گذراند. او تنها مجاز بود که با سرهنگ، دان رابینوویچ و همسرش کلارا، رابطه صمیمانه ایجاد کند. آن ها هم رابطه خود را با رأفت، تا آخرین روزهای زندگی اش حفظ کردند و در تشکیل دو شبکه از مهم ترین شبکه های جاسوسی نقش مهمی داشتند. در این شب نشینی های هفتگی و منظم، اوضاع کشور و سیاست با آزادی کامل و بدون ترس، توسط مهره های شاخص سیاست، بررسی می شد. در خانه سیرنیا، مجموعه ای از دانشمندان نیروی هسته ای و اصلاح زمین در صحرای نقب هم جمع می شدند. طبیعتاً این دانشمندان خویشان دار بودند و می دانستند که رازهای خطرناکی در سینه دارند.

در اینجا، رأفت بدون اینکه چیزی بگوید، گوش می داد؛ مگر اینکه کسی سؤالی مطرح می کرد که پاسخ آن برای همه ساده به نظر می رسید. رأفت، تواضع، فروتنی و شیوه محترمانه ای نسبت به آن ها به کار می برد، درحالی که می دانست این افراد حقوقشان کم است و کفاف زندگی شان را نمی کند، چه رسد به اینکه مثلاً خود و خانواده شان، حتی سالی یک هفته به مسافرتی

۱ فصل بیست و سوم ۱ ۳۵۷

به اروپا بروند. شرکت گردشگری «سمحون تورز» که مالک آن آقای دیوید شارل سمحون بود، این امکان را با تخفیف‌های غیرقابل‌تصور برای آن‌ها ایجاد کرد!

رأفت در این خانه با افراد برگزیده سیاسی، نظامی، اقتصادی و دانشمندان ملاقات می‌کرد. همچنین در همین خانه بود که با آن شخصیت نظامی مشهور ملاقات می‌کرد. سیرنیا در اینجا نقش فعال و مهمی در محکم‌ساختن رابطه دوستی آن‌ها بازی می‌کرد. این فرمانده نظامی در رأفت، دوستی خوش‌مشرّب یافت و رأفت از خوشحالی نزدیک بود بال در بیاورد. هنگامی که یکی از این شخصیت‌های مهم، بدون قرار قبلی به دیدنش آمد و تا پاسی از شب در خانه او ماند و اطلاعات زیادی از روی بی‌مبالاتی و ناآگاهی به او داد، او بلافاصله آن‌ها را به قاهره منتقل کرد. رأفت به صراحت نوشت: «... او نسبت به من اطمینان کامل دارد و نزد من با آزادی و بدون احتیاط حرف می‌زند و بدون احتیاط از دوستان نظامی خود برای من سخن می‌گوید. نظر من درباره این موضوع این است که این شخصیت پوشالی است. در حقیقت او قهرمان نیست، بلکه موظف است که نقش یک قهرمان را بازی کند...» و هنگامی که این نامه به قاهره رسید، در همان روز تلگرافی به یکی از کشورهای اروپایی مخابره شد و از آنجا، در همان شب، تلگرافی به اسرائیل مخابره شد که از میان سطرهای آن، یک هشدار به چشم می‌خورد: «دور شو».

قرض‌های ایزاک بن عمیتای روزبه‌روز افزایش یافت، به‌طوری‌که احتمال پرداخت آن برای او غیرممکن بود. این موضوع برای افسر نیروی هوایی اسرائیل ساده نبود، بلکه خطری بود که حیثیت او و شاید آبرو و کارش را تهدید می‌کرد. رأفت تمام این‌ها را می‌دانست و رعب و ترس او را از امضای

برگه‌ها درک می‌کرد. او می‌دانست که با افزایش مبلغ قرض، افسر روزبه‌روز به خطر نزدیک‌تر می‌شود و این بهترین موقعیت بود تا رأفت ضربه نهایی را بزند. رأفت با خود فکر می‌کرد که اگر به او پیشنهاد همکاری بدهد و او نپذیرد و به نیروی هوایی اطلاع بدهد، باید چه کار کند. آیا انکار کند و یا اینکه در بیست و چهار ساعت، با مساعدت سازمان امنیت مصر، به قاهره فرار کند؟ به هر حال به محض اینکه لحظه مناسب فرارسید، آقای دیوید شارل سمحون اقدام به مطالبه پول‌های خود از این قارباز کرد؛ قاربازی که اعتیادش به قمار باعث شده بود تا خانه و خانواده و همه چیز زندگی‌اش، حتی زن و بچه‌اش را، فراموش کند. ایزاک از رأفت می‌خواست که به او فرصت بیشتری بدهد. کار به مرحله‌ای رسید که رأفت مجبور شد یکی از حرف‌ها و آموزش‌های ندیم هاشم را به یاد آورد: «نگاه کن دیوید... هیچ وقت هیچ اقدام نکن، مگر اینکه موقعیت آماده باشد. تا تنور گرم است، نان را بچسبان.»

و در آن زمان تنور ایزاک گرم بود. به یک باره، دیوید به ایزاک گفت:

- اگه نمیتونی قرضه‌هایت رو بدی و حقوقی که از ارتش میگیری، کفاف تو رو نمیده، پس چرا دنبال کار نمیگردی تا درآمد بیشتر داشته باشی و بتوانی وضعیت زندگیت رو بهتر کنی؟

لحظه سرنوشت‌ساز نزدیک می‌شد. دیروقت بود و کارکنان شرکت همه رفته بودند و در شرکت، جز رأفت و ایزاک کسی نمانده بود. قلب رأفت به شدت می‌تپید. لحظه‌ای فکر کرد که شاید بهتر است پیشنهاد خود را به روز دیگری موکول کند، اما ایزاک در حالتی بود که روزبه‌روز حالش رو به وخامت می‌رفت. ایزاک گفت:

- من آماده‌ام تا هر کاری رو که بگی، انجام بدم.

رأفت خندید و گفت:

۱ فصل بیست و سوم ۳۵۹

- من نیستم دوست من! شرکت من وجود سرگرد ارتش اسرائیل رو تحمل نمیکنه.

افسرنگون بخت گفت:

- چرا به من کمک نمیکنی تا یک کاری پیدا کنم؟
رأفت نگاهی طولانی به او انداخت و ایزاک با ترس فریاد زد:
- هرکاری... هرکاری!...

- سعی میکنم، اما به هر حال من پولم رو میخوام.
ایزاک بن عمیتای بدون اینکه جرئت کند از او درخواست پول کند، ترکش کرد. بعد از آن واقعه، رأفت به سمت سرهنگ دان رابینوویچ رفت.

برخورد رأفت با سرهنگ دان رابینوویچ متفاوت بود. جوان می دانست که چه وقت دان رابینوویچ می آید تا از او پول درخواست کند و چگونه از دست همسرش گلایه خواهد کرد؛ زیرا او همسری حریص و ولخرج داشت و ارتباط این خانواده با مجموعه ای از ثروتمندان، زن را وادار می کرد تا برای خرید لباس و آرایش خود پول زیادی درخواست کند؛ پولی که پرداخت آن از عهده دان برغی آمد. کلارا می دانست که دیوید منبع تأمین پول شوهرش است، به همین دلیل کوشیده بود تا رأفت را اغوا کند، اما رأفت با ایمانی قوی، فقط به هدف خود می اندیشید. سرانجام نیز به سراغ سرهنگ رفت و گفت:

- دان عزیز! کارها سخت شده و قرض های شما هم روز به روز داره بیشتر میشه.

چهره مرد گرفته شد و رأفت اضافه کرد:

- تو نمیدونی که من چقدر خوشحال میشم بتونم بهت کمک کنم، ولی موضوع...

دان با سرسختی و پررویی بیش از حد حرف او را برید:

- دیوید! من آماده‌ام تا در مقابل تمام قرض‌هایم، سفته امضاء کنم.
- یعنی همه مشکل ما همینه؟
- و دان با چهره‌ای گرفته گفت:
- من مجبورم... تو که می‌دونی مجبورم.
- بد نیست به راه حل‌های دیگه‌ای هم فکر کنی!
- من تلاش خودم رو کردم. تو که می‌دونی، من کار دیگه‌ای بلد نیستم.
- ولی افراد زیادی مثل تو، توی این شهر هست.
- دان مانند کسی که عقب نیشش زده باشد، از جا پرید و فریاد زد:
- لازم نیست حرف‌های «کلارا» رو برای من تکرار کنی...
- رأفت با تمسخر لبخند زد. دان عصبانی ترشد و گفت:
- نظامی‌ها حق ندارن کار دیگه‌ای داشته باشند.
- خب... تو کاری رو انتخاب کن که اونها نفهمن.
- بهت گفتم که من غیر از کار خودم، چیزی بلد نیستم. من یک آدم نظامی هستم...
- چه اشکالی داره؟
- سربازها غیر از حقوق خودشون، چیزی نمیگیرن.
- توی همه دنیا وضع سربازها همینطوره، مگه اینکه...
- دان در حالی که بریده‌بریده حرف می‌زد، گفت:
- دیوید! تو باید موضوع رو درک کنی که...
- مرد از ادامه صحبت بازایستاد و رأفت او را زیر نظر داشت، تا اینکه دان در یک لحظه، ناگهان منفجر شد و گفت:
- دیوید! تو می‌دونی که من چقدر کلارا رو دوست دارم؟
- لحظه سرنوشت‌ساز فرارسید. رأفت به او مهلت نداد و گفت:
- نمیخواهی از چیزی که تورو توی تنگنا قرار داده، حرف بزنی؟

۱ فصل بیست و سوم | ۳۶۱

مرد ناراحت و اندوهگین گفت:

- من شکاک نیستم، ولی موضوع...

و لحظاتی به سکوت پناه برد.

- تو اون جوانی که...

و بار دیگر از سخن گفتن باز ماند. بسیار خشمگین بود. رأفت الهجان بلند شد و گفت:

- کلارا کم سن و ساله و شور و شوق زیادی برای زندگی داره.

مرد جام را از دست رأفت گرفت. درحالی که در مقابل او نشسته بود، به او نگاهی انداخت و گفت:

- نمی دونم اون جوانک پول دارِ مزخرف، چطوری وارد زندگی ما شده!

- فکر بد نکن. اون پولداره و طبیعیه که...

- تو میگی من چیکار کنم؟

رأفت هیچ کلمه‌ای بر زبان نیاورد. می دانست که کم کم دارد به آن لحظه سرنوشت ساز نزدیک می شود. مرد جام خود را خالی کرد و بعد درحالی که جام خود را پر می کرد گفت:

- وقتی با اون ازدواج کردم، تفاوت سنی برایم معنی نداشت، اما بعداً

احساس کردم سن اون خیلی کمه؛ مخصوصاً وقتی که پا به سن گذاشتم.

سرهنگ سکوت کرد؛ سکوتی مرگبار به سنگینی تمام کوه‌ها. دستانش به

شدت می لرزید. چشمان او بر اثر مستی لحظه به لحظه سرخ تر می شد و بعد

با صدایی که به ناله شبیه بود، نالید.

- اولش موضوع رو نادیده گرفتم، ولی هر روزی که میگذشت، افزایش

سن خودم رو بیشتر احساس می کردم تا اینکه یک وقتی واقعاً فکر

می کردم مثل «دراکولا» شده‌ام که دنبال خون‌های جوان می‌گرده!

حالا قهرمان مقوایی صهیونیست‌ها و جلاد فلسطینیان بی گناه، درهم شکسته

- و ویران اشک می ریخت و لحظه به لحظه مست ترمی شد.
- درسته که همه چیز رو می دونم، اما باز هم پول قرض میکنم تا اون رو داشته باشم.
- هر وقت که رأفت می خواست تحت تأثیر قرار نگیرد، به یاد کشتار مسلمانان بی گناه می افتاد. به همین دلیل حس ترحمش نسبت به این سرهنگ مفلوک تبدیل به خشم می شد. رأفت گفت:
- کاری هست که نمیدونم مناسب شما هست یا نه، دان عزیز!
- هر کاری باشه قبول می کنم، فقط امیدوارم کلارا از من جدا نشه.
- رأفت به فکر فرو رفت؛ مثل اینکه دنبال راه حل می گردد. بعد از لحظاتی تظاهر به دودلی و تردید کرد و گفت:
- شنیده ام که یک سازمان سری برای برپایی صلح توی جهان کار میکنه.
- اسمش چیه؟
- درست نمیدونم و با اونها ارتباطی هم ندارم.
- سرهنگ که جا خورده بود، گفت:
- برای کجا کار میکنن؟
- و رأفت در کمال مهارت پاسخ داد:
- ایجاد صلح در مناطق آشوب زده!
- چه جوری؟
- طبعاً به وسیله اطلاعات!
- آثار وحشت بر چهره سرهنگ آشکار شد و لحظه ای بعد گفت:
- چه اطلاعاتی؟
- اطلاعاتی که به اونها توی تحقق مأموریت هاشون کمک کنه.
- حتماً این اطلاعات نظامیه.
- دان نگاه سردی به رأفت انداخت و اضافه کرد:

۱ فصل بیست و سوم | ۳۶۳

- می‌دونی این حرفی که می‌زنی چقدر خطرناکه؟!؟

- طبعاً می‌دانم.

رأفت با رندی ادامه داد:

- اما من می‌خواستم به شما کمک کنم.

- با این کار خطرناک؟!؟

رأفت بلند شد و مثل اینکه همه چیز را نادیده گرفته است، گفت:

- پس کلاً این موضوع رو فراموش کنیم.

سرهنک بدون حرکت در جای خود ایستاده بود؛ مانند درختی که وزش باد می‌خواهد آن را از جا بکند. رأفت می‌دانست که دان نیاز شدیدی به پول دارد و اگر الآن درخواست پول کند، معنی‌اش این است که با پیشنهادش موافقت کرده است. پس از اندکی سکوت، سرهنک گفت:

- نه... نه... این کار خیلی خطرناکه. تو نمی‌دونی چی می‌گی و خبرنداری مجازات این کار...

ناگهان به سکوت پناه برد. نگاه‌های آتشین خود را به رأفت دوخت و بدون درنگ در یک لحظه تصمیم گرفت به طرف در برود؛ مثل اینکه از شبحی ترسناک فرار می‌کند

- به امید دیدار دیوید... به امید دیدار!

آن شب، شب بدی بود. رأفت به رغم احساس اطمینان شدید، دچار اضطراب و نگرانی مبهمی شده بود. راستی چه اتفاقی می‌افتاد اگر سرهنک در مورد او گزارش بدهد؟ آیا مستقیماً به سراغ او می‌آیند یا اینکه او را زیر نظر می‌گیرند تا در دام بیفتد؟ او می‌دانست که دان را بینوویچ نمی‌تواند چیزی را علیه او ثابت کند. همچنین او احتیاط لازم را کرده بود تا اگر سرهنک او را لو داد، آن را به حساب بدهکاری‌هایش بگذارند.

با گذشت شب، اضطراب جوان افزایش یافت و خواب نیز به چشمش راه نیافت. او می‌توانست قبل طلوع آفتاب اسرائیل را ترک کند، ولی نمی‌خواست در اولین گام خود را کنار بکشد. تصمیم گرفت تا طلوع آفتاب انتظار بکشد و حوادث رازهای خود را آشکار کند. تصمیم گرفت که به ایزاک بن عمیتای هجوم ببرد. جوان اضطرابی ناپودکننده را تحمل می‌کرد. در عصر روز سوم، سیرنیا اهارونی به او تلفن زد و گفت:

- این چه کاری بود کردی؟

رأفت دستپاچه گفت:

- کدوم کار؟

- چرا اینقدر دان را بینوویج رو عصبانی و ناراحت کردی؟

قلب جوان به سختی تپید، ولی خودش را کنترل کرد و تظاهر به خندیدن کرد:

- اون از دست من عصبانی شده؟!

- من امشب منتظرتم تا این موضوع رو تموم کنیم.

رأفت الهجان فهمید که مسئله خطرناکی اتفاق افتاده است. معنی جمله آخر او این بود که او نمی‌خواهد پشت گوشی تلفن صحبت کند. گوشی را سر جای خود گذاشت. نقشه فرار او آماده بود. آیا دان موضوع را به سیرنیا گفته بود؟ اگر این کار را انجام داده باشد، معنی اش این است که به حکومت خبر نداده و سیرنیا دومین نفری است که از موضوع باخبر شده. معنی آن هم این است که دامی برای او گسترده شده تا در برابر یک شاهد اعتراف کند! رأفت در دفتر را به روی خود بست. پرده‌ها را کشید و با شتاب صندوقی را که در جایی مخفی کرده بود، باز کرد. پاسپورت خود را در جیب گذاشت. ناگهان زنگ تلفن به صدا درآمد. گوشی را که برداشت، منشی اش، یهودیت، به او خبر داد که ایزاک بن عمیتای می‌خواهد با او ملاقات کند. تصمیم گرفت تیری هم به سمت ایزاک بیندازد؛ اما به محض اینکه ایزاک نشست، از رأفت پرسید:

- از کاری که به من وعده دادی چه خبر، دیوید؟
ورافت گفت:

- نظر تو دربارهٔ یک سازمان سری که برای ایجاد صلح کار میکند، چیه؟

- سازمان سری؟!؟

- دقیقاً همین رو گفتم.

- چی میخوان؟

ورافت با خونسردی گفت:

- اونها به کمک اطلاعاتی نیاز دارند.

ورافت برای ایزاک بن عمیتای موضوع را آشکارا شرح داد و به او گفت که آنها را نمی‌شناسم، ولی افرادی هستند که آنها را می‌شناسند و با آنها ارتباط دارند. او گفت که آنها سخاوتمندانه پول پرداخت می‌کنند و حقوق ماهیانه‌ای معادل حقوق یک سرهنگ نیروی هوایی اسرائیل می‌دهند. ضمناً برای هر خبر، قیمتی خاص وجود دارد. پس علاوه بر حقوق، مزایای جداگانه‌ای نیز برای اطلاعاتی که با ارزش هستند، در نظر گرفته شده است. ایزاک پرسید:

- برای کدام کشور هستن؟

- دقیقاً نمیدونم، اما فکر میکنم تابع یکی از کشورهای اروپای شرقی باشند.

- خطری هم داره؟

- ایزاک... عزیزم! هرکاری یک خطری داره.

- فکر نمیکنی موضوع به فکر نیاز داشته باشه؟

- شاید!

جواب جوان این چنین بود. سپس در حالی که معذرت می‌خواست، بلند شد و گفت:

- یک قرار ملاقات مهم توی خانهٔ سیرنیا اهارونی دارم.

ایزاک بلند شد، اما مردد ایستاد و ورافت فوراً فهمید که باز هم پول می‌خواهد.

بلافاصله منشی اش را صدا زد. برای رأفت سخت نبود که از دست این قمارباز
لجوج خلاص شود.
رأفت دوست داشت قبل از اینکه به خانه سیرنیا برود و با سرنوشت خود
روبرو شود، با خود خلوت کند. قبل از ورود به خانه سیرنیا، پاسپورتش را در
جیبش گذاشت، اما به محض اینکه وارد خانه شد، با مسئله‌ای غافلگیرکننده
و سرنوشت‌ساز مواجه شد که انتظارش را نداشت؛ مسئله‌ای که برای چند
شب، خواب را از او گرفت.

[فصل بیست و چهارم]

[شب غیر منتظره]

دلواپسی جوان لحظه به لحظه بیشتر می‌شد. هنگامی که وارد خانه سیریا شد، اولین مسئله غیرمنتظره این بود که تعدادی از دوستان دان رابینوویچ و همسر جوان او را دید. همچنین در آنجا یکی از اعضای کنیسه اسرائیل و یک دانشمند اتم‌شناس روسی‌الاصل را هم دید. هنگامی که سیریا از رأفت خواست برای از بین بردن دلگیری و ناراحتی‌ای که میان او و دان به وجود آمده باهم روبرو شوند، تصور کرد که جلسه تنها بین او و دان خلاصه می‌شود. آرامش مبهمی او را فراگرفت. با مهربانی و گرمی با همه دست داد، اما دان با بدخلقی و ناراحتی با او دست داد؛ مثل اینکه می‌خواست خشم خود را به همه اعلام کند.

وقتی که رأفت به جمع آن‌ها پیوست، موضوع مورد بحث بین حاضرین، وحدت مصر و سوریه بود. آن‌ها بعد از رسیدن او هم به بحث و گفت‌وگوی خود ادامه دادند و رأی اکثریت این بود که به هر قیمت باید از این وحدت جلوگیری کرد؛ زیرا اگر این وحدت صورت گیرد، شامل تمام کشورهای عربی

خواهد شد و این تنها برای اسرائیل خطرناک نخواهد بود، بلکه برای تمام منطقه فاجعه‌ای ناگوار تلقی می‌شود. عضو کنیسه اسرائیل نظر خود را در مورد وحدت این‌گونه بیان کرد که این وحدت هرگز ادامه نخواهد یافت و بدون شک در آینده‌ای نزدیک جدایی صورت خواهد گرفت؛ زیرا اسرائیل در منطقه تنها نیست، بلکه کشورهای عرب دیگری هم وجود دارند که برای همان هدف، یعنی جدایی، تلاش می‌کنند.

بعد از چند دقیقه، سیرنیا در گوشه‌ای دور از دیگران، با رأفت مشغول به صحبت شد و گفت:

- توبه کلارا حرفی زدی؟

رأفت کمی مکث کرد و سیرنیا ادامه داد:

- فقط صریح جوابم رو بده!

- با صراحت میگم که حرف توهین‌آمیزی نزدِم.

رأفت مطمئن شد که دان در مورد آنچه بین آن‌ها اتفاق افتاده، با سیرنیا حرفی نزده است. بعد از لحظاتی، سیرنیا به رأفت گفت:

- باید همین امشب این دلخوری رو تموم کنم.

و بعد سرهنگ را که همچنان مشغول صحبت کردن از قدرت ارتش اسرائیل بود، صدا کرد! سیرنیا به محض آمدن سرهنگ، رو به آن‌ها کرد و آهسته گفت:

- امشب تا وقتی که تمام خرده حساب‌هاتون رو با هم تسویه نکردید، از

اینجا بیرون نمی‌روید!

رأفت رو به دان گفت:

- سیرنیا به من ناراحتی؛ آره؟

- درسته.

- برای چی؟

- ملاقات آخرمون رو فراموش کردی، دیوید؟

۱ فصل بیست و چهارم | ۳۶۹

- چطوری میتونم فراموش کنم، اون هم وقتی که تو با اون شکل زننده از دفترم رفتی بیرون!
- دان لحظه‌ای چشم‌های خود را به رأفت دوخت و گفت:
- حتی نمیتونستم یک دقیقه هم تحمل کنم. از طرفی نمیتونستم به کسی بگم برای چی اینقدر عصبانیم.
- رأفت موقعیت را در دست گرفت و گفت:
- برای چی عصبانی بودی؟!
- چهرهٔ مرد درهم فرورفت و درحالی که از میان دندان‌هایش صحبت می‌کرد گفت:
- من از تو پول می‌خواستم و توندادی!
- و این دومین مسئلهٔ غیرمنتظره در آن شب بود؛ چون رأفت فکرنمی‌کرد عامل خشم سرهنگ این موضوع باشد. در آن شب درسی آموخت که هیچ‌وقت آن را فراموش نکرد و آن این بود که دوستی آن‌ها با اسرائیل تنها ظاهراست، ظاهری که در پس آن جاه‌طلبی خود را پنهان کرده‌اند. رأفت اندیشید که این آقا مثلاً قهرمان جنگ است! پس وای به حال افراد عادی! جالب اینکه همین سرهنگ قهرمان، چند دقیقه قبل داشت از قدرت اسرائیل و غرور ملی حرف می‌زد! دان ادامه داد:
- اصلاً نمیتونستم این موضوع زشت رو به کسی بگم، حتی به کلارا. و دیوید رندانه پاسخ داد:
- حتماً یادت نرفته که قبل از اینکه حرفم تموم بشه، از دفتر رفتی بیرون؟
- توقع نداشتم که از قرض دادن به من شونه خالی کنی!
- من هم توقع نداشتم با اون وضعیت از دفتر من بری بیرون.
- دیوید! میدونی توی این سه روز چقدر به پول نیاز داشتم؟
- رأفت حس کرد که این قهرمان مقوایی دارد بی‌تابی می‌کند تا موافقت خود با همکاری را اعلام کند. به همین دلیل او را ترک کرد تا خود با پای خود راه را

طی کند. سرانجام فرصت مناسب فرارسید؛ زمانی که دان رابینوویچ گفت:

- دیوید! من خیلی به توبدهکارم.

- من هم به همین خاطر اون راه حل رو بهت پیشنهاد کردم.

دان درحالی که نگاه خود را به جای دوری دوخته بود، گفت:

- اون موضوع به فکرزیادی نیاز داره.

لبخند جوان بازترشد، ولی حرفی نزد. دان اضافه کرد:

- تازه موضوع به اون سادگی که تو فکر میکنی هم نیست.

- من نگفتم موضوع ساده است.

- تونیت پاکی داری دیوید...

رأفت با شادی گفت:

- راست میگی؟!

- دیوید! تو دوست صمیمی من هستی. همون طوری که برای خودم

احساس خطر میکنم، برای تو هم احساس خطر میکنم.

رأفت خود را بی خیال نشان داد و گفت:

- دان عزیز! ترس برای چی؟ از کی؟

- این سازمانها پشت نیت های پاک خودشون...

- چه جوری؟

- این سازمانها اصلاً برای صلح فعالیت نمیکنن... جاسوسی میکنن.

- آگه اینطوریه، حق داری رد کنی!

سرهنک یک قدم به عقب رفت.

- اول باید از حسن نیت اونها مطمئن شد.

- چطوری میخوای مطمئن بشی؟

- اینکه با یکی از اونها ملاقات کنم.

و این سومین مسئله غیرمنتظره در آن شب عجیب بود. جوان حرف او را برید

۱ فصل بیست و چهارم ۱ ۳۷۱

و گفت:

- من اونها رو نمیشناسم.

دان در کمال استیصال ادامه داد:

- پول خوبی هم میدن؟

این سؤال هم غیرمنتظره بود و رأفت را ناخواسته به خنده انداخت. دان عصبانی شد و گفت:

- برای چی میخندی؟

جوان در حالی که سؤال او را نادیده گرفت، گفت:

- شنیده‌ام که خیلی سخاوتمندانه پول میدن.

- پس هر چه زودتر این ملاقات رو برایم جور کن.

حالا رأفت بر سر یک دوراهی قرار گرفته بود؛ زیرا می‌ترسید سرهنگ نقشه‌ای در سر داشته باشد و در روز ملاقات همه چیز لو برود. رأفت و دان رابینوویچ در حالی که خنده چهره‌هایشان را فرا گرفته بود برگشتند. رأفت قبل از اینکه مرد برای قرض خواستن پیش‌دستی کند گفت:

- احتمالاً باید لبخند زنان بریم پیششون، وگرنه سیرنیا نمیداره امشب از

اینجا بریم بیرون!

لحظه‌ای بعد آن‌ها وارد جمع شدند، در حالی که رأفت با این سؤال روبرو بود که برای جلب همکاری سرهنگ چه باید کرد؟ قبل از اینکه رأفت برود، سیرنیا از او پرسید:

- فردا میخوای چیکار کنی؟

- باید برم رُم؛ بیست و چهار ساعته.

کلارا رابینوویچ فریاد زد:

- راستی؟

بالآخره آن شب عجیب تمام شد و رأفت به سمت خانه بازگشت.

هنگامی که رأفت به آپارتمانش نزدیک شد، تمام وسایل امنیتی او نشان می داد که همه چیز بروفق مراد است. در آنجا غخی نازک به رنگ در بود که دولنگه در را به هم مربوط می ساخت. نخ سرجای خود بود و نشان می داد که در غیاب او، کسی در را باز نکرده است. داخل آپارتمان نیز خاک پاشیده بود، اما هیچ رد پایی روی آن دیده نمی شد. مطمئن شد که کسی وارد خانه هم نشده است. اتاق ها را بررسی کرد تا بیشتر مطمئن شود. خواست لباس های خود را عوض کند که زنگ تلفن به صدا در آمد. ایزاک از آن سوی گوشی حرف می زد. بسیار نگران بود. قمار سنگینی را باخت بود که قدرت پرداخت آن را نداشت، به همین خاطر به رأفت متوسل شده بود. رأفت در جواب گفت:

- من که پول نقد ندارم، از طلبکارها تپرس چک قبول میکنند؟

ایزاک درمانده و بیچاره خبر داد که بله، آن ها چک هم قبول می کنند و به این ترتیب قرار شد که این افسر قمار باز بیاید و از رأفت چک بگیرد. رأفت گوشی را گذاشت و بلافاصله با منشی اش تماس گرفت و گفت:

- فردا حتماً یک بلیت ایتالیا برای من رزرو کن!

حسن القطان، ساکت به تمام حرف های رأفت گوش داد تا اینکه شرح ماجرا را به پایان برد. اخباری که رأفت آورده بود، خوشحال کننده بود، ولی خواسته آقای رابینوویچ شک برانگیز به نظر می آمد. جوان گفت که ایزاک بن عمیتای آماده همکاری است و در صداقت او شکی نیست. حسن به او اعتراض کرد و گفت:

- رأفت! یک کم صبر کن.

- من به چیزی که میگم، اطمینان دارم حسن آقا.

۱ فصل بیست و چهارم ۱ ۳۷۳

- مهم نیست که تو اطمینان داشته باشی، مهم اینه که این موضوع توی قاهره تأیید بشه.

سپس قرار شد در صورت موافقت قاهره، یکی از افراد اروپایی سازمان با دان ملاقات کند.

ظهر روز بعد، حسن القطان با شریف والی، رئیس هیئت خدمات سری، مشغول بحث کردن بود. عزیز جبالی نیز در جمع حضور داشت، زیرا مشتاق شنیدن آخرین خبرها بود. گزارش‌هایی که در مورد سرهنگ دان رابینوویچ از اسرائیل رسیده بود و همچنین تحقیق‌هایی که درباره این شخصیت انجام شده بود، تأکید می‌کرد که این فرمانده پیر، موافقت خود را اعلام کرده است. شریف والی از عزیز پرسید:

- عزیز! در مورد نماینده سازمان که قراره با اون ملاقات کنه، چه نظری داری؟

- من به همکاری با اروپایی‌ها اعتقادی ندارم. بهتره یک افسر مصری با اون ملاقات کنه. نمیدونم چرا، ولی همین الان اسم «سرهنگ دوم جلال شرف‌الدین» به ذهنم رسید!

جلال شرف‌الدین یکی از افسران نیروهای مسلح بود که از یک مادر انگلیسی و پدری مصری متولد شده بود، اما ظاهری کاملاً اروپایی داشت. لهجه او انگلیسی خالص بود. او شخصیتی دوگانه داشت؛ هم مثل شرقی‌ها ساده بود و هم مثل انگلیسی‌ها محافظه‌کار. فقط باید مقداری اطلاعات از ارتش اسرائیل به او گفته می‌شد، بدون اینکه نیازی به ورود به جزئیات باشد. حالا لازم بود که او نقش نماینده یک سازمان بین‌المللی را که برای ایجاد صلح کار می‌کند، بازی کند. حسن القطان گفت:

- اما رأفت این ملاقات رو رد میکنه، چون حاضر نیست خودش رو به کسی که از این دستگاه نیست، معرفی کنه.
- درسته و حق هم داره، اما من برای اون یک چیز غیرمنتظره آماده کردم.
اون موافقت میکنه!
و این را با اطمینان گفت.

رأفت، مسرور و خوشحال به اسرائیل بازگشت. آنچه که بیشتر او را خوشحال کرده بود، عقد قرارداد با یک گروه کوچک ایتالیایی بود؛ زیرا تحت پوشش آن توانسته بود به ایتالیا برود، بی آنکه سوءظنی ایجاد کند.
ایزاک بن عمیتای چندبار از رأفت دربارهٔ شغلی که به او وعده داده بود، پرسید، اما رأفت او را از صحبت زیاد در مورد این موضوع بر حذر داشته بود. همچنین به او فهمانده بود که سازمان، سری است و دارای شعبه‌های فراوانی در تمام جهان است. همچنین در اسرائیل شعبه دارد و دارای مزدورانی است که صحبت در این مورد برای آن‌ها خوشایند نیست! ایزاک به او اطمینان داد که سری بودن موضوع را می‌فهمد و در حال عذرخواهی گفت:
- سازمان همکاری با من رو قبول کرده یا نه؟

- هنوز معلوم نیست، اما تو باید از همین الآن لیاقت خودت رو ثابت کنی.
در یکی از بعدازظهرها، رأفت به خانهٔ دان و همسرش رفت و آن‌ها با حرارت و گرمی فوق‌العاده‌ای از او استقبال کردند و اصرار داشتند که شام را در خانه‌شان صرف کند. رأفت هم برای آن‌ها سوغاتی‌های گران‌بهایی آورده بود. در آن شب، فرصت مناسبی برای دان پیش آمد تا دور از همسرش، با رأفت خلوت کند و بپرسد که آیا با دوستانش تماس گرفته است یا نه؟ رأفت سؤال او را نادیده گرفت، به طرف او خم شد و از او پرسید:
- پول لازم داری؟

۱ فصل بیست و چهارم ۱ ۳۷۵

رازهای فرمانده نگون بخت آشکار شد. صورتش سرخ شد و گفت که قرض‌هایش سنگین‌تر شده است. رأفت صدها شیکل اسرائیل در دستش گذاشت.

رأفت پس از شام به خانه رفت. تلگرافی با این مضمون برای او ارسال شده بود: «در آینده نزدیک ملاقات کوچکی خواهید داشت.» معنی کلمه «کوچک» این بود که باید به آتن پرواز کند!

رأفت بی‌خبر از همه، یک روز صبح به سوی آتن پرواز کرد و دو بعد از ظهر همان روز بازگشت. در آنجا با حسن القطان ملاقات کرد و با او درباره نقشه سفر دان رابینوویچ به خارج به توافق رسیدند. نقشه این بود که هرکسی به تنهایی مسافرت کند. دان رابینوویچ به آمستردام هلند برود، در یک هتل مشخص ساکن شود و در آنجا در انتظار ملاقاتی تصادفی در یک زمان مشخص بنشیند. از طرف دیگر، رأفت باید به شهر «بن» آلمان غربی پرواز می‌کرد. سپس با ماشین به شهر «دیسبورگ» که شهری صنعتی و به‌طور کلی از مراکز سیاسی و سری دور است، برود.

هنگامی که رأفت به اسرائیل بازگشت، دو روز منتظر ماند تا اینکه با دان ملاقات کرد. در میان صحبت‌هایشان، ناگهان گفت:

- دوستان جواب‌شون رو فرستادن...

دان نزدیک بود از خوشحالی پرواز کند، سپس فریاد زد:

- چی گفتن؟

- قرار ملاقات گذاشتن؛ هفته آینده توی آمستردام.

هنگامی که رأفت به «بن» رسید، خط مسیر حرکت خود را با دقت می‌شناخت. صبح فردای آن روز ماشینی کرایه کرد و با آن به شهر «دیسبورگ» در غرب آلمان رفت. از شهر «دوسلدورف» گذشت و یک ساعت قبل از موعد مقرر، به

آنجا رسید. راه طولانی بود، آن چنان که جوان را وادار کرد تا به اولین هتلی که رسید، یک اتاق بگیرد. کمی در هتل توقف کرد، دوشی گرفت و دوباره سوار ماشین شد.

قرار ملاقاتش با حسن القطان در ویلایی بود که میان باغچه‌ای از گل و گیاه قرار داشت. هنگامی که به نشانی رسید، همان طوری که عادتش بود، به بررسی مسائل امنیتی پرداخت تا اینکه مطمئن شد امن است. سپس از میان باغچه گذشت و در را زد؛ درست در همان موعد مقرر و بر حسب کد رمزی. وقتی در باز شد، در مقابلش محسن ممتاز را دید! رأفت ماتش برده بود و این ملاقات غیرمنتظره، او را در جای خود میخکوب کرده بود. او حالا و پس از سال‌ها دوری، استادش را می‌دید. با شوق فریاد زد:

- محسن آقا!

محسن خندید و در حالی که او را به داخل آپارتمان می‌برد، گفت:

- من این جوری به تو آموزش دادم؟

بعد دو مرد، برادروار یکدیگر را در آغوش کشیدند. رأفت گفت:

- می‌دونی چقدر دلم برایت تنگ شده بود؟

- همون قدر که دل من برای تو تنگ شده بود... رأفت، کارت عالیه.

رأفت دلش می‌خواست از عواطف درونی خود حرف بزند، اما انگار زبانش بند آمده بود. لحظه‌ای بعد محسن ممتاز گفت:

- رأفت، چی شده؟ چرا به این آقا سلام نمی‌کنی؟

رأفت متوجه حضور حسن القطان شد که با شوخی می‌گفت:

- جایی که آب باشه، تیمم باطله!

در این جلسه رأفت اعلام کرد که به هیچ عنوان حاضر نیست در جلسه دان حضور داشته باشد. کاری از محسن ممتاز ساخته نبود جز اینکه در بحث

۱ فصل بیست و چهارم | ۳۷۷

دخالت نکند. فقط گفت: «رأفت، نترس.»

ناگهان رأفت با یک خبر غیرمنتظره از سوی حسن القطان مواجه شد:

- بعد از یک هفته که اینجا موندی، به اسرائیل برنگردی!

- چه جوری؟

- مثل همه مردم!

- امکان نداره. باید برگردم و آماده بشم که...

نگاهی از سوی محسن، او را از سخن گفتن بازداشت. با دل تنگی گفت:

- آقا محسن... اصل موضوع اینه که...

ولی کلام خود را تمام نکرد؛ زیرا چشمان محسن او را بر حذر می داشت. لبخند زد و در حالی که تسلیم شده بود، گفت:

- چیکار میشه کرد؟ حاضرم...

وقتی رأفت به هتل برگشت با هتل خود در بن تماس گرفت و فهمید که برای عقد قرارداد با یک شرکت فرانسوی باید به پاریس برود. حالا پرسش های زیادی در ذهن او موج می زد.

دو روز بعد از ملاقات با محسن ممتاز، رأفت به آمستردام رفت و در هتل به سرهنگ دان رابینوویچ برخورد کرد. هر دو شوکه شده بودند، به طوری که نمی توانستند شگفتی خود را پنهان کنند.

بعد از چندی برای بررسی اوضاع خیابان های شهر بندری هلند، هتل را ترک کردند تا با آزادی بیشتر در مورد کاری که در پیش داشتند، صحبت کنند. گفت و گو در مورد قرار غروب فردا بود و مردی که نام او جورج بود. دان پرسید که او کیست؟ و رأفت پاسخ داد:

- نمیدونم، چون اونها چیزی در موردش به من نگفتن. احتمالاً اسم واقعی‌ش هم نیست.
فرمانده اسرائیلی درحالی که روی دست دیوید می‌زد، خندید و گفت:
- تازه داری یاد می‌گیری دوست من!
و بعد افزود:

- به هر حال نگران نباش دیوید عزیز! تا فردا منتظر باش. من هدف واقعی اونها رو توی همون چند دقیقه اول ملاقات می‌فهمم.

سرهنگ ابتدا نظری به اسم خیابان انداخت و سپس به طرف ساختمان رفت. بعد از آن نزدیک خانه شماره هفت ایستاد. دو ضربه پشت سرهم و کوتاه به در زد و بعد از آن به تک ضربه. چند ثانیه بعد در باز شد و یک مستخدم اروپایی که به نظر سرهنگ اسرائیلی، بیش از اندازه بلند قد بود در آستانه در ظاهر شد. دان گفت:

- فکر میکنم آقای جورج منتظر من هستند.
- شما، آقای...؟

- دوستی از خاور نزدیک.

به محض اینکه با این جمله خود را معرفی کرد، مرد راه را برای او باز کرده و به داخل خانه دعوت کرد. دان درحالی که وارد خانه می‌شد، فوراً در را بست. این درحالی بود که رأفت و حسن القطان در اتاق روبرویی مراقب او بودند. هنگامی که دان رابینوویچ وارد آن خانه شد، مستخدم که قبل از او قدم می‌زد آمدنش را اعلام کرد: «میهمان رسید سرور من.»

مردی بلند قامت و خوش ترکیب با سبیلی کم پشت و موهای طلایی او را ورنده کرد. مستر جورج، لباسی با پارچه انگلیسی به تن کرده بود. در میان لب‌هایش پیپی بود که بدون وقفه از آن دود بود که بالا می‌رفت. مستر جورج

الفصل بیست و چهارم | ۳۷۹

با مهربانی و حرارت فریاد زد:

- خوش اومدی دوست عزیز، بفرمایید!
- به محض اینکه دان نشست، مستر جورج پرسید:
- چای میخورید؟
- بله، لطفاً.

مستر جورج خیلی جدی گفت:

- به ما گفته شده که میخوای با یکی از ما ملاقات کنی.
- درسته.
- حالا من در مقابل شما هستم.
- در حقیقت میخوام بدونم به چه نوع اطلاعاتی نیاز دارید.
- مرد درحالی که پا روی پا می انداخت و به دان نگاه می کرد، گفت:
- ما برای حفظ صلح جهانی فعالیت میکنیم و طبیعیه که به اطلاعات زیادی احتیاج داریم.
- مثلاً چه اطلاعاتی؟
- در همین موقع زنگ در آپارتمان زده شد و رأفت وارد شد. مستر جورج فریاد زد:
- سلام دیوید، حالت چطوره؟
- خوبم جورج. همه چیز مرتبه؟
- دیوید عزیز، داشتیم از نوع اطلاعات مورد نیازمون صحبت می کردیم.
- میخوام چند تا مثال برایشون بزنم که تو اومدی.
- سپس به دان رو کرد و چنان از اسرار پیچیده نظامی اسرائیل پرده برداشت که دهان سرهنگ رابینوویچ از تعجب باز مانده بود، به طوری که راهی نداشت جز اینکه حرف های او را تأیید کند. مستر جورج در گفت و گوی خود از گروه های جدید، آمادگی نظامی، امکانات، کمبودها و مناطق آموزش آنها صحبت کرد. بعد به سلاح های نیروی هوایی اسرائیل اشاره کرد و به گردان هوایی های

میراث. حتی در مورد گفت وگوهای سری که اخیراً در پاریس انجام شده بود هم صحبت کرد و سرهنگ دان رابینوویچ دستپاچه را وادار کرد که بگوید:

- همه این‌ها درسته آقا!

جورج افزود:

- همونطور که میبینی، اطلاعاتی که ما داریم مخصوص چیزهای عادی نیست، اما در حقیقت این چیزها زیاد به ما ربطی نداره. اون چیزی که برای ما مهمه، اطلاعات راهبردی‌ای هست که به برقراری صلح بین کشورها کمک میکنه.

ناگهان دان رابینوویچ سؤال کرد:

- از مصری‌ها هم اطلاعاتی دارید؟

و جورج بلافاصله پاسخ داد:

- ما توی کشورهای عربی هم دوست‌های زیادی داریم.

- فکر میکنید بتونید شبیح جنگ رو از منطقه دور کنید؟

- میتونیم، البته به اندازه‌ای که برای ما اطلاعات تهیه بشه.

- طبعاً همینطوره.

- و دوست ما، دیوید، رابط بین ما و شما خواهد بود.

- بله آقا. اطمینان داشته باشید که من نهایت تلاش خودم رو میکنم.

نیم‌ساعت گذشته بود. سپس جورج به ساعتش نگاهی انداخت. چند لحظه بعد، دیوید و به دنبال او دان نیز بلند شد و هردو با جورج به گرمی دست دادند.

رأفت از حسن پرسید:

- این مسافرت به فرانسه دیگه چه صیغه‌ایه؟

- قرار نیست توی پاریس بمونی.

الفصل بیست و چهارم | ۳۸۱

- چرا؟

- میری پاریس، از اونجا میری به مونت، از مونت به مادرید و از مادرید پرواز میکنی به مصر.

کلمه مصر مانند انفجار بمب او را لرزاند و برای چند ثانیه وحشت زده اش کرد.
- مصر!

- مگه نمیخواهی شریفه روببینی؟

رأفت در چهره حسن خیره شد. اشک در چشمانش حلقه زد و لبخند مسرت بخشی چهره او را فراگرفت.

تاریخ همدان در زمان سلطنت شاهنشاهی صفویه [فصل بیست و پنجم]

تاریخ همدان در زمان سلطنت شاهنشاهی صفویه [در قاهره]

حالا عزیز جبالی احساس می‌کرد که رأفت به خاطر جانبازی‌ها و تلاشش باید پاداش بگیرد و چه پاداشی بهتر از اینکه او پس از شش سال، خانواده‌اش را ببیند. دومین پاداشی که جبالی برای رأفت در نظر گرفت، استراحت مطلق بود، آن چنان که جوان بتواند چند روز را بدون دغدغه و وحشت به استراحت بپردازد و تمام مسئولیت‌هایش را فراموش کند.

رأفت یک شبکه نمونه جاسوسی را که می‌توانست برای سال‌ها نیاز اطلاعاتی مسلمانان را تأمین کند، به راه انداخته بود؛ شبکه‌ای متشکل از سه شخصیت مهم: اول «بیخور شطریت» می‌خواره، دوم «دان رابینوویچ» آزمند و شراب‌خوار و سوم «ایزاک بن عمیتای» قمارباز. بیخور می‌توانست از امکانات و تجهیزات ارتش اسرائیل خبر کسب کند. دان می‌توانست اطلاعات راهبردی بسیار پیچیده‌ای به رأفت بدهد؛ اطلاعاتی که دیدگاه نظامی اسرائیل را در کوتاه‌مدت و درازمدت به طور جداگانه بیان می‌کرد. ایزاک بن عمیتای هم که طی ماه‌های گذشته، صادقانه برای او خبر می‌آورد؛ خبرهایی داغ از نیروی

هوایی اسرائیل. علاوه بر این، شبکه‌ای از افراد مشخص و صاحبان مقام‌های سیاسی و سندیکایی هم در خانه سیرنیا اهارونی جمع می‌شدند؛ مخصوصاً شنبه شب‌ها. رأفت توانست در طی چندماه، پایه‌های شبکه جاسوسی‌اش را محکم کند. مجموعه اول را بعضی از دانشمندان، استادان دانشگاه‌ها و محققین تشکیل می‌داد. پایه دوم، مجموعه اقتصادی بود که بعضی از سرمایه‌داران را در خود جای می‌داد و پایه سوم، مجموعه‌ای سیاسی بود که بسیار اهمیت داشت و خود سیرنیا اهارونی در آن حضور داشت؛ مجموعه‌ای متشکل از سیاستمداران و مردان حزبی.

شریفه همچنان از دوست کذابی رأفت با نام جعلی «سهیل باتع» که نامه‌های رأفت را می‌آورد، می‌خواست که همه چیز را از برادرش بگوید. او کجاست، چه کار می‌کند، پول‌هایی که برای طارق می‌فرستد را از کجا می‌آورد، چگونه زندگی می‌کند، اصلاً کجا زندگی می‌کند و... او همان‌طور که عادتش بود، مؤدب، خوش‌کلام و با صدایی آهسته حرف می‌زد. البته در بعضی مواقع همچون برادرش سرسخت بود و اگر در راهی قدم می‌نهاد، باید تا پایان مسیر را می‌رفت. او در اوایل کار تظاهر می‌کرد که از حرف‌های سهیل باتع قانع شده است تا اینکه یک بار سهیل، نامه‌ای از رأفت را به او داد و شریفه طبق معمول از احوال برادرش پرسید و سهیل به سؤال‌های او پاسخ‌هایی عادی داد. شریفه ناگهان و به طور غیرمنتظره‌ای به او گفت:

- من از کجا بدونم این حرفهایی که شماها می‌زنید، درسته؟

سهیل که ماتش برده بود، گفت:

- ماها؟

- بله، شماها... شماها!

- متوجه نمیشم!

- خیلی هم خوب میفهمی.

جواب او قاطع بود و سهیل ساکت شد. چند ثانیه‌ای این‌گونه گذشت تا اینکه سهیل گفت:

- خوب، چه کاری میتونم براتون انجام بدم؟

- من رواز حال اون مطمئن کنید!

- من که به شما گفتم...

- این چیزهایی که گفته‌ای، همه‌اش حرفه!

به محض اینکه سهیل باتع با عجله و شتاب شریفه را ترک کرد، با عزیز جبالی تماس گرفت و همه‌ی مآوقع را شرح داد. او نیز بلافاصله با رأفت تماس گرفت و رأفت نیز یک نامه با مضمونی کاملاً خانوادگی برای خواهرش نوشت تا شک و تردید او از بین برود. نامه به شریفه رسید. هیچ شکی نبود که نویسنده آن رأفت است و نه هیچ‌کس دیگر. شریفه پاکت را با سکوت تحویل گرفت و نامه را از آن بیرون کشید. پول‌ها را نادیده گرفت. به محض اینکه از خواندن نامه رأفت فارغ شد، سرخود را بلند کرد. سهیل لبخندی زد و گفت:

- انشاءالله که مطمئن شدید!

ولی شریفه جوابی نداد و نامه را روی میزی که میان او و سهیل بود، گذاشت. سپس به درون اتاق رفت. سهیل احساس ناامیدی کرد. تصمیم گرفت آنچه را که امروز صبح شنیده، به او بگوید. جالب این بود که او به جزم‌ان اطلاعاتی که به او داده می‌شد، چیزی از زندگی رأفت نمی‌دانست. احساس دل‌تنگی و خطر کرد، ولی غیبت شریفه زیاد طول نکشید. به محض اینکه برگشت، کارتن نسبتاً بزرگی که حاوی تمام نامه‌های برادرش و تمام پول‌های فرستاده‌شده توسط او بود را، بدون اینکه کلمه‌ای حرف بزند، روی میز گذاشت. سهیل که از تعجب دهانش باز مانده بود گفت:

- این چیه خانم؟!

- این تمام پول‌هائی که شما همراه با اون داستان‌های ساختگی به من تحویل دادید!
- سهیل شگفت‌زده پاسخ داد:
- واقعاً نمی‌فهمم... یعنی چی؟ من به جز حقیقت چیزی به شما نگفتم.
- او دروغ نمی‌گفت و به راستی چیزی بیش از آنچه گفته بود، از زندگی رأفت نمی‌دانست. شریفه با گلوپی گرفته از بغض گفت:
- من به این پول‌ها نیازی ندارم.
- سهیل سعی کرد حرفی بزند، اما شریفه گفت:
- من فقط رأفت رو می‌خوام!
- اون به زودی می‌آد دیدنتون.
- کجا؟
- توی اولین فرصت.
- کدوم اولین فرصت؟ میدونید چند ساله اون رو ندیدم؟
- من الآن دارم رک و راست با شما حرف می‌زنم تا همه چیز روشن بشه.
- خانم، برادر شما کار دولتی داره؛ اون هم توی سطح بسیار بالا.
- میشه بگی کارش به کدوم مقام عالی‌رتبه مربوطه؟ نکنه با رئیس‌جمهور در ارتباطه؟
- چرا که نه؟
- باشه، پس من شخصاً میرم پیش رئیس‌جمهور!
- موقعیت بسیار سختی بود، ولی سهیل مقاومت می‌کرد تا نقشه‌ای که همان روز صبح به او گفته شده بود را کامل کند.
- با این وضع، من مجبورم حقیقت رو به شما بگم، ولی شما باید به من قول بدید که...
- که چی؟

۱ فصل بیست و پنجم ۱ ۳۸۷

- که این موضوع باید فقط بین من و شما باشه، چون این موضوع، امنیت رأفت رو به خطر میندازه.
- حتماً، اون برادر منه.
- سهیل مثل کسی که می‌خواهد موضوع مهمی را بیان کند، در سر جای خود جابه‌جا شد و ادامه داد:
- بین خانم شریفه... رأفت در ارتباط با انقلاب الجزایر فعالیت میکنه.
- شریفه در حالی که ناآرام شده بود، فریاد کشید:
- چی؟
- یک کم صبر کنید... اون نمي‌جنگه، فقط بعضی کارها رو برای کمک به انقلاب الجزایر انجام میده.
- شریفه از حقانیت انقلاب الجزایر آگاه بود. با این همه فریاد زد:
- پس پول‌ها تون رو بردارید، من اون‌ها رو نمی‌خوام... من برادرم رو نمی‌خوام.
- اون به همین زودی‌ها به دیدن شما می‌آد.
- پس این پول‌ها رو بردارید. وقتی رأفت اومد، خودش اون‌ها رو برای من می‌آره.
- سهیل متعجب و وحشت‌زده، از سخن گفتن دست کشید. شریفه الهجان به مجسمه‌ای مبدل شده و چشمانش ثابت مانده بود. ناگهان بغض سهیل به آرامی ترکید و اشک از چشم‌هایش جاری شد.
- رفتار شریفه، عزیز جبالی را با عجله به تفکر واداشت که جوان را به قاهره احضار کند؛ زیرا هم رأفت تشویق می‌شد و هم خطرات احتمالی شریفه از بین می‌رفت. هنگامی که حسن القطان خبر سفر به قاهره را به رأفت داد، نیم‌ساعت گذشت تا رأفت توانست بر عواطفش مسلط شود. حسن لزومی ندید که به او اعتراض کند. او آنچه در ذهن رأفت می‌گذشت را پیش‌بینی

کرده بود، اما خواست موضوع را برای او ساده جلوه دهد. با مهربانی ضربه‌ای روی دستش زد و گفت:

- نظرت درباره این مژده غیرقابل انتظار چیه؟

رأفت لبخند زد و گفت:

- فقط باید قبل از سفر، یک سری هدیه بخرم.

- وقت نداریم، اون چیزهایی رو که لازم داری، برایم بنویس.

رأفت با حالت تشکر و احترام به او نگاه کرد و حسن اضافه کرد:

- اگر می‌خواهی هدیه‌ها رو از اینجا بخری، از همین جا برایت می‌آریم. فقط

تو مشخصات هر هدیه‌ای رو برامون بنویس. وقتی به مصر رسیدی،

همه‌شون آماده است.

- خب، چطوری باید از تو تشکر کنم جناب حسن؟

- بعد از اون همه کاری که تو برای دین و کشور انجام دادی، این

کمترین کاریه که میتونیم برایت انجام بدیم.

جوان یک لیست بلندبالا از هدایا نوشت که جامه‌دان بزرگی را پرمی‌کرد،

هدایایی برای تمام افراد خانواده؛ کسانی که او را اذیت کردند، طرد کردند و

نپذیرفتند. ولی سهم شریفه و فرزندش بیشتر از بقیه بود.

سرهنگ دان را بینوویچ به اسرائیل برگشت، آن هم بعد از اینکه جوان مبلغ

قابل توجهی به او تقدیم کرد تا هدایایی برای کلارا و دوستانش بخرد. رأفت

درحالی‌که با او خداحافظی می‌کرد، خندید و به او یادآوری کرد که او را هم

فراموش نکند و برای او هم هدیه‌ای بخرد؛ لازم بود که ملاقات‌شان در خارج

پنهان بماند. سپس رأفت به دیدار حسن القطان شتافت تا از او بیاموزد که در

قاهره باید چه رفتاری داشته باشد.

اکنون رأفت فرد آموزش‌دیده و باتجربه‌ای شده بود. او از زمانی که قدم در

۱ فصل بیست و پنجم ۳۸۹

فرودگاه رم گذاشت و منطقه گمرکی را ترک کرد، به دست شویی رفت و برای مدت ده دقیقه ماند و هنگامی که بیرون آمد به نظر می‌رسید که به انسان دیگری تبدیل شده است. ابتدا در دست شویی، پاسپورت اسرائیلی خود را به فردی تحویل داد و از او پاسپورت فرانسوی گرفت. همچنین یک کلاه گیس به سر گذاشت و یک عینک طبی زد که قیافه او را بیشتر به فرانسوی‌ها شبیه می‌کرد. تعجب آور این بود که عکسی که در پاسپورت الصاق شده بود، با ظاهر جدید او تطبیق می‌کرد. در حالی که از دست شویی خارج می‌شد، شکل جدیدی به خود گرفته بود و داشت به طرف دری که به سوی اتوبوس‌های فرودگاه باز می‌شد، می‌رفت تا او را به هواپیمای شرکت هوایی فرانسه که عازم پاریس بود، ببرد. در پاریس یک ماشین در انتظار او بود تا به محض ورود، او را به جنوب فرانسه و شهر «نیس» ببرد. ماشین صبح روز بعد به «نیس» رسید و در آنجا در یک هتل متوسط، اتاقی به نام «دنیل مارتان» رزرو شده بود. در حالی که اسم خود را می‌خواند، لبخند زد، زیرا این همان اسمی بود که او سال‌ها قبل، در روزهای سخت زندگی، آن را دزدیده بود. به نظرش آمد که این اسم از دستگاه امنیت آمده؛ پس لازم بود آن را با دقت درک کند.

سفر از پاریس به «نیس» یک کار حفاظتی بود تا امنیت سفر را بیشتر کند و اینکه بدانند او تحت تعقیب هست یا نه. حسن القطان در حالی که با او وداع می‌کرد، گفت:

- مرخصی تو شروع شده، چه در نیس باشی، چه در قاهره.

ولی رأفت بیش‌تر از بیست و چهار ساعت در نیس باقی نماند و صبح روز بعد به سمت مادرید پرواز کرد. در فرودگاه مادرید بلافاصله ظاهر خود و پاسپورتش را عوض کرد و با ظاهری عادی، یک پاسپورت مصری با نام «فؤاد عزیز فائق» گرفت؛ پاسپورتی که صفحات آن پر بود از مهر کشورهای مختلف که در هر حال هویت او را تأیید می‌کرد. به محض اینکه سوار هواپیمایی که به

سوی قاهره می‌رفت، شد، نفس راحتی کشید. مهماندار باادب و احترام او را به صندلی‌های درجهٔ اول هدایت کرد که به طور تصادفی کاملاً خالی بود. در طول تمام ساعت‌هایی که هواپیما در پرواز بود، رأفت احساس می‌کرد خواب می‌بیند تا اینکه خلبان هواپیما اعلام کرد که دارد دور اهرام دور می‌زند تا مسافری بتواند اهرام را ببیند.

دو روز قبل از این، یعنی زمانی که رأفت در آلمان بود، زنگ تلفن سرهنگ محمد رفیق در قاهره به صدا درآمد. هنگام صبح بود و شخصی که تماس گرفته بود، خود سهیل باتع بود.

- صبح بخیر شریفه خانم...

سلام سهیل، جوابی دریافت نکرد.

- سهیل هستم!

- می‌دونم.

شریفه این را با دل‌تنگی و ناراحتی گفت. سهیل ادامه داد:

- خبر خوبی براتون دارم. رأفت دو روز دیگه می‌آد.

- راست می‌گوید؟

- ولی موضوع به این سادگی‌ها هم نیست. قبلش من حتماً باید شما رو ببینم.

- بفرمائید.

هنگامی که سهیل به خانهٔ سرهنگ محمد رفیق رسید، با شریفهٔ دیگری ملاقات کرد. شریفه‌ای که خوشحالی و شادمانی تمام چهره‌اش را فراگرفته بود.

- همونطوری که قبلاً هم گفتم، رأفت با انقلاب الجزایر همکاری می‌کنه.

۱ فصل بیست و پنجم ۱ ۳۹۱

- شریفه از او خواست به صحبت خود ادامه دهد.
- سفرش در نهایت دقت و سری بودن هست... به همین خاطر، میخوام که شما به جناب سرهنگ بگید که...
- ناگهان شریفه با قاطعیت فریاد زد:
- نه... نه! بهتره خود شما بهش بگید. اگه من به اون بگم، میفهمه که دارم چیزی رو از اون پنهان میکنم و این برای من مشکلات زیادی پیش میاره.
- فکر می کنید اینطوری بهتره؟
- هیچ راه دیگه ای وجود نداره.
- سهیل از جایش برخاست و آماده رفتن شد، اما شریفه از او پرسید:
- رأفت دقیقاً کی میآد؟
- انشاء الله آخر هفته.
- امکان نداره زودتر بیاد؟
- سهیل لبخند زد و گفت:
- باید بدونی که اومدنش به قاهره خیلی سریّه و ممکنه زندگی اش به خطر بیفته؛. البته اگه کسی از این موضوع چیزی بدونه.
- هنگامی که سهیل به طرف در رفت، شریفه صدا زد:
- سهیل آقا!
- سهیل به طرف او برگشت. شریفه گفت:
- واقعاً رأفت میخواد بیاد؟
- سهیل لبخند اطمینان آمیزی زد، ولی جوابی نداد و رفت.

صبح روز بعد، در یکی از پادگان های ارتش مصر در اطراف قاهره، یک تلگراف کاملاً سری به دست فرمانده پادگان رسید، مبنی بر اینکه نماینده

ریاست جمهوری در ساعت دوازده ظهر به پادگان می‌آید تا با جناب سرهنگ محمد رفیق ملاقات کند و لازم است فرمانده پادگان، موقعیت مناسب برای چنین ملاقاتی را ایجاد کند. فرمانده پادگان بسیار خوشحال شد. سرهنگ محمد رفیق سخت شگفت‌زده شده بود. در ساعت دوازده ظهر، اتومبیلی که سرنشین‌اش یک جوان تقریباً سی‌ساله، خوش‌لباس و با ظاهری دیپلماتیک بود، به پادگان رسید. به محض رسیدن اتومبیل، راننده سراغ سرهنگ محمد رفیق را گرفت و به او اجازه ورود داده شد. همه چیز مرتب بود و دفتر فرمانده برای استقبال از مهمان، خالی شد. به محض اینکه سرهنگ محمد رفیق به طرف او آمد، مرد با حرارت و گرمی با او احوال‌پرسی کرد و بعد با هم به دفتر فرمانده وارد شدند. نماینده ریاست جمهوری خود را به سرهنگ رفیق معرفی کرد. سرهنگ رفیق کمی نگران به نظر می‌رسید. نماینده گفت:

- عادل لمعی از ریاست جمهوری!

سرهنگ رفیق بعد از گذشت دو ساعت و درحالی‌که با اضطراب و کلمات نامفهومی تشکر می‌کرد، هنوز نمی‌دانست علت این ملاقات چیست! بالاخره نماینده رئیس‌جمهور حرف آخر را زد:

- من برای صحبت در مورد رأفت الهجان اومده‌ام.

چهره محمد رفیق درهم فرو رفت و به نظر آمد کمی متشنج شده است. هراسان پرسید:

- چی شده؟ حتماً باز هم کاری کرده.

نماینده رئیس‌جمهور با خنده گفت:

- کارهای زیاد!

- مطمئن بودم.

و نماینده رئیس‌جمهور باز هم با خنده ادامه داد:

- کارهای خیلی بزرگ!

۱ فصل بیست و پنجم ۱ ۳۹۳

سرهنک با شگفتی پرسید:

- جناب عالی میفرمایید کارهای بزرگ؟ حتماً اشتباهی رخ داده!

- چه اشتباهی؟

- نمیدونم، شاید یک تشابه اسمی!

- مگه اسم برادر همسر شما رأفت علی سلیمان الهجان نیست؟

- چرا هست... ولی...

نماینده با قاطعیت و متانت حرف او را برید و گفت:

- ما همه چیز رو می‌دونیم، اما چیزی که جناب سرهنک نمیدونن، اینه که رأفت یک آدم دیگه شده.

- یعنی چی؟

و به این ترتیب نماینده رئیس‌جمهور برای جناب سرهنک، یک داستان ساختگی و عجیب تعریف کرد؛ اینکه برادر همسرش سال‌هاست که برای کشورش و امت اسلام، با انقلاب الجزایر همکاری می‌کند. اینکه مأموریت‌هایی که او انجام می‌دهد، برای امنیت انقلاب الجزایر بسیار بااهمیت است. آقای عادل لمعی، نماینده ریاست جمهوری گفت که او شخصاً خواهش رئیس‌جمهوری را ابلاغ می‌کند که... به اینجا که رسید، سرهنک رفیق در حالی که به پا می‌خاست، فریاد زد:

- رئیس‌جمهور؟!

- بله، شخص رئیس‌جمهور جمال عبدالناصر از شما خواهش کردند که موقعیت رو درک کنید، چون رأفت می‌خواهد بعد از این همه غیبت طولانی، خانواده‌اش رو ببینه. این هم حق شماست و هم حق اون. چیزی که از شما می‌خوایم، اینه که موضوع به صورت یک راز باقی بمونه و طبعاً کسی غیر از شما نمیتونه این کار رو برعهده بگیره.

سرهنک رفیق سکوت کرد. نماینده از او پرسید:

- شکی در این موضوع دارید؟
- جناب عالی می‌دونید شخصی که دارید از اون صحبت میکنید...
- جناب سرهنگ! رأفت اصلاً چیز دیگه‌ای شده. پنجشنبه، خودتون ایشون رو میبینید. خودش خانه شما رو انتخاب کرده تا تمام امور زیر نظر شما باشه. اون میخواد همه عزیزانش رو ببینه.
- سرهنگ به نظر می‌آمد هنوز در شک و تردید است. نماینده اضافه کرد:
- به هر حال من به دو علت اومدم تا این خبر رو به شما بدم. علت اول اینکه رسیدن رأفت به صورت غیرمنتظره نباشه؛ مخصوصاً بعد از این مدت طولانی. دوم هم اینکه از شما خواهش کنم شخصاً این کار مهم رو به عهده بگیرید. ضمناً باید این رو هم بدویند که ایشون امروز آدم بااهمیت و مهمی هستن.
- شما مطمئنید که همه چیز رو در مورد اون می‌دونید؟
- عادل لمعی با نگاهی سرد به چهره‌اش خیره شد، اما سرهنگ اضافه کرد:
- مثلاً می‌دونید که اون کلاه بردار و شیاد هست و بارها به زندان افتاده؟
- عادل لمعی باز هم به او لبخند زد و گفت:
- اون ساعت هفت بعد از ظهر وارد مصر میشه.
- و در حقیقت به سرهنگ فهماند که موضوع جدی‌تر از این حرف‌هاست!

بعد از ظهر همان روز، سرهنگ به خانه‌اش برگشت. به نظر می‌رسید هیجان زده است. او می‌دانست اخباری دارد که برای همسرش قابل تصور نیست. سعی کرد گفت‌وگو در مورد این موضوع را به تأخیر بیاورد تا هیجانش برطرف شود. ولی وقت نداشت و باید کار را با همه هماهنگ می‌کرد. به محض اینکه موضوع را به شریفه گفت، او بدون هیچ اعتراضی به سرهنگ گوش داد تا اینکه صحبتش تمام شد. سپس بدون هیچ کلمه‌ای فقط گریه کرد. سرهنگ گفت:

۱ فصل بیست و پنجم ۳۹۵

- باید خوشحال باشی، نه اینکه گریه کنی شریفه!

و ادامه داد:

- چیزی که مایه خوشحالیه، اینه که رأفت یک آدم محترم شده.

شریفه به سکوت خود ادامه داد و به گریه پناه برد. شریفه حالا می دانست که در تمام دفاع هایش از رأفت حق داشته است و شوهرش در شمار نخستین کسانی بود که رأفت را طرد کرده بود.

هواپیما در ساعت دو بعد از ظهر از آسمان ابرآلود، در فرودگاه قاهره فرود آمد. زمستان بود و باد بسیار سردی می وزید. تعداد مسافرین از سی نفر تجاوز نمی کرد. تعداد استقبال کنندگان هم کم بود و به بیش از پنج نفر نمی رسید. عزیز جبالی در بین کارکنان فرودگاه حضور داشت. او به کاری فنی مشغول شده بود، ولی نگاهش را به پلکان هواپیما دوخته بود. از تعداد مسافرین هواپیما اطلاع کافی داشت. همچنین صبح زود تلگرافی از مادرید به او رسید که خبر از سوار شدن رأفت به هواپیما در کمال امنیت، می داد. با این همه، نگرانی او کم نشد. همه مسافرین هواپیما را ترک کرده و مسافت بین ساختمان و هواپیما را پیاده طی کردند. بعد از چندی، رأفت در آستانه در خروجی هواپیما نمایان شد. او بر بالای پلکان ایستاد و به همه اطراف نگاه کرد؛ مثل اینکه با یک نگاه، تمام دنیا را می بلعید. یک بارانی به تن کرده بود و کلاهی بر سر داشت و در دست راستش ساک سیاهی دیده می شد. جوان مسافت هواپیما تا ساختمان فرودگاه را پیاده طی کرد و خود را در میان مسافرین گم کرد. در سالن انتظار پشت میز و در مقابل افسر مسئول گذرنامه ها ایستاد و هنگامی که نوبتش رسید، پاسپورت خود را به افسر داد. افسر نیز آن را به طور عادی ورق زد. سپس در یکی از صفحات آن، مهر فرودگاه قاهره را زد و بعد آن را به او داد. در بیرون ساختمان فرودگاه، استقبال کنندگان، باربرها، راننده های

تاکسی، نمایندگان شرکت‌های گردشگری و هتل‌ها که منتظر مشتری بودند، به چشم می‌خوردند. در این میان یک راننده تاکسی به او نزدیک شد و مانند همه، با صدای آهسته در میان سروصدای استقبال‌کنندگان و مسافران گفت:

- خدا رو شکر، به سلامت رسیدید آقای فؤاد!

این جمله ساده، کلمه رمز بود. بعد از آن، رأفت جامه‌دان خود را به راننده داد تا او را به طرف تاکسی راهنمایی کند. سپس تاکسی با سرعت از فرودگاه دور شد. راننده تاکسی که کسی جز یکی از افسران جوان سازمان امنیت نبود، صمیمانه گفت:

- به کشور خودتون خوش اومدین!

هنگامی که تاکسی حامل رأفت به ویلا رسید، ساعت چهار و ده دقیقه بعد از ظهر را نشان می‌داد. به محض اینکه در مقابل ویلا ایستاد، عمو عبده دربان بلند شد و با ادب و احترام به او خوش آمد گفت:

- خدا رو شکر، سلامت باشی!

در آستانه در داخل ویلا، خانم حسنی، مدیر ویلا، در حالی که لبخند چهره او را پر کرده بود، ظاهر شد. او از پلکان به سوی باغچه پایین آمد و گفت:

- فرزندم، به خانه خودت صفا آوردی، خوش اومدی!

ام حسنی در حالی که می‌خندید، گفت:

- من خاله تو هستم، خاله حسنی. من رویادت نمی‌آد؟

جوان حتی یک بار هم او را در عمر خود ندیده بود، ولی بسیار صادق بود.

- کسی نمیتونه رایحه کشورش رو فراموش کنه، خاله حسنی!

از داخل ویلا، عمو علی آشپز، دوان دوان به استقبالش آمد و پشت سر او نیز مصطفی، مسئول آشپزخانه و طه جنایی بودند. حال و هوای این ویلا رأفت را به یاد مادر مهربانش انداخت و اشک در چشم‌هایش حلقه زد. اولین کسی

۱ فصل بیست و پنجم ۱ ۳۹۷

که صحبت کرد، عمو علی آشپز بود:

- بیخشید جناب... نهار خورده اید؟

- توی هواپیما خوراکی آوردند، اما الآن گرسنه ام.

- ناهار آماده است.

- چی هست؟

- خورشت کدو و خورشت بامیه و برنج و...

عمو عبده، روبه رأفت کرد و گفت:

- چند نفر هستند که میخوان شما رو ببینند، جناب.

رأفت با شگفتی پرسید:

- چند نفر؟!

- یکی از اونها اسمش ندیم هاشم هست و همراه ایشون...

رأفت درحالی که گیج شده بود، حرف او را برید و گفت:

- بذار بیان تو.

به محض اینکه دربان رفت، بقیه نیز در سکوت متفرق شدند. رأفت به سمت

در رفت. ندیم هاشم با قامت بلند و هیکل تنومند درحالی که به او خوش آمد

می گفت، وارد شد.

- ندیم هاشم؟!

ندیم آغوش خود را باز کرد تا جوان را با مهر و محبت در آغوش بگیرد. اشک در

چشمان رأفت حلقه زده بود. پشت سر ندیم، حسن القطان را دید. با صدای

گرفته به او گفت:

- باعث زحمت شما شدم، حسن آقا!

- صفا آوردی رأفت.

و این اولین باری بود که رأفت علی سلیمان الهجان، بعد از وفات پدرش،

مانند کودکان با صدای بلند گریه می کرد.

دو مرد او را به حال خود گذاشتند تا اینکه آرام گرفت. سر سفره غذا، حسن به رأفت که با اشتها غذا می خورد گفت:

- یک کم به فکر خودت هم باش. میخوای با غذایی که شریفه برایت آماده کرده، چیکار کنی؟!

رأفت ذوق زده از خوردن دست کشید و گفت:

- امشب اون رو میبینم

- بله! ساعت هفت.

رأفت بلافاصله از غذا خوردن دست کشید و از عمو علی آشپز عذرخواهی کرد و گفت:

- عمو علی، باید برای شام امشب هم جا داشته باشم!

ساعت شش بعد از ظهر، همه خانواده در خانه سرهنگ محمد رفیق جمع شده بودند. حالا عادل، برادر بزرگ تر رأفت که چند هفته بعد از ازدواجش او را بیرون کرده بود، همچنین سلیم، محمود و همسران و فرزندانشان آمده بودند تا رأفت الهجان را ملاقات کنند. سروصدای بچه ها فضا را پر کرده بود. سرهنگ محمد رفیق در میان جمع ایستاده بود و با لباس شخصی و بدون هدف، به این طرف و آن طرف می رفت. به نظر می آمد که در روز عید به سر می بردند. مردان، زنان و حتی کودکان، بهترین لباس های خود را پوشیده بودند؛ به ویژه بعد از آنکه سری بودن مقام رأفت به همه آن ها گفته شده بود.

در اتاقی دیگر، شریفه لباس های طارق را به تنش می کرد و به او سفارش می کرد، آنطور که لازم است در برابردایی اش، که او را بسیار دوست دارد، رفتار کند. کودک اکنون هفت ساله بود، اما دایی اش را به یاد می آورد؛ زمانی که او را روی زانوی خود می گذاشت و چهره اش را بوسه باران می کرد و شکلات و هدایای دیگری برای او می آورد. کودک همه این ها را به یاد داشت. همچنین آنچه را که از پدرش در مورد زندانی شدن و آوارگی او شنیده بود. او حالا

۱ فصل بیست و پنجم ۱ ۳۹۹

در میان دو نوع رفتار سرگردان بود. کسانی که دایی اش را یک لکه ننگ می دانستند، حالا در کمال افتخار برای دیدن او لحظه شماری می کردند و این برای کودک بسیار شگفت انگیز بود.

میزی وسط سالن، از شیرینی ها و میوه ها پر شده بود. آشپزخانه هم برای این میهمانی خانوادگی، پراز از غذا بود، چون شریفه تا جایی که می توانست، غذاهایی که رأفت دوست داشت، مهیا کرده بود. در سالن، سه برادر از همسر خواهرشان که افسری عالی رتبه بود، در مورد شغل برادرشان، با اصرار سؤال می کردند، اما او جواب درستی نمی داد و آخر سر گفت:

- عادل از من سؤال نکن. من هرچی که می دونستم روبه شما گفتم. ضمناً باز هم بگم که صحبت کردن درباره این موضوع، خارج از خانه و با هر کسی، ممنوعه.

یکی از همسران برادران رأفت گفت:

- خب، بچه ها رو چه جوری ساکت کنیم؟
- بچه ها وقتی میگویند که عمورو دیدیم، مشکلی نیست، اما مهم اینه که صحبت در مورد اینکه اون چکاره است و چیکار میکنه، درست نیست. این از مسائل امنیتی دولت است. می دونید امنیت دولت یعنی چی؟! در همین حال، شریفه که شادی از سرو رویش می بارید وارد سالن شد و گفت:

- کسی چیزی میخوره؟

سلیم گفت:

- شریفه! بذارتا رأفت بیاد و همه با هم بخوریم.

دقیقه ها به کندی می گذشت تا اینکه طارق که روی تراس ایستاده بود، فریاد کشید: «دایی اومد!... دایی اومد!»

همه به سوی تراس رفتند. هرکس از دیگری سبقت می‌گرفت تا رأفت را ببیند. همه روی نرده تراس جمع شده و روی همدیگر افتاده بودند. چشمان آن‌ها با حیرت، منظره‌ای را می‌دید که در محیله هیچ‌کس نمی‌گنجید و کسی حتی در خواب هم آن را نمی‌دید.

در پایین، یک اتومبیل سیاه‌رنگ و فاخر ایستاد و لحظه‌ای بعد راننده پیاده شد و در را برای رأفت باز کرد. رأفت لباسی به غایت زیبا به تن کرده بود. شریفه همه را کنار زد تا برای خود جایی باز کند و بعد با صدای لرزان نالید:

- برادرم... برادرم... بذارید برادرم رو ببینم.

از در سمت چپ اتومبیل هم سهیل باتع پیاده شد و همراه رأفت به راه افتاد. رأفت برای چند ثانیه سر خود را به سمت بالا گرفت و بعد از آن وارد در اصلی ساختمان شد. پله‌ها را با سرعت طی کرد. شریفه هم درحالی که مدام اسم او را تکرار می‌کرد، پله‌ها را به طرف برادرش پیمود. به محض اینکه با یکدیگر روبرو شدند، هر دو گریه تلخی سردادند. همه سرها از بالای پلکان به سوی آن‌ها خم شده بود و این منظره را می‌دیدند و به حال آن‌ها گریه می‌کردند. همسریکی از برادران رأفت نیز که با صدای بلند گریه می‌کرد، به داخل خانه پناه برد. رأفت و شریفه همچنان فارغ از همه چیز، روی پله‌ها نشسته بودند. شریفه به چهره برادر خیره شد و گفت:

- خیلی وقت بود می‌خواستم ببینمت، رأفت جان!

همسر شریفه نیز به آن‌ها پیوست و با مهربانی به همسرش گفت:

- چرا روی پله نشستی؟

شریفه بلند شد. سرهنگ هم دست خود را به سوی رأفت دراز کرد و به او خوش‌آمد گفت:

- خدا رو شکر که سلامتی، رأفت!

همه با سرعت به طرف پایین پلکان آمدند و دور جوان را گرفتند. او خود را در

۱ فصل بیست و پنجم | ۴۰۱

میان آنها را کرد تا او را به طرف بالا ببرند. رأفت در این حال پدر و مادرش را به یاد آورد و نیز آخرین باری که به طوری مخفیانه به این خانه آمده بود. به محض اینکه کمی آرام شدند، شریفه در کنار برادرش نشست و دست‌های او را محکم گرفت؛ گویی می‌ترسید برادرش فرار کند! طارق در مقابل دایی‌اش ساکت ایستاده بود. رأفت او را به سینه خود فشرد و صورت او را بوسه باران کرد. در همین زمان، زنگ در به صدا درآمد. سرهنگ رفیق از جای خود پرید تا ببیند چه کسی در می‌زند. در را باز کرد و شریفه در مقابل خود سهیل را دید. سهیل پس از سلام و احوال‌پرسی گفت:

- بیخشید جناب، وسایل جناب رأفت رسید!

لحظه‌ای بعد، جامه‌دانی بزرگ حاوی سوغاتی‌های رأفت به خانه آورده شد. سرهنگ رفیق گفت:

- بفرمایید.

سهیل در حالی که لبخند می‌زد، معذرت خواست و گفت:

- نه، ممنون. فقط با اجازه شما، یکی از همکارهای ما، پشت در می‌ایسته. سپس به رأفت نگاهی انداخت و اضافه کرد:

- من هم توی ماشین هستم.

بعد از چند لحظه که سهیل رفت و در را پشت سر خود بست، تمام چشم‌ها با تعجب و افتخار به سوی رأفت خیره شد. طارق گفت:

- دایی! درسته که توی زندان بودی؟

ناگهان همه در برابرین سؤال شرمند شدند...

عزیز به هلن گفت، روزهایی که رأفت الهجان در قاهره سپری کرد، از بهترین روزهای زندگی‌اش به حساب می‌آمد، زیرا در خلال این مسافرت، به هر جا که دوست داشت، رفت و خانواده‌اش با حرارت و گرمی غیرقابل‌تصوری از

او پذیرایی کردند. هر چیزی که می‌خواست، آماده می‌شد. در ویلا نیز، خاله حسنی، عمو عبده و مصطفی او را به گرمی در میان گرفته بودند و از او پذیرایی می‌کردند. تنها رفتن به یک مکان در قاهره برای او ممنوع بود و آن رستوران «استانبیلوس» بود...

حالا استانبیلوسِ پسر، رستوران را اداره می‌کرد. جالب اینکه هنوز هم بعد از گذشت این همه سال، کسانی بودند که رفقای قدیمی را به یاد می‌آوردند؛ اینکه چه کسانی به آمریکا، اروپا و اسرائیل رفته‌اند. استانبیلوسِ پسر همیشه در گفت‌وگو با دوستانش، در مورد جوانی به نام لیوی کوهن حرف می‌زد؛ در حالی که بارها از خود پرسیده بود: آن جوان اسرارآمیز کجا رفت؟ سرنوشتش چه شد؟ اکنون در کجاست؟

وداعِ رأفت با خانواده و به ویژه با خواهرش بسیار غم‌انگیز بود. او به خواهرش گفت که سعی می‌کند باز هم برگردد و او را ببیند. ضمناً باز هم برای نامه خواهم نوشت. در لحظهٔ عزیمت، ندیم هاشم و حسن القطان هم بودند و رأفت از هر دوی آن‌ها تشکر کرد. حسن در جوابش گفت:

– من باید از تو تشکر کنم، چون باعث شدی تا من هم بتوانم ده روز توی قاهره باشم!

رأفت الهجان در تمام مراحل خروج از کشور نگران و مضطرب بود. ساختمان فرودگاه را به سوی هواپیما ترک کرد و قبل از اینکه از پلکان هواپیما بالا برود، برگشت و زادگاه خود را با حرص و ولع نگریست؛ شاید به دنبال کسی می‌گشت تا دستی برایش تکان دهد... ولی مغموم از پلکان هواپیما بالا رفت.

آخرین فرودگاهی که رأفت، قبل از پرواز به اسرائیل، در آن توقف کرد، فرودگاه رُم بود. در رم نوع جدیدی از جوهر نامرئی تحویل گرفت که بسیار پیشرفته

۱ فصل بیست و پنجم | ۴۰۳

بود. همچنین در طی بیست و چهار ساعت، ارتباط و تماس‌هایی نیز برای پذیرش توریست برقرار کرد. هنگامی که به تل‌آویو رسید، همه را مشتاق دیدار خود یافت. او هدایایی برای دان رابینوویچ آورده بود که او را بسیار خوشحال کرد. از طرف قاهره نیز مقداری سؤال برای جوان ارسال شد که لازم بود آن‌ها را به دو مزدورش، دان رابینوویچ و ایزاک بن عمیتای بدهد. گرچه شبکه نظامی با حضور آن دو و بیخور شطریت تکمیل می‌شد، اما شطریت جوان از هیچ چیز این شبکه خبر نداشت. فقط کافی بود تا رأفت پول شراب او را تأمین کند، آن وقت بعد از خوردن و مست شدن، خودش شروع به افشای اسرار نظامی اسرائیل می‌کرد! جالب اینکه بعضی وقت‌ها آن قدر اطلاعات او جالب بود که رأفت جلوی روی او قلم به دست می‌گرفت و تک‌تک آن‌ها را می‌نوشت، اما او فارغ از همه چیز فقط شراب می‌نوشید و فردا همه چیز را از یاد می‌برد. در حقیقت بیخور شطریت عضوی از شبکه نظامی بود، ولی از هیچ چیز خبر نداشت؛ اما آن دوتای دیگر، دان رابینوویچ و ایزاک بن عمیتای، آگاهانه عمل می‌کردند و می‌دانستند که اطلاعاتشان مورد بررسی قرار خواهد گرفت. سؤال‌هایی که از قاهره می‌آمد، کم‌اهمیت و ساده بود، ولی رأفت می‌دانست که بدون بحث باید سؤال‌ها را بگیرد و به آن‌ها بدهد. بعد از آن متوجه شد که این پرسش‌ها به وسیله دانشمندان، برای اثبات صداقت و کوشش هریک از آن‌ها طراحی شده است و ایزاک بن عمیتای عملاً ثابت کرد که مورد اطمینان است. تمام جواب‌ها و اطلاعاتی که به جوان می‌داد، صداقت او را اثبات می‌کرد.

در ابتدا دان رابینوویچ با احتیاط عمل می‌کرد و به سؤال‌ها با نهایت دقت و زیرکی جواب می‌داد، اما هنگامی که دریافت خبر خوب پاداش بزرگ دارد، دست از احتیاط کشید.

در حقیقت رأفت با روشی خاص به سه منبع اطلاعاتی خود نفوذ کرده و با

هرکدام، با شیوه‌ای خاص رفتار می‌کرد. گاهی عمداً در جلسات قماربازی به آن‌ها می‌باخت و گاهی به آن‌ها قرض می‌داد تا خسارت خود را بپردازند و به آن‌ها کمک می‌کرد تا به بازی ادامه دهند تا روزبه‌روز در گرداب گرفتارتر شوند و مثلاً برای آن افسر می‌خواره، گران‌ترین شعبه‌ها را تهیه می‌کرد تا روزبه‌روز میزان قرضش بالاتر برود.

خلاصه اینکه رأفت بسیار خوب توانست هرکدام را به دور از دیگری، به زیر سلطه در آورد. می‌دانست باید چه زمانی پول بدهد و چه زمانی ندهد، کی بخشش کند و کی تنگدستی، کجا با احترام برخورد کند و کجا آن‌ها را خوار کند، کی شوخی کند و کی اهانت و استهزا.

این‌گونه بود که به هنگام مراجعتش به اسرائیل، پایه‌های اساسی آن شبکه به طور کلی کامل شده بود. او توانست تبدیل به یک محور برای این مجموعه بشود. رأفت نام اعضای این شبکه، متشکل از دانشمندان، اقتصاددانان، سیاستمداران و روزنامه‌نگاران را با اطلاعات کافی در مورد هر عضو به قاهره ارسال کرد و در قاهره، همه صاحب‌نظران، کیفیت، سرعت و تکنیک کار او را ستایش کردند.

برای مثال، قاهره نیاز داشت که از شرایط اقتصادی اسرائیل و نوسانات شدید پول این کشور کسب خبر کند. رأفت بلافاصله اطلاعات لازم را ارسال می‌کرد؛ چون در جلسه‌هایی شرکت می‌کرد که بازرگانان و اقتصاددانان اسرائیلی در آنجا به راحتی حرف می‌زدند، اما در بعد علمی، کار خطرناک‌تر بود. در سال‌های اولیه دهه شصت به قاهره خبر رسید که اسرائیل بعد از تحقیقاتی طولانی و چندساله، موفق به تولید محدود کلاهی هسته‌ای شده است. در آن روزها این شایعه بالا گرفته بود، به حدی که بعضی اعراب و از میان آن‌ها مصراین موضوع را پذیرفته بودند، بدون اینکه بدانند چه کسانی منبع این شایعه هستند. برای اسرائیل ممکن نبود که در فکر تولید یک

۱ فصل بیست و پنجم | ۴۰۵

بب هسته‌ای عادی و حتی کوچک باشد؛ همان نوعی که بر فراز هیروشیما و ناکازاکی رها شد. چون اگر چنین بمبی بر یکی از کشورهای عربی هم مرز اسرائیل پرتاب می‌شد، مطمئناً خود اسرائیل هم از تشعشعات ناشی از انفجار در امان نبود. پس اسرائیل باید در فکر تولید یک کلاهک هسته‌ای کم‌تأثیر باشد؛ کلاهکی که مثلاً به وسیله هواپیما یا موشک‌های زمین به زمین پرتاب شود. این شایعه‌ای بود که مسلمانان را تحت‌الشعاع قرار داده بود. به همین سبب رأفت در جریان امر قرار گرفت تا در این زمینه کسب اطلاعات کند. رأفت بلافاصله دست به کار شد و پس از کسب اطلاع از افراد بانفوذ در مؤسسه انرژی اتمی اسرائیل، دریافت که این خبر شایعه‌ای بیش نیست. بعد این سؤال پیش آمد که چه کسی این شایعه را پخش کرده است و هدف آن چیست؟

یا مورد دیگر اینکه، در یکی از جشن‌های انقلاب در روز بیست و سه سپتامبر، قرار بود رئیس‌جمهور مصر، جمال عبدالناصر سخنرانی کند. در این روز در آسمان مصر و در نزدیکی سواحل شمالی، تعدادی از هواپیماهای اسرائیل در حین یک مأموریت اکتشافی دیده شدند. در همین حال، هواپیماهای مصری به مقابله برخاستند و هواپیماهای دشمن مجبور به ترک آسمان مصر شدند، اما بعد خلبانان مصری و بعضی از افرادی که در سواحل دریا بودند گفتند که دو فروند از هواپیماهای اسرائیل به هم اصابت کردند و در آب‌ها غرق شدند! در این موضوع نمی‌شد شک و تردید کرد، زیرا ده‌ها نفر سقوط این دو هواپیما را در دریای مدیترانه مشاهده کرده بودند، اما این موضوع برای متخصصین عجیب و غیرممکن می‌نمود. افراد سازمان امنیت عمومی، تحقیقات خود را در منطقه‌ای که حادثه در آن اتفاق افتاده بود، شروع کردند. تمام گزارش‌ها و تحقیق‌ها از افرادی که سقوط هواپیماها را مشاهده کرده بودند، شکی در میان نمی‌گذاشت؛ اما هنگامی که تعدادی از ماهرترین غواصان جهت بررسی

اعماق دریا به کار گرفته شدند، هیچ نشانه‌ای از لاشه هواپیماها در دریا نیافتند! در این جا هم چاره‌ای جز سؤال از رأفت الهجان وجود نداشت و رأفت در طی تنها یک هفته خبر داد که تمام هواپیماهای رژیم صهیونیستی سالم به پایگاه‌های خود بازگشته‌اند، آن هم بدون هیچ تلفاتی و آنچه مردم دیده‌اند، چیزی جز دو باک اضافی بنزین نبوده است. ماجرا از این قرار بود که هواپیماهای اسرائیلی به دو باک بنزین مجهز شده بودند تا در هنگام پرواز بر فراز کشورهای عربی دچار کمبود سوخت نشوند و در آن روز، هنگام جنگ و گریز با هواپیماهای مصری، مخزن سوخت اضافی خود را برای سبک‌تر شدن در آب‌های دریا رها کرده بودند. مسئله به همین سادگی بود.

و یا اینکه شایعه‌ها تأکید می‌کرد که اسرائیل آزمایش‌هایی را بر روی سلاحی انجام می‌دهد که اشعه نامرئی پخش می‌کند که اگر به چشم بخورد، سلول‌های چشم را نابود و چشم را کور می‌کند. خبر بسیار خطرناک بود، مخصوصاً وقتی منبع آن، صحتش را تأیید کرد. همچنین منبع خبر تأکید کرد که با چشم خود آن‌هایی را که با این اشعه غریب زخمی شده‌اند را در بیمارستان‌های اسرائیل دیده است. این مسئله نیز به رأفت واگذار شد و سرانجام او بود که حقیقت را بیان کرد. آشکار شد که در ارتش اسرائیل آزمایش‌هایی روی نوع جدیدی از رادارهای زمینی انجام شده که قادر به کشف افراد و خودروهای کوچک است. این نوع رادار در اطراف خود اشعه‌ای لیزری پخش می‌کرد و گروه خدمه خود را به آسیب‌های چشمی مبتلا می‌کرد.

سرانجام دامنه اطلاعات ارسالی توسط رأفت آن چنان گسترده شد که شک دوستانش را برانگیخت؛ زیرا احتمال می‌دادند این اخبار جهت رد گم کردن به او داده می‌شود. به این ترتیب، رأفت از یک امتحان دیگر سربلند بیرون آمد و قرار شد برای او یک دوره ویژه گذاشته شود. همچنین در همین روزها، اسرائیلی‌ها داروی مرئی‌کننده جوهرهای رمزی را نیز کشف کردند و به این

۱ فصل بیست و پنجم | ۴۰۷

ترتیب، بساط جوهر نامرئی برجیده شد و مسئله استفاده از بی سیم و رمز مورد توجه قرار گرفت. حالا لازم بود که رأفت باز هم آموزش های لازم را ببیند.

در همین روزها، مخترعی به نام خالد، دستگاه بی سیم بسیار مجهزی اختراع کرد؛ دستگاهی که دقیقاً در پاسخ به همین نیاز ساخته شد.

عزیز جبالی در اولین قدم به سراغ خالد رفت و با او به گفت و گو پرداخت و بعد به سفارش او کتابی خرید تا رأفت آن را در کتابخانه اش بگذارد و از طریق آن بتواند رمزهای ارسالی را کشف کند. عزیز جبالی باید کتابی می خرید که در کتابخانه جوان، جلب توجه نکند. به همین دلیل کتاب «روش های بازاریابی» را برگزید. حالا رأفت باید در طی یک هفته، تمام رمزهای مورد نظر را می آموخت! در همین ایام، جوهرهای نامرئی خاصی نیز کشف شد که در آب ظاهر می شد.

از طرف دیگر، رأفت داشت سخت ترین روزهای زندگی اش را سپری می کرد. او در فکری ریزی یک شبکه نظامی و شهری بود و در کنار آن نیز به کارهای شرکتش مشغول بود. اینک شهرت شرکت او رمزهای اسرائیل را در نور دیده بود و در کشورهای مثل یونان، قبرس، ایتالیا، فرانسه، بریتانیا و آمریکا مشهور شده بود. تعداد کارکنان شرکت حالا چند برابر قبل شده بود، اما منشی شرکت، یهودیت مردخایجای را حفظ کرده بود. در یکی از شب ها زنگ تلفن شرکت به صدا درآمد. رأفت گوشی را برداشت. صدای لرزان سیرنیا بود که به زبان عبری حرف می زد:

- دیوید!... امشب کاری داری؟

دیوید می دانست که صحبت کردن به زبان عبری نشانه وجود نگرانی است، به همین خاطر با خونسردی پرسید:

- چی شده، میخوای میهمانی شب رو کنسل کنی؟
- نه، میخوام قبل از اینکه بقیه بیان، خودت رو برسونی.
- مثلاً کی؟
- اگه میتونی، همین الان!

نگرانی مبهمی در تمام طول راه وجود رأفت را فراگرفته بود. در کنار ساحل، توقف کوتاهی کرد. آرزو می‌کرد که ای کاش یک قایق جادویی وجود داشت و او را از دریای مدیترانه به سوی اسکندریه می‌برد. از خود می‌پرسید که تا چه زمانی باید چنین زندگی‌ای داشته باشد و با این نگرانی و اضطراب که شب و روز وجودش را می‌خورد، کنار بیاید؟ آیا دان یا ایزاک در مورد او گزارش داده‌اند و خبرش به سیرنیا رسیده و او می‌خواهد قبل از اینکه او را دستگیر کنند به او خبر دهد؟

دیوید مدتی را با این خیال‌ها در کنار ساحل سپری کرد، اما مجبور بود به خانه سیرنیا برود.

سیرنیا مضطرب پرسید:

- دیوید! چرا دیر کردی؟

- مگه چی شده؟

سیرنیا به عربی گفت:

- امروز یک جاسوس رو که برای مصر جاسوسی می‌کرده، دستگیر کردن!

رأفت دلش فرو ریخت. شک و تردید به سراغش آمد. نمی‌دانست چرا این مسئله به ذهنش خطور کرد که سیرنیا اهارونی برای مصر کار می‌کند. بعد با خونسردی گفت:

- خب...

سیرنیا ادامه داد:

۱ فصل بیست و پنجم | ۴۰۹

- تب دستگیری جاسوس‌های مصری بالا گرفته!

- خب... همین؟! -

دوباره شک و تردید به جان دیوید افتاد و احساس امنیتی که برای چند ماه در او به وجود آمده بود، از دست رفت.

- سیرنیا، میشه یک کم آروم باشی و بگی دقیقاً چه اتفاقی افتاده؟

و سیرنیا شروع به بیان داستانی کرد که چند ساعت قبل از یکی از سیاستمداران شنیده بود. نگرانی و خشم، وجود او را فرا گرفته بود. گفت وگورا از لهجه عربی به فرانسوی تغییر داد، زیرا می‌دانست که جوان آن را به خوبی درک می‌کند.

- دیوید، اون‌ها فهمیده‌ان که شبکه جاسوسی مسلمان‌ها توی اسرائیل

فعالیت میکنه! اطلاعاتی وجود داره که نشون میده به همه شک

کرده‌ان، حتی به وزیرها و مشاورهای نخست‌وزیر. حالا هم برای به

دام انداختن اون‌ها دام پهن کرده‌ان. خدا نکنه که یک نفر دستگیر بشه،

اونوقت همه چیز لومیره!

در همان ایام، مشاور نخست‌وزیر توسط موساد، به جرم جاسوسی برای شوروی دستگیر شد.

در این ملاقات، سیرنیا برای رأفت فاش کرد که اسرائیلی‌ها این‌طور شایعه

کرده‌اند که یک کتاب گمنام در یکی از کتاب‌فروشی‌های تل‌آویو وجود دارد

که در آن به دقیق‌ترین مسائل سیاسی-اقتصادی اسرائیل اشاره شده است

و این دامی برای جاسوسان است تا به هوای دیدن آن کتاب، به دام بیفتند.

رأفت داشت به سیرنیا گوش می‌داد، اما قلبش به سختی می‌تپید. سیرنیا

ادامه داد:

- چند هفته قبل، یک توریست ایتالیایی به اسرائیل آمد به نام «آلبرتو

بالدونی». در روز دوم اقامتش توی تل‌آویو، به اون کتاب‌فروشی رفت

و یک نسخه از همون کتاب رو خواست. به محض گفتن اسم کتاب،

همه چشم‌ها به طرف اون برگشت. به هر حال کتاب را به او دادند و اون بیچاره با اطمینان کامل به هتل برگشت و کتاب رو توی چمدونش گذاشت. بقیه روزها رو هم توی اسرائیل به گردش و تفریح گذروند. با کسی هم تماس نگرفت و کسی هم با اون تماس نگرفت؛ اما بدبخت نمیدونست که تحت مراقبت و اتاقش چندبار با دقت بازرسی شده! درست لحظه سوار شدن به هواپیما، دستگیرش کردند. سیرنیا درحالی که نفس نفس می‌زد، از سخن گفتن بازایستاد. جوان از او پرسید:

- به چیزی هم اعتراف کرده؟
 - فاجعه اینه که اون اصلاً به چیزی اعتراف نمیکنه.
 - خریدن کتاب رو چه جوری توجیه کرده؟
 - گفته که دوست آمریکایی اش که توی رم زندگی میکنه از اون خواسته که این کتاب رو برای اون بخره.
 - در مورد اون دوست آمریکایی چی، تحقیق کرده‌ان؟
 - هیچ اثری از اون، نه در رم و نه در تمام ایتالیا پیدا نشده!
 - خودش چی میگه؟
 - هیچی، روی حرف‌های خودش پافشاری میکنه!
 - شاید واقعاً موضوع همین باشه.
- سیرنیا داستان دیگری را هم تعریف کرد.
- بعد از چند هفته که خبر دستگیری آقای آلبرتو بالدونی را فاش نکردند، مردی به همان کتاب فروشی وارد شد و همان کتاب را خواست. مسئول کتاب فروشی دستپاچه شد، زیرا بعد از دستگیری مرد ایتالیایی، برای چنین درخواستی آماده نبود، اما چاره‌ای جز این نداشت که از او معذرت بخواهد و بگوید که فعلاً این کتاب را در کتاب فروشی ندارد و آن مرد فردا بیاید. مرد قیمت آن

۱ فصل بیست و پنجم ۴۱۱

را پرداخت کرد و فیش آن را گرفت. سپس به کتاب فروش گفت که ممکن است فردا کار داشته باشد و به همین دلیل، فیش را به وسیله دوست خود خواهد فرستاد تا کتاب را به جای او بگیرد. فردای آن روز، آن دوست آمد و موساد در فکر شکار جدید بود؛ اما او یک شهروند اسرائیلی و کارمند اداره بندر بود! فیش را داد و کتاب را گرفت. مزدوران موساد با این خیال که امروز و فردا شبکه را کشف خواهند کرد، او را تحت مراقبت قرار دادند. این شهروند اسرائیلی مدت زیادی زیر نظر بود. در نهایت و هنگامی که او را دستگیر کردند، متوجه شدند همان طور که ادعا می کند، قربانی توطئه یک دریانورد شده است. او گفت که دریانوردی که دوست او بوده، از او خواسته که کتاب را به جای او بگیرد. او هم کتاب را گرفته و به کشتی برده است.

سیرینیا در حالی که نفس نفس می زد، ساکت شد. رأفت هم سکوت کرد، اما افکارش همچون دریایی توفانی، در جوش و خروش بود. سیرینیا گفت:

- فرار این دریانورد، البته اگر دریانوردی در کار باشد، اونها رو دیوانه کرده!

رأفت موضوع را بهتر درک کرد و پرسید:

- حتماً این کارمند توی منطقه «سفاردیم» زندگی میکنه!

- درسته!

- طبیعیه که اونها بخوان همه گناه ها رو به گردن مردم فقیر «سفاردیم» بیندازن!

- حالا اونها اهالی سفاردیم رو تحت مراقبت قرار داده اند تا شاید بتونن اون شبکه رو کشف کنن.

- از همه این ها گذشته، چرا میخواستی اینها رو به من بگی، اون هم تنهایی؟

- همینطوری، فکر کردم شاید برایت جذاب باشه!

مشکل «سفاردیم» و «اشکناز» از مشکلات بسیار حاد جامعه اسرائیل بوده و هست و افراد مطلع، تفرقه میان یهودیان شرق و غرب را در داخل جامعه اسرائیل لمس کرده‌اند. یهودیان غرب تمام پست‌های مهم دولتی را اشغال کرده‌اند و اهالی سفاردیم، تصور می‌کنند که با آن‌ها مانند سیاه‌پوستان آمریکا در قبل از جنگ داخلی رفتار می‌شود. جرم آن‌ها این است که یهودی شرقی به حساب می‌آیند! جالب اینکه آن‌ها بارها متهم شده‌اند که می‌خواهند سرزمین موعود را به کمک بیگانگان ویران کنند و این شکاف بزرگ، هر روز در جامعه اسرائیل عمیق‌تر می‌شود.

رأفت، سیرنیا را آرام کرد، اما خودش اسیر اضطرابی غریب شد، به طوری که شب‌های بسیاری نخوابید و هر لحظه منتظر آمدن مزدوران موساد بود.

[فصل بیست و ششم]

[دنیاپی وسیع و ترسناک]

رأفت بلافاصله با مرکز تماس گرفت و مرکز تأکید کرد که فعلاً تمام فعالیت‌های خود را به حالت تعلیق در بیاورد. به رغم این‌ها، او نمی‌خواست که به دان رابینوویچ یا ایزاک بن عمیتای بگوید که دست از کار بکشند و تحرک و تلاش خود را تعطیل کنند؛ زیرا می‌ترسید که آن‌ها هم دچار اضطراب شوند. هنگامی که ایزاک بن عمیتای بعد از دو روز پیش رأفت آمد و بعضی اخبار را به اطلاع او رساند، از او در مورد آن‌چه که شنیده بود، سؤال کرد، اما ایزاک خندید و گفت:

- همه چیز رو می‌دونم، ولی ما به مصری‌ها چیکار داریم؟

- یعنی توی این موقعیت، موساد بین اون‌ها و ما فرقی می‌ذاره؟

رأفت این را با تأکید گفت، آن‌چنان‌که ترس را در دل ایزاک برانگیخت.

- حق داری، ولی...

رأفت افسوس‌کنان و با حالت اعتراض گفت:

- ایزاک، عزیز من! الآن اون‌ها دارن به همه جا سرک میکشن. اگه نمیدونی،

بدون، به هر فردی که شک کنن، میگیرنش و هیچ کاری هم به مقام و رابطه و موقعیت اجتماعی طرف ندارن.
 - حالا باید چیکار کنیم؟
 - به نظر من، توی چنین شرایطی نباید حرکتی بکنیم؛ چون دنبال دردرس نیستیم.

آنچه با سرهنگ دان رابینوویچ اتفاق افتاد، متفاوت بود. او درحالی که رگ‌های گردنش باد کرده بود، رأفت را خطاب قرار داد و گفت:
 - فکر میکنم باید با صراحت بیشتری با هم صحبت کنیم، دیوید عزیز! رأفت به طرفش خم شد و گفت:
 - منظورت رو متوجه نمیشم. چرا حرفت رو واضح تر نمیگی؟
 دان در جای خود جابه جا شد و گفت:
 - حتماً می‌دونی که موساد دنبال مأمورهای مصری هست!
 - توی اسرائیل کسی وجود نداره که این رو ندونه!
 رأفت متوجه شک سرهنگ شد. بلافاصله بلند شد و برای او شراب آورد و از او تعریف کرد. سرهنگ نیز کم‌کم آرام شد.

یهودیت مردخای، منشی رأفت، تلگرافی را که از پاریس رسیده بود، به اتاقش آورد. تلگراف در مورد سفر چند گروه گردشگری به اسرائیل بود، اما رأفت بلافاصله فهمید که این تلگراف، او را برای یک ملاقات سری به رُم دعوت می‌کند. خیلی عادی با قضیه برخورد کرد. بعد از اینکه تلگراف را خواند، از یهودیت خواست تا یک بلیت هواپیما به مقصد پاریس برایش رزرو کند؛ هواپیمایی که در رُم هم توقف داشته باشد.

۱ فصل بیست و ششم ۱ ۴۱۵

رأفت همراه با حسن القطان، به نوار گفت و گو میان خودش و دان رابینوویچ گوش داد. هردو کلی خندیدند و حسن شیوه او را ستایش کرد. رأفت اضافه کرد:

- اما من روزهای سخت و سیاهی رو توی اسرائیل گذروندم!
- طبیعیه!
- این مرد ایتالیایی واقعاً برای ما کار میکنه؟
- برای تو چه فرقی میکنه؟
- برای من چه فرقی میکنه؟! ... حسن، گوش بده! ...
- حسن حرف او را برید. او فهمیده بود در ذهن رأفت چه می گذرد.
- تو گوش بده رأفت ... بیا موضوع رو به شیوه منطقی حل کنیم!
- هر طور که تو دوست داری ... حل کن!
- روزی که این مأموریت رو قبول کردی، فکر کردی داری میری گردش؟
- جوان در حالی که پاسخ منفی می داد، فریاد زد:
- معلومه که نه.
- تو اون رو با تمام خطرهایش قبول کردی؛ درسته؟
- بله، درسته، اما تو می دونی من تا الآن چطوری توی اسرائیل زندگی کردم؟
- میتونم تصور کنم.
- حالا که میتونی تصور کنی، راه حلش هم پیدا کن.
- راه حلش رو خودت گفتی.
- بعد مانند دو دوست صمیمی در کنار هم نشستند و سخن گفتند. بعد از چند دقیقه، حسن مستقیماً وارد موضوع شد و گفت:
- به همین خاطر، ما برای تو یک چیز خاص میفرستیم
- یک جوهر نامرئی جدید؟

- نه فقط جوهر جدید، که یک چیزی بالاتر از اون.
- مثلاً چی؟
- بذار غیرمنتظره باشه!
- تا کی؟
- روز پونزدهم همین ماه.
- امکان داره زمانش رو عوض کنید؟
- برای چی؟
- چون توی همون روز، یک گروهی از اسرائیل به قبرس میان.
- چه بهتر!
- یعنی چی؟
- یعنی اینکه توهم با اونها بیا.
- مثل اینکه پذیرش آن برایش مشکل باشد، با شک پرسید:
- یعنی ملاقات توی قبرس باشه؟
- آره... و توی همون هتل همیشگی اقامت میکنید؛ هتل خواجه بیمبو...
- رأفت سیگارش را روشن کرد و با حالت تسلیم پرسید:
- و چه کسی رو اونجا میبینم؟
- ندیم هاشم!

ندیم هاشم با اسم جعلی زکی سلیم به قبرس رفت. رأفت هم به او ملحق شد و تحت تعالیم ویژه‌ای قرار گرفت؛ چرا که کار او روزبه‌روز گسترده‌تر و درعین حال پیچیده‌تر می‌شد.

ندیم هاشم در همان هتل اتاق گرفت و شب‌هنگام به سراغ رأفت رفت. گام‌هایش بدون صدا بود؛ مثل اینکه در هوا گام برمی‌داشت. رأفت در اتاقش خوابیده بود. ندیم وارد شد و چندبار صدا زد:

- دیوید! دیوید! ...

اما رأفت در خواب بود و تقلایش نشان می داد که دارد کابوس می بیند. ندیم در کنار او و روی لبه تخت خواب نشست. ناگهان دیوید از خواب برخاست و خواست تا چراغ را روشن کند؛ اما ندیم با دست های قوی خود، مچ دست او را محکم گرفت. رأفت هراسان در میان فضای تاریک و روشن اتاق، چهره ندیم را دید که با مهربانی می گفت:

- رأفت! ... چیزی نیست، فقط خواب دیدی.

- تویی ندیم؟

ندیم کاغذی را در دست او گذاشت و به آرامی در گوش او گفت:

- فردا ساعت هشت، توی این آدرس، منتظر من می مونی.

رأفت با حرص و ولع، ورقه را در مشت خود گرفت.

- و اگه تا ساعت هشت و پنج دقیقه نیومدم، میتونی من رو توی هتل

پلک هورس (اسب سیاه) پیدا کنی. یک اتاق به اسم خودم رزرو کردم.

همونجا باش تا با تو تماس بگیرم.

ندیم با سرعت از اتاق خارج شد و به سوی خالد رفت؛ کسی که قرار بود

رأفت را آموزش دهد. جالب اینجا بود که در ابتدا، خالد حاضر نبود کسی را

آموزش بدهد، اما همین که اسم رأفت را شنید و متوجه شد که او در اسرائیل

زندگی می کند، گفت:

- اون یک قهرمانه. مشتاقم اون رو ببینم.

سپس خودش به قبرس آمد تا این کار مهم را به سرانجام برساند.

رأفت در رأس ساعت مقرر از هتل بیرون آمد. اتومبیلی به او نزدیک شد.

لحظه ای بعد، ندیم در عقب را باز کرد.

- سوار شو!

رأفت سوار ماشینی شد که به مسیر خود ادامه می داد و تاریکی شب را

می شکست . ماشین چندبار مسیرپیچ در پیچ خود را پیمود تا اینکه ندیم رو به راننده کرد و گفت:
- همین جا...

ماشین در منطقه ای کوهستانی متوقف شد. تاریکی همه جا را گرفته بود. رأفت همراه با ندیم هاشم، ماشین را ترک کرد. ماشین به حرکت خود ادامه داد تا جایی که دوباره در تاریکی پنهان شد. ندیم درحالی که جلوتر از رأفت حرکت می کرد، راهش را به طرف راه باریکی که به سوی بالای کوه می رفت کج کرد. چند دقیقه نگذشته بود که وارد ویلا شدند. خالد با افتخار در انتظارشان ایستاده بود و به آن ها خوش آمد گفت. گام اول رأفت به داخل ویلا، در حقیقت اولین گام او به سوی جهانی وسیع و درعین حال خطرناک و پراز حوادث بود؛ حوادثی که هیچ گاه به ذهن رأفت خطور نکرده بود.

ندیم او را به خالد معرفی کرد: «برادر رأفت.»
خالد درحالی که به او خیره شده بود و با دقت نگاهش می کرد، با او دست داد. ندیم لبخندی زد و گفت:

- رأفت! دکتر خالد رو معرفی میکنم!

خالد هم رو به رأفت، گفت:

- خوش اومدید. انشاءالله همکاری خوبی با همدیگه داشته باشیم.

ندیم هم ادامه داد:

- رأفت! امیدواریم جلوی این دانشمند، باعث سربلندی ما بشی!

به این ترتیب، رأفت متوجه شد که خالد، دانشمندی از دانشمندان دستگاه امنیت مصر است و لحظه ای بعد پرسید:

- حتماً این باریک جوهرسری جدید کشف شده.

خالد جواب درستی به او نداد، چون ندیم توصیه کرده بود که فعلاً حرفی از

وسیله جدید که «بی سیم» بود، نزنند.
وقتی شام خوردند، خالد احساس کرد که رأفت حرفی برای گفتن دارد.
لحظه ای بعد که او رفت، رأفت رو به ندیم گفت:
- میخوام زن بگیرم!

او توضیح داد که اسم دختر مورد علاقه اش «حنا» است. یک دختریهودی که از نژادپرستی اسرائیلی ها بیزار است و هم اکنون در آمریکا اقامت دارد.
او گفت که حنا معتقد است ما دشمنان مان را به نژادپرستی متهم می کنیم، درحالی که دولتی نژادپرست برپا کرده ایم.
ندیم هاشم به کوه هایی که چون اشباح به نظر می رسیدند، نگاهی انداخت.
سکوت بین آن ها برقرار شد تا اینکه رأفت گفت:

- اون رو چند روز قبل، توی تل آویودیده ام و شیفته تفکرات ضد نژادپرستی اون شده ام. اون خودش رو توی غم ما شریک می دونه.
ندیم در جای خود جابه جا شد و گفت:
- چیز خاصی بهت گفته؟

- اون هم به من بی علاقه نیست، اما من بهش گفته ام که تصمیم قطعی برای ازدواج رو بعد از این سفر می گیرم.
ندیم صلاح ندید که در آن شب با جوان گفت و گو کند، پس از او خواست که صحبت درباره این موضوع را به بعد از پایان کاری که به خاطر آن جمع شده اند، موکول کنند و این گونه موضوع را پایان داد:
- رأفت! به نظرم باید خودت رو مشغول کنی تا کمتر دچار عواطف بشی!

کار از ساعت هشت صبح روز بعد شروع شد. رأفت تمام تلاشش را کرد تا کار با جوهر نامرئی را به خوبی یاد بگیرد، به طوری که اعجاب و شگفتی آن دانشمند را برانگیخت. بعد از بیست و چهار ساعت، وقتی او در حال اجرای

عملیات پیچیده شیمیایی ترکیب جوهر نامرئی و ظاهر کردن آن بود، خالد در گوش ندیم گفت:

- وقتی عزیز جبالی به من گفت که رأفت الهجان شخصیتی غیرعادی، حرفش رو باور نکردم. اما حالا... واقعاً آدم باهوشیه!

رأفت دوروز بود که در آن ویلا بود. از ندیم خواست تا به او اجازه دهد برای چند ساعت از ویلا بیرون برود و استراحت کند. ندیم که می دانست این لحظه فرامی رسد، برای رام کردنش گفت:

- اگر کسی از گروهی که با تو اوآمده ان، بخوان تو رو بین، چیکار میکنی؟

- مگه آموزش تموم نشده؟

- بی سیم!...

کلمه بی سیم مانند بمبی در میان آن سه نفر منفجر شد. خالد تمام آنچه را که ندیم ساخته بود، نابود کرد. رأفت در جایش خشک شد. او داشت خالد و ندیم را برانداز می کرد. در حالی که حرفش را باور نکرده بود، پرسید:

- بی سیم دیگه چه صیغه ایه؟

ندیم گفت:

- برای امنیت جانی تو!

- نه به قیمت جانم!

ندیم نگاهی سرزنش آلود به رأفت انداخت. رأفت که از نگاه های ندیم فرار می کرد، گفت:

- این کار خیلی خطرناکه.

خالد گفت:

- اما به صلاح توئه، رأفت!

- شما کارشناس بی سیم هستید؟

خالد درحالی که لبخند می زد گفت:

- کمی.

ندیم ناخواسته خندید. رأفت دوباره پرسید:

- ممکنه بی سیم لو بره؟

- ممکنه.

رأفت درحالی که فریاد می زد، به سوی ندیم برگشت و گفت:

- دیدی؟!

خالد ادامه داد:

- البته اگه تو پیام رو بفرستی.

- متوجه نمی شوم!

- فرض کن اینجا، توی قبرس کسی باشه و پیامی که از مصر فرستاده میشه رو، بگیره. هیچ اتفاقی نمی افته، چون این پیام فقط برای قبرس فرستاده نشده، بلکه برای تمام جهان ارسال شده.

- یعنی چطوری؟!

- یعنی اگه کسی از مصر، پیامی برای ما ارسال کنه، هرکسی که توی این جزیره، یا توی هر مکان و کشور دیگه ای زندگی میکنه، میتونه پیام ارسال شده رو بگیره ...

ندیم در گوشه ای آرام و ساکت نشست و اجازه داد تا آن ها با همدیگر صحبت کنند. کم کم موضوع در ذهن رأفت روشن شد. خالد بلند شد و به سمت اتاقش رفت. بعد از چند ثانیه، یک رادیو با موج متوسط آورد. آن را روشن کرد و پیچ آن را با دقت چرخاند. رأفت با دقت او را زیر نظر داشت. وقتی که کار چند دقیقه طول کشید، رأفت پرسید:

- میشه بپرسم داری چیکار میکنی؟

- دارم دنبال پیامی میگردم که داره فرستاده میشه.

- رأفت ناخواسته خندید و گفت:
- از کجا می‌دونی که الان...
- در هرثانیه از شب و روز، پیام‌های زیادی برای همه دنیا ارسال میشه.
- ناگهان صدایی عجیب از رادیو شنیده شد. خالد رو به رأفت گفت:
- دیدی گفتم... شنیدی؟!
- رأفت چیزی جز صدای خش خش امواج نمی‌شنید. بعد صدایی به گوش رسید: تیت، تیت، تیت... رأفت پرسید:
- چیزی می‌گه.. تو می‌فهمی؟
- به کشتیه که قبل از ورود به بندر مقصد، چیزهایی از شرکتش می‌خواد.
- به همین آسونی؟
- کشتی پیام‌های سری نمی‌فرستن و از جدول استفاده نمیکنن...
- خوب فرض کن شما برای من که توی تل‌آویو هستم، پیامی می‌فرستین و...
- هرکسی توی فلسطین، با یه رادیوی قوی میتونه این پیام رو بگیره...
- ولی اینکه این پیام دقیقاً برای چه کسی ارسال شده، معلوم نیست.
- یعنی خطری نداره؟
- خطر وقتی که تو فرستنده باشی، نه گیرنده!
- یعنی من فقط پیام‌ها رو میگیرم... هیچی نمی‌فرستم. چطوری پیام‌ها رو متوجه بشم؟
- به کمک جدولی که فقط دست توئه، نه هیچکس دیگه.
- خالد بلند شد و به اتاقش رفت. سپس با همان کتابی که عزیزجبال از یکی از کتاب‌فروشی‌های قاهره خریده بود برگشت و آن را در برابر جوان تکان داد و گفت:
- کلید، اینجاست!

۱ فصل بیست و ششم ۴۲۳

و به این ترتیب، آموزش رمز از فردا صبح آغاز شد.

روزهای سختی برای رأفت شروع شده بود. یادگیری رمزها برایش سخت بود. زمان به سرعت سپری می‌شد و او هنوز اندر خم یک کوچه بود. تا اینکه فریاد زد:

- بی سیم رو کلاً فراموش کنین.

او آن قدر خسته و عصبی شده بود که دیگر نمی‌توانست ادامه بدهد. ندیم هاشم که در تراس ویلا تنها نشسته بود، بلند شد و به سمتش رفت. او که فشار عصبی رأفت را درک می‌کرد، سعی کرد قانعش کند، اما رأفت باز هم مصرانه فریاد کشید:

- خودتون رو خسته نکنین، من نمیتونم یاد بگیرم.

- رأفت!

- رأفت بی رأفت!

ناگهان ندیم هاشم فریاد زد:

- تو خیال میکنی کی هستی؟

- هرچی هم بگی، من حاضر نیستم دوباره شروع کنم!

- تو خیال میکنی ما غیر از تو کسی رو نداریم.

- برید سراغ همونها!

ندیم هاشم به خالد که در گوشه‌ای نشسته و نفس‌های خود را حبس کرده بود، اشاره کرد و گفت:

- این مرد از اونور دنیا اومده، کار و خونه و خانواده‌اش رو گذاشته تا

امنیت جان تو رو تأمین کنیم، اون وقت تو این بازیها رو در میاری؟

اما رأفت همچنان لجباعت می‌کرد تا اینکه ندیم هاشم حرف آخر را زد:

- یا میشینی پای آموزش، یا همین الان توی همین کوه‌ها دفنت میکنیم!
می‌دونی یعنی چی؟...

ندیم هاشم این را گفت و با عجله ویلا را ترک کرد. او خوب می‌دانست که در این لحظه باید نقش یک پدر را برای رأفت داشته باشد و عصبانیت او نیز از روی همین مصلحت‌اندیشی بود.

به این ترتیب، کار آموزش دوباره شروع شد. آن‌ها آن قدر سرگرم کار بودند که ورود ندیم را احساس نکردند. هنگامی که خالد پایان جلسه را اعلام کرد، با خوشحالی گفت:

- دیدی اونقدرها هم که میگفتی سخت نبود؟
رأفت درحالی که پیروزمندانه دست‌های خود را به هم می‌مالید، گفت:
- اما مغز آدم رو داغون میکنه.
ندیم از آن سوی اتاق گفت:

- ولی وقتی بهش عادت کنی، کار باهاش خیلی ساده میشه.
ندیم به سمت رأفت رفت و او را در آغوش گرفت و لحظه‌ای بعد اشک در چشمان این دو مرد حلقه زد.

هفت روز گذشت. سخت‌ترین چیز در آن روزها این بود که رأفت بسیار تلاش می‌کرد تا ارقام و جدول‌ها را بدون اینکه بنویسد، حفظ کند. با وجود خستگی شدید، آن روزها پر بود از بحث‌های علمی؛ بحث‌هایی که بعضی اوقات چندین ساعت به درازا کشیده می‌شد. حالا از نظر آموزش، رأفت به سطح یک افسر ویژه رسیده بود.

پس از پایان آموزش، رأفت باید یکی از رمزهای ارسالی را کشف می‌کرد. پیام رادیویی فوراً ارسال شد. او قلم را در دست گرفته و آماده نوشتن شد. بعد از نوشتن، بدون اینکه کلمه‌ای حرف بزند، اوراق، قلم و کتاب خود را برداشت

۱ فصل بیست و ششم | ۴۲۵

و به گوشه‌ای از سالن رفت و به حل رمزکلمات سرگرم شد. دقیقه‌ها پشت سرهم به کندی سپری می‌شد. قطره‌های عرق برپیشانی‌اش نشسته بود، اما او اهمیتی نمی‌داد. بالاخره کارش به پایان رسید. نگاهی طولانی به کلمات انداخت. می‌توانست آن‌ها را بخواند، ولی ترجیح داد یک بار دیگر آن‌ها را در یک جمله پیوسته و با معنی بنویسد. بعد از اینکه کار را تمام کرد بلند شد و درحالی که ورقه را در دست گرفته بود به طرف آن‌ها رفت. در مقابل‌شان ایستاد و شروع به خواندن کرد: «از قلب وطن، بهترین درودها را به شما می‌فرستم و برایتان آرزوی توفیق می‌کنم.» بغض راه گلوی خالد را بسته بود. رأفت چندبار پرسید که این پیام را چه کسی فرستاده است، اما خالد هیچ پاسخی نداد.

در آن شب خالد به راحتی خوابید، اما ندیم و رأفت در تراس نشسته بودند و مشغول مرور آخرین آموزش‌ها بودند. در همین شب قرار شد که درباره ازدواج رأفت حرف بزنند، اما رأفت گفت:

– من افکار اون رو دوست داشتم، نه خودش رو!

– آفرین. درستش هم همینه.

به همین سادگی، مشکل تصمیم عجولانه رأفت نیز حل شد. ندیم هاشم به خوبی می‌دانست که این ازدواج همه برنامه‌های آینده آن‌ها را به هم می‌ریخت.

غروب فردا، آقای دیوید شارل سمحون به هتل «بیم بو» بازگشت و مورد استقبال توریست‌های یهودی قرار گرفت. همه از دیدنش خوشحال بودند و او را سؤال پیچ کردند. رأفت هم برای آنکه شکی ایجاد نشود، به گفت‌وگو و شوخی با آن‌ها پرداخت. ناگهان احساس کرد آن‌ها دارند چیزی را از او پنهان می‌کنند. او در این همه سال، یهودیان را به خوبی شناخته بود. به همین دلیل،

بدون اینکه جلب توجه کند، سراغ «صاروخیم» معلم ریاضیات مدرسه شهر «یافا» رفت و کمی با او بگو و بخند کرد و ناگهان پرسید:

- تورو به شیطان قسم! وقتی من نبودم، چه اتفاقی افتاده؟

معلم بیچاره سعی کرد از نگاه‌هایش فرار کند، اما رأفت که می‌دانست او هم شرمنده بدهکاری‌های نپرداخته‌اش است، گفت:

- چرا به دوست، رازی رو که همه می‌دونن از دوستش مخفی میکنه؟

معلم فقیر و بدهکار خودش را در تنگنا دید. چاره‌ای ندید جز اینکه با او از هتل دور شود. آن‌ها از میان خانه‌های چوبی به طرف خیابان عمومی رفتند. «صاروخیم» کلمات مبهم و درهمی می‌گفت که معنی‌اش این بود آن چه که اتفاق افتاده، سهوی بوده است. رأفت که خیلی نگران شده بود، پرسید:

- کدوم اشتباه؟

- حنا بلومبرگ!

- اون اومد توی هتل؟

- دو روز بعد از مسافرت شما! نشانی هتل رو از منشی تون گرفته بود.

نگاه رأفت به مکان دوردستی دوخته شد، زیرا انتظار همه چیز را داشت جز اینکه این دختر، عقل خودش را از دست بدهد و به دنبال او بیاید. رأفت بلافاصله فهمید که او برای گرفتن پاسخ قطعی در مورد ازدواج آمده است، چون رأفت به او گفته بود که بعد از مسافرت به رم تصمیم قطعی را خواهیم گرفت و حالا غیبت «رأفت» برای حنا به منزله انصراف او از ازدواج بود. به همین دلیل، «حنا» پس از یک شب اقامت در هتل، قبرس را به مقصد آمریکا ترک کرد؛ بی آنکه برایش نامه‌ای بنویسد.

آن شب صاروخیم به رأفت گفت که بیشتر توریست‌های یهودی، حنا را مسخره می‌کردند و به شوخی می‌گفتند که شاید دیوید به خانه همسرش رفته

۱ فصل بیست و ششم ۴۲۷

است و قاه قاه می خندیدند. او هم از این برخوردها خیلی ناراحت شده بود. وقتی آن ها به هتل بازگشتند، توریست های اسرائیلی همه مست و لایعقل در طبقه پایین سرگرم باده گساری بودند و رأفت علی رغم اینکه غمگین بود، سعی کرد خودش را شاد نشان بدهد. او فردای آن روز به اسرائیل پرواز کرد.

[فصل بیست و هفتم]

[۱۹۶۷]

هلن سمحون درحالی که رنگ غم چهره اش را گرفته بود و سعی هم نمی کرد که اندوهش را پنهان کند، گفت:

- آقای جبالی، صمیمانه از شما متشکرم که دارید با این دقت، قصه زندگی شوهرم رو برای من میگوید.

عزیز پاسخ داد:

- بعضی وقت ها جزئیاتی رو میگویم که میشه به سرعت از اونها رد شد، ولی میخوام موضوع رو با دقت زیاد براتون شرح بدهم. من خودم رو در برابر روح بزرگ اون قهرمان، مسئول می دونم.

در این هنگام، اشکی در چشم های او حلقه بست. هلن که احساس او را درک می کرد، به آرامی گفت:

- زندگی اون به معنای واقعی کلمه، سخت و دشوار بوده.

- ای کاش سختی های اون به همین جا ختم میشد؛ چون اون حتی توی سال های اخیر هم راحت نبود.

- حتماً منظور شما، جنگ سال ۱۹۶۷ هست.

- دقیقاً!

- بعضی وقت‌ها، از اون ایام برای من حرف میزد، اما من منظور اون را خوب متوجه نمیشدم!

عزیز خواست حرف بزند، اما هلن اضافه کرد:

- اون همیشه از این جنگ به بدی یاد می‌کرد و می‌گفت که ای کاش

اسرائیلی‌ها پیروز این جنگ نمیشدند. من خیلی تعجب میکردم، چون

اون به عنوان مثلاً یک یهودی، معتقد بود که اسم این، پیروزی نیست.

و بعد عزیز جبالی دوباره سخن گفتن را آغاز کرد...

هنگامی که رأفت از مسافرت قبرس بازگشت، خود را ملزم ساخت که فعلاً دور مسئله ازدواج را خط بکشد و یکسره به کارهای مبارزاتی‌اش بپردازد. او خوب درک می‌کرد که ازدواج برابر است با افشای تمام اسرار او؛ از قدیم گفته‌اند که زنان، از تمام اسرار شوهر خود باخبرند. با این همه، گاهی خود را در برابریک دوراهی می‌یافت. ازدواج کردن و سامان یافتن یا ادامه راهی که برای اعتلای دین و آیینش برگزیده بود.

یک شب «سیرنیا» که از موضوع باخبر شده بود، از رأفت پرسید:

- فکر میکنی اون برگرده و این سوء تفاهم مسخره حل بشه؟

رأفت پاسخ داد:

- فکر نمیکنم!

- چرا برایش نامه نمی‌نویسی که بیاد؟

- مایل نیستم این کار رو بکنم.

پاسخ جوان کوتاه و درعین حال مبهم بود. سیرنیا گفت:

- دیوید، چرا تا حالا به ازدواج فکر نکرده‌ای؟

۱ فصل بیست و هفتم ۱ ۴۳۱

و رأفت برای شانه خالی کردن از بار مسئولیت، خندید و گفت:
 - فرد مناسبی سراغ داری؟
 سیرنیا اهارونی خندید و با صدای بلند گفت:
 - دیوید! امروز با توجه به موقعیت اقتصادی و اجتماعی ای که داری،
 خانواده‌های زیادی دوست دارن با تو وصلت کنن.
 اما دیوید قاطعانه گفت:
 - تو خودت می‌دونی که من چقدر مشغله و گرفتاری دارم.
 ناگهان سیرنیا گفت:
 - توی زندگی تو رازی هست که حاضرم برای فهمیدنش، ده‌ها سال از
 عمر خودم رو فدا کنم!

چند روز بعد، نامه‌ای از «حنا» به دست رأفت رسید؛ نامه‌ای که از ایالت
 ماساچوست آمریکا پست شده بود. رأفت بی‌درنگ پاکت نامه را باز کرد و
 خواند:

«آقای دیوید شارل سمحون،

بعد از اهدای سلام!

فکر نمی‌کنم که خانواده‌ام تمایلی به ازدواج من با شما داشته باشند. غیبت شما
 در قبرس به قیمت بسیار سنگینی برای ما تمام شد؛ اما چه بهتر که این اتفاق
 افتاد تا ما همدیگر را بهتر بشناسیم.

پس خدا حافظ!»

رأفت پس از خواندن نامه، نفس راحتی کشید؛ اگرچه از این بی‌سروسامانی
 به ستوه آمده بود.

در این ایام، سازمان امنیت به ساختمانی جدید و مدرن منتقل شد و اعضای

آن، ساختمان خاطره‌انگیز بیمارستان متروک بیرون شهر را برای همیشه ترک کردند؛ ساختمانی که وجب به وجب آن، یادآور خاطره جوانی بود که به میل خود به قلب خطر سفر کرده بود. در این مرحله هم، حسن القطان، ندیم هاشم و عزیز جبالی به عنوان مسئول مستقیم رأفت بودند.

رأفت بعد از زمانی که دوره آموزش خود را در قبرس و زیر نظر خالد و ندیم هاشم طی کرد، با پیشرفت اعمال و نتایج به دست آمده، روزه‌روز تجربه‌های زیادتری کسب کرد؛ آن‌چنان‌که به کمک نفوذ در میان خانواده‌های اسرائیلی، جدیدترین خبرها را به افسران مسئول خویش منتقل می‌کرد. او حالا نه به عنوان یک مأمور، که به مثابه یک افسر امنیتی عمل می‌کرد. امکانات و توانایی او هر روز بیشتر و بزرگ‌تر می‌شد؛ همانند اعتماد به نفسش.

جنگ پنهان بین مسلمانان و اسرائیل به اوج خود رسیده بود. جنگی کم‌سابقه که در آن جوانان رشید و مسلمان زیادی پذیرای شهادت شدند. همکاری اسرائیل با سازمان «سیا» روزه‌روز شکل پیشرفته‌تری به خود گرفت و کمک به «موساد» از اهم وظایف دولت مردان آمریکایی بود. به این ترتیب، هیچ سالی نبود که سازمان امنیت مصر، جاسوسان اسرائیلی و شبکه آن‌ها را متلاشی نکند. حالا ابزار و ادوات فنی جاسوسی به شدت دچار دگرگونی شده بود. ضمن آنکه اسرائیل نیز گهگاه یک نمایش تبلیغاتی به راه می‌انداخت که یک شبکه جاسوسی را کشف کرده‌است؛ اما رأفت دیگر آن جوان خام و بی‌تجربه نبود که از این خبرها، ترسی به دل راه دهد. حالا دان رابینوویچ با او همکاری عمیقی داشت. دیگر اعضای شبکه هم به کار مشغول بودند؛ آن‌چنان‌که می‌شد آن‌ها را به یک اختاپوس تشبیه کرد. از طرف دیگر، کارهای شرکت هم به سرعت پیشرفت می‌کرد، به طوری که تبدیل به یکی از مهم‌ترین شرکت‌های سیاحتی اسرائیل شده بود. با توجه به رونق شرکت، رأفت هم به خانه بسیار مجللی نقل مکان کرد. دفتر شرکتش را هم به ساختمانی بزرگ‌تر و

۱ فصل بیست و هفتم ۴۳۳

مناسب منتقل کرد.

در این سال‌ها، الجزایر در سایه انقلاب و شهادت یک میلیون شهید به استقلال دست یافت و مسلمانان سراسر جهان را شادمان کرد. حالا شریفه، حق داشت که باز هم نگران سرنوشت برادرش باشد و عزیز جبالی این موضوع را به درستی درک می‌کرد. انقلاب پیروز شده بود و شریفه از خود می‌پرسید: حالا که انقلاب الجزایر به ثمر رسیده، چرا رأفت به خانه باز نمی‌گردد؟ او کجاست و سرنوشتش چه شده است؟

به این ترتیب، رأفت بار دیگر به مصر بازگشت و در همان ویلایی که قبلاً سکونت کرده بود، اقامت گزید و به همان شیوه سری، به دیدار خواهر و برادرانش رفت. ضمن آنکه برای خانواده خود هدایای بسیار زیبایی خریده بود، هدیه بسیار گران قیمتی نیز برای «ام حسنی» آورد. او در دیدار با خواهرش توانست او را قانع کند که انقلاب الجزایر هرچند پیروز شده است، اما باز هم به او نیاز دارد. در همین زمان، تصمیم گرفته شد که رأفت، باز هم دوره‌های آموزشی پیچیده‌تری را پشت سر بگذارد و او این دوره‌ها را در سال ۱۹۶۴ میلادی، با موفقیت به پایان رساند.

تصمیم سازمان امنیت بر این شده بود که اطلاعاتی در خصوص بدنه و بنیه ارتش اسرائیل، تمام قسمت‌های آن و به ویژه نیروی هوایی کسب شود. ایزاک بن عمیتای توانست به کمک جاسوسان زیرمجموعه خود، اطلاعات لازم را در اختیار رأفت قرار دهد. از طرف دیگر، بیخور شطریت هم به دلیل افراط در خوردن مشروب، به صورت بیمارگونه‌ای به کمک‌های رأفت محتاج بود؛ زیرا رأفت برای او مشروب‌هایی می‌خرید که قیمت یک شیشه آن‌ها برابر با همه حقوق بیخور بود.

رأفت با استعداد فوق‌العاده خود توانست از منابع متعدد، نقشه دقیق آنچه را که در اسرائیل «نظام دفاع اقلیمی» نامیده می‌شد، به دست بیاورد. دفاع

اقلیمی شیوه‌ای بود برای برپاساختن شهرک در مناطق اشغالی که به شیوهٔ هجوم و کشتار ناگهانی صورت می‌گرفت تا مثلاً کمربند اطلاعاتی آن‌ها محکم‌تر بشود. رأفت نیز با استفاده از تجاربی که از دوره‌های ویژه آموخته بود، به سرعت اطلاعات لازم را فراهم می‌آورد و به مرکز ارسال می‌کرد؛ آن‌چنان‌که گاهی اوقات، شک همکارانش را برمی‌انگیخت که مثلاً نکند این اطلاعات واهی باشد و جالب اینکه بعد از تحقیق، درمی‌یافتند که تک‌تک این اطلاعات درست است و آن‌وقت بود که به کار رأفت مرحبا می‌گفتند.

دان رابینوویچ و ایزاک بن عمیتای نیز دیگر در مورد سازمان موهوم «صلح جهانی» سؤال نمی‌پرسیدند و برای رأفت کاملاً واضح و آشکار بود که آن‌ها دقیقاً می‌دانند دارند برای چه کشوری جاسوسی می‌کنند و جالب اینکه به روی خودشان هم نمی‌آوردند!

در اواخر سال ۱۹۶۴، ملاقات دیگری بین رأفت و حسن القطان صورت گرفت. این ملاقات در فرانکفورت اتفاق افتاد؛ زیرا حسن القطان صاحب مقام مهمی شده بود و لازم بود که رأفت با جانشین او آشنا شود. رأفت آخرین صورت حساب‌های مالی شرکت در اسرائیل را به حسن القطان تقدیم کرد. صورت حساب‌های مالی در دو نسخه نوشته شده بود، یکی به زبان عبری و نسخه‌ای که مطابق اصل، به زبان انگلیسی ترجمه شده بود.

گفت‌وگویی ساده و آرام بین دو مرد شروع شد. در آن سال، شرکت سود قابل‌توجهی به دست آورده بود. حسن منتظر فرصت بود تا خبری را به او بگوید که ایمان داشت مایهٔ ناراحتی و دل‌تنگی‌اش خواهد شد؛ چون انتقال حسن این معنی را داشت که دیگر آن‌ها همدیگر را ملاقات نخواهند کرد و با همدیگر ارتباط نخواهند داشت. بدتر اینکه اگر روزی هم به طور تصادفی با هم برخورد کردند، نباید به همدیگر اهمیتی بدهند!

حسن القطان پرسید:

- تو میخوای سالیانه چند دلار به حساب شرکت واریز کنیم؟

- هیچی، چون به پول نیازی ندارم!

- منظورم اینه که...

- من منظور شما رو خوب می دونم جناب حسن. هزینه شرکت رو حساب نکنید.

سکوت برقرار شد و حسن احساس آرامش و افتخار کرد و لبخند بر چهره اش نقش بست. رأفت اضافه کرد:

- شرکت همه هزینه های من رو درمیآره. شما فقط حقوق خیرچین ها رو بدید، کافیه.

حسن با شنیدن این حرف ها، احساس افتخار کرد، زیرا رأفت با عملکرد خود، خط بطلانی بر ادعاهای همه مخالفان کشیده بود. حسن او را با حرارت و گرمی در آغوش گرفت و گفت:

- خوشحالی من به خاطر موفقیت اقتصادی تو نیست یا اینکه داری افتخاری برای وطن کار می کنی؛ برای اینه که تو موفق شده ای یکی از بزرگ ترین و پیچیده ترین شبکه های جاسوسی دنیا رو توی اسرائیل راه بیندازی و هدایت کنی؛ اون هم با پول دشمن و نه با پول کشورمون. اما شادمان تر از همه، عزیز جبال بود. او در آن سال ها، شیرین ترین روزهای زندگی خود را می گذراند؛ به ویژه اینکه ازدواج کرد و صاحب کودکی شیرین شد. او به دلیل پشتکار و دلسوزی ای که در کار نشان می داد، روزبه روز پیشرفت می کرد و مسئولیت های بزرگ تری را بردوش می گرفت، اما رأفت الهجان و امنیتش، همیشه در کانون تفکر او بود.

شدت علاقه عزیز به رأفت آن چنان بود که هر شب، خود وظیفه انتخاب و ارسال رمز را بر عهده می گرفت. حتی کار به جایی رسید که در بعضی مواقع

لطیفه‌های جدید سیاسی را هم ارسال می‌کرد. رأفت نیز از دریافت این رمزها احساس امنیت بیشتری می‌کرد. اکنون آرزوی عزیز جبالى تحقق یافته بود، زیرا می‌توانست هرروز با جوان تماس گرفته و با او گفت‌وگو کند. سپس منتظر جواب او می‌شد تا بعد از چند روز، به صورت نامه نامرئی به دستش برسد. چقدر دلش می‌خواست که پاسخ رأفت را هم بتواند از طریق بی‌سیم دریافت کند.

چیزی نگذشت که ستاره بخت رأفت یک‌بار دیگر درخشید، زیرا برعکس سیرنیا اهارونی که بردیدگاه خود باقی ماند و به هیچ حزبی نپیوست، او به یکی از احزاب آن‌جا پیوست. کار به جایی رسید که پیامی ارسال کرد و خواستار یک ملاقات فوری شد. درخواستش در مصر عجیب به نظر آمد، زیرا بحرانی نبود که نیاز به ملاقات اضطراری باشد. به هر حال این ملاقات انجام شد؛ رأفت حامل خبر بسیار خطرناکی بود.

او توانسته بود با استفاده از تضاد بین یهودیان غربی و شرقی، در فعالیت‌های سیاسی به موفقیت برسد، به‌طوری‌که حزب به او پیشنهاد کرده بود تا خود را در انتخابات مجلس نمایندگان اسرائیل نامزد کند! او گفت که اصرار آن‌ها در روزهای اخیر از حد گذشته است. موافقت سازمان امنیت منوط به تحقیق بیشتر شد و رأفت در نهایت به اسرائیل برگشت و در انتظار جواب از طریق بی‌سیم ماند. موضوع در مرکز به طرح و مشورت گذاشته شد و آراء و نظریه‌ها در مورد آن متفاوت بود. گروهی می‌گفتند که ورود او به کنیسه، نه تنها اطلاعات بیشتری برای ما تولید می‌کند، بلکه سرعت کار را هم بیشتر خواهد کرد، ضمن آنکه راه‌یابی پله‌پله رأفت به هرم حزب و رسیدن به قله آن، ممکن است او را به قله دیگری برساند که ما شدیداً به آن نیاز داریم. گروه دوم می‌گفتند که رأفت باید بیش از پیش از مراکز قدرت و مسئولیت‌های سیاسی دوری گزیند و ورود

الفصل بیست و هفتم | ۲۳۷

او به کنیسه ممکن است او و شبکه‌اش را در معرض خطر قرار دهد. او فقط باید کار خودش را گسترش دهد تا بتواند اطلاعات کامل‌تری ارسال کند. گفت‌وگوها چند روز ادامه داشت، تا اینکه گروه دوم پیروز شدند و به رأفت خبر داده شد تا پیشنهاد حزب را نپذیرد.

با فرارسیدن سال ۱۹۶۷، همه چیز ایده آل به نظر می‌رسید، اما ناگهان اسرائیل فعالیت‌های ضد جاسوسی خود را به کمک ابرقدرت‌ها گسترش داد. به همین دلیل، به رأفت هشدار داده شد تا از فعالیت‌های خود بکاهد و رأفت نیز چنین کرد. البته رأفت چند ماه بعد و در ملاقات با مسئول مستقیم خود گفت که مطمئن باشید کسی نمی‌تواند به من شک کند.

در این ایام، بارها و بارها طرح ترور جمال عبدالناصر کشف شد. مارشال تیتو، رهبر یوگسلاوی سابق و نهرو، رهبر فقید هند نیز در کنار او قرار گرفتند و نهضت کشورهای غیرمتعهد را بنیان نهادند. جنگ سرد در منطقه به اوج خود رسیده بود. هنوز چند ماهی از سال ۱۹۶۷ نگذشته بود که بحران به انفجار تبدیل شد و جهان نفس‌های خود را در سینه‌ها حبس کرد. در آن روزها، تلاش رأفت الهجان فوق‌العاده بود و گزارش‌های فراوانی را به مرکز ارسال کرد. او بی‌اندازه به پیروزی اطمینان داشت. حتی یک بار تلگراف زد که: «...آنها (اسرائیلی‌ها) در رعب و ترس به سر می‌برند و بعضی‌ها در انتظار رسیدن مصری‌ها، امروز و فردا می‌کنند...»

هنگامی که مصر از نیروهای حافظ صلح درخواست عقب‌نشینی کرد، رأفت الهجان تلگرافی ارسال کرد که: «بروز جنگ حتمی است و هیچ احتمالی برای عقب‌نشینی یا تغییر موقعیت‌ها وجود ندارد...»

تمام دنیا منتظر حوادث آینده بود و رأفت الهجان نفس‌های خود را حبس کرده بود، تا اینکه روز آخر ماه می سال ۱۹۶۷ فرارسید.

در این روز، زنگ تلفن یکی از شرکت‌های مصری در یکی از پایتخت‌های اروپا به صدا درآمد. کارمند مسئول، گوشی تلفن را برداشت. گوینده با زبان همان کشور در مورد دختری به نام «ماری لوئیز» سؤال کرد و معنی این رمزین بود که رأفت بدون وقت قبلی خواستار ملاقات سری است و این ملاقات در ساعت‌های اولیه روز اول ماه ژوئن سال ۱۹۶۷ اتفاق افتاد. رأفت گزارش بسیار خطرناک و بااهمیتی داشت؛ گزارشی با دقت بسیار بالا از هجوم اسرائیل در صبح روز دوشنبه، پنجم ژوئن، با نیروی هوایی کم حجم. هدف حمله هوایی، تمام فرودگاه‌های جنگی مصر و حتی فرودگاه بین‌المللی قاهره بود. این خبر بلافاصله به مرکز اطلاع داده شد و رأفت به اسرائیل بازگشت. صبح روز پنجم ژوئن فرارسید. رأفت به دفتر کار خود رفت. اخبار جنگ همه جا را فراگرفته بود، ولی او از پیروزی مطمئن بود. او حتی منتظر ورود سربازان مصری به اسرائیل بود؛ اما چنین نشد...

عزیز جبالی برای دقایق طولانی سکوت اختیار کرد. هلن سمحون که دوست داشت او را هلن الهجان صدا کنند، سکوت او را محترم شمرد. عزیز آهی کشید و بعد سرش را بلند کرد و گفت:

- بعد از گذشت چند سال و آشکار شدن خیلی از واقعیت‌ها، هنوز هم رازهای زیادی از این جنگ وجود دارد. امیدوارم روزی مردم دنیا بدونن که مسلمان‌ها چقدر مظلوم واقع شده‌ان.

هلن کاملاً درک کرد که عزیز از خاطرات گذشته رنج می‌برد. عزیز سکوت را شکست و گفت

- ما اشتباه‌های بزرگی کردیم و شکست خوردیم، اما آخرش اسرائیل به هدف اصلی‌اش، یعنی سقوط جمال عبدالناصر دست پیدا نکرد...

۱ فصل بیست و هفتم | ۴۳۹

این ضربه برای رأفت بسیار سخت بود، به طوری که افراد اطراف او می پنداشتند که او از پیروزی دچار شوک شده است. گرچه سیزده سال در اسرائیل زندگی کرده و سایه طناب دار را هر لحظه بالای سر خود احساس کرده بود؛ اما در این روزها بود که رغبت به زندگی را از دست داد. او نسبت به پیروزی هیچ شکی نداشت و حالا با این سؤال زندگی می کرد که چرا شکست خوردیم؟

روزی از رادیو شنید که جمال عبدالناصر در روزنه ژوئن، از مقام خود کناره گیری کرده است. ساعت ها گریه کرد، اما هنگامی که مردم، دوباره او را به قدرت برگرداندند، حس کرد جنگ پایان نیافته است. از ده ژوئن سال ۱۹۶۷ به مدت ده روز احساس می کرد که چیزی را گم کرده تا اینکه در یک شب فهمید که می خواهد به کشورش بازگردد؛ او می خواست در روزهای شکست در کنار مردم کشورش باشد. به این ترتیب، رأفت با قلبی شکسته تصمیم گرفت به رم پرواز کند. با هر آنچه که سال ها با آن ها زندگی کرده بود، وداع کرد. فقط می خواست قبل از مسافرتش، سیرینا اهارونی را ببیند. او را که دید، کنارش نشست؛ در حالی که طبیل های پیروزی در اطراف آن ها نواخته می شد. به طور طبیعی گفت و گو به مسئله پیروزی کشیده شد. سیرینا گفت:

– غارت گر ها جشن گرفته ان!

و رأفت با دل تنگی گفت:

– چون اونطرف کانال افراد کودنی وجود دارن!

و سیرینا گفت:

– گول این چیزها رو نخور!

به این ترتیب گفت و گوی آن ها پایان گرفت. دیگر حرفی نبود که گفته شود. رأفت در حالی که ایمان داشت برای آخرین بار دارد با او خدا حافظی می کند، ترکش کرد.

رأفت در رم خیلی صریح و خلاصه گفت که می‌خواهد به کشورش برگردد.

- باید صبر کنی تا مقدمات کار فراهم بشه.

- تصمیم من قابل تغییر نیست و دیگه به اسرائیل برنگردم!

در همان شب، تقاضای جوان با ذکر دقیق حالت، رفتار و حتی شیوه سخن گفتنش به قاهره رسید و نقشه سریعی برای احضار او به قاهره کشیده شد.

در روز بیست و نه ژوئن ۱۹۶۷، رأفت به قاهره رسید. اتومبیل او را در تاریکی اجباری ناشی از جنگ که بر شهر غمگین سایه افکنده بود، به همان ویلا که در کوی معادی بود، برد. او به تندی تقاضای ملاقات با یکی از مسئولان سازمان را کرد؛ هر کسی که می‌خواهد، باشد! در آن روز، افراد سازمان امنیت می‌دانستند که او هم مانند همه مردم خارج و داخل کشور، نوشته‌ها و گفته‌های سرزنش‌کنندگان را می‌شنود و می‌خواند. آن‌ها درک می‌کردند که رأفت حق دارد ناراحت باشد؛ زیرا او این همه سال را در راه پیروزی، در قلب دشمن سپری کرده بود و حالا تمام رؤیاهایش برباد رفته بود. مردم نیز در حالی که به شدت در زیر بمباران تبلیغاتی و شایعه‌پراکنی دشمن قرار داشتند، غمگین بودند.

صبح فردای آن روز، قبل از اینکه مردم به سرکارهای خود بروند، اتومبیلی در مقابل ورودی ویلا توقف کرد. لحظه‌ای بعد رأفت در حالی که عینک آفتابی به چشم زده بود و کیفی پر از اوراق در دست داشت، در چهارچوب در ورودی ویلا ظاهر شد. به محض اینکه از پله‌ها پایین آمد، راننده پیاده شد و ماشین را دور زد تا در عقب را برای جوان باز کند. در همان لحظه، رأفت که به ماشین رسیده بود، در ماشین را باز کرد و با بلند کردن دست خود، سلام نظامی داد. جوان سوار شد و راننده در را بست و با شتاب به سر جای خود برگشت و بعد

۱ فصل بیست و هفتم | ۴۴۱

از چند لحظه، اتومبیل با سرعت کمی حرکت کرد. اتومبیل تحت شدیدترین تدابیر امنیتی به سازمان امنیت مصر رسید، جایی که رأفت برای اولین بار قدم در آن می گذاشت.

رأفت وارد اتاقی شد که چهار نفر در آن بودند. فضای عمومی حزن انگیز بود. هنگام ورود، در یک لحظه به نظرش آمد که ساختمان خالی از سکنه است؛ مثل اینکه هیچ جنبنده‌ای جز این اشخاص که از او استقبال می کردند، در آنجا وجود ندارد. ندیم هاشم به پیشوازش آمد و گفت:

- خوش اومدی دیوید!

- اسم من رأفت.

جوان این را با لحنی تند گفت و در جای خودش میخکوب شد. حالا بدنش می لرزید و رنگش پریده بود. صدای بسته شدن در را پشت سر خود شنید. ندیم در حالی که دستش را برای سلام دادن به طرف جوان دراز کرده بود، لبخند کمرنگی زد:

- خوش اومدی رأفت!

و ناگهان صدای گریه رأفت بلند شد. اندکی بعد، صدای هق هق گریه اش ضعیف تر شد، تا اینکه سکوتی همچون کابوس همه را فراگرفت. رأفت دستمالش را از جیب درآورد تا اشک هایش را پاک کند، ولی ناگهان ایستاد و به چهره‌هایی که او را احاطه کرده بودند، خیره شد. چشمش به ندیم که افتاد، متوقف شد. رنگ چهره اش عوض شد. ناگهان فریاد زد:

- چه اتفاقی افتاد؟!

و نتوانست مانع از فرو ریختن اشک هایش بشود و بعد ناله کرد:

- چرا اینطوری شد؟!

صدایش گرفته بود. نفس هایش بلند و سؤال هایش چون گلوله‌های آتش

بود:

- آقای ندیم، به من بگید چه خبره. من دارم دیوانه میشم.
 ندیم دست روی شانه رافت گذاشت و گفت:
 - فعلاً یک کم آروم باش تا بعد.
 - چه جوری آروم باشم؟
 و بعد از لحظه‌ای فریاد زد:

- تو اصلاً می‌دونی من چندساله رنگ آرامش رو ندیدم؟ ... من حرف
 دیگه‌ای ندارم. من به مصر برگشته‌ام و حاضر نیستم دوباره به اون جهنم
 برگردم!

رافت وقتی با پاسخی روبرو نشد، باز هم فریاد زد:
 - بسته دیگه ... من سیزده سال میشه که هرشب طناب دار رو بالای سرم
 می‌بینم.

در برابر اشکش مقاومت کرد، اما مقاومتش بی‌فایده بود. درحالی‌که گریه
 می‌کرد، گفت:

- من اسرائیل رو گذاشتم کف دست‌های شما، اونوقت شما ... مگه برای شما
 پیام نفرستادم که اونها روز پنج ژوئن حمله میکنن؟! ... چیکار کردید؟!
 سپس به طرف صندلی‌اش برگشت و گفت:

- وقتی این گزارش‌ها فایده‌ای نداره، اونجا بودن من چه اهمیتی داره؟
 ندیم با مهربانی پرسید:

- نمیخوای شریفه رو ببینی؟

- الان نمیخوام هیچ‌کسی رو ببینم!

- نمی‌بینی همه ما مثل تو ماتم زده‌ایم ...

رافت سرش را به سمت او بلند کرد، اما ندیم ادامه داد:
 - و حتی بیشتر از تو؟

۱ فصل بیست و هفتم ۴۴۳

رأفت با صدای گرفته گفت:

- خب... نتیجه‌اش چی شد؟

- همونطور که تو کار خودت رو انجام دادی، ما هم کار خودمون رو انجام دادیم.

جوان خواست حرفی بزند، اما منصرف شد. به چهره‌هایی که در اطراف او بودند، نگاهی انداخت. سپس به سوی ندیم برگشت و گفت:

- به هر حال، من دوباره به اسرائیل برنمیگردم!

- باشه... برنگرد!

- یکی رو هم پیدا کنید تا شبکه رو اداره کنه.

- شما توی فکر شبکه نباش!

رأفت خواست حرفی بزند، ولی ندیم در جای خود جابه‌جا شد و به طرف او برگشت و گفت:

- گوش بده رأفت، ما می‌دونیم تو چقدر خسته و کوفته‌ای... ضمناً میفهمیم چی داری میگی. حق با توه. درخواستت هم برآورده میشه. همین امروز شناسنامه‌ات رو با نام حقیقات دریافت میکنی. برایت خانه، حقوق و شغل هم مهیاست. حق رو هم که به گردن کشور داری، محفوظه.

برای چند ثانیه سکوت برقرار شد و بعد ندیم با صدایی آرام گفت:

- کار دیگه‌ای هست؟

- من فقط میخوام توی مصر بمونم.

- تو از دیشب توی مصر هستی و دیگه هم به اسرائیل نمیری. بین می‌خواهی دقیقاً توی مصر چه کاری انجام بدی. مطمئن باش هر چیزی که بخواهی، انجام میشه.

و به این ترتیب، رأفت الهجان رفت و با پایان مأموریت او موافقت شد.

فصل بیست و هشتم **[سال‌های آخر]**

بعد از اینکه رأفت ساختمان سازمان امنیت را ترک کرد، فوراً عزیز جبالی به آن اجتماع که شامل ندیم هاشم و سه نفر از رؤسای شعبه‌های سازمان امنیت عمومی بودند، پیوست و پس از آن، موضوع از تمام زوایا مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت.

اولین و شاید مهم‌ترین نکته‌ای که مورد بحث قرار گرفت، این بود که رأفت، صرف‌نظر از حالت روانی ناشی از شکست، حدود سیزده سال تمام در اسرائیل زندگی کرده و این مدت بسیار طولانی است، آن هم برای انسانی که در عزلت نگران‌کننده‌ای در میان دشمنان به سربرده است. در نتیجه، قرار شد مسئولیت رهبری شبکه جاسوسی در اسرائیل به شخص دیگری واگذار شود.

عزیز جبالی از اعماق دل آرزو می‌کرد که در این روزها با رأفت الهجان روبرو شود. او یقین داشت که اگر در آن جلسه حاضر بود، فوراً با او آشنا می‌شد، ولی این دفعه به خود اجازه نداد که حتی او را از دور ببیند.

در همین جلسه قرار شد با توجه به سابقه رأفت، از او به عنوان کارشناس

خبره جامعه اسرائیل استفاده شود.
 بعد از اینکه عزیز جبالی به سخنان ندیم هاشم در مورد صحبت های رأفت با مردان امنیتی گوش داد، گفت:
 - به نظر من رأفت به اسرائیل برمیگردد.
 یکی از حاضرین با حالت شک و تردید سؤال کرد:
 - تو اینطور فکر میکنی؟
 - من مطمئنم اون به اسرائیل برمیگردد!
 و همه برای لحظاتی ساکت شدند.

رأفت به ویلا بازگشت؛ جایی که تقریباً بیست و دو ساعت یا کمی بیشتر، آنجا را ترک کرده بود. کوفته و گرفته و خسته بود. ام حسنی با نگاه هایی غریب از او استقبال کرد. رأفت پرسید:

- چرا اینجوری به من نگاه میکنی ام حسنی؟
 - یک فنجان قهوه درست کنم، آقا؟

رأفت به سؤال او جواب نداد. چیزی که او را حقیقتاً ناراحت کرد، کلمه «آقا» بود؛ زیرا رأفت از روزی که با ام حسنی آشنا شده بود، او را پسر خطاب کرده بود و حالا اصطلاح «آقا»، بوی غریبه گی می داد. رأفت دلش می خواست باز هم ام حسنی او را «پسر» خطاب کند، اما حرفی نزد و به سالن پذیرایی ویلا رفت.

رأفت نگاهی به سوی باغچه انداخت و در فکر فرو رفت و تنها زمانی به خود آمد که ام حسنی سینی فنجان قهوه را در کنارش گذاشت. مدتی گذشت و صدای مصطفی، او را به خود آورد:

- جناب، ناهار حاضره.
 - اشتها ندارم.

۱ فصل بیست و هشتم | ۴۴۷

این را خیلی کوتاه و مختصر گفت. بعد بلند شد و پیراهنش را به دست گرفت و به اتاق خوابش رفت، اما قبل از اینکه از دید مرد پنهان شود، گفت:

- میرم یک کم دراز بکشم. کسی مزاحم نشه!

رأفت زیاد به خواب تمایل نداشت، ولی به محض اینکه با لباس‌های خود دراز کشید، به خواب رفت. از زمانی که قدم به سرزمین فلسطین اشغالی گذاشته بود، این اولین بار بود که احساس می‌کرد در برابر آن‌ها شکست خورده است. در قاهره و در ویلا تنها بود؛ نه به دیدار کسی می‌رفت و نه کسی به دیدارش می‌آمد. احساس می‌کرد دیگر نمی‌تواند شبکه جاسوسانی را که از کشور آن‌ها شکست خورده بود، اداره کند. ناگهان بعد از چند ساعت، صدای ام‌حسنی را شنید که می‌گفت: «این طفلک غذا نخورده.» یک لحظه اندیشید که چه قدر مهربان است این زن. استاد علی گفت:

- مگه غذا جلویش نبود؟ خودش گفت که اشتها ندارم.

مصطفی توضیح داد:

- من هم بهش گفتم که غذا آماده است، ولی گفت که اشتها نداره.

صدای ام‌حسنی از نزدیک در اتاق شنیده می‌شد که می‌گفت:

- شما باید بهش غذا میدادید.

ام‌حسنی با انگشت به در زد، اما رأفت پاسخی نداد. پیرزن ناامید نشد و گفت:

- شما برید سفره رو آماده کنید!

جوان ضربه دوم را شنید. سرفه‌ای کرد و در را با مهربانی باز کرد. ام‌حسنی گفت:

- اذان مغرب رو گفتن، آقا!

- بیدارم، ام‌حسنی.

- حمام آماده است، یک دوش بگیرید تا سفره آماده بشه.

این جمله آخری را با صلابت خاصی ادا کرد، به طوری که رأفت بلافاصله به حمام رفت. بعد از اینکه از حمام بیرون آمد، در وجود خود نشاطی خاص احساس کرد. حالا گرسنه شده بود. تصمیم گرفت بعد از خوردن شام، کمی هم در خیابان ها قدم بزند. وقتی سر میز شام نشست، ام حسنی به سوی او آمد و روبروی او نشست. رأفت پرسید:

- چی شده ام حسنی؟

- میخوام مطمئن بشم که غذا بخورید.

رأفت برای لحظه ای احساس کرد که در کنار مادرش نشسته است. همانند کودکی گفت: «چشم!» و شروع به خوردن غذا کرد. بعد از صرف غذا، ام حسنی گفت:

- نوش جان! حالا قهوه براتون بیارم یا اینکه میخواید برید بیرون و قدم بزنید؟

رأفت از هوش این پیرزن به شگفت آمد، زیرا احساس کرد که افکار او را می خواند.

- نه، اول میرم بیرون قدم میزنم، بعد قهوه میخورم.

وقتی از محوطه ویلا گذشت، نگهبان پیرا دید که به احترام او از جا بلند شد و کلاهش را از سر برداشت.

مدتی را در خیابان ها پرسه زد و بعد به سوی رود نیل رفت. در این مدت چه قدر شهر بزرگ شده بود. احساس کرد انقلاب چهره شهر را عوض کرده است. پاسی از شب گذشته بود که به ویلا رسید. ناگهان با صدای ام حسنی در جایش میخکوب شد:

- شماها کی این حرف ها رو تموم میکنید؟ مگه ما اولین کشوری هستیم که شکست میخوره؟... ما نه اولین کشوری هستیم که شکست خورده ایم، و نه آخرین اونها.

۱ فصل بیست و هشتم | ۴۴۹

صدای ام حسنی همچنان به گوش می‌رسید:

- این روزها هر کی رو میبینم غمگین و افسرده است... مگه چه اتفاقی افتاده؟ شما ترجیح میدید همینطوری غم‌زده بشینید یا انتقام خودتان رو از دشمن بگیرید؟

استاد علی سعی کرد حرفی بزند، ولی صدای گریه ام حسنی او را متوقف کرد. پیرزن نالید:

- دنیا که به آخر نرسیده... رسیده؟!

در همین حال رأفت وارد ساختمان ویلا شد و به اتاق خواب رفت. اندک اندک پلک‌هایش سنگین شد و به خواب رفت. ناگهان با صدای مارش نظامی از خواب برخاست و با عجله اتاق را ترک کرد و از ام حسنی پرسید:

- چه خبر شده؟

ام حسنی با افتخار گفت:

- تنها سی نفر از سربازهای ما توی «گذرگاه فؤاد» در برابر اسرائیلی‌ها ایستاده‌اند و اون‌ها رو شکست داده‌ان. رأفت هنوز هاج و واج بود که پیرزن ادامه داد:

- اگه همین سی نفر هم دست روی دست گذاشته بودن و غصه شکست رو میخوردن، سرنوشت ما چی میشد؟

صدای مارش نظامی خاموش شد و صدای گوینده رادیو به گوش رسید: «هم میهنان عزیز! به این اطلاعیه نظامی گوش فرا دهید:...» رأفت فریاد زد:

- مادر! رادیو کجاست؟!

و بعد با علاقه به متن اعلامیه گوش فرا داد. رادیو از حماسه آفرینی سی سرباز می‌گفت که با حداقل امکانات، رو در روی صهیونیست‌ها ایستاده بودند و آن‌ها را وادار به شکست کرده بودند. رأفت از پشت پنجره ویلا به خیابان نگاه کرد. جوانانی را دید که رادیوهای کوچک را روی گوش خود گذاشته

بودند. همه ماشین‌ها هم صدای رادیوهایشان را بلند کرده بودند. هنگامی که گوینده رادیو بار دیگر اطلاعیه را خواند، مصطفی و استاد علی از داخل ویلا بیرون آمدند تا دوباره اطلاعیه را بشنوند و صدای ام‌حسنی به گوش رسید که به آن‌ها هشدار می‌داد:

- مگر شما همین الآن این اعلامیه رو نشنیدید؟

تمام حواس استاد علی متوجه گوینده بود، اما ام‌حسنی دوباره گفت:

- شما فکر میکنید دارید با شنیدن اطلاعیه می‌جنگید؟!...

نگاه‌های استاد علی و مصطفی به هم دوخته شد و بعد از آن به داخل ویلا بازگشتند. سخنان این پیرزن رأفت را تکان داد. آن‌چنان که احساس کرد دیدگاهش به طور کلی عوض شده است.

وقتی صبح شد، باز هم ام‌حسنی به سراغ رأفت آمد و گفت:

- آقا، صبحونه حاضر!

رأفت سر خود را بلند کرد و ام‌حسنی را دید که سینی صبحانه را در کنار رادیو می‌گذارد. رادیو همچنان سرودهای حماسی و انقلابی پخش می‌کرد. رأفت در یک لحظه صدا زد:

- ام‌حسنی!

ام‌حسنی ایستاد و به طرف او برگشت. رأفت لبخند زد و گفت:

- از من ناراحتی؟

- از خود شما که نه، اما از فکری که شما رو درگیر کرده، ناراحتم.

کلمات ام‌حسنی همانند مرهمی بود که بر زخم‌های رأفت نهاده می‌شد. رأفت به طرف تلفن رفت و در حالی که از او تشکر می‌کرد، شماره‌ای را گرفت. به محض اینکه صدا از آن طرف گوشی آمد، تقاضای وقت ملاقات کرد.

رأفت با سرعت خود را آماده کرد و جالب اینکه ساعتی بعد، ام‌حسنی او را

۱ فصل بیست و هشتم | ۴۵۱

پسرم صدا زد:

- پسرم! ماشین رسید!

رأفت احساس کرد که پیرزن با او آشتی کرده است. ام‌حسنى ادامه داد:

- قهوه روى میزه... ناراحت نباش، دنیا که به آخر نرسیده.

با این جملات مهرآمیز، اشک در چشمان رأفت حلقه بست.

ندیم هاشم، سه مرد حاضر در جلسه را معرفی کرد و رأفت با آنها دست داد؛ آقایان زکریا، سلیم و محمود. معلوم بود که رأفت دچار تغییر شده است، زیرا در چشمانش برق امید مشاهده می‌شد. اخبار واصله از ویلای محل اقامت رأفت، همه حکایت از سرخوردگی و دل‌مردگی او داشتند و حالا او بانشاط روبروى مردان امنیتی ایستاده بود. رأفت درحالی که سرش را به زیر انداخته بود، گفت:

- اولاً اومده‌ام از بابت دیروز معذرت‌خواهی کنم.

هرچهار مرد لبخند زدند و آنگاه ندیم گفت:

- به هر حال ما وضعیت تو رو درک میکنیم، رأفت!

- من خسته و عصبانی بودم و باید عقده‌هام رو سریکی خالی می‌کردم!

ندیم خندید و گفت:

- یعنی الان آماده‌ای که صحبت کنیم؟

- کاملاً.

- ما فکر همه چیز رو کردیم. محل سکونت تو، همون ویلائی که الان توش هستی. همچنین یک ماشین تحویل تو میشه و حقوقی برابر با یک وزیر به تو تعلق میگیره. ضمناً پس‌انداز تو در بانک‌های مصر تا امروز چیزی در حدود پانزده هزار لیره است که میتونی از اون استفاده کنی. استفاده از ارزهای خارجی در بانک هم حق طبیعی توه. حتی ما پیشنهاد

میکنیم که چندماه استراحت کنی و بعد با خیال راحت زندگی جدیدی
رو شروع کنی.

- من میخوام به اسرائیل برگردم!
این جمله مانند کوهی بر فضای اتاق آوار شد و سکوتی عمیق اتاق را پر کرد.
هر چهار مرد، شگفت زده به یکدیگر نگاه می کردند. در میان بهت و حیرت
آنها، رأفت گفت:

- جای من اینجا نیست، جای من اونجاست!

- برادرم! جایت کجاست؟

و رأفت قاطعانه گفت:

- اسرائیل... این آرزوی منه که برگردم و خانه، خانواده، فرزند، حقوق و
آسایش داشته باشم. زندگی من خیلی سخت گذشته، به همین خاطر
همه این چیزها ارزشمنده، خیلی ارزشمند، ولی... شبکه رو چه کسی
اداره کنه؟

و قبل از اینکه کسی حرفی بزند، اضافه کرد:

- شبکه ممکنه اداره شود، اما نه مثل زمان من. من تک تک آنها رو
می شناسم و می دونم چه جوری اونها رو به کار بگیرم... حیفه که شبکه
نابود بشه، مخصوصاً توی این وضعیت.

ندیم گفت:

- این همون چیزیه که ما میخوایم در مورد اون با هم صحبت کنیم.

زکریا گفت:

- معنی باقی موندن شما توی مصر این نیست که از آگاهی و توانایی های
شما استفاده نمیشه...

و رأفت بلافاصله جواب داد:

- اما کاربرد اصلی من توی اسرائیله.

الفصل بیست و هشتم | ۴۵۳

سلیم گفت:

- سیزده سالی که شما به تنهایی توی اسرائیل زندگی کردید، مدت کمی نیست و طبعاً رنج و سختی‌ها روی کیفیت کار شما اثر میگذاره.
- اجازه بدید خدمت‌تون عرض کنم... شما اسرائیل رو بیش از اندازه بزرگ میکنید. مهم نیست که من رنج بکشم، مهم اینه که شبکه باقی بمونه و متلاشی نشه. من این مردم رو خوب میشناسم...
- محمود که یکی از بازیگران سینمای مصر هم بود، حرف آخر را زد
- باید بدونی که بازگشت شما به اسرائیل چه خطرهای زیادی داره.
- در مورد من نگران نباشید. الان غیرممکنه کسی به من شک کنه. شما اگه تمام نسخه‌های توراتی رو که توی دنیا وجود داره با تمام انجیل‌ها و قرآن‌ها رو کنار هم بذارید و قسم بخورید که من یهودی نیستم، کسی از شما باور نمیکنه!
- به هر حال رافت! یک کم فکر کن.
- من فکرهام رو کرده‌ام.
- بیشتر فکر کن.
- این تصمیم نهایی منه، راه دیگه‌ای هم نداره. امکان نداره کشور توی این وضعیت باشه و من اینجا ویلا داشته باشم و ماشین سوار بشم. من باید برگردم!
- مردان امنیتی در برابر سماجت رافت تسلیم شدند و لحظاتی بعد، داشتند تازه‌ترین لطیفه‌های روز را برای هم تعریف کردند. در همین هنگام، ناگهان ندیم پرسید:
- رافت، چی باعث شد که نظرت عوض بشه؟
- نظرم رو عوض نکردم، فقط بیدار شدم.
- کی تو رو بیدار کرد؟

رأفت لبخند زد و گفت:

- راستش رو بخواید، خانم ام حسنی.

حالا ندیم باید آخرین حرف‌ها را به رأفت می‌زد. در این هنگام، رأفت گفت:

- ضمناً فرستادن حقوق خبرچین‌های شبکه رو هم متوقف کنید، چون فعلاً شرکت درآمد خیلی خوبی داره!

رأفت از لحظه ورود به شیوه یک فدایی تمام‌عیار به کسب اطلاعات مشغول شد و باز هم بارها و بارها از مسئولان امر وقت ملاقات درخواست کرد. او در خلال یک سال و اندی فعالیت اقتصادی، به توفیق چشمگیری دست پیدا کرد. حالا آقای دیوید شارل سمحون به یکی از پایه‌های اقتصادی اسرائیل و همچنین به یکی از اعضای برجسته حزب «الم ابای» تبدیل شده بود. او حتی یکی از مراکز مهم هستدروت (اتحادیه سندیکا) را اشغال کرد. هستدروت یکی از مؤثرترین نهادهایی بود که مستقیماً بر سیاست‌های اسرائیل تأثیر می‌گذارد. دان رابینوویچ هم ارتقای درجه گرفته و پست بسیار حساس و مهمی را به دست آورد، اما همچنان مطیع رأفت بود. ایزاک بن عمیتای هم که فعالیتش بعد از جنگ ژوئن ۱۹۶۷ دو برابر شده بود، مزد خود را چند برابر می‌گرفت.

همچنین رأفت از آن خانه شیک، به خانه‌ای که شبیه کاخ و مشرف بردریای مدیترانه بود، نقل مکان کرد و حالا شش خدمتکار داشت که با دقت و توجه فوق‌العاده آن‌ها را انتخاب کرده بود. او توانسته بود با خدمتکارانش رابطه بسیار محکم و خارج از محدوده خادم و مخدوم برقرار کند، به طوری که آن خانه به یک قلعه تبدیل شد که نفوذ کردن به آن غیرممکن بود.

ایزاک بن عمیتای هم به یک آپارتمان شیک و گران‌قیمت نقل مکان کرد. رأفت توانست به دان رابینوویچ نیز در خرید یک ویلا که همسرش آرزوی آن را داشت، کمک کند.

۱ فصل بیست و هشتم ۱ ۴۵۵

ساختمان خط بارلودر سپتامبر سال ۱۹۶۸ شروع شد و به این ترتیب مأموریت رأفت خطرناک تر شد، زیرا وسایل ارتباط او هنوز همان بی سیم بود و ارسال جواب ها به وسیله جوهر نامرئی یا ملاقات شخصی انجام می گرفت، شیوه ای که وقت زیادی می گرفت. به همین دلیل، عزیز جبالی بار دیگر به خالد متوسل شد. وقتی که خالد، عزیز جبالی را در مقابل خود دید، گفت:

- حتماً یک دستگاه جدید برای دوستت میخوای؟

و عزیز با صدایی گرم و مهربان گفت:

- من تا به دستگاه جدید از تو نگیرم، از اینجا بیرون نمیروم، خالد!

به محض اینکه عزیز حرف خود را زد، خالد دست به سوی ماشین حسابی که روی میز بود، دراز کرد و آن را به عزیز داد. عزیز شگفت زده پرسید:

- این دیگه چیه؟!

- مگر نگفتی یک دستگاه جدید میخوای؟

- آره، یک دستگاه فرستنده، نه ماشین حساب!

- این توی حالت عادی مثل یک ماشین حساب کار میکنه، ولی یک فرستنده پیشرفته است! هر پیامی که رأفت داره، هر چقدر هم که طولانی باشه، میتونه اون رو با جدول خودش به رقم تبدیل کنه. این رقم ها توی حافظه دستگاه نگهداری میشه. وقتی دادن پیام به دستگاه تموم شد، باید این دکمه رو فشار بده.

- بعدش چی میشه؟

- توی هر کجای دنیا که باشه، توی ماشین، خیابان، باشگاه، خانه، محل کار، تمام پیام در عرض پنج ثانیه به مصر میرسه!

- کی میتونیم این دستگاه رو به رأفت برسونیم؟

- دو هفته به من مهلت بده.

و به این صورت بزرگ ترین آرزوی عزیز جبالی تحقق یافت، زیرا او هر روز به

طور مستقیم می‌توانست با رأفت ارتباط برقرار کند. رأفت هم می‌توانست در هر کجا که باشد، تنها با فشار یک دکمه، پیامش را به مصر برساند.

رأفت در آینه نگاه کرد. پیری داشت به تمامی موهای باقی‌مانده‌اش هم سرایت می‌کرد و خطوط چهره او روزه‌روز عمیق‌تر می‌شد. او در تل‌آویو مرد محترمی بود. در کاخ اقامت داشت؛ اما عمرش با شتاب در حال گذر بود. حالا اشتیاق او به داشتن همسر و فرزند در چنین سن و سالی بسیار زیاد شده بود.

هنوز در مقابل آینه ایستاده بود. آن شب قرار بود به یک مهمانی برود، ولی تلفنی عذر خواست. غمگین و افسرده بود و شاید دلیلش به موهای خاکستری‌ای که در دو طرف سر او روییده بود، برمی‌گشت.

آفتاب در حال غروب بود. به تراس ویلای کاخ‌مانندش رفت؛ جایی که به دریا مشرف بود. سکوت اندوه‌باری فضا را گرفته بود. از کارهایی که برای دین و عقیده‌اش انجام داده بود، احساس خشنودی می‌کرد. او امروز فرد ثروتمندی به حساب می‌آمد که سرمایه‌اش از میلیون‌ها دلار تجاوز می‌کرد؛ اما هنوز هم در پایان هر سال، صورت حساب شرکت و درآمد آن را به کشورش می‌فرستاد. نهایت آرزویش این بود که فرزندی داشته باشد، تنها یک فرزند تا یاد او را در این جهان زنده نگه دارد، فرزندی که بگوید: «پدر من، یک مرد عادی نبود!»

زنگ تلفن به صدا درآمد. ساعت نزدیک به ده شب بود که از افکار خود دست کشید. نفس عمیق کشید. دوست نداشت به تلفن جواب بدهد، ولی تلفن باز هم زنگ خورد. چاره‌ای جز جواب دادن نداشت. گوشی را برداشت. صدای لرزان سیرنیا اهارونی به گوشش رسید:

- دیوید... تو کجایی؟

۱ فصل بیست و هشتم | ۴۵۷

- مگه چی شده؟
- یعنی تا حالا نشنیدی؟
- چی رو؟
- عبدالناصر!...
- چی شده؟

[فصل بیست و نهم] **[پایان مأموریت ۳۱۳]**

جمال عبدالناصر درگذشت. مرگ او رأفت الهجان را عمیقاً تحت تأثیر قرار داد. احساس می‌کرد که دستی با قساوت و سنگدلی قلب او را می‌فشارد. ابتدا حرف سیرنیا اهارونی را باور نکرد و تصور کرد که دارد با او شوخی می‌کند؛ اما بعد دریافت که این خبر واقعیت دارد.

در تمام طول شب پیچ رادیو را می‌چرخاند. تمام ایستگاه‌های دنیا را گرفت، اما به رادیوی دشمن، قبل از رادیوی دوست گوش داد. قلب او در غم و اندوه می‌سوخت. رادیوهای دوست خبر را با حزن و اندوه اعلام کردند و رادیوهای دشمن با شادمانی و شماتت.

سعی کرد در آن شب گریه نکند، اما نتوانست و به این ترتیب تا صبح گریست. در این دوره، رأفت با چهره‌های امنیتی بسیاری ملاقات کرد، در حالی که از همه می‌پرسید:

- پس جنگ کی شروع میشه؟

و پاسخ می‌شنید: «ان شاء الله در آینده!»

به همین دلیل، روزبه روز خشمگین تر و دل تنگ تر می شد. رأفت تصمیم گرفت با شیوه خودش به جنگ اسرائیل برود. او راه خود را درست می دانست. مانند شهروندی که آبادی سرزمین خود را بخواهد، به سوی سواحل سینا، شهرها و روستاهایش رفت و طرح ها و پروژه هایی ایجاد کرد تا از تمام جهان جهانگردان بیشتری جذب کند؛ و چنین نیز کرد تا ثروت کشور به جیب مردمش برود...

عزیز جبالی درحالی که می خندید، به هلن سمحون گفت:
- بعضی از مصری ها که تونستند از منطقه سینا عبور کنند، بعد از مراحل اولیه عقب نشینی اسرائیل از سینا، درحالی که برمی گشتند، از اون همه طرح و پروژه که توی شبه جزیره سینا دیده بودند، دل تنگ شده بودند. اونها از روستاهای سیاحتی صحبت می کردن که اسرائیلی ها توی اونجا به وجود آورده بودن، بدون اینکه بدونن یکی از شهروندهای خودشون، به خاطر اونها، این طرح ها و پروژه ها رو ایجاد کرده...

سه سال بعد از وفات جمال عبدالناصر، تحرک اقتصادی رأفت الهجان به درجه ای رسید که اقامت دائمی او در اسرائیل امری غیرممکن بود. شرکت او در اسرائیل تنها قسمتی از کار او را تشکیل می داد، زیرا شعبه های زیادی در سراسر اروپا، مخصوصاً آلمان پیدا کرده بود. او مسافرت های متعددی به خارج از کشور داشت که بسیار هم طبیعی به نظر می رسید و به این ترتیب ارتباط رأفت با دستگاه امنیت تقریباً به صورت روزانه درآمد. رأفت حالا تبدیل به عضو حزب اکثریت و ستاره برجسته «هستدروت» شده بود. در این شرایط، ازدواج او یک ضرورت بود. به ویژه اینکه سن او از پنجاه سالگی هم گذشته بود و روابط اجتماعی او هر روز وسعت بیشتری می گرفت و دایره دوستی

۱ فصل بیست و نهم | ۴۶۱

او شامل تعدادی از وزرا، افراد بانفوذ، اعضای کنیسه و فرماندهان ارتش می‌شد. حالا استمرار زندگی بدون ازدواج، بسیار متناقض و سؤال برانگیز بود؛ اما او همیشه یک پاسخ می‌گرفت: ازدواج بی ازدواج!

این تصمیم بی دلیل نبود، زیرا در دهه شصت میلادی، جوانی ارمنی که در مصر زندگی می‌کرد، توسط ندیم هاشم آموزش‌های لازم را فراگرفت و به اسرائیل اعزام شد؛ همان طوری که محسن ممتاز، رأفت الهجان را در اسرائیل قرار داد. نام او «کیورک» انتخاب شد و پس از سفرهای بسیار در اروپا و آمریکای لاتین، «کیورک» به جامعه یهود تزریق شد. پس از مدتی به فکر ازدواج افتاد. سرانجام هم همسرش به راز او پی برد و او را لو داد. «کیورک» علیرغم آن همه هوشیاری و فعالیت‌های مفید، به زندان افتاد.

در واپسین ماه‌های سال ۱۹۷۴، رأفت به یک میهمانی شام دعوت شد. ابتدا در این خیال بود که از میزبان عذرخواهی کند، اما دست تقدیر او را به آن میهمانی کشاند. این میهمانی به افتخار خانمی آلمانی به نام هلن ریشتر برپا شده بود، زنی که چندی بعد با او ازدواج کرد.

در همان سال، رأفت یک بار دیگر خواستار ملاقاتی فوری شد. حالا به جای آن دوستان قدیمی، یک افسر جوان به دیدار او آمده بود. رأفت پس از سلام و احوال‌پرسی به افسر جوان گفت:

- دیگر کافی نیست؟

و افسر پاسخی داد که او را میخکوب کرد:

- خیال ندارید ازدواج کنید؟!

سکوت کمی طولانی شد. در همین حال، افسر جوان پرسید:

- برادر رأفت، مسئله دیگری وجود دارد؟

- من توی این فکرم که به مصر برگردم.
- آغوش مصر به روی شما بازه!
- رأفت با صدایی کوتاه گفت:
- من می‌دونم... می‌دونم که...
- هر چیزی که اراده کنید براتون فراهم میشه.
- راستش میخوام درباره یک خانم آلمانی اطلاعاتی به دست بیارم.
- میخوام نظر شما رو در مورد اون بدونم.
- هر چیزی که بخواهی، مطمئن باش برایت انجام میدیم. ضمناً لازمه که بدونید شرکت گردشگری شما با تمام شعبه‌ها و حساب‌هایش، جزء اموال خصوصی شماست و مال شما هم خواهد ماند.
- رأفت شگفت زده گفت:
- این خیلی زیاده!
- نه، این زیاد نیست، اون هم به دو دلیل؛ اول اینکه شرکت با طرح‌های دیگه توتوی اسرائیل و اروپا ارتباط اقتصادی داره.
- رأفت نفس عمیق کشید، لبخند زد و برای چند ثانیه سکوت کرد. سپس پرسید:
- و علت دوم؟
- این هدیه کوچکی به شماست.
- رأفت لحظه‌ای ساکت شد و افسرجوان پرسید:
- راستی از شرکت جدید توی آلمان چه خبر؟
- و رأفت فهمید که آن‌ها از همه چیز خبر دارند!
- رأفت در این دیدار از جوان خواست تا به عزیز جبال پیغام دهد که به حساب و کتاب‌های شرکت رسیدگی شود و عزیز بلافاصله پس از دریافت این پیغام، فهمید که زمان بازنشستگی رأفت فرارسیده است.

جوان در دیدار بعدی به رأفت گفت:

- تو مختاری با سرمایه‌ات هرکاری که خواستی انجام بدی.
- میخوام با چند شرکت آلمانی مشارکت کنم. حالا دیگه تمام شرکت‌های بزرگ تجاری من رو با نام دیوید شارل سمحون میشناسن و برگشت من به هویت قبلی‌ام، تقریباً غیرممکنه!... فکر کن... من بیست سال در انتظار این بودم که به وطنم برگردم، اما وقتی اون لحظه فرارسیده که دیگه نمیتونم به مصر برگردم!
- و بعد آخرین حرف خود را زد:
- فقط خواهش میکنم من رو توی وطنم خاک کنید...

هلن سمحون در جای خود جابه‌جا شد و صدای هق‌هق گریه‌اش را در دست‌های خویش پنهان کرد و گفت:

- این وصیت اونه؟

عزیز جبالی جوابی به او نداد، زیرا غم و اندوه قلب او را می‌فشرده. پس به علامت مثبت سری تکان داد...

رأفت در دیدار دوم خود با افسر جوان گفت که یقین دارم در طول این همه سال، کسی بود که پیام مرا دریافت می‌کرد. با او حرف می‌زدم و او با من حرف می‌زد؛ کسی که نام او را نمی‌دانم، شکل و قیافه او را نمی‌شناسم و در همه عمرم حتی او را ندیده‌ام، اما در طول این همه سال، دوست داشتم او را ببینم؛ حتی برای ۵ دقیقه. مطمئنم که او هم چنین احساسی دارد.

افسر جوان سخنی نگفت و رأفت اضافه کرد:

- سلام و تشکر من رو به اون برسون... بهش بگو که اگه سرنوشت مقدر نکرد که همدیگر رو ببینیم، حتماً توی اون دنیا همدیگر رو میبینیم...

هلن که بغضی تلخ راه گلویش را بسته بود، گفت:
 - آره! اون همین جوری صحبت می‌کرد. آدم متدینی بود و اعتقاد محکمی
 به خدا و روز قیامت داشت... توی روزهای آخر، وقتی که بیماری اش
 شدت گرفته بود و دردهایش غیرقابل تحمل شده بود، هر وقت قیافه من
 رو متأثر و اندوهگین میدید، لبخند میزد و میگفت: «ناراحت نباش، هر
 کدوم از ما وقت معینی برای رفتن داریم. وقتی نام ما خوانده میشه، باید
 اجابت کنیم... چاره‌ای جز اجابت کردن نداریم...»

وقت رفتن افسر جوان فرارسید. رو به رافت کرد و گفت:
 - هر وقت، هر ساعت، شب یا روز، هر کجای دنیا که می‌خواهی باشی، اگه
 از ما کاری خواستی، ما رو کنار خودت میبینی!
 رافت الهجان بلند شد و گفت:
 - اگر ممکنه سلام من رو به عزیز، ندیم هاشم و حسن القطان برسونید...
 خیلی دلم می‌خواد محسن ممتاز رو هم ببینم و بهش بگم: استاد! حالا چه
 نمره‌ای به من میدید؟
 دیگر بغض امانش نداد و به یاد همه دوستان گذشته، گریست...

عزیز جبالی گفت:

- توی همون روز، درست پانزده دقیقه بعد از ملاقات، به شما تلفن کرد و
 گفت: ما با هم ازدواج میکنیم! یادتون می‌آد؟
 و هلن که حالا گریه امانش نمی‌داد، گفت:
 - چه جوری یادم نیاد؟!
 عزیز جبالی مانند کسی که قصه خود را به پایان رسانده باشد، در جای خود

الفصل بیست و نهم | ۴۶۵

جابه جا شد و گفت:

- رأفت به اسرائیل برگشت تا کارهای خودش رو به سرعت مرتب کنه.
این برای خیلی ها غیرطبیعی و شک برانگیز بود. رأفت اون روزها خیلی
خوشحال بود، چون زندگی دوباره به اون رو کرده بود.

پایان

پدیدآورنده: دکتر سعید زیاکلام
چاپ اول: ۱۳۹۵
قیمت: ۷۵,۰۰۰ ریال

معرفی اثر:

مجموعه ای از مقالات که در فاصله تیر ۱۳۹۳ تا تیر ۱۳۹۴ درباره سیاست خارجی دولت یازدهم، مذاکرات هسته ای توافقنامه لوزان، رویکرد رسانه ای دولت و... نوشته شده است.

پدید آورنده: محمد تاجیک رستمی
چاپ اول: ۱۳۹۴ / سوم ۱۳۹۵
قیمت: ۱۰۰,۰۰۰ ریال

معرفی اثر:

گزیده ای از بیانات رهبر معظم انقلاب، بدون هیچ دخل و تصرفی از خرداد ماه سال ۱۳۶۸ تا دی ماه سال ۱۳۹۴ در خصوص مساله نفوذ دشمن.

پدید آورنده: جواد بامری
چاپ اول: ۱۳۹۴ / دوم ۱۳۹۵
قیمت: ۹۰,۰۰۰ ریال

معرفی اثر:

بررسی پیشینه و نقش محمد بن عبدالوهاب در شکل گیری داعش و جریانهای تکفیری معاصر.

پدیدآورنده: مهدی مطهری
چاپ اول: ۱۳۹۴
قیمت: ۲۵۰,۰۰۰ ریال

معرفی اثر:

جامع بیانات مقام معظم رهبری با موضوع نخبگان و استعدادهای درخشان.

پدیدآورنده: رضا مصطفوی
سال نشر: ۱۳۹۵ / دوم
قیمت: ۱۲۰,۰۰۰ ریال

معرفی اثر:

روایت کوتاه و گویا از تاریخ قرآنی فرزندان حضرت ابراهیم است که گروههایی از آنها در تاریخ به درجه ای در برابر خدا رسیدند که مورد لعنت خداوند قرار گرفتند.

پدیدآورنده: سید ابوالفضل نورانی
سال نشر: ۱۳۹۵
قیمت: ۲۵۰,۰۰۰ ریال

معرفی اثر:

بیان خاطرات سید ابوالفضل نورانی جوان ۱۴ ساله‌ای که در خط مقدم جبهه‌های نبرد حق علیه باطل حضور پیدا کرد و در زمانی محدود یکی از فرماندهان دفاع مقدس شد.

پدیدآورنده: محدثه علیچان زاده
سال نشر: ۱۳۹۵
قیمت: ۵۰,۰۰۰ ریال

معرفی اثر:

مجموعه خاطرات از زندگی و شهادت طلبه‌ی شهید مدافع حرم، محمدرضا دهقان امیری.

پدیدآورنده: حجة الاسلام مهدی طائب
چاپ اول: ۱۳۹۵
قیمت: ۱۴۰,۰۰۰ ریال

معرفی اثر:

نخستین جلد از مجموعه کتابهای تاریخ بصیرت افزا و رصد جریان حق و باطل با شناسایی و شناساندن این جریان و ریشه جریانات جاری در سطح بین الملل، منطقه و کشور.

مجموعه رمان خانه عنکبوت ۱ /

تنها کافی بود که هلن نگاهی به این اسکناس بیندازد تا همه چیز را درک کند. روی نصف اسکناس، دست خط دیوید را دید که نوشته بود: ... این ها هم وطنان من هستند. امضاء دیوید.

نصف اسکناسی را که در کیف پول دیوید پیدا کرده بود، در حقیقت نامه ناتمامی از سوی دیوید به او بود: هلن! اعتماد کن... و بعد از آن چیزی نوشته نشده بود!

بعد از اینکه دو نیمه اسکناس را کنار هم قرار داد، نامه کامل شد: هلن! اعتماد کن، این ها هم وطنان من هستند. امضاء: دیوید.

آنچه در درجه اول برای هلن اهمیت داشت، شناخت حقیقت بود. او می خواست بداند دیوید واقعا که بوده است. این موضوع همان قدر به او مربوط می شد که به کودکانش و آینده آن ها.

www.manvaketab.ir

۰۲۵ - ۳۷۸۴۰۸۴۴ - ۶

978-600-7702-15-4

۱۶۰۰۰ تومان

طراح جلد: عبدالمهدی آگاه منش